

לְקוּטֵי הַלְכוֹת
אֶרַח חַיִּים
חֶלֶק א'

סֵפֶר
לְקוּטֵי הַלְכוֹת
שֶׁלְחַן עָרוּף
אֲרַח חַיִּים
חֶלֶק א'

מוסד מוסד על התגלות נפלאות הדושי תורתו של אדמו"ר רבנו נחמן אור האורות, זכר צדיק וקדוש לברכה. עליהם יסדתי אמרותי על פי פקדתו ז"ל, לבאר ולחדש בכל הלכה והלכה מכל ארבעה חלקי השלחן ערוף, למצא סמך וענין וטעם בכל הלכה והלכה בדרך חכמת האמת, בדרך חכמה ומוסר השכל ועצות נפלאות ונוראות והתחזקות עצום ונשגב עד אין סוף ואין תכלית, שיתחזק כל אדם להתקרב להשם יתברך בכל דרגה ודרגה מפל מקום שהוא, יהיה מי שיהיה, וכלם מיסדים על אדני פז, על פי ההקדמות שקבלתי ממנו ז"ל, מפיו ומפי כתביו הקדושים, הלא המה כתובים בספריו הקדושים אשר כבר נתפשטו בישראל, אשרי שיאחז בהם לעולם לא ימט עדי יבנה חרבות אריאל. כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל:

חברו הרב הגאון הצדיק בוצינא קדישא איש חי רב פעלים,
מורנו ורבנו ר' נתן זכר צדיק וקדוש לברכה.

הובא לדפוס על ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א
שנת תשנ"ה לפרט קטן

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים



בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל



בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש – חסידי ברסלב

Mesifta Heichal Hakodesh
1129-42nd street
Brooklyn N.Y. 11219



מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שע"י עמותת "ישמח צדיק – קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359

Web site: www.moharosh.org E-Mail: breslevcity@gmail.com

מִפְתַּח הַהֲלָכוֹת

הַלְּכוֹת הַשְּׂפָמַת הַבְּקָר

יג	הַלְּכָה א'
מז	הַלְּכָה ב'
נ	הַלְּכָה ג'
סג	הַלְּכָה ד'
ק	הַלְּכָה ה'

הַלְּכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שְׁחָרִית

קיז	הַלְּכָה א'
קכא	הַלְּכָה ב'
קנג	הַלְּכָה ג'
קעב	הַלְּכָה ד'

הַלְּכוֹת צִיצִית

רו	הַלְּכָה א'
ריג	הַלְּכָה ב'
רכב	הַלְּכָה ג'
ער	הַלְּכָה ד'
ערב	הַלְּכָה ה'
שיז	הַלְּכָה ז'

הַלְכוֹת תְּפִלִּין

שלו	הַלְכָה א'
שמא	הַלְכָה ב'
שסב	הַלְכָה ג'
שסד	הַלְכָה ד'
שפה	הַלְכָה ה'
תקיג	הַלְכָה ו'
תרטו	הַלְכָה ז'

הַלְכוֹת בְּרִפְת הַשַּׁחַר

תרמב	הַלְכָה א'
תרמד	הַלְכָה ג'

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

משה בן מרים

הקב"ה יעזור שיזכה לעלות במעלות התורה והיראה
במידות מצויינות ובדרך ארץ גדולה כלפי זולתו
ויירו ממונו רוב נחת ואושר דקדושה
ויצליח בכל מעשה ידיו ברוחניות ובגשמיות
ויזכה לאריכות ימים ושנים טובות בבריאות הנפש והגוף

הַקְדָּמָה מִבַּעַל הַמַּחְבֵּר, זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרָכָה, אֲשֶׁר כָּתַבָהּ בְּעַצְמוֹ

הַפְעַם אוֹדָה אֶת ה' אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרְנִי. מִה אֲדַבֵּר וְהוּא אָמַר וַעֲשֵׂה. מִי כֹה' אֱלֹקֵינוּ וְכוּ', מִקִּים מַעֲפָר דֵּל מֵאֲשֵׁפוֹת יָרִים אָבִיוֹן כְּמוֹנִי, לְקַרְבְּנִי לְאוֹר צַח וּמִצְחָצַח כְּזֶה, אוֹר הָאוֹרוֹת צַח הַצְּחָצְחוֹת. מִי יִסְפֵּר שְׁבַח, מִי יִסְפֵּר תְּהִלָּתוֹ. וְגַם כִּי יִדְוֶעַ שְׁכַל הַלְּשׁוֹנוֹת שֶׁל שְׁבַח וְתִהְיֶה כְּבָר הַרְגְּלוֹ הָעוֹלָם לְכַתְּבָם עַל מָאן דְּהוּ, אֲךָ הַמְעִין בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּעִין הָאֱמֶת, וְנִבּוֹן יוֹסִיף לְקַח לְשׁוּם עֵין עֵינוֹ בְּדַבְרֵי אֱלֹהִים, אֲשֶׁר חֲנִנִי ה' בְּכַחוֹ, הַמְּבֹאֲרִים בְּסִפְרֵים הָאֱלֹהִים, יְבִין וַיִּשְׁפִּיל וַיִּדְעַ כִּי כָל הַשְּׁבַחִים וְהַתְּהִלוֹת וְהַגְּדֻלוֹת שֶׁכָּתַבְתִּי עָלָיו, זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרָכָה, עֲדִין לֹא הִגַּעְתִּי לְקַרְסְלִי שְׁבַחִי תְּהִלָּתוֹ, כִּי שָׁגְבָה מַעֲלָתוֹ וְגִדְלָתוֹ וְתַקְפּוֹ עַד אֵין סוֹף וְאֵין תְּכֻלִּית, מִה שְׁאֵין הִפֵּה יָכוֹל לְדַבֵּר וְהֵלֵב לַחֲשֵׁב. וּבּוֹחֵן לְבוֹת הוּא יוֹדֵעַ, שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ בְּעַצְמִי מַעוּט עֶרְפִי עָלַי, כִּי מִי אֲנִכִי כִּי בְּאֵתִי עַד הַלוֹם, לְחַבֵּר סִפְרִים, וּבְפִרְט דְּבָרִים כְּאֵלוֹ הָעוֹמְדִים בְּרוּם רוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַפּוֹתְחִים שְׁעַר לְכָל דּוֹפְקֵי בִתְשׁוּבָה, הַחֲפָצִים לְצֵאת מִחֲשֶׁךְ לְאוֹר, לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים. וְאִם אֲמַנֵּם עִתָּהּ בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ חֲבוּרֵי סִפְרִים אֵינוֹ בְּכָלֵל גְּדֻלָּה וְחֲשִׁיבוֹת, וְהִלּוּאֵי שְׁלֹא יֵהֵא לְבִזְיוֹן לְלַעַג וּלְקַלְס, כְּאֲשֶׁר רַבּוֹ עִתָּהּ הַמְּתַלּוֹצְצִים מִסִּפְרֵים חֲדָשִׁים, וּבְטָרָם יִתְקַרְבוּ אֵלֵיהֶם לְהַבִּיט בָּהֶם אִם טוֹב וְאִם רַע, וַיִּתְנַפְּלוּ אֵלֵיהֶם מִקֶּדֶם בְּנִכְלֵי עֶרְמוּמִיּוֹת וְחֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל לִיצְנוּת, וּמְכַנִּים לָהֶם שֵׁם לְגִנְאֵי וְנִמְהָ הַמְּכַנֶּה שֵׁם לְחַבְרֵי אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא (בְּבֹא מְצִיעָא נח.), הַמְּכַנֶּה שֵׁם לְסִפְרֵי שְׁמַדְבַּר דְּבָרֵי תוֹרָה, דְּבָרֵי

אלהים חיים וכו', על אחת כמה וכמה! ואין להאריך בזה כאן]. על-כל-פנים אין חבור ספרים בכלל גדלה וחשיבות בעתים הללו, אך אף-על-פי-כן נמצאים פשרים ותמימים בכל דור ודור, עתה גם עתה, אשר הולכים בתם בטח, ובמושב לצים לא ישבו, אשר עליהם תטף אמרי אמת, כמים קרים על נפש עיפה, יבקשו ככסף וכמטמונים יחפשו דברי אמת וצדק המיסדים על אדני פז, על דברי רבותינו הקדושים, זכרונם לברכה.

ואני בעניי ידעתי כי לא הגעתי למדה זו, לא מיניה ולא מקצתיה, לחוות דעי אפלו לפני קל שבקלים והפחות שבפחותים, אך זאת אודה ולא אבוש והאמת אגיד ולא אכחד, ובראש הומיות אקרא בפתחי שערים בעיר אמרי אמר, ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, שכשם שאני קטן בעיני מצד עצמי, כאשר בוחן לבות הוא יודע, בן יקרה נפשי מצד מעלת הדרת קדשת המשפיע עלי חכמה ובינה ודעת, הוא כבוד אדוני, מורי ורבי, הרב הקדוש והנורא, הרב האמת זכר צדיק וקדוש לברכה. ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מאת כל אשר עשה לנפשי, לא תספיק הארץ להכיל את כל דברי. במה אקדם ה' אפך יאלהי מרום. רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו. אין ערך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר:

והנה מהות הספר ומעשהו יראה הרואה בעיניו, שכלו מיסד ומסדר על כל ההלכות שבארבעה חלקי שלחן ערוך, כי כן צויתי מפיו הקדוש, לחשב ולעין בכל הלכתא והלכתא עד שיאיר ה' עיני לחדש בהם איזה חדוש. וכל מה שזכני ה' יתברך לחדש בהם, הכל מיסד על-פי ההקדמות והיסודות

שְׁקַבְלָתִי מֵרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, זְכוֹר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבִרְכָה, הַמְּבַאֲרִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם: לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, א' וּב'. וּלְפַעְמִים הוֹצֵאתִי אֵיזָה הַקְּדָמוֹת נוֹרָאוֹת מִהַמְעֵשִׂיּוֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁסִּפֵּר, הַמְּבַאֲרִים בְּסִפֵּר "סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיּוֹת". כִּי אִם אֲמַנֵּם רַמְזֵי הַמְעֵשִׂיּוֹת שֶׁגָּבוּ מִדַּעְתָּנוּ, כִּי גָאוּ הַמַּיִם נַחַל אֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לַעֲבֹר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן ה' יִתְבַּרֵךְ חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וְהַאִיר עֵינָי לְמִצָּא בָּהֶם לְפַעְמִים אֵיזָה דְבָרִים נִפְלְאִים, כַּאֲשֶׁר יֵרָאֶה הַמַּעֲיָן בְּעֵינָיו בְּהִלְכוֹת תְּפִלִּין, הִלְכָה ה', וּבְהִלְכוֹת בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הִלְכָה ג', וּבְהִלְכוֹת תְּפִלָּה, הִלְכָה ד' וּבְשִׁאֲרֵי מְקוֹמוֹת. וּלְפַעְמִים לְקִטְתִּי אֵיזָה הַקְּדָמוֹת מִסִּפֵּר הָא"ב. וְכֹל הַהַקְּדָמוֹת שֶׁהוֹצֵאתִי מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֹל מֵה שֶׁעֲזַרְנִי ה' יִתְבַּרֵךְ לְחַדֵּשׁ בָּהֶם, בְּכֹלֶם הַאִיר ה' עֵינָי לְמִצָּא אוֹתָם בְּאֵר הַיֵּטֵב בְּפִסּוּקֵי תַנ"ךְ וּבְמֵאמְרֵי רַז"ל, בְּגִמְרָא וּמְדַרְשֵׁים וּסִפְרֵי הַזְהַר הַקְּדוֹשׁ וּכְתָבֵי הָאֲרִיז"ל, עַד שֶׁהַאִיר ה' עֵינָי לְהַכְנִיס אוֹתָם בְּדֶרֶךְ פְּרִד"ס לְתוֹךְ דֵּינֵי הַמְצוּוֹת עַל-פִּי סֵדֶר הִלְכוּתֵיהֶם הַמְּבַאֲרִים בְּאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחן עָרוּךְ. וְקוּיִתִּי לֵה' אֲשֶׁר עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה נִפְלְאוֹת בְּרַב הַמְּקוֹמוֹת. מֵה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂי ה' מְאֹד עִמָּךְ מִחֲשֻׁבוֹתָיו, כִּי עַל-פִּי דְבָרִים הָאֵלֶּה הַמְּבַאֲרִים בְּסִפְרֵים הָאֵלֶּה, יוֹכֵל כָּל אָדָם לְהִבִּין וּלְהַשְׁפִּיל מִרְחוֹק גְּדוּלוֹת נוֹרָאוֹת וּנְפִלְאוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכֹל דֵּין וְדִין מִפְּרִטֵי הַמְצוּוֹה. וְאִפְלוּ הַדֵּינִים שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, הַמְּבַאֲרִים בְּחֶשֶׁן מִשְׁפָּט, אֲשֶׁר אֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב לְהִבִּין מֵהֶם רַמְזִים וְדַרְכִּים לְעִבּוֹדַת ה' יִתְבַּרֵךְ. וּבְחֻסְדֵי ה' בָּאֵלוּ הַסִּפְרִים יִרְוֶה אֶת נַפְשׁוֹ הַצְּמֵא לְשִׁמְעַע דְּבָרֵי ה'.

כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל הַתּוֹרָה וְכֹל הַדֵּינִים וְהַהִלְכוֹת שֶׁבְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה, מִכֹּלֶם צְרִיכִים לְהוֹצִיא עֲצוֹת וְדַרְכִּים וּרְמִזִּים לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּאֵמֶת. וְכַמְבֹאֵר בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ, זְכוֹרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן", בְּסִימָן סֵא (לְקוּטֵי א'),

שְׁמַכֵּל הַלְמוּדִים שֶׁהָאָדָם לוֹמַד צְרִיכִים לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵי הַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת וְכוּ', עַיִן שָׁם. אָבֵל לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה לָזֶה, וּבַעֲזֶרֶת ה' וַיִּשׁוּעֵתוֹ הַנִּפְלְאָה, בָּאֵלוֹ הַסְּפָרִים פְּתַחְתִּי שֶׁעַר קָצֵת לְמִצְא דַרְכִּים אֲמִתִּיִּם בְּכֹל לְמוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבִרְבַּ הַמְּקוֹמוֹת אֵינָם בְּדֶרֶךְ רִמְזוֹ וּדְרוּשׁ לְבַד, כִּי אִם כֶּף הוּא אֲמִתַּת הָעֵינַן עַל־פִּי סוּד כְּוֹנֵת הַמְּצוּה. וּבְאוֹר דְּבָרֵי אֱלֹהֵי לֹא יִסְפִּיקוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת לְבִאָרָם, אֲךְ הַמְּשָׁכִיל בְּאֲמֵת, יְבִין מְעַט דְּבָרֵי אֱלֹהֵי כְּשִׁישִׁים עַל לְבוֹ הַיֵּטֵב לְהַדְּבָרִים הַנְּאֻמָּרִים בְּסְפָרִים אֱלֹהֵי וּבְסְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

והנה אם אַמְנָם יִדְמָה לְהַקּוֹרָא לְפּוֹם רִיֵּהטָא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲשֶׁר הָאֲרַכְתִּי לְמַעֲנִיתִי וְכַפְלֵתִי וְשַׁלְשֵׁתִי הַדְּבָרִים בְּכַמָּה וְכַמָּה מְקוֹמוֹת. דַּע, יְדִידִי, הַמְּעִיֵּן, כִּי גַם זֹאת מֵעַם ה' צְבָאוֹת יִצְאָה, אֲשֶׁר הַפְּלִיא עֲצָה, הַגְּדִיל תּוֹשִׁיָה, כִּי הַמְּשִׁים לֵב לְעַיִן בְּאֲמֵת בְּדְבָרֵי רַבְּנוֹ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הָעֵמְקִים מְכֹל מִיְּנֵי עֵמְקוֹת שְׁבַעוֹלָם וּרְחֻבָה מִנֵּי יָם, אֲשֶׁר אֵין עָרוֹךְ אֵלֵיהֶם. וְאַחֲר־כֶּף יִשִּׁים לֵב הַיֵּטֵב לְדְבָרֵי אֱלֹהֵי אֲשֶׁר חֲנָנִי ה' לְחַדֵּשׁ וּלְבַאֵר בְּהֶם, יְבִין הַיֵּטֵב כִּי לְפִי עֵצָם הָעֵמְקוֹת אֲשֶׁר בְּדְבָרִים הָאֱלֹהֵי, עֵדִין לֹא יִצְאָתִי יְדֵי חוֹבֵת הַבְּאוֹר, אֲפֵלוֹ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁהָאֲרַכְתִּי מְאֹד, מְכֹל שְׁכָן בְּשֶׁאֵר מְקוֹמוֹת שֶׁהֵייתִי מְקַצֵּר וְעוֹלָה. כִּי דַע, שְׁכָל הַדְּבָרִים שֶׁגָּלָה רַבְּנוֹ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הֵם הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי [אִם אַמְנָם כָּלָם בְּנוֹיִם וּמִיִּסְדִּים עַל כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הַמְּקַבְּלוֹת בְּיַדֵּנוּ מִכָּבֵר, עִם כָּל זֹאת הֵם הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי]. וְכָלָם הֵם עֲצוֹת וּדְרָכִים נִפְלְאִים לְהַתְּקַרֵּב עַל יָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּקוֹם שֶׁהוּא. וְעַקֵּר הַכְּוֹנָה לְקִיָּמָם בְּפִשְׁטוֹת כְּפִי מֵה שִׁיִּצְאוּ מִפִּי בְּתַמִּימוֹת וּפִשְׁטוֹת. אָבֵל מֵעֵצָם גְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפְנוֹ וְעַכִּירַת שְׁכֻלְנוֹ קֶשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד לְהַכְּנִיס בְּלֵב הָאָדָם תְּמִימוֹת וּפִשְׁטוֹת הַדְּבָרִים הָאֱלֹהֵי, כִּי דַעַת כָּל אָדָם נוֹטָה אַחֲרֵי

חכמות של העולם, שרבו מעקמין את הלב מנקדת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו, זכרוננו לברכה, עמק עמק מאד מאד עמק עמק מי ימצאנו. ויש בכל דבר ודבר שגלה הוא, זכרוננו לברכה, תלי תלין של הלכות, מעינות תהומות יוצאים בבקעה ובהר; כי כל דבריו הם כמעין הנובע, כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצא דברים נפלאים ונוראים וכונות כמה מצוות בדבור אחד שגלה רבנו, זכרוננו לברכה, כגון בהתורה "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" [בסימן כג, בלקוטי תנינא] שהוא דבור אחד, לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, כמבאר שם. והשם יתברך עזרני והאיר עיני למצא על-פי הקדמה זאת דברים נפלאים הרבה הרבה, כאשר יראה הרואה באבן העזר בתחלתו וכן בכמה מקומות. ואף-על-פי-כן עקר הפונה כפשוטו, להתגבר לחטף היגון ואנחה לתוך השמחה, דהינו להפוך כל מיני עצבות לשמחה, כמבאר שם במקומו, אבל זה הענין בפשיטות להשתדל להתגבר על כל מיני עצבות ולהפוך הכל לשמחה, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם. וה' יתברך עזרני להרחיב הדבור בזה, ולהראות ולגלות שבזה תלוי קיום כל התורה; כי שמחה היא הנקדה של כל התורה והמצוות וכו', ועל-ידי הרחבת הדרוש בזה, יכולין לראות מרחוק עצם מעלת השמחה וכמה וכמה צריכין להתחזק להפוך העצבות לשמחה. ותכן הפונה הוא לזכות לקיים עצה זו בפשיטות, ולבקש מהשם יתברך לזכות לזה.

וכן בשארי עצות ודרכים נפלאים, שגלה הוא, זכרוננו לברכה, כמו התורה "ואיה השה לעולה" בלקוטי תנינא, סימן יב, שהעצה המבארת שם עמקה מאד, הינו שהפשיטות והתמימות של העצה והדרך הזה עמק מאד. וצריכין להרחיב

הדבור בזה הרבה, ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסידי ה' האיר עיני, ומצאתי שדרך עצה זו מרמז במקומות הרבה בתורה, כמבאר בהלכות "גבית חוב מהיתומים" (הלכה ג), אשר המשפיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התורה מלאה מדרך ועצה זאת. וכן בהתורה "אזמרה לאלקי בעודי", בסימן רפב, המובא בספר זה בהלכות השכמת הבקר, הלכה א'. וכן בענין הרצון וההשתוקקות להשם יתברך, שבכל הדברים האלה צריכים לדבר הרבה, עד שנזכה להכניס אותם בלב האדם, לקיים בפשיטות ובתמימות, כי זה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, הן על כל אלה ההכרח להאריך ברב המקומות, כדי להסביר העצה בפשיטות, כדי שביא תלמוד זה לידי מעשה. וגם מצד החדושים בעצמם, כי דברי רבנו, זכרוננו לברכה, הם עמקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש כמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים בכל החדושים שהשם יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים. ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי, בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבנו, זכרוננו לברכה שכלולה מחלקים, בכלם מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש, זכרוננו לברכה, שאמר: על החדושים שלו שאין מי שיבינם היטב. מחמת שצריכין לזכור היטב מאד את דברי תורתו הקדושה, ולהיות בקי היטב בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל-כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יכנס בלב המעיין תכן הכוונה האמתית, לידע החדוש על בריו. והעקר שיבוא על-ידיזה לידי מעשה, להתעורר על-ידיזה לקיים דברי רבנו, זכרוננו לברכה, בפשיטות לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבנו, זכרוננו לברכה, אשר עליה בנית

הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו:

וְזֶה ברור וידוע לכל משכיל, שבכל המקומות שנמצא בספרים קדושים וחדושים ובאורים באריכות גדול, הן בגמפ"ת הן בספרי קבלה ופרד"ס, כמו בספרי הש"ך על החשן משפט או בספרי שאלות ותשובות הבאים בדרך ארכה מאד, או בספרי האריז"ל, שכל דרוש ודרוש מתרחב והולך מאד, ועל-פי-ירב הדרוש שבסוף מקשר מאד להדרוש שלפני כמה וכמה דפין. ומי שבקי היטב בכתבי האריז"ל, מבין שכמעט כל הספר "עץ חיים" ו"פרי עץ חיים" הם דרוש אחד גדול, כמו-כן בכל מקום הבאים בארכה כאלה, חלילה להמעין להתבהל ולפחד איך אפשר לתפס במח ושכל דרוש ארך מאד כזה, כי על זה נאמר (משלי יז, כד): "ועיני כסיל בקצה הארץ", כמו שפרש רש"י שם, עין שם. אבל החכם אומר: היום אלמד מעט ומחר מעט וכו', כמבאר שם בפרוש רש"י, עין שם; וזה הענין צריכין בני הנעורים לידע מאד, וחובה על מוריהם ורביהם להודיעם זאת לבל יתבהלו ויפחדו כלל מדרוש או חדוש ארך, רק ישימו עיניהם ולבם עליו כסדר מעט מעט, ויקשרו בתחלה ענין אחד עד שיבינו אותו קצת, ואחר-כך ילכו להלן כסדר בהדרגה מחדוש לחדוש ומענין לענין, עד שיגמרו עמוד או דף אחד, וכן ילכו כסדר בכל פעם מענין לענין בלי בהלה ובלבול, ואז יבואו על מקומם בשלום, ויוכלו להבין אפלו דרוש ארך מאד, אפלו מי שאינו מפלג ביותר. והכרחתי להזכיר זאת כאן, מחמת שבספרינו תהלה לאל, האריכות מצוי בהם מאד בכמה מקומות, על-כן באתי להזכיר את המעין לבל יבהלוהו רעיוניו, רק ילך כסדר בהדרגה מענין לענין, ואז ילך לבטח דרכו, ואז אם ישם לבו היטב יבין, שכל מה שנראה לאריכות דברים, הכל נצרך אל באור הענין מאד; כי באמת

בכמה מקומות מה שנדמה לאריכות הוא רק בהשקפה ראשונה קדם שמשימין לב להבין הענין היטב לאשורו, אבל אחר-כך כשמסתכלין להלן יותר ויותר, ומשימין עיניו ולבו אל הדברים הנאמרים שם, עד שמבינים אותם היטב, אז רואים שכל הדברים שחזרתי כמה פעמים, חסר עדין הרבה מה שהיו צריכין עוד לבאר יותר, כי בעזרת ה', יש בספרים אלו ברב המקומות הדברים עמקים הרבה, כי יסדתם בהררי קדש על-פי ההקדמות הנוראות שגלה רבנו הגדול והקדוש אשר כל דבור ודבור שיצא מפיו הקדוש והנורא, זכר צדיק לברכה, אין שעור ואין קץ להעמקות שיש בו עד אין סוף ותכלית, כאשר יבין כל חד כפום מה דמשער בלביה, מי שחפץ בהאמת לאמתו [ואין פאן מקומו להאריך בזה, ומעט מבאר במקומות אחרים (ראה חיי-מוהר"ן, ערך מעלת תורתו וספריו, סימן שמ, שצא; שיחות-הר"ן קצו ריא), עין שם]. ועל-כן גם אלו החדושים שחנני ה', שהם כלם בנויים על דבריו הקדושים, בכלם יש בהם עמקות מחמת שכלם הם כמו פרוש וביאור על דבריו הקדושים, זכרונו לברכה. אבל באמת ידעתי בנפשי שעדין לא נגעתי בדבריו אפלו פחות מטפה מן הים:

וה' אלקים אמת ינחני בדרך האמת כאשר בוחן לבות יודע צפון לבי ומחשבתי, שכל תשוקתי הוא רק לנקדת האמת. ברוך אלקינו אשר טוב גמלנו ונתן לנו תורת אמת. אלה וכאלה יוסף עמנו, ויזכר חסדי אבות, ויתן ליעקב אמת. ויקים מהרה (תהלים פה, יב): "אמת מארץ תצמח", עד יוכן בחסד כסא דוד, וישב עליו באמת במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון:

לקוטי הלכות שלחן ערוך ארח חיים חלק א'

הלכות השפמת הבקר

הלכה א'

יתגבר פארי לעמד בבקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר. הגה: 'שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה וכו':

(א) פי איתא בדברי רבנו ז"ל (פסימן רפב) שפשאדם מתחיל לחפש עצמו ורואה שהוא רחוק מאד מהשם יתברך, והוא מלא חטאים ופגמים הרבה, ונדמה לו שהוא רחוק מטוב, אזי הוא צריך לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה טוב איך אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו. ואף שהוא רואה שגם מעט הטוב שעשה הוא מלא פגעים, כי מערב בפסלת הרבה, אף-על-פי-כן אי אפשר שאין בו איזה נקדה טובה על כל פנים. וכן יחפש וימצא בעצמו עוד איזה טוב. ואף שזה הטוב גם כן מערב בפסלת הרבה, אף-על-פי-כן על כל פנים יש בו איזה נקדה טובה. וכן יחפש וימצא בעצמו עוד איזה

נקדות טובות. ועל-ידי-זה שדן את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו נקדות טובות עדין, אף-על-פי שעשה מה שעשה ופגם מה שפגם, על-ידי-זה הוא יוצא באמת מכף חובה ונכנס בכף זכות באמת, ועל-ידי-זה יכול לזכות לתשובה. וזה בחינת (תהלים לו, י) "ועוד מעט ואין רשע" וכו'. על-ידי אותו ה'עוד מעט' ששם אינו רשע, על-ידי-זה "והתבוננת" וכו', עין שם. ועל-ידי-זה יכול לשמח את עצמו. ואזי יכול להתפלל, וזה בחינת (שם קמו, ב) "אזמרה לאלקי בעודי". על-ידי העוד מעט שמוצא בעצמו, על-ידי-זה יכול לזמר ולהודות לה', ועל-ידי-זה נעשין נגונים, פי הנגונים נעשין על-ידי שמבררין רוח טובה מן רוח נכאה וכו'. וזהו 'אזמרה' דיקא, בחינת נגונים וכו'. וכן צריכין לדון את אחרים לכף זכות אפלו רשע גמור צריכין לחפש ולמצא בו איזה נקדה טובה וכו' וכו'. עין שם, ומי שיכול זאת למצא נקדה טובה אפלו בפושעי ישראל הוא יכול להיות חזן ולהתפלל לפני העמוד וכו', עין שם. ודע שכל אחד מצדיקי הדור בונה משכן שמשם מקבלין תינוקות של בית רבן הבל פיהם שאין בו חטא בשביל זה הם מתחילין מן ויקרא וכו', עין שם. וזה הצדיק שיכול ללקט כל הטוב שנמצא בכל אחד, הוא יודע כל הבחינות שיש בענין זה של המשפנות הנ"ל שבנין הצדיקים שמשם מקבלין התינוקות הבל פיהם שאין בו חטא וכו' וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) וְזֶה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי כִשְׁאָדָם רוֹאֶה שָׂרְחוּק מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וְכוּ', זֶה בְּחִינַת שָׁנָה, שֶׁהִיא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיתָהּ, וְכִשְׁמַחֲפֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא בְּעֵצְמוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה עֲדִין וּמְחִיָּה וּמְשַׁמַּח אֶת עֵצְמוֹ וּמְעוֹרֵר אֶת עֵצְמוֹ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה, זֶה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, וְזֶה בְּחִינַת (תהלים ג, ב) "ה' מָה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים" וְכוּ', הֵינּוּ הַצָּרִים שֶׁל הַנֶּפֶשׁ שֶׁהֵם הַחֲטָאִים וְהַפְּגָמִים שֶׁל כָּל אֶחָד, שֶׁזֶה עֵקֶר צָרוֹת הָאָדָם, וְכִשְׁהֵם מִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי הֵם רוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, כְּאִלוֹ אֵין לוֹ עוֹד שׁוֹם תְּקוּהָ חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ (שם פסוק ג): "רַבִּים אוֹמְרִים לְנִפְשֵׁי אֵין יְשׁוּעָתָה לוֹ בְּאַלְקִים סִלָּה". וְאֲזִי הוּא בְּבְחִינַת שָׁנָה כַּנֶּ"ל. וְזֶהוּ (שם פסוק ו): "אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה". כִּי זֶה בְּחִינַת שָׁנָה כַּנֶּ"ל, אֲבָל בְּאֵמַת הָאָדָם אֲסוּר לִיָּאֵשׁ עֵצְמוֹ, וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לְעוֹרֵר מִשִּׁינְתּוֹ עַל-יְדֵי הַמַּעַט טוֹב שֶׁמוֹצֵא בְּעֵצְמוֹ עֲדִין כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ (שם) "הַקִּיצְתִּי כִּי ה' יִסְמְכֵנִי", שְׁאֲנִי מִתְגַּבֵּר וּמִתְעוֹרֵר מִשְׁנַתִּי, כִּי אֵינִי מִיָּאֵשׁ עֵצְמִי עֲדִין כִּי ה' יִסְמְכֵנִי, כִּי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שְׁאָדָם מוֹצֵא בְּעֵצְמוֹ, זֶה בְּחִינַת אֱלֻקוֹת, כְּבִיכּוֹל, כִּי כָּל הַטּוֹב מֵאִתּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי 'אוֹרֵיתָא וְיִשְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כּוֹלָא חָד' (זוהר אחרני עג.); נִמְצָא כְּשֵׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, דִּהֵינּוּ

איזה מצוה או דבר טוב, זה הטוב הוא אחדות גמור
 עמו יתברך, פי (תהלים קמה, ט) "טוב ה' לכל", וכמו
 שכתוב (שם לד, ט): "טעמו וראו פי טוב ה'", פי כל
 הטוב שנמצא בכל מקום שהוא, הוא הכל ממנו יתברך.
 וזהו (שם ג, ו): "פי ה' יסמכני", הינו הנקדה הטובה
 שאני מוצא בעצמי, שהוא בחינת אלקות בחינת "טוב
 ה' לכל", זה הוא סומך אותי ומקיץ אותי מהשנה, ואזי
 (שם ב, ז) "לא אירא מרבבות עם אשר סביב שתי עלי",
 פי שוב אני מתירא מהם אף-על-פי שהם כמה רבבות
 פגמים וחסטאים שעומדים עלי להפילני חס ושלום, פי
 מאחר שאני מוצא בעצמי עוד איזה נקדה טובה,
 על-ידי-זה אני מתעורר מהשנה, ועל-ידי-זה אני נכנס
 באמת לכף זכות ועל-ידי-זה אזכה לתשובה וכו' פנ"ל,
 פי כל הרע נדחה מפני מעט הטוב שמוצא בעצמו
 ומחיה ומרים את עצמו בזה, פי מעט מן האור דוחה
 הרבה מן החשך, פי דוע. וזהו בחינת (שם קלט, יח)
 "הקיצתי ועודי עמך", על-ידי ה' עוד מעט וכו' שלי,
 הינו הנקדה טובה פנ"ל בחינת 'אזמרה לאלקי בעודי'
 פנ"ל. וזהו "ועודי עמך", הינו העוד מעט שלי שהוא
 עדין עמך פנ"ל, על-ידי-זה "הקיצתי", פי זה בחינת
 התעוררות השנה פנ"ל:

ג) וזה בחינת (שם נו, ט) "עורה כבודי עורה הנבל וכנור

אָעִירָה שָׁחַר", הֵינוּ שְׁצָרֵינוּ הָאָדָם לְהִתְעוֹרֵר אֶת עֲצָמוֹ מְשִׁינָתוֹ וּמִנְפִילָתוֹ, וְעַל-יְדֵי מָה יִתְעוֹרֵר אֶת עֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי הַנִּקְדָּה טוֹבוֹת שְׂמוּצָא בְּעֲצָמוֹ עֲדִין. וְזֶהוּ: "אָעִירָה שָׁחַר", כִּי הַנִּקְדָּה טוֹבָה הִיא בְּבַחֲיַת שָׁחַר, בְּבַחֲיַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ה) "שְׁחֹרָה אָנִי וְנָאוּה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם", כִּי מִחֲמַת שְׂזֵאת הַנִּקְדָּה מְעַרְבֶת בְּפִסְלַת הַרְבֵּה וּבְכַפְגָּמִים הַרְבֵּה שְׂפָגַם זֶה הָאָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִדְמָה שֶׁהִיא שְׁחֹרָה, כִּי מִנְחַת בְּקָדְרוֹת וּבְשִׁחְרוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶצְלוֹ. אֲבָל כְּשֶׁדָּן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת וּמְעוֹרֵר וּמוּצָא בְּעֲצָמָה הַנִּקְדָּה טוֹבָה כַּנ"ל, אָזִי הִיא אוֹמֶרֶת "שְׁחֹרָה אָנִי וְנָאוּה אֶל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחֹרְחֹרֶת" וְכו', כִּי אֵין הַשִּׁחְרוֹת מִשְׁלִי וְכו', כְּמוֹ שֶׁפִּרַּשׁ רַש"י שָׁם. כִּי הַנִּקְדָּה טוֹבָה בְּעֲצָמוֹ שֵׁישׁ אֶצֶל הָאָדָם אֶפְלוֹ אֶצֶל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל הִיא נְאוּה וְיָפָה מְאֹד, רַק שֶׁהַשִּׁחְרוֹת חוֹפָה עָלֶיהָ, אֲבָל כְּשֶׁמְעוֹרְרִין אוֹתָהּ הִיא אוֹמֶרֶת: 'שְׁחֹרָה אָנִי וְנָאוּה, אֶל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחֹרְחֹרֶת', כִּי מִצַּד עֲצָמֵי אָנִי נְאוּה עַד מְאֹד.

וְזֶה בְּבַחֲיַת מָה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מִדְּרַשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים א') 'שְׁחֹרָה אָנִי בְּמַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה, וְנָאוּה אָנִי בְּמַעֲשֵׂה הַמֶּשְׁכָּן', הֵינוּ אֶף-עַל-פִּי שֵׁישׁ לִי חֲטָאִים הַרְבֵּה וְנִתְרַחֲקֵתִי מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּבַחֲיַת מַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה שְׁכוּלִל כָּל הַחֲטָאִים שְׁבַעוּלָם, כִּי (חֲלִין ה.): 'כָּל

המוֹדָה בְּעִבּוּדָה זָרָה כְּאִלּוּ כּוֹפֵר בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה',
 אַף-עַל-פִּי-כֵן וְנֹאמָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכָן, הֵינּוּ בְּחִינַת
 מְעַט טוֹב שֶׁאֲנִי מוֹצֵא בְּעֵצְמִי עֲדִין, כִּי תִכַּף אַחַר מַעֲשֵׂה
 הָעֶגְל נִצְטוּוּ עַל מְלֶאכֶת הַמְּשָׁכָן, עַל-יְדֵי שֶׁנִּתְרַצָּה הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי מֹשֶׁה שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם
 וְהִתְפַּלֵּל בְּעַדָם, כִּי מֹשֶׁה הָיָה יָכוֹל זֹאת לְמַצֵּא נִקְדָּה
 טוֹבָה אֲפִלּוּ בְּהַפְחוּת שֶׁבַּפְּחוּתִים, כַּמְבָּאָר בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ
 ז"ל כַּמָּה פְּעָמִים (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב; וחלק ב', סימן
 פב), וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם אֲפִלּוּ
 כְּשֶׁפָּגְמוּ בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּמַעֲשֵׂה הָעֶגְל, אַף-עַל-פִּי-כֵן
 מָצָא בָּהֶם נִקְדוּת טוֹבוֹת. וְעַל-כֵּן אָמַר מֹשֶׁה (שְׁמוֹת לב,
 יא): "לָמָּה ה' יַחֲרֶה אַפָּךְ בְּעַמֶּךָ" וְכוּ', כִּי הוּא מָצָא
 הַטוֹב שֶׁבָּהֶם וְאִזִּי נִדְּחָה הָרַע לְגַמְרֵי כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן
 אָמַר: "לָמָּה ה' יַחֲרֶה אַפָּךְ בְּעַמֶּךָ", כִּי הָרַע אֵינוֹ נִחָשֵׁב
 כָּלֵל כְּנֶגֶד מְעַט הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם עֲדִין. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 נִתְרַצָּה לוֹ וַיִּנָּחֵם עַל הָרַע וְכוּ'. וְאִזִּי לָמַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 לְמֹשֶׁה סֵדֶר תְּפִלָּה וְסֵדֶר לְפָנָיו י"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים.

וְזֶהוּ: (שם) "וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבֵי" וְכוּ', שֶׁלְּמַדוּ
 וּגְלָה לוֹ כָּל הַטוֹב שֶׁלּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּבְּיָכוֹל, כְּדִי
 שִׁידַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ טוֹב לְכָל תָּמִיד וַיְכוּלִין לְעוֹרֵר
 הַטוֹב בְּהַגְרוּעַ שֶׁבַּגְּרוּעִים וְלִהְיוֹת כְּכֹף זְכוּת וְלִהְיוֹת זָרוּ
 בְּתִשׁוּבָה. וְזֶה בְּחִינַת י"ג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, בְּחִינַת (שם)

"ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים" וכו', שהשם יתברך מלא רחמים וטוב לכל ומאריך אף לצדיקים ולרשעים, כי הוא מטה כלפי חסד ודן את הכל לכף זכות ומוצא נקדה טובה אפלו בפושעי ישראל, ועל-ידי-זה מכריע אותם לכף זכות כנ"ל. וזהו בחינת (שם) "נוצר חסד לאלפים", שבחינת החסד, דהינו מה שהוא יתברך מטה כלפי חסד ודן לכף זכות ומוצא נקדה טובה וכו' כנ"ל, זה החסד נוצר וממתיק לאלפים, הינו אף-על-פי שיש כנגד זה אלפים ורבבות פגמים שפגם אותו האדם, אף-על-פי-כן מעט הטוב שמוצא על-ידי החסד כנ"ל דוחה הכל כנ"ל. ועל-ידי-זה (שם) "נושא עון ופושע" וכו', כי על-ידי-זה נכנס באמת לכף זכות וכו' כנ"ל:

(ד) ואז כשנתרצה השם יתברך למשה על-ידי שמצא טוב בכל ישראל אפלו אחר מעשה העגל כנ"ל, כי משה היה פלו טוב בבחינת (שמות ב, ב) "ותרא אותו כי טוב הוא", ועל-כן היה לו כח תמיד למצא הטוב בכל אחד אפלו בהפושעי ישראל כנ"ל. ועל-ידי-זה נתרצה השם יתברך כנ"ל, ואזי צוה להם על מלאכת המשכן שיביא כל אחד נדבת לבו למלאכת המשכן, כי היה מעורר הטוב שבכל אחד, וכל אחד כפי הטוב שהיה לו הביא נדבת לבו הטוב למלאכת המשכן, כי

המשפך נבנה מכל הטוב שנתברר מכל אחד מישראל, שזהו בחינת (שמות כה, ג, ד) "זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני" וכו' שהביא כל אחד ואחד כפי הנקדה טובה שלו. כי זהב וכסף ונחשת ותכלת וכו' הם בחינת הגונין עלאין, שהם בחינת הטוב שיש בכל אחד מישראל, שזהו בחינת "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מט, ג) שהם כלולים מגונין סגיאין, הינו הנקדות טובות שיש בכל אחד מישראל, שהם כלולים מגונין סגיאין, כי יש בכל אחד מישראל נקדה טובה אפלו בהפחותים שבהם מה שאין בחברו, כמבאר במקום אחר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד), והשם יתברך מתפאר בהם כנ"ל.

וזה בחינת הגונין שהיו בבית המקדש והמשפך בחינת "זהב וכסף" וכו' שהביא כל אחד מנדבת לבו הטוב, כי שם היו כלולים כל הנקדות טובות, שהם בחינת גונין עלאין שיש בכל אחד מישראל, ועל כן אחר מעשה העגל שאז הצרך משה לחפש ולמצא הנקדות טובות שיש בכל אחד מישראל כנ"ל, על-כן אז דיקא נצטוו על מלאכת המשפך, כי המשפך נבנה מזה מנקדות טובות הנ"ל כנ"ל. וזהו: 'שחורה אני — במעשה העגל, ונאוה אני — במלאכת המשפך'. הינו בנקדות טובות שאני מוצא בעצמי, שהם בחינת

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארץ-חיים כא

מלאכת המשכן כנ"ל. וכן מוכן בדברי רבנו הנ"ל, שעל-ידי הטוב שמוצאין בכל אחד מישראל, על-ידי-זה נבנה המשכן. ועל-כן זה שיכול למצא כל הטוב שיש בישראל שהוא בחינת חזן כנ"ל, הוא יודע כל הבחינות שיש בענין המשכן של כל אחד מהצדיקים הנ"ל, עין שם. כי עקר בנין המשכן הוא על-ידי-זה, על-ידי הטוב הנ"ל. ובזה מקשרים היטב דברי רבנו הנ"ל, עין שם היטב:

(ה) וזהו (תהלים נו, ט): "עוֹרָה כְבוֹדֵי עוֹרָה" וכו', ועל-ידי מה אוכל להתעורר? על-ידי 'אעירה שחר', על-ידי מה שאני מעורר השחר, הינו הנקדה טובה, שהיא בחינת שחר, בחינת 'שחורה אני ונאווה', על-ידי-זה אוכל להתעורר משנתי ונפילתי וכו' כנ"ל. וזהו בחינת 'עוֹרָה הַנֶּבֶל' וכו', כי על-ידי-זה נעשין נגונין בחינת 'אזמרה לאלקי בעודי' כנ"ל:

וזה מרמז בדברי השלחן ערוך 'יתגבר פארי לעמד בבקר לעבודת בוראו', שהאדם צריך להתגבר ולהתעורר משנתו ונפילתו, ועל-ידי מה יתעורר? על-ידי שיהא הוא מעורר השחר, הינו כנ"ל שיעורר הנקדות טובות, שהם בחינות שחר, בחינת 'אעירה שחר'. ועל-ידי-זה יתעורר משנתו ונפילתו וכו'. כנ"ל. וזהו בחינת 'לעמד בבקר', כי עקר ההתעוררות מהשנה

הנ"ל הוא על-ידי בחינת (זהר מקץ רג:) 'בקר דאברהם איש החסד', דהינו על-ידי שמטה כלפי חסד ודן את עצמו לכף זכות פנ"ל, ועל-כן היה אברהם מגיר גרים, פי היה מטה כלפי חסד ומצא נקדה טובה בכל אחד, ועל-ידי-זה קרב הכל להשם יתברך פנ"ל. וזהו שנסמך ההגה 'שויתי ה' לנגדי תמיד', הינו שתמיד אני משים ומשנה ה' לנגד עיני, פי אף-על-פי שאני רחוק ממנו יתברך, אף-על-פי-כן 'ה' לנגדי תמיד' בכל מקום, פי אני מוצא בעצמי נקדה טובה פנ"ל.

וזה פרוש הפסוק (תהלים טז, ח) "שויתי ה' לנגדי תמיד פי מימיני בל אמוט", הינו שתמיד אני משים ה' לנגדי אפלו במדרגות התחתונות חס ושלום, פי (שם) 'מימיני בל אמוט', פי על-ידי בחינת ימין, בחינת אברהם, בחינת חסד, על-ידי-זה 'בל אמוט', בבחינת (שם צד, יח) "אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני", פי על-ידי החסד, הינו שמטה כלפי חסד ודן את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין, על-ידי-זה יכול למצא השם יתברך תמיד, ועל-ידי-זה לא ימוט לעולם. וזהו (שם) "ברוב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי", הינו כשרב המחשבות מבלבלין אותי ורוצין להפיל אותי חס ושלום, על-ידי רבוי הפגמים וכו', אזי 'תנחומיך ישעשעו נפשי', דהינו

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארח-חיים כג

מה שהשם יתברך מנחם אותו במה שעוזר לו למצא איזה נקדה טובה בעצמו, וזהו נחמתו וכו' משעשע נפשו וכו' כנ"ל:

ו) נמצא שעקר בחינת התעוררות השנה הוא על-ידי הנקדות טובות שמוצאין בעצמו אפלו כשהוא, חס ושלום, במדרגה התחתונה מאד וכו' כנ"ל, ועל-ידי-זה נעשין נגונים וכו' כנ"ל. כי בלילה שהוא זמן השנה, אזי השכינה מבררת ברוזים פידוע. וזה מרמז על הנ"ל שפשתגבר בחינת השנה על האדם אזי צריך לבקש ולחפש למצא בעצמו נקדות טובות, ועל-ידי-זה יתעורר משנתו כנ"ל. וזה בחינת (שם עז, ז) "אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי", שבלילה וחשך בחינת שנה אז 'עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי', שאני מחפש ומבקש הרוח טובה בחינת נקדה טובה, ועל-ידי-זה נעשין נגונים כנ"ל בחינת 'אזכרה נגינתי בלילה' וכו' כנ"ל. ועל-ידי-זה שמתגבר להתעורר משנתו על-ידי הנקדות טובות שמוצא בעצמו כנ"ל, על-ידי-זה עקר תקון התפלה, כי עקר התפלה הוא רק כשזוכה למצא בעצמו הנקדות טובות, בבחינת 'אזמרה לאלהי בעודי' כנ"ל.

וזהו בחינת סדר התפלה שבתחלה אומרים קרבנות וקטרת, שהם בחינת ברוזים שמוצאין ומבררין

נקדות טובות אפלו מבחינת בהמיות מתכלית העשייה
 כידוע, כי זה עקר בחינת הקרבן להעלות מבהמה
 לאדם. וזה בחינת קטרת שהיו בהם חלבנה, דהינו
 שמבררין ומוצאין הטוב אפלו בפושעי ישראל בבחינת
 חלבנה, וכמו שלמדו רבותינו זכרונם לברכה מזה
 (פריחות ו:): 'כל תפלה שאין בה מתפלת פושעי ישראל
 אינה תפלה', כי עקר התפלה בבחינת קטרת על-ידי
 שמבררין ומוצאין נקדות טובות אפלו בפושעי ישראל
 בבחינת חלבנה כנ"ל. וזה בחינת י"א סמני הקטרת,
 הינו יו"ד סמנים חוץ חלבנה, זה בחינת עשרה מיני
 זמרה שהם נעשין על-ידי שמבררין ומוצאין הטוב
 שבפושעי ישראל בבחינת חלבנה כנ"ל:

(ז) וכשאנו אומרים פרשת הקרבנות כאלו הקרבנות,
 כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: 'כל
 העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה' וכו' (מנחות קי:).
 כי עקר תקון הקרבנות הוא בבחינת הדבור, להעלות
 מדומם, צומח, חי למדבר, פי הנקדות טובות כשעולין
 ממקום שעולין ממדרגות התחתונות העקר הוא שיעלו
 לבחינת דבור, כי מתחלה כשאין נתברר ונפר הטוב
 מחמת הרע שחופה עליו, אזי הוא בבחינת אלם שאין
 לו דבור, בבחינת (תהלים לט, ג) "נאלמתי דומיה החשיתי
 מטוב" וכו', וכשמגלין את הטוב כנ"ל אזי עקר

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארז-חיים כה

התגלות הטוב ועלייתו הוא בחינת הדבור. וזה בחינת (שיר השירים ב, יד) "יונתי בחגי הסלע בסתר המדרגה", זה בחינת הנקדה טובה שהיא בחינת יונה תמה שתמימה עם בן זוגה ואינה מנחת אותו לעולם וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש שיר השירים ד), כי הנקדה טובה שיש בכל אחד אפלו בהפחות שבפחותים היא דבוקה תמיד עם השם יתברך לעולם בכל מקום שהיא, וכשהיא נופלת חס ושלום בעמקי הקלפות המקיפין אותה מכל צד בחינת 'יונתי בחגי הסלע בסתר המדרגה' בתכלית ההסתרה, אזי השם יתברך אומר לה (שם): "הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראך נאוה", כי אף-על-פי שאתה בסתר המדרגה, אף-על-פי-כן אתה בעצמך נאוה מאד בבחינת 'שחורה אני ונאוה' כנ"ל, ועל-כן תגלה את עצמך ותראה את מראיך, כי עדין אתה נאה, כי הנקדה טובה נאוה תמיד, ועל-כן 'הראיני את מראיך השמיעני את קולך', הינו שתגלה ותמצא מראות יפי הנקדה טובה, ועל-ידי-זה 'השמיעני את קולך'. כי על-ידי-זה זוכין לדבור, כי אז יכולין לדבר להודות ולהלל להשם יתברך, כי מקדם לא היה יכול לדבר כלל כנ"ל.

וזהו בחינת (שם ח, יג) "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני". ופרש רש"י: 'היושבת בגנים',

בין האמות וכו', הינו בחינת הנקדות טובות, שהם יושבים ומנחים בין האמות, שהם התאוות רעות ופגמים וכו', שהם בחינת אמות העולם כמובא במקום אחר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו), והשם יתברך מתאוה לקולם. וזהו 'חברים מקשיבים לקולך השמיעני', כי השם יתברך מתאוה שיתגלו הנקדות טובות וישמיעו את קולם בזמר והלל להשם יתברך כנ"ל. וזה בחינת הקרבן שמעלין הנקדות טובות לבחינת מדבר כנ"ל. ועל-כן העוסק בתורת עולה כאלו הקריב וכו', כי עקר תקוון הקרבן הוא בבחינת הדבור כנ"ל:

(ח) וזה בחינת (מגלה ג'). 'כֹּהֲנִים בַּעֲבוּדָתָם וְלוֹיִים בְּדוּכָנָם וְיִשְׂרָאֵל בַּמַּעֲמָדִים', כי עקר תקוון הקרבן, שהוא למצא ולברר הנקדה טובה מתוך הפסלת מבחינת הבהמיות, הוא על-ידי הכהן איש החסד, כי על-ידי שמטה כלפי חסד ודן לכף זכות, על-ידי-זה מוצאין נקדות טובות בכל מדרגות התחתונות, שזהו בחינת הקרבנות כנ"ל, ועל-כן כל תקוני הקרבן נעשין על-ידי הכהן איש החסד, שהוא בחינת אברהם, כמו שכתוב (תהלים קי, ד): "אַתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם" וכן-ל. ועל-ידי-זה נעשין נגונים כנ"ל. וזה בחינת לויים בדוכנם שהיו מנצחים בשיר על הדוכן בשעת הקרבת הקרבן, כי על-ידי בחינת הקרבן הנעשה על-ידי הכהן איש החסד,

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארח-חיים כז

שָׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁמֵבְרִין וּמוֹצָאִין טוֹב עַל-יְדֵי שְׁמַטִּין
כָּל־פִּי חֹסֵד, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים כַּנִּל.

וּיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן שֶׁהָיוּ עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, זֶה בְּחִינַת
הַדְּבוּר שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ מַעֲלִים הַטוֹב
לְהַדְּבוּר, שֶׁזֶה עָקַר עֲלִיתוֹ כַּנִּל, וְעַל-כֵּן הָיוּ אֲנָשֵׁי
הַמַּעֲמָד קוֹרִין בְּפִרְשַׁת בְּרֵאשִׁית וּבְפִרְשַׁת הָאֲזִינוּ (מַעֲנִית
כו.), כִּי מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית עָקְרוּ עַל-יְדֵי בְּרוּר הַטוֹב,
בְּבְחִינַת 'וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית'. וְזֶה בְּחִינַת "כִּי טוֹב" הַנֶּאֱמָר בְּכָל שְׁשֶׁת יָמֵי
בְּרֵאשִׁית, כִּי קָדַם תְּקוּן מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית נֶאֱמָר (בְּרֵאשִׁית
א, ב): "וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְנָהוּ וְחֹשֶׁךְ". זֶה בְּחִינַת
הַתְּגַבְרוֹת הָרַע שְׁחוּפָה עַל הַטוֹב, וְהַתְּקוּן הָיָה עַל-יְדֵי
בְּחִינַת (שם) "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת" — דָּא רוּחוֹ שֶׁל
מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַטוֹב, כִּי כָּל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת
שְׁמוֹצָאִין בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, זֶה בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת
מְשִׁיחַ, כִּי עָקַר הַטוֹב הוּא מְשִׁיחַ, בְּחִינַת מֹשֶׁה, בְּבְחִינַת
(רוֹת ג, יג) "וְהָיָה בְּבִקְרָא אִם יִגְאָלְךָ טוֹב יִגְאָל". וְעַל-יְדֵי
בְּחִינַת רוּחַ אֱלֹהִים, רוּחַ טוֹבָה, בְּחִינַת רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ,
עַל-יְדֵי-זֶה עָקַר קִיּוֹם וּבְנִין הָעוֹלָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי
הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁמוֹצָאִין מִתּוֹךְ תְּהוֹ וְנָהוּ וְחֹשֶׁךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה (בְּרֵאשִׁית א, ג) "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי
אוֹר" וְכוּ'. וְאֲזִי (שם): "וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וְהַחֹשֶׁךְ"

וכו', פי על-ידי הנקדה טובה נכנס באמת לכף זכות ואזי נתגלה האור ונבדל ונפרש החשוף מן האור הרע מן הטוב וכו' וכו"ל. נמצא, שעקר מעשה בראשית על-ידי שמוצאין ומבררין הנקדה טובה כנ"ל.

וזה בחינת (עין בהקדמת התקונים) 'ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית', כי המשכן הוא גם כן מבחינת הטוב שנתברר וכו' כנ"ל, ועל-כן היו עוסקים אנשי המעמד שהיו עומדין על הקרבנות במעשה בראשית, כי הקרבן הוא בבחינת מעשה בראשית, שהוא בחינת ברור הטוב וכו' כנ"ל. ועל-כן הנה הקרבן נעשה במשכן או בבית המקדש, כי המשכן והבית המקדש הם גם כן נבנים על-ידי ברור הטוב וכו' כנ"ל. וזה בחינת (דברים ג, כה) "ההר הטוב הזה" הנאמר בבית המקדש. וזה בחינת פרשת האזינו שהיו קורין אנשי המעמד, כי פרשת האזינו היא השירה שהבטיח משה רבנו, שעל-ידי השירה הזאת לא תשכח התורה, כמו שכתוב (שם לא, כא) "וענתה השירה הזאת" וכו', שאפלו בתכלית ההסתרה בחינת (שם, פסוק יח) "ואנכי הסתר אסתיר" תהיה השירה לעד, כי השירה מרמזת שאפלו אם ישראל רחוקים מאד מהשם יתברך בתכלית ההסתרה, אף-על-פי-כן הם קרובים אליו יתברך, כי עדין נמצאים בהם אפלו בהפחותים נקדות טובות וכו"ל.

וזה בחינת (דברים לב, ט) "כי חלק ה' עמו יעקב" וכו'.
 "ימצאהו בארץ מדבר", שאפלו בארץ מדבר
 ובתהו מוצאין חלק ה' עמו, הינו בחינת נקדות טובות,
 שהם בחינת "חלק ה' עמו" וכו'. ועל-כן קורין בפרשת
 האזינו על הקרבנות וכו"ל, כי על-כן נקראת פרשת
 האזינו 'שירה', כמו שכתוב: "וענתה השירה" וכו', כי
 מהנקדות טובות הנ"ל שמוצאין בארץ מדבר ובתהו
 וכו' כנ"ל, מזה נעשה שירה ונגון כנ"ל, ואחר אמירת
 הקרבנות וקטרת, שהם בחינת שמבררין ומוצאין נקדות
 טובות אפלו במדרגות התחתונות מאד כנ"ל. אחר כך
 אומרים פסוקי דזמרה, כי על-ידי הנקדות טובות הנ"ל,
 על-ידי-זה נעשין נגונים, בחינת 'אזמרה לאלהי בעודי',
 'אזמרה' דיקא כנ"ל. וזה בחינת פסוקי דזמרה, שהם
 בחינת הזמירות והנגונים שנעשין על-ידי שמבררין
 ומוצאין נקדות טובות שבמדרגות התחתונות כנ"ל
 ועל-כן אומרים בתוך פסוקי דזמרה פסוק "אזמרה
 לאלהי בעודי" הנ"ל וכו"ל:

ט) ואחר כך אומרים ברפת קריאת שמע ומברכין להשם
 יתברך על חדוש מעשה בראשית שמחדש
 בטובו בכל יום תמיד, זה בחינת מעשה המשכן שנבנה
 מהטוב הנ"ל כנ"ל, כי 'ציורא דמשכנא כציורא
 דעובדא דבראשית' כנ"ל. ושם עקר תקון התפלה, כמו

שַׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נ"ו, ז): "כִּי בֵּיתִי בַּיִת תִּפְּלָה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים נְאֻם ה' אֱלֹהִים מִקְבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל" וְכוּ'. כִּי עָקַר בְּנִין בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ הוּא עַל-יְדֵי שְׁהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ מִקְבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי שְׁמוּצָא גַם בְּהַנְדָּחִים וְהַאוֹבְדִים נִקְדוֹת טוֹבוֹת וּמִקְבֵּץ אוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-יְדֵי-זֶה הַטוֹב שִׁיתְקַבֵּץ בְּעֵת בִּיאַת הַגָּאֹל בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה בְנִין בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ בְּחִינַת הָהָר הַטוֹב הַזֶּה כַּנ"ל. וְשֵׁם עָקַר תְּקוּן הַתִּפְּלָה כַּנ"ל, כִּי עָקַר הַתִּפְּלָה הוּא רַק עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי הַטוֹב שְׁמוּצָאִין כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן קָדַם הַתִּפְּלָה אוֹמְרִים קַרְבָּנוֹת וּפְסוּקֵי דְזִמְרָה, דְּהֵינּוּ שְׁמִבְּרִין הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת וְכוּ' וּמְזָה נַעֲשֶׂה נְגוּנִים וְזִמְרוֹת כַּנ"ל וְאַחַר כֵּן בּוֹנִין מְזָה מִשְׁכָּן, שְׁשֵׁם עָקַר תְּקוּן הַתִּפְּלָה. וְזֶה בְּחִינַת בְּרוּכּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁהֵם בְּחִינַת הַיְכָלוֹת דְּקְדוּשָׁה, בְּחִינַת מִשְׁכָּן, בְּחִינַת בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, שְׁהֵם הֵם הַיְכָלוֹת דְּקְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אָז: 'וּבְטוֹבוֹ מְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית', כִּי צִיּוּרָא דְּמִשְׁכָּנָא כְּצִיּוּרָא דְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית כַּנ"ל. וּמִשְׁשֵׁם, מִבְּחִינַת הַמִּשְׁכָּן, מִקְבְּלִין הַתִּינּוּקוֹת הַבָּל פִּיָּהֶם שְׂאִין בּוֹ חֲטָא.

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע, בְּחִינַת (דְּבָרִים ו, ז) "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיָהּ וְכוּ' וְלִמְדַתֶּם אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם"

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארץ-חיים לא

וכו', כי עקר בחינת קריאת שמע הוא מבחינת הטוב שנתברר בפנ"ל, ועל-ידי-זה נתיחד קדשא בריך הוא ושכינתיה על-ידי העלאת מין נוקבין, שמתפארת השכינה, כביכול, 'חזי במה ברא קאתינא לגבך'. וכל זה על-ידי מה שמוצאין נקודות טובות אפלו בפושעי ישראל, כי זה בחינת העלאת מין נוקבין להעלות הקדשה מעמקי עמקי הקלפות. ובזה מתפארת ביותר ויותר, כי זה עקר כבוד השם יתברך, כמו שכתב רבנו ז"ל כמה פעמים, כמו שכתוב בזהר (יתרו דף ט.ט): 'כד אתי יתרו' דיקא 'כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא בריך הוא עילא ותתא'. כי דיקא כשנתרומו ונתעלו הנקודות טובות שהיו מנחים למטה מאד, בזה דיקא מתפארת השכינה, כביכול, ביותר. ועל-ידי-זה נתיחד קדשא בריך הוא ושכינתיה בחינת 'ה' אלהינו ה' אחד' כידוע. וזה בחינת (שמות כו, ו) "והיה המשכן אחד", שנקללין כל הנקודות טובות באחדותו יתברך ואז מתחילין להתפלל התפלה של שמונה עשרה ומתחילין: 'אדני שפתי תפתח' וכו'. כי על-ידי כל הנ"ל, על-ידי-זה דיקא יכולין להתפלל על-ידי שמוצאין הטוב ועושין משכן וכו' פנ"ל. ואז יכולין לפתח פה לדבר, כי זה עקר עלית הטוב שיעלה לבחינת דבור. ועל-כן מבקשין על זה 'אדני שפתי תפתח' וכו':

(י) וְזֶה בְּחִינַת לְבִישַׁת בְּגָדִים שְׂצָרֶיךָ לְאַחוּז הַמְּלָבוּשׁ
 בְּצַד יְמִין וְלְעוֹלָם יִגְבִּיר הַיְמִין עַל הַשְּׂמָאל כִּי
 הָעֶקֶר תְּלוּי בְּבְחִינַת יְמִין, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׂמֵטָה כָּלפִי
 חֹסֵד וּמוֹצֵא בְּעֶצְמוֹ אֵיזָה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת. וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מִתְעוֹרֵר מֵהַשְּׂנָה כַּנִּל. וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין לְבוּשִׁין
 לְהַלְבִּישׁ אֶת נַשְׁמָתוֹ שְׁהִיתָה עֲרָמָה עַד עַכְשָׁו כָּל זְמַן
 שְׁלֹא נִתְגַּלָּה הַטּוֹב בְּעֵת שְׁהִיָּה בְּבְחִינַת שְׂנָה. וְזֶהוּ
 בְּחִינַת בְּרַכַּת מְלָבִישׁ עֲרָמִים שְׂמִבְּרַכִּין בְּשַׁחְרִית,
 כַּמוּבָא, כִּי עַל-יְדֵי הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁנִּתְגַּלִּין, שְׁהֵם
 בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה מַט, ג) "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", כִּי בְּהֵם
 מִתְפָּאֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּבֵּיכּוֹל, כַּנִּל, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין
 לְבוּשִׁין בְּחִינַת בְּגָדֵי פָאָר, בְּגָדֵי כְבוֹד, וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית
 וּתְפִלִּין, שְׁהֵם בְּחִינַת לְבוּשִׁין דְּנַשְׁמָתָא, בְּחִינַת (זִהָר
 בְּרֵאשִׁית כג) "כִּי הוּא כְּסוּתָהּ לְבָדָה הוּא שְׂמֵלְתוֹ לְעָרוֹ"
 — דָּא צִיצִית וּתְפִלִּין. שְׁהֵם נַעֲשִׂין מֵהַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת
 שְׂמִתְבָּרְרִין בְּלִילָה בְּבְחִינַת הַנִּל, כַּמוּבָן בַּסְּפָרִים.
 נִמְצָא, שְׁעֶקֶר בְּחִינַת לְבוּשִׁין, בְּחִינַת בְּגָדֵי פָאָר, כָּלְלִיּוֹת
 הַגְּוֹנִין, נַעֲשִׂין מִבְּחִינַת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׂמִתְבָּרְרִין, שְׁהֵם
 בְּחִינַת כָּלְלִיּוֹת הַגְּוֹנִין כַּנִּל. וְעַל-כֵּן (שְׁלַחן עָרוּךְ, אֵרַח חַיִּים,
 סִימָן ב, סַעִיף ד) צָרִיכִין לְהַגְבִּיר הַיְמִין בְּשַׁעַת לְבִישָׁה, כִּי
 כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת יְמִין עַל-יְדֵי שְׂמֵטָה כָּלפִי חֹסֵד,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצֵא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נַעֲשִׂין לְבוּשִׁין כַּנִּל:

(יא) וְכָל בְּרַכַּת הַשַּׁחַר מְרִמּוֹ עַל זֶה שֶׁמִּשְׁבַּח לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁעָזְרוּ לְמִצָּא בְּעֶצְמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת כְּדֵי שִׁיתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ וּנְפִילָתוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, כִּי הַנִּקְדָּה טוֹבָה הִיא בְּחִינַת יוֹם, וְהָרַע הוּא בְּחִינַת לַיְלָה וְחֻשָּׁךְ, וְעַל-יְדֵי שֶׁמוּצָא הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת וְאֵזִי נִבְדֵּל הָרַע וְאֵזִי מִבְּדִיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה. וְזֶה בְּחִינַת 'לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי וְכוּ', כִּי אִם לֹא הָיָה מוּצָא בְּעֶצְמוֹ הַנִּקְדָּה טוֹבָה הָיָה יָכוֹל לִפְלֹל לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, וְהָיָה נַעֲשֶׂה גוֹי חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַכְשָׁו עַל-יְדֵי שֶׁנִּתְעוֹרֵר וְנִתְחַזַּק עַל-יְדֵי שֶׁעָזְרוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמִצָּא בְּעֶצְמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה כַּנ"ל, עַל-כֵּן הוּא מוֹדֶה וּמִשְׁבַּח לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי. וְזֶה בְּחִינַת פּוֹקֵחַ עוֹרִים, מִתִּיר אֲסוּרִים, זוֹקֵף כְּפוּפִים. כִּי מִתְחַלֵּה בְּעֵת שִׁנְתוֹ וּנְפִילָתוֹ הָיָה בְּבְחִינַת עוֹר הַמְּגִשֵּׁשׁ בְּאַפְלָה, וְהָיָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים מִמֶּשׁ וְהָיָה כְּפוּף וְכוּ', וְעַכְשָׁו עַל-יְדֵי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁמִּצָּא בְּעֶצְמוֹ עַל-יְדֵי שֶׁפָּקַח ה' אֶת עֵינָיו, עַל-יְדֵי-זֶה נִתַּר מֵאֲסוּרָיו וְנִזְקַף מִכְּפִיפְתוֹ וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה בְּאַמֶּת לְצֵאת מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת וְלָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה כַּנ"ל. וְכֵן שְׂאֵר הַבְּרָכוֹת כֻּלָּם מְרַמְזִין עַל זֶה. וְזֶהוּ שְׁמִסִּים: הַנּוֹתֵן לְיַעֲקֹב כֶּחֶם, שֶׁנִּתֵּן לוֹ כֶּחֶם בְּתוֹךְ עֵינָיו הַגְּדוּלָּה שִׁיּוּכַל עֲדִין לְהִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ. וְזֶהוּ: 'הַמְּעִבִיר שָׁנָה מֵעֵינָי וְכוּ' וְכוּ"ל. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי הַחֶסֶד כַּנ"ל.

וזהו שחותם הגומל חסדים טובים, כי הכל על-ידי החסד בחינת (זהו מקץ וג.) 'בקר ואברהם' על-ידי שפטה כלפי חסד פנ"ל:

(יב) וזה בחינת ארבע פרשיות. פרשת שקלים בחינת צדקה, כי צדקה זה בחינת "חסד לאברהם" שעשה צדקה וחסד עם כל העולם, שעל-ידי זה יכולין למצא הנקודות טובות פנ"ל. וזה בחינת (ישעיה מא, ב) "צדק יקראהו לרגלו", שעל-ידי צדקה יכולין לקרא את הטוב שנופל במדרגה התחתונה, בבחינת רגלין בבחינת (רות ג, ז) "ותגל מרגלותיו ותשכב". וכן מרמז בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן יז) שעל-ידי צדקה מעוררין הטוב שנעלם ונסתר במקומות הרחוקים מהשם יתברך. וזה בחינת שקלים של נדבת המשכן, כי המשכן נבנה מבחינת הטוב שנתלקט וכו' פנ"ל:

ואחר כך קורין פרשת זכור בחינת מלחמת עמלק, כי על-ידי זה שמוצאין הטוב פנ"ל, על-ידי זה נכנע עמלק שהוא תקף הסטרא אחרא, שמתגבר, חס ושלום, להפיל את החלושי כח שבישראל כאלו אין להם תקנה עוד חס ושלום, בבחינת (דברים כה, יח) "ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ואתה עיף ויגע" וכו' שרוצה לזנב את הנחשלים, והינו חלושי כח להפילם למטה חס ושלום, שזהו בחינת "ויזנב בך" וכו'. אבל כשזוכין

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארז-חיים לה

למצא בעצמו הנקדה טובה אפלו בעת נפילתו חס ושלום, על-ידי-זה נכנע עמלק, ועל-כן אחר פרשת שקלים, שהוא בחינת התעוררות הטוב כנ"ל, קורין פרשת זכור, כי על-ידי-זה מכניעין את עמלק כנ"ל:

ואחר כך קורין פרשת פרה, שהוא בחינת תשובה, בחינת (במדבר רבה יט, ד) 'תבא אמו ותקנח על בנה', כי על-ידי הנקדות טובות שמוצאין, על-ידי-זה נכנע הרע בחינת עמלק. ועל-ידי-זה זוכין באמת לתשובה כנ"ל. וזה בחינת (זהר חוקת דף קפ:) פרה אדמה תמימה. אדמה, דא דינא קשיא. תמימה, דא דינא רפיא. דהינו פשהוא בבחינת דינא קשיא שמתגבר הרע חס ושלום, שזה בחינת דינא קשיא חס ושלום, אזי צריך לרפות הדין על-ידי שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין. וזה בחינת (במדבר יט) "אשר אין בה מום ואשר לא עלה עליה על". כי הנקדה טובה היא בחינת יונה תמה שאין בה שום מום, כי היא נאה ויפה, בחינת "שחורה אני ונאנה" וכו' כנ"ל. וזה בחינת (פיוט לפרשת פרה) 'מטהר טמאים ומטמא טהורים', כי זאת הבחינה מה שדן את עצמו לכף זכות ומוצא בעצמו נקדות טובות, זאת הבחינה מטהרת טמאים ומטמא טהורים, כי מי שהוא במדרגה התחתונה צריך דוקא למצא זכות בעצמו כדי שלא יפול לגמרי חס ושלום, ועקר טהרתו

ותשובתו על-ידי-זה דיקא פנ"ל, אבל מי שהוא טהור כשיחזיק עצמו במדרגת הטוב בודאי נפגם על-ידי-זה, כי יפול לגדלות חס ושלום, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדה ל:) 'אפלו כל העולם כלו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע'. על-כן אמרו 'כרשע', ולא רשע גמור חס ושלום, כי אסור להחזיק עצמו לרשע גמור חס ושלום, רק אדרבא, כשנדמה לו שהוא רשע גמור חס ושלום, ואפלו אם האמת הוא כן חס ושלום, אף-על-פי-כן צריך לחפש ולבקש למצא בעצמו נקדה טובה, לבל יהיה חס ושלום, רשע גמור פנ"ל. ועל-ידי-זה נטהר וזוכה לתשובה פנ"ל. וזה בחינת 'מטהר טמאים ומטמא טהורים' פנ"ל:

ואחר כך קורין פרשת החדש, כי זה בחינת קדוש החדש, בחינת מלוי הלבנה מפגימתה, כי זה ידוע שכשישראל הם, חס ושלום, במדרגה פחותה, זה בחינת פגם הלבנה קטרוג הירח, שמשם באים כל הפגמים והחטאים חס ושלום, ועל-כן כשאיש ישראל מתעורר ומוצא בעצמו נקדה טובה ועל-ידי-זה חוזר בתשובה פנ"ל, זה בחינות מלוי הלבנה מפגימתה, בחינת קדוש החדש, כי עקר קדוש החדש הוא על-ידי בחינת הנ"ל, כי בתחלת החדש בעת שרואין את הלבנה לקדש אותה בבית דין אזי היא קטנה ודקה

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארח-חיים לז

מאד מאד, ואזי היא רק בבחינת נקדה, הינו בחינת נקדה טובה הנ"ל שהיא בחינת "שחורה אני ונאווה" וכו' פנ"ל, הינו פשהלבנה היא בתכלית המעוט בסוף החדש אזי צריכין כל ישראל לחפשה ולבקשה עד שמוצאין עדי ראיה איזה נקדה קטנה מהלבנה ואזי מקדשין את החדש בבית דין שהוא בחינת תקון ומלוי הלבנה, כי על-ידי בחינת הנקדה לבד, בחינת נקדה טובה שזוכין למצא בתכלית המעוט, על-ידי-זה נתקנין ונכנסין באמת לכף זכות וכו' פנ"ל, שזהו בחינת תקון ומלוי הלבנה מפגימתה וכו' פנ"ל.

ועל-פן אומרים הבית דין וכל ישראל מקדש מקדש (ראש השנה כד.), כי על-ידי הנקדה לבד נתקדשין וכו' פנ"ל, על-ידי שדנים לכף זכות. וזה בחינת שכלם אומרים מקדש מקדש, הינו שעל-ידי דבריהם מעלין את הלבנה מבחינת פגם ומעוט לבחינת תקון ומלוי, שזהו קדשתה על-ידי הנקדת אור לבד שראו מהלבנה וזהו בעצמו בחינה הנ"ל, כי על-ידי קטרוג הירח נתמעטה (חלין ס:) ואז נתן לה השם יתברך את הכוכבים להפיע דעתה. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה ו, ד) ומובא בפרוש רש"י (בבראשית א, טז), כי הכוכבים מרמזין על בחינת הנקדות טובות שנמצאין בכל אחד מישראל שעל ידם נכנסין לכף זכות באמת

על-ידי שדנים אותם לכף זכות פנ"ל, בבחינת (דניאל יב, ג) "ומצדיקי הרבים פכוכבים" וכו'. 'מצדיקי הרבים', הינו צדיקי הדור שדנים את הכל לכף זכות, ועל-ידי-זה נכנסין אפלו פושעי ישראל באמת לכף זכות פנ"ל.

וזהו בחינת פכוכבים, בחינת "ומצדיקי הרבים פכוכבים" פנ"ל, כי הפכוכבים הם בבחינת נקדות, כי זה הפסוק 'ומצדיקי הרבים' מדבר שם בסוף דניאל לענין הנ"ל, כמבאר שם "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים וכו'. והמשפילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים פכוכבים" וכו'. הינו שבעקבות משיחא בסוף הקץ שאז יתגבר חס ושלום, הסטרא אחרא פידוע, ואז יהיה גדל הברור והצרוף בחינת "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים", ואזי יהיה עקר התקון על-ידי בחינת הנ"ל, על-ידי מצדיקי הרבים, הינו על-ידי הצדיקים שידונו את הכל לכף זכות וימצאו נקדות טובות אפלו בהפחותים מאד מאד, שזהו עקר עבודת הצדיקים, ועל-ידי-זה דיקא יבא משיח במהרה בימינו, כי זה בחינת משיח וכו' פנ"ל.

וזהו: "והמשפילים יזהירו וכו' ומצדיקי הרבים פכוכבים" וכו'. כי עקר התקון והגאולה בקץ האחרון יהיה על-ידי בחינה זו, על-ידי בחינת הנקדות טובות הנ"ל, שהם בחינת פכוכבים וכו' פנ"ל. וזהו

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארח-חיים לט

בְּחִינַת (תהלים קמח, ג) "הִלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר", כִּי עַל-יְדֵי הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת כּוֹכְבֵים הַמְּאִירִים, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לֵה', בְּבְחִינַת 'אַזְמְרָה לֵאלֹהֵי בְּעוֹדֵי' כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁנַתֵּן לְהִלְבְּנָה אֶת הַכּוֹכְבֵים לְהַפִּיס דְּעֵתָהּ, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַכּוֹכְבֵים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן פָּגַם הַלְבְּנָה כַּנ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת קִימַת חַצוֹת, שְׁצָרִיכִין לְשַׁבֵּר תְּקֵף הַשָּׁנָה עַל-יְדֵי הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת הַנ"ל בְּבְחִינַת (שם נו, ט) "עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכַנּוֹר" וְכו'. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת ג'): כַּנּוֹר שֶׁל דָּוִד שֶׁהָיָה מְנַגֵּן עַל-יְדֵי רוּחַ צְפוֹן, בְּחִינַת רוּחַ טוֹבָה, נִקְדָּה טוֹבָה הַצְּפוֹן וְטָמִיר אֶפְלוֹ בְּתַכְלִית הַשָּׁנָה, אֶפְלוֹ בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָהּ, בְּבְחִינַת (תהלים לא, כ) "מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ", וְאֵלוֹ הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת מְנַשְׁבִּין בְּכַנּוֹר שֶׁל דָּוִד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הָיָה מְנַגֵּן מֵאֱלֹו עַל-יְדֵי-זֶה כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה בְּחַצוֹת הַלַּיְלָה בְּתֵקֵף הַשָּׁנָה וְכו' כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר בְּפָרָשָׁה (שְׁמוֹת יב, ב): "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם" וְכו', כִּי פָרַשְׁת הַחֹדֶשׁ, הֵינּוּ קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ הֵיא מְצוּה רֵאשׁוֹנָה שְׁנַצְטוּוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל בְּעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם

הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינָה הַנִּלְ, בְּבַחֲיִנַת (יחזקאל טז, ו) "וְאָעֲבֹר עָלֶיךָ וְאָרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ", הֵינּוּ שִׁישְׁרָאֵל הָיוּ מְלַכְלָכִים, כִּי הָיוּ בְּבַחֲיִנַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי טְמֵאָה כְּיָדוּעַ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רַחֵם עֲלֵיהֶם וּמַצָּא בָּהֶם נִקְדוּת טוֹבוֹת אֲפֵלוּ בְּתַקְּףָה טְמֵאָת מִצָּרִים שֶׁהִתְגַּבְּרָה עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מִדְּרַשׁ פְּתִילִים קִיד): 'בְּשִׁבִיל אַרְבַּעַת דְּבָרִים לְבַד נִגְאַלוּ'. זֶה בְּחִינַת נִקְדוּת טוֹבוֹת שֶׁמַּצָּא בָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲפֵלוּ בְּמִצְרִים וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאַלוּ. וְזֶהוּ: "וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיֶךָ חַיִּי בְּדַמְיֶךָ חַיִּי", אֲפֵלוּ בְּתַקְּףָה הַדְּמִים וְהַלְכוּכִים אֶף-עַל-פִּי-כֵן — חַיִּי, כִּי גַם שֵׁם יְכוֹלִין לְמַצָּא נִקְדוּת טוֹבוֹת כַּנִּלְ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאַלוּ כַּנִּלְ. וְעַל-כֵּן מִצְוָה רֵאשׁוּנָה שֶׁנִּצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל הָיָה פְּרִשְׁתַּת הַחֹדֶשׁ, כִּי זֶה בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ עַל-יְדֵי נִקְדָּה לְבַד כַּנִּלְ, שֶׁזֶה עֵקֶר גְּאֻלַּת מִצְרִים וּגְאֻלַּת אַחֲרוֹנָה, בְּחִינַת קְבוּץ נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' כַּנִּלְ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

(ג) וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת י"א, ד) "כְּחֻצוֹת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם", 'כְּחֻצוֹת' דִּיקָא, כִּי בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה אִז מִתְעוֹרֵר הַנִּקְדָּה טוֹבָה בְּבַחֲיִנַת רוּחַ צְפוֹן הַמְּנַשֵּׁב בְּכַנּוֹר שֶׁל דָּוִד כַּנִּלְ. וְעַל-כֵּן נִמְשָׁךְ הַרוּחַ טוֹבָה, הַנִּקְדָּה טוֹבָה, מִצְפוֹן דִּיקָא, כִּי "מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה" (יְרֵמְיָה א, יד) וּמִשָּׁם דִּיקָא נִמְשָׁךְ הַרוּחַ צְפוֹן רוּחַ

לקויטי הלכות השקמת הבקר א' ארזח-חיים מא

טובה המנשב בכנור של דוד ומנגן, כי זה עקר מעלת הטוב היוצא מתוך תקף הרע והסטרא אחרא פנ"ל. ועל-ידי זה דיקא נעשין נגונים פנ"ל. וכמוכא בספרים שיתרון האור מן החשך דיקא פידוע. כי בחצות אז השכינה, כבכול, בתכלית המעוט פידוע ואז היא בבחינת נקדה לבד. ואז הוא התגברות השנה, ואז דיקא צריך כל אחד מי שנוגע יראת ה' בלבד להתגבר בהתגברות גדול מאד להתעורר מהשנה אז. וזה בחינת שמתעוררים מתקף השנה והסטרא אחרא על-ידי נקדה טובה לבד וכו' פנ"ל. ואז הוא בחינת יציאת מצרים פנ"ל.

וזה בחינת פסח. שחמל ודלג השם יתברך על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים, וזה בחינת שהשם יתברך ברחמיו לקט והציל את הנקדות טובות, שהם בחינות ישראל, בחינת (שמות ד, כב) "בני בכרי ישראל" מבין בכורי מצרים, מבין תקף הסטרא אחרא, שזה היה עקר גאלת מצרים פנ"ל, ועל-כן הראשון שגלה סוד חצות היה אברהם אבינו, עליו השלום, בעת שנלחם עם המלכים והציל את לוט, כמו שכתוב (בראשית יד, טו): "ויחלק עליהם לילה" וכו', כי עקר בחינות חצות, דהינו לשבר תקף השנה, לשבר הלילה והחשך על-ידי הנקדה טובה פנ"ל, זה נעשה רק על-ידי בחינת אברהם

מב לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארץ-חיים

איש החסד, על-ידי שמטה כלפי חסד פנ"ל, פי אברהם רדף אחרי המלכים להציל את לוט בשביל הנקדה טובה שהיה בלוט. ועל-כן, אף-על-פי שלוט היה רשע, מסר אברהם נפשו בשבילו להצילו בשביל הנקדה טובה שהיה בו, פי ממנו יצאה רות שיצא ממנה דוד-משיח, שהוא עקר ושרש הנקדה טובה פנ"ל.

ועל-כן עקר פונת המלכים היה להרג את לוט, פי כל פונת הסטרא אחרא הוא להתגבר על בחינת הנקדה טובה חס ושלום, אבל ה' לא יעזובנה בידם ונתן כח לבחינת אברהם, בחינת חסד, להציל את לוט על-ידי הנקדה טובה שיש בו. ועל-ידי-זה הרג את המלכים, פי על-ידי שדנים לכף זכות ומוצאים הנקדה טובה אפלו ברשעים, על-ידי-זה נכנע הסטרא אחרא, כי הרע נדחה מפני מעט הטוב פנ"ל:

(יד) וזה שכתוב בזהר חדש (רות קז): "היושבת בגנים" וכו' לענין קימת חצות, עין שם. ומפרש שם: 'היושבת בגנים': בגנותא וטנופא דהאי עלמא שפלה וכו', עין שם, הינו פנ"ל. שאף-על-פי שאדם במדרגה התחתונה, בגנותא וטנופא, אף-על-פי-כן השם יתברך והמלאכים ונשמות הצדיקים שבגן עדן מקשיבים לקולו, בחינת 'חברים מקשיבים לקולך', שזהו בעצמו בחינת קימת חצות פנ"ל. ועין לעיל שהבאתי פסוק זה:

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארץ-חיים מג

"היושבת בגנים", שנאמר לענין הנקדה שיש בכל אחד שמנחת במקום שמנחת, עין שם. ועתה על-פי דברי הזהר חדש הנ"ל מבאר הענין היטב:

(טו) וזה בחינת מה שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה בענין הידיעה לידע לכוון חצות אימת, כדאימתא בברכות (דף ג.): ודוד מי הוה ידע חצות אימת מכדי משה לא ידע וכו'? אלא דוד, כנור הוה תלוי וכו', הינו כי עקר הגאולה בכלל ובפרטיות גאולת הנפש של כל אחד ואחד תלוי בידיעה והשגה זאת, לכוון היטב נקודות חצות לילה, דהינו כשמתגבר תקף השנה על נפש הישראלי ורוצה להפילו לגמרי חס ושלום, על-ידי רבוי עונותיו וקלקוליו עד שכמעט כמעט יפל לגמרי, רחמנא לצלן, אזי דיקא יאיר השם יתברך עליו בחסדו, שיזכיר את עצמו בהנקדות טובות שבו ויחיה את עצמו כנ"ל, שזהו בחינת קימת חצות, שאז השכינה, שהיא כלליות נפשות ישראל בתכלית הקטנות והמעוט, ואז היא צועקת בקול מר להשם יתברך, בבחינת (תהלים מב, ב) "כאיל תערג וכו', בחינת (ירמיה לא, יד) "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים וכו'. ואז השם יתברך מעורר רחמיו וממשיך חוט של חסד וכו', פמוכן כל זה בכתבים.

וכל זה נעשה עם כל אחד מישראל בכל עת, שבכל

פעם מתגברת עליו בחינת השנה הנ"ל עד שפמעט כמעט וכו', רחמנא לצלן, ואז דיקא צריך לחפש נקדתו הטובה פנ"ל, בבחינת (תהלים צד, יב) "אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני ברוב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי", שכל זה הוא בחינת הלמוד הקדוש של אומרה הנ"ל, שדיקא כשמגיע בדעתו לקטנות גמור, רחמנא לצלן, עד שרוצה לומר "מטה רגלי", חס ושלום, אז דיקא חסדי ה' יסעדהו על-פי הנ"ל לעוררו משנתו לחזקו, שזהו בחינת קימת חצות ממש, שאז הוא תכלית הקטנות. ואז דיקא הוא בחינת התעוררות השנה, שהוא בחינת התעוררות על-ידי בחינת "אומרה לאלקי בעודי" פנ"ל. ובזה תלוי הגאולה בכלל ובפרט פנ"ל.

ועל-כן היתה גאולה הראשונה בחצות דיקא. וכן גאולה האחרונה שאנו מקוים במהרה בימינו תהיה על-ידי בחינת חצות, על-ידי הכשרים והיראים שעומדים בכל לילה בחצות, שעל-ידי-זה הם ממשיכים על עצמם בחינת קדשת חצות לילה שאז מתעורר חסד גדול, שעל-ידי-זה זוכין להמשיך עליהם תמיד בחינת התעוררות השנה שבחצות לילה, להמשיך עליהם בחינה זאת תמיד, והינו שבכל עת שרוצים להפיל עליהם שנה וקטנות גדול מאד, אפלו אם

לקוטי הלכות השקמת הבקר א' ארז-חיים מה

מפילים אותם כמו שמפילים חס ושלום, אפלו אם עבר עליו מה שעבר, אף-על-פי-כן יתעורר תמיד דיקא מתוך תקף הקטנות בבחינת קימת חצות הנ"ל, דהינו על-ידי בחינת ה'עוד מעט' טוב שמוצא בעצמו וכנ"ל.

ועל-כן משה לא ידע עדין לכוון היטב חצות אימת, כי אז היה עדין קדם מתן תורה ולא היה עדין אתערוותא דלתתא, כי לא היה עדין כל כף צדיקים שעמדו בחצות ועסקו בתורה מחמת שהיה קדם מתן תורה. ועל-כן היה קשה לכוון היטב נקדת חצות. ואפלו למאן דאמר שגם משה ידע אבל לא היה יכול לדבר בזה כל כף והיה מתירא עדין שפא יטעו וכו', כי עדין לא היה יכול להמשיך הארה זאת באתגליא מחמת שהיה קדם מתן תורה. אבל דוד הנה ידע, כי כנור היה תלוי למעלה ממטתו, וכח הכנור נמשך מהתורה, כמובא בדברי אדוננו מורנו ורבנו זכרנו לברכה. כי הכנור של דוד היה של חמש נימין כנגד חמשה חמשי תורה, והוא היה מעוררו משנתו עד שידע לכוון השעה והנקדה של חצות, כי דוד הוא בחינת משיח שעוסק תמיד בתקון נפשות ישראל לעוררם משנתם על-ידי בחינה הנ"ל, על-ידי הנקדות טובות שמוצא בכל אחד ומלמד לכל אחד ומאיר בלבם שיוכל לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקדות טובות תמיד כדי לעוררו משנתו

ונפילתו שלא יפל לגמרי חס ושלום, והעקר לכונן בעת
שכמעט כמעט יפל חס ושלום, אז דיקא יאיר בו
בחסדו להצילו ולעוררו, בבחינת (תהלים לו, כד) "כי יפל
לא יוטל" וכו', בבחינת (שם) "צופה וכו' ה' לא יעזבנו
בידו", בבחינת (דברים לב, לו) "כי יראה כי אזלת יד ואפס
עצור ועזוב וכו' ואמר וכו' ראו עתה כי אני הוא"
וכו'. וכל זה בכח התורה שפבר קבלנו על-ידי משה
רבנו ועל-ידי כל הצדיקים שהיו עד הנה שפרשו לנו
דרכי התורה היטב.

ועל-כן ידוד הנה ידע חצות אימת על-ידי הפנור הנ"ל,
כי הנה יודע נגן (שמואל-א טז, יז), כי כל הלמוד
הקדוש הנ"ל, לחפש הטוב ולהחיות את עצמו על-ידי-
זה, כל זה הוא בבחינת נגונים קדושים היוצאים מפנור
של דוד, בבחינת "אזמרה" דיקא פנ"ל, בבחינת "עורה וכו'
הנבל וכנור אעירה שחר" פנ"ל. ועל-ידי-זה זכה דוד
לידע לכונן נקדת חצות הנ"ל, שבזה תלויה הגאולה
האחרונה בכלליות ובפרטיות על כל נפש מישראל, כי
דוד הוא משיח שעל ידו תהיה הגאולה האחרונה שהיא
גאולה שלמה שאין אחריה גלות. והעקר על-ידי בבחינת
זמירות ונגונים הנ"ל, בבחינת (שמואל-ב כג, א) "משיח
אלקי יעקב ונעים זמירות ישראל", הינו על-ידי בבחינת
'אזמרה' הנ"ל. במהרה בימינו, אמן.

והבן הדברים היטב, כי אי אפשר לבאר הכל רק כל אחד כפי מה שעובר עליו כל ימי חייו בימי נעוריו ובימי זקנותו יכול להחיות את עצמו תמיד על-פי כל דברינו אלה שמבארים קצת אמתת העצה והלמוד הקדוש של "אזמרה לאלקי בעודי" שהזהירנו אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה מאד מאד לילה בו, אשרי שיאחז בו:

הלכה ב'

יתגבר פארי לעמוד בבקר שיהא וכו'.

הינו שצריך שיקום בזריזות בלי עצלות, וזה בחינת אמונה, כמו שאמר רבנו (בספר המדות אות זריזות) שזריזות הוא בחינת אמונה, כי בלילה האמונה בין הקלפות ובבקר נתגדלה ונתעוררה האמונה, על-כן צריך לקום מן השנה בזריזות לחזק עצמו באמונה כדי לבנות ולגדל את האמונה. וזהו 'שיהא הוא מעורר השחר', הינו בחינת אילת השחר, בחינת מלכות, בחינת אמונה. וזה בחינת שבירת תאות ממוץ, שעל-ידי-זה יכולין להעלות הנפשות ולהמשיך תורה, כמו שכתוב בהתורה "אשרי העם – השגחה" (בסימן יג), עיין שם, כי בכל יום ויום צריכין לקבל את התורה מחדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (דברים יא, יג): "אשר

אנכי מצוה היום: 'בכל יום יהיו דומין בעיניך בחדשים' (ספרי שם). וקבלת התורה הוא על-ידי שמעלין את הנפש ומחדשין אותה, כמבאר שם.

וזה נעשה על-ידי שבירת תאות ממון כנ"ל, שזה בחינת התעוררות השנה בזריזות, בחינת אמונה כנ"ל, כי תאות ממון הוא בחינת כפירות, בחינת לילה, בחינת חשך אנפין חשוכין, בחינת עצבות ועצלות, בחינת מיתה, בחינת שנה, שהיא אחד מששים במיתה (ברכות נו:), וצריך שיהא לו התגברות לשבר את השנה, שהיא בחינת מיתה, בחינת תאות ממון. ואזי יוכל לחדש נפשו ולהעלות ולהמשיך תורה. ואזי כשמשבר את השנה, את תאות ממון, אזי אדרבא, השנה היא טובה לו דיקא, כי על-ידי השנה מחדש נפשו, בבחינת (איכה ג, כא) "חדשים לבקרים רבה אמונתך". וכן על-ידי הממון מחדש נפשו על-ידי משא ומתן באמונה, שהוא בחינת שנה, כמו שכתוב בהתורה "אשרי העם — ורקא" (בסימן לה).

וזה פרוש "עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך" (משלי ו, ט), הינו עד מתי תשכב ותישן בעצלות, מתי תשבר את השנה, שאז אדרבא, על-ידי השנה יתחזק מחו ויתחדש נפשו כנ"ל, וזהו 'מתי תקום משנתך'. הינו שיהיה לך תקומה שיקום ויתרום נפשוך

לקוטי הלכות השפמת הבקר ב' ארח-חיים מט

על-ידי השנה. וכשזוכה להעלות נפשו על-ידי שבירת השנה, על-ידי-זה עושה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה. וזהו 'שיהא הוא מעורר השחר' לעורר אילת השחר לזווג. וזה פרוש 'יתגבר פארי', הוא בחינת לקוטי הנפשות להעלותם, כמו שכתב רבנו בהתורה "אשרי העם" (סימן יג), בחינת "אריתי מורי עם בשמי" (שיר השירים, ה, א), ועל-ידי-זה ממשיכין השגחה שלמה על-ידי שנתקרבין להכח הראות על-ידי התורה. וזהו (תהלים טז, ח): "שויתי ה' לנגדי תמיד", הינו שהשגחתו עלינו תמיד. וזה שכתוב (שלחן ערוך, ארח חיים, סימן א, סעיף ג) שראוי לכל ירא שמים שיהא מצר ודואג על חרבן בית המקדש, כי 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא ס:); נמצא, על-ידי שמצר ודואג על הבית המקדש, זה בחינת בננו. ובנין בית המקדש הוא בחינת בנין הדעת, שעל-ידי-זה יכולין להעלות נפשות כנ"ל, כמבאר בסימן י"ג הנ"ל, עין שם.

וזה בחינת קימת חצות שמשברין השנה, שהוא בחינת תאות ממון ומתאבלין על ירושלים וחרבן בית המקדש ועל-ידי-זה בונין אותו. ועל-ידי בחינת בנין בית המקדש, על-ידי-זה יכולין ללקט הנפשות ולהעלותן. ועל-כן חצות ממתיק דינים, כי משברין את

השנה, שהיא בחינת מיתה בחינת כפירות כנ"ל, כי ככל זמן שיש עבודה זרה וכו' (ספרי פרשת ראה); ועל-ידי קימת חצות מקימין את האמונה וממשיכין חסדים. וזה שאמר רבנו (בסימן קמט) שחצות מסגל כמו פדיון, כמו פדיון דיקא, כי הפדיון הוא בחינת צדקה שמשבר תאות ממון וממתיק הדינים. וכן חצות הוא שבירת השנה, שהוא בחינת תאות ממון כנ"ל, שעל-ידי-זה ממתיקין דינים כנ"ל:

הלכה ג'

(א) יתגבר פארי לעמד בבקר שיהא הוא מעורר השחר.

על פי התורה "ויסב אלהים", עין שם (בסימן סב), מבאר שם שיש חלוק בין הקשיות, פי יש קשיא שייכול האדם להבין, תרוץ על קשיא זו. על זה נאמר (אבות ב): 'ודע מה שתשיב וכו'. פי האמת מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין הוא מצוה גדולה לחידד השכל להבין הדבר על בוריו. ועל זה נאמר 'ודע מה שתשיב לאפיקורוס' אבל יש קשיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תרוץ על קשיא כזו רק לעתיד לבא יתגלה התרוץ, אסור לאדם לעיין בהם וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה, על זה נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישובין". פי על קשיא כזו אסור לסמוך

על שכלו, רק להעמיד על אמונה, ואפלו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב ונזרקה בו אפיקורסית וכו'. וזאת האפיקורסית היא לכל אחד לפי בחינתו יכול להבין בין רב למעט, פי צריך לעבד את ה' בשני יצירין וכו'. ובאמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול והיה מדקדק מאד לכון את דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך וכו'. וכל זה נמשך מהסתרת הידיעה, מבחינת מחלקת, בחינת (הושע י, ב) "חלק לבם", בחינת הקשיות שבאין על-ידי שנסתמו שבילי השכל עד שאינו יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו. והתקון לזה המחלקת שבלב הוא ללמד פוסק, שעל-ידי-זה זוכה לשלום וכו'. ועל-ידי-זה יזכה לבטל הקשיות שבלבו וזוכה להתפלל בלב שלם בבחינת 'בכל לבבך — בשני יצריך' (ברכות נד.). וזהו (תהלים קיט, ז): "אודה בישר לבב בלמדי משפטי צדקה וכו'", עין שם. אבל הקשיות שאין עליהם תרוץ, אסור לעין בהם רק לחזק את עצמו באמונה. וכשיש לו אמונה בשלמות יוכל להיות על-ידי אכילתו יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה וכו', פי הברור של המאכלים הוא על-ידי

אמונה וכו'. ועקר שלמות וקשויטי אמונה, הינו לקרב
 דוקא המרחקים וכו'. ולזה צריכין להעלות נצוצי
 הדבור. ואז הופך את עצמו הדבור ומלקט שארי
 נצוצות הקדשה מן הקלפות וכו' ולהעלות נצוצי הדבור
 צריך לתענית וכו', פי על ידי תאות אכילה ושתייה,
 שהם ראשי התאות פשמתגברים חס ושלום, הם
 ממשיכין את הדבור לגלות מצרים וכו'. ואז צריכין
 לדבק אחורי הקדשה שלא יינקו. ודבקות אחורי
 הקדשה הוא על ידי התענית וכו', גם פי עקר כל
 הדברים הן ההתחלה פי כל ההתחלות קשות וכו' וכו',
 ואז פשנתדבקין אחורי הקדשה שאי אפשר להקלפות
 לפנס לשם ולינק. ואז נתגלין הפנים של הקדשה וכו'.
 כדי להוציא בלעם מפיהם וכו'. ואז פונים כל הרחוקים
 לאמונת ישראל, בבחינת (צפניה ג, ט) "אז אהפך אל כל
 העמים שפה ברורה". 'אהפך' דיקא, שהשפה ברורה,
 בחינת הדבור שנתברר מביניהם, הוא הופך פניו אל
 העמים. כדי ללקט מהם שארי נצוצות הקדשה. ואז
 נתקים: "לקרא כלם בשם ה'" וכו'. וזהו בחינת קשויטי
 האמונה פנ"ל. וזהו (סבא משפטים) 'עולימתא שפירתא
 דלית לה עיינין וכו' נפקת בצפרא ואתכסיא ביממא',
 פי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר בבחינת
 (איכה ג, כג), "חדשים לבקרים רבה אמונתך". ומתכסיא
 ביממא מחמת טרדת עסקי העולם נתכסה האמונה וכו'.

ואזי האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני השם
יתברך שיקרב אותם וכו'. וזהו (בראשית מד, יח): "ויגש
אליו יהודה" — 'דא תקרובתא דמלכא במלכא וכו'.
(זהר ויגש) "כי כמוך כפרעה", מה פרעה גוזר ואינו מקיים
וכו', אף אפה גוזר ואינך מקיים. פי הצדיק מבטל וכו',
עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת 'יתגבר כארי לעמד בבקר שיהא הוא
מעורר השחר', כי האמונה היא בחינת מלכות
שנקראת שחר, בחינת "אילת השחר" פידוע, כי עקר
שלמות האמונה הוא בבקר, בבחינת "חדשים לבקרים
רבה אמונתך", שזהו בחינת 'נפקת בצפרא', כמבאר
לעיל בהתורה הנ"ל. ובשביל זה נקראת האמונה שחר
כנ"ל, ועל-כן צריך כל אחד להתגבר כארי ולהשתדל
מאד שיעמד בבקר השכם קדם עלות השחר כדי
שיעסק בתורה ותפלה, להעלות ולהשלים ולגדל את
האמונה הקדושה, שזהו בחינת שיהא הוא מעורר
השחר, בחינת (תהלים נז, ט) 'אעירה שחר', הינו שיזכה
על-ידי עבודתו קדם אור היום לעורר השחר, שהוא
בחינת האמונה, שצריכה להגדילה ולהשלימה עד אור
היום, שאז עקר עלייתה ושלמותה בבחינת "חדשים
לבקרים" וכו', בחינת 'נפקת בצפרא' כנ"ל.

ועקר שלמות העבודה הוא להתגבר מאד לעמד בכל

לילה בַּחצות הלילה, כּמבאר בזהר הקדוש בכמה וכמה מקומות מגדל האזהרה שִמְחִיב כּל מי שֶנֶּגַע יראת ה' בלבו לעמד בַּחצות לילה דוֹקא, כּי עקר שְלמות האמונה הקדושה הוא על-ידי שִמְבִטְלִין וּמְשַבְרִין וּמְבַעְרִין מִדַעְתּוֹ שְנֵי מִינֵי קִשּׁוֹת וּכְפִירוֹת הַנ"ל, שֶהם הקשיות שאי אפשר להשיב עליהם שום תשובה ותרוע, כּי עליהם נאמר: (משלי, ב, יט) "כּל בָּאִיהָ לֹא יִשׁוּבוֹן". וצריכין לסמוך רק על אמונה לְבַד וְכַנ"ל. ועוד יש קשיות שאפשר לִישָבם וכו'. וגם אלו הקשיות לפעמים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר לִישָבן. ואלו הקשיות הם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְחִינָתוֹ, לְפִי הַשִּׁכּוֹל שֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְהַתְקוּן לְזֶה לְזִכּוֹת לְפָתַח אֶת הַדַעַת וְלַגְלוֹת שְבִילֵי הַשִּׁכּוֹל הוּא עַל-יַדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים וְכו' כַנ"ל. וְאִז זּוֹכִין לְשִלוֹם וְנִתְבַטַּל הַמַחְלָקָת, שֶהם בְּחִינַת כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסִית וְזוֹכִין לְדַעַת לְהַשִיב עַל אֶפִיקוֹרְסִית שֶבְלָבוֹ וְכו' כַנ"ל.

ובשביל זה צריכין להתגבר לקום בַּחצות לילה, כּי יום ולילה שֶהם בְּחִינַת אֹר וְחֹשֶךְ, הֵם בְּחִינַת דַעַת וְכִסְלוֹת, שֶהוּא הַסְתַרַת הַיְדִיעָה, כּמבאר בְּדַבְרֵי רַבְנּוֹ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "דִרְשׁוּ" וְכו' (סימן לו), שֶהַדַעַת הוּא בְּחִינַת אֹר. וְהַכִסְלוֹת בְּחִינַת הַסְתַרַת הַיְדִיעָה הוּא בְּחִינַת חֹשֶךְ, כּי הַחֹשֶךְ נִמְשָךְ מִחֹשֶכַת הַדַעַת, שֶהוּא הַסְתַרַת

לקוטי הלכות השקמת הבקר ג' ארח-חיים נה

הידיעה, שמשם נמשכין אלו הקשיות הנ"ל. כי איתא בזהר: 'כד פריש ליליא גדפּהא אזי מסתתמין תרעין דגן-עדן ונמוסי גרדונין נפקין בעלמא ועלמא איתנהיג על ידא דמטרוניתא', הינו כי בלילה אז מתגבר החשך, שהוא העדר הדעת, שהוא סתימת תרעין דגן עדן, שהם בחינת שבילי השכל. ואז נמוסי גרדונין נפקין בעלמא, שהם בחינת הדינים והקלפות שעקר אחיזתם בכפירות וקשיות הנמשכין על-ידי הסתלקות הדעת בלילה, שהוא בחינת סתימת תרעין דגן עדן כידוע וכנ"ל. וכדין עלמא אתנהג על-ידא דמטרוניתא, שהוא בחינת המלכה הקדושה, שהוא בחינת האמונה הקדושה, כי בלילה, בעת החשך, הסתלקות הדעת, אז צריכין להתחזק רק באמונה לבד, שהיא בחינת מלכות, בחינת מטרוניתא הנ"ל.

וזה בחינת "ואמונתך בלילות", וכמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר עין שם (בסימן לה). וזהו בחינת השנה שבלילה, כי בלילה אז נמשך החשך בעולם. ועקר החשך נמשך מהחשך העליון, שהוא בחינת עמק המשג, בחינת (תהלים יח, יב) "ישת חשך סתרו", שהם בחינת הקשיות שאי אפשר לישבן. ואי אפשר למצא עליהם תרוץ בעולם הזה בשום אופן. שאלו הקשיות הם בחינת חשך המסתירין התגלות אלקותו יתברך. וזה

החֲשֹׁף אִי אֶפְשָׁר לְסַלֵּק עַל-יָדֵי שׁוּם דַּעַת כִּי אִם עַל-יָדֵי
אֲמוּנָה לְבַד כַּנִּ"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא תְרוּץ עַל אֱלוֹ
הַקְּשִׁיּוֹת. וְצָרִיכִין לְסַמֵּךְ רַק עַל אֲמוּנָה לְבַד כַּנִּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת שָׁנָה שֶׁל לֵילָה, כִּי שָׁנָה הוּא בְּחִינַת
הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת. וְאִזּוּ בְּשַׁעַת שָׁנָה נִכְנָס הַדַּעַת
לְתוֹךְ אֲמוּנָה וְנִתְחַדַּשׁ שֵׁם בְּחִינַת "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה
אֲמוּנָתְךָ", כַּמְבָאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "אֲשֶׁרִי
הָעַם" וְכוּ' (בְּסִימָן לה), עֵינֵי שָׁם. הֵינּוּ בְּשַׁעַת חֲשֻׁכַת לֵילָה,
דְּהֵינּוּ כְּשִׁמְתַחֲלִיץ לְשֵׁלֵט בְּעוֹלָם אֱלוֹ הַקְּלָפוֹת
וְהַכְּפִירוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִישָׁבֵן, שֶׁהֵם בְּחִינַת
חֲשֻׁכַת לֵילָה, אִזּוּ צָרִיכִין לְשָׁנָה, שֶׁהִיא תְקוּן וְנִיחָא
לְמַחֲזִין, כִּי אִזּוּ צָרִיכִין לְסַלֵּק דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
שָׁנָה הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת, וְלְסַמֵּךְ רַק עַל אֲמוּנָה לְבַד, שֶׁזֶהוּ
עֶקֶר בְּחִינַת שָׁנָה שְׁמִסְלָקִין אִזּוּ הַדַּעַת לְגַמְרֵי וְסוּמְכִין רַק
עַל אֲמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם
שְׁמִקְבְּלִין עַל עֲצֻמָּן קֹדֶם הַשָּׁנָה עַל-יָדֵי קְרִיאַת שְׁמַע
שְׁעַל הַמָּטָה, שֶׁהִיא אֲמוּנַת הַיְחִוּד, כִּי בְּשַׁעַת שָׁנָה
נִכְנָסִין הַמַּחֲזִין לְתוֹךְ אֲמוּנָה, כִּי כִּנְגֵד אֱלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לִישָׁבֵן, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקֵף הַחֲשֹׁף שֶׁל לֵילָה, שָׁם
צָרִיכִין לְסַלֵּק דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי בְּבְחִינַת שָׁנָה מִמַּשׁ וְלְסַמֵּךְ
רַק עַל אֲמוּנָה לְבַד:

א) וְזֶהוּ בְּחִינַת קִימַת חֲצוֹת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַשָּׁנָה הוּא

תקון גדול להמחין, כי נתחדשין על-ידי האמונה בשעת שנה פנ"ל, אף-על-פי-כן צריכין לזהר לקום בחצות לילה, פי הלילה, שהוא החשף, העדר הדעת, פלוּלה משני חלקים, שהם: חצות לילה הראשון וחצות לילה השני, פמוּבא, שהם פנגד שני הקשיות הנ"ל. פי חצות לילה הראשון אַז החשף והדין גדול ביותר, פי אַז נמשך החשף מבחינת הקשיות שאין עליהם תשובה, שאלו הקשיות הם בחינת תקף החשף, פי אי אפשר לישבן. ועל-פן אַז צריכין שנה, שהוא הסתלקות הדעת, פי אַז צריכין לסלק דעתו לגמרי ולסמך רק על אמונה, שזהו בחינת שנה פנ"ל, אַבל בחצות לילה אַז נמתק הדין ואַז נסתלקין מן הדעת אלו הקשיות הנ"ל. ואַז צריכין לקום ולעסק בתורה ועבודה. ועל-ידי-זה ממשיכין הדעת ופותחין שבילי השכל כדי לזכות לדעת שלם לישב ולהבין תרוץ על אלו הקשיות שאפשר לישבן פנ"ל.

וזהו (תהלים קיט, סב): "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". 'על משפטי צדקך' דיקא, פי קימת חצות לעסק בתורה כדי להמשיך הדעת וכו'. פנ"ל, זהו בחינת למוד הפוסקים הנ"ל, שעל-ידי-זה ממשיכין הדעת לישב אלו הקשיות שאפשר לישבן, שזה זוכין על-ידי עסק התורה בחצות פנ"ל. וכמובא

בזהר הקדוש ובדברי רבנו ז"ל (סימן קמט), שעל-ידי קימת חצות ועל-ידי שעוסקין אז בתורה, על-ידי-זה נמשך הדעת הינו כנ"ל, כי אז בחצות לילה השני נמתק הדין ואין החשך נמשך אז רק מבחינת הקשיות שאפשר לישבן, רק שנסתמו שבילי הדעת שזהו בחינת חשכת לילה. ועל-כן צריכין אז לעסק בתורה כדי לפתח שבילי הדעת, כדי לזכות לדעת שלם באור היום, כדי להעלות ולגדל את האמונה בשלמות בעלות השחר שאז היא נשלמת בבחינת 'נפקת בצפרא', שזהו בחינת 'שיהא הוא מעורר השחר' כנ"ל:

ד) וזהו שנסמך שם בשלחן ערוך: 'שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה, כי אין דומה ישיבת האדם ותנועותיו וכו'. כמבאר בשלחן ערוך (סימן א' סעף א'), הינו שצריכין לידע ולהאמין שמלא כל הארץ כבודו והוא יושב ועומד וכו' תמיד לפני מלך הארץ כבודו ורוחו הוא וכו'. כי זה זוכין על-ידי שמעוררין השחר על-ידי קימת חצות שעל-ידי זה ממשיכין הדעת וכו' כנ"ל עד שזוכין לידיעה שלמה שמלא כל הארץ כבודו כמבאר היטב בתורה הנ"ל, ועל כן נסמך בשלחן ערוך "שויתי ה' לנגדי תמיד" וכו', דהינו לידע שמלא כל הארץ כבודו להתעוררות השחר, כי הא בהא תליא כנ"ל, כי זוכין לידיעה שלמה בלב

שָׁלֵם שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ עַל-יְדֵי הַדַּעַת שְׁמֵמְשִׁיכִין
עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמוּד הַפּוֹסְקִים,
בְּחִינַת "חֲצוֹת לִילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ", עַל מִשְׁפָּטֵי
צְדָקָךְ כַּנ"ל.

וְזֶהוּ "לְהוֹדוֹת לָךְ", בְּחִינַת "אוֹדֶךָ בְּיֶשֶׁר לִבְבִּי בְּלִמְדֵי
מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ" הַמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁזֶה זוֹכִין
עַל-יְדֵי חֲצוֹת כַּנ"ל, וְקִימַת חֲצוֹת זֶהוּ עֶקֶר בְּחִינַת
הַתְּעוֹרְרוֹת הַשַּׁחַר הַנֶּאֱמָר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף. כִּי הָעֶקֶר לְקוּם
בְּחֲצוֹת, וְגַם מִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּחֲצוֹת, כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר
עַל כָּל פָּנִים לַעֲמֹד קֶדֶם אֹר הַיּוֹם לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה
וְעִבּוּדָה, עַל-יְדֵי-זֶה פּוֹתַח שְׁבִילֵי הַשָּׁכֵל וְכוּ' לְפִי
בְּחִינַתוֹ כְּפִי עִבּוּדָתוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לַדַּעַת בְּלִב
שָׁלֵם שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי נִסְתַּלְקִין הַקְּשִׁיּוֹת
הַנ"ל כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ לָזֶה "שׁוֹיְתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד"
וְכוּ', דִּהְיֵנוּ לַדַּעַת שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי הָא בְּהָא
תְּלִיא כַּנ"ל. כִּי עֶקֶר הַתְּעוֹרְרוֹת הַשַּׁחַר הוּא בְּשִׁבִיל תְּקוּן
הַתְּפִלָּה, כִּדִּי לְזִכּוֹת לְהַתְּפַלֵּל בְּשַׁחֲרִית בְּכּוֹנֵה גְדוּלָה
בְּלִב שָׁלֵם, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַשַּׁחַר שְׁעוֹסְקִין אֶז
בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּחִין שְׁבִילֵי הַשָּׁכֵל וְזוֹכִין
לְבַטֵּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסִית. וְאֵז זוֹכִין לַדַּעַת שָׁלֵם
שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שׁוֹיְתִי ה' לְנִגְדֵי
תְּמִיד וְכוּ' כַּנ"ל.

ועל-ידי-זה שיודעין בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו, על-ידי-זה זוכין להתפלל בכונה גדולה, כי כשיודע שהשם יתברך עומד עליו בשעת התפלה ושומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור שיוצא מפיו, אזי בודאי יתלהב מאד בתפלתו וידקדק מאד לכונן דבריו, כמבאר לעיל. ולידיעה זו בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו זוכין על-ידי קימת חצות, שהוא בחינת התעוררות השחר פנ"ל. נמצא, שקימת חצות מסגל לתפלה בכונה וכן מוכן בכונת האר"י ז"ל שקימת חצות הוא תקוה ובהכנה לתפלה:

(ה) ועל-פן אסור לאכל קדם התפלה. ובזהר (ויקהל רטו): ובכתבים מחמיר מאד מאד. שאפלו כשקם בחצי הלילה אסור לאכל ולשתות עד אחר התפלה. וכל האוכל ושותה אז, נחשב כעונן ומנחש, רחמנא לצלן עין שם. לא כפאשר רבו עתה המתפרצים בעם לשתות קדם התפלה עד שנעשה אצלם כהתר ותולין עצמן באילן גדול, מה שמצאו קצת צדיקים שהיו חולים גדולים ושתו קדם התפלה, כי היו מכרחים לזה. והם מתדמים אליהם פקוף בפני אדם ומעקמין את עצמן אחריהם וממלאים כרסם בשתיית קאווי קדם התפלה עד שנמצא גם קצת שאוכלין גם פן קדם התפלה, אוי להם, אוי לנפשם, כי הוא אסור חמור

מֵאֵד, כְּמִבְאָר בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת י').
 וּבִפְרָט בְּזֵהָר הַקְדוֹשׁ וּבִכְתָּבִים, וְאִין לָנוּ לְדַמּוֹת עֲצֻמּוֹנוּ
 לְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים אֲשֶׁר רוּחַ אַחֲרַת אַתָּם, וּבִפְרָט שֶׁהָיוּ
 חוֹלִים גְּדוֹלִים. וְגַם כִּי רַב הַצַּדִּיקִים לֹא נִהְגּוּ כֵּן, וְרַבְּנוּ
 הַקְדוֹשׁ ז"ל סֵפֶר, שֶׁמְעוֹלָם לֹא שָׁתָה אֶפְלוֹ מִיָּם קֹדֶם
 הַתְּפִלָּה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁמֵּדִין הַשְּׁלַחַן עָרוּף מִתָּר לְשִׁתּוֹת
 מִיָּם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא לֹא שָׁתָה אֶפְלוֹ מִיָּם קֹדֶם
 הַתְּפִלָּה.

נַחֲזֹר לְעֲנִינָנוּ, שֶׁעַל פִּי הַנ"ל מִבְאָר קִצַּת עֲנִין הָאֶסוּר
 לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה. כִּי מִבְאָר בְּהַתּוֹרָה
 הַנ"ל, שֶׁתְּקוּן הָאֱמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי שֶׁמְעַלִּין נְצוּצֵי
 הַדְּבוּר וְכוּ', שֶׁזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי הַתְּעֵנִית וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי
 תְּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיה אֲזִי מִתְּגַבְּרִין הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת "שְׂרֵי פָרְעָה" וּמִמְּשִׁיכִין אֶת הַדְּבוּר לְתוֹף בְּחִינַת
 מִצַּר הַגְּרוּן וְאִינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר לְפָנֵי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְהַתְּקוּן לָזֶה הוּא תְּעֵנִית, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁמְרַעִיב
 אֶת עֲצֻמוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף מִיָּמֵי הַחֲסָדִים לְלַחֵלַח
 מִצַּר הַגְּרוּן, לְקַיֵּם: "קָרָא בְּגָרוֹן אֶל תַּחֲשֹׁף" וְכוּ'. (ישעיה
 נח, א), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', כְּמִבְאָר
 שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב, עֵינֵי שֵׁם.

וְעַל-כֵּן אֶסוּר לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כִּי צָרִיכִין
 לְהִרְעִיב עֲצֻמוֹ קֹדֶם הַתְּפִלָּה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת

תענית שעות, שבכל יום מרעיבין עצמן ומתענין קדם התפלה. ועל-ידי-זה ממשיכין הארה מבחינת תענית לדבק אחורי הקדשה כדי להוציא הדבור ממצר הגרון, כדי לקשט האמונה הקדושה המתחדשת בכל בקר, כדי לזכות לדבור של התפלה בשלמות, כי התפלה היא בחינת אמונה כידוע, שהיא נשלמת על-ידי תקון הדבור, כי עקר התפלה הוא בדבור דוקא. ושלמות הדבור הוא על-ידי שמרעיב עצמו בתענית, ומשבר תאות אכילה כנ"ל. ובשביל זה צריך כל אחד מישראל להתענות ולהרעיב עצמו על כל פנים קדם התפלה שאז אסור גדול מדינא לאכל ולשתות כנ"ל, כי צריכין בכל יום קדם התפלה להרעיב עצמו להמשיך בחינת תענית כדי לתקן הדבור של התפלה, שהוא בחינת תקון וקשויטי האמונה וכו' כנ"ל, כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם. גם כי התענית שמדבק אחורי הקדשה, זהו בחינת כח ההתחלה שחוזרין פניו בכל פעם אל ההתחלה לקבל כח מההתחלה, שהוא עקר, כי כל ההתחלות קשות, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וכמבאר בסופו שם, שבשביל זה צריכין להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש. ולא תהיה העבודה ישנה אצלו, כי עקר כח העבודה הוא כפי ההתחלה ועל-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי אולי לא היתה התחלתו בתחלה כראוי, על-כן צריך להתחיל עתה. וכן בכל יום ובכל פעם, עין שם.

וְעַל-כֵּן בְּכָל בְּקָר קֹדֶם הַתְּפִלָּה צְרִיכִין לְהַתְעַנּוֹת לְבָלִי
 לְאָכַל קֹדֶם הַתְּפִלָּה כְּדִי לְהוֹצִיא הַדְּבוּר מִמְצַר
 הַגְּרוּן וְכוּ' פִּנ"ל, עַל-יְדֵי שְׁחוּזְרִין אֶל הַהִתְחַלָּה, שֶׁהִיא
 בְּחִינַת דְּבָקוּת אַחֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, שְׁחוּזְרִין בְּכָל פַּעַם אֶל
 הָאוֹת הָרֵאשׁוֹן, כַּמְבֹאָר שָׁם, עֵינֵן שָׁם. וְזֶה צְרִיכִין בְּבִקְרָה,
 כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּבִקְרָה צְרִיכִין לְהַתְחִיל לְעֶסֶק בְּעִבּוּדַת
 ה' מִחֻדָּשׁ בְּבְחִינַת "חֻדָּשִׁים לְבִקְרִים" וְכוּ'. כְּאֵלוֹ לֹא
 הַתְּחִיל עֲדִין מֵעוֹלָם כָּלֵל. וְכִמּוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
 לְבִרְכָה (דְּבָרִים ו, ו): "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצוּדָה הַיּוֹם" - 'בְּכָל יוֹם
 וְיוֹם יְהִיוּ בְּעֵינַיִךְ כְּחֻדָּשִׁים' (סְפָרֵי שָׁם). וְכֵן דָּרְשׁוּ עַל פְּסוּק
 (דְּבָרִים כז, ט): "הִסְכַּת וְשִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ
 לְעַם" וְכוּ', שֶׁבְּכָל יוֹם יְהִיָּה דוּמָה בְּעֵינַיִךְ כְּאֵלוֹ הַיּוֹם
 בְּאֵת עֲמוֹ בְּבְרִית (פְּרוּשׁ רַש"י שָׁם). נִמְצָא, שֶׁבְּכָל יוֹם
 צְרִיכִין לְהַתְחִיל מִחֻדָּשׁ, עַל-כֵּן אָסוּר לְאָכַל קֹדֶם
 הַתְּפִלָּה בְּבִקְרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּעַנּוּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 מִמְּשִׁיכִין הָאוֹר שֶׁל כַּח הַהִתְחַלָּה. וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין
 לְהַתְחִיל בְּכָל בְּקָר מִחֻדָּשׁ פִּנ"ל:

הַלְכָה ד'

יִתְגַּבֵּר פְּאֵרֵי לְעַמּוֹד בְּבִקְרָה שְׂיִהֵא הוּא מְעוֹרֵר הַשַּׁחַר.
 שׂוֹיִתִּי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד וְכוּ':

(א) עַל פִּי הַתּוֹרָה "מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַפִּינָא" וְכוּ' בְּסִימָן לְמ"ד,
 עֵינֵן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה.

והכלל, כי צריך כל אדם לבקש ולחפש מאד מאד אחר רבי אמתי הגדול במעלה מפלגת מאד שיוכל להאיר בו השגת אלקות, כי השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על-ידי כמה צמצומים וכו', שהם בחינת סבובים והקדמות, כמו המלמד שלומד עם התינוק וכו'. וכל מה שהוא קטן במעלה ביותר וכל מה שהוא חולה ביותר, הוא צריך רופא גדול ביותר, והינו רבי גדול ביותר שיהיה גדול במעלה כל כך עד שיוכל לרפאות אותו גם כן ויוכל לסבב עמו גם כן עד שיכניס בו השגות אלקות, שזה עקר התכלית וכו'. ומבאר שם שאלו הצמצומים, שהם בחינת ההקדמות וכו' שעל ידם באים להשגות אלקות, הם בחינת חכמה תפאה, בחינת מלכות, בחינת שערות, בחינת (תקון ע') 'שעורין דאתון דאורייתא', בחינת (שם דף קיג) 'שערא אוכמא' (שם דף קיא), שערא בעגולא, בחינת (שיר השירים א, ה) "שחורה אני ונאווה", שזהו בחינת 'אברהם תקן שחרית' וכו', וצריכין להחיות את המלכות וכו' על-ידי אור הפנים המאיר בשלש רגלים וכו'. ולפעמים נופלת המלכות, שהיא בחינת ד' להארבע מלכיות, שהם חכמות חיצוניות. ומי יוכל לסבל את קול הצעקה כשנופלת המלכות ביניהם, בחינת (קהלת ט, יז) "זעקת מושל בכסילים", שהפסיל רוצה להתחכם וכו'. וצריכין

לחַתְּכָה מֵהֶם בְּחִינַת 'חֲתָכוּ לְאַרְבַּע'. וְזֶה עַל-יַדֵּי
הַחֹסֵד שְׁמַתְגַּלָּה עַל-יַדֵּי הַתּוֹכַחַה וְכוּ', עֵינַי שָׁם כָּל זֶה
הֵיטֵב:

ב) וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה בְּכֹל בְּקָר שְׂאֵז בְּשַׁחְרִית עוֹלָה אֵילַת
הַשַּׁחַר, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלִיּוֹת עֲמוּד הַשַּׁחַר, שֶׁהוּא
בְּחִינַת מַלְכוּת — חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּ"ל שְׁנִקְרָא שַׁחַר, כִּי
הוּא מְצַמֵּץ הָרְאוֹת שְׁכָל הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת עַל-יָדָהּ.
וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד לַעֲמֹד בְּבִקְר הַשָּׁכֵם כְּדֵי
לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה כְּדֵי שְׁיִגְדֵל וְיַעֲלֶה וְיַעֲוֹרֵר בְּחִינַת
הַשַּׁחַר הַנִּ"ל, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּ"ל, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים
נז, ט) "עוֹרָה כְּבוֹדֵי וְכוּ' אַעֲיָרָה שַׁחַר". כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה
לְבְּחִינַת הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר לְכַף
נוֹצְרָנוּ, כִּי כָל אָדָם מְכָרַח שְׂיִבֵּא לָזֶה, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה
בָּא לְעוֹלָם. וְכֹל הָעוֹלָמוֹת נִבְרָאוּ רַק בְּשִׁבִיל זֶה 'בְּגִין
דִּישְׁתְּמוּדְעוֹן לִיָּה' (זִהַר בֵּא מִב:).

ג) וְזֶה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי עֲקָר הַשָּׁנָה נִמְשָׁךְ
מִחֲמַת שְׂזֵאת הַבְּחִינָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת הַשָּׁכֵל
הַתְּחַתּוֹן הַנִּ"ל, הִיא סְמוּכָה לְחִיצוֹנִים. כִּי הִיא מְדַרְגָּה
הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַקִּדְשָׁה כְּפִדּוּעַ, עַל-כֵּן לְפַעֲמִים הִיא
נוֹפֶלֶת אֲלֵיהֶם כַּנִּ"ל, דְּהֵינּוּ שְׁנוּפְלֶת לְתוֹךְ בְּחִינַת הַד'
מַלְכִּיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם רוֹצִים
לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַשָּׁכֵל אֲלֵיהֶם לְהַתְגַּבֵּר עַל-יַדֵּי-זֶה הַשָּׁכֵל

בְּחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וְאֲזֵי
 צָרִיכִין שְׁנָה, הֵינּוּ כֹּל זְמַן שֶׁיְכוֹלִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם זֶה
 הַשֶּׁכֶל בְּקִדְשָׁה שְׂיֻכָּל לְסַבֵּב עַל יְדוֹ לְבֹא לְהִשְׁגֵּת
 אֱלֻקוֹת הוּא מְצוּה גְדוֹלָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִמּוֹ כְּפִי מַה שְׂיֻכָּל
 כֹּל אֶחָד לְפִי עֵרְכוֹ, אֲבָל כְּשֶׁהַשֶּׁכֶל מִתְחִיל לְפוֹל
 וּמִתְגַּבְּרִים עָלָיו בְּלְבוּלִים שְׁזָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינָה הַנִּלְוֵה
 שֶׁבְּחִינַת הַחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם הַד' מְלַכְיֹת רוּצִים
 לְהִתְגַּבֵּר לְהִמְשִׁיךְ זֶה הַשֶּׁכֶל אֲלֵיהֶם, אֲזִי צָרִיכִים לִישֵׁן,
 שֶׁהוּא הַסְתַּלְקוֹת הַדַּעַת, דִּהְיִינוּ לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי.
 וּמִשָּׁם עָקַר בְּחִינַת הַשְׁנָה.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת שְׁנָה, הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא הַשֶּׁכֶל, בָּאָה בְּתוֹךְ
 אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים
 לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ". כִּי אֲזִי צָרִיכִים לְסַלֵּק הַשֶּׁכֶל
 לְגַמְרֵי וְלְסַמֵּךְ רַק עַל אֲמוּנָה לְבַד וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת שְׁנָה
 סִטְרָא דְמוֹתָא שְׁלִיט, כְּמוֹבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (וַיֵּשֶׁב קַפְדִּי),
 כִּי אֲזִי מְסַתְּלֵק הַחַיִּים שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵאוֹר הַפְּנִיִּים וּמִתְגַּבְּרִים
 בְּחִינַת הַד' מְלַכְיֹת שֶׁהֵם סִטְרָא דְמוֹתָא. וְאֲזִי עָקַר
 הַקִּיּוּם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, עַל-יְדֵי שְׁקוּרִין קְרִיאַת שְׁמַע
 שֶׁעַל הַמַּטָּה בְּכוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כִּי בְּעַת
 שֶׁחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל כָּל מִינֵי בְּלְבוּלִים שֶׁיֵּשׁ
 לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם וְכָל הַמְּחַשְׁבוֹת רְעוֹת וְזָרִים
 וְהַרְהוּרִים וְרַעְיוֹנִים רְעִים שֶׁכֵּלֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת

הקלפות שהם הד' מלכיות, שהם חכמות חיצוניות, כשהם מתחילים להתגבר על השכל, אזי צריכין לסלק הדעת לגמרי ולסמוך על אמונה, שזהו בחינת שנה שהוא הסתלקות הדעת, שאז באה הנשמה בתוך אמונה, כמו שכתוב במקום אחר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לה). ואף-על-פי שהשנה היא טובה גדולה, אבל צריכין להתגבר שלא יישן יותר מדאי. ועל-כן צריכין להתגבר כארי לעמד בבקר לשבר השנה ולעסק בתורה ותפלה כדי לחתוך ולהעלות את המלכות חכמה תפאה מהם, כדי לזכות על-ידי-זה להשגות אלקות פנ"ל. וזה (תהלים טז, ח) "שויתי ה' לנגדי תמיד", שיזכה להפיר את השם יתברך, והינו שישגי אלקותו יתברך עד שישוה אותו יתברך לנגדו תמיד ולא ישפח אותו כרגע:

ד) וזה פרוש הפסוק הזה (תהלים טז, ח): "שויתי ה' לנגדי תמיד". הינו השגות אלקות פנ"ל, "כי מימיני בל אמוט", כי עקר בנין המלכות חכמה תפאה הנ"ל הוא על-ידי בחינת ימין שהוא חסד, כמו שכתוב שם, כי על-ידי החסד קוצרין אותה מהד' מלכיות, ומעלין אותה אל אור הפנים שבשש רגלים, שהוא בחינת שמחת הלב, על-ידי המצוות שעושין בכל השנה וכו', עין שם. וזהו 'כי מימיני בל אמוט', הינו על-ידי בחינת ימין שהוא חסד, על-ידי-זה 'בל אמוט'. על-ידי-זה לא אמוט

ולא אפל בשכלי אליהם, חס ושלום, לבחינת חכמות
 חיצוניות, חס ושלום, רק אזכה להעלות שכלי עד
 שאזכה על ידו להשגות אלקות, שהוא בחינת שויתי
 ה' לנגדי תמיד כנ"ל.

וזהו (שם): "לכן שמח לבי ויגל כבודי". 'שמח לבי',
 זה בחינת שמחת הלב של המצוות שעושין שזהו
 בחינת אור הפנים שבשאלש רגלים שממש חיות
 המלכות, שהיא בחינת כבוד, בחינת מלך הכבוד. וזהו:
 "לכן שמח לבי", שהוא אור הפנים של שלש רגלים,
 בחינת (משלי, טו, יג) "לב שמח ייטיב פנים", כמו שכתוב
 שם. ועל-ידי-זה "ויגל כבודי", שנמשך שמחה וחיות
 להמלכות, שהוא בחינת כבוד, ועל-ידי-זה (שם) "אף
 בשרי ישכון לבטח", שהוא בשר הגוף, כי בשביל זה
 נברא האדם שיבטש גופו על-ידי עמל ויגיעה בתורה
 ומצוות. כי "אדם לעמל יולד" (איוב, ה, ז) זה עמל תורה,
 כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין צט:). כי
 צריכין לעמול בתורה ועבודה ולקדש ולטהר עצמו כל
 כך, עד שיזכה להאיר גם בגופו הארות מהשגת
 אלקותו יתברך.

כי הצדיק הגדול האמתי מסבב עמנו בסבובים נוראים
 כאלה ובצמצומים נפלאים כאלה, עד שיאיר בנו
 השגת אלקות גם בעודנו בגופנו, כדי שיגיע גם להגוף

הָאָרְהַ מְזֵה, כִּי זֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, לְהוֹדִיעַ גַּם לְהַגּוֹף מְכַל הַהָאָרוֹת וְהַהֲשָׁגוֹת שֶׁהַנְּשֵׁמָה מְשַׁנֶּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה "חֹתֶם בְּתוֹךְ חֹתֶם" (סימן כב). וְזֶהוּ בְּחִינַת "אֶף בְּשָׂרִי יִשְׁכַּן לְבַטַּח", שְׁגַם בְּשָׂר הַגּוֹף יִשְׁכַּן לְבַטַּח עַל-יְדֵי שִׁיזְכָּה בְּחַיֵּיו בְּעוֹדוֹ בְּגוֹפּוֹ לְהַפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהָאִיר בּוֹ הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְכַנ"ל. וְזֶהוּ (שם): "כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל", נֶפֶשׁ הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת כִּידוּעַ הֵינּוּ בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנ"ל וְזֶה "כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל" שֶׁלֹּא יְפוֹל חֶלְקִי הַמַּלְכוּת שְׁלִי, בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁלִי שֶׁהוּא בְּחִינַת נַפְשִׁי, לֹא תַעֲזֹב לְשֵׂאוֹל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁהֵם הַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁחֹתְרִים לְהַתְגַּבֵּר בְּכָל עֵת עַל נֶפֶשׁ הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁכּוֹל, שֶׁצָּרִיךְ לָבֵא עַל יְדוֹ לְהַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְכַנ"ל, אֲבָל אֲנִי בְּטוֹחַ "כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל", כִּי לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת" (שם). 'חֲסִידְךָ' זֶה בְּחִינַת הַרְבֵּי, הַצְּדִיק הָאֵמֶת הָעוֹסֵק בְּתַקּוּנּוֹ שֶׁבְּזָכוֹתוֹ וְכַחוֹ אֲנִי בְּטוֹחַ, כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל, כִּי לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ שֶׁהוּא הַרְבֵּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, לְרֵאוֹת שְׁחַת, כְּדִי שֶׁהוּא לֹא יֵרָאֶה הַשְּׁחַת, שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְרֵאוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל לְשֵׁם בְּכָל עֵת לְהַעֲלוֹתֵינוּ מִשָּׁם כִּי אִם חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲהִיָּה בְּשֵׂאוֹל וְשְׁחַת, בְּוַדַּאי יִהְיֶה הַצְּדִיק הַרְבֵּי הָאֵמֶת מְסַתַּכֵּל שָׁם בְּכָל עֵת בְּצַעֵר גְּדוֹל כְּדִי לְהַעֲלוֹתֵנוּ מִשָּׁם. כִּי הוּא עוֹסֵק בְּתַקּוּנֵי בְּכָל עֵת.

וְעַל-כֵּן בְּזָכוֹתוֹ וְכַחוֹ אֲנִי בְּטוֹחַ כִּי לֹא תֵעָזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל כְּדִי שְׁלֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ, שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת, לְרֵאוֹת שְׂחַת וְכַנִּ"ל. וְזֶהוּ (שם): "תּוֹדִיעַנִי אַרְח חַיִּים שְׁבַע שְׂמָחוֹת אֶת פְּנִיךָ". שֶׁתּוֹדִיעַנִי הָאֲרַח וְהַדְרִיךְ לְבֹא לְחַיִּים אֲמֵתִים לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת לְהַחֲיוֹת אֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת חֲכָמָה תַּתְּאֶה הַנִּ"ל, שֶׁהוּא עַל-יְדֵי אוֹר הַפְּנִים שְׁבַשְׁלֵשׁ רְגָלִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמַחַת הַלֵּב, בְּחִינַת "שְׁבַע שְׂמָחוֹת אֶת פְּנִיךָ" וְכוּ' כַּנִּ"ל:

ה) וְזֶה בְּחִינַת קִימַת חֲצוֹת, שֶׁצְּרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד לְקוֹם בְּחֲצוֹת לִילָה לְהַתְאַבֵּל מְאֹד עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר עֲלִית הַמְּלָכוֹת מִן הַחִיצוֹנִים וְהַקְּלָפוֹת הַנִּ"ל כְּפִדוּעַ בְּפָנוֹת, כִּי כְּשֶׁמְתַאַבֵּל עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ כְּאִלוֹ עוֹסֵק בְּבִנְיָנוּ, כִּי כָּל הַמְתַאַבֵּל וְכוּ', זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּשִׂמְחָתָהּ (תַּעֲנִית ל:). וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שְׁשֵׁם עֵקֶר אוֹר הַפְּנִים שְׁמַמְשִׁיכִין בְּשְׁלֵשׁ רְגָלִים, שֶׁהֵיוּ צְרִיכִין לְעֲלוֹת אֶל הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ לְרֵאוֹת אֶת פְּנֵי ה' כְּדִי לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר אוֹר הַפְּנִים בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְקוֹם בְּחֲצוֹת וּלְהַתְאַבֵּל מְאֹד עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְפִי בְּחִינַתוֹ לְרֵאוֹת בְּשִׂמְחָתָהּ וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ מִשֵּׁם חַיּוֹת מְאֹד הַפְּנִים שְׁמַאִיר שֶׁם לְהַחֲיוֹת בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת,

בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְכַנ"ל.

וְזֶה שְׂמִזְכִּירִין עֲלֵית רְגָלִים בְּתַקוּן חֲצוֹת בְּמִזְמוֹר (תְּהִלִּים
 מ.ב. ג.) : "כִּאֵיל תִּעְרַג", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב : "אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה
 וְכוּ' כִּי אֶעְבּוֹר בְּסֶף אֲדָדִם עַד בֵּית אֱלֹהִים". שֶׁהוּא מֵה
 שֶׁהָיוּ עוֹלִין בְּרֶגֶל לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁפִּרַּשׁ רַש"י שָׁם.
 וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים פָּנִים שְׂמִזְכִּירִין שָׁם, כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב שָׁם : "מֵה תִשְׁתַּחֲוִי נִפְשֵׁי וְכוּ' כִּי עוֹד אֲוָדְנוּ
 יְשׁוּעוֹת פָּנִיו" וְכוּ'. וְכֵן שְׁלֹשׁ פְּעָמִים כְּנֹגֵד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
 בַּשָּׁנָה שֶׁהֵם הַשְּׁלֹשׁ רְגָלִים שֶׁהָיוּ עוֹלִין בָּהֶם לְקַבֵּל אֹר
 הַפָּנִים כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּחֲצוֹת כִּי
 כָּל אֹת וְאוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כָּלֵם הֵם שְׁעוּרִים
 וְצִמְצוּמִים קְדוּשִׁים לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ וְתִבְרַךְ עַל-יְדֵי-זֶה
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וְעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁעוּסְקִין אֲזַי בְּלִילָה
 נִמְשָׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה (חֲגִיגָה יב.) : וְעַל-יְדֵי הַחֶסֶד הַזֶּה קוֹצְרִין
 וְחוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת וּבוֹנִין אוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת בְּעֲלִית
 הַשַּׁחַר, בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיָה טז, ה) "וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כְּסֹאוֹ" כַּנ"ל
 בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל וְכַמוֹכֵן בְּפָנּוֹת :

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְזַעַק מְרָה וְלַצַּעַק מְאֹד בְּחֲצוֹת עַל
 חֲרַבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ', כְּדֵי לְשַׁתֵּף עֲצָמוֹ עִם
 הַשְּׂכִינָה וְעִם כָּל הַמְּצַטְעָרִים בְּצַרְתָּהּ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
 לְסַבּוֹל קוֹל הַזַּעַקָה וְהַצַּעַקָה שֵׁשׁ שָׁם כְּשֵׁנוֹפְלֵת

המלכות ביניהם, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, ומי יכול לסבל את קול הצעקה וכו', עין שם. ועקר הצעקה צריכין לצעק ביותר על הסתלקות הצדיקים האמתיים, שעסקו להכניס בנו השגת אלקות, ונשארונו יתומים ואין אב, כי צריכין לבקש ולחפש מאד אחר צדיק אמת כזה כנ"ל, על-כן צריכין לבכות ולזעק מאד מאד לפני השם יתברך על זה ביותר, שיחוס וירחם עלינו ויחזיר לנו העטרה לישנה, שיחזור וישלח לנו מהרה צדיקי אמת שישתדלו בתקנותנו, ויאירו בנו השגות אלקות, להביאנו אל התכלית הטוב אשר לכך נוצרנו, אשר אי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מאד מאד, שיש לו כח לרפאות חולים מדכאים בחלי הנפש כמונו היום בעקבות משיחא, כאשר יודע כל אחד בנפשו וכנ"ל:

(ז) כי צריכין לנהד שנה מעיניו ומעפעפיו תנומה, לשוטט, לבקש ולהרבות בתפלה ותחנונים, שיזכה למצא הצדיק האמת שיוכל לרפאותו ולהכניס בו השגת אלקות כדי להציל את נפשו מני שחת, כמו שצעק על זה שלמה המלך, עליו השלום, בספר משלי (קפיטל ו, ד) כמו שכתוב: "אל תתן שנה לעיניך ותנומה לעפעפיקך", "הנצל כצבי מיד וכצפור מיד יקוש"; וזה על-ידי שיבקש עד שימצא את הצדיק המנהיג האמת

שִׁיקְרָבְהוּ לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּמִּקְרָא הַקּוּדֵם הַסָּמוּךְ לָזֶה: "עֲשֵׂה זֹאת אִפּוּא בְּנֵי וְהִנְצַל, כִּי בָאתָ בְּכַף רֶעֶף לְךָ הַתְּרַפֵּס וְרַהֵב רֵעִיךָ". וּפִרְשׁ רַש"י: הִרְבֵּה רַעִים שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עָלֶיךָ לְפָנָיו, הֵינּוּ צַדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁהֵם נִקְרָאִים אֲחִים וְרַעִים לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁצָּרִיכִין לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמָם כְּאִסְקָפָה הַנְּדֻרְסֶת וְנִרְפָּסֶת לְבִקְשָׁם בְּכָל תְּמַצִּית כַּחוֹ. עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְמַצָּא (וּכְעֵין שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם עַל 'לְךָ הַתְּרַפֵּס', עֵינֵן שָׁם).

וְזֶה שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּסָמוּךְ: "מַעַט שָׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט חֶבֶק יָדַיִם לְשֹׁכֵב וּבֹא כְּמֵהֶלֶךְ רֹאשֶׁךָ וּמַחְסֹרֶךָ כְּאִישׁ מְגֵן". שֶׁצָּרִיכִין לְמַעַט בְּשָׁנָה וּתְנוּמָה כְּדֵי לְבַקֵּשׁ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁנִּקְרָא "מֵהֶלֶךְ וְאִישׁ מְגֵן", כִּי הַצַּדִּיקִים נִקְרָאִים 'מֵהֶלְכִים' עַל שֶׁם שֶׁהוֹלְכִים מִדְּרָגָא לְדְרָגָא תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה ג', ז'): "וְנִתַּתִּי לָךְ מֵהֶלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים" וְכוּ'. וְגַם נִקְרָא הַצַּדִּיק אִישׁ מְגֵן, כִּי הוּא מְגֵן לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ, וְזֶהוּ מְעַט שָׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת וְכוּ'. עַד אֲשֶׁר תִּזְכֶּה שֶׁיָּבֹא כְּמֵהֶלֶךְ רֹאשֶׁךָ, וּפִרְשׁ רַש"י: דְּבָרִים שֶׁאֵתָּה רָשׁ מֵהֶם וּמַחְסֹרֶךָ יִתְמַלֵּא וְכוּ', הֵינּוּ כָּל הַדְּבָרִים שֶׁאֵתָּה רָשׁ מֵהֶם וְכָל מֵה שֶׁחָסַר לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת הַכֹּל יָבֹא לָךְ מֵהֶרֶה כְּמֵהֶלֶךְ וּכְאִישׁ מְגֵן. הֵינּוּ כְּפִי מַעֲלַת הַצַּדִּיק שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצָּא שֶׁנִּקְרָא מֵהֶלֶךְ וְאִישׁ מְגֵן, כְּמוֹ-כֵן יָבֹא לָךְ כָּל מַחְסֹרֶךָ

וְרֹאשׁוֹ, דְּהֵינּוּ הַדְּבָרִים שְׁאַתָּה רָשׁ מֵהֶם, כִּי כָּל
הַחֲסָרוֹנוֹת נִתְמַלְאִים עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, כִּי הוּא מִמְּשִׁיךְ כָּל
הַשְּׁפָעוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת עַל-יְדֵי שְׂמֻכְנִים יְדִיעַת
אֱלֻקוֹתוֹ בְּהִנְלוּיִם אֵלָיו, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַלְאִים כָּל
הַחֲסָרוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ (נְדָרִים מ.א.): "דַּעַת קְנִיַת מָה
חֲסֻרָתָ".

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הַשָּׁנָה וְלָקוּם בְּחֻצוֹת לִילָה לְאוּגֵן
וְלָקוּגֵן וְלִבְכוֹת וְלִצְעָק מְאֹד עַל חֲרַבֵּן בֵּית
הַמְּקֻדָּשׁ וְתַקֵּף מְרִירוֹת הַגְּלוּת בְּגוּף וּנְפֶשׁ, וּמְכַל שְׂכָן
וְכָל שְׂכָן לִבְכוֹת וְלִצְעָק מְאֹד מְאֹד עַל הַסְּתַלְקוֹת
הַצְּדִיקִים שְׂקֻשָּׁה כְּפָלִים כְּחֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ
שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. אֲשֶׁר כָּל הַצָּרוֹת,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אָנוּ סוֹבְלִים עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב
(יְשַׁעְיָה נו, א): "הַצְּדִיק אָבֵד וְאֵין אִישׁ שָׁם עַל לֵב כִּי מִפְּנֵי
הָרָעָה נֶאֱסַף הַצְּדִיק". עַל-כֵּן כָּל מִי שְׁחָס עַל נַפְשׁוֹ צָרִיף
לִצְעָק מְאֹד שְׂיִזְכָּה גַם עֵתָה לְמִצְאָ רַבִּי וּמְנַהִיג אֲמָתִי
שְׂיֻכַּל לְהַכְנִיס בּוֹ יְדִיעַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְמַלְאוּ כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת וְיִתְבַטְּלוּ כָּל הַצָּרוֹת וְיִתְקַן הַכֹּל:

הלכות לבישת בגדים

(ח) וְזֶה בְּחִינַת לְבִישַׁת הַמְּנַעְעִלִים שְׂצָרִיף לְנַעַל שֶׁל יָמִין

לקוטי הלכות השקמת הבקר ד' ארץ-חיים עה

תחלה ולקשר שמאל תחלה (שלחן צרוף, סימן ב', סעיף ד).
ולמדו מתפלין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה:
'פתפלין כף מנעלים' (שבת סא.). כי המנעלים הם שמירה
לרגלין כי הרגלין צריכין לשמר ביותר להעלותן
מהחיצונים הסמוכים אליהם, כי הרגלין הם בחינת
'חכמה תפאה', בחינת תכלית הצמצומים הנ"ל
שצריכין לחתכן מהד' מלכיות ולהעלותן לבחינת אור
הפנים שבשש רגלים כנ"ל. ומשם נמשכין בחינת
מנעלים שהם שומרין את הרגלין מהחיצונים. וזהו:
'פתפלין', שהם אור הפנים כידוע, 'כף מנעלים', כי
משם נמשך בחינת המנעלים, שהם בחינת שמירה
לרגלין. (ועין כל זה באריכות בהלכות חליצה הלכה ד').

ועל-כן צריכין לנעל של ימין תחלה, כי עקר הוא
בחינת ימין שהוא חסד שעל-ידי-זה קוצרין
אותה מהם ובונין אותה כנ"ל. ועל-כן בקשירה, שמאל
תחלה, כמו תפלין שקושר של יד בשמאל תחלה, כי
קשירת השל יד בשמאל תחלה זה מחמת שאי אפשר
לקבל החסד כי אם על-ידי תוכחה, כמו שכתוב שם,
עין שם. ותוכחה הוא בחינת גבורות, בחינת שמאל.
וזה בחינת יד כהה, עין שם, בחינת התוכחה שהיא
לפעמים בדרך בזיון שמכחה פניו, כמו שכתוב בעלי
(שמואל-א ג) שלא הוכיח את בניו ולא כהה בם; כי תפלין

הם מחיזין, הם ענין המשכת השגת אלקות הנאמר בהתורה הנ"ל, שעקרה הוא בחינת תפלין פידוע למבין דבריו; כי תפלין של ראש ושל יד הם בחינת חכמה עלאה וחכמה תתאה. וזה בחינת שחרות של תפלין, בחינת שחרות הנ"ל בתורה הנ"ל. ועל-כן צריכין לקשר של יד תחלה בשמאל ביד פהה, כדי להמשיך בחינת התוכחה, שעל-ידי-זה נתגלה החסד, שעל-ידי-זה קוצרין את המלכות חכמה תתאה הנ"ל:

הלכות הנהגת בית הפסא

ט) ועל-כן אסור לקנח בימין (שלחן ערוך, ארח חיים, סימן ג, סעיף י) מפני שקושר בה תפלין, כי חכמות חיצוניות שעל ידם נמשכין כפירות הם נקראים "קיא צואה בלי מקום" (ישעיה כח, ח), כי המאכל מחיה את האדם ועל-ידי-זה מאיר פניו כשאוכל בקדשה, כמו שכתוב (רות ג, ז): "ולאכל וישת וייטב לבו", כמו שמובא במקום אחר (סימן ט). ועקר החיות בחינת הארת פנים שמקבלים על-ידי המאכל הוא על-ידי רוחניות המאכל, שהוא הטוב שבמאכל, שרק זה מחיה את האדם בבחינת (דברים ח, ג) "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם". אבל גשמיות המאכל שנאחז בו הרע נעשה פסלת גמור ונדחה לחוץ,

לקוטי הלכות השקמת הבקר ד' ארח-חיים עז

כי הוא בחינת חכמות חיצוניות כפירות, שהם קיא צואה כנ"ל.

ועל-כן (ברכות יד:): 'הרוצה לקבל עליו על מלכות שמים שלמה', שהיא בחינת חכמה תפאה הנ"ל, שהוא בחינת מלכות כנ"ל, 'יפנה ויטל ידיו וכו', יפנה לדחות המותרות, שהם בחינת חכמות חיצוניות כנ"ל. 'ואחר כך יטל ידיו במימי החסד להמשיך החסד הנ"ל, שעל-ידי-זה חותכין המלכות ומטהרין אותה מהם (ועין מזה בהלכות סוטה, הלכה ד)'. 'ואחר כך יניח תפלין ויקרא קריאת שמע ויתפלל'. כי כל זה הוא בחינת תקוני התפלה שבשחרית, שכל התקונים, שהם התעוררות השנה, ויפנה ויטל ידיו. וציצית ותפלין וקריאת שמע ותפלה הכל בשביל עלית המלכות כידוע, שהוא בחינת חכמה תפאה הנ"ל, שזהו בחינת 'אברהם תקן שחרית' כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל-כן אין מקנחין בימין מפני שקושר בה תפלין, שהם אור הפנים שמשם עקר החיות של המלכות שעולה ונטהרת מהם כנ"ל. ועל-כן אסור לפנות מזרח ומערב (ארח חיים, סימן ג', סעיף ה) מחמת שהוא נגד ירושלים ששם הבית המקדש, ששם עקר אור הפנים וכנ"ל:

י וזה בחינת חנכה, כי הדלקת נר חנכה הוא בחינת

הַמְשַׁכֵּת הַשֵּׁגַת אֱלֻקוֹת עַל-יְדֵי הַצְמָצוּמִים שֶׁמִּשָּׁם עָקַר הַדִּלְקָת כָּל הָאוֹרוֹת וְהַנֵּרוֹת דְקָדְשָׁה, בְּחִינַת 'לֹאֲנִהְרָא שְׂרָגִין וְלֹאֲדִלְקָא בּוֹצִינִין', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין מִחִין שֶׁהֵם עָקַר הַשִּׁגוֹת אֱלֻקוֹת. שְׂאוּמָרִים אֲזוּ וְשֶׁמֶן הַטּוֹב תָּרִיק עַל שְׂבָעָה קִנֵּי הַמְנוּרָה וְכוּ', כִּי הַמְשַׁכֵּת הַשֵּׁגַת אֱלֻקוֹת עַל-יְדֵי הַצְמָצוּמִים זֶה בְּחִינַת שְׂנַמְשֵׁף שֶׁמֶן הַטּוֹב, שֶׁמֶן מִשְׁחַת קָדֵשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת הַקָּדוֹשׁ לְתוֹךְ כָּלִים וְצְמָצוּמִים, שֶׁהֵם הַשֶּׁמֶן וְהַכִּלִּי וְהַפְתִּילָה שֶׁבָּהֶם נִתְּלָה הָאוֹר שְׂנַמְשֵׁף מִבְּחִינַת הַשֵּׁגַת אֱלֻקוֹת שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָאוֹרוֹת, כִּי הוּא אוֹר כָּל הָאוֹרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כו, א): "ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי".

וְזֶהוּ בְּחִינַת תִּקְוָה הַגֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי אֲזוּ עֲמֻדָה מְלָכוֹת יוֹן הֶרְשָׁעָה לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרָתָךְ וּלְהַעֲבִירָם וְכוּ', כִּי מְלָכוֹת יוֹן הֶרְשָׁעָה זֶה עָקַר בְּחִינַת חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם חֲכָמַת יוֹן, מִחֲמַת שֶׁהֵם עֲסָקוּ בְּזֶה בִּיּוֹתֵר לְהַמְשִׁיף הַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת בְּעוֹלָם כִּידוּעַ, שֶׁזֶה עָקַר הַתְּגַבְרוֹת מְלָכוֹת הֶרְשָׁעָה. שֶׁהוּא בְּחִינַת הַד' מְלָכִיּוֹת עַל מְלָכוֹת דְקָדְשָׁה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הִיָּתָה אֲזוּ עֵת צָרָה גְדוֹלָה, כִּי רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם הַפָּךְ הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הֵם בְּחִינַת שְׂעוּרִים וְכָלִים לְהַמְשִׁיף עַל יָדָם הַשֵּׁגַת אֱלֻקוֹת כַּנ"ל. וְהֵם רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת עַל-יְדֵי

התגברות חכמות חיצוניות, שהם בחינת מלכות הרשעה של הד' מלכיות שהתגברו על מלכות דקדושה, שהוא חכמה תתאה הנ"ל. כמו עכשו בעונותינו הרבים שמתגברים האפיקורסים ורוצים להמשיך חכמות חיצוניות בעולם ולהשפיע התורה לגמרי, כמו שרואין בחוש שכל מי שנמשך אחר דרכיהם הוא פורק על לגמרי ומגלח זקנו ופאותיו ושותה יין נסך, עד שפורק על לגמרי, רחמנא לצלן, אבל השם יתברך ברחמיו המרבים הקדים רפואה למכה ועשה עמנו נס גדול ונפלא אז בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול, עד אשר לא די שהכניעו והפילו מלכות יון הרשעה מפלה גדולה, אף גם על-ידי תקף הנס המשיכו אור נפלא בעולם לדורות שיהיה לנו כח על-ידי-זה להמשיך אור הנ"ל כל אחד בביתו, דהינו אור השגות אלקות על-ידי הצמצומים הנ"ל, שזהו בחינת תקון המבאר שם בהתורה הנ"ל שכל מה שהחולה גדול ביותר הוא צריך רבי גדול ביותר שיהיה אמן וחסם בזה, שיוכל לעשות צמצומים נפלאים שיאיר גם בו השגת אלקות כנ"ל.

ובחינה זאת נמשכת עלינו בחנכה על-ידי הצדיקים הגדולים המפלגים במעלה שתקנו להדליק נר חנכה, שעל-ידי-זה יש כח להמשיך בחינת הארה הנ"ל על כל אחד בביתו אפלו אם הוא כמו שהוא, כי מבאר

בכונות חנכה, שענין חנכה הוא שממשיכין האור הנפלא שכולל כל היחודים שממשיכין אותו למטה, הינו למטה מעשרה טפחים, כי בשבת ויום טוב מדליקין גרות של מצוה, כי אז הוא עקר עלית המלכות חכמה תתאה הנ"ל שהוא בחינת גר מצוה, שאז מחמת קדשת שבת ויום טוב נופלים הקלפות, שהם בחינת ד' מלכיות ומלכות דקדשה עולה מביניהם, ואז מאירה באור גדול, שזהו בחינת הדלקת גרות שבת ויום טוב שמדליקין אותה במקומה בעת עלייתה. אבל בחנכה ההדלקה הוא בדרך גס נפלא, כי אז אין לה עליה כל כך, כי הם ימי החל, כי אז אין מתבטלים הקלפות, שהם הד' מלכיות לגמרי כמו בשבת ויום טוב, ואף-על-פי-כן אנו מדליקין הגר הקדוש הזה שכולל כל היחודים, שהוא בחינת המשכת השגת אלקות על-ידי הצמצומים, הינו בחינת הנ"ל, שהצדיקים הגדולים מאד ממשיכין תקונים נפלאים כאלה עד שמאירין בחינת השגות אלקות על-ידי הצמצומים גם למטה בדיוטא התחתונה מאד, שהוא בחינת למטה מעשרה טפחים שמעולם לא ירדה השכינה לשם (סכה ה.).

ועתה על-ידי תקף הגס מדליקין שם דיקא הגר חנכה הקדוש והנורא, שהוא בחינת המשכת השגת

אַלְקוֹת עַל-יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים לְמַטָּה לְמַטָּה לְהָאִיר בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לְכָל מִי שְׁרוּצָה לְקַבֵּל, אֲפֹלוּ אִם הוּא הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, אֲפֹלוּ הַחוֹלָה הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּחֻלָּי הַנֶּפֶשׁ עַל-יְדֵי רַבּוּי עֲוֹנוֹתָיו, לְהָאִיר גַּם בּוֹ הָאָרֶה מִהַשְּׁגַת אֲלֻקוֹת, עַל-יְדֵי גִדּוֹל כַּח הַצְּדִיקִים הַגָּדוֹלִים שֶׁמְשִׁיכִין תַּקְוָה הַגַּם שֶׁל חֲנֻכָּה בְּעוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אֲפֹלוּ בְּבַחֲיַנַּת יְמֵי הַחַל שָׂאִין יְכוּלִין עֲדִין לְהַעֲלוֹת בְּשִׁלְמוֹת בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּלְא, אַף-עַל-פִּי-כֵן מְשִׁיכִין הָאוֹר שֶׁל הַשְּׁגַת אֲלֻקוֹת עַל-יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים לְמַטָּה אֲפֹלוּ בַּמְּדֻרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה פִּי מִגִּדּוֹל כַּחֵם יְכוּלִים לְהָאִיר אֲפֹלוּ בְּהַקְטִינִים בְּמַעֲלָה מְאֹד וּלְרַפְּאוֹת אֲפֹלוּ הַחוֹלִים הַגָּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה טַפָּחִים וְכַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים כג, ד) "גַּם פִּי אֵלֶיךָ בְּגִיָּא צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רָע פִּי אַתָּה עֲמַדִּי", בְּחִינַת (מִיכָה ז, ח) "כִּי אֵשׁ בַּחֲשֵׁךְ ה' אוֹר לִי", שֶׁמְשִׁיכִין הָאוֹר שֶׁל הַשְּׁגוֹת אֲלֻקוֹת לְמַטָּה בְּעַמֻּק הַחֲשֵׁךְ, בְּבַחֲיַנַּת גִּיָּא צְלָמוֹת, לְהָאִיר לְהַנְמוּכִים מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּגִיעַ גַּם אֲלֵיהֶם הָאָרֶה וַיִּדְעָה מֵאֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ כְּדִי לְרַפְּאוֹתָם וּלְתַקְנָם וְלְהַשִּׁיבָם אֵלָיו:

יא) וְזֶה בְּחִינַת הַפְּלוּגְתָּא שְׂבִין בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל (שַׁבָּת כ"א:), שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: 'פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ'.
 וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: 'מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ', כִּי בֵּית שְׁמַאי

לטעמיה, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם לא.):
 שמאי היה קפדן ועל-ידי-זה היה מרחק הגרים
 מלהתגיר ודחפם באמת הבנין, אבל הלל על-ידי גדל
 ענותנותו קרבם ברחמים, אף-על-פי שלא היו הגונים
 להתקרב ואמרו דברים זרים ושגעון. ללמדם כל התורה
 כשעומדים על רגל אחת וכו', אף-על-פי-כן לא דחפם,
 וקרבם בחכמתו וענותנותו הנפלא. ועל-כן בית שמאי
 שהיו תלמידי שמאי, שמגדל צדקתו וקדשותו לא היה
 יכול לסבל את הרחוקים המלכלכים בחטאת נעוריהם
 וכיוצא בהם, על-כן אמרו: 'פוחת והולך', כי בית
 שמאי ובית הלל שניהם מודים שצריכים להוסיף
 ולהרבות אור בכל יום שבא אחריו, כי בודאי הנס של
 ימי חנכה שדלק הנר שלא היה בו להדליק כי אם יום
 אחד ודלק שמונה ימים, בודאי כל יום שבא אחריו הנס
 גדול ונפלא ביותר. ועל-כן בודאי צריכין אור גדול
 ביותר בכל יום שבא אחר כך, אף בית שמאי סוברים
 שמחמת זה בעצמו מחמת גדל האור שנמשך בכל יום
 ביותר, מחמת זה בעצמו פוחת והולך, כי אין הרשעים
 והרחוקים כדאי להשתמש עם זה האור. וכעין שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה יב, ח) שראה הקדוש
 ברוך הוא שאין העולם כדאי להשתמש עם האור של
 שבעת ימי בראשית ועמד וגנזו לצדיקים וכו'; על-כן
 הם סוברים שגם עתה כשהצדיקים משיגים אור גדול

צריכים להעלים האור. וכל מה שמשיגים יותר ויותר צריכים להעלים האור יותר ויותר כדי שלא יהנו ממנו הרשעים והרחוקים כנ"ל, שזהו בחינת פוחת והולך.

אבל בית הלל שהם מתלמידי הלל שהיה עוסק לקרב הרחוקים מאד, על-כן אזלי לטעמיהו ואומרים: 'מוסיף והולך'; פי אדרבא כל מה שהצדיקים ממשיכין אור גדול ונוסף ביותר ויותר, כמו-כן צריכין להאיר בהעולם יותר ויותר, להאיר לכל באי עולם כדי לקרב כל הרחוקים מאד מאד להאיר בהקטנים והנמוכים מאד לרפאות כל החולים הגדולים ביותר, רחמנא לצלן, כי כמו שכל מה שהחולה גדול ביותר צריך לבקש לעצמו רבי הגדול ביותר כנ"ל, כמו-כן הרבי והצדיק, כל מה שמגיע למעלה גדולה יתרה ביותר, הוא צריך להאיר גם בהקטנים והנמוכים ביותר. כי זה עקר מעלתו וגדלתו לקרב הרחוקים ביותר, שזהו עקר גדלת השם יתברך וכבודו, כמו שכתוב במקום אחר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י').

פי אף-על-פי שבודאי צריכים להעלים האור הגדול, ובפרט כשמגיעים למעלות והשגות גדולות ועצומות, בודאי בהכרח להעלים ולגנוז האור, כי אין העולם כדאי להשתמש בהם, אך אף-על-פי-כן הם עושים תחבולות כאלה ומתקנים תקונים כאלה

ומלבישים האור בלבושים וצמצומים נפלאים כאלה עד שמאירים גם בהקטנים במעלה מאד כנ"ל. ועל-ידי-זה הם מוסיפים והולכים ומאירים האור למטה בכל יום ויום יותר ויותר בבחינת מוסיף והולך, כי 'מעלין בקדש ולא מורידין' (ברכות כח.). וקשה! וכי יעלה על הדעת להוריד הקדשה חס ושלום? אף זהו בחינת הנ"ל, שיש צדיקים שהם גדולים במעלה באמת, אף מעצם קדשתם אינם יכולים לסבל העולם. ועל-כן על-ידי תקוף קדשתם הם מרחקין ומורידין חס ושלום, איזה אנשים מחמת שכוועסים עליהם, מחמת שאינם יכולים לסבל מעשיהם המגנים, אבל השם יתברך אינו חפץ בזה, כי חפץ חסד הוא, ורוצה שהצדיקים ירחמו על ישראל תמיד, ויקרבו אותם אפלו אם הם כמו שהם. ואפלו אם הוא עצמו יתברך בכעס גדול עליהם מחמת מעשיהם הרעים. הוא רוצה שהצדיקים יתפללו עליהם ויקרבו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק (שמות לג, נו): "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה". מחמת שחטאו כל כך, אמר השם יתברך: 'אני בכעס ואתה בכעס אם כן מי יקרבו וכו', כמובא בפרוש רש"י שם. וכן מצוינו בכמה נביאים וצדיקים שהשם יתברך בעצמו קבל לפנייהם וספר להם גדל צערו, כפיכול, שיש לו מעוונות ישראל המרבים, וכשהם חזקו דבריו ולא המליצו טוב

לקוטי הלכות השקמת הבקר ד' ארז-חיים פה

על ישראל הקפיד עליהם מאד, כמו שמצינו בהושע הנביא (עין פסחים פז.), ובאלהיו שאמר (מלכים-א, יט, י): "קנא קנאתי" וכו', שאמר לו: "ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיך". ופרשו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט שמעוני הובא בפרוש רש"י), שאמר לו אי אפשי בנבואתך על שאתה מקטרג על ישראל. כי השם יתברך רוצה רק שימליצו טוב על ישראל וירחמו על ישראל, אפלו על הגרועים, לקרב כלם אליו יתברך, כמו משה רבנו עליו השלום, שמסר נפשו על ישראל ואמר (שמות לב, לב): "ואם אין מחני נא" וכו'.

וזה בחינת מעלין בקדש', שכל מה שמגיעין ובאין בקדש יותר ויותר ומשיגין השגת אלקות יותר, צריכין להיות מעלין נפשות יותר ויותר ולא מורידין, דהינו שיזדהו שלא יהיו מורידים הנפשות על-ידי גדל קדשתם, דהינו שלא יגיעו לכלל קפיידא על ישראל מחמת גדל קדשתם והשגתם את השם יתברך, שמחמת זה אינם יכולים לסבל את הגרועים עד שכוועסים עליהם, עד שיכולים להוריד אותם חס ושלום, שזוהו בחינת פוחת והולך' שאמרו בית שמאי וכנ"ל, כי לא כן הוא, כי צריך להיות מעלין בקדש ולא מורידין, כי כל מה שמגיע למעלה יתרה והשגה גדולה ביותר, צריך להתחכם ולעשות צמצומים חדשים בתחבולות

נפלאות עד שיכולים לקרב נפשות רבות יותר ויותר, ולרפאות אפלו הגרועים והחולים מאד מאד כנ"ל, שכל זה הוא בחינת נר חנכה שמדליקין למטה מעשרה טפחים. ועל-כן צריך להיות מוסיף והולך ופנ"ל:

(יב) ועל-כן היה הנס של חנכה על-ידי הכהנים, כי הכהן הוא בחינת חסד, בחינת אברהם, שעל-ידי-זה חותכין את המלכות מהארבע מלכיות ומחייין אותה מאור הפנים שמאיר בשלש רגלים כנ"ל. ועל-כן נקרא 'חנכה', על שם חנכת בית המקדש שהיה בימים ההם, כי עקר אור הפנים הוא בבית המקדש שלשם עולין ברגלים לקבל אור הפנים כנ"ל, שזהו בחינת חנכה, להחיות המלכות מאור הפנים, כדי לזכות על-ידי-זה להשגת אלקות, שזה עקר הדלקת נר חנכה כנ"ל:

(יג) וזה בחינת (משלי ו, כג) "כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר". כי מבאר שם בהתורה הנ"ל, שעל-ידי התוכחה מתגלה החסד, שעל-ידי-זה נתקן המלכות חכמה תתאה, שעל-ידי-זה זוכין להשגות אלקות, עין שם. כי על-ידי החסד חותכין אותה מהארבע מלכיות ומחייין אותה מאור הפנים וכו'. וזהו "כי נר מצוה ותורה אור". וזה בחינת השגת אלקות על-ידי הצמצומים, שממש כל האורות

והדלקת כל הנרות הקדושים כנ"ל, שזהו בחינת גר חנכה כנ"ל. וזה זוכין על-ידי "ודרך חיים תוכחת מוסר", הינו על-ידי תוכחת מוסר בחינת תוכחה הנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לחסד כנ"ל, שעל-ידי-זה יכולין להחיות את המלכות כנ"ל. וזהו 'דרך חיים תוכחת מוסר' שעל-ידי תוכחת מוסר ממשיכין חיים להחיות המלכות חכמה תתאה הנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין להשגת אלקות, על-ידי הצמצומים, שהוא בחינת "פי גר מצוה ותורה אור" כנ"ל. וזהו שמכנה את המצוה בשם גר והתורה בשם אור, פי אף-על-פי שהתורה והמצוה שניהם, הם בחינת צמצומים להשגת אלקות כנ"ל, אבל גם בענין הצמצומים והשכליים יש גם כן כמה וכמה בחינות, פי צריכין להאיר משכל לשכל ומצמצום לצמצום כמובן שם. ועל-כן התורה לגבי המצוה היא בבחינת אור לגבי גר, פי צריכין כמה וכמה צמצומים ושכליים כדי לזכות להשגות אלקות שהם בחינת אור וגר שמאירין, אשרי הזוכה להם:

(יד) וזה בחינת מצות בקור חולים, פי צריכין לבקר את החולה ולהסביר לו פנים, דהינו מה שבני אדם נכנסין אצלו ומפקחין על עצקיו ועושין לו כל צרכיו, כמו שכתוב בשלחן ערוך (יורה דעה, סימן שלה, סעיף ח). שזהו בחינת הארת פנים. פי אין מסתירים פניהם ממנו

ואינם נטמנים בבתיהם, רק באים אליו ועושין לו צרכיו ומדברין על לבו, שכל זה בחינת הארת פנים. ועל-ידי-זה ממשיכין עליו חיות מבחינת הארת פנים שלמעלה, שמשם עקר החיות להחיות את החולה, בבחינת "באור פני מלך חיים", כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל-כן 'שכינה למעלה מראשותיו של חולה' (שפת יב:) כמו שכתוב: "ה' יסעדנו על ערש דני כל משכבו הפכת" וכו'. הינו בחינה הנ"ל, שדיקא מחמת שהוא חולה, על-כן נמשך עליו אור השכינה, שהוא בחינת אור הצדיק האמת שמשגיח על כל החולים ובפרט על החולים ביותר, שהם בבחינת כל משכבו נהפך בחליו, שעליהם מפקח ביותר להמשיך להם רפואות להחיותם בגשמיות ורוחניות באפן שיוכל להאיר בהם השגות אלקות כנ"ל, כי זה עקר גדלת הצדיק ומעלתו שמשתדל לרפאות החולים ביותר. ועל-כן דיקא מחמת שהוא חולה וכל משכבו נהפך וכו', מחמת זה דיקא השכינה למעלה מראשותיו, שהוא בחינת אור הצדיק, כי הצדיקים הם שכינתו של מקום. וזהו בחינת (בראשית יח, א) "וירא אליו ה'" — לבקר את החולה, כי דיקא מחמת שהוא חולה וצריכים לבקרו, על-ידי-זה דיקא "וירא אליו ה'", בחינת השגות אלקות שזוכין החולים על-ידי אור הצדיק, שהוא השכינה וכו"ל:

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה וּפּוּרִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מְצוֹת בְּקוּר
 חוּלִים, כִּי הֵם יָמִים קְדוּשִׁים וְטוֹבִים מְאֹד וְאַף־
 עַל־פִּי־כֵן הֵם בְּיָמֵי הַחֵל, כִּי אֵינָם אֲסוּרִים בְּמִלְאכָה
 וְהֵם בְּבְחִינַת הַנ"ל, בְּבְחִינַת הָאֶרֶץ הַשְּׂגוּת אֱלֻקוֹת עַל
 הַחוּלִים בְּיוֹתֵר, עַל־יְדֵי גְדֹל כַּח הַצְּדִיק שֶׁיְכוּל לַעֲשׂוֹת
 כָּלִים וְצִמְצוּמִים נִפְלְאִים כְּאֵלֶּה וְכוּ' כַּנ"ל. וְהוּא כְּמוֹ
 לְמַשָּׁל כְּשֶׁהָאָדָם בְּרִיא בְּוִדְאֵי אֵין הַמֶּלֶךְ בָּא אֶל הָאָדָם
 לְהִרְאוֹת לוֹ פָּנָיו, רַק כָּל מִי שֶׁרוּצֶה לְקַבֵּל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
 וְלִהְתְּעַדֵּן מְאוּר פָּנָיו הוּא צָרִיךְ לְנִקּוֹת וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ יְפֵה
 יְפֵה וּלְקַשֵּׁט עֲצָמוֹ כְּרְאוּי, וְלִשְׁקֹד עַל דְּלִתֵי הַמֶּלֶךְ
 וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵת רוּאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁיִּקְבְּלוּ רְשׁוֹת שֶׁיִּכְנַס
 וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַתְּחַבּוּלוֹת הַשִּׁיכִים לְזֶה עַד שֶׁיִּזְכֶּה לָבֵא
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ, אִם לְכַנֵּס לְחַצֵּר הַמֶּלֶךְ אוֹ
 לְבֵית אוֹ לְהִיכָל וְכוּ' כְּדֵי שֶׁיֵּאִיר בּוֹ הַמֶּלֶךְ פָּנָיו
 הַמְּאִירוֹת, אֲבָל כְּשֶׁאֶחָד מֵאַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ חוֹלֶה וּמִטָּל עַל
 עַרְשׁ דָּוִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲזִי כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרִין רַחֲמֵי הַמֶּלֶךְ
 לְהַחְיּוֹתוֹ מְאוּר פָּנָיו, אֲזִי מְכַרַח הַמֶּלֶךְ לִילֵךְ אֶצְלוֹ
 לְבֵיתוֹ לְהֵאִיר בּוֹ פָּנָיו וְלְהַחְיּוֹתוֹ. וְזֶה בְּחִינַת שְׂכִינָה
 לְמַעְלָה מְרַאשׁוֹתָיו שֶׁל חוּלָה וְכַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה וּפּוּרִים שֶׁהֵם מוֹעֲדִים קְדוּשִׁים שְׁנִתְּנוּ
 לָנוּ לְהַחְיּוֹתָנוּ פִּיּוּם הַזֶּה בְּיָמֵי הַגְּלוּת הַמֶּר, שְׂכִינַת
 יִשְׂרָאֵל נִקְרְאָת חוּלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ

בבחינת "סמכוני באשיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני". ומעצם חלינו הכבד אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניו בשלש פעמי רגלינו לכנס לביתו הקדוש שהוא הבית המקדש לקבל אור הפנים, כי 'מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו' וכו' 'ואין אנו יכולים' וכו'. על-כן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים, והוסיף לנו שני הימים הקדושים האלו, שהם חנכה ופורים, שתקנו לנו הצדיקים הגדולים, שהם אנשי כנסת הגדולה, כדי להמשיך לנו אור הפנים לתוך ביתנו בתקף גלותנו, שיזכה כל אחד בביתו בחנכה להדליק נר חנכה, שהוא בחינת אור הפנים, בחינת (תהלים קד, טו) "להצהיל פנים משמן", שזהו בחינת השגת אלקות כנ"ל. וכן בפורים כל אחד ממשיך על עצמו בחינת קבלת התורה שמקבלין אז בכל שנה בתקף הגלות, בבחינת (אסתר ט, כז) "קיימו וקבלו", ועל-כן חנכה ופורים הם בבחינת רגלין (כי הם בחינת נצח והוד שהם בחינת רגלין, פידוע).

וזהו בחינת מצות בקור חולים שהמצוה ברגלין, הינו בחינה הנ"ל, שהשם יתברך מרחם עלינו והולך לבקרנו ומאיר לנו פניו הקדושים בתקף גלותנו שאנו חולים כאלה כאשר יודע כל אחד בנפשו. והוא ברחמיו מבקרנו ומחיה אותנו באור פניו הקדושים, על-ידי

קדשת הימים הקדושים האלו שנתן לנו, שהם חנפה ופגרים, שהם מועדים קדושים בימי החל, שהם בחינת ימי הגלות, שאז אין בנו כח לעלות אליו לבית המקדש לקבל מאור הפנים, רק הוא יתברך ממשיך לנו אור הפנים לתוך ביתנו כדי להחיותנו על-ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור שהם עוסקים בתקוננו, שהם משתדלים ביותר להחיות החולים ביותר וכנ"ל:

(טו) וזה בחינת מה שמסבבין העניינים בחנפה לקבל מעות חנפה, זה בחינת הארת פנים מלמעלה שהשם יתברך מאיר פניו לנו לתוך ביתנו כנ"ל, כי אי אפשר לקבל אור פני מלך חיים כי אם על-ידי הצדקה, כמו שכתוב (תהלים יז, טו): "אני בצדק אחזה פניך". ועל-כן ברגלים שצריכין לעלות לרגל לבית המקדש לקבל אור הפנים, על-כן צריך איש כמתנת ידו להביא עולת ראיה, כמו שכתוב (דברים טז, טז): "ולא יראה את פני ה' ריקם" וכו'. אבל ברגלים שצריכין לעלות לבית ה' לקבל אור הפנים צריכין להעלות הקרבן, שהוא נדבת לבו בחינת צדקה. וצריכין לטרח בו להעלותו לבית ה', אבל בחנפה באים העניינים לתוך הבית, שהם מאנין תבירין דיליה (זהר יתרו, דף פו), שבהם שכינת אור פניו, כמו שכתוב (ישעיה נז, טו): "אשכון את דכא". ועל-כן כשהשם יתברך אוהב את אחד ורוצה להאיר

לו פָּנִיו שׁוֹלַח לוֹ עֲנִי לְזָכוֹת בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב בַּזֹּהָר
הַקָּדוֹשׁ (יִתְרוֹ דף פו): 'מֵאֵן דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים לִיה
שָׂדֵר לִיה דוֹרוּנָא - מִסְכְּנָא'. וְעַל-כֵּן בְּחִנּוּכָהּ, שָׂאז הוּא
בְּחִינַת שְׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מֵאִיר פָּנָיו לְתוֹךְ בֵּיתָנוּ, עַל-כֵּן
בְּרַחֲמָיו שׁוֹלַח לָנוּ הָעֲנִיִּים לְתוֹךְ בֵּיתָנוּ כְּדִי לְזָכוֹת בָּהֶם
כְּדִי לְקַבֵּל עַל יָדָם אֹר הַפָּנִים שְׁמֵאִיר אֲז לְתוֹךְ בֵּיתָנוּ
וְכַנ"ל:

(טז) וְהִנֵּה עֲנִין מַחְלֶקֶת בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל הַנ"ל,
בְּעֲנִין הַהִתְקַרְבוֹת הַנִּפְשׁוֹת הַרְחוּקוֹת מְאֹד
מְאֹד, שְׂאִין רְאוּי מִן הַדִּין לְקַרְבֵּן שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים:
'פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ' לְהַעֲלִים הָאֹר מֵהֵן שְׁלֹא יִתְקַרְבוּ. וּבֵית
הַלֵּל אוֹמְרִים 'מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ', כִּי צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּלִים
וְצִמְצוּמִים כְּאֵלֶּה בְּאֶפֶן שְׁיֻכְלוּ לְהָאִיר גַּם בָּהֶם אֹרֵרו
יִתְבָּרַךְ, כְּדִי שְׁיִתְקַרְבוּ גַם הֵם וְכַנ"ל. הִנֵּה עֲנִין מַחְלֶקֶת
זֹאת, זֶהוּ בְּחִינַת כָּלִל הַמַּחְלֶקֶת שְׁבָכֵל דוֹר עַל הַצְּדִיקִים
הַשְּׁלֵמִים הָעוֹסְקִים לְקַרֵב נִפְשׁוֹת הַרְחוּקִים לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרַךְ, שְׂרַבִּים מְאֹד קָמִים עֲלֵיהֶם וְגַם רַבִּים מְגִדוּלֵי
הַצְּדִיקִים חוֹלְקִים עֲלֵיהֶם, מַחְמַת שְׁמִדַת הַדִּין מִתְלַבֵּשׁ
בָּהֶם. וְעַל-יְדֵי זֶה נִכְנַס בְּלִבָּם טִינָא, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם
כְּאִלוֹ אֵינוּ מִתְנַהֵג כְּרְאוּי וְחוֹלְקִים עָלָיו כְּאֲשֶׁר כָּבַר הָיָה
לְעוֹלָמִים בְּרוּב הַדּוֹרוֹת. וּבְכַפְרֵט בְּיָמֵינוּ בְּעַקְבוֹת מְשִׁיחָא
שְׁנִתְרַבֵּה הַקְּטִיגוֹרִיא בֵּין הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים מְאֹד, וּבִיּוֹתֵר

על רבנו הגדול והנורא זכר צדיק וקדוש לברכה, על
אשר מסר נפשו מנגד ועסק כל ימיו לרחם על ישראל,
על כל הרחוקים, לקרבם להשם יתברך.

וזה בחינת מחלקת של השבטים על יוסף הצדיק, כי
יוסף הוא בחינת הצדיק שעוסק לקרב להשם
יתברך, על-ידי שמוסיף והולך האור בכל יום, כי עושה
בכל פעם צמצומים וכלים נפלאים באפן שיוכלו
להתקרב כל מי שירצה בעולם. ועל שם זה נקרא יוסף,
בחינת מוסיף והולך כנ"ל. והשבטים אף-על-פי שכלם
קדושים, כי היו כלם צדיקים גדולים חלקו עליו בשביל
זה וכן"ל. וזה בחינת (בראשית לז, א) "וישב יעקב בארץ
מגורי אביו". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה
ד) שהיה מגיר גרים (כמוכא בדבריו ו"ל חלק א, סימן רכח). וזה
(שם): "אלה תולדות יעקב יוסף". הינו שיוסף הלך
בדרך אביו יעקב והיה עוסק גם כן לגיר גרים ולקרב
נפשות הרחוקות, כי כל מה שארע ליעקב ארע ליוסף,
שזהו פרוש "אלה תולדות יעקב יוסף", כמו שפרש
רש"י שם. שכל מה שקבל משם ועבר מסר לו. וכל מה
שארע ליעקב ארע ליוסף וכו'. וכל זה נסמך לפסוק
מגורי אביו, שהוא מה שהיה יעקב מגיר גרים. ותכף
נסמך "אלה תולדות יעקב יוסף", שפרושו שמסר לו
כל חכמתו כנ"ל, הינו כנ"ל. כמו שיעקב גיר גרים

על-ידי עצם חכמתו שהיה יודע לעשות צמצומים כאלה עד שיוכל לרפאות החולים ביותר, כמו כן היה יוסף הצדיק עוסק בזה תמיד, כי יעקב מסר לו כל חכמתו, כי עקר החכמה הוא להכניס השגות אלקות בעולם "להודיע לבני האדם גבורותיו" וכו'.

וזהו בחינת (שם) "יוסף בן שבע עשרה שנה היה רועה את אחיו בצאן", רועה צאן זה בחינת מנהיג הדור שנקרא בכל מקום בשם רועה צאן. וזהו: "בן שבע עשרה שנה היה" וכו'. שבע עשרה בגימטריא טוב כמובא, הינו שיוסף היה טוב לכל והיה כלו טוב, ועל-ידי-זה היה יכול לקרב הכל, פי מצא בהגרוע שבגרועים נקדות טובות, ועל-ידי-זה קרבם להשם יתברך. וזהו (שם): "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה" וכו'. שהם בני השפחות, הם בחינת משפחות הירודות שבישראל, שהיה מוריד את עצמו אליהם ביותר כדי לקרבם. ועל שם זה נקראים הרחוקים בני בלהה ובני זלפה, זה רמז שנאחז בהם ביותר הבעל דבר וחילותיו שהיו בחינת בני בלהה, בחינת "בלהות הית" וכו' (יחזקאל כח, יט), ופרש רש"י שם: שדים, הינו חילות היצר הרע, שהם שדים וקלפות, שהם מבהלים ומבלבלים ומרעישים את האדם. וזה בחינת בני זלפה, בחינת "זלעפה אחזתני מרשעים" (תהלים קיט, ג), פי

לקויטי הלכות השקמת הבקר ד' ארחה-תיים צה

חילות היצר הרע, הם בחינת בלהות וזלעפות וכל הנמשכים אחריהם נקראים בני בלהה ובני זלפה. והצדיק הגדול, בחינת יוסף, עוסק עמָהם ומוריד את עצמו אליהם כדי לקרבם להשם יתברך.

וזהו: "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה" וכו'. ופרש רש"י: שהיה עושה מעשה נערות וכו'. כי הצדיק האמת בעצם חכמתו, מוריד את עצמו אליהם כל כך עד שנדמה כאלו עושה מעשה נערות, פי מדבר עמָהם שיחת חלין ואוכל ושותה עמָהם ופעמים מטיל ומשחק עמָהם, וכל פונתו כדי לקרבם על-ידי-זה להשם יתברך. וכמוכן בדבריו ז"ל בכמה מקומות (לקויטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'; חלק ב', סימן עח) כמה וכמה הצדיק מוריד את עצמו אל העולם, שכל זה נחשב אצלו מעשה נערות, אבל פונתו רצויה להשם יתברך לבוד בשביל לקרב הרחוקים מאד להשם יתברך, שאי אפשר לקרבם כי אם על-ידי-זה. וזהו בחינת "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה" וכו' וכנ"ל:

(י) ועל-כן נקרא 'יוסף', בחינת (בראשית ל, כג) "אסף אלקים את חרפתי" שמאסף ומבטל כל החרפות ובושות מישראל, כי מחזירם בתשובה ומקרבם להשם יתברך, וזה בחינת (שם) "יוסף ה' לי בן", שעל שם זה נקרא יוסף, הינו שהצדיק עוסק תמיד

להוסיף ולקרב נפשות חדשות בכל פעם, ומבקש תמיד מהשם יתברך על זה, בחינת "יוסף ה' לי בן אחר", שיוסף ה' לו בכל פעם תלמיד חדש שנקרא בן, פי' כל המלמד בן חברו תורה כאלו ילדו' (סנהדרין צט:), והוא מחפש ומבקש תמיד להוסיף ולקרב חדשים בבחינת "יוסף ה' לי בן אחר". ועל-כן "וישראל אהב את יוסף מכל בניו, כי בן זקונים הוא לו" שאהב אותו בשביל זה מאד, כי הוא חפץ בזה לרחם על הכל ולעשות תחבולות לקרב הכל. וזהו: "כי בן זקונים הוא לו". זקן זה בחינת רחמים גדולים מאד בחינת זקן מלא רחמים, בחינת תליסר תקוני דיקנא, שהם רחמים גדולים מאד, הינו שקבל ממנו כל השלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת זקן פנ"ל, שעל-ידי-זה הוא מרחם על הכל ומקרב כלם. וזהו שתרגם אונקלוס: "כי בן זקונים" פי' בר חפים הוא ליה', בר חפים ודאי, כי צריכין לזה חכמה גדולה, חכמה נפלאה, חכמה עמקה מאד מאד, כדי שיוכל לעשות פלים וצמצומים פאלה שיוכל לקרב נפשות רחוקות פאלה, חולים פאלה, ולהכניס בהם השגות אלקות וכנ"ל.

וזה (שם): "ועשה לו כתנת פסים". שפרושו כלי מילת שיש בה גונין יפים, בחינת כרפס ותכלת, הינו מחמת שראה שעוסק בה לקרב נפשות רחוקות, על-כן

עֲשֵׂה לוֹ לְבוּשִׁים נִפְלְאִים שְׂיֵשׁ בָּם גְּנוּנֵינן יָפִים וְנִפְלְאִים
 בְּחִינַת כְּתָנֶת פָּסִים, הֵינוּ בְּחִינַת צְמֻצוּמִים נִפְלְאִים,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלִים וְלְבוּשִׁים כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהַמְשִׁיךְ עַל
 יָדָם הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת אֲפֵלוֹ לְהַרְחֹקִים מְאֹד וְכַנ"ל, כִּי
 בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה
 הַנ"ל, הֵם כְּלוּלִים מִכָּל הַגְּנוּנֵינן, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַכְּלִים
 וְהַלְבוּשִׁין שֶׁל הַקְּדוּשָׁה שֶׁעַל יָדָם מְשִׁיגִין אֱלֻקוֹתָיו
 יַתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ כְּפָה פְּעָמִים, וְדַאִיָּה
 כְּלִילָא מִכָּל הַגְּנוּנֵינן :

יח) וְזֶה שֶׁחָלַם (שם לו, ז): "וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְמִים אֲלֵמִים
 בְּתוֹךְ הַשְּׂדֵה". שֶׁפָּרוּשׁוֹ: קְשָׁרִים, הֵינוּ בְּחִינַת
 צְמֻצוּמִים הַנ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת קְשָׁרִים, כִּי הַצְּמֻצוּם בְּחִינַת
 קְשָׁר, הֵינוּ שֶׁכָּלָם הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה, שֶׁהָיוּ מְאַלְמִים
 אֲלֵמִים וְעוֹשִׂים קְשָׁרִים וְצְמֻצוּמִים כְּדֵי לְמַשֵּׁךְ עַל יָדָם
 הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, אֲבָל הַצְּמֻצוּמִים וְהַכְּלִים שֶׁל יוֹסֵף
 הַצְּדִיק עָלוּ עַל כָּלָם, בְּבְחִינַת (שם) "וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי
 וְגַם נִצְבָּה" וְכוּ', שֶׁהַקְּשָׁר וְהַצְּמֻצוּם שֶׁלוֹ קָמָה וְגַם
 נִצְבָּה לְעַד וּלְנֶצַח. (שם) "וְהִנֵּה תְּסוּבִינָה אֲלֵמְתִיכֶם
 וְתִשְׁתַּחֲוֶינן לְאֵלֵמְתִי", שֶׁכָּלָם צְרִיכִין לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַשְּׂגוֹת
 אֱלֻקוֹת עַל-יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים נִפְלְאִים שֶׁעָשָׂה בְּחֻכְמָתוֹ
 הַעֲמֻקָּה, עַל-יְדֵי שֶׁעָסַק לְקָרֵב נַפְשוֹת תְּמִיד, שֶׁעַל-יְדֵי-
 זֶה זָכָה שֶׁאֲפֵלוֹ הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים שֶׁעוֹסְקִין בְּזֶה לְהַשִּׁיג

השגות אלקות על-ידי הצמצומים, גם הם צריכין לקבל ממנו, כי שלו עולה על כלם, בבחינת (משלי לא) "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה", שנאמר על הצדיק האמת הגדול ביותר העוסק לעשות כלים ולבושים ולהמשיך תורה בחכמה אמתית כזאת, עד שיוכלו להתקרב הכל להשם יתברך, שזהו בחינת השבח של אשת חיל וכו', בבחינת (שם) "דרשה צמר ופשתים", שהם בחינת כלים ולבושים להשגת אלקות וכו'.

וזהו בחינת "היתה כאניות סוחר ממרחק וכו' ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה" וכו'. שבתקף חשכת ליל הגלות של נפשות ישראל היא נותנת להם טרף וכו'. וכן הולך וסובב כל השבח הקדוש הזה. וזה בחינת "נודע בשערים בעלה", שהם בחינת שעורין דאתון דאורייתא, הינו בחינת צמצומים הנ"ל שהוא ממשיך בחכמתו, על ידם נודע השם יתברך בעולם, בחינת "נודע בשערים בעלה" וכו'. וזהו: "פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה מט): 'זה הלומד תורה על מנת ללמדה', הינו כנ"ל, שמלמד תורתו לאחרים לקרבם להשם יתברך. וזהו: "צופיה הליכות ביתה", שצופה הלוך ביתו איך יתנהג לעולם באפן שלא תכבה נרו לעולם ועד, שיהיה נשאר השארת חכמתו לדורי דורות לנצח.

כי "ולחם עצלות לא תאכל", כי לחמו ותורתו אינו לחם עצלות חס ושלום, כי הנה זריז מאד מאד בעבודתו יתברך, על-כן "קמו בניה ויאשרוה", הם התלמידים שנקראים בנים שקרבם להשם יתברך. "בעלה ויהללה", זה השם יתברך, כי השם יתברך מסכים על זה, כי חפץ בזה שיקרב כלם אליו, כי חפץ חסד הוא. ועל-כן "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה" וכנ"ל:

יט) וזהו (בראשית לז, ט): "והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי". שמש וירח הם בחינת משפיע ומקבל, בחינת שכל עליון ושכל תחתון, בחינת הרב והתלמיד, כי הצדיק, שהוא הרב, נקרא "שמש", כמו שכתוב (קהלת א, ה): "וזרח השמש ובא השמש". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין עב:): 'עד שלא שקעה' וכו'. והירח בחינת התלמיד שמקבל האור מרבו כמו הלבנה מהחמה. ואחד עשר כוכבים, זה בחינת הנפשות הרחוקות שמקרבים אותם להשם יתברך, שהם נפשות קדושות מאד, אך היו תחלה בעמקי הקלפות ועלו משם בבחינת אחד עשר סממני הקטרת, שהיו בחינת אחד עשר כוכבים, בחינת (דניאל יב, ג) "ומצדיקי הרבים פוכבים". וכלם משתחוים לי, כי הצדיק הגדול ממשיך שכליות פאלה עד שכל

הגדולים והקטנים וכל הרחוקים רוצים להתקרב, וכלם צריכים לקבל ממנו, כי כבר מבאר לעיל, שגם בהצמצומים בעצמן יש בחינת שכל עליון ושכל תחתון, כי יש בהם כמה וכמה מדרגות, ויש בהם בחינת רב ותלמיד שמש וירח וכו'. וכלם צריכים להכניע ולהשתחות ולהתבטל לפני הצדיק הגדול ביותר בחינת יוסף, כי הוא מכניס השגות אלקות בכלם וכנ"ל:

הלכה ה'

יתגבר בארי לעמד בבקר שיהא הוא מעורר השחר.

א) על פי התורה "תקעו תוכחה" בלקוטי תניינא סימן ח', עין שם פל התורה מרישא לסיפא. והיוצא לנו משם בקצור לענייננו, שעקר התקון הוא על-ידי הצדיק הבעל פה גדול שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין, כמו פנחס בעת שהיה מעשה זמרי וכו', כי כל הקלוקלים חס ושלום, הם על-ידי בחינת "והנחש היה ערום" וכו', שעל-ידי-זה מתגבר תאות נאוף שהוא על-ידי קלוקל המוח, כי הדעת שבמה שכלול משלשה מחין הוא בחינת שלש מחיצות פרוסות בפני התאווה הזאת, אך כשהסטרא אחרא יונק מהרחמנות, שהוא הדעת וכו', אזי נקטן הדעת וכו'. ומשם התגברות

התאווה הזאת חס ושלום, ואז התפלה בבחינת דין, והסטרא אחרא רוצה לבלעה חס ושלום, ואזי צריכין בעל כח גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחינת דין וכו'. ועל-ידי-זה נעשין גרים ונתרבה כבודו יתברך, שעל-ידי זה נמשך נבואה וכו', ועל-ידי-זה מתברר המדמה, שעל-ידי-זה מתבררת האמונה להאמין בחדוש העולם שעקרו נתגלה על-ידי מפת תורה, שאז זכו כל ישראל לרוח נבואה וכו'. ועל-ידי אמונה זוכין לחדוש העולם של לעתיד, בבחינת (תהלים צב, ג) "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", בבחינת (איכה ג, כג) "חדשים לבקרים רבה אמונתך". וחדוש העולם הוא בבחינת ארץ ישראל, שהוא לגלות ההשגחה וכו'. ועל-ידי-זה נמשך השיר חדש של נפלאות וכו' שהוא בבחינת הקול המשקה את הגן, שעל-ידי-זה מתגבר מזונא דנשמטא, שהוא בבחינת ריח, בבחינת יראה, על מזונא דגופא וכו', בבחינת (פראשית כה, כו) "וידו אוחות בעקב עשו" וכו', עין שם כל זה היטב היטב, פי נורא הוא מאד:

(ב) וכל זה הוא בבחינת התעוררות השנה, שהוא בבחינת תחית המתים, בבחינת חדוש העולם, כמו שמברכין בכל יום על התעוררות השנה: 'המחזיר נשמות לפגרים מתים'. פי עקר בבחינת התעוררות השנה נמשך בשרשו מכל בבחינת התקונים הנ"ל, פי השנה

הוא על-ידי התמעטות המחין ובלבולם שנמשך מבחינת "והנחש היה ערום" (בראשית ג, א), שפרוף אחר המח על-ידי חטא אדם הראשון וכו', שכל אדם צריך ללחם הרבה עם המחשבות שבמח לבררם מאחיזת 'הנחש היה ערום'.

ומחמת זה צריכין לשנה, שכשהמח מתבלבל, שהוא על-ידי מלחמה זאת, אזי צריכין לישן, שהוא ניקח למחין, ואז סטרא אחרא שריא על ידוהי, כי עקר התגברותו הוא על-ידי הסתלקות המחין כנ"ל. ואז עקר התקון, על-ידי הבעל כח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין וכו', שעל-ידי-זה מוציא כל הדעת והמחין וכו' מהסטרא אחרא, ונתגלו מימי הדעת בחינת "כי מלאה הארץ דעה כמים לימים מכסים" וכו', שזהו בחינת התעוררות השנה על-ידי שהוציאו הדעת מהסטרא אחרא, וחזר למקומו בהתחדשות נפלא בבחינת "חדשים לבקרים" וכו'.

ועל-כן עקר תקון השנה הוא על-ידי קריאת שמע שעל המטה שצריכין לקרותה בכונה גדולה, כמו שכתוב בכונת האר"י ז"ל, כי קריאת שמע שעל המטה, הוא בחינת תפלה בבחינת דין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה:): 'כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוהז חרב פיפיות בידו', והעקר לקשר

לקוטי הלכות השקמת הבקר ה' ארח-חיים קג

עצמו לצדיקי הדור, בחינת בעלי כח הנ"ל שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין.

ועל-ידי-זה יוכל להתגבר לקום בחצות, פי עקר קימת חצות הוא על-ידי כח הצדיקים הנ"ל שיכולים להתפלל התפלה בבחינת דין, שמשם נמשך ההוא שלהובא דאשא דבטש בגדפוהי דתרנגולא וכו' (זמר, ויקרא, דף כז), שהוא בחינת גבורות, שעל-ידי-זה קמים בחצות ומקוננים על חרבץ בית המקדש. וכל הקינות הם בבחינת 'תפלה בבחינת דין', פי בכיה וקינות הם בחינת דינים, על-כן טוענים שם הרבה עם השם יתברך ועושים פלילות עמו יתברך, כמו שכתוב (ישעיה סג, יז): "למה תתענו ה' מדרכיה תקשיח לבנו מיראתך וכו' איה קנאתך וגבורתיך המון מעיה ורחמיה אלי התאפקו". וכן הרבה; וזה שאומרים אחר כך (תהלים כד, ז): "ויבוא מלך הכבוד" וכו'. פי על-ידי התפלה בחינת דין הנ"ל שהוא תקון המוח, בחינת התעוררות השנה פנ"ל, על-ידי-זה מוציאים מהסטרא אחרא כל הדעת וכל הרחמנות וכל הנפשות והנצוצות שבלע וכו', עד שעושין בעלי תשובה וגרים וכו', שזהו בחינת מה שכתוב בפונות, שבחצות לילה הראשון בעת השנה, אזי בחינת המלכות יורדת בעולמות התחתונים, בעמקי הקלפות, לברר ולהעלות משם כל הנפשות

והנצוצות שנפלו וירדו לשם וכו', עד שבחצות לילה היא שואגת "כאיל תערג" וכו', הינו כל הנ"ל. כי הכל נעשה על-ידי עבודת הצדיקים בעלי כח הנ"ל, שהם בבחינת (שם קג, כ) "גבורי כח עושי דברו" וכו'. ועל-ידי אלו הנפשות וכו' שעולין, על-ידי-זה נתרבה כבודו יתברך מאד וכו'.

ועל-כן אומרים תכף אחר הקינות שהם בבחינת התפלה בבחינת דין פנ"ל, אומרים אחר כך (שם כד, ז): "שאו שערים ראשיכם וכו' ויבא מלך הכבוד" וכו'. כי אז עקר התגלות כבודו, על-ידי שקמים בחצות על-ידי ההוא שלהובא דאשא דבטש בגדפוי דתרנגולא וכו'. ואומרים הקינות על חרבן בית המקדש, שכל זה נמשך מהתפלה בבחינת דין של בעל כח הנ"ל, שעל-ידי כל זה מתרבה ומתגדל כבודו יתברך, ועל-כן מתפללין אז על זה הרבה ויבא מלך הכבוד פמה פעמים. וזהו: "מי זה מלך הכבוד וכו'". שאין לו פרוש כלל. מהו ענין השאלה הזאת? ומי הוא השואל? ומי הוא המשיב? אף הכל הוא ענין הנ"ל, שהסטרא אחרא, בחינת "הנחש היה ערום", מתגבר בכל פעם מאד להעלים ולהסתיר כבודו יתברך, על-ידי שרוצה לינק מהדעת, ומתגבר בתאוה הנ"ל, ומבטל ומבלבל התפלה וכו', שכל זה הוא בחינת העלמת

לקוטי הלכות השקמת הבקר ה' ארח-חיים קה

כבודו יתברך, כי כמו שעל-ידי התקון הנ"ל שמוציאין מהסטרא אחרא חיותה וכו' נתרבה ונתגדל כבודו יתברך, כן להפך חס ושלום, כשהיו הם מתגברין הנה מתעלים כבודו יתברך.

ועל-כן אחר חצות שמתחילין לעסק בתקון הנ"ל על-ידי גבורי כח הנ"ל, אזי אומרים: "שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם", שהם השערים והפתחים של הבית המקדש, שהם בחינת השערים והפתחים שבדעת האדם, שכלם יהיו נפתחין, ויבא בהם מלך הכבוד, שיתגלה אלקותו וכבודו בעולם בכלל ובפרטיות במח ובלב כל האדם, שכלם יכירו וידעו את כבודו יתברך. ואזי תכף שואל מי ששואל, שהם המחשבות הרעות והזרות שבלב האדם הנמשכין ממקום שנמשכין מבחינת (בראשית, ג, א) "והנחש הנה ערום" הנ"ל, שפטה לאדם וחוה ולכל הפרוכים אחריו חס ושלום, כמו שכתוב בזהר הקדוש (בראשית דף נב): 'וי לחו'א קדמ'אה דקטיל לאדם ולכל דרין דאתין אבתריה'. והם שואלים (תהלים כד, ח): "מי זה מלך הכבוד", כי נדמה להם שכבר העלימו כבודו לגמרי, עד שאי אפשר לגלותו שיבא בדעתנו ובלבנו ובכל העולם. ואז משיבין להם מיד (שם) "ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה", 'עזוז וגבור' דיקא, 'גבור מלחמה'

דיקא, שמוזכירין עתה רק תקף גבורתו ועוזו, הינו בחינת גבורות ותקף התפלה, בבחינת דין וגבורה הנ"ל של הבעלי כח פנ"ל, שהם מוסיפין כח בגבורה של מעלה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כמו שכתוב (שם קח, יד): "באלהים נעשה חיל". הינו שעל-ידי עוזו גבורת התפלה הנ"ל, על-ידי-זה עקר גבורת המלחמה, בחינת "ה' גבור מלחמה", שעל-ידי-זה מוציאים מהסטרא אחרא כל חיותה, כל הנפשות וכו', שעל-ידי-זה מתרבה ומתגדל ומתגלה כבודו יתברך מאד לעין כל. ועל-כן אומרים תכף אחר כך עוד הפעם 'ויבא מלך הכבוד', עד שמסימין בפרוש: 'ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה'. כי בודאי יגמר את שלו ויתגלה כבודו לעין כל, והכל על-ידי בחינת עוזו וגבור וכו', על-ידי התפלה בבחינת דין וגבורה הנ"ל:

ג) ועל-ידי הכבוד נמשך נבואה, שהוא בחינת התורה שכלול מכל העשרה מדרגות של נבואה וכו', שעל-ידי-זה מתברר המדמה, שעל-ידי-זה עקר התגלות האמונה הקדושה. וזהו בחינת עסק התורה שצריכין לעסק אחר חצות, שאז עקר הזמן המבחר לעסק בתורה, פמובא. כי עסק התורה אז, זה בחינת המשכת רוח נבואה הנ"ל, כי כל המדרגות של נבואה כלולים בתורה פנ"ל. ועל-ידי התורה, בחינת נבואה,

זוכין לאמונת חדוש העולם, שעל-ידי-זה זוכין לבחינת חדוש העולם של לעתיד, שהוא בחינת (תהלים צב, ג) "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", בחינת (איכה ג, כג) "חדשים לבקרים רבה אמונתך" וכו', כמו שמבאר שם.

וזה נעשה בכל יום, כי אור הבקר בוקע וזורח בכל יום אחר חשכת לילה על-ידי כל התקונים הנ"ל, כי כמו שהוא בכלליות בענין חדוש העולם שנקרא יום, שנמשך על-ידי תקון האמונה בלילה בגלות שדומה ללילה, שעל-ידי שישראל מחזקין את עצמן באמונה בתקף חשכת לילה שהוא הגלות. והכל בכח הצדיקי אמת, בעלי כח הנ"ל על-ידי-זה זוכין לחדוש העולם וכו' כנ"ל. וכמו כן נעשה בפרטיות בכל יום, שעל-ידי התקונים הנ"ל שממשיכין על-ידי קימת חצות ועסק התורה אז וכו', שעל-ידי-זה מתרבה כבודו וזוכין לאמונה, על-ידי-זה מאיר אור הבקר, שהוא בחינת חדוש העולם, שהוא בחינת בקר, שמשם נמשך אור הבקר בכל יום, שכל זה הוא בחינת "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות", בחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך" שנאמר על חדוש העולם, וכפשוטו נאמר על לילה ובקר ממש, כי שניהם אחד וכנ"ל; וכל אחד מישראל כפי מה שזכה להתקרב לצדיק האמת הבעל כח הנ"ל ולעסק בכחו בתקונים הנ"ל לקום בחצות וכו'.

כנ"ל, כמו-כן יזכה לאור בקר, לבחינת חדוש העולם, ואז יגיד חסדו וטובו ותברך שגמל עמו וכו', בחינת "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות" וכו' וכן"ל:

ד) ועל-ידי-זה נמשך השיר חדש הנ"ל בחינת (תהלים צח, ד) "מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה" וכו'. ומשם כל השירות ותשבחות שאומרים בבקר בתפלת שחרית, כי כל השירות ותשבחות של עכשו נמשכין מקול השיר שיתער לעתיד. וזה בחינת (איוב לח, ז) "ברן יחד כוכבי בקר", בחינת הרנות והתשבחות שנתעוררין בכל יום בבקר שנמשך מהבקר של לעתיד שהוא בחינת חדוש העולם וכו', שנמשך על-ידי התפלה בבחינת דין כנ"ל. וזהו (שם) "ויריעו כל בני אלהים". כי כל זה נמשך על-ידי בחינת בני אלהים, שהוא בחינת דין וגבורה דקדושה, הינו על-ידי הצדיקים גבורי כח הנ"ל שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי-זה נתעורר השיר של לעתיד שמשם הוא בחינת 'ברן יחד כוכבי בקר' וכן"ל:

ה) וזהו: 'יתגבר כארי לעמד בבקר' וכו'. 'יתגבר' דיקא, כי צריך התגברות גדול לזה, כי עקר התעוררות השנה נמשך מגבורות מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח כנ"ל. וזה שיהא הוא מעורר השחר, בחינת (תהלים נו, ט) "עורה כבודי עורה הנבל

לקויטי הלכות השקמת הבקר ה' ארח-חיים קט

וכנור אעירה שחר"; הינו לעורר הנגון הנ"ל שמומרת
אילת השחר בבקר על-ידי כח הצדיקים הנ"ל, על-ידי
שהם מגלים כבודו יתברך, שהוא בחינת "עורה כבודי
עורה הנבל וכנור אעירה שחר", אשרי אשרי מי שיש
לו חלק בזה. והעקר על-ידי התקרבות לצדיקי אמת
באמת לאמתו בשביל כבודו יתברך, לא בשביל כבוד
עצמו, חס ושלום:

(ו) וזה בחינת נטילת ידים שחרית כשקם משנתו, כי
המים טהורים של הנטילה נמשכין על-ידי
בחינת התגלות הדעת שנמשך על-ידי התפלה בבחינת
דין הנ"ל, שהוא בחינת (ישעיה יא, ט) "כי מלאה הארץ
דעה את ה' כמים לים מכסים" וכו', ומשם נמשכין
המים האלו של הנטילה כשקם משנתו. ועל-כן צריך
לטל את הידים דיקא, כי עקר הכח והחזק צריכין לתן
להידיים כדי שהם יתגברו על העקב דסטרא אחרא,
בבחינת "וידו אוחזת בעקב עשו". וידו דיקא, כי עקר
התקון על-ידי האמונה בחדוש העולם, שהוא בחינת
ידים, בחינת (ישעיה מח, יג) "אף ידי יסדה ארץ וימיני"
וכו'. ועל-כן נקראת האמונה בבחינת ידים, כמו שכתוב
(שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה" וכו'. כי עקר האמונה
להאמין בהשם יתברך שברא העולם יש מאין, בבחינת
ידים, כמו שכתוב: "אף ידי יסדה ארץ וימיני" וכו'.

וְלִהְיֶינָם בְּהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת מְעֻשִׂיּוֹת שְׂצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת בְּיָדֵים, וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַנְגּוֹן הַנַּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-א טז, טז) "וְנָגַן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ". וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה מְקַבְּלִין כַּח יְדֵי יַעֲקֹב לְהַכְנִיעַ עַקֵּב עֲשׂוֹ, בְּבְחִינַת "וַיָּדוּ אוֹחֲזֹת בַּעֲקֵב עֲשׂוֹ". 'וַיָּדוּ' דִּיקָא כַּנַּ"ל. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי מִימֵי הַדַּעַת שְׁנִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח הַנַּ"ל שֶׁבָּהֶם אָנוּ מְטַהְרִין אֶת הַיָּדִים אַחַר הַשְּׁנָה. וְעַל-כֵּן מְטַהְרִין אֶת הַיָּדִים דִּיקָא וְכַנַּ"ל:

(ז) וְזֶה בְּחִינַת יָאֵר צִיט, שֶׁהוּא הַיּוֹם שְׁמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ, שְׁאוּמְרִים אֲזַ קַדִּישׁ (שְׁלַחַן עָרוּךְ יוֹרֵה דַּעַה, סִימָן שַׁעו, סַעִיף ה' בְּרַמ"א) וּמִתְעַנִּין בּוֹ. (שֵׁם אֶרַח חַיִּים, סִימָן תַּקְסַח, סַעִיף ח'), כִּי אֲזַ עוֹסְקִין הַבָּנִים לְתַקֵּן וְלַהַעֲלוֹת נַפְשׁ אָבִיהֶם וְאִמָּם שְׁמֵתוֹ. וְהַמִּיתָה הִיא בְּחִינַת שְׁנָה. וְכַשְׁמַתְקָנִים וּמַעֲלִין אוֹתָם זֶה בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, בְּחִינַת (דִּנְיָאֵל יב, ב) "וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפְרָיִם יִקְיָצוּ" בְּחִינַת 'וּמְקָיִם אָמוּנְתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָיִם'. וְעַל-כֵּן בְּרַפְּת מְחִיָּה הַמֵּתִים מִתְּחִילִין: 'אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי'. כִּי עַקֵּר תְּחִיַּת הַמֵּתִים הוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנַּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אַתָּה גְבוּר וְכוּ' (וְכַמְבָּאֵר בְּמָקוֹם אַחַר, שֶׁבְּכָל הַתְּפִלוֹת צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ כַּח הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנַּ"ל

שהוא ברפת אתה גבור וכו').

ועל-כן אומרים אז קדיש, פי קדיש הוא שבח נפלא ונורא מאד, כמובא, פי תבר כל גזיזין דפרזלא וכו', כמו שמובא בזהר הקדוש (תרומה דף קסט). פי הקדיש נמשך מבחינת השיר שיתער לעתיד. ועל-כן מתחילין בו: "בעלמא די ברא כרעותיה", הינו בחינת אמונת חדוש העולם שאנו מאמינים שברא העולם כרצונו. "וימליך מלכותיה", שהוא בחינת חדוש העולם של לעתיד שאז יגלה מלכותו לעין כל, כמו שכתוב (זכריה יד, ט): "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא" וכו'. וזהו: "אמן יהא שמייה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי יתברך וישתבח וכו'. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא", שכל זה הוא בחינת השיר שיתער לעתיד הנ"ל שהוא לעלא מן כל ברכתא ושירתא וכו'. ועל-כן אומרים הבנים השבח הנורא הזה בשביל נפש אביהם ואמם להעלותם ולתקנם, כי עקר תקונם הוא בבחינת תחית המתים חדוש העולם, שזה נתעורר על-ידי שבח הנורא של הקדיש שהוא שיר הנ"ל של לעתיד, שהוא האשר המקנה, כי אז יפירו אותו יתברך וידעו מה שפעלו ישראל הפשרים והצדיקים בעבודתם, אשרי המחכה לזה:

קִיב לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַשְּׂמַת הַבְּקָר ה' אֲרַח־חַיִּים

ח) וְעַל־כֵּן מִתְעַנֵּין בְּיוֹם הַיָּאָר צִיִּיט, לְהַכְנִיעַ מְזוֹנָא דְגוֹפָא עַל־יַדֵּי הַתְּעַנִּית, כִּי עַל־יַדֵּי כָּל הַנִּ"ל זוֹכִין לְהַכְנִיעַ מְזוֹנָא דְגוֹפָא לְגַבֵּי מְזוֹנָא דְנַשְׁמָתָא, כַּמְבָּאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, עֵינַן שָׁם הַתּוֹרָה הַנִּ"ל מִתְחַלְתּוּ לְסוֹפוֹ וְאָז תְּבִין דְּבַרֵּינוּ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ:

ט) וְעַל־כֵּן נוֹהֲגִין זֹאת בְּכָל שָׁנָה בְּיוֹם שְׂמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ, כִּי תְקוּפוֹת הַשָּׁנָה שְׂמַסְבֵּב הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ וּמְקִיף הַגְּלִגְלִים בְּכָל שָׁנָה הוּא בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַיָּמִים, כִּי כְמוֹ שֶׁבְּכָל יוֹם יֵשׁ יוֹם וְלֵילָה עָרֵב וּבִקְרָא, כְּמוֹ־כֵן בְּכָל־לַיּוֹת הַשָּׁנָה יֵשׁ קִיץ וְחֹרֶף, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת יוֹם וְלֵילָה. כִּי בְּחֹרֶף הַלֵּילוֹת אֲרָכִים וְנִחְשָׁב לְגַבֵּי קִיץ לְבְחִינַת לֵילָה. וְהַקִּיץ שָׁבוּ הַיָּמִים אֲרָכִים הוּא בְּבְחִינַת יוֹם לְגַבֵּי הַחֹרֶף. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ע"ד, טז): "לֶךְ יוֹם אֶף לֶךְ לֵילָה וְכוּ' אַתָּה הַצְּבֹתָ כָּל גְּבוּלוֹת אֶרֶץ קִיץ וְחֹרֶף אַתָּה יַצְרַתָּם". וְכָל סְבוּבַת הַשָּׁנָה הוּא בְּבְחִינַת סְבוּבַת הַיּוֹם וְהַלֵּילָה עָרֵב וּבִקְרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשֻׁכַת הַגְּלוּת שְׂדוּמָה לְלֵילָה, וְאוֹר הַגְּאֻלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּקְרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל־לַיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא לֵילָה, כְּנֶגֶד חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר יוֹם כְּמוֹכֵן לְמַשְׁכִּיל, שֶׁכָּל הַנִּ"ל הֵם בְּבְחִינָה אַחַת.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְסַבֵּב שָׁנָה עַל נַפְשׁ הַמַּת צְרִיכִין הַבְּנִים לַעֲסֹק בְּתַקוּנָתוֹ בְּגִמְרַת הַשָּׁנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת סְבוּבַת

לקוטי הלכות השקמת הבקר ה' ארבע-חיים קיג

לילה ויום, שבהם נעשה בחינת תקון של חדוש העולם, שהוא בחינת אור יום שבא אחר חשכת לילה, על-ידי שהתחזקו באמונה בכל תקף החשך של הלילה, שהוא בחינת הגלות, בחינת העולם הזה, שזה המת שהיה בעולם הזה, ועכשו הוא צריך לעלות למקומו לכל הבחינות הנ"ל, שהם בחינת אור כנ"ל, ועל-כן אז עוסקין הבנים בתקונו על-ידי הקדיש וכו' וכנ"ל. גם בכל שנה ושנה יש ראש השנה, שאז עקר כל התקונים וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל. כי מראש השנה נמשכין התקונים הנ"ל על כל השנה כלה, ועל-כן בכל התחלת שנה של נפש המת, שהוא ביום היאר צייט, צריכין לעסק בתקונים הנ"ל וכנ"ל:

י) כי על הבנים חל התקון, כי עקר הוא הדעת דקדושה שצריכין לתקנו על-ידי בחינת הנ"ל. והדעת הוא בחינת רחמנות שנמשך מאב לבן, כמו שמבאר שם על מאמר רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה נד): 'עד כאן רחמי האב על הבן'. וזהו (ישעיה לח, יט): "אב לבנים יודיע אל אמתך". כי הדעת והרחמנות הם בחינה אחת כנ"ל. ועל-כן הבן דיקא עוסק בתקון אבותיו, כי הוא צריך לתקן הדעת הנמשך מאב לבן שמשם נולד, שהכל נתקן על-ידי בחינה הנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין להנגון והשיר של חדוש העולם שהוא עקר התקון,

שְׁבִשְׁבִיל זֶה בָּא הָאָדָם לְעוֹלָם, וּבְשִׁבִיל זֶה עָקַר הַחַיּוּב וְהַמְצוּה לְהַשְׁאִיר בְּנִים אַחֲרָיו, הַכֹּל בְּשִׁבִיל תְּקוּן הַדַּעַת הַנ"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן הָאֱמוּנָה שְׁמַתְבָּרַרַת מְדוּר לְדוּר, בְּבַחֲיִנַת (תהלים ק, ה) "וְעַד דֹּר וָדוֹר אֱמוּנָתוֹ", בְּבַחֲיִנַת (שם קמה, ד) "דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מֵעַשְׂיָךְ" וְכוּ', בְּבַחֲיִנַת (שם קיט, פט) "לְדוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתְךָ כּוֹנֵנֶת אֶרֶץ", שֶׁעָקַר קִיּוּם הָעוֹלָם מְדוּר לְדוּר, בְּבַחֲיִנַת "כּוֹנֵנֶת אֶרֶץ וַתַּעֲמֹד", הוּא רַק בְּשִׁבִיל בְּרוּר הָאֱמוּנָה שְׁמַתְבָּרַרַת מְדוּר לְדוּר, בְּבַחֲיִנַת "לְדוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתְךָ" וְכוּ"ל. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

(יא) וְזֶהוּ מֵה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָה (בְּרִכּוֹת טו:):
 'כָּל הַנִּפְנָה וְנוֹטֵל יָדָיו וּמַנִּיחַ תְּפִלִּין וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וּמַתְפַּלֵּל כְּאִלוֹ קָבֵל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה'. 'הַנִּפְנָה' וְדוּחָה הַמּוֹתְרוֹת זֶה בְּבַחֲיִנַת הַכְּנַעַת וּבִטּוֹל מְזוֹנָא דִּגּוֹפָא, שְׁמַשֵּׁם כָּל הַמּוֹתְרוֹת. 'וְנוֹטֵל יָדָיו', זֶה בְּבַחֲיִנַת נְטִילַת יָדַיִם הַנ"ל עַל-יָדַי מִיְמֵי הַדַּעַת, 'וּמַנִּיחַ תְּפִלִּין' זֶה בְּבַחֲיִנַת דַּעַת וּמַחֲזִין שְׁזוֹכִין עֲכָשׁוּ עַל-יָדַי הַצְּדִיק הַנ"ל שֶׁהוֹצִיא הַדַּעַת מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְכוּ' כַּנ"ל. 'וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע', זֶה בְּבַחֲיִנַת תְּקוּן הָאֱמוּנָה שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יָדָיו זֶה כַּנ"ל, 'וּמַתְפַּלֵּל', כִּי עֲכָשׁוּ הוּא תְּקוּן הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אַחַר כֵּן, אַחַר שֶׁהִכְרַח לְהַתְפַּלֵּל בְּבַחֲיִנַת דִּין כִּדֵי לְהוֹצִיא הַדַּעַת מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא כַּנ"ל, אַחַר כֵּן

מתקן תקון התפלה כתקונו, שהוא בחינת רחמים ודעת, שזה עקר תקון התפלה כנ"ל; כי עקר התפלה להמשיך חסדים, לעורר בחינת חדוש העולם, בחינת "עולם חסד יבנה" (תהלים פט, ג), לעורר השיר של חסד שיתער אז, שזהו בחינת רבוי השירות ותשבחות שאומרים בשעת התפלה וכן"ל. ואזי הוא מקבל על מלכות שמים שלמה בודאי, כי על-ידי שממשיך בחינת התקון של חדוש העולם כנ"ל, על-ידי-זה מתגלה מלכותו וממשלתו וכו' בשלמות, כי עקר התגלות מלכותו יתברך יהיה אז, כמו שכתוב (זכריה יד, ט): "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא" וכו'. וכתוב (תהלים צו, א): "ה' מלך תגל הארץ", (שמות טו, יח): "ה' ימלך לעולם ועד"; וכן הרבה; שנאמר על התגלות מלכותו לעתיד, ומשם אנו ממשיכין קבלת על מלכות שמים שלמה עתה כפי עבודתנו, שהכל בשביל זה להמשיך עלינו קדשת חדוש העולם בזה העולם המעשה דיקא, שעל-ידי-זה יזכה כל אחד כפי חלקו להשיר וכו' של חדוש העולם, שהוא חלקו לעולם הבא:

(י) ועל-כן היה עקר יציאת מצרים בנצות, כמו שכתוב שם (שמות יא, ד): "בנצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים". כי עקר יציאת מצרים היה על-ידי מטה משה ואהרן, שהם בחינת 'תפלה בבחינת דין', בחינת

(שם ז, ט) "והשלף לפני פרעה יהי לתנין" וכו' פנ"ל.
 על-כן היה עקר יציאת מצרים בחצות הלילה, כי אז
 מתעורר כח התפלה בבחינת דין פנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ג:) : 'מכדי
 משה לא ידע חצות אימת, דוד היכי ידע? אלא
 דוד סימנא הוי ליה, כי פנור היה תלוי למעלה ממטתו
 של דוד וכו', כי בימי משה עדין לא נשלם בשלמות
 התקון של התפלה בבחינת דין הנ"ל. ועל-כן היה עדין
 אחריה גלות, ועל-כן לא היה יודע עדין לכוון היטב
 בחינת חצות אימת שנמשך מהתפלה הנ"ל פנ"ל, אבל
 דוד הוא משיח, שהוא יזכה לזאת התפלה בתכלית
 השלמות, שעל-ידי-זה תהיה הגאולה שלמה שאין
 אחריה גלות, שזהו בחינת (תהלים מה, ד) "חגור חרבך על
 ירך גבור" וכו' עד "עמים תחתיך יפלו בלב אויבי
 המלך". וכך הפסוק (שם קי, ב) : "מטה עזך ישלח ה'
 מציון" וכו'. שמביא שם בהתורה הנ"ל לענין התפלה
 הנ"ל נאמר עקרו על דוד משיח, שעליו נאמר (שם, א) :
 "נאם ה' לאדני שב לימיני עד אשית איביך הדום
 לרגליך מטה עזך" וכו'. כי הוא יגמר הגאולה בשלמות,
 כי הוא יושב לימין השם יתברך, עד ישית אויביו הדום
 לרגליו וכו'. ועל-כן דוד השיג זמן חצות שהוא
 מתעורר על-ידי התפלה הנ"ל פנ"ל.

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית א' ארח-חיים קיז

וזהו בעצמו מה שכתוב שם: 'דוד כנור היה תלוי למעלה ממטתו. וכיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו והיה מנגן מאליו', הינו בחינת הנגון הנפלא המבאר שם שהוא נמשך על-ידי התפלה כמו שכתוב שם. ועל-כן הוא מתעורר על-ידי רוח צפונית דיקא, שהוא בחינת גבורות, בחינת התפלה, בבחינת דין הנ"ל, ומשם היה יודע דוד חצות אימת, כי עקר בחינת חצות, שהוא בחינת התעוררות השנה, שהיא בחינת הגאולה, כי הגלות נקרא שנה "חשכת לילה". והגאולה נקרא התעוררות השנה, כמו שכתוב (שם עח, סב): "ויקץ כישן ה'", כל זה נמשך על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שזה הכח מתעורר בחצות לילה כנ"ל, שמשם מתעורר קול הנגון הנ"ל בכנור של דוד על-ידי רוח צפונית דיקא. ועל-כן על-ידי זה דוקא היה יודע חצות אימת והיה קם ועוסק בתורה, כי הכל בחינה אחת כנ"ל.

הלכות נטילת ידים שחרית

הלכה א'

כשיקום יטל ידיו וכו', עין במאמר המתחיל: וביום הכפורים בסימן נו. כי יש בכל אחד מישראל

בחינת מלכות וכו', עין שם.

כי בלילה המלכות בגלות, כי עקר שלמות המלכות על-ידי אריכות ימים, הינו בחינת דעת, בחינת חסדים ובלילה דינים מתגברין ועל-כן אז הסתרת הדעת. ועל-כן המלכות נתקטנה אז ויורדת בין התחתונים, כי עקר הדעת מקבלין מהידים בבחינת מחלקת לשם שמים, בבחינת (איכה ג, מא) "נשא לבבנו אל פפים" וכו'. ובלילה אין רוח הדופק מנשב כל כך. ותנועת האברים כבדים בלילה, ומחמת זה מתגבר אז העצבות רוח, בבחינת (תהלים ל, ו) "בערב ילין בכי". ועקר ההתגברות הוא על הידים, כמבאר שם, בחינת "עצבון ידים" וכו'. ועל-כן בבקר שאז מתחדש הרוח וחוזרין ונבראין כל האברים, ואז נתבטל העצבות רוח בבחינת "ולבקר רנה", וחוזר רוח הדופק לילך כסדר בכל האברים והעקר בהידים, על-כן צריך לטהר את הידים דיקא, כי שם התגבר ביותר העצבות רוח כנ"ל. וכן להפך עתה נמשך לשם הקדשה ביותר, על-כן צריך לקדשם ולטהרם. והטהרה הוא במים, שהם בחינת חסדים בחינת דעת. ואז על-ידי-זה יכול לבנות את המלכות, כי עקר בנין המלכות מהידים. בבחינת (שיר השירים ב, ו) "שמאלו תחת לראשי וימינו" וכו', הינו על-ידי רוח הדופק שבלב שנמשך אל הידים עד

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית א' ארח-חיים קיט

שִׁיכוּלִים לְנִשְׁאָם אֶל הַשָּׁמַיִם. וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין דְּבוּרִים
בְּבַחֲיַנַּת מַחְלָקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם כַּנִּל, שְׁזָה בְּחִינַת הַדַּעַת,
שְׁעָקֵר שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת עַל-יְדֵי-זֶה כַּנִּל.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּרֻכּוֹת טו:): 'כָּל הַנִּפְנָה וְנוֹטֵל יָדָיו וּמְנִיחַ
תְּפִלִּין וְקוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע כְּאִלוּ קָבַל עַל מַלְכוּת
שָׁמַיִם שְׁלֵמָה', כִּי עָקֵר שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת עַל-יְדֵי
שְׁמִכְנִיעִין אֶת הָרַע וְהַקְּלָפוֹת הַנֶּאֱחָזִין בְּקִדְשָׁה. וְזֶה
שְׁכַתָּב רַבְּנוּ שָׁם, שְׁהַעֲקֵר שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת לְהוֹכִיחַ
וְלִיָּסֵר אֶת הָעַם כְּדִי לְגַרֵּשׁ אֶת הָרַע וְהַקְּלָפוֹת. וְזֶה
בְּחִינַת (מְשָׁלִי כה, נד) "הָגוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וְכוּ" הָגוּ רָשָׁע
לְפָנַי מֶלֶךְ וַיְכּוֹן בְּחֻסְדִּי כְּסָאוֹ". "בְּחֻסְדִּי" דִּיקָא. כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֻסְדִּי כַּנִּל. וְזֶה
שְׁצָרִיכִין לְטַל הַיָּדִים בְּשֵׁתֵי פְּעָמִים, קֹדֶם הַנְּקִיּוֹת וְאַחַר
כֶּךָ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְגַרֵּשׁ אֶת הָרַע כִּי אִם עַל-יְדֵי הַדַּעַת,
כְּמַבְאָר שָׁם. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ קֹדֶם לְטַהֵר אֶת הַיָּדִים כְּדִי
לְהַמְשִׁיךְ דַּעַת בְּחִינַת אַרְיכוּת יָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין
לְגַלוֹת הַהִסְתָּרָה, הֵינּוּ לְגַרֵּשׁ וּלְבַטֵּל הַקְּלָפוֹת הַמַּעֲלִימִין
וּמִסְתִּירִין אֶת הַקְּדוּשָׁה. וּמִזֶּה בְּעֶצְמוֹ נִמְשָׁךְ אַרְיכוּת
יָמִים בְּחִינַת דַּעַת, כְּמַבְאָר שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת נְטִילַת יָדִים
שְׁנִית אַחַר כֶּךָ כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ דַּעַת וְאַרְיכוּת יָמִים, שְׁזוֹכִין
עַל-יְדֵי שְׁמִגְרָשִׁין וּמְפַנִּין אֶת הָרַע כַּנִּל.

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּחַת תְּפִלִּין אַחַר כֶּךָ, כִּי עַל-יְדֵי שְׁמִטְהָרִין

קב לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית א' ארח-חיים

את הידים אזי יכולין לנשאם, בבחינת (דברים לב, מ) "כי אשא אל שמים ידי", בחינת (תהלים קלד, ב) "שאו ידיכם קדש". ונמשך מהידיים דעת לתוך המחין פנ"ל, ונעשה מזה בחינת תפלין, שהם מחין והם בחינת חיים ואריכות ימים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מד.): 'המניח תפלין, זוכה לחיים'. וזה פרוש (תהלים כד, נג): "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו", הינו מי יכול לזכות לדעת, שהוא בחינת "הר ה' ומקום קדשו", הינו בית המקדש, שהוא בחינת דעת? (שם) "נקי כפים ובר לבב", פי על-ידי בר לבב הוא נקי כפים, בחינת (איכה ג, מא) "נשא לבבנו אל כפים". ועל ידי זה יוכל לעלות בהר ה' לזכות לדעת, בחינת "כי אשא אל שמים ידי", בחינת מחלקת לשם שמים פנ"ל. וזה בחינת חסד, גבורה, תפארת, שעולה ונעשה ממנו חכמה בינה דעת.

וזה שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן ד', סעיף ג') שאסור לגע קדם הנטילה אל הפה והחוטם והעינים והאזנים, שהם בחינת שבעת הנרות המקבלין אור הפנים, הינו השכל. והקבלה הוא מהידיים. וכשהידיים טמאות יכולין לקבל להפוך חס ושלום, מאחר שקבלתם מהידיים פנ"ל. ואחר כך קורין קריאת שמע שהיא קבלת על מלכות שמים שזוכין על-ידי מה שנפנה ונטל

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קכא

ידיו והניח תפלין פנ"ל. וזה בחינת התגלות ההסתרה, כמו שכתוב: "ה' אלקינו ה' אחד". שאפלו בכל ההסתרות כלם מקבלין חיות ממנו ולית אתר פנוי מיניה. וזה שכתוב בזהר הקדוש (עקב דף רעג) 'וצריך לארכא בד' דאחד', הדא הוא דכתיב (דברים יז, כ): "למען יצריך ימים על ממלכתו". הינו פנ"ל שעקר קריאת שמע שהוא ד' דאחד, הוא בחינת המשכת אריכות ימים שהוא הדעת לתוך המלכות. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות טו.): 'כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפלין וקורא קריאת שמע כאלו קבל על מלכות שמים שלמה'. פי כל זה הוא בחינת שלמות המלכות פנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ומסקו שם, שנחשב גם כן כאלו טבל, פי זה בחינת טבילה בחינת מקוה, בחינת דעת עליון וחסדים גדולים, שזה עקר שלמות המלכות פנ"ל, כמבאר שם, עין שם; עין היטב בהתורה "וביום הפכורים" הנ"ל ותבין הדברים, פי כל זה נכתב בקצור, ואי אפשר להבין היטב הדברים פי אם אחר העיון בהתורה הנ"ל:

הלכה ב'

ענין נטילת ידים בשחרית בעת שמתעורר משנתו.

על-פי מה שאמר רבנו ז"ל בסימן ר"נ על שאלת ההוא

קכב לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

אובי טמא (ברכות נט:) 'מאי גוהא? בשעה שהקדוש-
ברוך-הוא זוכר את בניו שהן שרויין בצער בין האמות
אזי מוריד שני דמעות לים הגדול וקולן נשמע מסוף
העולם ועד סופו עין שם; כי עקר כל היסורים שיש
לאדם חס ושלום, הוא רק מחסרון הדעת, כי מי שיש
לו דעת ויודע שהכל בהשגחה מהשם יתברך, אין לו
שום יסורים, ואינו מרגיש שום צער וכו'. ועקר הצער
של ישראל בגלות הוא רק מחמת שנפלו מהדעת ותולין
בטבע ובמזל חס ושלום, ומחמת זה יש להם צער, וזה
מחמת שהם שרויין בין העכו"ם ולמדו מהם וכו'.
ובאמת ישראל הם למעלה מהטבע, רק כשהם חוטאים
חס ושלום, אזי וכו'. וכשהקדוש-ברוך-הוא רוצה
להושיע את ישראל מגלותם אזי ממשיך עליהם
השגחה מסוף העולם, כי לעתיד יבטל הטבע לגמרי.
ולא יהיה רק השגחה לבד, כמו שכתוב (ישעיה נא, ו):
"כי שמים כעשן נמלחו" וכו', הינו שיתבטל הטבע
שהוא על פי מערכת המזלות וכו' ואז יהיו ישראל
למעלה. ועל-כן גם עתה כשהשם יתברך רוצה להפיל
את העכו"ם ולהגביה את ישראל למעלה, אזי ממשיך
עליהם השגחה מסוף העולם. שאז לא יהיה רק
השגחה. ועל-ידי זאת ההשגחה נתעלים ישראל ונעשה
וכו', עין שם כל זה היטב. וזהו 'בשעה שזוכר' וכו',
עין שם:

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קכג

(א) וכשנסתלק הדעת הנ"ל, דהינו שאין יודעין, חס ושלום, שהכל מתנהג רק בהשגחה מהשם יתברך לבד. וסוברין שיש טבע חס ושלום, זה בחינת שנה שהיא הסתלקות הדעת, בחינת לילה וחשך, כי עקר האור יום הוא בחינת דעת פמוכא. הינו כי האור הוא רק השם יתברך, כביכול, בבחינת (תהלים כז, א) "ה' אורי וישעיי", בחינת (שם קיח, כז) "אל ה' ויאור לנו". וזה עקר אור השמש, בחינת (שם פד, יב) "כי שמש ומגן, ה' אלקים", הינו כשיודעין שהשם יתברך מנהיג העולם בהשגחה לבד זה עקר האור; כי עקר האור בכל מקום שנמצא אור כמו אור השמש וכיוצא הוא רק אור השם יתברך, כביכול, שמאיר לנו פנ"ל. וכשנופלין חס ושלום, מזה הדעת ותולין בטבע, חס ושלום, זה בחינת הסתלקות האור. ואזי היא בחינת לילה וחשך חס ושלום.

וזה בחינת (ישעיה יג, י) "חשך השמש בצאתו" וכו', בחינת (יואל ב, י) "שמש וירח קדרו" וכו'. וכיוצא בפסוקים כאלו. וכך נאמרו על זמן הגלות, הינו כי בגלות נחשב כאלו נחשך אור השמש, כי הגלות נמשל ללילה, כמבאר בפרוש רש"י, הינו כי בעת הגלות שנמשך רק מחמת שתולין בטבע חס ושלום, ואזי חשך השמש בצאתו. כי תכף כשתולין בטבע חס ושלום. אזי

קכד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארחה-חיים

נסתלק האור מהשמש וכאלו נחשף השמש ממש, כי באמת אין להשמש אור כלל רק מהשם יתברך פנ"ל. ועל-כן הגלות נמשל ללילה וחשך, כי עקר הגלות הוא רק מחמת שתולין בטבע חס ושלום, ואזי הוא בחינת לילה וחשך, הסתלקות האור פנ"ל, וזה בחינת שנה הסתלקות הדעת, לידע שהכל בהשגחה, שזהו עקר האור וכו' פנ"ל.

ועל-כן בשעת שנה סטרא דמסאבא שריא על בר נש. והעקר על הידים כמו שמובא בזהר הקדוש (וישב קפד:), כי עקר הסטרא אחרא, הם בחינת העכו"ם כידוע, שיניקתם רק מבחינת כפירות, שזה עקר שרש היצר הרע שנקרא אל אחר כפירות פמובא, הינו כשתולין בטבע חס ושלום, שמשם עקר יניקת העכו"ם והסטרא אחרא. ועל-כן בשעת שנה הסתלקות הדעת פנ"ל, ואז מתגבר חס ושלום, בחינת העכו"ם, בחינת תקף הגלות שנמשל ללילה ושנה, שיניקתם מבחינת התגברות הטבע פנ"ל. וזהו בחינת סטרא דמסאבא דשריא על בר נש. ועל-כן עקר תקון השנה בקדושה הוא על-ידי אמונה, פמובא בדברי רבנו ז"ל (סימן לה), הינו בשעת הסתלקות הדעת, בחינת שנה, דהינו כשרואה אדם שדעתו מבלבל ואינו בשלמות ואינו יכול לידע ולהבין שהכל בהשגחה מהשם יתברך.

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קכה

לבד. כמו עכשו בגלות בין העפוי"ם שנדמה ללילה וחסד שמתגברת חכמת הטבע בעולם חס ושלום, אזי מחיב כל אחד מישראל להשליך ולסלק דעתו לגמרי ולהתחזק את עצמו באמונה לבד, להאמין באמונה שלמה שהכל בהשגחה לבד ואין שום טבע בעולם כלל.

וזהו בחינת תקון השנה על-ידי אמונה, הינו בשעת שנה כנ"ל צריכין לכנס לתוך בחינת אמונה לסמוך על אמונה לבד מאחר שנסתלק הדעת. כמו עכשו בגלות שאנו צריכין תמיד להתחזק באמונה לבד מאחר שעדין לא נתגלה הדעת בשלמות לידע באמת שהכל בהשגחה, על-כן צריכין לסלק דעתו ולסמוך על אמונה לבד. בבחינת (תהלים צב, ג) "ואמונתך בלילות". ומחמת שבליילה בשעת השנה הסתלקות הדעת, מתגברת חכמת הטבע חס ושלום, שהוא בחינת חשך כנ"ל, בבחינת (בראשית טו, יב) "ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה" וכו' שהראהו תקף הגלות, הינו בשעת שנה ותרדמה הסתלקות הדעת מתגברין תקף הגליות שיניקתן מבחינת התגברות הטבע כנ"ל. וזהו סטרא דמסאבא דשריא על בר נש בשעת שנה כנ"ל, על-כן תקף כשמתעורר משנתו צריך לטל ידיו במים, כי עקר סטרא דמסאבא דשריא על ידיו דבר נש, כמו

קבו לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

שפתוב בזהר הקדוש, כי הידים הם בחינת שמים —
אש ומים, יד ימין ויד שמאל, בחינת "כי אשא אל
שמים ידי", פמוכא בדברי רבנו במקום אחר (בסימן נו).
ושם עקר אחיזת הסטרא אחרא, בחינת חכמת הטבע,
בחינת ידים, כי הם תולין במערכת השמים שהוא
בחינת ידים.

ועל-כן עקר התגברות הסטרא אחרא בשעת שנה,
שהיא בחינת הטבע, הוא בידיים דיקא כנ"ל,
כי הידים הם כ"ח פרקין כנגד כ"ח אתון שבמעשה
בראשית שבהם נבראו שמים וארץ, בחינת (ישעיה מח, יג)
"אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים". ועל-כן עקר
הכנעת הסטרא אחרא, שהם העכו"ם דעלמא, בחינת
חכמת הטבע שמשם התגברותם כנ"ל, עקר הכנעתם
הוא רק על-ידי הידים דקדשה, כשזוכין להרים אותם
אל הדעת. וזה בחינת (שמות יז, יא) "והיה כאשר ירים
משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו" וכו' הנאמר
במלחמת עמלק, כי עמלק הוא כלליות כל העכו"ם
והסטרא אחרא, בחינת (במדבר כד, כ) "ראשית גוים
עמלק". ועמלק היה כופר בעקר ותלה הכל בטבע חס
ושלום, והיו מחשבין השעות באיצטרווליגאה שלהם,
כמו שמוכא בפרוש רש"י, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל.
ועל-כן עקר הכנעתו על-ידי הרמת הידים שמרימין

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קכז

הידיים כ"ח פרקין שבידיים אל הראש, בבחינת (תהלים קלד, ב) "שאו ידיכם קדש", הינו שמגביהין הידיים כ"ח פרקין אל הדעת לידע שהכל בהשגחתו יתברך, כי השם יתברך ברא הכל על-ידי כ"ח אתון שבמעשה בראשית, שהם בחינת כ"ח פרקין פנ"ל, ואזי מגביהין בחינת השמים שהם גם כן בחינת ידיים פנ"ל לשרשם שפדעת לבחינת כ"ח אתון הנ"ל, כי הכל ברא השם יתברך בכ"ח אתון. והוא מחיה ומקים השמים וכל צבאם והארץ וכו', בהשגחתו לבר. ואין שום טבע ומערכת השמים כלל. ואזי נכנע עמלק והסטרא אחרא פנ"ל.

וזה בחינת (שם) "ויהי ידיו אמונה עד בא השמש", כי עקר הכנעת עמלק, על-ידי אמונה בהשגחת השם יתברך שנמשך על-ידי הרמת הידיים פנ"ל. ועל-פן בשעת שנה הסתלקות הדעת שאז הוא בחינת התגברות הטבע חס ושלום, ואז שורה סטרא אחרא על בר נש, על-פן עקר אחיזתה בידיים פנ"ל. ועל-פן תכף כשמתעורר משנתו צריך לטל ידיו במים, שהם בחינת מימי הדעת, מימי החסד, בבחינת (ישעיה יא, ט) "כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים"; הינו שעל ידי הנטילה משיכין מים טהורים מימי הדעת מבחינת עלמא דאתי, שאז תמלא הארץ דעה פמים לים וכו'.

קכח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

ואז ידעו הכל שהכל רק בהשגחה לבוד, כי יתבטל הטבע לגמרי. וגם עכשו בכל עת שצריכין ישועה וטהרה להנצל מתקף הסטרא אחרא שיניקתם מבחינת חכמת הטבע, אזי ממשיכין השגחה מסוף עולם כנ"ל במאמר הנ"ל. וזה בחינת מים של הנטילה שממשיכין מימי הדעת מסוף העולם, מבחינת עלמא דאתי שתמלא הארץ דעה וכו'.

וזה בחינת מקוה שהיא בחינת עלמא דאתי פידוע (כי מקוה בגימטריא קנ"א, בחינת בינה עלמא דאתי כמובא), בחינת (ירמיה יד, ח) "מקוה ישראל ה' מושיעו בעת צרה". כי כל הצרות והיסורין הם רק מהעדר הדעת, מבחינת חכמת הטבע כנ"ל. דהינו שאין יודעין חס ושלום, שהכל בהשגחה וכו'. וזה עקר הטמאה כנ"ל. ועל-כן הישועה מהצרה והטהרה מהטמאה הוא על-ידי מקוה, שהוא בחינת עלמא דאתי, בחינת מימי הדעת, בחינת "כי תמלא הארץ דעה כמים" וכו', כי על-ידי שנכנסין למקוה וסותמין העינים מחיזו דהאי עלמא ונתעלם ונתכסה שם בתוך מימי המקוה, שהוא בחינת מימי הדעת, בחינת עלמא דאתי, על-ידי-זה הוא נכלל בתוך בחינת הדעת בבחינת השגחה, כי סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא, שמתגבר הטעות של חכמת הטבע שמשם באים כל הצרות וכל הטמאות, שעל-

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קכט

ידי-זה נפגמין העינים ששרשם וחיותם מבחינת "עיני ה'", שהם בחינת השגחה פמוכן במאמר הנ"ל. וכשנזכרין מהדעת וסוברין שיש טבע חס ושלוש, זה בחינת פגם העינים. ומזה באין כל הצרות וכו' כנ"ל.

ועל-כן צריכין לסתם את עיניו לגמרי מחיזו דהאי עלמא, ולהיות מתעלם ונכלל בתוך המקנה, שהיא בחינת הדעת של עלמא דאתי, שאז יתגלה השגחתו יתברך בעולם ויתבטל הטבע לגמרי, ועל-ידי-זה ממשיך השגחה מסוף העולם מבחינת המקנה, ועל-ידי-זה בא לו ישועה לכל מה שצריך, בחינת "מקנה ישראל ה' מושיעו בעת צרה" וכו'. וזהו בחינת הנטילה של שחרית שממשיך מים טהורים שנמשכין מבחינת מקנה. ועל-ידי-זה מטהר את ידיו, שהם בחינת כ"ח פרקין, בחינת כ"ח אתון של מעשה בראשית, שעקר הפגם של בחינת חכמת הטבע שמתגבר בשנה בלילה וחשך נוגע בהם דיקא כנ"ל, פי על-ידי חכמת הטבע פוגם בכ"ח אתון הנ"ל ותולה במערכת השמים חס ושלוש, כנ"ל. וזה בחינת הטמאה שנאחז בהידיים דיקא בשעת הסתלקות הדעת, דהינו בשעת שנה כנ"ל. ועל-כן מטהרין אותם על-ידי מימי הדעת שנמשכין מבחינת עלמא דאתי וכו' כנ"ל.

(ב) ועל-כן קדם הנטילה אסור לגע בידיו להשבעה

קל לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארחה חיים

נקבים שיש בהראש, דהינו לשני עיניו ושני נקבי החוטם ולפיו ולשתי אזניו (שלחן ערוך, סימן ד', סעיף ג'), כי השבעה נקבים אלו הם בחינת דעת, כמובא בדברי רבנו במקום אחר (בסימן כא). ואלו השבעה נקבי הראש הם בבחינת (זכריה ד, י) "שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ", בחינת דעת, בחינת השגחה ועל-כן אסור לגע בהם בידי קדם הנטילה כדי שלא לפגם הדעת הקדוש של בחינת השגחה על-ידי הזדמא של חכמת הטבע הנאותת בידיים בעת שנה פנ"ל. ועל-כן עקר שליטת של חכמת הטבע שמסתכלין רק על מערכת השמים הוא בליה, פי נקראים חוזים בכוכבים, פי חכמת הטבע הוא בחינת לילה וחשך, פי עקר האור הוא השגחת השם יתברך לבד פנ"ל:

ג) ועל-כן צריכים לקום בחצות הלילה לשבר תקף השנה, לשבר בחינת החשך והליה, שהוא בחינת תקף הגלות שנמשל לליה, הינו חכמת הטבע שממש עקר הגלות והחשך פנ"ל. וצריך כל אחד מישראל להתעורר מהשנה בחצות, כדי לשבר ולבטל חכמת הטבע על-ידי שמשבר את השנה וכו' פנ"ל. ועל-כן כשקמים בחצות אז מתאבלין על הגלות שגלו ישראל מארצם, פי עקר הגלות על-ידי חכמת הטבע, שהוא בחינת לילה ושנה פנ"ל. ועל-כן אז הזמן לתקן זאת:

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קלא

(ד) ועל-כן הגא'לה הראשונה שהיא יציאת מצרים שכולל כל הגא'לות, כי 'כל הגליות מכנים

בשם מצרים' (בראשית רבה טז, ד); כמו שפתיב רבנו ז"ל במקום אחר בסימן ד', על-כן התחילה הגא'לה בחצות הלילה, כמו שפתיב (שמות יא, ד): "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים". כי עקר כל הגא'לות, בפרט גא'לת מצרים הנה על-ידי בחינה הנ"ל הנאמר במאמר הנ"ל, על-ידי בחינת השגחה שהמשיך השם יתברך מסוף העולם מעלמא דאתי; כי אז ביציאת מצרים הנה שדוד המערכות ובטול הטבע, כי אז גלה השם יתברך השגחתו על-ידי המופתים נוראים שעשה אז ובטל הטבע. וכל זה הנה על ידי בחינת עלמא דאתי, כי 'מסטרך דיובלא נפקו' (זהר ח"א כא: ח"ב מא: מו:), שהוא בחינת חמשים שערי בינה, בחינת עלמא דאתי כידוע (עין בתקוני זהר, תקון יז, דף עט:).

ועל-כן היתה הגא'לה בחצות הלילה דיקא, דהינו ששבר את הלילה והחשך, שהם בחינת חכמת הטבע, וגלה השגחה בעולם, ועל-ידי-זה הנה עקר הגא'לה כנ"ל. וזה בחינת (שם) "ומת כל בכור בארץ מצרים ופסח ה' וכו' והציל בכורי ישראל". כי בכור הוא ראשית בחינת דעת, בחינת (משלי א, ז) "ראשית דעת", הנו שהכניע הדעת של הסטרך אחרא, שהיא

קלב לקוטי הלקות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

בְּחִינַת חֲכָמַת הַטֵּבַע, וְהַגְּבִיר אֶת הַדַּעַת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
בְּחִינַת הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׂגָחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת ד, כב)
"בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ הַדַּעַת שֶׁל אֲמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה
שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכִין זֶרַע קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל; כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם
לְמַעַלָּה מֵהַטֵּבַע כַּנִּל, כִּי הֵם נִמְשָׁכִין מִשֵּׁם בְּבְחִינַת
(בְּרֵאשִׁית טו, ה) "הֵבֵט נָא הַשָּׁמַיְמָה וְסַפֵּר הַכּוֹכָבִים וַיֹּאמֶר
לוֹ כֹּה יִהְיֶה זֶרְעֶךָ" וְכוּ'. וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּה
(מְדַרְשׁ רַבָּה שָׁם) שֶׁהַגְּבִיּוֹה לְמַעַלָּה מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ'. נִמְצָא,
שֶׁזֶרַע יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִין לְמַעַלָּה מֵהַטֵּבַע, כִּי עַל-פִּי הַטֵּבַע
כְּפִי מַעֲרֶכֶת הַשָּׁמַיִם לֹא הָיָה אֲבָרָהּם אָבִינוּ, עָלִיו
הַשְּׁלוֹם, רְאוּי לְהוֹלִיד, רַק עַל-יְדֵי שְׂאֵמֶר לוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ: 'צֵא מֵאֲצִטְגְּנִינוֹת שְׁלֶךְ'. וְהַגְּבִיּוֹה לְמַעַלָּה מִן
הַשָּׁמַיִם, הֵינּוּ לְמַעַלָּה מֵהַטֵּבַע, עַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְהוֹלִיד
בְּחִינַת (שָׁם) "כֹּה יִהְיֶה זֶרְעֶךָ". נִמְצָא, שֶׁזֶרַע יִשְׂרָאֵל
נִמְשָׁכִים בְּשָׂרְשָׁם מִבְּחִינַת לְמַעַלָּה מֵהַטֵּבַע. וְזֶה בְּחִינַת
"בְּכּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁהַצִּיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהַמִּית בְּכוֹרֵי
מִצְרַיִם בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל הַדַּעַת
שֶׁל חֲכָמַת הַטֵּבַע וְלְהַגְּבִיר הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׂגָחָה, שֶׁהֵם
בְּחִינַת בְּכוֹרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּנִּל:

(ה) וְזֶה בְּחִינַת (שָׁם יד, טו) "וַיִּחַלֵּק עֲלֵיהֶם לַיְלָה" הַנֶּאֱמָר
בְּאֲבָרָהּם בְּעַת שְׂרָדֶךָ אֶת הַמְּלָכִים, כִּי אֲבָרָהּם
גָּלָה הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם; וְעַל-כֵּן עָקַר קִיּוֹם תּוֹלְדוֹת

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארחה חיים קלג

השמים והארץ הוא על-ידי אברהם, כמו שפיתוב (שם ב, ב): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" — בִּאֲבָרָהֶם (בראשית וכה שם, זהר לך פו: יתרו עט, צו, לא), כי הוא גלה השגחתו יתברך בעולם שעקר קיום העולם הוא על-ידי-זה. ועל-כן היה לו פח לאברהם לחלק את הלילה דהינו לשבר את הלילה, שזה בחינת בטול הטבע, בחינת קימת חצות פנ"ל. ואז הכניע את הד' מלכים, שהם בחינת ד' מלכויות, פמובא. כי עקר הכניעתם על-ידי בטול הטבע פנ"ל.

ועל-כן על-ידי שפגם במה שאמר (שם טו, ח): "במה אדע כי אירשנה", נגזר על-ידי-זה הגלות. כי פגם בהדעת, שהוא בחינת השגחה, כי עקר הדעת הוא בחינת השגחה, והשגחה זה בחינת ארץ ישראל, בבחינת (דברים יא, יב) "תמיד עיני ה' אלהיך בה", כמו שכתב רבנו במקום אחר (בסימן רלד); ועל-כן על-ידי שפגם בהדעת ופגם בארץ ישראל, שהוא בחינת השגחה, על-ידי-זה (בראשית טו, יב): "ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו". שהראהו תקף הגליות, שהם בחינת תרדמה, בחינת חשך, שעקר התגברותם על-ידי חכמת הטבע, על-ידי פגם השגחה פנ"ל:

וזה בחינת אכילת מצה ואסור חמץ, כי מצה זה בחינת דעת, בחינת מחין דגדלות, בחינת

קלד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארחה-חיים

השגחה שזה עקר הדעת. וחמץ זה בחינת מחין דקטנות, בחינת אלקים, בחינת דינין, כמובא בפונות. זה בחינת חכמת הטבע שמשם עקר הדינים והצרות חס ושלום, פנ"ל, פי 'הטבע' בגימטריא 'אלקים', כמובא. שמשם אחיזת הדינים פנ"ל, פי חמץ זה בחינת (תהלים עג, כא) "פי יתחמץ לבבי" וכו', שזה נאמר על הקשיות שנופלין להאדם על הנהגת השם יתברך, שזהו בחינת חכמת הטבע שמשם כל הכפירות והקשיות, אבל מצה זה בחינת דעת, בחינת אמונת ההשגחה, שזה עקר הדעת פנ"ל.

פי מצה על שם שיצאו בחפזון ולא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ, עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא וגאלם, שנאמר (שמות יב, ט): "וילאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות פי לא חמץ פי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם". פי היה להם אמונה בהשגחת השם יתברך ועל-כן לא הכינו להם שום צדה ויצאו בחפזון. נמצא, שמצה הוא בחינת דעת של אמונת ההשגחה, שזה עקר גדלת הדעת, פשוטין להתגלות אלקות, לראות ולידע שהכל בהשגחתו יתברך לבר. וזה בחינת 'חפזון', פי חפזון זה בחינת למעלה מהזמן שדלג על הקץ והוציאם בחפזון גדול

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארבע-חיים קלה

בלי שום זמן, רק ברגע אחת ובשעה קלה באו מרעמסס לסכות, ונתקבצו יחד בשעה קלה שש מאות אלף מכל ארץ מצרים, כמו שפרש רש"י על פסוק (שם יט, ד): "ואשא אתכם על פני נשרים". שכל זה הוא בחינת למעלה מהזמן, הינו כי הגביהם למעלה מהזמן, שזהו בחינת השגחה שהוא למעלה מהטבע, למעלה מהזמן. ועל-ידי זה יצאו בלי שום זמן, בלי שום הכנה, רק בשעה קלה; כי עקר הגאולה הזוהי על-ידי התגלות ההשגחה שהיא למעלה מהזמן, בחינת חפזון, כי חפזון זה בחינת זריזות שהוא מדה טובה מאד, בחינת אמונה, בחינת בטול השנה שבא על-ידי עצלות, בחינת (משלי יט, טו) "עצלה תפיל תרדמה". וכמוכא במקום אחר בדברי רבנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה; ספר המדות, אות זריזות) שזריזות הוא בחינת אמונה, עין שם.

וזה בחינת זכרון, בחינת (שמות יג, ג) "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים" וכו'. וכמו שכתוב (דברים טו, ג): "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" וכו'. כי איתא בדברי רבנו בסוף מאמר "ואלה המשפטים" המדבר מאמונה (בסימן ז'), שזכרון הוא בחינת אמונה, כי עקר השכחה הוא מבחינת הזמן וכו'. וכשיודעין ומאמינים באמת שיהכל מתנהג רק על פי השגחת השם יתברך לבד שהוא למעלה מהזמן, אזי

קלו לקויטי הגלכות נטילת גדים שחרית ב' ארח-חיים

אין שיף בחינת שכחה כלל וכו', עין שם והבן. וזה בחינת זכרון הנאמר אצל יציאת מצרים, "בחינת זכור את היום וכו' למען תזכר" וכו', כי ביציאת מצרים נתגלה השגחתו יתברך פנ"ל, שזה בחינת זכרון למעלה מהזמן למעלה מהטבע, בחינת חפזון, בחינת זריזות שהוא מחיה המחין והדעת, שעקר קיומו הוא כשיודעין ומאמינים בהשגחה. וזהו בחינת מצה על שם החפזון וכו' וכו' פנ"ל:

וזה בחינת שבת הגדול, שקורין לשבת שלפני פסח 'שבת הגדול' על שם הנס וכו', כי עקר הנסים והנפלאות שהיו ביציאת מצרים, שעד המערכות ובטל הטבע, וגלה השגחתו יתברך בעולם, הכל נמשך מבחינת שבת שהוא עלמא דאתי שכלו שבת, שממש ממשיך השם יתברך, כביכול, ההשגחה מבחינת סוף העולם וכו', בבחינת קץ בא הקץ וכו', כמבאר שם במאמר הנ"ל. נמצא, שעקר יציאת מצרים נמשך מבחינת שבת, שהוא בחינת עולם הבא, ועל-כן גם פסח נקראת שבת, כמו שכתוב (ויקרא כג, טו): "וספרתם לכם ממחרת השבת", דהינו פסח, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (מנחות סה:), כי עקר תקף הנס של פסח נמשך משבת פנ"ל. וזהו בחינת השבת שלפני פסח שקורין אותו 'שבת הגדול' על שם הנס, כי כל הנסים

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארז-חיים קלז

שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שַׁבַּת כַּנִּלְוֵה. וְעַל-כֵּן
נִקְרָא גְדוּל עַל שֵׁם הַנְּסִים שֶׁנִּקְרְאוּ בְּחִינַת גְּדוּל, כְּמוֹ
שֶׁפָּתוּב (מְלָכִים-ב ח, ד): "סִפְרָה לִי אֶת כָּל הַגְּדֻלוֹת שֶׁעָשָׂה
אֱלֹהִים". כְּמוֹ שֶׁפָּתַח רַבֵּנוּ שֵׁם בְּמֵאמֶר הַנִּלְוֵה עַל מֵאמֶר
הַנִּלְוֵה: 'וּמִוִּרְיָד שְׁנֵי דְמַעוֹת לַיָּם הַגְּדוּל', עֵינֵי שֵׁם:

ח) וְזֶה בְּחִינַת (פְּסָחִים ב.) 'אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹדֵקִין אֶת
הַחֲמֵץ לְאוֹר הַנֵּר'. וְקָרִי הַתָּנָא לְאוֹרְתָא 'אוֹר'
לִישְׁנָא מֵעֲלִיא וְכוּ'. כִּי עָקֵר בְּדִיקַת הַחֲמֵץ וּבְעוֹרוֹ הוּא
בְּחִינַת בְּעוֹר בְּחִינַת הַטָּבַע מִהָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמֵץ
כַּנִּלְוֵה. וְכִשְׁנֹת בְּטוֹל הַטָּבַע וְנִתְגַּלְגַּל הַהִשְׁגָּחָה זֶה בְּחִינַת
בְּטוֹל הַחֲשֵׁךְ וְהַלֵּילָה כַּנִּלְוֵה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקֵף הַגְּלִיּוֹת
הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲכָמַת הַטָּבַע כַּנִּלְוֵה, כִּי כִשְׁנֹת גְּלִיּוֹת
הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם אֲזִי אֵין שׁוּם חֲשֵׁךְ כָּלֵל, כִּי עָקֵר
הָאוֹר הוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל, כַּנִּלְוֵה. וְאֲזִי "לֵילָה
כִּיּוֹם יְאִיר" כו', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קֶלֶט, יב): "גַּם חֲשֵׁךְ
לֹא יִחְשֵׁךְ מִמֶּךָ וְלֵילָה כִּיּוֹם יְאִיר כִּי שָׁכַח פְּאוֹרָה". כְּמוֹ
שֶׁיְהִי לְעֵתִיד, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (זְכַרְיָה יד, ז): "וְהָיָה לְעֵת עָרֵב
יְהִי אוֹר". כְּמוֹ שֶׁאֲנוּ מְבַקְּשִׁים (בַּהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח): "תְּאִיר
כְּאוֹר יוֹם חֲשֵׁכַת לֵילָה". כִּי עָקֵר הַחֲשֵׁךְ שֶׁל לֵילָה הוּא
מִבְּחִינַת חֲכָמַת הַטָּבַע שֶׁהֵם הֵם עָקֵר הַחֲשֵׁךְ. וְאַמּוּנַת
הַהִשְׁגָּחָה זֶה עָקֵר הָאוֹר וְכַנִּלְוֵה, וְעַל-כֵּן הַלֵּילָה שֶׁל
בְּדִיקַת הַחֲמֵץ בְּטוֹל הַטָּבַע, קָרָא הַתָּנָא 'אוֹר' לִישְׁנָא

קלח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארז-חיים

מעליא על שם בטול הטבע שהוא בחינת החמץ שבדקין באותו הלילה, שעל-ידי-זה הלילה בבחינת אור, בחינת "לילה פיום יאיר" וכו' פנ"ל; ועל-פן קרא התנא אותו הלילה 'אור':

ט) וזה בחינת (שמות יב, מב) "ליל שמורים", שמשמר מן המזיקים (פסחים, קט); כי עקר המזיקים הם מבחינת חכמת הטבע, שהוא בחינת דינים, שהוא בחינת העכום מזיקי עלמא. ואז בליל יציאת מצרים שהיה בטול הטבע בלילה ויקא כדי לשבר ולבטל בחינת לילה, שהוא בחינת חכמת הטבע, על-פן אותו הלילה הוא משמר מכל המזיקין ומכל הדינים, כי אז נתגלה השגחה, שעל-ידי-זה נתבטלין כל ההזקות וכל הדינים פנ"ל:

י) וזה בחינת מלוי הלבנה, בחינת (ישעיה ל, כו) "והיה אור הלבנה כאור החמה כאור שבעת ימי בראשית" וכו', שיהיה לעתיד לבא כשיתגלה השגחתו יתברך בעולם. כי אז יתבטל חשכת לילה, ואז תתמלא הלבנה מפגימתה, כי פגם ומעוט הלבנה זה בחינת חשכת לילה שהוא בחינת חכמת הטבע, שזה עקר אחיזתם, כי כל אחיזתם הוא מבחינת פגם הלבנה פידוע. ולעתיד תתמלא הלבנה ויתבטל החשך, כי יתבטל הטבע ותתגלה ההשגחה, ואזי: 'לילה פיום יאיר'. וזה בחינת

לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קלט

וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה' וְכוּ' פנ"ל. וְעַל-כֵּן פָּרַשְׁתָּ קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ הוּא מְצוּה רֵאשׁוֹנָה שְׁנִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּשַׁעַת הַגְּאֻלָּה, כִּי עָקַר הַגְּאֻלָּה, שֶׁהוּא בְּטוּל הַטְּבַע, זֶה בְּחִינַת מְלוּי הַלְבָנָה, שְׁזָה בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ וְכוּ' ל':

(יא) וְזֶה בְּחִינַת (פְּסָחִים ה:): 'אֵינְךָ בְּעוֹר חָמֵץ אֲלֵא שְׂרָפָה'.
כִּי (יחזקאל טו, ז): "מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם",
כִּי הַהִשְׁגָּחָה וְהַטְּבַע הֵם בְּחִינַת יוֹם וְלַיְלָה אֹרֶךְ וְחֻשָּׁן פֶּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹרֶךְ וּמְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי מְאוּרֵי אֵשׁ שׁוֹלְטִין בְּשַׁעַת הַסְּתַלְקוֹת מְאוּרֵי אֹרֶךְ, דְּהֵינּוּ בְּלַיְלָה וְחֻשָּׁן. [וְכִמְבָאָר מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמֵאָרֶ "בְּרֵאשִׁית — לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל" (בְּסִימָן ס"ז בְּלִקוּטֵי תַנְגּוּא)].
כִּי הָאֵשׁ זֶה בְּחִינַת תִּקְוָה הַדִּין שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַטְּבַע פֶּנ"ל, וְעַל-כֵּן בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הָאֵשׁ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת עַל-יְדֵי אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (פְּסָחִים נד.). זֶה רָמַז עַל בְּחִינַת הַטְּבַע שְׁנִתְעַלֵּם הַהִשְׁגָּחָה; כִּי הַטְּבַע זֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים ח, יז) "כַּחֲסֵי וְעֵצִים יְדֵי עֲשֵׂה לִי" וְכוּ'. כְּמוֹ הָאֵשׁ שֶׁעָקַר בְּרִיאָתוֹ הָיָה עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם, וְעַל-כֵּן מִשָּׁם עָקַר אַחֲזִיזַת הַטְּבַע, שֶׁהוּא תִקְוָה הַדִּין, וְעַל-כֵּן מִבְּדִילֵין עָלָיו בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, כִּי שָׁם עָקַר בְּחִינַת הַהִבְדָּלָה וְהַבְּרוּר, כִּי עָקַר אַחֲזִיזַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא מִבְּחִינַת הַטְּבַע

קמ לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

שהוא בחינת אש כנ"ל. ועל-ידי שאנו מביילין עליו, על-ידי-זה אנו מבררין הטוב ומכניעין הרע הנאחז בהאש בבחינת הטבע, ונכלל גם האש שהוא בחינת הטבע בקדושה, כי באמת גם הטבע הוא השגחה, כי השם יתברך בעצמו מנהיג את הטבע כרצונו יתברך. וכשמאמינים ויודעים שהכל בהשגחה וגם הטבע היא השגחה, אזי נכלל גם האש בקדושה.

וזה בחינת 'בורא מאורי האש' שמברכין במוצאי שבת בשעת הבדלה. שמאמינים שהכל מהשם יתברך, וגם האש בחינת הטבע ברא גם כן השם יתברך בעצמו, כי גם הטבע היא השגחה כנ"ל, ואזי נכלל הכל בקדושה. וזה בחינת תקון עץ הדעת טוב ורע כנ"ל. ואזי על-ידי-זה דיקא הם נופלים בבחינת מהאש יצאו והאש תאכלם, כי עקר אחיזתם מבחינת האש, בחינת הטבע. וכשנתגלה שגם האש, בחינת הטבע, הוא מהשם יתברך, על-ידי-זה בעצמו הם נכנעים. וזה בחינת בעור חמץ על-ידי האש, כי אז נתגלה השגחת השם יתברך, ואז יודעים שהכל מאתו יתברך. ואפלו הטבע בחינת האש הכל ברא השם יתברך לבד. ואזי החמץ, בחינת חכמת הטבע, בחינת אחיזת העכו"ם, נכנע ונתבטל על-ידי שרשו דיקא, דהינו על-ידי האש, כי "מהאש יצאו והאש תאכלם" כנ"ל:

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קמא

(יב) ועל-כן בכל השנה מתר החמץ, רק בפסח צריכים לאכל מצה. וחמץ אסור ואסורו חמור מאד אפלו במשהו, כי בפסח, שהוא יציאת מצרים, צריכים רק לאכל מצה — שהוא בחינת השגחה, ובחינת החמץ — שהוא בחינת הטבע, צריכים עכשו לבער לגמרי ב'בל יראה ובל ימצא', כי באמת גם הטבע בעצמה היא גם כן השגחת השם יתברך כנ"ל, אבל מאחר שהתגברו פרעה ומצרים אז עלינו מאד וכפרו בה' ואמרו: "מי ה'" וכו' (שמות ה, ב), על-כן אי אפשר לצאת ממצרים כי אם על-ידי התגלות ההשגחה מאד מאד. כמו שהיה בשעת יציאת מצרים שגלה השם יתברך השגחתו בעולם בהתגלות גדול מאד, כי עשה עמנו אותות נוראות, ועל-כן צריכים אז בפסח לאכל רק מצה ולא חמץ — שהוא בחינת הטבע, רק מצה — שהוא בחינת השגחה, כי מחמת תקף הגלות שהיה במצרים, שכולל כל הגליות אי אפשר לצאת משם כי אם על-ידי התגלות ההשגחה לבד. ובחינת הטבע, שהוא החמץ, צריך לבער לגמרי בבל יראה ובל ימצא, כי על-ידי בחינת הטבע הם יכולים להתגבר ולא יהיה אפשר לצאת מחמת גדל אחיזתם שנתאחזו אז מאד בישראל, אבל מאחר שאוכלים מצה, שהוא בחינת השגחה, שבעת ימים, אזי אחר כך התר החמץ, כי מאחר שכבר יצאנו ממצרים ונתגלה הדעת של השגחה

קמב לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

על-ידי אכילת מצה, אזי אחר כן יכולים לאכל גם
החמץ שהוא בחינת הטבע, כי על-ידי גדל התגלות
ההשגחה יודעים האמת, שגם הטבע הוא השגחה, כי
השם יתברך ברא הכל ומנהיג ברצונו הכל, על-כן
יכולים לאכל חמץ גם כן. אבל בתחלה בשעת יציאת
מצרים אי אפשר לאכל חמץ כלל, כי אז מחמת גדל
אחיזתו כנ"ל אסור להזכיר שם טבע כלל, שלא יתאחזו
ביותר ולא יוכלו להגאל חס ושלום, אבל אחר כן
שכבר יצאנו מהם ונתגלה ההשגחה, אזי יודעים שגם
החמץ בחינת הטבע הכל בהשגחתו יתברך. ועל-כן
התר החמץ אחר הפסח כנ"ל.

וזהו בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב קפג),
שמאחר שקבלנו המצה, שהיא אסותא, יכולים
אחר כן לאכל החמץ, הינו כנ"ל. שאחר שנתגלה
ההשגחה יכולים לאכל החמץ גם כן, כי נתגדל הדעת
ויודעים שגם הטבע היא השגחה באמת כנ"ל. ועל-כן
לא הותר החמץ עד אחר קריעת ים סוף שהיה בשביעי
של פסח, כי אז היה עקר מפלת מצרים. ואז היה ביותר
ויותר התגלות ההשגחה מאד מאד על-ידי קריעת ים
סוף ונסים הרבה שהיו אז. ועל-כן אז נכנע ונתבטל
חכמת הטבע, שמשם אחיזת העכו"ם מאד, כי גלם
נבהלו אז מאד על-ידי התגלות ההשגחה שהיה

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קמג

אז מאד, כמו שכתוב (שמות טו, טו): "אז נבהלו אלופי אדום" וכו'. ומגדל התגלות ההשגחה אז נתגלה שגם באמת הטבע היא השגחה. ועל-כן אחר שביעי של פסח התר החמץ וכו' פנ"ל:

(ג) פי קריעת ים סוף הוא בחינת מה שאמר רבנו ז"ל שם במאמר הנ"ל על מאמר "ומוריד שני דמעות לים הגדול", דהינו שמשיד השגחה להכניע את העכו"ם, שהם בחינת ים, כמו שכתוב (ישעיה גז, כ): "והרשעים כים נגרש". ואזי נעשין נסים ונפלאות, שהם בחינת גדול, כמו שכתוב (מלכים-ב ח, ו): "ספרה לי את הגדלות" וכו', ע"ן שם. וזה בחינת קריעת ים סוף שאז הנה התגלות ההשגחה מאד פנ"ל. ועל-ידי ההשגחה הנה הנס שהמשיך בחינת ההשגחה לבחינת ים שמרמז על העכו"ם. ואז נבקע הים, הינו פי קריעת ים סוף הוא בשני בחינות, ושניהם אחד; כי זה תלוי בזה, פי קריעת ים סוף מרמז שנבקע ים החכמה שלמעלה ונתגלה הדעת, שהוא בחינת השגחה, פי זה עקר הדעת פנ"ל. ועל-ידי-זה בעצמו נבקע הים שלמטה, שמרמז על העכו"ם דעלמא, שהם כים נגרש, שכלם נבקעו ונשברו ונתבטלו, וישראל עברו בתוך הים ביבשה, פי לא יכלו המים שהם העכו"ם, לשלט על ישראל מאחר שנתגלה ההשגחה פנ"ל. בבחינת

קמד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' אוּח-חיים

"ומוריד שני דמעות לים הגדול" הנ"ל, (כי פרעה התגבר על-ידי ב' אותיות אלו שהם מ"י אותיות י"ם. ועל-כן אמר (שמות ה, ב) "מ"י ה' אשר אשמע בקלו" כמובא בכתבי האר"י ז"ל) ועל-כן עקר הכנעתו שנתגלה ההשגחה על-ידי קריעת ים סוף בבחינת ומוריד שני דמעות'. דהינו השגחה לים הגדול כנ"ל:

(ד) וזהו בחינת שאלת הבן, שמצוה שישאל הבן, 'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות'. כי צריכים אז בליל פסח לשאל דוקא קשיות מה נשתנה כדי להשיב על זה 'עבדים היינו וכו'. דהינו שהשם יתברך עשה עמנו נסים וגלה השגחתו יתברך בעולם. ועל-ידי קשיא זו של 'מה נשתנה'. על-ידי-זה מכניעין ומבטלין ומתרצין כל הקשיות של חכמת הטבע, כי על-ידי-זה מגלין ההשגחה כנ"ל; ועל-כן צריכין דיקא לשאל קשיות מה נשתנה בליל פסח כדי לבטל על-ידי קשיא זו כל הקשיות של המחברים שבאים מחכמת הטבע. כי על-ידי קשיא זו נתגלה ההשגחה ונתבטל לגמרי כל הקשיות שלהם.

ועל-כן דברה תורה כנגד ארבעה בנים ששואלין קשיות מה נשתנה הנ"ל. כי הד' בנים הם כנגד ד' מלכיות כמובא. כי כל הד' מלכיות שהם כלל

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קמה

כל הגליות שכלם מתגברים רק על-ידי בחינת חכמת הטבע פנ"ל כמבאר במאמר הנ"ל. וכלם נכנעים ונתבטלים על-ידי שאלת הד' בנים, שעל-ידי-זה נתגלה השגחה פנ"ל. ועל-ידי זה נתבטלין כל הד' מלכיות שהם כלל כל הגליות פנ"ל. וזהו 'מה נשתנה הלילה', הינו שהקשיא מה זה היה שבלילה שמרמז על הגליות בחינת הטבע יהיה התגלות ההשגחה כל-כף, והתרוץ 'עבדים היינו וכו'. ולא יכלנו לצאת משם כי אם על-ידי התגלות ההשגחה לבד, והיה מההכרח לבטל אז הטבע לגמרי; ועל-כן היה הנס בלילה דיקא, כדי להכניעם בשרשם להפוך הלילה ליום; כי בטל הטבע לגמרי, ואז נתהפך לילה ליום בחינת (תהלים קלט, יב) "לילה כיום יאיר". וזה עקר הנס שיתבטל הטבע בחינת לילה לגמרי פנ"ל. על-כן היה הנס בלילה דיקא פנ"ל:

טו) וזה בחינת טבילת פלים. כי הפלי שיצא מרשות העכו"ם צריכים לטבול במקוה שיהיה ראוי שיאכל בו הישראל (שלחן ערוך יורה דעה, סימן קכ, סעיף א'). כי העכו"ם שהם בחינת הטבע זה עקר הטמאה פנ"ל, וכשהפלי ברשותם אינו יכול לצאת לרשות ישראל אל הקדושה, כי אם על-ידי טבילה במקוה. שהוא בחינת השגחה, בחינת דעת, בחינת (ישעיה יא, ט) "כי

קמו לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים

מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה כַּמִּים" וְכוּ' כַּנ"ל. כִּי מֵאֵל יִשְׂרָאֵל
צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה מְאֹד. וְעַקֵּר קִדְשֵׁת הָאֲכִילָה
הוּא עַל-יַדֵּי הַדְּעַת שֶׁהוּא הַתְּגַלּוּת הַהִשְׁגָּחָה. וְזֶה בְּחִינַת
אֲכִילַת מִצָּה בְּפֶסַח, שֶׁמְגַלִּין הַהִשְׁגָּחָה עַל-יַדֵּי הָאֲכִילָה
דִּיקָא עַל-יַדֵּי שְׂאוּכְלִין מִצָּה כַּנ"ל. כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן פָּגַם
בְּאֲכִילַת עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע. וְעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע זֶה
בְּחִינַת חֲכָמַת הַטְּבַע שֶׁשָּׂם מְעַרְב טוֹב וְרַע, וְהוּא דְעַת
דְּסִטְרָא אַחְרָא, פָּגַם הַדְּעַת דְּקִדְשָׁה. וְעַקֵּר הַפָּגַם הִיָּה
עַל-יַדֵּי הָאֲכִילָה; כִּי עַקֵּר תְּקוּן הָאֲכִילָה הוּא עַל-יַדֵּי
אַמוּנָה דִּיקָא בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים לז, ג) "וְרַעֲהָ אָמוּנָה" כַּמּוּבָא
בְּמִקּוּם אַחַר (בְּסִימָן סב). כִּי כְּשֶׁאִינוּ אוֹכֵל בְּקִדְשָׁה,
עַל-יַדֵּי-זֶה נִפְגָּם הַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה וְנוֹפֵל
לְטַעוֹת שֶׁל חֲכָמַת הַטְּבַע, כַּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ח, יב): "פֶּן
תֹּאכַל וְשָׂבַעְתָּ וְרָם לְבַבְךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְכוּ'."
וְאִמְרַתְּ בְּלִבְבְּךָ כֹּחִי וְעֵצָם יָדִי עָשָׂה לִי" וְכוּ'. דְּהֵינּוּ
שְׂתוּלָה בְּטַבַּע חַס וְשְׁלוֹם, כְּאֵלוּ הַפְּרִנְסָה בְּכַחוֹ וְעֵצָם
יָדוּ וְאִינוּ מוֹדָה בַּהִשְׁגָּחָה. וְזֶה בְּחִינַת "כֹּחִי וְעֵצָם יָדִי",
בְּחִינַת פָּגַם הַיָּדִים הַנ"ל פָּגַם כ"ח פְּרָקִין דִּידִים, כ"ח
אַתָּון שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

וְזֶהוּ (שָׁם, ח, יח): "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ כִּי הוּא הִנְתֵּן לְךָ
כֹּחַ" וְכוּ'. הֵינּוּ כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל בַּהִשְׁגָּחַת הַשָּׁם
יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּרָא הַכֹּל בְּכ"ח אַתָּון שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארז-חיים קמז

כנ"ל, והוא משגיח בכל עת ונותן פח, 'פח' דיקא כנ"ל, כי השם יתברך משגיח ומקיים העולם על-ידי כ"ח אתון של מעשה בראשית כנ"ל. ועל-כן צריכין ישראל לקדש את מאכלם מאד. וזה בחינת פמה וכמה מצוות התלויות במאכל ומשטה, כי עקר התגלות ההשגחה תלויה בקדשת המאכלים וכנ"ל. וזהו (שם ח, י): "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה" וכו'. הינו שתברך את ה' אחר האכילה, שתדע שהכל מאתו בהשגחתו יתברך. וזהו: "על הארץ הטובה". כי ארץ ישראל הוא בחינת השגחה כמו שכתוב (שם יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיך בה" כנ"ל.

וזה בחינת אכילת מן, בחינת (שמות טז, ד) "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים". שהיה יורד בהשגחה לבוד דבר יום ביומו. וכמה נסים נעשו בו. וכשמאמינים שהפרנסה הכל בא מהשם יתברך בהשגחתו לבוד בלי שום דרך הטבע כלל, כי הוא הנותן כ"ח וכו' כנ"ל, זה בחינת אכילת מן, בבחינת 'לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן' (מכילתא בשלח יז, יז). ועל-כן בתחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, דהינו בפסח בשעת יציאת מצרים, הם צריכים לאכל מצה, שהוא בחינת מחין ודעת, בחינת מן, כי על-ידי אכילת מצה בפסח נמשך דעת גדול ויודעין שהכל בהשגחה לבוד,

קמח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארז-חיים

ועל-ידי-זה עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים
וכו' ופנ"ל.

ועל-כן הפלי שהיה ברשות העכו"ם, שהם מסטרא
דמסאבותא, כי הם תולין בטבע שמשם עקר
אחיזת הדינים והסטרא אחרא, ועל-כן אין הפלי ראוי
לסעדת ישראל כי אם על-ידי טבילה במקוה, שעל-ידי-
זה יוצא הפלי מבחינת טבע לבחינת דעת, בחינת
השגחה, בחינת עלמא דאתי, שזהו בחינת מקוה וכו'
פנ"ל. וזה בחינת הכשר כלים (במדבר לא, כג) "כל דבר
אשר יבא באש תעבירו באש" — "כי מהאש יצאו
והאש תאכלם" וכו' (יחזקאל טו, ז) וכו"ל. כי מאחר שפכר
נבלע האסור, שהוא הטמאה, בפלי, שכל זה נמשך
מבחינת הטבע, דהינו כפירות שמשם נמשכין כל
הטמאות וכל האסורים. וכשפכר נבלע האסור בפלי,
אין לו טהרה כי אם על-ידי האש, שהוא בחינת שרש
הטבע וכו' פנ"ל, "כי מהאש יצאו" וכו' וכו"ל, אבל
כשעדין לא נבלע האסור בפלי רק שיצא מרשות
העכו"ם, דהינו שיצא מדעתו ורשותו; כי עקר בחינת
רשותו של אדם הוא הדעת, שהוא קונה כל החפצים
תחת רשותו, בבחינת (גדרים מא.) 'דעת קנית מה חסרת'
וכו', כי עקר האדם הוא הדעת. ועל-כן כשיוצא הפלי
מרשות העכו"ם, הינו מרשות דעת העכו"ם, שהוא

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארז-חיים קמט

בחינת הטבע וכו' כנ"ל, אזי די לו בטבילה במקוה, שהיא בחינת עלמא דאתי שמשם מקבלין וממשיכין בחינת השגחה, לשבר ולבטל בחינת הטבע, שעל-ידי זה יוצאין מטמאה לטהרה, מרשות העכו"ם לרשות ישראל, שהם למעלה מהטבע וכו' כנ"ל:

(טז) וזה בחינת היין של ד' כוסות, כי היין כלול משני בחינות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא עו:): 'זכה נעשה ראש, לא זכה נעשה רש'. הינו כשזוכין נתרומם הדעת על-ידי היין. ועקר הדעת הוא התגלות ההשגחה; דהינו שנתגלה ביותר הדעת של ההשגחה על-ידי שתית היין, כשזוכין בחינת זכה נעשה ראש, אבל אם אינו זוכה הוא להפך, כי נעשה רש. ואין עני אלא מן הדעת, ומשם עקר העניות ממש, דהינו כשאין לו הדעת של השגחה, שהוא עקר הדעת, משם בא עניות, בחינת (בראשית ג, יז) "בעצבון תאכלנה", שהוא בחינת דחקות ועניות שפא על-ידי פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת חכמת הטבע כנ"ל, כי הטבע הוא בחינת חשך ולילה, בחינת פגם הלבנה כנ"ל שמשם עקר העניות כידוע. ושני בחינות אלו כלולים ביין, כי היין מביא שנה.

וזה בחינת הטבע, שהוא בחינת לילה ושנה כנ"ל.

וְלִהְפֹּךְ כְּשִׁזְכִּין, אָזִי הֵיִן מְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה בְּבַחֲיִנַת (שיר השירים ז, י) "וְחִפֵּךְ כַּיֵּין הַטּוֹב דּוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים", דְּהֵינּוּ שְׁיֵין הַטּוֹב מִסְטָרָא דְטוֹב מְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה, שְׁזָה בְּחִינַת הַדְּבוּר, כִּי בַשְּׁעַת שְׁנָה אָזִי נִסְתַּלַּק הַדְּבוּר. וְעַל-יְדֵי הֵיִן הַטּוֹב נִתְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה וְנִמְשָׁךְ הַדְּבוּר שָׁבָא מִהַדְּעַת כְּפִדּוּעַ, בְּחִינַת "דּוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים". וְזָה בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה כַּנֶּ"ל. וּמַחְמַת שְׁהֵיִן כָּלוּל מִשְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת, מִבְּחִינַת דְּעַת, בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, שְׁזָה בְּחִינַת יֵין הַמְּשַׁמַּח, בְּחִינַת עֲלָמָא דְאַתִּי, בְּחִינַת (פְּהֵלִים קד, טו) "וַיֵּין יִשְׁמַח" וְכו'. וְזָה כְּשִׁזְכִּיהַ כַּנֶּ"ל. וְאִם לֹא זָכָה הוּא בְּבַחֲיִנַת "יֵין הַמְּשַׁכֵּר" שְׁמַעְרַב הַדְּעַת וְטוּעָה בְּחֻכְמַת הַטְּבַע חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁזָה בְּחִינַת שְׁנָה וְכו' כַּנֶּ"ל.

עַל-כֵּן צָרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הֵיִן מְאֹד מִמַּגַּע עֲכוּ"ם יוֹתֵר מִכָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם, כִּי שׁוֹם דְּבָר אֵינוֹ נֶאֱסָר בְּמַגַּע עֲכוּ"ם, רַק הֵיִן נֶעֱשֶׂה נֶסֶךְ עַל-יְדֵי מַגַּע עֲכוּ"ם, כִּי תִכְף כְּשִׁנּוּגַע הָעֲכוּ"ם בֵּיִן וּסְתָם נִגְיַעָה הִיא בְּיָדִים, אָזִי נִמְשָׁךְ הֵיִן לְבַחֲיִנַת טְבַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲכוּ"ם דְּעֲלָמָא, מַחְמַת שְׁהֵיִן כָּלוּל מִשְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת כַּנֶּ"ל, עַל-כֵּן הָעֲכוּ"ם, שֶׁהֵם בְּחִינַת טְבַע, הֵם יְכוּלִין לְטַמֵּא אֶת הֵיִן בְּנִגְיַעְתָּם בְּיָד, כִּי נִמְשָׁךְ מִיָּד לְבַחֲיִנַת טְבַע, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ רְאוּי לְיִשְׂרָאֵל

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארח-חיים קנא

שָׁהִם לְמַעַלָּה מִהַטְּבַע וְכָל מֵאֲכָלֵיהֶם וּמִשְׁקֵיהֶם צָרִיף
לְהִיּוֹת קֹדֶשׁ, שְׁעַל-יְדֵי הַמֵּאֲכָל וְהַמִּשְׁקָה יִמְשַׁף הַדַּעַת
שֶׁל הַשְּׂגָחָה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן עָקַר הַפְּגָם שֶׁל הַיַּיִן הוּא
עַל-יְדֵי נְגִיעַתָם, וּסְתָם נְגִיעָה הִיא בְּיָדַיִם, כִּי עָקַר הַפְּגָם
הַדַּעַת שֶׁל הַשְּׂגָחָה הִיא עַל-יְדֵי פָגַם הַיָּדַיִם פָּגַם כ"ח
פְּרָקִין דִּיְדַיִם, שָׁהִם כִּנְגַד כ"ח אֲתוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
וְכוֹ' כַּנִּ"ל. וְיָדֵי עַכּוּ"ם הֵם בְּהַפֵּךְ מִזֶּה, וְהֵם בְּבַחֲיַנַּת
(בְּרֵאשִׁית כז, כב) "הַיָּדַיִם יְדֵי עֲשׂוֹ", בְּבַחֲיַנַּת הַטְּעוֹת שֶׁל
הַטְּבַע, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת "כַּחֲזִי וְעֵצִים יָדַיִם כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן
הַיַּיִן נִפְגָּם עַל-יְדֵי עַכּוּ"ם וְכַנִּ"ל. וְאֲזִי נַעֲשֵׂה נֶסֶד זֶה
בְּבַחֲיַנַּת טְעוֹת שֶׁל חֲכָמַת הַטְּבַע, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת שְׁנָה. וְזֶה
בְּבַחֲיַנַּת נֶסֶד, בְּבַחֲיַנַּת (יִשְׁעִיָּה כט, י) "כִּי נֶסֶד ה' רוּחַ תִּרְדָּמָה"
וְכוֹ', שְׂזָה נֶאֱמַר שֵׁם עַל הַחֲזוּזִים בְּכּוֹכְבִים הַטּוֹעִים
בְּמַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם וְכַנִּ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת גְּאֻלַּת מִצְרַיִם, שָׂאז נִתְגַּלָּה הַהַשְּׂגָחָה, אֲזִי
הוּא מִצְוָה לְשִׁתּוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, כִּי אֲזִי
הַיַּיִן הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'זָכָה נַעֲשֵׂה רֵאשִׁי', כִּי עַכְשָׁו בְּלִיל פְּסַח
נִתְרוֹמַם הַדַּעַת וְנִתְגַּלָּה הַהַשְּׂגָחָה בְּיֹתֵר עַל-יְדֵי הַיַּיִן, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמְּשִׁיף הַשְּׂגָחָה וְשִׁבַּר אֶת הַלֵּילָה וְהַשְּׁנָה
בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת יא, ד) "בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ
מִצְרַיִם". וְאֲזִי הַיַּיִן בְּבַחֲיַנַּת "יַיִן הַמְּשַׁמֵּחַ" וַיְכוּלִין לְדַבֵּר

קנב לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ב' ארז-חיים

ולספר ביציאת מצרים בלילה הזו על-ידי היין, בבחינת "דובב שפתי ישנים" וכנ"ל. וזה בחינת (ברכות לה.) 'אין אומרים שיר אלא על היין', כי כל השירות הם נמשכין מבחינת עלמא דאתי שאז יתער שיר בעלמא, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ג רפו.) בבחינת "אז ישיר משה", 'שר' לא נאמר, אלא "ישיר" מפאן שעתידי לשיר לעולם הבא (סנהדרין צא:); כי עקר השירה מבחינת עולם הבא שאז ישיר משה וכו', כי אז יתער שיר בעלמא ומשם נמשכין כל השירות לעולם הזה שמשוררין ומזמרין על הנסים, כי כל הנסים נעשין על-ידי שהשם יתברך ממשיך בחינת השגחה מסוף העולם מעולם הבא לזה העולם כנ"ל, ואזי כשנעשה הנס, אנו ממשיכין גם כן בחינת שירה מעולם הבא לזה העולם. וזה בחינת כל השירות של הנסים.

ועל-כן 'אין אומרים שיר אלא על היין', כי אז היין נכלל בקדשה בבחינת דעת של השגחה, וזה עקר בחינת השיר שמשכיך בחינת השגחה, שזהו בחינת השיר של הנס לזה העולם. ועל-כן אומרים השיר על היין וכנ"ל. וזה בחינת ארבע כוסות יין של פסח כנגד ארבע מלכיות, כי כשנכלל היין בקדשה בבחינת השגחה, על-ידי-זה נכנעין כל הגליות של כל הד' מלכיות, שעקר כחם הוא על-ידי הטבע כנ"ל.

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים קנג

ועל-ידי ההשגחה שנתגלה על-ידי הדעת שנמשך
על-ידי ד' כוסות יין, על-ידי-זה נתבטלים כלם וכו'
וכנ"ל:

הלכה ג'

ענין נטילת ידים אחר השנה, על פי התורה "פי תצא
למלחמה" בלקוטי תנינא בסימן פב, עין שם כל
התורה:

(א) והכלל לעניננו, פי יש בחינת כסדר ושל א כסדר,
שהם בחינת (תהלים קלט, ה) "אחור וקדם
צרתני" וכו'. בחינת אדם וחוה א' ב' ותשר"ק, פי אדם
הוא בחינת הויה במלוי אלפין בגימטריא מ"ה, שהוא
בחינת כסדר, בחינת קדם, בחינת א"ב כסדר. וחוה הוא
בחינת הדבור, בחינת "ולילה ללילה יחוה", בחינת
'מלכות פה' וכו', בחינת תשר"ק שלא כסדר, בחינת
אחור וכו'. וזה שאנו רואים שלפעמים הולך לאדם
שלא כסדר, זה נמשך מבחינת שלא כסדר הנ"ל,
על-ידי שמחלק בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר. ועקר
הפגם הוא על-ידי גדלות שאומר: 'אנא אמלוך', שבזה
הוא מחלק בחינת חוה — מלכות, לעצמו. ומפריד
אותה מהקדוש-ברוך-הוא ואזי אינה בשלמות. פי עקר
חיותה מ"ה, הינו השכל, שהוא בחינת כסדר, פי

קנד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארְח־חיים

שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים אֵינוֹ אֶלָּא כְּשֶׁהֵם מִיַּחַדִּים וּמְקֻשָּׁרִים
בוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֵז מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ חַיּוֹת בְּשֵׁלֵמוֹת.
וְהַחַיּוֹת הוּא הַמַּחֲיִין וְכוּ', בְּחִינַת חֲכָמָה פ"ח מ"ה,
שֶׁהוּא עֵקֶר הַחַיּוֹת, בְּחִינַת "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה", בְּחִינַת
'מ"ה חַיֵּינוּ מֵהַ כַּחֲנוּ' וְכוּ'. וּמ"ה הוּא אָדָם וְכוּ'.
נִמְצָא, זֹאת הַבְּחִינָה חָוָה — מַלְכוּת, כְּשֶׁהִיא מְקֻשָּׁרֶת
לְאָדָם לְבְּחִינַת מ"ה, הֵינּוּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי יֵשׁ
לָהּ שְׁלֵמוֹת וְכוּ'. וְזֶהוּ: (תְּהִלִּים כד, א) "לֵהּ הָאָרֶץ
וּמְלֶאכֶה" וְכוּ'. וְאֲזִי הוֹלֵךְ לוֹ לְהָאָדָם כְּסֹדֵר, כִּי בְּאַתֵּר
דְּאִית דְּכַר נִוְקְבִיָּה לֹא אֲדַכֵּר תַּמָּן' (זֶהר חֲקַת קַפְג). נִמְצָא,
כִּי בְּחִינַת חָוָה שְׁלֵא כְּסֹדֵר, נִתְבַּטְּלִים עַל-יַדֵּי הָאָדָם
כְּסֹדֵר. וּבְחִינַת כְּסֹדֵר נִקְרָא יו"ד, שֶׁהַמַּלְכוּת הַנִּקְרָא
דְּלִי"ת לִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִמְשִׁיךְ לָהּ חַיּוֹת הַחֲכָמָה הַנִּקְרָא יו"ד. וְזֶה יוֹד וְאוֹ
דָּלֶת'. וְזֶהוּ: "אֲחֹר וְקָדָם צִרְתָּנִי וְתַשֵּׁת עָלַי כְּפִיךְ" אֶל
תְּקַרֵּי 'כְּפִיךְ' אֶלָּא 'כְּפִיךְ', הֵינּוּ 'יוֹד' גִּימְטְרִיא כָּף.
וּכְשֶׁמַּחֲלֵק אֶת הַד' לְעֶצְמוֹ וּמִמְשִׁיךְ לְעֶצְמוֹ חַיּוֹת מִמְּנָה,
אֲזִי נַעֲשִׂית לוֹ שְׁלֵא כְּסֹדֵר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא
כְּסֹדֵר, כִּי הוּא בְּתוֹךְ בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֹדֵר, הֵינּוּ מַלְכוּת
חָוָה תַּשְׁר"ק; וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרוֹאֶה אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא
כְּסֹדֵר יַדַּע שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּדֻלוֹת, הֵינּוּ 'אֲנָא אִמְלוּךְ', יַעֲשֶׂה
תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל אֶת עֶצְמוֹ וַיְהִיָּה בְּחִינַת 'מָה', כְּמוֹ
שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת טז, ז): "וְנַחֲנוּ מָה". וְאֲזִי נַחֲזֵר חָוָה לְבְּחִינַת

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים קנה

אדם, לבחינת מ"ה ונעשה כסדר וכו', ועקר התשובה הוא בחדש אלול וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת נטילת ידים שחרית בקומו משנתו, כי יום ולילה הם בחינת אדם וחוה, בחינת כסדר ושלא כסדר וכו', כי אור יום הוא בחינת אדם שהוא חכמה, כי האור הוא בחינת חכמה ודעת, כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן לז). וכמו שכתוב (קהלת ב, יג): "כיתרון האור מן החשך כן יתרון החכמה וכו'. ולילה הוא בחינת חוה — מלכות, בחינת "ולילה ללילה יחיה". וכמבאר בזהר הקדוש, ומובא לעיל בהלכות השכמת הבקר (הלכה ג), שבלילה תרעין דגן ערן סתימין, שהוא בחינת הסתלקות הדעת. ועלמא אתנהיג על ידא דמטרוניתא, שהיא בחינת מלכות וכנ"ל. ועל-כן בלילה דינא שלטא, כמבאר בזהר הקדוש (ח"א צב:). כי כל הדינים נמשכין מבחינת שלא כסדר, שהוא בחינת דינים. שמשם כל היסורים חס ושלום, שהם שלא כרצון האדם שהוא בחינת שלא כסדר, כי שלא כסדר הוא בחינת חשכת לילה. כמו האדם ההולך בחשך שאז הולך שלא כסדר, כי אינו יכול לכוון הדרך הישר. ואז יוכל להכשל באבן וכיוצא, אבל באור יום אז רואה הדרך והולך כסדר. נמצא, שיום ולילה הם בחינת כסדר ושלא כסדר, בחינת אדם וחוה וכו'.

קנו לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארז-חיים

ועל-כן בלילה, שאז שולט בחינת שלא כסדר ובחינת כסדר, שהוא החכמה, שהוא אור יום נסתלק, על-כן צריכין אז לישן. והשנה הוא בחינת בטול, כי כשרואה האדם שהדעת מתבלבל ואין הדעת מישב כראוי. ואז יכול להתגבר בחינת הדינים הנאחזין בבחינת שלא כסדר; כי כשהדעת דקדשה בשלמות אז נתבטל בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר כנ"ל, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אדכר תמן וכנ"ל. אבל בלילה שאז הדעת מסתלק ואז מתגבר חס ושלום, בחינת שלא כסדר שממש אחיזת הדינים חס ושלום, אזי צריך האדם לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל, ויבטל עצמו לגמרי, שזהו בחינת שנה, שמכרחים לישן בלילה בעת שאין הדעת בשלמות כנ"ל שאז יוכל חס ושלום, להתגבר בחינת שלא כסדר כנ"ל, על-כן צריכין לישן לסלק דעתו לגמרי ולבטל עצמו לגמרי, להראות שבחינת שלא כסדר, שהוא בחינת הגוף, אין לו שום חיות כי אם על-ידי השכל. ועכשו אנו מסלקין השכל לגמרי ונשארו הגוף כאבן דומם בלי חיות כי אם בצמצום גדול מאד.

ואז בשעת השנה נתחדש השכל ונתחזק יותר. ואז כשמתעורר משנתו חוזרים אליו המחין מחדשים, ואז חוזר ונתחזק גופו; כי עקר חיות הגוף הוא על-ידי

לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים קנו

הנשמה. והנשמה והגוף הם בחינת כסדר ושללא כסדר, כי גוף ונשמה הם בחינת איש ואשה כידוע, בחינת אדם וחוה, בחינת אור וחשך חכמה וסכלות, כמובא בהתורה "דרשו ה' ועזו" (בסימן לז). ואין לגוף שום חיות כי אם על-ידי הנשמה, על-כן בלילה, שאז אין הדעת בשלמות, אז צריכין לסלק הדעת לגמרי ולבטל עצמו ממש, שזהו בחינת שנה, כדי שלא יתגבר בחינת שללא כסדר כנ"ל:

ג) ועל-כן כשמתעורר משנתו, אז צריך לטל ידיו במים, כי המים הם בחינת דעת, בחינת (ישעיה יא, ט) "כי תמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". כי אנו צריכין להמשיך מימי הדעת כדי להמשיך בחינת כסדר, כדי לבטל הזהמא הנאחז בהידיים שאחזתה בבחינת שללא כסדר, כי כל אחיזת הקלפות הוא בבחינת שללא כסדר, כשאנו מקבל חיות בשלמות מבחינת כסדר, שזהו בחינת חשכת לילה ושנה שאז נשאר הגוף, שהוא בחינת לילה, בלי חיות מהשכל, שהוא בחינת יום. ואז הסטרא אחרא שאחזתה ממש, מבחינת שללא כסדר, נאחזת בהידיים דיקא, כי כל עקר התקון הנ"ל שיהיה נתחבר ונכלל שללא כסדר בבחינת כסדר, זהו נכלל בבחינת יוד, שהוא בבחינת כף, בחינת ידים, בחינת "אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיד"

קנח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים

כנ"ל. שזהו בחינת 'אל תאמר ידיך אלא יודיך', כמובא על פסוק: "פותח את ידיך".

כי כלליות העולם נגד השם יתברך הוא בחינת שלא כסדר, כי השם יתברך הוא מרומם ומנשא מכל הרוחניות. וכל העולמות הם בבחינת שלא כסדר נגדו, כי כל העולמות מתנהגים על-ידי בחינת מלכות, כמבאר בהתורה הנ"ל. ומלכות הוא בחינת שלא כסדר כנ"ל. וזהו בחינת (ראש השנה כז.) 'בתשרי נברא העולם'. 'תשרי' הוא בחינת תשר"ק, 'שלא כסדר', בחינת מלכות כנ"ל. ועקר בריאת העולם הוא בגין דישתמודעין ליה (זהר בא מב:) כדי לזכות לדעת שלם, הינו לדעת אותו יתברך, שזהו עקר אמפת הדעת ורק זה נקרא דעת, כמו שכתוב (דברים ד, ט): "וידעת היום ויהשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים" וכו', הינו שעקר הבריאה היתה כדי לחבר שלא כסדר בבחינת כסדר, להעלות כל העולמות לשרשן, שיחזר ויתבטל בחינת שלא כסדר, שהוא בחינת כלליות כל העולמות, נגד בחינת כסדר, שהוא הדעת, שהוא ידיעת אלקותו, שזהו עקר התכלית וההשארה שישאר סוף כל סוף, והכל יתבטל נגד זה.

אבל לזכות לזה, לחבר ולהעלות כל העולמות שהם בחינת שלא כסדר לשרשן, שהוא בחינת כסדר,

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים קנט

שהוא החכמה והדעת הנ"ל, זה אי אפשר לזכות כי אם בעולם המעשה הזה על-ידי עשיית המצוות וקיום התורה. וכלליות התורה נכללת בידי שיהם כלי המעשה, בחינת (דברים ז, יא) "היום לעשותן". וזהו בחינת (שם ט, טו) "ושני לוחות הברית על שתי ידי", כי כלליות התורה, שהיא בחינת שני לוחות הברית, היא כלולה בשתי ידים, שהם בחינת כלי המעשה, כי הידים מושיטין כל דבר למקום שצריכין אותו, כן בכלליות העולם על-ידי בחינת ידים, שהם כלי המעשה, בחינת כלליות התורה, על-ידי-זה לוקחין את כל העולמות, שהם בחינת שלא כסדר. ומעלין אותן ומושיטין אותם להשם יתברך שיהיו נכללין בשארשן בבחינת כסדר. ועל-כן איתא בזהר (ח"א צ"ט.) שבשעת הסתלקות רבי אליעזר הגדול הגביה שתי ידיו ואמר: ווי לתרין תורות דיסתלקו מעלמא וכו'. כי שני הידים הם בחינת כלליות התורה, בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה וכנ"ל. ועל-כן עקר המשכת הקדשה הוא על-ידי קדשת הידים.

וזהו בחינת נטילת ידים שחרית, כי מחמת שבעת השנה נסתלק החיות, ואז הסטרא אחרא שאחיותה בבחינת שלא כסדר, נאחזת ביהידי דיקא, כי היא פרוכה אחר הקדשה תמיד. ומחמת שעקר

קס לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים

הקדשה לכלל כל העולמות בשרשן, דהינו לכלל בחינת שלא כסדר בבחינת כסדר, הוא על-ידי בחינת הידים כנ"ל, על-כן הסטרא אחרא דאזלה בתר פרוודא תדיר ורוצה להתגבר תמיד להפריד חס ושלום, בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר, על-כן היא נאחזת בהידיים דיקא ששם עקר הקדשה. והם עקר הכלים שעל ידם יכולין לקשר ולהעלות בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר, על-כן הם נאחזים שם ביותר. ועל-כן תכף כשעומד משנתו צריך לטל ידיו במים תכף להמשיך מימי הדעת, כדי להמשיך בחינת כסדר, כדי לגרש את הסטרא אחרא הנאחזת מבחינת שלא כסדר כנ"ל.

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קט.): 'בת מלך היא ומקפדת' וכו'. כי הקלפה נקראת 'בת מלך' בודאי, מחמת שנאחזת מפגם המלכות. כשחולקין בחינת מלכות לעצמו ואומרים 'אנא אמלוד', שאז נעשה הכל שלא כסדר, שמשם אחיזת הדינים והקלפות וכו"ל. ועל-כן נקראת בת מלך כנ"ל:

ד) ועל-כן אסור קדם נטילה לגע בידיו בעיניו ואזניו וכו' (שלחן ערוך, סימן ד', סעיף ג'). כי כל אלו הם נקבי הראש והמח, וכל השבעה נקבים אלו הם בחינת המשכת הדעת שנמשך דרך שבעה נקבים אלו, שהם בחינת שבעת הנרות, כמבאר במקום אחר (סימן כא).

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארחה-חיים קסא

ועל-כן קדם נטילה אסור לגע בהם בידיו כדי שלא יתגבר בחינת שלא כסדר על בחינת כסדר, שהוא בחינת הדעת, בחינת שבעה נקבי המח. על-ידי הזהמה הנאחזו בהידים, שהם כלי המעשה, שאחיזתו מבחינת שלא כסדר. ועל-כן צריכין לטהר ולקדש תחלה את הידים במים, שהם בחינת המשכת מימי הדעת. ואז יכולין להרים הידים לה' ולכלל הכל בבחינת כסדר, בבחינת (תהלים קלד, ב) "שאו ידיכם קדש", פי על ידי המשכת הדעת נכלל הכל בבחינת כסדר, שהוא בחינת חכמה ודעת כנ"ל, פי החכמה נקרא קדש כידוע.

וזהו בחינת קימת חצות או על כל פנים קדם עלות השחר, כדי לחבר לילה ביום בתורה ותפלה, כדי לחבר ולכלל מדת לילה ביום, הינו לכלל בחינת שלא כסדר, שהוא בחינת לילה, בבחינת כסדר שהוא בחינת יום, שהוא עקר עבודת האדם להעלות ולכלל כל העולמות בשרשן וכנ"ל.

וזהו (תהלים קכד, א): "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות". 'העומדים' וכו' 'בלילות' דיקא, פי עקר התקון על-ידי-זה, על-ידי שקמים בלילה לעסק בתורה ותפלה, שעל-ידי-זה כוללין לילה ביום, שלא כסדר בבחינת כסדר, שזהו עקר תקון כל העולמות כנ"ל. וזהו שנסמך: "שאו

קסב לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארז-חיים

יְדֵיכֶם קִדְשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה'". 'שְׂאוּ יְדֵיכֶם' דִּיקָא, פִּי לְהַעֲלוֹת וּלְחַבֵּר וּלְכַלֵּל לַיְלָה בַּיּוֹם, שְׁלֵא כְסֻדְר בְּבַחֲיִנַת כְּסֻדְר, זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַיָּדִים דִּיקָא, שְׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁהֵם מַגְבִּיֵּהִין כָּל הָעוֹלָמוֹת לְשָׂרְשָׁן בְּבַחֲיִנַת "שְׂאוּ יְדֵיכֶם קִדְשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה'", בְּחִינַת (דְּבָרִים ל"ב, מ) "כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי", שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַרְמַת יָדַיִם הַנֶּאֱמָר בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ, כִּי כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת הֵם כְּלוּלִים בַּיָּדִים, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה מ"ח, יג) "אֶף יָדַי יְסֻדָּה אֶרֶץ וַיְמִינִי טַפְחָה שָׁמַיִם".

וְעַל-כֵּן עָקַר הַקִּדְשָׁה בַּיָּדִים, שְׁעַל-יְדֵי שְׂמֻקְיָמִין הַתּוֹרָה וְהַמַּצּוֹת שְׂכָלוּלִים בַּיָּדִים, שְׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה, עַל-יְדֵי-זֶה מַגְבִּיֵּהִין כָּל הָעוֹלָמוֹת, שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֵא כְסֻדְר, וּמַעֲלִין אוֹתָן וּמוֹשִׁיטִין אוֹתָם לְשָׂרְשָׁן, לְהַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְבַחֲיִנַת כְּסֻדְר, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה שְׁנִקְרָא קִדְשׁ כִּידוּעַ. וְזָהוּ "שְׂאוּ יְדֵיכֶם קִדְשׁ" כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הוּא נִקְשָׁר יָפָה לְפָסוּק הַקָּדָם, שֶׁהוּא: "הִנֵּה בָרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה' הָעוֹמְדִים בְּלֵילוֹת" וְכַנ"ל:

(ה) וְזָהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, בְּחִינַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כַּמְבָּאָר בַּפְּנוֹנוֹת שְׁבָרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּחִינַת שָׁנָה. וְעַל-יְדֵי הַשׁוֹפָר, הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כִּי 'בְּתִשְׂרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם', (רֵאשׁ-הַשָּׁנָה י:) שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֵא כְסֻדְר, בְּחִינַת תְּשָׁר"ק

לקויטי הַלְכוֹת נטילת יָדַים שְׁחִיטת ג' אַרְח־חַיִּים קסג

כַּנ"ל. וְאִז כְּשֶׁמִתְעוֹרֵר בְּחִינַת שְׁלֵא כְסֻדְר, אִז צְרִיכִין
בְּחִינַת שְׁנָה לְבַטֵּל עֲצָמוּ לְגַמְרִי, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת הַשְׁנָה שֶׁל
לִילָה כַּנ"ל, כִּי אִז בְּרֵאשׁ הַשְׁנָה הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל
עֲשָׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה.

וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא לָשׁוּב מִגְדֻלוֹת וּלְהַשְׁפִּיל עֲצָמוּ
וּלְהִרְגִישׁ שְׁפָלוּתוֹ וּפְחִיתוּתוֹ בְּאַמֶּת, כִּי עַקֵּר
הַתְּשׁוּבָה הוּא הַהִכָּנְעָה וְהַשְׁפָּלוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת ז.): 'טוֹבָה מְרֻדוֹת אַחַת בְּלָבוּ שֶׁל
אָדָם יוֹתֵר מִמָּאָה מְלָקוֹת' וְכוּ'. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִיכָה ז, יח):
"וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרִית" — 'לְמִי שֶׁמְשִׁים עֲצָמוּ
כְּשִׁירִים' (רֵאשׁ הַשְׁנָה יז.). נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הִיא עֲנוּוָה
וְשְׁפָלוּת, כִּי כָּל הַחֲטָאִים נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת שְׁלֵא כְסֻדְר
כְּשֶׁמִּחְלָקִין אוֹתָהּ לְעֲצָמוּ, דִּהְיִינוּ עַל-יַדֵּי גְדֻלוֹת, כִּי
מְשִׁם אַחִיזַת כָּל הַדִּינִים, שֶׁמְשִׁם אַחִיזַת יֵצֵר הָרַע
וְהַקְּלָפוֹת שֶׁמֵּהֵם כָּל הַחֲטָאִים. וְכֵן מְבֹאֵר בְּסִפְרִים
שֶׁעַל-יַדֵּי גְאוּוָה בְּאִין כָּל הַחֲטָאִים חַס וְשְׁלוֹם. כִּי כָּל
הַמְתַּגָּאָה כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה' (סוֹטָה ד.); וְכָל הַמוּדָה
בְּעֲבוּדָה זָרָה כְּאֵלוּ כּוֹפֵר בְּכָל הַתּוֹרָה (חֵלֶין ה.). נִמְצָא,
שֶׁעַל-יַדֵּי גְדֻלוֹת בְּאִין לְכָל הַחֲטָאִים חַס וְשְׁלוֹם, כִּי
עַל-יַדֵּי גְדֻלוֹת הוּא מְחַלֵּק בְּחִינַת שְׁלֵא כְסֻדְר מִבְּחִינַת
כְּסֻדְר כַּנ"ל, שֶׁמְשִׁם כָּל הַחֲטָאִים כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה עַל כָּל הַחֲטָאִים הוּא שְׁפָלוּת,

קסד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים

שְׂשִׁים עֲצָמוּ כְּעֶפֶר לְדוּשׁ. וַיִּרְגֵּשׁ שְׂפָלוֹתוֹ וַרְחוּקוֹ מִהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁפִּיל עֲצָמוֹ וַיִּשְׁבֵּר לְבוֹ לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹחֵל לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תהלים נא, ט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֻקִּים לֹא תִבְזֶה". וְכִמוֹ שְׂכַתוֹב: "וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית", לְמִי שְׂמֵשִׁים עֲצָמוֹ כְּשִׁירִים. כִּי עַל-יְדֵי הָעֲנֻוּה וְהַשְׂפָלוּת וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּמָה', כְּאִין וְאָפֶס, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא חוֹזֵר לְבַחֲיַנַּת כְּסֻדֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מ"ה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלִין כָּל הַדִּינִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֻטָּאִים כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה, יוֹם רֵאשׁוֹן לְבְרִיַּאת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אֲזַ צְרִיכִין בְּחִינַת שָׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל שְׂמִבְטָלִין עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי כְּאִלוֹ אִין לוֹ שׁוּם דַּעַת, רַק צוֹעֲקִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּמְמַלִּיכִין אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת גָּמוּר בְּלֵי שׁוּם חֻכְמוֹת; כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם וְחָוָה שְׂשָׂרָשׁ מִבְּחִינַת כְּסֻדֵּר וְשֵׁלָא כְּסֻדֵּר כַּנ"ל. וְהֵם הָיוּ צְרִיכִין לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי עֲבוּדָתָם, דְּהֵינּוּ לְכֻלָּל בְּחִינַת כְּלָלִיוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁלָא כְּסֻדֵּר, בְּבַחֲיַנַּת כְּסֻדֵּר, לְכֻלָּל בְּחִינַת חָוָה בְּאָדָם, וְאֲזַ הָיָה נַעֲשֶׂה הַכֹּל כְּסֻדֵּר, וְהָיָה מִתְנַהֵג כָּל הָעוֹלָם כְּסֻדֵּר בְּלֵי שׁוּם יְסוּרִים וְדִינִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁלָא כְּסֻדֵּר כַּנ"ל, אֲבָל הֵם פָּגְמוּ בְּחֻטָּאִים וְעַל-יְדֵי-זֶה הִפְרִידוּ בְּחִינַת שֵׁלָא כְּסֻדֵּר מִבְּחִינַת

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים קסה

כסדר; כי עקר חטאם היה על-ידי בחינת גדלות, בחינת 'אנא אמלוך', שזהו היה עקר הסתת הנחש הקדמוני, כמו שכתוב (בראשית ג, ה): "כי ידע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים" וכו'. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה יט) שאמרה להם: 'כל אמן שונא בני אמנותו', כי מן העץ אכל וברא את העולם וכו', הינו שהכניס בהם קנאה ותאנה למלך ולהתגאות, כמו שכתוב שם: "והייתם כאלקים" — 'יוצרי עולמות'. כאומר: למה לכם להיות נכנעים ובטלים תחתיו, הלא אם תאכלו מעץ הדעת תהיו בעצמכם אלקים ומלך כמותו? ! שכל זה הוא בחינת 'אנא אמלוך' הנ"ל, שרוצה להמשיך בחינת מלכות לעצמו חס ושלו, ועל-ידי-זה נעשה הכל שלא כסדר, כי הוא בתוך בחינת שלא כסדר.

ועל-כן באמת נגזר עליהם מיתה לדורות, כי פגמו בבחינת כסדר, שהוא בחינת חכמה, שמשם כל החיות, בחינת "החכמה תחיה" (קהלת ז, יב), בחינת מ"ה חיינו וכו'. והם פגמו בזה והפרידו עצמן מבחינת כסדר, מבחינת חכמה, מבחינת מ"ה, שהוא עקר החיות כנ"ל, על-כן נמשך עליהם מיתה הפך החיים. ועל-כן גרמו שנעשה הכל שלא כסדר, שהם בחינת כל הדינים והגזרות שנגזרו על העולם על-ידי

חטאם, כמו שכתוב שם: "בעצבון תאכלנה וקוץ ודרדר תצמיח לך" וכו'. ופרש רש"י: 'כשתזרענה חטים היא מצמחת לך קוץ ודרדר' וכו', שכל זה הוא בחינת שלא כסדר שגרמו על-ידי חטאם שהיה בחינת גדלות, בחינת 'אנא אמלוד', שעל-ידי-זה נעשה הכל שלא כסדר, על-ידי שהמשיכו עליהם בחינת שלא כסדר על-ידי חטאם וכו' פנ"ל. ולא די שלא תקנו את העולם ולא העלו ובררו את העולם מבחינת הדינים הנאחזין בבחינת שלא כסדר, ולכלל הכל בבחינת כסדר, שזה היו צריכין לעשות ולתקן ביום הזה שנבראו בו, כי בשביל זה נברא אדם וחוה, כדי להרים כל העולם לשמשו לכלל כלליות העולם שהוא בחינת שלא כסדר בבחינת כסדר פנ"ל; ולא די שלא תקנו זאת, אף גם קלקלו בזה מאד על ידי חטאם וכו' פנ"ל.

ועל-כן עקר הסתת הנחש היה מתחלה לחוה, כי חוה היא בחינת שלא כסדר, שמשם משתלשל אחיזת הקלפות. ועקר התקון הוא שיתבטל בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר, שיהיה נכלל ונתבטל בחינת חוה לאדם והוא התגבר על חוה, בחינת שלא כסדר — להסיתה, כדי להפריד, חס ושלום, בחינת חוה מאדם, שיתגבר חס ושלום בחינת חוה, בחינת שלא כסדר, על בחינת אדם כסדר, עד שהאדם יעשה רצון חוה, כדי

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארז-חיים קסז

להגביר בחינת שלא כסדר חס ושלום, וכנ"ל. אבל אחר כך עשו תשובה מיד, והתחילו לתקן הכל, אבל התקון לא יגמר עד הסוף, עד שיבא משיח צדקנו, כמוכא.

ובכל שנה ושנה אנו צריכין לתקן זאת בראש השנה, כי אז נבראו והיו צריכין לתקן זאת וקלקלו בו כנ"ל, ועל-כן אנו עוסקים בעבודתנו בראש השנה ויום הכפורים לתקן זאת, כמוכא בכונות. נמצא, שעקר התקון בראש השנה הוא להשתדל לחזור ולתקן שיהיה הכל כסדר לעשות תשובה על כל חטאיו שנמשכין מבחינת שלא כסדר מבחינת גדלות, ולבטל עצמו להשם יתברך בבטול גמור, כדי להרים כל העולם שנברא אז שהוא בחינת שלא כסדר, לחזור ולכללו בבחינת כסדר וכנ"ל.

וזהו בחינת השנה של ראש השנה המוכא בכונות דאפיל דורמיטא עליה וכו', כי השנה הוא בחינת בטול, כי יש בחינת כסדר ושלא כסדר, שהם בחינת חכמה ומלכות אדם וחנה. וצריכין לבטל בחינת חנה לבחינת אדם, לידע שכל העולם המתנהג על-ידי בחינת מלכות, בחינת חנה, הכל נמשך ממנו יתברך לבד, "כי לה' המלוכה" והכל כאין ואפס נגדו יתברך וכל דיירי ארעא פלא חשיבין וכו'. וזה הדעת מצוה גדולה לידע ולהודיע ולהתודיע, כי זה עקר חיות האדם

קסח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים

וְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה חוֹזֵר הַכֹּל כְּסֻדְר כַּנִּ"ל,
אָבֵל בְּעֵת שְׂרוּצָה לְהִתְגַּבֵּר בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְר, שֶׁהוּא
בְּחִינַת דִּינִים, דְּהֵינּוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׂאֵז נִבְרָא הָעוֹלָם,
שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְר, וּבּו חֲטָאוּ אָדָם וַחֲוָה וְכוּ'
כַּנִּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה גָרְמוּ בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְר שִׁיתְגַּבֵּר חֵס
וְשְׁלוֹם, עַל-כֵּן צָרִיכִין אֶז לְבַטֵּל עֲצָמוּ לְגַמְרֵי בְּבְחִינַת
שָׁנָה, דְּהֵינּוּ לְסַלֵּק וּלְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ
שׁוֹם דַּעַת כָּלָל, רַק לְהַמְלִיךְ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַמוּנָה
וּבְתַמִּימוֹת גָּמוּר בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת, שְׁכָל זֶה עָקֵר
עֲבוּדָתָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים שְׂאֵנוּ עוֹסְקִין רַק
לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמָה, כִּי אָנוּ מְסַלְּקִין דַּעְתָּנוּ
לְגַמְרֵי וּמְבַטְלִין עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי, שֶׁזֶהוּ עָקֵר עֲבוּדָתָנוּ
בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים, שְׂאֵז עוֹסְקִין כָּל יִשְׂרָאֵל בְּתַפְלוֹת
וְתַחֲנוּנִים וּבְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת שֶׁל סֵפֶר תְּהִלִּים וּשְׂאֵרֵי
מִינֵי בְּקָשׁוֹת וְתַחֲנוּת וְסְלִיחוֹת וּפְיּוּטִים וְכוּ', שְׁכָל זֶה
הוּא בְּחִינַת תַּמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּלֵי חֲכָמוֹת כָּלָל, כִּי אָנוּ
מְגַלִּין מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת לְבַד בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשָּׁנָה שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶז כַּמְבָּאָר
בְּכַוָּנוֹת. וּמְבָאָר שֶׁם שֶׁהַשָּׁנָה הִיא שְׁמִסְתַּלְקִין
הַמַּחֲזִין מְזַעֵיר אַנְפִּין לְמַעְלָה וְכוּ' וְאֶז נִמְשָׁכִין הַמַּחֲזִין
וְהַחִיּוֹת לְבְּחִינַת מַלְכוּת שְׁלֵא עַל-יְדֵי זַעִיר אַנְפִּין, כִּי אִם
עַל-יְדֵי בִינָה אִמָּא עֲלָאָה בַּעֲצָמָה וְכוּ'. וְאַחַר כֵּן עַל-יְדֵי

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארבע חיים קסט

השופר נמשכין לו מחין חדשים שנתחדשו על-ידי השנה, ואז נתעורר מהשנה ואז ננסרת המלכות וכו', עין שם; הינו שהשנה הוא בחינת הסתלקות המחין שמסלקין המחין בכונה שלא יתאחו בהם בחינת שלא כסדר, בחינת גדלות, שהעקר הפגם בהמחין, כמובא בכתבי האר"י ז"ל, שפגם הגדלות הוא במחין. ועל-כן גאווה בגימטריא י"ה, שהם המחין, עין שם.

כי עקר פגם הגאווה הוא שאומר: 'אנא אמלוך'. ובאמת עקר חיות המלכות הוא על-ידי החכמה, כי החכמה תחיה וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל. וצריכין להעלות המלכות לשרשה בבחינת "והיתה לה המלוכה"; לידע, שכל העולמות וכל אשר בהם, שהם בחינת מלכות פנ"ל, הכל נברא ומתנהג רק על-ידי מלכותו יתברך לבוד אשר בכל משלה. ועל-כן צריכין לביטל עצמו נגדו יתברך ולהיות בעיני עצמו כלא ממש, בבחינת "ונחנו מ"ה" (שמות טו, ז); כי עקר החיות הוא בחינת מ"ה, בחינת מ"ה חיינו פנ"ל, אבל כשיש לו גדלות ואומר: 'אנא אמלוך'. ורוצה להמשיך המלכות לעצמו, וכל זה מחמת שמתגאה בדעתו ונדמה לו שכבר השיג איזה שכל והוא למדן או מקבל וצדיק עד שראוי לו למלך ולהשתרר. נמצא, שרוצה להפך את הסדר לחלק המלכות לעצמו כאלו יש לו כח ודעת

קע לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים

להחיות את המלכות, שעקר חיותו מהחכמה, ורוצה להמשיך בחינת החכמה לתוך בחינת שלא כסדר ולהגביר בחינת שלא כסדר על כסדר חס ושלום.

כי בודאי אי אפשר לו להמשיך בחינת מלכות לעצמו כי אם על-ידי חכמה, שהוא חיות המלכות. ועל-כן זה שמתגאה ואומר 'אנא אמלוד', הוא פוגם בהמח והחכמה, שרוצה להמשיך המח לתוך מלכות דסטרא אחרא שהוא גאות. ועל-כן בעת שלא נמתק עדין בחינת שלא כסדר, דהינו בראש השנה בתחלתו, צריכין לבטל ולסלק המח לגמרי כדי שלא יתאחז בו בחינת שלא כסדר, בחינת דינים וכו' כנ"ל, ועל-כן מבטלין עצמן לגמרי. ובשעת הבטול, שהוא בחינת שנה, דהינו שאין אנו משתמשין בשום חכמה, אזי אנו נכללין למעלה מחכמת אדם, כי על-ידי תמימות ופשיטות ואמונה עולין למעלה מהמח והחכמה, כמבאר במקום אחר בדברינו.

ואז אנו ממליכין אותו יתברך בתמימות בלי שום חכמות, שזהו בחינת שנמשכין המחין והחיות להמלכות שלא על-ידי זעיר אנפין, שהוא בחינת חכמת אדם, כי עקר האדם הוא בחינת זעיר אנפין פידוע, כי עכשו אנו מגלין מלכותו בלי שום חכמות כי אם על-ידי הבטול לבד, שאז נכללין למעלה למעלה

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ג' ארח-חיים קעא

בבחינת בינה אמא עלאה, שהוא פלילות של שלש ראשונות, ומשם נתגלה מלכותו יתברך. ואחר כך על-ידי השופר נמשכין מחין חדשים ונתעוררין מהשנה; כי על-ידי השנה והבטול, על-ידי-זה זוכין אחר כך למחין גדולים ואז ננסר המלכות ונעשה פרוץ שלם וכו'. כי אחר כך פשוטין למחין וקדשה אז נתגלה מלכותו יתברך לעין כל בדעת שלם, כי זוכין להמשיך כל המחין רק בשביל התגלות מלכותו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע שהוא היוצר הוא הבורא וכו'. ואז נמתק בחינת שלא כסדר ונכלל בבחינת כסדר, בבחינת באתר דאית דכר נקבא לא אדכר תמן, כי היא בטלה אצלו.

כי בעת שהמחין בשלמות בקדשה אין מתיראין מבחינת שלא כסדר מאחר שיודעין שהכל מאתו יתברך לבוד, שאז נתבטל בחינת שלא כסדר לגמרי; ועל כן עקר התעוררות השנה הוא על-ידי קול שופר, כי הקול הוא בחינת 'מה' הויה בחינת כסדר, כמו שכתוב בתקונים: 'הויה בקול ודבור באדם', שהם בחינת כסדר ושלם כסדר, כי קול מעורר הפונה, שהם המחין. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה כט:): 'תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה'. כי קול שופר הוא בחינת חכמה, בחינת מ"ה, בחינת קול

קעב לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארזח-חיים

מעורר הפונה שבמח, כי הקול אין בו תפיסא ואין יכולין להבין מחברו שום דבר על-ידי הקול לבד, כי הקול הוא בחינת מ"ה, בחינת פח החכמה לבד, כי עכשו אנו ממשיכין רק בחינת הקול לבד, שהוא בחינת מ"ה כסדר. כדי להגביר בחינת כסדר, ואחר כך על-ידי הקול נבנה הדבור, שזהו בחינת התפלה, בחינת מלכיות וזכרונות ושופרות שאומרים בראש השנה אחר תקיעת שופר.

ועוד היה לי כמה דברים בזה. ולא נכתב בזמנו ונשפח, חבל על דאבדין; השם יתברך יזכנו לחזר ולמצא כל האבדות, ולא נאבד עוד שום דבר ודבור כבוד סיד שאינו מאבד טפה, אמן בן יהי רצון:

הלכה ד'

(א) על-פי התורה "ויאמר בעז אל רות" (בסימן סה), עיין שם כל התורה היטב. והפלל, שהאדם צריך תמיד להסתפל על התכלית שהוא פלו טוב פלו אחד, ששם מתבטלין כל היסורים וכל הצרות שבעולם, כי הכל לטובה, אך אי אפשר להסתפל על התכלית הזו כי אם בסתימו דעינין מחיזו דהאי עלמא לגמרי וכו'. ועל-כן מטבע בנפש האדם פשיש לו יסורין גדולים חס ושלום, הוא סותם ועוצם עיניו בחזקה מאד וכו' כדי

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארחה חיים קעג

לברח אל התכלית וכו', עיין שם כל זה היטב. אף אחר כן כששב מהבטול חוזרים ומתגברים היסורים ביותר מבתחלה. כמו שני אנשים שנלחמים זה עם זה שפשאחד רואה וכו', אף אחר כן מקרין ומבטלין היסורים על-ידי התורה ששואבין על-ידי היסורים, על-ידי שנתבטל אל התכלית, שעל-ידי-זה מאיר הזריחה של הרשימו לתוך המחין ומקבל תורה על-ידי השמחה, שהוא פלי לקבלת התורה, שעל-ידי-זה מכבין צמאון הנפש, שהוא בחינת יסורים, בבחינת (ישעיה נה, א) "הוי כל צמא לכו למים" וכו', עיין שם כל זה באר היטב. ואז יכולין להתפלל פראוי ולעשות אחד מפל התפלה וכו' וכו', עיין שם היטב:

ב) וזה בחינת נטילת ידים שחרית, פי השנה הוא בחינת בטול אל התכלית בסתימא דעינין ומשם שרש השנה (כמובא בהתורה "ויהי מקץ זכרון" סימן נד), שבשעת שנה מתדבקין בעלמא דאתי, שהוא בחינת בטול. וכן בהתורה "פי מרחמם ינהגם" סימן ז' על מאמר רבותינו זכרונם לברכה: 'והיה רבי אליעזר ישן', מוכן שם גם כן ששנה, הוא בחינת בטול בחינת "עיין לא ראתה", עיין שם, פי עקר השנה שהשם יתברך מפיל על האדם הוא בשביל בחינות הנ"ל המבאר בתורה הנ"ל, דהינו כדי לברח בכל פעם מהדינים והיסורים שכלם נמשכין

קעד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארז-חיים

מבחינת בלבול הדעת, כמובא בדברינו במקום אחר. ומחמת שהאדם בא לזה העולם רק בשביל המלחמה ללחם מלחמת ה' עם התאוות והבלבולים ולדבק מחשבתו בהשם יתברך תמיד, על-ידי-זה המחין מתיגעים בכל פעם. ועל-כן הטביע השם יתברך בנפש אדם, שכשהבלבולים מתגברין ביותר והמחין מתיגעים, שיפל עליו שנה שהוא סתימות העינים ובטול המחין, הינו שישתם עיניו ויבטל מחו ודעתו לגמרי, שזהו בחינת בטול הנ"ל, הינו בטול אל התכלית הטוב, ושם מתבטלין כל הבלבולים, שהם בחינת כלל כל הדינים והצרות והיסורים והמניעות, כי כלם מתבטלים על-ידי הבטול אל התכלית הנ"ל, ומשם נטבע השנה על כל אדם ועל כל הברואים.

ועל-כן באמת מי שזוכה יכול להשיג בשעת שנה דברים גבוהים מאד, מחמת שאז הוא בבחינת בטול אל האור אין סוף יתברך שמו, ועל-ידי-זה משיג מה שמשגי כמובא בזהר הקדוש (פרשת ויקהל דף קצה) על פסוק: (תהלים כד, ג) "מי יעלה בהר ה'" וכו'. ועל-כן כשקמים מהשנה צריכין לטל ידיו במים, כי כשקמים מהשנה זה בחינת שחזור מהבטול, ואזי רוצים הדינים, שהם הבלבולים, שמהם כל הטמאות הם רוצים להתגבר יותר ויותר, כמבאר בהתורה הנ"ל. ואז

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארז-חיים קעה

צריכים להתגבר ביותר לבטלם על-ידי התורה שממשיכין מהרשימו וכו', שהוא בחינת מים פנ"ל.

וזהו בחינת נטילת ידים במים תכף כשקמים מהשנה. כי אז כשקמים מהשנה, שהוא בחינת שחוזרים מהבטול, אז צריכים תכף ומיד להמשיך מימי התורה כדי לגרש רוח הטמאה השורה על הגוף, ועקר על הידים, דהינו כחות הדין והבלבולים העומדים ואורבים ושורים על הגוף בשעת הבטול, שתכף כשיחזור הדעת מהבטול יהיו נאחזים בו יותר וכנ"ל. ועל-כן צריכין לזהר לגרשם תכף כשעומדים מהשנה על-ידי הטהרה במים, שעל-ידי-זה ממשיכין טהרה וקדשה ממימי התורה שנמשכין מהרשימו של הבטול שמבטלין היסורים והדינים כששביין מהבטול וכנ"ל.

וזהו בחינת התחדשות התורה שצריכין לקבל בכל יום ויום, שהוא התחדשות המחין שנמשכין בכל יום בבחינת "חדשים לבקרים" (איכה ג, כג); וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (דברים ו, ב): "אשר אנכי מצוה היום". שיהיו דברי תורה בכל יום בעיניך כחדשים (ספרי שם). נמצא, שבכל יום צריכין להמשיך על עצמו קבלת התורה מחדש, הינו פנ"ל, כי על-ידי השנה הוא בחינת בטול, ומשם צריכין לקבל התחדשות התורה, כדי לבטל הדינים והטמאות וכו' הרוצים להתגרות אז

קצו לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארז-חיים

דיקא ביותר וכנ"ל. ומי שזוכה לזה בשלמות לחדש בתורה חדושים אמתיים בכל יום, אשרי לו; אף אפלו שאר בני העולם שאינם זוכין לזה צריכין על כל פנים להתגבר לעסק בתורה, בבקר בהקיצו משנתו, כמבאר בכל הספרים לעמוד באשמרת לעסק בתורה כדי לכבות על-ידי-זה צמאון הנפש, דהינו לגרש כל היסורים והדינים והסטרא אחרא וכל מיני בלבולים על-ידי התורה שמקבלין מהרשימו. ועל-כן באמת אפלו מי שאינו זוכה לחדש בתורה ממש, צריך על כל פנים להתגבר בכל יום ויום לעסק בתורה בחשק חדש וחיות חדש, ויהיה בעיניו כחדשים ממש, כי זהו גם כן בחינת התחדשות התורה, כמבאר במקום אחר, הינו כנ"ל. וזהו כל בחינת ציצית ותפלין וקריאת שמע ותפלה, שכלם הם בחינת התחדשות המחין שנמשכין על כל אחד מישראל בכל יום; שכל זה נמשך מבחינת הזריחה והרשימה של הבטול אל התכלית, שהוא בחינת שנה וכנ"ל:

א וזה בחינת תקוף הנס של חנכה, עד שזכינו למצוה חדשה להדליק נר חנכה בביתנו בכל שנה, כי הדלקת נר חנכה מדליקין מהזריחה של הרשימו הקדושה של הבטול אל התכלית, שממש כל קבלת התורה והמצוות, שהם בחינת כלל כל האורות

לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קעז

הקדושות, בחינת "פי נר מצוה ותורה אור", שעל-ידי-
זה מבטלין כל הצרות והסטרך אחרא שמהם יניקת
מלכות עכו"ם, כי מלכות עכו"ם עמדה על ישראל
להשפיתם תורתך וכו', כי ידעו שעקר ההתגברות
כנגדם הוא על-ידי התורה כנ"ל, על-כן רצו להשפית
התורה חס ושלום, אבל הצדיקים שבאותו הדור, שהם
מתתיהו כהן גדול ובניו, בטלו עצמם בתכלית הבטול
אל השם יתברך והשליכו נפשם מנגד ומסרו נפשם
בשביל ישראל, שזהו בחינת בטול.

כי זהו עקר העצה הגדולה האמתית בכל הצרות חס
ושלום, שעוברין על ישראל בכלליות, או מה
שעובר על כל אדם בפרטיות, רחמנא לצלן, שאין שום
עצה נכונה לברח מהם כי אם על-ידי הבטול אל
התכלית, דהינו לסתם עיניו בחזקה ולעשות עצמו
כישן, ולבטל עצמו בתכלית הבטול כאלו אין בו שום
הרגשה כלל, רק לדבק ולבטל מחשבתו אל האור האין
סוף יתברך. וזה יכול כל אדם לעשות, כאשר שמעתי
מפיו הקדוש, כי אף-על-פי שאינו יכול לזכות לבטול
בשלמות כמו גדולי הצדיקים השלמים, אף-על-פי-כן
יכול כל אדם לבטל עצמו איזה שעה אם ירצה באמת.
ועל-ידי הבטול יתבטלו ממנו היסורים והצרות. אף
אחר כך יכול להיות שיתגברו יותר חס ושלום, וצריך

קעח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

להתגבר לבטלם על-ידי חיושי התורה, או על-ידי עסק התורה בחשק חדש וכנ"ל:

ד) ועל-כן עקר קבלת התורה הנה על-ידי בחינה זאת, על-ידי שהיו תחלה בצרה גדולה במצרים, עד שבא משה רבנו ובטל עצמו בתכלית הבטול, כמו שכתוב (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד" וכו'. שזהו בחינת תכלית הבטול, שהוא בחינת ענוה אמתית. ועל-ידי הבטול הזה בטל כל הצרות וגאל אותנו ממצרים ומכל הטמאות והסטרא אחרא. ומבחינת הבטול הזה המשיך לנו את התורה לגרש הסטרא אחרא והקלפות שלא יתגברו ביותר אחר כך כנ"ל. ועל-כן הכרחו לברח ממצרים מחמת שהיה קדם קבלת התורה. ובמצרים לא היה אפשר לתן התורה, כי היתה מלאה גלולים, על-כן באמת הנה קשה וכבד מאד לצאת ממצרים, כי בכל פעם שבטל משה את עצמו והאיר על ישראל בחינת בטול, כי הודיע להם שמו יתברך והאיר עליהם אור האין סוף, ולמדם להתדבק ולהתבטל אליו יתברך, אך כל מה שבטל את עצמו ביותר, התגברו המצריים ביותר והכבידו את לבם ביותר, מחמת שהבטול צריך להיות ברצוא ושוב וכו' כנ"ל, כי אז הנה קשה להמשיך תורה בכל פעם.

אך בחמלת ה' עשה עמנו נסים ונפלאות גדולות

לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קעט

ונוראות עד שהאיר על ישראל הארה גדולה ועצומה מאד בליל שמורים, כמו שכתוב (שמות יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים" וכו', ותרגומו: ואתגליתני. וכמוכא בכונות, עד שמגדל הארה נפלו ומתו כל בכורי מצרים שהיו אורבים להתגרות ולהתגבר על-ידי-זה דיקא, כי לא היו יכולים לסבל אפלו מרחוק התנוצצות האור הגדול הזה, כי אז בּחמלתו האיר עלינו אור גדול מאד כל הלילה הקדושה הזאת, שהוא ליל שמורים. עד שנתבטל כח הסטרא אחרא, שהוא בחינת מלכות מצרים אז מאד וכנ"ל, ואז ברחו ישראל תכף, כי הכרחו לברח מחמת שבהכרח שישובו מהבטול אף-על-פי שנמשך הרבה. ואז יוכלו המצרים להתגבר ביותר פנ"ל. ועל-פן הכרחו לברח מחמת שלא היה באפשר אז עדין להמשיך תורה אחר כף לבטלם על-ידי התורה פנ"ל.

ועל-פן באמת רדפו מצרים אחר כף כשהגד לפרעה כי ברח העם (שמות יד, ה); כי אף-על-פי שנתבטלו ונכנעו פרעה ומצרים באותו הלילה מאד, אף-על-פי-כן אחר כף התגבר מחדש, מאחר שלא היה עדין קבלת התורה לבטלו בשלמות על-ידי התורה, כי עקר בטולם לגמרי בשלמות הוא על-ידי התורה שממשיכין אחר כף מהרשימו של הבטול וכנ"ל. ואז לא היה אפשר

עדין לקבל התורה, על-כן התגבר והכביד לבו ורדף אחריהם עד הים, על-כן היו אז באמת בסכנה גדולה מחמת שהתגבר אז ביותר ויותר ולקח את כל חילו שש מאות רכב בחור, שהם כלל כל הפחות של הסטרא אחרא והדינים, רחמנא לצלן, פמובא, פי אז אחר הבטול מתגברין יותר ויותר כנ"ל. אבל השם יתברך בחמלתו חמל עלינו בזכות אבות ובכחו של משה ובקע מים מפניהם בזכות קבלת התורה שעתידין לקבל, שהיא בחינת מים כנ"ל. ועל-ידי-זה ברחו המים הגשמיים מפניהם ועברו בתוך הים ביבשה. והמצרים נטבעו בהם; והכל בכח התורה שעתידין לקבל, שהיא בחינת מים וכנ"ל:

ה) ועכשו בגלותנו הארוך המר הזה שהוא קשה יותר מגלות מצרים ומכל הגליות פמובא, פי על הגלות הזה נאמר (איכה א, ט): "ותרד פלאים". וכן בכל מקום שמדברים הפסוקים וחו"ל מזה הגלות, כלם מפליגים בעצם אריכות ומרירות זה הגלות, פמבאר במדרשים. ולפי אריכת מרירת הגלות לא היה אפשר לסבלו, לולא ה' שהיה לנו שהקדים רפואה למכה שכבר זכינו לקבלת התורה במעמד הר סיני, וגם עכשו אין דור יתום. והשם יתברך שולח לנו צדיקים גדולים ונוראים שממשיכין עלינו בחינת הארת אור האין סוף,

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קפא

וּמְלַמְּדִים אוֹתָנוּ לְהִתְבַּטֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם וּבְפָרֵט
בְּעֵת צָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְהַעֲקָר מַה שְּׁמַמְשִׁיכִין לָנוּ
חֲדוּשֵׁי תוֹרָה נִפְלְאִים מְאֹד, שְׂבֻזָּה הֵם מְחִיִּין אוֹתָנוּ
וְנוֹתְנִין לָנוּ כַּח לַעֲמֹד כְּנֻגָדָם וּלְבַטְלָם, כְּשִׁמְתַּגְּבְּרִים
וּמְתַגְּרִים אַחַר כֵּן בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, כִּי בְּכָל פַּעַם מְבַטְלִין
אוֹתָם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂכָבָר זְכִינוּ לְקַבְּלָהּ
עַל-יְדֵי מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי הַחֲדוּשִׁים
הַנִּפְלְאִים שְׁחֲדָשׁוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שְׂבָכָל דוֹר,
בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים קִיט, ז) "זֹאת נִחְמְתִי בְּעַנְיִי כִּי אִמְרַתְךָ
חִתְּנִי" וְכַנֵּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה שְׂמִתְתִּיחֹוּ וּבְנֵיו וְכָל
הַצְּדִיקִים שְׂבָאוֹתוֹ הַדוֹר זְכוּ לְבַטּוֹל הַנֵּ"ל
בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁהִמְשִׁיכוּ אַחַר כֵּן הָאָרֶז גְּדוֹלָה
מִהָרְשִׁימוֹ הַנֵּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה, שְׂעַל-יְדֵי-
זֶה הַתַּגְּבֵרוֹ עַל מַלְכוּת עֲכוֹ"ם הַרְשָׁעָה וְכַנֵּ"ל. וּמִגְּדֹל
הָאָרֶז הַזֶּה זְכוּ לְהִמְשִׁיךְ לַדּוֹרוֹת הָאָרֶז גְּדוֹלָה בְּכָל
שָׁנָה 'בְּיָמִים הָהֵם בְּזִמְן הַזֶּה', וְקָבְעוּ לָנוּ שְׂמוֹנֵת יָמֵי
חֲנֻכָּה אֵלּוּ וְתִקְּנוּ לְהַדְּלִיק בָּהֶם נֵר חֲנֻכָּה, שְׂזֹאת
הַהַדְּלָקָה הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הָאוֹר וְהַזְרִיחָה
שֶׁל הָרְשִׁימוֹ מִהַבְּטוֹל שְׂמִשְׁם קְבֵלַת הַתּוֹרָה, שְׂעַל-יְדֵי
זֶה מְתַגְּבְּרִין כְּנֻגָד כָּל הַקָּמִים עָלֵינוּ, שְׂמִתַּגְּבְּרִין בְּיֹתֵר
וְיֹתֵר בְּכָל פַּעַם כְּדָרֵךְ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הַנִּלְחָמִים זֶה בְּזֶה

קפב לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

כנ"ל, אבל על-ידי בחינת קבלת התורה מאור הרשימו
הנ"ל, שהוא בחינת הדלקת נר חנכה, על-ידי-זה
מתגברים עליהם כנ"ל. ועל-כן הם שמונת ימי חנכה
כדי להמשיך הארת קבלת התורה משרשה, שהוא
בחינת יום השמיני, שהוא בחינת בינה שכלול משלש
ראשונות ששם נאחז ונתפס אור הזריחה של הרשימו,
כי 'בינה לבא', שהוא בחינת שמחה, בחינת (תהלים ד, ח)
"נתתה שמחה בלבי", שהוא כלי לקבלת התורה
שנמשך לתוך שבעת ימי הבנין, שהם בחינת השבע
מדות, שהם בחינת כלל התורה, בחינת (משלי ט, א)
"חצבה עמודיה שבעה" כידוע:

זו בחינת חלום פרעה שתקונו על-ידי יוסף שפתר
אותו, שקורין זאת הפרשה בימי חנכה, כי פרעה
ראה בעת שנה שנמשך מבחינת בטול כנ"ל, ראה אז
איך שבע פרות הרעות בולעים שבע פרות הטובות
וכו', שהוא בחינת התגברות הרע על הטוב, הינו
התגברות השבע מדות רעות על שבע המדות הטובות,
עד אשר (בראשית מא, כא): "ותבאנה אל קרבנה ולא נודע
כי באו אל קרבנה". כי כל כף מתגברת הסטרא אחרא
בכל פעם עד שרוצה להשפית את האדם בכל פעם
כאלו לא ראה טוב מעולם, אף-על-פי שבתחלה בעת
הבטול ראה רק את הטוב שהם בחינת שבע פרות

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קפג

הטובות, אך ראה שתכף אחר כך סמוך להקיצו, דהינו
כשמתחיל לשוב מהבטול חוזרים ומתגברים אחר כך
שבע פרות הרעות. שהם הרע שאורב ומתגרה ומתגבר
ביותר אחר כך וכנ"ל.

וזה שנסמך התגברות הפרות רעות להקיצו כמו שכתוב
שם: "ומראיהן רע וכו' ואיקץ". וכן בכל הפרשה
הינו כנ"ל. ותקונו על-ידי יוסף שזכה לתכלית הבטול
בשלמות כראוי, בבחינת (שם מט, כב) "בן פרת יוסף בן
פרת עלי עין", 'עולה עין', שיוסף, בחינת הצדיק האמת,
עולה על העין, כי הוא סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא
לגמרי ואין לו שום הסתכלות בזה העולם אפלו כהרף
עין, ועל-כן נקרא עולה עין, כי הוא עולה על העין
ומושל עליו, כי מי שיש לו הסתכלות בזה העולם, כפי
הסתכלותו בן הוא תחת העין, כי העין מושל עליו מאחר
שנמשך אחר עיניו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה
(סוטה ט): על כמה 'שהלך אחר עיניו', שזהו בחינת (במדבר
טו, לט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שלא
תהיה 'העין רואה והלב חומד שולטין עליו' (עין במדבר
רבה י, ב, רש"י שלח טו, לט), רק הוא יתגבר על העין והלב
ויעלה עליהם וימשל בהם בבחינת 'עולי עין'. שלא יהיה
לו שום הסתכלות בזה העולם שזהו בחינת יוסף שנקרא
'עולי עין'.

קפד לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

וְעַל-כֵּן הוּא מְבַטֵּל כָּל הַחֲרָפוֹת וְהַבּוֹשׁוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל
הַתְּאוּוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, בְּבַחֲיַנְתָּ (פְּרָאשִׁית ל, כג)
"אַסֵּף אֱלֻקִּים אֶת חֲרָפְתִּי". וְעַל-כֵּן זָכָה יוֹסֵף לְתַכְלִית
הַבְּטוּל בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה פָּתַר וְתַקֵּן חֲלוּם פְּרָעָה,
וְהַגְּבִיר הַטּוֹב עַל הָרַע, שֶׁבַע שָׁנֵי הַשְּׁבַע עַל שֶׁבַע שָׁנֵי
הָרָעָב. וְזֶה בְּחִינַת (שָׁם מו, ד) "וַיּוֹסֶף יָשִׁית יָדָו עַל עֵינָיִךְ".
'יָדָו' דִּיקָא, בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה שְׁמַקְבְּלִין מִהַרְשִׁימו,
שְׁעָקַר הַקְּבֻלָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יָדִים, בְּבַחֲיַנְתָּ (דְּבָרִים ט, טו)
"וַשְּׁנֵי לוּחַת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יְדָי", בְּחִינַת "כְּתוּבִים
בְּאֶצְבַּע אֱלֻקִּים" הַנֶּאֱמָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל עַל מֵאֵמַר
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבָרְכָה (תַּעֲנִית ל.א.): 'וְכָל אֶחָד מֵרְאֵה
בְּאֶצְבָּעוֹ', כִּי עָקַר הַתַּקּוּן הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁמַקְבְּלִין
אַחַר כֵּן פֶּנ"ל. וְהַתּוֹרָה מְגַנָּה עַל הָעֵינַיִם שְׁאֶפְלוּ
כְּשִׁחוּזָרִין מִהַבְּטוּל לֹא יִתְגַּבְּרוּ הַסְטָרָא אַחֲרָא, כִּי נוֹפְלֵת
עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, בְּבַחֲיַנְתָּ (תְּהִלִּים יט, ט) "מִצּוֹת ה' בָּרָה
מֵאִירַת עֵינַיִם".

וְזֶהוּ: "וַיּוֹסֶף יָשִׁית יָדָו עַל עֵינָיִךְ". 'יָדָו' דִּיקָא 'עֵינָיִךְ'
דִּיקָא וְכַנ"ל, הֵינוּ שְׁאֶפְלוּ כְּשִׁחוּזָרִין מִהַבְּטוּל,
שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּתִיחַת הָעֵינַיִם, אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִהְיֶה
לָהֶם כַּח לְהַתְּגַבֵּר עוֹד, כִּי יִתְבַּטְּלוּ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
וְכַנ"ל, כִּי הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים אֶפְלוּ כְּשִׁחוּזָרִים מִהַבְּטוּל
וּפּוֹתְחִין אֶת הָעֵינַיִם, אֵינָם מְסַתְּפָלִים חֵס וְשָׁלוֹם, עַל

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קפה

הבלי עולם הזה, רק שומרים עיניהם על-ידי התורה שמקבלין מהבטול כנ"ל. ועל-ידי-זה מתבטלין כל הדינים והצרות וכל הסטרא אחרא, וזהו בחינת "ויוסף ישית ידו על עיניו" וכנ"ל:

ח) וזה בחינת ציצית, שהם תקוין הלבושין, שהם בחינת הכלים של המחין, כי צריכין תחלה לתקן ולזכך מאד את הכלים שהם הלבושים, כדי שיוכלו לקבל אור הזריחה של הרשימו מהבטול אל האין סוף, ולא תעבר ולא תשכח מהם; כי כל אחד מישראל בפנימיות נפשו הוא משתוקק ובווער מאד מאד להשם יתברך, מחמת שבפנימיות הוא מסתכל בכל עת אל התכלית, שהוא אור האין סוף, שממש שרשו ורוצה להדבק ולהכלל שם, אך מחמת שבחינה זאת הוא תמיד בבחינת "והחיות רצוא ושוב", וכשהוא בחינת "ושוב" אין הכלים של המחין, שהם בחינת הלבושין, יכולים לקבל אור הזריחה ממש, ועל-כן אין לו בפה לקרר הצמאון שלו, ואז על-פי רב נשכח ממנו לגמרי; ועל-כן היצר הרע וחילותיו מתגרין בישראל ביותר מחמת שרואין שרוצה לברח בכל פעם אל התכלית, בפרט בהתלמידי חכמים הכשרים החפצים ומשתוקקים ביותר אל התכלית שבהם מתגרה ביותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ספ"ה נב.), הינו מחמת בחינת הנ"ל כנ"ל.

קפו לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

כי יש בענין זה של בחינת בטול והסתכלות אל התכלית כמה וכמה אלפים ורבי רבבות בחינות ומדרגות בין כל אדם ואדם. ואפלו באדם אחד בעצמו יש כמה שנויין בין כל זמן ועת. ועל-כן ציצית הוא מצוה ראשונה בבקר, שתכף בבקר בהקיצו משנתו, שהוא בחינת בטול אל התכלית, תכף צריכין להתלבש בציצית להמשיך אור הציצית, לתקן בחינת המלבושים, שהם בחינת הכלים, כדי שיוכל לקבל אור הזריחה של הרשימו מן הבטול פנ"ל. וזה בחינת (במדבר טו, לט) "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" וכו', כי אור הציצית בשרשם נמשך מבחינת הסתכלות אל התכלית, שמשם שרש כל התורה פנ"ל.

וזה בחינת תכלת שבציצית, כי תכלת בחינת התכלית, כמבאר (בסימן יח). ועל זה נאמר: "וראיתם אתו", שעקרו נאמר על התכלית, הינו שצריכין לראות ולהסתכל מאד על התכלת, שהוא בחינת התכלית, כי תכלת דומה לים וכו' עד כסא הכבוד (חלין פט.) ששם שורה כבודו יתברך, בחינת אור האין סוף, שהוא בחינת התכלית. וזהו (שם) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". דהינו שלא יסתכל מן הצד על הבלי עולם הזה, רק יכוון ראיתו והסתכלותו אל התכלית לבד, שהוא בחינת תכלת

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קפז

כנ"ל. ועל-ידי-זה ממשיכין אור מהתכלית, לתקן בחינת המלבושים, שהם הפלים, כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו כנ"ל שמשם כל התורה כנ"ל. וזה: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" כי כל המצוות, שהם כלל התורה, נמשכין מאור הרשימו הנ"ל:

ט) ועל-כן הקשו כל התורה לתפלין, כמו שכתוב (שמות יג, ט): "ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפידך", כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין לה.). כי אור הרשימו מן הבטול הנ"ל הוא בחינת תפלין, שהם עקר הדבקות להשם יתברך, שהם עקר אור הזריחה של הרשימו כמובן בכמה מקומות. וזה בחינת כל התורה והמצוות שנמשכין משם, כמבאר בהתורה הנ"ל על מאמר רבותינו זכרונם לברכה: 'וכל אחד מראה באצבעו' וכו', עין שם. וציצית הוא בחינת תקון הלבושין, שהם הפלים, כדי שיהיו הפלים זפים ויוכלו לקבל אור הרשימו ולא תעבר מהם; כי אם היה האדם זוכר היטב אור הזריחה של הרשימו הזאת שמאירה בכל אדם בכל יום לכל אחד לפי מדרגתו, בודאי היה דבוק בהשם יתברך תמיד, אף מחמת גשמיות ועכירת הפלים אינו יכול לקבל אפלו אור הרשימו, ועל-ידי-זה עוברת ונשפחת ממנו; על-כן צוּתה עלינו התורה להתלבש בציצית בכל יום, כדי

קפח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

לזכר הפלים והלבושים, כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו, שהיא כלל מצוות התורה. וזהו: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" וכו'. כי על-ידי ציצית, שהם בחינת תקון כלי המחין, על-ידי-זה נקשרת היטב הזריחה של הרשימו במח, וזוכרין אותו יתברך היטב, שזהו בחינת כלל מצוות התורה שיוצאין משם כנ"ל.

וזהו בחינת סמיכת ציצית ותפלין שישאל לזכרין בכל יום טלית ותפלין, כי תפלין הם בחינת אור הזריחה של הרשימו כנ"ל. וציצית הם בבחינת תקון הפלים והלבושין, כדי שתהיה הרשימו נקשרת בהם, ולא תעבר מהם בבחינת 'למען תזכרו', בחינת "וראיתם אותו וזכרתם" וכו' כנ"ל. ועל-כן ציצית קדם לתפלין, כי תחלה צריכין לתקן ולזכר הפלים, כדי שיוכלו לקבל אור הזריחה של הרשימו. ואחר כך ממשיכין הזריחה של הרשימו, שהם בחינת תפלין, שהם עקר הדבקות בו יתברך שנמשך מאור הזריחה הנ"ל. ועל-כן מצות תפלין גם כן בעינים, כמו שכתוב (שמות יג, טז): "ולטוטפת בין עיניך". כי עקר אור התפלין נמשך על-ידי תקון העינים, על-ידי הסתכלות העינים אל התכלית, שמשם ממשיכין אור הזריחה של הרשימו הנשאר משם, שמשם אור הגדול של התפלין וכו' ל:

י ועל-כן המצוה בתכלית שהוא התחברות שחור ולבן

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קפט

כידוע. וכמו שכתוב במקום אחר (סימן יח), הינו בחינת כלל התורה שהיא בחינת אש שחורה על גבי אש לבנה, כי כל התורה נמשך משם מבחינת הסתכלות אל התכלית, שהיא בחינת תכלת שמצוה לראותו תמיד, כמו שכתוב: "וראיכם אותו וזכרתם" וכנ"ל:

יא) וזה לשון 'מצוה' שהוא לשון התחברות, מלשון 'צוּתא' וחבור, כי על-ידי כל מצוה ומצוה ממצוות התורה מצותין ומקשרין ומחברין אור הזריחה של הרשימו אל כלי המחין, שעל-ידי-זה מקשרין בו יתברך, ולהפוך עברה חס ושלוש, הוא לשון חלף ו'עבר', שעל-ידי העברה חס ושלוש, חולף ועובר ממנו אור הרשימו הזאת. ועל-כן מצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה (אבות פ"ק ד', משנה ב'); כי על-ידי המצוה מקשרין ומחברין לעצמו אור הזריחה של הרשימו הנ"ל, שעל-ידי-זה נתקשר ונתדבק להשם יתברך, ועל-ידי-זה נמשכין עליו בכל פעם אור קדשת שאר המצוות וזוכין לקימן, כי כל המצוות נמשכין משם. וכן להפוך בעברה חס ושלוש, כי עקר קדשת ישראל הוא לזכות להתכלית הנ"ל, הינו להתקשר ולהכלל באור האין סוף על-ידי קדשת התורה והמצוות שנמשכין מהזריחה הנמשך משם; אשרי המשתדל בכל עת להמשיך על עצמו אור הזריחה הזאת, אשרי לו.

והבחירה חפשית בכל אדם, כי בכל אדם מאיר בו אור
הזריחה הזאת, כי אפלו במדרגות התחתונות
מאיר אור האין סוף, כי אורו האין סוף אינו נפסק
לעולם, וכמוכן בכתבי האר"י ז"ל שאפלו בתכלית
העשייה מלבש בחינת קו המאור הנמשך מאין סוף, עין
שם. רק שהוא בהעלם גדול ובלבושים רבים מאד;
אבל כל מי שרוצה לדבק את עצמו בהשם יתברך יכול
לדבק את עצמו מכל מקום שהוא, כמו שאמר אדוננו,
מורנו ורבנו, זכרוננו לברכה, בכמה וכמה לשונות בכמה
וכמה מקומות. ועל זה נאמר: "אשרי איש שלא ישכח
ובן אדם יתאמץ בך". כי צריכין התאמצות והתחזקות
גדול מאד לזה וכל מי שהוא במדרגה נמוכה ביותר,
צריך להתחזק ולהתאמץ בזה יותר ויותר, כי גם בתקף
החשך בגיא צלמות יכולין להמשיך על עצמו אור האין
סוף, על-ידי שישתם עיניו ויבטל עצמו איזה שעה
בבחינה הנ"ל. ועל זה נאמר (תהלים כג, ד): "גם כי אלה
בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי". וכתיב (שם
קלט, יב): "גם חשך לא יחשיך ממך ולילה פיום יאיר
בחשכה פאורה". וכתיב (מיכה ז, ח): "אל תשמחי
אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי".
והבן היטב למעשה:

(יב) וזה בחינת צמר ופשתים, שעקר הבגדים הם של

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קצא

צָמַר וּפְשָׁתִים (עין מנחות לט:), וּמָהֵם עֶקֶר הַצִּיצִית; כִּי עֶקֶר הַבְּגָדִים נַעֲשׂוּ אַחַר חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי מִקְדָּם כְּתִיב (בראשית ב, כה): "וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עָרוּמִים" וְכוּ'. וְאַחַר כֵּן (שם ג, כא): "וַיַּעַשׂ ה' לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר וַיִּלְבִּישֵׁם". וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּלַבְּוֹשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מִקְדָּם הָיוּ יְכוּלִים לְכַלֵּל וּלְהַתְּבַטֵּל בְּאוֹר הָאֵין סוּף בְּכָל עֵת בְּנִקְל, וּלְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִשָּׁם בְּלִי לְבוּשִׁים עָבִים, רַק בְּלְבוּשִׁים זָכִים וְצָחִים מְאֹד בְּבַחֲיַנַּת כְּתָנוּת "אוֹר". כִּי קִדְּם הַחֲטָא הוֹשִׁיבוּ הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּגֵן עֵדֶן "לְעֵבְדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ" (בראשית ב, טו), שְׂיִזְכֶּה שָׁם לְהַתְּעַנֵּג עַל ה' לְחִזּוֹת בְּנַעֲם ה' לְהַכְּלִיל בְּאוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרָצוּא וְשׁוֹב בְּכָל עֵת בְּלִי יְגִיעָה, וּלְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִשָּׁם עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים זָכִים מְאֹד, בְּבַחֲיַנַּת כְּתָנוּת 'אוֹר', כִּי זֶה הָיָה עֶקֶר יְשִׁיבָתוֹ שָׁם בְּגֵן עֵדֶן, כִּי שָׁם מִתְּעַנְּגִים עַל ה', כִּי גֵן עֵדֶן הוּא בְּבַחֲיַנַּת בְּטוֹל הַנִּ"ל, כִּי עֵדֶן עֵין לֹא רָאָתָה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת בְּטוֹל הַנִּ"ל, וּמִשָּׁם מִמְּשִׁיכִין הָאוֹר וְנִרְשָׁם בְּבַחֲיַנַּת הַגֵּן, שֶׁהוּא מְקוּם זָךְ מְאֹד שֶׁשָּׁם יְכוּלִין לְקַבֵּל בְּקִלּוֹת אוֹר הַזְּרִיחָה שֶׁל הַבְּטוֹל הַנִּ"ל, וְכִמְבָאָר בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנִּ"ל, שֶׁזֶה בְּבַחֲיַנַּת גֵּן עֵדֶן, בְּבַחֲיַנַּת מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, עֵין שָׁם.

כִּי הַגֵּן עֵדֶן הוּא בְּבַחֲיַנַּת הַשְּׂדֵה הַקְּדוּשָׁה הַמְּבֹאֲרֶת בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה הַנִּ"ל, שֶׁשָּׁם גְּדֻלִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת וְכוּ', שֶׁזֶה שִׁיף לְעֵנִין בְּטוֹל הַכְּתוּב שָׁם, כִּי הַגֵּן עֵדֶן

קצב לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארחה חיים

הוא השדה אשר ברכו ה', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (זוהר ח"א דף קכח). פי עקר תקון הנשמות שבשדה הוא שיזכו להכליל באור אין סוף ולהתענג על ה', שזה עקר תכליתנו, עקר תענוג עולם הבא שהוא שעשוע גן עדן, שהוא עולם הנשמות. ומתחלה קדם החטא היה יכול לזכות לזה בחיים חיותו. ובשביל זה הושיבו השם יתברך שם לעבדה ולשמרה, "לעבדה" בפקודין דעשה' "ולשמרה" בפקודין דלא תעשה' (זוהר בראשית דף כז). דהינו שהיה צריך רק לקיים ולשמר את התורה, שעל-ידי-זה היה יכול להכליל באין סוף ולהמשיך האור משם בלי התעבות הלבושים, רק בבחינת פתנות אור פנ"ל.

אף על-ידי החטא, "אדם ביקר בל ילין" (תהלים מט, יג), ונתגרש מגן עדן "וישם ה' את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים" (בראשית ג, כב). שהם בחינת נטורי תרעא שאין מניחין לכלל בקלות באור האין סוף, ששם עקר החיים הנצחיים, פי מבלבלין המחשבה בכמה מיני הסתות ובלבולים שנמשכין מבחינת הלהט החרב המתהפכת וכו'. ואז צריכין יגיעה גדולה קדם שנכללין שם, ואי אפשר לקבל האור משם כי אם על-ידי התלבשות בכמה לבושים וצמצומים בבחינת פתנות 'עור', שמהם

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קצג

נשתלשלו ונתהוו הלבושים גשמיים, והם עקר התקון, כי בלי תקון הלבושים אי אפשר לקבל שום אור פי'דוע.

ועל-כן הסטרא אחרא והקלפות פרוכים ביותר אחר המלבושים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו.): 'הני מאני דרבנן דבלו מנייהו', מחמת שעל ידם עקר המשכת האור, על-כן הם פרוכים שם, כי הם פרוכים תמיד לקלקל חס ושלום, בחינת התקון, שעל ידו נמשך ונתגלה אורו יתברך. וגם כי הלבושים סמוכים אליהם, כי הלבושים הם חוץ לאדם והם בבחינת החשמ"ל שסמוך לבחינת נגה פי'דוע, כי הלבושים הם המפסיקין בין הקדשה ובין הקלפה, על-כן הם פרוכים אחריהם, על-כן צריכין לשמור המלבושים מאד מאד.

וזה בחינת ציצית, שהם תקון המלבושים, שעל-ידי-זה עקר קבלת האור מהרשימו, מהבטול וכנ"ל. וזה בחינת צמר ופשתים שאסור לחברם יחדו שלא במקום מצוה, כמו שפתיב (דברים כב, יא-יב): "לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו גדלים תעשה לך" וכו'. כי צמר שרשו נמשך מבחינת הבטול הנ"ל המבאר בהתורה הנ"ל, דהינו כשיש לאדם יסורין וצרות חס ושלום, אזי סותם עיניו וכו', שזהו בחינת בטול א"ל התכלית, ששם כלו טוב, ושם מתבטלין כל היסורים והדינים וכו'.

קצד לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

וְזָהוּ בְּחִינַת צָמֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּנֵי דִיקְנָא, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיח, ה) "מִן הַמַּצָּר קָרָאתִי יְהוָה". מַצָּר אוֹתִיּוֹת צָמֵר וְכוּ' כְּמִבְאָר בַּפְּתָבִים, וְזָהוּ בְּחִינַת (דִּנְיָא ל ז, ט) "וְשֹׁעַר רֵאשִׁיָּה כְּעָמֵר נִקְא" וְכוּ', שְׁנֵאמַר בְּעֵתִיק יוֹמִין, שְׁשָׁם עֶקֶר בְּחִינַת הַבְּטוּל כִּידוּעַ.

וְזָהוּ "מִן הַמַּצָּר קָרָאתִי", מִן הַמַּצָּר דִּיקְנָא, הֵינּוּ שְׂדֵיקָא מִן הַמַּצָּר וְהִדְחַק וְהִיסוּרִים, חֶס וְשָׁלוֹם, כְּשׂוֹכִין לְקָרוֹת אֶל ה' וְלֹהֲפִלֵּל וְלֹהֲתַבְטֹל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזוּ זוֹכִין לְהַפְּלִל בְּהִתְכַלִּית שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּנָא דִיקְנָא הַמְרַמְזִין בַּפְּסוּקֵי מִן הַמַּצָּר כְּמִבְאָר בַּפְּנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַחֲמִים גְּדוּלִים, בְּחִינַת כְּלוּ טוֹב; כִּי שָׁם נִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי שָׁם נִתְהַפְּכִין הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת, בְּבְחִינַת (ישעיה א, יח) "אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם וְכוּ', וְאִם יֵאָדִימוּ כִּתּוּלָע כְּצָמֵר יִהְיוּ", בְּחִינַת חוּט שֶׁל צָמֵר שֶׁהִיא תְּלוּי בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהִיא מְלַבֵּין הָעוֹנוֹת וְכוּ' (יומא לט.) וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא נִתְבַּטְּלִין כָּל הִיסוּרִים וְהַצָּרוֹת וְנִתְהַפְּכִין לְטוֹבוֹת, כִּי 'אִין מִיִּתָּה בְּלֵא חֲטָא, וְאִין יִסוּרִין בְּלֵא עוֹן' (שְׁבַת נה.), וְכִשְׁנִתְהַפְּכִין הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת וְנִעֲשֶׂה מִמַּצָּר צָמֵר, מִמִּילָא נִתְבַּטְּלִין כָּל הִיסוּרִין, כִּי שָׁם בְּחִינַת הִתְכַלִּית שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב וְכַנ"ל. וּפְשָׁתָן הִיא בְּחִינַת דִּינִים וּגְבוּרוֹת, בְּחִינַת קֶרֶן קֵיִן שֶׁהִיא מְפַסְלֵת שֶׁהוּא זָרַע פְּשָׁתָן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כב, ה, יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי לַה), וְעַל כֵּן אָסוּר

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים קצה

לחבר צמר ופשתים שלא במקום מצוה, פי הדינים הנאחזין בפשתן מתגברין ומתגרין ביותר מאד כשמתחברין עם צמר שנמשך מבחינת בטול אל התכלית, וכמבאר בהתורה הנ"ל, שפשרואין הדינים שרוצה לביטל היסורים והדינים על-ידי בטול התכלית, הם מתגברין ביותר כמו שני בני-אדם הנלחמין זה בזה וכו' כמו שמובא שם, עין שם.

וזהו אסור שעטנז שהיא התחברות צמר ופשתים, פי צמר לגבי פשתים הוא בבחינת בטול אל התכלית, פי משם שרשו. ופשתים הוא בבחינת גבורות ששם אחיזת הדינים, שהם מתגרים ביותר כשרואים בבחינת בטול הנ"ל וכנ"ל. ועל כן במקום מצות ציצית בשלמות, דהינו בזמן שהיה תכלת מתר פלאים, פי על-ידי קדשת מצות ציצית ממשיכין אור הרשימו שהוא כלל התורה כנ"ל, שעל-ידי-זה מקררין ומבטלין הדינים והיסורים אחר הבטול כשרוצים להתגבר ביותר, בבחינת (ישעיה נה, א) "הוי כל צמא לכו למים" כמו שמובא שם, ועל כן אז נמתקין גם בבחינת הפשתן שהוא בבחינת דינים, ונעשה גם כן בבחינת לבושין קדושים, בבחינת פלים לקבל אור הרשימו של התכלית, שהוא בבחינת כלל התורה; פי פשתן גדולו על המים ותקונו משם, הינו על-ידי התורה שהוא בבחינת מים,

קצו לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארח-חיים

שִׁמְמֵיכִין מְהַרְשִׁימוּ שֶׁל הַבְּטוּל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְקַרְרִין
וּמְבַטְלִין הַיְסוּרִים וְהַדִּינִים כַּנִּל, אֲבָל שְׁלֹא בְּמָקוֹם
מִצְוָה, שְׂאֵז אֵין יְכַלֵּת לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה. עַל כֵּן אֵז אֲסוּר
כָּל־אֵים, שֶׁהוּא הַתְּחַבְּרוּת צְמֹר וּפְשָׁתִים, שְׁלֹא יִתְגַבְּרוּ
הַדִּינִים בְּיוֹתֵר, שְׁמִשָּׁם אֲחִיזַת כָּל הַסְּטָרָא אַחְרָא
וְהַקְּלָפוֹת כַּיְדוּעַ:

יג) וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד, ח) "וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם בְּשָׂדֵה וַיִּקָּם
קִין אֶל הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ", כִּי הָבֶל בְּבְחִינַת
צְמֹר בְּבְחִינַת בְּטוּל הַנִּל. כִּי הֵבִיא מִבְּכוֹרוֹת צֵאנוּ וְכוּ'
שְׁמֵהֶם הַצְּמֹר, וְקִין בְּבְחִינַת פְּשָׁתוֹן, כִּי קָרְבָנוּ הָיָה זֶרַע
פְּשָׁתוֹן, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה
שם). וְעַל כֵּן כְּשֶׁרָאָה קִין שֶׁהָבֶל זָכָה לְהַתְּבַטֵּל וּלְהַכְּלִיל
בְּאוֹר אֵין סוּף. כִּי נִתְקַבַּל קָרְבָנוּ וְעָלָה לְמָקוֹם שְׁעָלָה,
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית ד, ד): "וַיִּשַׁע ה' אֶל הָבֶל וְאֶל
מִנְחָתוֹ" וְכוּ', עַל כֵּן הִתְקַנָּא וְהִתְגַּרָּה בּוֹ מְאֹד, עַד שֶׁקָּם
עָלָיו וְהַרְגוֹ, זֶה בְּחִינַת הַתְּגַרָּה הַדִּינִים וְהַקְּלָפוֹת בְּיוֹתֵר
בְּמֵי שְׂרוּאֵין שְׁנִכְלָל בְּאוֹר הָאֵין סוּף וְכַנִּל. וְצָרִיכִין
לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּגַבֵּר כְּנִגְדָם בְּיוֹתֵר. דְּהֵינּוּ שִׁישְׁתַּדֵּל לְזִכּוֹת
לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה מְהַרְשִׁימוּ וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְעַמֵּד
כְּנִגְדָם כַּנִּל, וְהָבֶל לֹא זָכָה לָזֶה; כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁזָכָה
לְעֵלוֹת בְּמָקוֹם שְׁעָלָה, אֲבָל לֹא זָכָה לְשׁוֹב מִשָּׁם
בְּשָׁלוֹם, וּלְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם תּוֹרָה כְּמוֹכֵן בְּתַקּוּנֵי זֶהר,

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארז-חיים קצז

שכתב שם בענין הבל: 'בההוא יומא הציץ ומת', הציץ ומת זה בחינת פגם נדב ואביהו, פגם הנכנסין לפריד"ס, שלא זכו לכנס ולצאת לשלום כמו רבי עקיבא, דהינו שלא זכו כששבו מהבטול, בבחינת ושוב, להמשיך משם תורה. ועל כן זה הציץ וזה הציץ וכו', ועל כן היה כח לקיץ, בחינת הדינים, להתגרות בהבל, עד שהרגו, מחמת שהיה בבחינת הציץ ומת, שלא זכה להמשיך תורה משם, שעל-ידי-זה יהיה לו כח לעמד בנגדו כנ"ל:

(ד) וזהו ששבח שלמה המלך, עליו השלום, את משה רבנו עליו השלום (משלי ל, ד) "מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו, מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ"; כי משה זכה לזה הבטול בתכלית השלמות, עד שזכה להמשיך כל התורה משם כנ"ל. וזה "מי עלה שמים וירד", הינו מי זכה כמשה לעלות שמים ולירד, שזהו בחינת רבי עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום, דהינו שעלה שמים, שזהו בחינת בטול הנ"ל בשלמות באמת, שעל-ידי-זה עלה למקום שעלה, וכמו שהוא זכיה ומעלה נפלאה העליה, כמו-כן היא זכיה ומעלה נפלאה ביותר הירידה, שזינפה לירד משם בשלום, דהינו שיוכל לעמד בעת הירידה נגד המקטרגים והסטרא אחרא המתגרים אחר-כך ביותר

קצח לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארז-חיים

ויותר כנ"ל. אבל מי זכה לעמוד בזה כמשה שעלה וירד בשלום. כי זכה להמשיך מהזריחה של הבטול כל התורה הקדושה שדבר עמו השם יתברך משם, כי רק על-ידי התורה עומדים פנגדים כנ"ל. וזהו "מי אסף רוח בחפניו, מי צרר מים בשמלה", זה בחינת המשכת התורה משם; כי התורה היא בחינת רוח אלהים, בחינת רוח הקדש, בחינת "ורוח אלהים מרחפת על פני המים", שהוא רוחו של משה משיח, שמרחף על אנפי אריתא, כמובא במקום אחר (לקוטי תננא, סימן לב), וזהו "מי אסף רוח בחפניו", שאסף וקבץ הרוח הקדש, רוח אלהים, שהוא בחינת המשכת התורה, אסף אותו בחפניו, דהינו בידינו, שבהם מקבלים את התורה שהיא בחינת אצבע אלהים וכנ"ל. וזהו "מי צרר מים בשמלה", מים הם מימי התורה, בחינת "הוי כל צמא לכו למים", המזכר בהתורה הנ"ל, עין שם; שבהם מקררים ומבטלים היסורים והדינים והמקטרגים אחר ששבין מהבטול, בבחינת "וצמית והלכת אל הכלים, ושתית מאשר ישאבון הנערים" כמבאר שם, עין שם. וזה "מי צרר מים בשמלה" דיקא, זה בחינת מצות ציצית שתלויה בבגדים, שהיא בחינת "עוטה אור בשלמה"; כי על-ידי מצות ציצית שהוא תקון המלבושים. על ידה דיקא צוררין ומקשרין ומהדקין מימי התורה הנמשכים מהזריחה של הבטול הנ"ל.

לקויטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארחה-חיים קצט

שִׁיְהִיּוּ מְקַשְׂרִים הַיָּטֵב בְּלִבּוֹ, שְׂיִזְכֹּר אוֹתָם וְלֹא יִשְׁכַּחֵם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בַּמִּדְבָּר טו, לט) "וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְיִזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מַצּוֹת ה'", וְכַמְבֹאֵר לְעֵיל הַיָּטֵב. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד הַמַּתְגָּרִים בְּיוֹתֵר אַחַר כֵּן כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן צִיצִית הִיא שְׂמִירָה גְדוֹלָה מִהַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, מַחֲמַת שְׁשֵׁם נִקְשָׁר אֹר הַרְשִׁימו הַנ"ל, שְׁמֵשֵׁם כָּל הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִים וּמְבַטְלִים כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא כַּנ"ל, וְעַל כֵּן נִקְרְאָת כָּל הַתּוֹרָה עַל שֵׁם תְּקוּן הַשְּׂמָלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִיצִית, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה ג, ו) "שְׂמָלָה לְכָה קָצִין תִּהְיֶה לָנוּ", כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שַׁבָּת קיט:) פָּסוּק זֶה עַל הַתּוֹרָה; כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִמְשַׁכֶּת וּמַתְקִימַת עַל יְדֵי מַצּוֹת צִיצִית, שֶׁהִיא תְּקוּן הַשְּׂמָלָה וְהַמְּלָבוּשִׁים, שֶׁהֵם הַכְּלִים כַּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "מִי צָרַר מִים בְּשְׂמָלָה" כַּנ"ל, וְזֶהוּ "מִי הַקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ", שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַקִּים וְקִים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, הֵינּוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁהִיא מִתְמוּטֵט מִגְדָּל הַקְּטָרוּגִים וְהַהֲתַגְרוֹת שְׂרָצוֹ לְהַתְגָּרוֹת בְּמִשָּׁה, מַחֲמַת שְׁעָלָה לְעֵלְיָה כְּזֹאת לְבַטוֹל כְּזֶה. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים עה, ד) "נִמּוּגִים אֶרֶץ וְכָל יִשְׁבֵיָהּ" וְכוּ', הַנֶּאֱמָר עַל שְׁעַת מַתָּן תּוֹרָה, וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (שׁוֹפְטִים ה, ה) "הָרִים נָזְלוּ" וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת גְּדָל הַדֵּינִים שֶׁהִיא אֵז, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (שַׁבָּת פח.), שְׁכַפָּה עֲלֵיהֶם הֵר כְּגִיגִית, אִם

אתם מקבלין התורה מוטב וכו'; הינו פנ"ל, שפשעולין ומבטלין עצמו באור האין סוף שהוא התכלית, אזי כל הסטרא אחרא והדינים וכו' מתגרים ביותר, וצריכין להתגבר פנגדם לשברם ולהכניעם על-ידי התורה שמשכיכין משם פנ"ל. וזהו "מי הקים כל אפסי ארץ".
 פי משה זכה לעלות ולירד בשלום, כי המשיך משם תורה שזהו בחינת "מי אסף רוח בחפניו, מי צרר מים בשמלה", ועל-ידי-זה "הקים כל אפסי ארץ", שקיים כל העולם כלו שלא יחרב על-ידי התגרותם אז. כי שבר ובטל כלם על-ידי התורה שהמשיך וכנ"ל:

טו) וזה בחינת (שמות ג, ב): "וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה", שמרמז על צרות ישראל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מדרש תנחומא) משום "עמו אנכי בצרה" (תהלים צא, טו); הינו שעקר התגלות אלקות בחינת בטול הנ"ל זכה משה על-ידי שנתן לבו על צרת ישראל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה. ומגדל צרתו ודחקו מצרת ישראל בטל עצמו בתכלית הבטול, עד שזכה להתגלות אלקות, שעל-ידי-זה הוציא את ישראל מהגלות, וקבל את התורה ונתנה לנו וכנ"ל. וזה (שמות ג, ב) "וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל", הינו שהסנה שהוא בחינת הדינים והקטרוגים עדין אינם נאכלים

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארְח־חיים ר א

וּמִתְבַּטְּלִים אַף־עַל־פִּי שְׁנֵתְגַלֶּה אֵשׁ כְּזֶה, דְּהֵינּוּ הַתְּגִלוֹת
אֲלֻקוֹת עַל־יְדֵי הַבְּטוּל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ אֲכָלָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, כד) "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה" וְכוּ',
וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ו) "רְשָׁפִיהָ רִשְׁפֵי אֵשׁ
שְׁלֵהֶבְתֶּיהָ", שְׁנֵאֲמַר עַל רִשְׁפֵי שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ הַדְּבָקוֹת
וְהַבְּטוּל. וְהִזְהָרָאוּי בְּיָדָיו שֶׁזֶה הָאֵשׁ יִשְׂרָף וְיִכְלֶה אֶת
הַסֵּנֶה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַדִּינִים וְהַקְטְרוּגִים שְׂמֵהֶם אַחִיזָה
הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְלָפוֹת, אֲבָל מִשֶּׁהָרָאָה שֶׁהַסֵּנֶה בּוֹעֵר
בְּאֵשׁ, וְעַם כָּל זֶה "וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אֲכָל", וְעַל כֵּן תָּמָה
מְאֹד עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם: "אֲסוּרָה נָא וְאֶרְאֶה"
וְכוּ'. וְאִז "וַיֵּרָא ה' כִּי סָר לְרֵאוֹת וַיִּקְרָא אֵלָיו מִשֶּׁה"
וְכוּ'. וְאִז לֹא: "אֵל תִּקְרַב הַלּוֹם שֶׁל נִעְלִיךָ" וְכוּ', שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב הַלּוֹם כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיזָה אַחִיזָה
מִהַגּוֹף הַגְּשָׁמִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֵּהָר הַקְדוּשׁ, שֶׁשֶׁל נִעְלִיךָ
מְרִמֵּז שֶׁיִּפְשִׁיט גּוֹפּוֹ שֶׁנִּגְעָה בּוֹ בַת פְּרָעָה, דְּהֵינּוּ שֶׁיֵּשׁ
בּוֹ אֵיזָה אַחִיזָה מִהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי צְרִיכִין לְהַפְשִׁיט
עֲצָמוֹ מִזֶּה הַגּוֹף לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, דְּהֵינּוּ
לְסֹתָם עֵינָיו מִחִזּוֹ דְּהָאֵי עֲלָמָא לְגַמְרֵי, וְאִז יְכוּלִין
לְעֲלוֹת לְשָׁם בְּשָׁלוֹם, וְלָשׁוּב וְלִירֵד מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם,
וְלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה מִשָּׁם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְּלִין וּמְשַׁבְּרִין
כָּל הַדִּינִים וְכָל הַסְטֵרָא אַחְרָא וְכַנ"ל.

וְעַל־כֵּן מֵאֵן מִשֶּׁה בְּשִׁלְיָחוֹתוֹ כְּמָה פְּעָמִים, וְאִז

"שֶׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח", פִּי הוּא מְלַחֵמָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד, עַד שֶׁאֶפְלוּ מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, שְׂזָכָה לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַתּוֹרָה, וּבְאֵמַת שָׁב וְהִכְנִיעַ אוֹתָם מְאֹד בְּיָדוֹעַ, וְעָלָה וַיֵּרֶד מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם עִם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִתְגַּרְוּ מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַסֵּתֶת הָעַרְב-רַב, עַד שֶׁעָשׂוּ מַה שֶׁעָשׂוּ. אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִכְרִיחַ אֶת מֹשֶׁה לִילֵךְ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, וְלִגְאֹל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְלִתֵּן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, כִּי הִבְטִיחוּ וְהוֹדִיעַ לוֹ גְּדֹל כַּח הַתּוֹרָה, שֶׁכַּח הַתּוֹרָה עוֹמֵד כְּנִגְדָּם תָּמִיד, בְּבַחֲיִנַת (תהלים לג, יא) "עֲצַת ה' לְעוֹלָם תִּעֲמַד" וְכוּ', כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהִתְגַּרְוּ בָּהֶם וְעָשׂוּ מַה שֶׁעָשׂוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כַּח הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלוּ נִשְׁאָר לְדוֹרוֹת לְנִצְחָה, שֶׁבְּזֶה אָנוּ מְחִיִּין עֲצֻמְנוֹ בְּכָל תִּקְוָה צְרוּתֵינוּ הַמְרַבּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת הַמָּר, בְּבַחֲיִנַת (שם קיט, נ) "זֹאת נִחְמְתִי בְּעַנְיִי, כִּי אִמְרַתְךָ חִתְּנִי", כִּי עֲתָה לֹא הָיָה לָנוּ שׁוֹם קִיּוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, 'לוֹלָא ה' עֲזַרְתָּה לָנוּ, שֶׁהִקְדִּים רְפוּאָה לְמִכָּה, שֶׁכִּבְּרָה קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ'ל, וְכַמְבָּאָר מְזִה בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה, וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵינוּ הַרְבֵּה מְזִה בְּמַקּוֹם אַחֵר, עֵינֵי שָׁם:

(טז) וְזֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שֶׁבְּכָל עֵת שֶׁמִּתְנוּצֵץ לוֹ אֵיזָה הַתְּנוּצְצוֹת אֱלֻקוֹת אוֹ אִם נִתְעוֹרַר בְּאֵיזָה הַתְּעוֹרְרוֹת חָדָשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזָה גַם כֵּן נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיִנַת הַתְּנוּצְצוֹת אֱלֻקוֹת. כִּי אֶף-עַל-פִּי דְאִיהוּ לֹא חֲזִי

מזליה חזי, אזי תכף מתגרים בו יותר ויותר, וצריך להיות חזק הרבה לבל יפל מזה, ואל יחלש דעתו מזה, אף אם יהיה פן אלפים ורבבות פעמים, חס ושלום, רק צריך להתחזק הרבה על-ידי התורה, כי אפלו מי שאינו זוכה להמשיך חדושי תורה ממש, אף-על-פי-כן יתחזק על כל פנים לעסק בתורה בהתעוררות חדש, ולקיים את כל דברי התורה בפשיטות ובתמימות, ולא יצא מדרכי התורה חס ושלום, כי אף-על-פי שלפי אור ההתלהבות וההתנוצצות של בחינת הבטול הנ"ל הוא נכסף להיות קדוש ופרוש ומבדל לגמרי לגמרי מהבלי עולם הזה, לפי הזריחה של ההתנוצצות הזה, ובאמת כן ראוי להיות (וכמבאר בדברינו מזה במקום אחר), אף אם אף-על-פי-כן יצרו מתגבר עליו ומתגרה בו ביותר עתה דיקא, אל יפל לגמרי על-ידי-זה, חס ושלום, ואל יחלש לבו, רק יתחזק לבלי לצאת, חס ושלום, מדרכי התורה בפשיטות, ויקיים (עין קהלת ז, טז יז) "אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה", שלא ירשע הרבה, חס ושלום, על-ידי שרצה לצדק הרבה ולא עלתה בידו. ואז פשילך בדרך זה ויהיה חזק הרבה בזה, אז ילך לבטח ורכו, ויוכל בכל פעם לעורר עצמו להשם יתברך, ולסתם עיניו בכל עת ולבטל עצמו פנ"ל. ואם יזכה לבטל עצמו באמת מעתה על כל פנים לצאת מחיזו דהאי עלמא לגמרי כראוי באמת, בודאי מה טוב, ואם לא חס ושלום, על

כָּל פָּנִים לֹא יִפֹּל מִזֶּה כָּלָל כָּלָל, רַק יִחֲזַק עֲצָמוּ לְהִיּוֹת
לְאִישׁ כְּשֶׁר בְּפִשְׁיטוֹת גָּמוּר וְכַנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים קיט, נט) "חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלֵי
אֶל עֲדוֹתֶיךָ", כִּי מִתְחַלָּה סֵפֶר מַגִּדֵּל תְּשׁוּקָתוֹ
וְהִתְלַהֲבוּתוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּטוּל הַנ"ל. וְזֶה
(שם) "חֲלָקִי ה' אָמַרְתִּי" וְכוּ', הֵינּוּ שְׂאֵינִי רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה
לִי שׁוּם חֶלֶק בְּהַבְּלֵי עוֹלָם הַזֶּה, רַק חֲלָקִי ה' אָמַרְתִּי,
כִּי אֲנִי רוֹצֵה תָּמִיד לְדַבֵּק עֲצָמֵי רַק בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְכָלֵּל
בְּאוּרוֹ הָאֵינן סוּף. וְזֶהוּ (שם) "חֲלִיתִי פְּנִיךָ בְּכָל לֵב",
שְׂאֵנִי מִיַּחַל וּמִקְּוֶה וּמִחֲכָה בְּכָל עֵת רַק לְאוֹר פְּנִיךָ, כְּמוֹ
שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, שֶׁהוּא בְּלִשׁוֹן חֲלָקִי ה' אָמַרָה נִפְשִׁי,
עַל כֵּן אוֹחִיל לוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּקַת בְּטוּל הַנ"ל. וְזֶהוּ
(שם): "חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלֵי אֶל עֲדוֹתֶיךָ", הֵינּוּ
שְׁלֵפֵי עֲצָם הִתְלַהֲבוּת וְהִתְשׁוּקָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת הָיָה
אֶפְשָׁר שִׁיתְּגָרוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם, וְיִרְצוּ לְהַפִּיל
אוֹתֵי חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה וְכַנ"ל. עַל-כֵּן אָמַר:
"חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלֵי אֶל עֲדוֹתֶיךָ". שְׂאֵנִי מְחַשֵּׁב
דְּרָכֵי בְּכָל עֵת וּבְכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מֵהַתְּכַלִּית מְכָל
הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלָיו וּלְפִי חֲשַׁבּוֹנִי וּמְחַשְׁבֹּתֵי בּוֹדָאֵי אֲנִי
מִתְלַהֵב בְּכָל עֵת לְבַטֵּל עֲצָמֵי לְגַמְרֵי, אֶךְ חֲלִילָה
וְחֲלִילָה שְׂאֵפֵל מִזֶּה נִפְיֵלָה כֹּל שֶׁהוּא חֵס וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁאֲנִי
רוֹאֶה שְׂאֵינּוּ עוֹלָה בְּיָדֵי, רַק "וְאָשִׁיבָה רַגְלֵי אֶל עֲדוֹתֶיךָ",

לקוטי הלכות נטילת ידים שחרית ד' ארז-חיים רה

לנחם ולהחיות עצמי על-ידי העדות, שהוא התורה שקבלנו, ולהזהר לבלי לצאת על כל פנים חס ושלום, מדרך התורה בפשיטות וכנ"ל. וזהו: (שם) "חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך". שתכף אני מזרז עצמי בזריזות גדול מאד לשמר מצותיך בפשיטות על כל פנים, כי מחמת שהם מתגרים אז ביותר כנ"ל, על-פן צריכין להתגבר להזדרז מאד בזריזות גדול נגדם לשמר מצותיו יתברך וכנ"ל.

וזהו (תהלים קיט, סא): "חבלי רשעים עונני תורתך לא שכחתי". כאן מפרש ומבאר היטב כל ענין הנ"ל, שהם מתועדין עליו ומתגרים בו ביותר, מחמת בחינת גדל ההשתוקקות בחינת בטול הנ"ל, שהוא בחינת "חלקי ה' אמרתי" וכו' כנ"ל. וזהו: "חבלי רשעים עונני", שהרשעים, שהם הסטרא אחרא והקלפות, מתועדין ומתגרים בי ביותר מחמת הנ"ל, אבל אני תורתך לא שכחתי, כי אני מחיה עצמי בכל עת על-ידי התורה שמקרת הצמאון ומשברת ומבטלת אותם כנ"ל. וזהו (שם, שם, סב): "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". כי כל דברינו המבארים בכל ההלכה הזאת, הכל סובב והולך על ענין קימת חצות, שאז הוא התעוררות השנה, שנמשך בשרשו מבחינת ששבין וחוזרין מהבטול וכנ"ל. ואז הסטרא

אחרא רוצה להתגבר בשנה גשמיית, שהיא סטרא דמותא, שהוא בחינת סטרא דמסאבא דשריא על ידי כנ"ל. ואזי צריכין להתגבר להתעורר מהשנה בזריזות ולקום בחצות ולעסק בתורה. ועל-ידי-זה ממשיכין פח התורה שנמשך מאור הזריחה של הרשימו ועל-ידי זה עומדים כנגדם ומכניעים אותם כנ"ל.

וזו בחינת "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך", שנסמך לפסוקים אלו המתחילים "חלקי ה'" שמדברים מענין התנוצצות של הבטול הנ"ל, שצריכין להחיות עצמו רק על-ידי התורה, שזה בחינת חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך כנ"ל.

הלכות נטילת ידים שחרית הלכה ה' נכלל בהלכות השפמת הבקר הלכה ה':

הלכות ציצית

הלכה א'

ציצית של צמר ופשתים פוטרין בכל מיני בגדים חוץ משל צמר לפשתים ופשתים לצמר בזמן הזה דליכא תכלת, משום פלאים. ויש אומרים שאין לעשות ציצית של פשתן כלל והכי נהוג (שלחן ערוך, ארח חיים, סימן ט', סעיף ב').

עין מאמר המתחיל: 'מאי חזא דאזיל להיכא דמידליה מיניה' (בסימן כט), עין מה שכתוב שם, שצריך לשמור מאד את הבגדים מפתם ולכלוף ושיהיו נקיים, כמו שכתוב (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו בגדיך לבנים". כי הבגדים הם בחינת מלכות, בחינת (תהלים כד, ז) "מלך הכבוד" וכו'; ואזי השכינה בבחינת (ישעיה סג, ב) "מדוע אדם ללבושך", בחינת דם נדות. וזה בחינת פגם העברות הפאים משם"ה גידין. ולתקן אותן צריך לתקן דוקא תקון הפללי, בחינת ברית, בחינת פנשר יעיר קנו, שמעורר המחין ונמשך משם לבנונית לכל השם"ה גידין כו'. ונתלבנין העוונות בבחינת (שם א, יח) "אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו אם יאדימו כתולע פצמר יהיו", בחינת לשון של זהורית שמלבין העוונות כו', עין שם היטב:

וזה בחינת ציצית, כי הפלל שצריך לשמור מאד את הבגדים שלא יתאחזו בהם החיצונים, כי דרכן תמיד להאחז בהבגדים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו:): 'הני מאני דרבנן דבלו מנייהו', כי הם מדרגה התחתונה והחיצונה של הקדשה, ושם דרכן להאחז, ועל-כן נפרים ונרשמים בהם כל הפגמים של כל העוונות חס ושלום, וכן להפוך כל המצוות הם נרשמים גם כן בהבגדים. כי על-ידי המצוות נעשה מהם חלוקא

דַּרְבָּנָן, שֶׁהֵם לְבוּשִׁים וְכַסּוּיִים לְהַנְשָׂמָה שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בָּהּ, כִּי כְּשֶׁהִלְבוּשִׁים נְקִיִּים הֵם שְׂמִירָה גְדוּלָּה, כַּמְבֹאָר בְּמִקּוּם אַחַר (סימן קכז). וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְשַׁמֵּר מְאֹד אֶת הַבְּגָדִים כַּנ"ל, וְעַל־כֵּן צְוִתָּה הַתּוֹרָה עַל צִיצִית שֶׁהֵם תְּלוּיִים בְּהַבְּגָדִים, כִּי צִיצִית הֵם שְׂמִירָה לְהַבְּגָדִים שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם הַחִיצוֹנִים. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁמַר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה הֵן מְצוּת עֲשֵׂה הֵן מְצוּת לֹא תַעֲשֶׂה, כִּי בָּהּ נִרְשָׁם הַכֹּל כַּנ"ל.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (במדבר טו, לט): "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מְצוֹת ה'" כַּנ"ל. כִּי עַל־יְדֵי הַצִּיצִית מְרִים הַמַּחֲזִין וְנִמְשָׁךְ מֵהֶם לְבְנוּנִית לְכָל הַשָּׁס"ה גִּידִין, בְּבַחֲיִנַת (קהלת ט, ח) "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים". 'בְּגִידֶיךָ' דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם, כִּי צִיצִית הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, בְּחִינַת (דברים לב, יא) "כַּנְּשָׂר יַעִיר קִנּוּ". 'נִשְׂרָא דָא רוּחָא', זֶה בְּחִינַת צִיצִית בְּחִינַת "מְאַרְבַּע הַרוּחוֹת בּוֹאֵי הַרוּחַ", שֶׁהֵם בְּחִינַת ד' צִיצִית, כְּמוֹ שְׁפָתַב רַבְּנּוּ (בְּסִימָן ח'). וְזֶה שְׁפָתַב רַבְּנּוּ (בְּסִימָן ז') שְׁצִיצִית הֵם שְׂמִירָה לְנֶאֱוָף. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שַׁבָּת קנג.): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים", זֶה צִיצִית. וְכַנְּפֵי הַצִּיצִית הֵם בְּחִינַת כַּנְּפֵי נְשָׂרִים, בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, ד) "וְאַשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׂרִים". וְעַל יָדָם מַעִיר הַמַּחֲזִין וְנִמְשָׁךְ מֵהֶם לְבְנוּנִית אֶל הַשָּׁס"ה גִּידִין. וְזֶה בְּחִינַת ל"ב

חוטין של הציצית, הם בחינת המשכת הלבונית
 הנמשך מן הלב לכל השם"ה גידין, כי כל הגידין
 תלויין בלב ויונקים משם. ועל-ידי שמרים את המחין,
 על-ידי זה נמשך הלבונית מן המח אל הלב ושם נעכר
 הדם ונעשה חלב. כי הלב הוא בחינת 'בינה לבא' (תקוני
 זהר, דף יז.) שהיא 'אם לבינה' (עין משלי ב, ג), והוא מקום
 החזה, ומשם נמשך הלבונית בחינת 'נעכר ונעשה
 חלב'. ומשם הציצית בחינת ל"ב חוטין דיקא לבנים
 ואז נעשה בחינת בגדים לבנים פנ"ל בחינת טלית לבן.
 וזה בחינת (ישעיה א, יח) "אם יאדימו כתולע כצמר יהיו",
 'כצמר' דיקא בחינת ציצית של צמר, וזה בחינת תכלת
 שהוא מרמז שהדם נעכר ונעשה חלב. כי תכלת הוא
 התחברות שחור ולבן. ושחור הוא בחינת דם נדות,
 כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדה כ.): 'האי שחור
 אדום הוא וכו'. והתכלת מורה שפכר נתעכר הדם
 ונתהפך השחרות ללבן. וזה בחינת ציצית של צמר
 ופשתים, כי הבגדים הם בחינת מלכות, ועקר בנינה
 ותקונה על-ידי חסד ודין. וזה בחינת ציצית של צמר
 ופשתים, כי צמר הוא בחינת חסד, בחינת 'לשון של
 זהורית שמלבין עונות'. ופשתים הוא בחינת גבורות,
 כמו שכתוב (יחזקאל ט, ג): "וגבריא אל לבש בדים" (עין שפת
 נה). ועל-כן סתם בגדים האמורים בתורה הם צמר
 ופשתים (מנחות לט:), כי עקר בנין ותקון הבגדים, שהם

בְּחִינַת מַלְכוּת הֵם מְצַמֵּר וּפְשָׁתִים דּוֹקָא, שֶׁהֵם חֲסָדִים
וּגְבוּרוֹת כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת אֶסוּר שֶׁעֲטָנָז צָמֵר וּפְשָׁתִים יַחְדָּו, כִּי עֶקֶר
הַתְּקוּן הוּא כְּשֵׁישׁ הַכְרָעָה וְשָׁלוֹם, דְּהֵינּוּ כְּשֵׁישׁ כַּח
לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת וְלְהַפְּכֵן לְחֲסָדִים בְּבְחִינַת "דֵּם נֶעְכָּר"
וְכוּ'. וְאִזִּי נֶעֱשֶׂה מֵהֵם בְּחִינַת דַּעַת [וְזֶה שְׁאֵמֵר רַבְּנוּ (חֶלֶק
א' סִימָן נו) שֶׁהַשָּׁלוֹם תְּלוּי בְּדַעַת, כִּי הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת
הַתְּחַבְּרוּת שְׁנֵי הַפְּכִים שֶׁהֵם חֶסֶד וּגְבוּרָה] שֶׁעַל יְדוֹ עֶקֶר
בְּנִין וְתְקוּן הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת כַּנ"ל, וְזֶה
נֶעֱשֶׂה עַל-יְדֵי צִיצִית, שֶׁעַל יָדָם נִתְרוֹמַם הַמַּחֲזִין וְנִמְשָׁף
לְבַנוּנִית לְתוֹךְ הַגִּידִין לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי
תְּכֵלֶת, כִּי עֶקֶר הַכַּח לְהַמְתִּיקָם עַל-יְדֵי תְּכֵלֶת, כִּי צָרִיף
לְהַמְתִּיקָן בְּשָׂרָשָׁן וְהוּא בְּחִינַת תְּכֵלֶת, שֶׁהֵם כּוֹרֵסִיא
דְּדִינָא, וְעַל יְדֵי הַמְתַּקֵּן, שֶׁהִיא גַם כֵּן בְּחִינַת תְּכֵלֶת,
שֶׁהוּא הַתְּחַבְּרוּת שְׁחוּר וְלָבָן, הֵינּוּ הַכְרָעָה וְשָׁלוֹם בֵּין
חֶסֶד לְדִין. וְעַל-כֵּן כְּשֵׁישׁ תְּכֵלֶת שֶׁל צִיצִית אִזִּי יֵשׁ
הַכְרָעָה וְשָׁלוֹם בֵּין חֶסֶד וְדִין, בֵּין צָמֵר וּפְשָׁתִים, וְאִזִּי
נִשְׁלָמִין הַבְּגָדִים עַל יְדֵן, אֲבָל כְּשֵׁאִין תְּכֵלֶת שֶׁל צִיצִית
אֶסוּר לְלַבֵּשׁ צָמֵר וּפְשָׁתִים יַחְדָּו, כִּי הַחִיצוֹנִים נֶאֱחָזִים
בְּהַבְּגָדִים. וְעֶקֶר כַּחַם וַיִּנְיָקְתֶּם כְּשֵׁאִין שָׁלוֹם וַיֵּשׁ
מִחֶלֶקֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ (חֶלֶק א', סִימָן סב) שֶׁעֶקֶר יִנְיָקְתֶּם
מִמִּחֶלֶקֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲכִירַת הַדַּעַת הַפֶּה הַשָּׁלוֹם. וְזֶהוּ

אסור שעטנז, אבל כשיש ציצית מתר שעטנז כנ"ל.

וזה דוקא כשיש תכלת שהוא בחינת ההכרעה, אז מתר שעטנז בציצית כנ"ל, אבל בזמן הזה דליכא תכלת, כי אין בנו כח בזמן הגלות להפך הגבורות לחסדים להלבין האדמומיות, ועקר הציצית שלנו הם רק ציצית לבנים, שהם בחינת שמירה שלא יתאחזו בנו יותר, על-כן בזמן הזה שאין תכלת אסור פלאים בציצית, כי אין בנו כח להכריע ולעשות שלום מחמת שאין תכלת, מחמת שאנחנו בגלות כנ"ל. ועל-כן עקר הציצית שלנו הם רק של צמר כמו שמסיק הרמ"א (סימן ט', סעיף ב'), כי די לנו להפקיע עצמנו להמשיך לבנונית לעצמנו שלא יתאחזו יותר, אבל אין בנו כח עדין להפך את הגבורות לחסדים, כי ציצית של פשתן אינו נוהג רק בזמן שהיה תכלת, שאז יש הכרעה ושלום כנ"ל:

וזה בחינת חמשה קשרים כפולים שיש בהציצית, הם בחינת חמשה חסדים וחסד גבורות שמהם נבנים הבגדים שהם בחינת מלכות. והנה היוצא מכל הנ"ל, שציצית הם בחינת תקון הכללי, בחינת שמירת הברית, וזה שאמר רבנו במקום אחר (חלק א', סימן ז') גם כן, שציצית הם שמירה לנאוף, ועל-כן יש בהם ל"ט פריכות, זה בחינת שמירת הברית, שהוא בחינת וא"ו,

בחינת תוספת קדושה, כמו שאמר רבנו במאמר "אני ה' הוא שמי" (בסימן יא). וזה שכתוב בציצית (במדבר טו, מ): "והייתם קדשים לאלקיכם". והוא"ו הוא בחינת טל אורות, כמו שכתוב שם. והם בחינת הל"ט פריכות, והי"ג חליות הם בחינת הוא"ו. ושעור הארץ הוא י"ב אצבעות, רמז שעל-ידי-זה שזכה לתקון הפללי נכלל נשמתו ב"ב שבטי י"ה, שזה הוא על-ידי תקון הפללי, כמו שכתב רבנו (בסימן לו); ועל-ידי ציצית, שהם תקון הבגדים, בחינת תקון הפללי. אז הדבור מפר, ואז יכולין לדבר דבור המתקבל.

ועל-כן עקר התפלה בעטיפת ציצית, ועל-כן למד הקדוש-ברוך-הוא את משה סדר התפלה בעטיפת ציצית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה יז): 'מלמד, שנתעטף הקדוש-ברוך-הוא בטלית ולמדו למשה י"ג מדות, פי י"ג מדות הם בחינת תקוני דיקנא, בחינת צמר, בחינת "מן המצר קראתי", בחינת טלית של צמר, וזה פרוש (תהלים קב, א): 'תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפוך שיחו'. הינו על-ידי עטיפת ציצית שהוא לבוש השכינה שהיא עניה בגלותא, כמו שכתוב בזהר הקדוש, על-ידי-זה לפני ה' ישפוך שיחו בתפלה, פי על-ידי-זה יכולין לדבר כנ"ל.

ועל-כן צריך לדקדק ביותר שיהיו הבגדים נקיים

בשעת התפלה, כי פשהבגדים נקיים הוא בחינת תקון הכללי, ואז יוכל לדבר דבור המתקבל. וזה שכתוב בספרים, שמי שלבוש שעטנז אין תפלתו עולה, כי שעטנז הוא בחינת פגם הבגדים, ואזי אין יכול לדבר דבור המתקבל כנ"ל.

הלכה ב'

ענין ציצית על-פי מה שאמר רבנו גרו יאיר, (בלקוטי תנינא סימן יב) על פסוק "ואיה השנה לעולה", עין שם היטב.

(א) והכלל, שגם מקומות המטנפים ובתי עבודה זרה גם הם מקבלים חיות מהבורא יתברך שמו, ואף-על-פי שכבודו יתברך שמו רחוק משם, בבחינת (ישעיה מב, ח) "וכבודי לאחר לא אתן", עם כל זה הם מקבלים חיות מבחינת מאמר סתום, שהוא בראשית, שהוא בחינת כבוד עליון, שהוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה, ומשם הם מקבלים חיות. וכשאדם נופל לשם חס ושלוש, אזי כשמתחיל לבקש ולחפש איה מקום כבודו, זהו תשובתו ותקונו, כי חוזר ועולה אל הכבוד העליון הנ"ל שהוא בחינת איה מקום כבודו, שמשם המקומות הנ"ל מקבלין חיות מגדל ההסתרה. ועכשו הוא חוזר ומדבק עצמו לקדשה זו, ומקבל חיות משם

ועולה על-ידי-זה, עין שם היטב. וזה נחשב לקרבן עולה שמכפר על הרהור הלב, שהוא בחינת "לבי סחרחר" על-ידי קלפת נגה וכו'. ועל-ידי בחינת "איה מקום כבודו" הנ"ל, שמבקש ומחפש שם במקומות אלו, על-ידי-זה נתקן ונתכפר כנ"ל. ונעשה מזה בחינת קרבן עולה, בבחינת "ואיה השעה לעולה". וזה בחינת (סוף תקונים ב): 'בראשית — ברא תיש', הינו השעה לעולה שנעשה מבחינת בראשית שהוא מאמר סתום, בחינת 'איה' וכו' כנ"ל, עין שם כל זה היטב.

ב) וזה בחינת ציצית שהם תקון הבגדים, שמירה מן הקלפות כמובא, הינו כי הבגדים הם בחינת הכבוד, כי רבי יוחנן קרא למאניה מכבודותא (שבת קיג.). וכמו שאמר רבנו גרו יאיר, במקום אחר (חלק א', סימן ב'), וכל בחינת הכבוד של כל היו"ד מאמרות כלם מקבליים מבחינת מאמר העליון שהוא בראשית מאמר סתום, שמשם נמשך חיות אפלו למקומות החיצונים כנ"ל, ועל-כן מתקנים הבגדים, שהם בבחינת כבוד על-ידי הציצית, שהם בחינת הכבוד עליון, בחינת 'בראשית מאמר סתום', שזה בחינת ציצית של צמר כבשים שהם יוצאים מבחינת 'ואיה השעה לעולה', כי צמר כבש ושה הם יוצאים מבחינה גבוהה מאד כמובא בכתבים, בבחינת (דניאל ז, ט) "ושער ראשה כעמר נקא".

ובחינה זו היא בחינת איה פנודע. ומשם בחינת הציצית הנעשין מצמר, שהם בחינת שערות, בחינת "ושער ראשה" וכו' פנ"ל, הינו שהם בבחינת מאמר העליון הנ"ל, ומחמת שהוא בחינת מאמר סתום, על-כן הארתם רק בבחינת שערות שהם סתומים, והארתם בצמצום גדול מאד בחינת מאמר סתום.

ואלו הציצית מתקנין הבגדי כבוד, פי כל בחינת הכבוד מקבלין משם פנ"ל, והם שמירה מן הקלפות ומתקנין הרהור הלב, כמו שכתוב (במדבר טו, לט): "וראייתם אותו וגו' ולא תתורו אחרי לבבכם" וכו'. פי עקר תקון הרהור הלב הוא על-ידי בחינת איה, שמשם הם מקבלין חיות, ועל-ידי-זה בעצמו נתקנין, וזהו בחינת ציצית שהם בבחינת ואיה הששה לעולה פנ"ל. וזה שכתוב: "וראייתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" וכו'. פי כל המצוות כלם תלויין בזה, פי הציצית הם בבחינת מאמר העליון בראשית, שהוא כולל כל המאמרות, שהם כלליות כל התורה כלה. וזהו בחינת שהציצית הם סביב האדם בארבע רוחותיו לתקן בחינת "ונגה לו סביב", כמו שמוכא בדברי רבנו גרו יאיר הנ"ל, (גם איתא שציצית פנגד נגה), גם הם בד' רוחות זה רמז על בחינת איה וכו', שפשוטל האדם חס ושלום, למקומות פאלו, רחמנא ליצלן, שאז הוא

מחפש ומבקש 'איה' וכו' וזהו תקונו כנ"ל. וזהו בחינת הארבע רוחות שבהם הציצית, שהוא בחינת שמחפש ומבקש בכל צד מד' רוחות העולם איה מקום כבודו יתברך, כי הציצית הם בבחינת איה שעל-ידי-זה בעצמו נתקן כנ"ל. וזהו רמז הציצית בד' רוחות שבכל צד שפונה מוצא שם השם יתברך על ידי הציצית שהם בחינת 'איה', כי בחינת 'איה' הוא תקונו, ובזה בעצמו נמצא אליו השם יתברך כנ"ל.

א) ועל-כן מתר לכנס בציצית לבית הכסא (שלחן ערוך, סימן כא, סעיף ג') ואיתא שזה בחינת "ומלכותו בכל משלה", הינו כנ"ל, כי הציצית הם בבחינת הכבוד עליון, בחינת איה כנ"ל, שמשם נמשך חיות אפלו למקומות המטנפים, ועל-ידי-זה בעצמו נכנעין כנ"ל, כי על-ידי בחינת ציצית שהם זכרון וסימן לזכור בהבורא יתברך שמו, ושגם במקומות הנ"ל מושלת מלכותו יתברך, כי אין להם חיות אלא ממנו יתברך. ועל-כן מחפשיין ומבקשיין בכל צד 'איה מקום כבודו' כנ"ל, שזהו בעצמו בחינת ציצית, בחינת בראשית מאמר סתום, שמשם חיותם כנ"ל. נמצא, שחוזרים ומדבקין עצמן בעצם הקדשה שמשם היו מקבלים חיות, וזהו הכנעתם; כי חיותם הוא רק מהסתרת הקדשה והעלמתה בתכלית ההסתרה, אבל תכף

לקוטי הלכות ציצית ב' ארח-חיים ריז

כְּשִׁיּוֹדְעִין שְׂיֵשׁ שָׁם קְדֻשָּׁה וּמַחֲפָשִׁין וּמְבַקְשִׁין אֵיֶה וְכוּ' כַּנִּלְמַד, אֲזַי תִּכְרַח חוֹזְרִין אֶל הַקְּדֻשָּׁה וְהֵם נִכְנָעִין. וְזֶהוּ שְׂמוּבָא בְּסִפְרִים עַל הַדִּין שְׂמַתָּר לְפָנֵם בְּצִיצִית לְבֵית הַכֶּסֶּא שֶׁהוּא בְּחִינַת "וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה", כִּי עַל-יְדֵי הַצִּיצִית שְׂמַשֵּׁם נִמְשָׁךְ חֵיוֹת אֲפָלוּ לְמַקּוּמוֹת הַנִּלְמַד, וְעַל-כֵּן מִתָּר לְפָנֵם בְּהֵם לְשֵׁם כַּנִּלְמַד, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ נִכְנָעִין, כִּי מְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה כַּנִּלְמַד, עַל-כֵּן צִיצִית הִיא מְצוּה שְׂאִין בְּגוּפָה קְדֻשָּׁה (מְגִלָּה כו:), כִּי הֵם בְּבְחִינַת מְאֹמֶר סְתוּם שֶׁהַקְּדֻשָּׁה נִעְלָמַת וְנִסְתָּרַת שָׁם כַּנִּלְמַד:

ד) וְזֶהוּ בְּחִינַת צִיצִית שֶׁל צְמֹר וּפְשָׁתָן שֶׁהֵם עֶקֶר הַצִּיצִית, כִּי עֶקֶר הַצִּיצִית הֵם שֶׁל צְמֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֵיֶה הַשָּׂה לְעוֹלָה' כַּנִּלְמַד, כִּי צְמֹר כְּבָשִׂים הֵם בְּחִינָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד כַּנִּלְמַד, וּפְשָׁתָן הוּא לְהַפְּךְ, כִּי פְשָׁתָן הוּא בְּחִינַת מְדֻרְגָה הַתְּחִתּוֹנָה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵשׁ"י בְּרֵאשִׁית ד, ג) בְּקִיץ שֶׁהִבִּיא מִן הַגְּרוּעַ, דְּהִינּוּ פְשָׁתָן (עֵץ תְּנַחֲמָא שָׁם ט). וּמִחֲמַת זֶה בְּעֶצְמוֹ נִעְשָׂה מִפְשָׁתָן גַּם כֵּן צִיצִית, כִּי בְּפְשָׁתָן, שֶׁהוּא מְדֻרְגָה הַתְּחִתּוֹנָה שְׂמַשֵּׁם יְנִיקַת הַחֵיצוֹנִים בְּחִינַת קִיץ, שָׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ חֵיוֹת גְּבוּהָ מִבְּחִינָה הַעֲלִיוֹנָה, דְּהִינּוּ בְּחִינַת מְאֹמֶר סְתוּם כַּנִּלְמַד. נִמְצָא, שְׁגַם פְּשָׁתָן מְקַבֵּל חֵיוֹת מִבְּחִינַת צְמֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאֹמֶר סְתוּם כַּנִּלְמַד. וְעַל-כֵּן נִעְשָׂה מֵהֵם גַּם כֵּן צִיצִית שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאֹמֶר סְתוּם כַּנִּלְמַד.

וזהו בחינת אסור שעטנז צמר ופשתן יחדו, כי אף-על-פי שבאמת גם פשתן שמשם יניקת החיצונים גם הם מקבלין חיות מבחינת צמר פנ"ל, עם כל זה עקר קבלתם הוא מן ההסתרה והעלמה, שהקדשה נעלמת ונסתרת שם בבחינת מאמר סתום פנ"ל, אבל אסור לגלות הקדשה שם שלא לתן להם יניקה יותר מדאי חס ושלום, ועל-כן אסור לחבר צמר עם פשתן, כי צריך שיהיה חיות של בחינת פשתן שמקבל מבחינת צמר בהסתרה והעלמה פנ"ל, אבל בציצית מתר כלאים, כי אדרבה, על-ידי ציצית נכנעין החיצונים ונתגלה הקדשה שגם בהחיצונים היה חיות גבוה מאד.

ועל-כן מתר שם לערב צמר ופשתן יחדו, כי באמת שניהם אחד, שחיותם מבחינת מאמר סתום, שהוא בחינת ציצית פנ"ל, רק שלא במקום מצות ציצית, שאז אין הכנעתם, ויש להם שליטה עדין, על-כן צריך שלא לחבר צמר עם פשתן פנ"ל, כדי שלא לתן להם חיות יותר מדאי, כי צריך שיהיה חיותם בבחינת מאמר סתום, דהינו שבחינת צמר, שהוא בחינת איה, יהיה סתום ונעלם ונסתר מבחינת פשתן שמשם יניקת החיצונים, אבל במקום מצות ציצית שאז נכנעין החיצונים פנ"ל, אזי חוזר פשתן עם הצמר

לקוטי הלכות ציצית ב' ארח-חיים ריט

ונתחברין יחדיו, כי שניהם בחינה אחת פנ"ל:

ה) וזהו בחינת שמתעטפין ביום הכפורים בטלית (שלחן ערוך, סימן יח, סעיף א', ברמ"א), כי מבעוד יום (שנתגלה פניו) הוא בחינת ציצית שהם בחינת איה מקום כבודו שאומרים ביום הכפורים בכל הקדשות, כי יום הכפורים, הוא בחינת פתח, בחינת איה, בחינת בראשית מאמר סתום שכולל כל היו"ד מאמרות, כי יום הכפורים כלליות יו"ד ימי תשובה, שהם בחינת יו"ד מאמרות. וזהו בעצמו בחינת התשובה והכפרה של יום הכפורים על-ידי בחינת איה, שעל-ידי בחינה זו יוצאין ועולין מכל הקלפות ונתחברין כל העונות בבחינת איה השנה לעולה פנ"ל שנתגלה ביום הכפורים, שאז נראה אפרו של יצחק לפני השם יתברך כמובא, דהינו בחינת ואיה השנה לעולה פנ"ל. ועל-כן אז מתעטפין בציצית כל היום כלו, כי כל זה הוא בחינת ציצית שהם בחינת איה השנה לעולה פנ"ל. וזהו בחינת טלית של רצון שנתעטף השם יתברך וסדר י"ג מדות של רחמים לפני משה (ראש השנה יז:), כי הציצית הם בחינת איה ששם רחמים ורצון וכפרה, כמובא וכנ"ל:

ו) וזהו בחינת שקבעו פרשת ציצית בקריאת שמע. (עין ברכות יב:) וגם לוקחין הציצית בשעת קריאת

שִׁמְעַע (שִׁלְחַן עֲרוּף, סִימָן כד, סְעִיף ב'), כִּי זֶה עֵקֶר הַקְּרִיאַת שִׁמְעַע לְהוֹדִיעַ וּלְגַלוֹת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּחִינַת "שִׁמְעַע יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' וּבְאֶחָד מִמְּלִיכִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּבְד' רוּחוֹת שְׁזָה בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְאָנוּ מְאָרִיכִין בְּד' דְּאֶחָד שֶׁלֹּא תִדְמָה לְרִישׁ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי "כְבוֹדִי לֹא אֶחָד לֹא אֶתֵּן" (יִשְׁעִיָּה מֵב, ח). וְהִנֵּה מֵאַחַר שְׁמַגְלִין שְׁהַשֵּׁם אֶחָד הוּא וְלֹא אֶחָד, מֵעַתָּה יִפְּלֵא מֵאִין מְקַבְּלִין חִיּוֹת בְּתֵי הָעֲבוּדָה זָרָה וְכַדוּמָה, עַל-כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים תִּכְרַךְ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, לוֹמֵר שְׁמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה וּמְבָרַךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וָעֶד אֲפֵלוּ בְּתַחֲתִית מְדוּר הַקְּלָפוֹת, רַק שֶׁהֵם מְקַבְּלִין מִבְּחִינַת מֵאֶמֶר סְתוּם כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים בְּחֻשָּׁאֵי, כִּי בּוֹדָאֵי זֶהוּ סוּד גָּדוֹל מְאֹד וְאָסוּר לְהִרְהַר בְּזֶה הַרְבֵּה, מְכַל שִׁכְן לְדַבֵּר, כִּי זֶהוּ דְבַר נֶעְלָם וְנִסְתָּר מְאֹד, כַּמּוּבָא שָׁם בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ גֵרֵי יָאִיר, וְזֶהוּ בְּחִינַת 'צִיָּקִי קְדָרָה תֹאמֵר יֵשׁ לָהּ גִּנְאֵי לֹא תֹאמֵר' כו' (פְּסָחִים נו.), הִינּוּ שְׁמַרְגִּישִׁין קְדָשָׁה גְבוּהָה בְּמִקּוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים, בְּחִינַת צִיָּקִי קְדָרָה שֶׁהוּא מֵאֲכָל מִבְּשָׁם, אִךְ שֶׁהוּא אֲצֵל אֲנָשִׁים נְמוּכִים, וְזֶהוּ: תֹאמֵר יֵשׁ לָהּ גִּנְאֵי, לֹא תֹאמֵר יֵשׁ לָהּ צַעַר, כִּי אֵי אֲפָשָׁר לְדַבֵּר בְּזֶה, כִּי בּוֹדָאֵי הוּא גִּנְאֵי לוֹמֵר שְׁיֵשׁ שָׁם קְדָשָׁה, וְאִם לֹא תֹאמֵר יֵשׁ לָהּ צַעַר, כִּי בּוֹדָאֵי בְּאֵמַת גַּם הֵן מְקַבְּלִין חִיּוֹת מִהַקְּדָשָׁה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן הִבִּיאוּ לָהּ בְּחֻשָּׁאֵי שְׁבִסוּד מְגַלִּין שְׁגָם הֵם מְקַבְּלִין חִיּוֹת

לקוטי הלכות ציצית ב' ארז-חיים רכא

ממנו יתברך רק שהוא בבחינת סוד, בבחינת מאמר סתום פנ"ל.

וזהו שמוכא שאומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בחשאי כדי שלא יתגברו בנו הם, כי באמת זה בעצמו הכנעתם מה שאנו יודעין שהם מקבלין חיות ממנו יתברך פנ"ל. ועל-כן אנו צריכין לשמור מהם שלא יתגרו בנו מאחר שזה הכנעתם (וזהו שמוכא, שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כנגד בחינת נגה, הינו פנ"ל). ועל-כן ביום הכפורים אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, כי אז נתגלה בחינת איה ואז הוא באמת הכנעתם. כי כלא שתא אית ליה רשו בר מיום הכפורים. ואז נתפריץ כל העוונות ונתבטלין כל הקלפות ועל-כן אזי מפרסמין בקול רם 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', דהינו שקדשתו יתברך מברך לעולם. אפלו במדור הקלפות, כי גם הם היו מקבלים חיות ממנו יתברך, כי עכשו אין זה גנאי כלל מאחר שנכנעו עתה, כי בכל השנה הוא גנאי קצת, כביכול, לדבר מזה פנ"ל, אבל עכשו שנכנעו מפרסמין בקול רם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דהינו שגם שם מברך שם כבודו יתברך פנ"ל. ועל-כן שיך ציצית לקריאת שמע, כי כל זה הוא בבחינת ציצית פנ"ל:

הלכה ג'

ענין ציצית על-פי המאמר "תקעו בחדש שופר וכו'" המתחיל בתחלת ספר לקוטי מוהר"ן תנינא. עין שם כל המאמר מתחלתו לסופו.

וקצת הקדמות היוצאים משם בקצור הם, פי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים וכו'. וצריך שיהיה לו כח לעמד בממשלה זו, שלא יתקנאו המלאכים וירצו לדחפו חס ושלום, והעצה על זה לאחז בכסא כבודו יתברך, שהוא בחינת שרשי נשמות ישראל, בבחינת 'מאחז פני כסא' וכו'. ועקר הם המפרסמים, שהם עקר שרשי נשמות ישראל וכו', ויש מפרסמים של שקר שעקר גדלתם הוא רק על-ידי עזות וכו'. ולזה צריכין לבחינת בנין ירושלים, דהינו לתקן שלמות היראה שבלב. וזה על-ידי שמתקנין שלש התאוות, שהם תאות ממון ואכילה ומשגל, שהם בחינת 'שלש משמרות הוי הלילה' וכו', שכל אלו השלש תאוות מקלקלים היראה שבלב. והתקון שלהם הוא על-ידי הדעת שנמשך בשלש רגלים, שעל-ידי-זה הדעת זוכין לתקן ולצאת מפגם שלש תאוות אלו. וזה בחינת "קרואי מועד אנשי שם", פי שלש התאוות הנ"ל הם בחינת אנשי שם וכו'. ועל-ידי-זה שמתקנין שלש תאוות אלו על-ידי השלש רגלים, שעל-ידי-זה

נשלים היראה שבלב, על-ידי-זה נברא מלאך שמשפיע
 נבואה, בחינת 'המלאך הגואל' וכו'. ועל-ידי-זה נגאלת
 ונפדית התפלה מן הגלות וזוכין לתפלה בשלמות,
 שהיא בחינת דבר ה'. ואזי זוכין לרפואה בלי שום
 דאקטורים רק על-ידי דבר ה' יכולין להתרפאות בכל
 דבר שבעולם אפלו על-ידי לחם ומים וכו'. וזה בחינת
 התנוצצות משיח וכו', אך שיש שלש עבודות רעות
 המפסידין עבודת התפלה, והם; עבודה זרה, דהינו פגם
 אמונה, וגלוי עריות ושפיכות דמים, דהינו כשמבזין
 בני אדם ועוברין על "אל תהי בז לכל אדם" (אבות ד).
 וכשיוצאין משלש עבודות אלו זוכין לתפלה, ואז כל
 המלאכים וכל הפוכבים תחתיו וכו' וכו', ועל-ידי-זה
 יכול לאחז עצמו בשרש נשמות ישראל שהם יוצאים
 מפסא הכבוד וכו' פנ"ל. ואזי כשאוחזים בבחינת פסא
 הכבוד, אזי יכולין לעשות ראש השנה, פי מי שמדבר
 מחברו זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דינא, פי
 הוא דן את חברו, וצריך לזהר מזה מאד, פי המשפט
 לאלהים הוא, פי רק הוא לבדו יתברך יכול לדון אותנו,
 פי הוא יתברך דן את הכל לכף זכות, פי אמרו רבותינו
 זכרונם לברכה (שם ב): 'אל תדין את חברך עד שתגיע
 למקומו', ומי הוא שיכול להגיע למקום חברו, פי אם
 הוא יתברך לבדו שהוא מקומו של עולם ואין העולם
 מקומו. וכל אחד ואחד יש לו מקום אצלו יתברך

וְעַל-כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יְכוּל לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ מְלֵא רַחֲמִים. וְאִנּוּ רוֹאִין רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּמָה שֶׁקִּבַּע אֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַדִּין בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שָׁאז הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ מִתְחַרֵּט, כְּבִיכּוֹל, וְאָמַר: 'הִבִּיאוּ עָלַי כַּפָּרָה עַל שְׁמַעְטָתִי אֶת הַיָּרֵחַ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ אִז פִּתְחוֹן פֶּה לְבֹא לְפָנָיו בְּחֻטְאֵינוּ וּלְהִתְחַרֵּט מֵהֶם וְכוּ'. וְזֶה (תְּהִלִּים צג, ה): "לְבֵיתְךָ נִבְּרָה קֹדֶשׁ ה' לְאָרֶץ יָמִים", כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מְלֵא רַחֲמִים, כִּי הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וַיּוֹדַע מְקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁמַצִּינוּ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁהָיָה בָּהֶם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, כְּגוֹן בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, אִין הַפְּנִינָה שְׁנִתְצַמְצַם שֵׁם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה (מְלָכִים-א, ח, כג): "הֵן הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלְפוֹךָ" וְגו'. רַק מִחֲמַת שֶׁהָיָה שֵׁם דְּבָרִים נְאִים, כִּי בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה צִיּוּרָא דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית וְצִיּוּרָא דְּגֵן עֵדֶן, עַל-כֵּן הַמְּשִׁיךְ לְשֵׁם קֹדֶשְׁתּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲבָל הוּא יִתְבַּרֵךְ אִין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ רַק הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְעַל-כֵּן הוּא יִתְבַּרֵךְ יְכוּל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין, כִּי הוּא מְקַיֵּם: 'אֵל תִּדִּין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוּמוֹ' כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת "לְבֵיתְךָ נִבְּרָה קֹדֶשׁ", הִינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַמְּשִׁיךְ רַק קֹדֶשְׁתּוֹ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ מִחֲמַת שֶׁהָיָה שֵׁם דְּבָרִים נְאִים, אֲבָל הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ אִין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ רַק הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְעַל-כֵּן "ה' לְאָרֶץ יָמִים", הִינּוּ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ יְכוּל

לקוטי הלכות ציצית ג' ארחתיים רכה

לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא אַרְיִכְתָּא כַּנֵּ"ל. וּמִי
שָׂאוּחִזוּ בְּבַחֲיַנְתָּ כֶּסֶא הַכְּבוֹד, בְּבַחֲיַנְתָּ שְׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת,
הוּא גַם כֵּן בְּבַחֲיַנְתָּ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲיַנְתָּ (שְׂמוּאֵל-א
ב, ה) "וְכִסָּא כְּבוֹד יִנְחִילֵם כִּי לֵה' מִצְּקֵי אֶרֶץ וַיִּשֶׁת
עֲלֵיהֶם תִּבֵּל", הֵינּוּ עַל-יַדֵי בְּבַחֲיַנְתָּ כֶּסֶא הַכְּבוֹד, עַל-יַדֵי-
זֶה הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּבַחֲיַנְתָּ "וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבֵּל",
וְעַל-כֵּן הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה כַּנֵּ"ל. וְעַיִן שָׁם
הֵיטֵב כָּל זֶה.

א) וְזֶה בְּבַחֲיַנְתָּ צִיצִית, כִּי צִיצִית הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ כֶּסֶא הַכְּבוֹד
שְׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה (מְנַחוֹת מ:): 'תִּכְלֹת דּוּמָה לַיָּם וַיָּם דּוּמָה לְכֶסֶא
הַכְּבוֹד' וְכו'. כִּי הַנְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — כֶּסֶא הַכְּבוֹד הֵם
בְּבַחֲיַנְתָּ לְבוֹשֵׁיִן דְּמִלְכָא, כְּבִיכּוֹל, כִּי כֶּסֶא הַכְּבוֹד
וּבְבַחֲיַנְתָּ לְבוֹשֵׁיִן הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ אַחַת כְּמוֹבָא, כִּי רַבִּי יוֹחָנָן
קָרָא לְמַאֲנִיָּה מְכַבְּדוּתָא (שַׁבָּת קיג.), וְזֶה בְּבַחֲיַנְתָּ כֶּסֶא
הַכְּבוֹד שְׂמֻכְסִין עַל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶה בְּבַחֲיַנְתָּ כְּלָלִיּוֹת
הָעוֹלָמוֹת שְׂכְלוֹלִין בְּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנְתָּ
לְבוֹשֵׁיִן דְּמִלְכָא, בְּבַחֲיַנְתָּ כֶּסֶא הַכְּבוֹד כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן
צִיצִית הִיא כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בַּמְדָּבָר טו, מ):
"לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי". כִּי כָּל הַתְּרֵי"ג
מִצְוֹת כְּלוּלִין בָּהּ כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
(מְנַחוֹת מ:), כִּי זֶה עֶקֶר כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה כְּפִי

שֶׁעַל-יְדֵי הַמְצוֹת נוֹכַל לָבֵא לְפָנַי כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, דֵּהִינוּ לְהִתְאַחַז בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לָנוּ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים כַּנ"ל, וְזֶה כָּלוּל בְּמִצְוֹת צִיצִית שֶׁהוּא חֲלוּקָא דִּרְבָּנָן בְּחִינַת לְבוּשֵׁין דְּמִלְכָּא, שֶׁהֵם בְּחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הִתְחַלַּת הָעֲבוּדָה בְּכָל יוֹם הִיא מִתְחַלֶּת מִמִּצְוֹת צִיצִית שֶׁמְקִימִים מִיַּד בְּקוּמוֹ בַּבֶּקֶר, וְכֵן תְּחִלַּת חֲנוּךְ הַקָּטָן מִתְחִיל מִצִּיצִית, כִּי תִכְרַךְ מְחַנְכִין הַקָּטָן בְּמִצְוֹת צִיצִית קִדְּם לְשֹׂאֵר מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, כִּי הָאָדָם כִּשְׂמֵתְחִיל בְּעֲבוּדַת ה' שֶׁעֲקָר הַפְּנִיָּה לָבֵא לְהִתְכַּלִּית, דֵּהִינוּ שְׂיִהְיֶה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין מִצִּיצִית שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אוֹחֲזִין בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּחִינַת אַחֲזִית הַצִּיצִית, בְּחִינַת (אִיּוֹב כו, ט) "מֵאֲחֹז פָּנַי כֶּסֶף" כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְעֶסֶק בְּעֲבוּדַת ה' עַד שְׁנֹזְפָה שְׂיִהְיֶה לָנוּ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים, כִּי אֵין לָהֶם כַּח לְדַחְפוֹ, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר נֶאֱחָז בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי צִיצִית כַּנ"ל.

ב) וְלֶאֱחֹז בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ צְרִיכִין לְשָׁמֵר הִירָאָה שְׁבִלָב, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי תְּקוּן שֶׁלֹּשׁ תְּאוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה שְׁנִתְקַנְיָן עַל-יְדֵי הַדַּעַת

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רכז

שְׁנַמְשָׁךְ בְּשֵׁלשׁ רַגְלִים. וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַיְרָאָה שְׁבִלְב. בְּבְחִינַת (בַּמְדָּבָר טו, לט) "וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם". וְזֶה בְּחִינַת הַל"ב חוּטִין שְׁבִצִיצִית. כִּי הֵם מְתַקְנִין אֶת הַיְרָאָה שְׁבִלְב, כִּי עַל-יְדֵי הַצִּיצִית נִשְׁמַר הַלֵּב מִפְּגַם הַתְּאוּוֹת הַנ"ל. בְּבְחִינַת "וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם" וְגו'. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמַר הַיְרָאָה שְׁבִלְב כַּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי חוּטֵי הַצִּיצִית נִמְשָׁךְ הַדַּעַת שְׁבִשְׁלֹשׁ רַגְלִים לְתַקֵּן שֵׁלשׁ תְּאוּוֹת הַנ"ל הַתְּלוּיִים בְּלֵב, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צִיצִית כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵין צִיצִית נוֹהֲגִין בְּלִילָה אֶלָּא בַּיּוֹם (מְנַחוֹת מַג.), כִּי הַלִּילָה זֶה בְּחִינַת חֲשֵׁךְ, בְּחִינַת פְּגַם שֵׁלשׁ הַתְּאוּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁלשׁ מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל הַלִּילָה כַּנ"ל, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת מִשֵׁלשׁ רַגְלִים הַנ"ל, לְתַקֵּן שֵׁלשׁ מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל הַלִּילָה בְּחִינַת שֵׁלשׁ תְּאוּוֹת הַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֹר יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַדַּעַת שְׁנַמְשָׁךְ בְּכָל יוֹם מִשֵׁלשׁ רַגְלִים כַּנ"ל, כִּי הַרְגְּלִים נִקְרְאִים יוֹם טוֹב, וְעַקֵּר אֹר יוֹם הוּא בְּחִינַת טוֹב, בְּבְחִינַת "וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב" (בְּרֵאשִׁית א. ד), כִּי הָאֹר הוּא בְּחִינַת חֹסֵד, בְּחִינַת דַּעַת שְׁנַמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שֵׁלשׁ רַגְלִים, מִבְּחִינַת יוֹם טוֹב שֶׁמְתַקֵּן שֵׁלשׁ תְּאוּוֹת הַנ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְאִיר הַיּוֹם וְנִדְחָה הַחֲשֵׁךְ שֶׁל לִילָה שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגַם שֵׁלשׁ תְּאוּוֹת הַנ"ל.

וְזֶה זֹכֵיךְ בְּכֹל יוֹם עַל-יְדֵי שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה בְּלִילָה, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁקָמִים בַּחֲצוֹת לֵילָה וְעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה, כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ לָקוּם בַּחֲצוֹת לֵילָה כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת הַלֵּילָה, לְשַׁבֵּר שֶׁלֹּשׁ מִשְׁמְרוֹת הַנֵּ"ל, כִּי חֲצוֹת הוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הָאֲמֻצָּעִית שֶׁל הַלֵּילָה תִּקְרָה חֲשֻׁכַת לֵילָה. וְכִשְׁמֻשְׁבְּרִין אֶת הַלֵּילָה וְקָמִים בַּחֲצוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁבְּרִין וּמַבְטְלִין כָּל בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ מִשְׁמְרוֹת הַנֵּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ הַתְּאוּוֹת כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן עוֹסָקִים אֲזַ בַּתּוֹרָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַדְּעַת לְתַקֵּן שֶׁלֹּשׁ תְּאוּוֹת הַנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן אֲזַ בַּחֲצוֹת מִתְּאַבְּלִין עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי עֵקֶר הַדְּעַת נִמְשָׁךְ מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת ל.ג.): 'כָּל מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ דְּעָה כְּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו', וְכַמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל כַּמָּה פְּעָמִים.

וְעַל-כֵּן בְּשֶׁלֹּשׁ רְגָלִים צָרִיכִין לְעֲלוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם הַדְּעַת לְתַקֵּן שֶׁלֹּשׁ תְּאוּוֹת הַנֵּ"ל, וְעַל-כֵּן בַּחֲצוֹת הַלֵּילָה שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַלֵּילָה, וְאֲזַ עוֹסָקִים לְתַקֵּן שֶׁלֹּשׁ תְּאוּוֹת הַנֵּ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ מִשְׁמְרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה, עַל-כֵּן עוֹסָקִים אֲזַ בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי מִתְּאַבְּלִין אֲזַ עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכֵיךְ לְרְאוֹת בְּבִנְיָנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (תְּעֻנִית ל.ג.). נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי שְׁמִתְאַבְּלִין

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רכט

על חרבן בית המקדש, על-ידי-זה עוסקים בבנינו. ועל-ידי-זה ממשיכין אז הדעת לתקן שלש משמרות, בחינת שלש מדות הנ"ל. ועל-ידי-זה זוכין בבקר לאור יום שנמשך מאור הדעת שנמשך בכל יום משלש רגלים פנ"ל, בבחינת (תגינה יב:) 'כל העוסק בתורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום', וחסד הוא הדעת, פמובא במקום אחר פמה פעמים, פי זוכין בבקר לאור יום שהוא אור הדעת הנמשך מבחינת יום טוב משלש רגלים, על-ידי שקמים בחצות ומשברין שלש משמרות הנ"ל, שהם בחינת שלש מדות פנ"ל.

ועל-כן תקף בבקר ממשיכין זה האור של הדעת על-ידי חוטי הציצית, שהם בחינת חוט של חסד הנ"ל, שנמשך בבקר על-ידי עסק התורה בלילה, על-ידי ששוברין את הלילה, שהוא בחינת שלש מדות הנ"ל ועוסקין בתורה בלילה להמשיך הדעת מבית המקדש, על-ידי-זה זוכין בבקר לחוט של חסד בחינת חוטי הציצית, שעל ידם מקבלין אור הדעת משלש רגלים פנ"ל, פי ציצית הם בבחינת רגלים, בבחינת (תהלים פה, יד) "צדק לפניו יהלך" שזהו בחינת שלש רגלים, שאז הולכין לעלות לרגל, כמו שכתוב (שמות כג, יז): "שלש פעמים בשנה יראה וגו'". שזה בחינת "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו", פמובא במקום אחר.

וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית, בְּחִינַת (איוב כט, יד) "צֶדֶק לְבִשְׁתִּי וַיִּלְבָּשֵׁנִי", זֶה בְּחִינַת שְׁמוֹנֵה חוּטִים שֵׁישׁ בְּכָל אֶחָד מֵהַצִּיצִית. וְכָל חוּט צָרִיךְ לִהְיוֹת שְׁזוּר, וְאֵין שְׁזִירָה פָּחוֹת מִשְׁתֵּים, כְּמוֹ שֶׁלְּמִדּוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִם לְבִרְכָה (מִנְחוֹת לט:): מִפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר טו, לח): "הַפְּנֵף פְּתִיל" וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁבְּכָל אֶחָד מֵהַצִּיצִית יֵשׁ י"ו חוּטִים, דִּהְיוּ שְׁמוֹנֵה חוּטִים שְׁזוּרִים. כְּנֶגֶד הַיָּמִים שֵׁישׁ בְּשֵׁלשׁ רְגָלִים שֶׁהֵם י"ו יָמִים, כִּי פֶסַח שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבֻעוֹת יוֹם אֶחָד וְשְׁמוֹנֵת יָמֵי הַחֵג בְּבְחִינַת (קֹהֶלֶת יא, ב) "תֵּן חֶלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לְשְׁמוֹנֵה" שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִם לְבִרְכָה (ערוכה מ:): עַל רְגָלִים, וְעַל-כֵּן עָקַר הַצִּיצִית הֵם שְׁמוֹנֵה חוּטִים כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֵג הַסִּפּוֹת שֶׁהוּא הַמִּסְפָּר הַמְרֻבָּה בְּיוֹתֵר שֶׁל יָמֵי הַרְגָלִים, וְנִכְלָל בְּתוֹכָם גַּם כֵּן שְׁבַעַת יָמֵי הַפֶּסַח וְיוֹם הַשְּׁבֻעוֹת, גַּם שְׁמוֹנֵת יָמֵי הַסִּפּוֹת הֵם הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּרְגָלִים, כְּנֶגֶד יַעֲקֹב שֶׁכָּלוּל מִכָּל הָאָבוֹת. כִּי אַז בְּסִפּוֹת נִשְׁלַם הָאֲרֵת שֶׁל כָּל הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים. וְהוּא כָּלוּל מִכָּלם, וְעַל-כֵּן יֵשׁ שְׁמוֹנֵה חוּטִים בְּהַצִּיצִית וְכַנ"ל:

ג) וְזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שְׁנִזְכָּר בְּפָרְשַׁת צִיצִית, זֶה בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים שֶׁהֵם כָּלם זְכוֹר לְיְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי עָקַר יְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֲצוֹת, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יא, ד) "כַּחצוֹת הַלַּיְלָה אָנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם", דִּהְיוּ עַל-יְדֵי שְׁמֵשְׁבְּרִין הַשְּׁלֵשׁ

לקוטי הלכות ציצית ג' ארז-חיים רלא

משמרות שלש מדות רעות הנ"ל, שהם בחינת חשכת לילה, שהם עקר גלות מצרים שהוא גלות של הסטרא אחרא, שמתגבר על האדם בשלש מדות הנ"ל, שהם כלל כל התאוות. ועל-ידי בחינת חצות שמשברין את הלילה על-ידי-זה יוצאין מגלות מצרים, מגלות שלש מדות הנ"ל, בבחינת "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" פנ"ל, וזוכין לבחינת שלש רגלים, שהם זכר ליציאת מצרים. ועל-ידי-זה זוכין לאור הציצית, שהם לבושין דמכסין על האדם להצילו ולשמרו משלש מדות הנ"ל, שהם בחינת פגם הלבושין, בבחינת (יחזקאל טז, ז) "ואת ערם ועריה", הנאמר בגלות מצרים, דהינו כשמנחין חס ושלום, בפגם שלש מדות הנ"ל, שזה בחינת גלות מצרים פנ"ל, אז הנשמה ערמה חס ושלום, בחינת "ואת ערם ועריה", בבחינת "כי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו", דא ציצית ותפלין "במה ישכב" בגלותא, כמו שכתוב בזהר הקדוש (תיקונים דף צא), הינו כששוכבין בגלות חס ושלום, דהינו פגם השלש מדות הנ"ל אז נאמר: 'במה ישכב? בגלותא', כי אז הוא בבחינת "ערם ועריה" פנ"ל, כי שלש מדות אלו הם בבחינת פגם הכבוד, שהוא בחינת לבושין, כי רבי יוחנן קרא למאניה מכבודותא (שבת קיג), כי השלש מדות אלו הם נקראים אנשי שם, כמו שמבאר במאמר הנ"ל, והשם הוא הכבוד בבחינת (תהלים עב, יט) "וברוך

רלב לקוטי הלכות ציצית ג' ארז-חיים

שם כבוד" ובחינת (שם כט, ב) "הבו לה' כבוד שמו".
ואלו התאוות הנ"ל הם פוגמין חס ושלום, השם
והכבוד, כי נקראים אנשי שם פנ"ל, כי המזון נקרא
כבוד, כמו שכתוב (בראשית לא, א): "וימאשר לאבינו עשה
את כל הכבוד הזה". בבחינת (ערוכין פו.) 'רפי מכבוד
עשירים'. נמצא, ששרש מזון בכבוד. וכמוכא בדברי
רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן נט).

ועל-כן על-ידי תאוות מזון פוגמין בכבוד; וכן תאוות
נאוף בכבוד, כי אין בשת אלא במקום עריץ'
ועקר הכבוד על-ידי שמירת הברית, כמוכא במקום
אחר (סימן יא); וכן תאוות אכילה פוגם בכבוד בבחינת
'שלחן מלכים' מלך הכבוד, כמוכא גם כן במקום
אחר כל זה (סימן סו). ועל-כן הם פוגמין בהלבושין,
שהם בחינת כבוד פנ"ל, ועל-כן נאמר בגלות מצרים,
שהוא בחינת השלש תאוות פנ"ל הפך השלש רגלים,
שהם בחינת יציאת מצרים פנ"ל, על-כן נאמר אז: 'ואת
ערם ועריה', בחינת במה ישכב? בגלותא פנ"ל. ועל-כן
בבקר שאז מאיר אור יום בחינת אור הדעת של שלש
רגלים, בחינת יציאת מצרים שמאיר בכל יום, על-כן
אז זוכין ללבושין דקדשה שהם לבושי הציצית, שהם
מכסין על פגם התאוות הנ"ל, כי הם בחינת האור
הנמשך משלש רגלים פנ"ל:

ד) ועל-ידי השלש רגלים שמתקנין היראה שבלב, על-ידי-זה נברא המלאך המשפיע נבואה, בחינת "המלאך הגואל אותי מכל רע" וכו', ועל-ידי-זה זוכין לתפלה שהוא דבר ה' וכו', עין שם. שלש רגלים שמאירין לתפלה, זה בחינת תלת גוננין דעינא ובת עין, כי שלש רגלים הם כנגד שלשה אבות, שהם בחינת תלת גוננין דעינא, והתפלה היא בחינת מלכות דוד, שהיא ברגל רביעי שהיא בחינת בת עין, כמוכא. זהו בעצמו בחינת המלאך הגואל שנמשך מהשלש רגלים כנ"ל, כי המלאך הוא בחינת השכינה כמו שאמר רבנו ז"ל, שם בסוף המאמר הנ"ל, שהיא בחינת מלכות. ועל-כן על-ידי בחינת זה המלאך עקר תקון התפלה, שהיא גם כן בחינת מלכות כנ"ל.

וזהו בחינת הד' ציצית, בחינת תלת גוננין דעינא ובת עין, בחינת "וראיתם אותו" הנאמר בציצית, כי עקר הארת השלש רגלים הוא להאיר בבת עין בבחינת מלכות שהיא בחינת ד', שעקר עלייתה היא בשלש רגלים, כמו שכתב רבנו במקום אחר (בסימן ל). וזה בחינת הד' ציצית, כי על-ידי השלש רגלים שהם תלת גוננין דעינא המאירין בבת עין, על-ידי-זה יוצאין ד' ציצית, שהם בחינת מלכות, בחינת ד', כמוכא וכן"ל:

ה) ועל-כן עקר תקון התפלה הוא בציצית, כי הציצית

נמשכין מהש'לש רגלים שמאירין בבת עין בבחינת תפלה כנ"ל, ועל-כן על-ידי-זה דיקא יכולין לאחוז בכסא הכבוד, כמבאר במאמר הנ"ל, כי תלת גונין דעינא ובת עין, שהם בחינת שלש רגלים שמתקנין את התפלה, שזהו בחינת ד' ציצית כנ"ל, הם בחינת שלשה אבות ודוד, שהם בחינת ארבע רגלי הכסא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על-כן על-ידי-זה אוחזין בכסא כבודו כנ"ל:

גם ציצית מתקנין שלש עבודות שמפסידין עבודת התפלה, שהם: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים. כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (תנא דבי אליהו רבה, פרק כו) "לדרתם" — לדור-תם, תם מן העבודה זרה, תם מגלוי עריות, תם משפיכות דמים. וזה בחינת "ולא תתורו אחרי לבבכם" זו מינות, הינו עבודה זרה. "ואחרי עיניכם" זה זנות, הינו גלוי עריות. נמצא, שציצית מציל מעבודה זרה וגלוי עריות, וכן מצילין גם כן הציצית, שהם תקון הלבושין, משפיכות דמים התלויים בפגם הבגדים, שהם בחינת טלית אדם הנאמר בעשו שהיה שופך דמים, שנאמר בו (בראשית כה, כה): "ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער". ופרש רש"י: כטלית. וכנזכר זה לענין אחר בדברי רבנו ז"ל (בסימן ח) ועל-כן הפוגם בציצית נאמר עליו (ירמיה ב, לד): "גם

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רלה

בְּכַנְפֵיךָ נִמְצְאוּ דָם נִפְשׁוֹת אֲבִיוֹנִים נְקִיִּים", כַּמּוּבָא
בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (שְׁבַת לב:). כִּי פָגַם
הַצִּיצִית פָּגַם הַבְּגָדִים הוּא בְּבַחֲיַנְתָּ שְׁפִיכוֹת דָּמִים,
בְּבַחֲיַנְתָּ (יִשְׁעִיָּה סג, ב) "מִדּוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֵׁיךָ". וְכַמּוּבָא
בְּדִבְרֵי רַבּוֹנוֹ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן ח'). אֲבָל צִיצִית הוּא
תְּקוּן הַבְּגָדִים, בְּחִינַת טְלִית לְבָן הַפָּךְ טְלִית אָדָם שֶׁל
עֲשׂוֹ הַנִּ"ל.

וְעַל-כֵּן צִיצִית מְצִיל מִשְׁפִּיכוֹת דָּמִים, כִּי אִזּוֹ אֵינוֹ עוֹבֵר
עַל 'אֵל תִּהְיֶה כֹּז לְכָל אָדָם' (אֲבוֹת ד), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
שְׁפִיכוֹת דָּמִים כַּנִּ"ל. בְּבַחֲיַנְתָּ (שָׁם) 'אֵיזָהוּ מְכַבֵּד הַמְּכַבֵּד
אֶת הַבְּרִיּוֹת'. וְעַל-כֵּן צִיצִית, שֶׁהֵם עֶקֶר תְּקוּן הַלְּבוּשִׁין,
שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּבוֹד כַּנִּ"ל. וְאִזּוֹ הוּא מְכַבֵּד, וְאִזּוֹ הוּא
בְּוֹדָאֵי מְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת וְנִצְלָ מִלְּעֵבֵר עַל 'אֵל תִּהְיֶה כֹּז
לְכָל אָדָם'. נִמְצָא, שֶׁצִּיצִית מְצִילִין מִשְׁלֵשׁ עֲבֻרוֹת הַנִּ"ל,
כִּי צִיצִית הֵם תְּקוּן הַתְּפִלָּה כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן צִיצִית מְסַגֵּל
לְרַפּוּאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבּוֹנוֹ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן ז'),
כְּמִרְמָז בְּפִרְשָׁה (בְּרֵאשִׁית מח, ב): "הִנֵּה בְּנֵךְ יוֹסֵף בָּא
אֵלֶיךָ". שֶׁזֶה בְּחִינַת הַצִּיצִית, כְּמִבְּאֵר בְּפָרִי עֵץ חַיִּים,
וְעַל-יְדֵי-זֶה "וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל", כִּי עַל-יְדֵי הַצִּיצִית זוֹכִין
לְתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'דְּבַר ה'" כַּנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי דְבַר ה'
זוֹכִין לְרַפּוּאָה מִן הַשָּׁמַיִם עַל-יְדֵי כָּל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם,
אֲפִלוֹ עַל-יְדֵי לֶחֶם וּמַיִם בְּבַחֲיַנְתָּ "וַיְבָרֶךְ אֶת לַחְמֶךָ וְגוֹ'

וְהִסְרֹתִי מִחֶלְהָ " וְכוּ' (שמות כג, כה), בְּחִינַת 'בְּכָל מִתְרַפְּאִין חוּץ' וְכוּ', כְּמִבְאָר כָּל זֶה בַּמֶּאמָר הַנ"ל, עֵינֵי שֵׁם:

ז) נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי צִיצִית נִמְשָׁךְ הָאֹר מִשָּׁלֹש רְגָלִים לְתַקֵּן שָׁלֹש מִדּוֹת הַנ"ל, שְׁזָה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְתַפְלָה לְדַבֵּר ה', וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְאַחֵז בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁזָה בְּחִינַת צִיצִית וְכוּ' כַּנ"ל. וְאֵזִי כְּשֶׁזֹּכִיךְ "לְאַחֵז בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ", אֵזִי יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא דְדִינָא, דְּהֵינּוּ לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁדָּן אֶת הַכֹּל בְּרַחֲמִים מִחֲמַת שֶׁהוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ וְכוּ', כְּמִבְאָר הַיָּטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל, עֵינֵי שֵׁם הַיָּטֵב. וְכַמוֹכָא כָּל זֶה לְמַעְלָה.

וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַצִּיצִית, שֶׁהֵם תְּקוּנַת הַלְבוּשִׁין, כְּדִי לְזַכּוֹת לְאַחֵז בְּבְחִינַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד כַּנ"ל, כְּדִי לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים לְכַף זְכוּת וְכוּ' כַּנ"ל. כִּי הַמְּלַבּוּשִׁים הֵם הַדְּנִים אֶת הָאָדָם בְּבְחִינַת (תהלים צג, א): "ה' מִלֶּךְ גְּאוֹת לְבֶשׂ" וְכוּ' הַנֶּאמָר עַל יוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶאוֹ לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם "נִכּוֹן כֶּסֶף מְאֹד". וְכַמוֹכָא שְׁזָה הַמְּקָרָא נֶאמָר עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה יוֹמָא דְדִינָא, שֶׁאֵז לֹבֵשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבוּשֵׁי גְאוֹתוֹ לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם, כִּי הַלְבוּשִׁין הֵם בְּבְחִינַת דִּינִים וְהֵם דְּנִים אֶת כָּל בְּאֵי

לקוטי הלכות ציצית ג' ארז-חיים רלו

עולם, פמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סימן כט), בבחינת "צדק לבשתי" וצדק הוא דינא דמלכותא וכו', עיין שם. וכפי תקף הדין חס ושלום, של בחינת הלבושין היו יכולים ליקוד עלמא חס ושלום, כי לא יצדק לפניך כל חי.

ועל-כן אנו צריכין לתקן המלבושין על-ידי הציצית, שהם בבחינת פסא הכבוד פנ"ל, שעל-ידי-זה נעשין בבחינת מקומו של עולם, כי מי שאוחז בבחינת פסא הכבוד הוא בבחינת מקומו של עולם, פמבאר היטב שם במאמר הנ"ל, ואזי יכולין לדון את הכל ברחמים לכף זכות, בבחינת (אבות, פרק ב): 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו' וכו'; כמו השם 'תברך כשלוש לבושי גאותו בראש השנה לדון את העולם בראש השנה, הוא דן את ישראל ברחמים גדולים, כי ראש השנה הוא חסד גדול שקבע יום הדין בראש חדש בעת שהשם 'תברך בעצמו אומר: 'הביאו עלי כפרה' וכו', עיין שם כל זה היטב. כי הוא 'תברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו ויודע מקום של כל אחד ואחד, ועל-כן דן את כל ישראל ברחמים גדולים וכו', עיין שם.

וזה בחינת ציצית שתולין בבגדים, שעל-ידי זה אוחזין בבחינת פסא הכבוד פנ"ל, ואזי הם בבחינת מקומו

שֶׁל עוֹלָם, וַיְכוּלִין לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת כְּמוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל, כִּי צִיצִית הֵם בְּבַחֲיַנַּת מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, כִּי הֵם תְּלוּיִים בְּאַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּנֶגֶד אַרְבַּע רוּחוֹת
 הָעוֹלָם, הֵינּוּ שֶׁכֵּל הָאֲרַבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם כָּלֵל
 הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כֵּלָם יוֹצְאִים מְבַחֲיַנַּת צִיצִית,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי הֵם בְּבַחֲיַנַּת כֶּסֶף
 הַכְּבוֹד כַּנ"ל. וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם מַעְלִין
 וּמְקַבְּצִין וּמְקַשְׂרִין אֶת בְּחִינַת הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, לְבַחֲיַנַּת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקוֹמוֹ
 שֶׁל עוֹלָם שֶׁשֵּׁם שְׂרֵשׁ הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה דָּנִים אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת מַחְמַת שְׂיודֵעִין
 אֶת מְקוֹמוֹ.

(ח) כִּי אֵיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַמְעָשָׂה הַנּוֹרָא שֶׁל הַד'
 בְּעֵטְלִירֵשׁ הַמוּבָא בְּסֵפֶר הַמַּעֲשִׂיּוֹת, וּמוּבָא שָׁם
 בְּסִפּוּר הַמַּעֲשָׂה שֶׁל הַבְּעֵטְלִיר הַחֲמִישִׁי שֶׁהָיָה בְּעַל
 חֲטוּטָרֶת מַעֲנִין מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. וְהַמוּבָן שָׁם
 קָצֵת, כִּי בְּחִינַת מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה הוּא קָרוֹב
 לְבַחֲיַנַּת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם, וַיֵּשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת בְּעֵנִין
 מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה. וְכֹל בְּחִינַת
 מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה הוּא עֲדִין בְּמְקוֹם, אֲבָל הוּא
 סָמוּךְ קָצֵת לְבַחֲיַנַּת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת
 מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, שֶׁהוּא קָצָה הָעֲלִיּוֹן מְבַחֲיַנָּה

לקוטי הלכות ציצית ג' ארז-חיים רלט

זו של מעט מחזיק את המרבה, והוא סמוך מאד לבחינת למעלה מן המקום עד ששם יוצאין לגמרי מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום, ועל-ידי בחינה זו יכולין לבא להאילן אשר "תחתוהי תטלל כל חיות ברא ובענפוהי" וכו' (דניאל ל, ט). אשר זה האילן עומד למעלה מן המקום לגמרי, עין שם היטב כל זה הענין הנפלא והנורא מאד.

וציצית הם בבחינת מעט מחזיק את המרבה, ומעלין את האדם מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום לבחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם ששם נמתק הכל ברחמים פנ"ל, בבחינת (שמות יט, ד) "ואשא אתכם על פני נשרים ואביא אתכם אלי". 'פני נשרים' דא פני מצוה, בחינת (דברים לב, יא) "כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף", שאנו אומרים קדם עטיפת הציצית. ועל-ידי זה על-ידי פני נשרים פני מצוה, 'ואביא אתכם אלי', שקרבנו אליו השם יתברך מבחינת מקום לבחינת מקומו של עולם, בחינת למעלה מן המקום. פי רבותינו ז"ל דרשו (שמות יט, ד) על פסוק זה: "ואשא אתכם" וכו', שזה נאמר על יציאת מצרים ביום שבאו מרעמסס לסכות שהיו מאה ועשרים מיל ובאו ביום אחד.

וזה בחינת למעלה מן המקום, שזהו בחינת קפיצת הארץ, בחינת "ויפגע במקום" הנאמר ביעקב

שדלג על המקום, ועל-כן פגע במקום ביום אחד, כי יעקב היה יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום. וזהו בחינת קפיצת הארץ. וזה בחינת "ואשא אתכם" וגו' הנ"ל, שהגביהם למעלה מן המקום, ועל-כן באו ביום אחד מרעמסס לסכות. וזה נעשה על-ידי בחינת ציצית, בבחינת "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא" וגו' שהם כנפי מצות פנ"ל.

ט) ועל-כן ציצית מקבץ נדחים מארבע כנפות הארץ מכל המקומות אשר נדחו לשם, כי כל אחד מהנדחים נדחה ונפל למקום שנפל מחמת מקומו, כי מקומו גרם לו בבחינת (אבות פ"ק ב) 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו פנ"ל. והשם יתברך, שהוא מקומו של עולם פנ"ל ויודע מקום כל אחד, הוא דן את הכל לכף זכות, כי יודע שמקומו גרם לו, ואזי כשהשם יתברך רוצה לרחם עליו ברחמיו המרבים, הוא מעלה אותו מן המקום שהוא לבחינת למעלה מן המקום ושם נמתק ונתתקן הכל, כמובא לעיל.

וזה בחינת תשובה, כי תשובה קדמה לעולם, כי תשובה היא בבחינת למעלה מן המקום, בבחינת כסא הכבוד, שהוא בחינת מקומו של עולם, בבחינת (יומא פו.) 'גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד'. כי המקום של כל אחד ואחד גורם לו התרחקותו מהשם

לקוטי הלכות ציצית ג' ארז-חיים רמא

יתברך, כי המקום הוא בחינת תקף העשיה, תקף הצמצום, שמשם עקר אחיזתם בידוע. ומי שרוצה להתקרב להשם יתברך צריך תמיד לבקש את ה' בכל המקום אשר הוא שם, ולקשר ולהעלות בחינת המקום אשר הוא שם לבחינת למעלה מן המקום למקומו של עולם, דהינו להשם יתברך. ואז זוכה לעבד ה' באמת ואין שום מקום שימנענו. וכמוכא זה במקום אחר בדברי רבנו ז"ל (סימן לג). ואפלו מי שנפל לאיזה מקום לא טוב בחטאיו, ואפלו אם נפל למקום שנפל, למקום נמוך ומגשם ומלכלך מאד חס ושלום, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן צריך שיזכר בהשם יתברך שהוא מקומו של עולם ששם יש מקום של כל אחד ואחד, ועל-כן אין שום נפילה בעולם כלל, כי גם משם יוכל לחזור להשם יתברך, שהוא מקומו של עולם מכל המקומות אשר נדח לשם, בבחינת (דברים ד, כט) "ובקשת משם את ה' אלהיך", משם דיקא, ממקום אשר הוא שם, כמוכא בשם הבעל-שם-טוב ז"ל.

וזהו בחינת ציצית, שהם בבחינת למעלה מן המקום, בחינת כסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, הינו שציצית בשמשם הם בבחינת למעלה מן המקום וכנ"ל. ועל-כן גם למטה הציצית הם בבחינת מעט מחזיק את המרבה, כמו שכתוב (זכריה ח, כג): "והחזיקו עשרה

אנשים מכל לשנות הגוים בכנף איש יהודי ואמרו לכו ונלכה עמכם" וכו'. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת לב:) שעתידין שיאחזו שבע מאות אנשים בכנף אחד מהארבע פנפות של ציצית. נמצא שהוא בבחינת מעט מחזיק את המרבה, ועל-כן דיקא בהכנף יוכלו להתאחז שבע מאות אנשים שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה. ועל-ידי-זה דיקא יאמרו "לכו ונלכה עמכם" להתקרב לה', כי על-ידי ציצית, שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה, כשאוחזין בהם יכולין לעלות מהמקום לבחינת למעלה מן המקום, שעל-ידי-זה נתקרבין להשם יתברך לבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל. בבחינת (שמות יט, ד) "ואשא אתכם על פני נשרים ואביא אתכם אלי" וכו' כנ"ל.

ועל-כן הציצית מקבץ הנדחים מארבע פנפות הארץ, בבחינת "והביאנו לשלום מארבע פנפות" וגו' שאז אוחזין בהציצית, כי הציצית, שהם בבחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, הם דנים את הכל לכף זכות אפלו הנדחים מאד בעונותיהם הרבים, ואזי הם מרימים ומקבצים כל הנדחים ממקומם שנדחו לשם לבחינת למעלה מן המקום לבחינת מקומו של עולם, ששם יש מקום של כל אחד ואחד אפלו של הנדחים. ושם נמתק ונתקן הכל, כי שם דנים הכל לכף זכות כנ"ל.

לקוטי הלכות ציצית ג' ארבע-חיים רמג

י וְזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, שְׂאֵז נִשְׂאָם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
עַל כַּנְּפֵי נְשָׂרִים וְקַרְבָּם אֱלִיּוֹ, דְּהֵינּוּ שֶׁהִגְבִּיהֶם
לְמַעַלָּה מִן הַמָּקוֹם, כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם
לְיֵצֵאת מִן הַמִּצַּר וְהַדּוּחַק, שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַמָּקוֹם שֶׁהוּא
תְּכֵלִית הַצְּמֻצוּם, שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת מִצַּר וְדוּחַק, כִּי
בְּבְחִינַת לְמַעַלָּה מִן הַמָּקוֹם אֵין שִׁיךְ שׁוּם מִצַּר וְדוּחַק
כָּלֵל, רַק לְמַטֵּה בְּבְחִינַת מָקוֹם שֵׁם שִׁיךְ מִצַּר וְדוּחַק,
וְעַל-כֵּן כָּל הַיְסוּרִין מְכֻנִּים בְּשֵׁם צְרוּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
כִּי עֵקֶר הַיְסוּרִים בָּאִים מִבְּחִינַת הַצְּמֻצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַמָּקוֹם שֶׁשֵּׁם שִׁיךְ מִצַּר וְדוּחַק שֶׁמִּשֵּׁם בָּאִים כָּל
הַיְסוּרִים, כִּי כָּלֵם בָּאִים מִבְּחִינַת צְמֻצוּמִים שֶׁהֵם בְּחִינַת
דִּינִים כְּפִדוּעַ.

וְעַל-כֵּן כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה וְהַיְסוּרִים נִקְרָא הֶרְחָבָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ד, ב): "בַּצָּר הֶרְחַבְתָּ לִּי". וְכְמוֹ
שֶׁאֵמַר (שם קיח, ה): "מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי וְגו' עָנְנִי
בְּמֶרְחָב". כִּי עֵקֶר הַיְשׁוּעָה עַל-יְדֵי הַמִּתְקַת הַדִּין שֶׁהִיא
בְּחִינַת הֶרְחָבַת הַצְּמֻצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁיּוּצָאִין מִן
הַמָּקוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמֻצוּם לְבְּחִינַת לְמַעַלָּה מִן
הַמָּקוֹם, שֶׁשֵּׁם בְּחִינַת הֶרְחָבָה, כִּי אֵין שִׁיךְ שׁוּם שׁוּם
דוּחַק כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁאֵין שׁוּם שׁוּם מָקוֹם כָּלֵל, רַק הוּא
לְמַעַלָּה מִן הַמָּקוֹם כַּנִּלְבָּל.

וְזֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי מִצְרַיִם הִיא "עֲרוֹת הָאָרֶץ"

(בראשית מב, ט) מקום טמא מאד; נמצא, שזה המקום של מצרים גורם לחטא, ועל-כן נקרא מצרים, כי הוא בחינת מצר ודחק, כי כל מקום שהוא רחוק ביותר מן הקדשה, הוא בחינת צמצום יותר בבחינת מקום, בבחינת עשייה ביותר, כי המקום שיש בו קדשה הוא סמוך לבחינת למעלה מן המקום לבחינת מקומו של עולם, שהוא השם יתברך, וכל מקום שהוא מגשם ביותר שם בחינת מצר ודחק ביותר, כי כל מה שנתרחק ביותר מבחינת מקומו של עולם, נתרחק ביותר מבחינת מעט מחזיק את המרבה, ונגבל יותר ויותר בשם מקום ועשייה. ושם שייך מצר ודחק ביותר. ושם אחיזת הסטרא אחרא ביותר, שאחיזתם בבחינת גבול המקום בחינת עשייה. ששם עקר המצר והדחק כנ"ל. וזה בחינת מצרים שהוא מקום טמא ערות הארץ וכנ"ל, ועל-כן נקרא בשם מצרים לשון מצר ודחק כנ"ל.

ועל-כן כשהוציאם השם יתברך ממצרים נשא אותם על כנפי נשרים מרעמסס לסכות ביום אחד, שזה בחינת שהגביהם למעלה מן המקום כנ"ל, כי זה העקר יציאת מצרים, כי על-ידי שהגביהם למעלה מן המקום, על-ידי-זה יצאו מגלות מצרים שהוא תקף המקום הנגבל ביותר בגבול וצמצום תקף העשייה כנ"ל. ועל-ידי-זה דיקא נתקרבו אליו יתברך בבחינת

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רמה

"וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וְאָבִיא אֶתְכֶם אֵלַי", כִּי עָקַר הַתְּקָרְבוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּשִׁזְכִּין לְצֵאת מִבְּחִינַת מְקוֹם לְבַחֲינַת כְּסֵא הַכְּבוֹד לְבַחֲינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם, שֵׁשׁ נִמְתָּק וְנִתְקַן הַכֹּל וְכַנ"ל:

יא) וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁמְבִיאִין עֹמֵר שְׁעוֹרִים תְּכֵף בְּיוֹם שְׁנֵי שָׁל פָּסַח, וְאַחַר כֵּךְ סוֹפְרִין שְׁבַע שַׁבָּתוֹת אַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה יָמִים כְּדֵי לְצֵאת עַל-יְדֵי-זֶה מִטְּמֵאת מְצָרִים, כִּי הִנֵּפֶת הָעֶמֶר שְׁעוֹרִים בְּכֹל הַשָּׁשָׁה קְצוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּבְאַרְבַּע רוֹחוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל גְּבוּל הַמְּקוֹם, זֶה בְּחִינַת שְׁמַעְלִין וּמְקַשְׂרִין בְּחִינַת הַמְּקוֹם, בְּחִינַת הַשָּׁשָׁה קְצוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְבַחֲינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם לְמְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי שְׁעוֹרִים, זֶה בְּחִינַת הַצְּמָצוּם שֶׁל כָּל הַדִּינִים, כַּמּוּבָא בַּכְּתָבִים. וְזֶה בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוֹרִים לְשׁוֹן מְדָה וְצְמָצוּם וְזֶה בְּחִינַת מְקוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמָצוּם כַּנ"ל.

ועל-ידי הַנֵּפֶת הָעֶמֶר שְׁעוֹרִים בְּכֹל הַשָּׁשָׁה קְצוֹת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה מְקַשְׂרִין וּמַעְלִין אֶת הַמְּקוֹם, אֶת בְּחִינַת הַשָּׁשָׁה קְצוֹת וְאֵת כָּל הַצְּמָצוּמִים, לְבַחֲינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם, כִּי זֶה בְּחִינַת כָּל מַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת שֶׁהָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּבַחֲינַת מַעֲט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרַבָּה שֶׁשָּׂרְשׁוֹ מִבְּחִינַת

למעלה מן המקום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ק ה'): 'עומדים צפופים ומשתחוים רוחים, ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים'. כי ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש וקדש הקדשים ששם כל העשר קדשות הם סמוכים ביותר לבחינת למעלה מן המקום, ועל-כן הם בבחינת מעט מחזיק את המרבה, ועל-כן אין שום מקום צר בירושלים וכנ"ל, והבית המקדש שקדוש ביותר, שם היה ביותר בחינת מועט מחזיק את המרבה, בחינת 'עומדים צפופים ומשתחוים רוחים', ובין שני בדי הארון היה עוד יותר ובחינת 'מעט מחזיק את המרבה', כי כל ישראל עמדו בין שני בדי הארון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה ה, ו. ויקרא רבה י, ט) על פסוק: "גשו הנה" (יהושע ג, ט) ופרש רש"י: צמצם את כלן בין שני בדי הארון, זה אחד מן המקומות שהחזיק מעט את המרבה:

(יב) כי אבן שתיה שהיה בבית המקדש משם השתת העולם (יומא נד:), ומשם נתפשט המקום של כל העולם כלו, והנקדה של האבן שתיה הוא בתכלית המעלה של בחינת מעט מחזיק את המרבה, כי שם באותו הנקדה כלול המקום של כל העולם כלו, כי האבן שתיה סמוך לבחינת למעלה מן המקום שמשם

לקוטי הלכות ציצית ג' ארז-חיים רמז

יָצָא נִקְדוּת הָאָבֶן שְׁתִּיָּה שֶׁהִיא נִקְדוּת מְקוּם הָעוֹלָם, בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-א ב, ח) "וַיֵּשֶׁת עֲלֵיהֶם תַּבַּל", הֵינּוּ הָאָבֶן שְׁתִּיָּה שֶׁמִּשָּׁם הִשְׁתַּת הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב כָּשֶׁהֲלֹךְ לְחָרֵן פָּגַע בְּמְקוּם הַהוּא שֶׁהוּא בְּמְקוּם נִקְדַּת הָאָבֶן שְׁתִּיָּה, מְקוּם קִדְּשׁ קִדְּשִׁים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (סְנֵהֲדָרִין צה.) שֶׁהִיא לוֹ קַפִּיצַת הָאָרֶץ שֶׁם דִּיקָא שְׁנֵיהּ בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם כַּנֵּ"ל. וְשֵׁם נִכְלָלוּ שְׁתֵּים-עָשָׂרָה אַבְנִים בְּאָבֶן אַחַת כְּשֶׁשָּׁכַב בְּמְקוּם הַהוּא, שְׁנֵיהּ בְּחִינַת מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. נִמְצָא, שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּבְחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם בְּבְחִינַת מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. וְעַל-כֵּן שֵׁם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּתָה סְנֵהֲדָרִין גְּדוּלָּה יוֹשֶׁבֶת וְדָנָה אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, כִּי הֵם הָיוּ יְכוּלִים לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת כְּמוֹ שֶׁנִּצְטוּרוֹ הַסְּנֵהֲדָרִין עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (בַּמִּדְבָּר לה, כה) "וְהִצִּילוּ הָעֵדָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (פְּסָחִים יב. וַעֲיֵן בְּרֵשׁ"י שֵׁם) וְעַל-כֵּן עָקַר מְקוּם הַמִּשְׁפָּט הָיָה שֵׁם בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית, כִּי שֵׁם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ יְכוּלִים לַעֲלוֹת לְבְּחִינַת מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם עַל-יְדֵי נִקְדַּת הָאָבֶן שְׁתִּיָּה כַּנֵּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְדוֹן אֶת הַכָּף לְכַף זְכוּת כַּנֵּ"ל.

וְעַל-כֵּן צְוִתָּה הַתּוֹרָה (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ וְכוּ' מִן הַמְּקוּם הַהוּא". מִן

המקום שהוא' דיקא, כי המקום גורם בבחינת (שם יב, יא) "והיה המקום אשר יבחר ה'", כי זה המקום דיקא בחר ה', כי הוא סמוך לבחינת למעלה מן המקום ושם עקר המשפט והדין, כי אין מי שראוי לדון את העולם כי אם מי שיכול לעלות ולהתקשר לבחינת מקומו של עולם, ששם דנין הכל לכף זכות וכו' פנ"ל. וזה היה דיקא בבית המקדש וכו' פנ"ל:

(ג) וזה בחינת הקרבנות, כי עקר בחינת המקום הוא מחמת חסרון הדעת. וכל מי שיש לו דעה ביותר הוא סמוך ביותר לבחינת למעלה מן המקום, כמובן בדברי רבנו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן סא) על פסוק: "אני היום ילדתיך", עין שם. ועל-כן כשאדם חוטא, חס ושלום, שאז נכנס בו רוח שטות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ג:), ועל-כן אז נופל ביותר תחת המקום הגשמי, ועל-כן תקונו היה בבית המקדש על-ידי שהיה מביא בהמה לקרבן, כי הבהמה היא העדר הדעת, וזה בחינת מקום. ובבית המקדש היו מעלין את הבהמה, שהיא בחינת העדר הדעת, בחינת דין וצמצום, בחינת מקום, לבחינת למעלה מן המקום, כי בבית המקדש יכולים לעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום פנ"ל, ועל-כן בית המקדש היה גבוה מכל הארצות, כמו שכתוב: (דברים יז, ח), "וקמת

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רמט

ועליה אל המקום" וגו'. כי הבית המקדש הוא בבחינת מקומו של העולם, בבחינת למעלה מן המקום. וכל הארצות מקומם שם בבית המקדש, כי כלם יוצאים משם מנקדת האבן שתיה כנ"ל, כי אדם על-ידי שלמות דעתו, שזה עקר גדר האדם, יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום.

וזה היה עקר בריאת אדם הראשון שנברא ממקום הבית המקדש, והכניסו לגן עדן בחייו, והגן עדן שם עומד עץ החיים, אשר "מזון לכלא בה תחתוהי תטלל וגו' ובענפוהי ידורן" וגו' (דניאל ד, ט), שזה האילן הקדוש הוא בבחינת למעלה מן המקום, ודרך שם עולין ממקום לבחינת למעלה מן המקום, כמובא במעשה הנ"ל. ועל-כן כל הנשמות עולין אל פסא הכבוד, שהוא בחינת מקומו של עולם כנ"ל דרך העץ חיים, כמובא וכן"ל. ואדם הראשון כשנברא, שהיה מעלתו גבוהה, היה נכנס בגן עדן בחייו, ואם לא היה חוטא לא היה מיתה בעולם, והיה יכול לעלות אל פסא הכבוד שהוא למעלה מן המקום מקומו של עולם בחייו, דרך עץ החיים שעומד שם בגן עדן וכן"ל. נמצא, שאדם הראשון היה יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום. וזה גדר האדם שהוא הדעת וכן"ל, ועל-ידי חטאו "אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות

נדמו" (תהלים מט, כא), ונתרחק מהגן עדן ונפל מן הדעת
הזה ואז נפל תחת המקום. וזה גדר הבהמה שהיא
העדר הדעת, שזה עקר גבול המקום וכנ"ל, ומשם באין
כל החטאים, כי המקום גורם לכל אחד פנ"ל. כי כל
אחד צריך להתנסות ולהצטרף ולעמד בנסיון במקום
אשר הוא שם, ואם אינו מתגבר חס ושלום, לטהר
ולקדש את מקומו ומדרגתו באשר הוא שם, אזי יוכל
לבא לידי חטאים על-ידי מקומו וכו' וכנ"ל. ועל-כן
עקר התקון על-ידי תשובה שמגיעת עד פסא הכבוד,
שהוא בחינת למעלה מן המקום פנ"ל.

וזה בחינת הקרבן בהמה שמקריבין בבית המקדש,
שעל-ידי-זה מעלין את הבהמה, שהיא העדר
הדעת בחינת מקום, לבחינת למעלה מן המקום,
למקומו של עולם, להשם יתברך. וזה עקר התקון
וכנ"ל. כי עקר בחינת הקרבן להעלות מבחינת בהמה
לבחינת אדם, בבחינת (ויקרא א, ב) "אדם כי יקריב מכם
קרבן לה' מן הבהמה וכו', כמובא במקום אחר, דהינו
להעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום,
ששם נמתק ונתכפר הכל פנ"ל.

(יד) ואזי כשהאדם חוטא חס ושלום, ואזי הוא נופל
תחת המקום פנ"ל, אזי אין לו מקום בעולם
כלל, כי צר לו המקום, כמו שכתוב בקין (בראשית ד, יד):

"הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה והייתי נע ונד
 בארץ" וכו'. כי נופל חס ושלום, בבחינת צמצום,
 שהוא בחינת מקום. ושם המצר והדחק, בחינת גלות
 מצרים שהיה על חטא אדם הראשון, כי נפילתו אחר
 החטא חס ושלום, הוא מהפך אל הפך, כי קדם החטא
 היה בבחינת למעלה מן המקום והיה בבחינת מקומו
 של עולם. נמצא, שכל מקומות העולם היו כלם אצלו,
 ועכשו אחר שחטא שאז נופל אל תחת המקום, אזי אין
 לו מקום בעולם כלל, כי נופל אל תחת בחינת המצר
 והדחק פנ"ל, כי האדם אין לו מקום בזה העולם כלל
 וכל החיות והבהמות וכו', כלם יש להם מקום לכל
 אחד ואחד בעולם הזה הגשמי. והאדם אין לו מקום
 כלל בעולם, כי הוא בבחינת למעלה מן המקום פנ"ל,
 ואם זוכה ועומד במדרגה זו על-ידי מעשיו הטובים,
 אזי הוא בחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו,
 ואזי כל המקומות משעבדים תחתיו, וכל המקומות
 תאבים אליו שיהיה אצלם, כי הוא יכול להעלות כל
 המקומות לבחינת למעלה מן המקום שזה עקר
 התכלית, אבל כשהאדם חוטא חס ושלום, אזי כלם
 מגרשין אותו ממקומם בבחינת "הן גרשת אותי" וכו',
 כי אין לו מקום אצלם כלל פנ"ל, רק השם יתברך
 מקים את האדם בעולם ברחמיו עד שישוב בתשובה,
 שהוא בחינת למעלה מן המקום פנ"ל, שאז חוזר

למעלתו וכו' פנ"ל.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין פב:): 'לא ראית שועל חנוני וכו' והם מתפרנסין שלא בצער ואני שנבראתי לשמש את קוני וכו', אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי. הינו שכל החיות והעופות יש להם מקום דירה ופרנסה בעולם שלא בצער, והאדם הוא נע ונד בעולם ויש לו צער גדול וקשה לו למצא מקום פרנסה ודירה בעולם, וכל זה מחמת שהרעותי את מעשי וכו', שעל-ידי-זה צר לו המקום וכו' וכנ"ל:

(טו) נמצא, שעקר הקרבן בבית המקדש הוא שעל-ידי-זה מגביהין ומעלין מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום וכו' פנ"ל. וזה בחינת הנפת העמר בששה קצוות שהיה בבית המקדש פנ"ל, כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת בחינת מקום, כי שעורים הם בחינת כל הצמצומים, שזה עקר בחינת מקום פנ"ל, ועל-כן על-ידי שמניפין עמר שעורים בכל הששה קצוות בבית המקדש עם הקרבנות שהיו מקריבין אז בשעת הנפת העמר, על-ידי-זה מעלין את כל בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום פנ"ל, ועל-כן על-ידי-זה דיקא יוצאין מטמאת מצרים, כי עקר זהמת מצרים היה מחמת המקום פנ"ל,

כי שם במצרים הוא בחינת תקוף העשיה, גשמיות המקום המגשם והנמוך ביותר כנ"ל, ועל-כן מקום מצרים בעצמו הוא טמא כנ"ל ועל-כן נקרא מצרים כנ"ל. ועל-ידי הנפת העמר מגביהין כל המקומות לבחינת למעלה מן המקום כנ"ל, ועל-ידי-זה יוצאין מטמאת מצרים שבא מחמת המקום וכו' כנ"ל:

וזה בחינת ספירת העמר, שסופרין הימים לעמר כדי לצאת על-ידי-זה מזהמת מצרים, כי כל מעשה אדם הם בזמן ובמקום, ושם עקר אחיזת הסטרא אחרא, אבל השם יתברך הוא, כביכול, למעלה מהמקום, למעלה מהזמן, ושם בבחינת למעלה מהמקום למעלה מהזמן הוא כלו טוב, ואין שם אחיזת הסטרא אחרא כלל, ושם נמתק הכל.

וזה שכתב (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנה אשא כנפי שחר וכו' אנה אלף מרויחך ואנה מפניך אברח" וכו'. הינו שדוד המלך, עליו השלום, ספר בשבח גדלת הבורא יתברך, ואמר שאין שום מקום לברח ולהתיאש חס ושלום, מהשם יתברך, כי אין שום מקום שלא ימצא בו השם יתברך חס ושלום, כי הוא יתברך מקומו של עולם, וכל המקומות שבעולם הם אצלו, ועל-כן בכל המקומות שבעולם ובכל המדרגות התחתונות יכולין למצאו

יתברך, כי המקום בכללו הוא מהשם יתברך שהוא מקומו של עולם ומחיה את כל המקומות והמדרגות שבעולם; ואחר כך הזכיר מבחינת למעלה מהזמן ואמר (שם): "גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יוצרו ולו אחד בהם". הינו שכל הימים שנוצרו הם אצלו יתברך אחד. וזהו: 'ולו אחד בהם', שאצלו יתברך כלם אחד, כי הוא יתברך, כביכול, למעלה מהזמן ושם כלו חד, בחינת יום שכלו ארוך שכלו טוב, וזה 'ולו אחד בהם', זה יום הפורים (תנא דבי אליהו רבה, פרק א'), כי איתא בדברי רבנו ז"ל בספר הא"ב החדש (ספר המדות, אות תשובה, סימן א') שיום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן, וכן יום הפורים הוא למעלה מהזמן עד כאן. וזהו 'ולו אחד בהם', בחינת למעלה מהזמן שכל הימים הם אחד.

וזה בחינת יום הפורים שהוא למעלה מהזמן כנ"ל, כי תשובה הוא בחינת למעלה מהמקום, בבחינת כסא הכבוד כנ"ל, ולמעלה מהזמן כנ"ל. ועל-כן אחר הנפת העמר, שהוא בחינת שמעלין ומקשרין בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום, אז מתחילין לספור הימים, כי למעלה מהזמן אין שיה מניין וספירה, ועל-כן כשברא השם יתברך את העולם, ואז ברא מקום וזמן אז ספר את הימים, כמו שכתוב: (בראשית א, ה-ח)

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רנה

"וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם אֶחָד וַיְהִי עָרֵב וְגו' יוֹם שְׁנִי"
וְגו' כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּרִיאַת הָעוֹלָם כִּי אִם בְּזִמְן
וּבְמָקוֹם, שָׁזָה בְּחִינַת סְפִירָה, כִּי שָׁם שִׁיף סְפִירָה וּמִנְיָן,
כִּי לְמַעַלָּה מִהַזְמַן וְהַמָּקוֹם כָּלוּ חָד (וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב מִזֶּה
קֶצֶת בְּמָקוֹם אַחֵר).

וְעַל-כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֹמֵר, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר
בְּחִינַת הַזְמַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת סְפִירָה וּמִנְיָן כַּנ"ל,
לְבְּחִינַת לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, לְמַעַלָּה מִהַמָּקוֹם, כִּי 'אִין הַדִּין
נִמְתָּק אֶלָּא בְּשִׂרְשׁוֹ, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי עֹמֵר שְׁעוּרִים,
שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל הַצְּמֻצוּמִים, בְּחִינַת מָקוֹם כַּנ"ל, עַל
יְדֵי זֶה דִּיקָא מַגְבִּיהִין אֶת בְּחִינַת מָקוֹם, וְכֵן עַל-יְדֵי
הַסְּפִירָה שָׁזָה עֶקֶר בְּחִינַת הַזְמַן כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִין
אֶת הַזְמַן לְבְּחִינַת לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, וְעַל-כֵּן סוֹפְרִין אֶת
הַיָּמִים לְעֹמֵר, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַנֶּפֶת הָעֹמֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
שְׂמִינִיּוֹת הַזֵּיתִים אֶת הַמָּקוֹם לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם כַּנ"ל,
כִּי זֶהוּ הָעֶקֶר לְטַהֵר אֶת הַמָּקוֹם, כִּי הַמָּקוֹם הוּא תִּקְוָה
הָעֲשִׂיָּה כַּנ"ל, כִּי הַזְמַן הִיא בְּדַקוּת יוֹתֵר מִן הַמָּקוֹם, כִּי
הַזְמַן אִינוֹ נִתְפָּס, וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר הוּא הַמָּקוֹם, שֶׁהוּא
בְּחִינַת עֲשִׂיָּה בְּיוֹתֵר, שָׁזָה גוֹרָם לְחֻטְא חֵס וְשָׁלוֹם,
כְּשֶׁאִינוֹ זוֹכֵה לְעֹמֵד בְּנִסְיוֹן בְּמָקוֹמוֹ כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְטַהֲרִין אֶת בְּחִינַת הַמָּקוֹם עַל-יְדֵי הַנֶּפֶת
הָעֹמֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלִין לְבְּחִינַת לְמַעַלָּה מִן

המקום, על-ידי-זה ממילא עולין ונתקשרין כל הימים לבחינת למעלה מן הזמן, ועל-כן סופרין הימים לעמר, כי טהרת הימים, דהינו לקשרם לבחינת למעלה מן הזמן, הוא על-ידי הנפת העמר, שעל-ידי-זה נתקשרין לבחינת מקומו של עולם ששם עקר התקון כנ"ל, כי עקר לטהר את המקום לקשרו לבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל, על-ידי-זה עולין הימים גם כן כנ"ל:

(טז) וזה מרמז בדברי רבנו ז"ל במאמר הנ"ל, במה שאמר על פסוק (תהלים צג, ה): "לביתך נאווה קדש ה' לארץ ימים". שהשם יתברך הוא מקומו של עולם, ומה שצמצם שכינתו בבית המקדש, הוא רק מחמת שהיו שם דברים נאים בבית המקדש, כי ציורא דמקדשא כציורא דמעשה בראשית וכציורא דגן עדן (עי' הקדמת התקונים), על-ידי-זה המשיך לשם קדשתו, אבל השם יתברך הוא מקומו של עולם וכו', ועל-ידי-זה ה' לארץ ימים", כי על-ידי-זה הוא יכול לדון את העולם ברחמים. ועל-כן הוא יתברך יכול לעשות ראש השנה, שהוא יומא אריכתא וכו', עין שם. כי ראש השנה הוא יומא אריכתא, זה בחינת למעלה מהזמן, שהוא בחינת יום שכלו ארץ, ועל-כן נעשה בראש השנה משני ימים יום אחד, בחינת יומא אריכתא, שזה בחינת למעלה מהזמן, כי בראש השנה שאז דן את העולם ברחמים,

כי הוא מקומו של עולם ויודע מקום כל אחד ואחד, ואזי מעלה כל אחד ממקום המצר לו לבחינת הרחבה לבחינת למעלה מהמקום בבחינת "מן המצר קראתי וכו' ענני במרחב", שזה אומרים בראש השנה קדם תקיעת שופר, כי זה עקר הרחמות להרחיב לכל אחד ממקום המצר לו, שזה בחינת שעולין מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום וכו' כנ"ל, ואז נעשה יומא אריכתא בבחינת למעלה מהזמן, כי כשמעלין בבחינת המקום למעלה מן המקום, ממילא עולה הזמן למעלה מהזמן, כי המקום נמוך יותר כנ"ל:

(י) ועל-כן סופרין ארבעים ותשעה ימים, זה בבחינת מלוי הלבנה מפגימתה, בבחינת (ישעיה ל, כו) "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים" וכו', שהוא שבעה פעמים שבעה מ"ט, כי פגם הירח ומעוטה זה בבחינת מעוט וצמצום המקום, הפך בבחינת למעלה מן המקום, כי מעוט הירח היה על הקטרוג שאמר: 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', ועל-כן אמר לה 'לכי ומעטי' וכו' 'אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד', (חלין ס:). זה בבחינת מעוט וצמצום המקום כאלו המקום צר להחזיק שני מלכים בכתר אחד, כי למעלה מהמקום אין שיך שום דחק כנ"ל, ושם יש מקום לכל אחד. ועל-כן אמר

לה: "לכי ומעטי את עצמך". כי מאחר שפקטרגת ומעוררת בחינת צמצום המקום פנ"ל, על-כן בהכרח שתתמעט פי בבחינת מקום צריכים להתמעט, פי שם יש מצר ודחק, אבל קדם הקטרוג היו שני המאורות הגדולים זה בחינת למעלה מהמקום, ששם יכולים להיות שניהם גדולים. פי אין שם צמצום המקום וכנ"ל, ועל-ידי מעוט הירח, שהוא בחינת התגברות, בחינת מקום, משם אחיזת הסטרא אחרא וכו', ומשם עקר חשכת לילה על-ידי מעוט הירח, פי קדם מעוטה היתה (תהלים קלט, יב) "לילה פיום יאיר", וחשכת לילה זה עקר פגם הנאחז בבחינת הזמן, פי העולם הזה שהוא בזמן נמשל ללילה, והעולם הבא שהוא יום שכלו ארוך למעלה מהזמן, הוא נמשל ליום, נמצא שעל-ידי מעוט הירח נמשך אחיזת הסטרא אחרא שאחיזתם במקום ובזמן, הינו שנתמעט הדעת, שאין מבינים לקשר ולהעלות המקום והזמן לבחינת למעלה מהמקום והזמן, כמו שהיה קדם המעוט, שהיה פלו חד, ועל-כן בימי העמר, שאז מעלין ומקשרין המקום והזמן למעלה וכו' פנ"ל, שעל-ידי-זה יוצאין מטמאת מצרים, אז ממלאין פגימת הלבנה, ועל-כן סופרין מ"ט ימים, שזה בחינת מלוי הלבנה וכו' וכנ"ל:

(יח) וזה בחינת שבע שבתות, כדי שכל יום משבעת ימי בראשית יהיה נכלל בשבת, פי שבת הוא בבחינת

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רנט

למעלה מהזמן, למעלה מהמקום, בבחינת 'ויברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים', ששבת הוא מברך ומרמם למעלה מכל הימים והזמנים, ועל-כן דרשו רבותינו זכרונם לברכה פסוק (תהלים קלט, טז): "ולו אחד בהם", על שבת גם כן, כמובא בפרוש רש"י שם, שזה בחינת למעלה מהזמן כנ"ל. וכן שבת הוא בבחינת למעלה מהמקום, ואז מקשרין ומעלין כל המקומות לבחינת למעלה מהמקום, בבחינת (שמות טז, ל) "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", כי כל אחד קונה שביטה במקום ששבת, כי המקום שעומד בו כשמגיע יום השבת נתקדש בקדשת שבת, בבחינת (שם ג, ה) "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא", כי המקום נתקדש ועולה ונתקשר בבחינת למעלה מן המקום, כי בשבת עולין כל העולמות ממקומן למעלה למעלה. וזה בחינת (שבת קיח.) 'כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים', זה בחינת למעלה מן המקום שאין שם שום מצר ודחק כנ"ל, שזה בחינת נחלת יעקב שנאמר בו (בראשית כח, יד): "ופרצת ימה וקדמה" וכו'. כי היה למעלה מהמקום, בבחינת (שם) "ויפגע במקום" כנ"ל. וכן היה למעלה מהזמן, בבחינת (שם) "וילן שם כי בא השמש" שלא בעונתה, זה בחינת למעלה מהזמן כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (בלקוטי תנינא, סימן עט), כי יעקב היה בבחינת למעלה מהזמן, וזה בחינת שבת כנ"ל:

(ט) וְזֶה בְּחִינַת סְעָדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבַּת שֶׁהִיא בְּשַׁעַת
 הַמִּנְחָה, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 זוֹכִין לְנַחֵלָה בְּלִי מְצָרִים שֶׁהוּא נַחֲלַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אָז הוּא
 הַסְּתַלְקוֹת מִשֶּׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְאָז מִתְגַּלֶּה רַעְוָא
 דְּרַעְוִין, כִּי מִשֶּׁה רַבְּנוּ וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ הֵם בְּחִינָה אַחַת,
 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בַּזֵּהר הַקָּדוֹשׁ, כִּי זֶה בְּחִינַת קְבוּרַת מִשֶּׁה,
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיא בְּבְחִינַת לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם בְּבְחִינַת
 (דְּבָרִים לד, ג) "וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ", כִּי הוּא לְמַעְלָה
 מִהַמָּקוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (סְפָרֵי שָׁם)
 עַל קְבוּרַת מִשֶּׁה: 'עֲלִיוֹנִים נִדְמָה לָהֶם לְמַטָּה תַּחְתּוֹנִים
 נִדְמָה לָהֶם לְמַעְלָה', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמָּקוֹם,
 וְעַל-כֵּן לֹא נוֹדַע מְקוֹמוֹ אִיָּה, וְעַל כֵּן אָז הוּא עֵת רְצוֹן
 גָּדוֹל בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה, כִּי לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם, בְּחִינַת
 מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שָׁם הוּא רְצוֹן גָּדוֹל וְרַחֲמִים גָּדוֹלִים,
 כִּי דָּנִים אֶת הַכֹּל בְּרַחֲמִים לְכַף זְכוּת וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן
 אָז בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה כְּשֶׁאֹמְרִים "וְאֲנִי תַּפְלְתִּי וְכוּ' עֵת
 רְצוֹן" אָז מִתְעַטְּפִים בְּצִיצִית, כִּי צִיצִית הֵם בְּבְחִינַת
 לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ רְצוֹן גָּדוֹל כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית שֶׁל צָמֵר, שֶׁהֵם מְרַמְזִים עַל רַחֲמִים
 גָּדוֹלִים וְרְצוֹן גָּדוֹל מְאֹד, בְּחִינַת טְלִית לְבָן
 שְׁנַתְעֻטֵף בּוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְסִדֵּר לְפָנָי מִשֶּׁה שֶׁלֹּשׁ

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רסא

עשרה מדות של רחמים (ברכות יז:). וזה בחינת (דניאל ז, ט) "לבושיה כתלג חור ושער ראשה כעמר נקא", שמשם נמשכין אורות הציצית פמוכא, שהם בחינת רחמים גדולים, כי ציצית הם בבחינת פסא הכבוד מקומו של עולם, שעל-ידי-זה נמשך רחמים ורצון גדול פנ"ל.

וזה בחינת (שם) "תנה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה כתלג חור" וכו', כי הציצית תקון הלבושין הם בבחינת פסא הכבוד והם דנים הכל לכף זכות ברחמים גדולים פנ"ל, וזה בחינת (ישעיה א, יח) "אם יהיו חטאיכם כשנים כשגל ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו", בחינת חוט של תכלת המלבין עוונות ביום הכפורים, כי הציצית הם בבחינת מקומו של עולם, ודנים את הכל לכף זכות, ועל-ידי-זה נמחלין כל העוונות וכו' פנ"ל:

וועל-כן בתחלת יום הכפורים מתעטפים בציצית תכף, כי עקר החסד והרחמים של מחילת עוונות הוא על-ידי הציצית ששם מקום כל אחד. ועל-ידי-זה דנים הכל לכף זכות ומוחלין עוונותיהם וכו' פנ"ל:

וזה בחינת שלש עשרה חליות שבציצית כנגד שלש עשרה מדות של רחמים פנ"ל. וזה בחינת (שמות לג,

כא) "הנה מקום אתי", הנאמר בעת שרצה השם יתברך להתעטף בציצית לסדר לפני משה שלש עשרה מדות של רחמים, ומזה הפסוק 'הנה מקום אתי', למדו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה סח): 'מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו', כי הא בהא תליא, כי על-ידי שהוא יתברך, כביכול, מקומו של עולם, על-ידי-זה נמשכין כל המדות של רחמים מחמת שיודע מקום כל אחד ואחד כנ"ל, וזה בחינת עטיפת ציצית, שהם בבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל:

כא) וזה בחינת הקשרים והפריכות של הציצית כדי לסתור ולשבר ולהמתיק כל הקשרים של הסטרא אחרא, כי המקום שהוא בחינת עשיה, בחינת צמצום, בחינת חמר גשמי, זה בחינת קשר שנתקשר הדבר ונתצמצם כל כף עד שנעשה חמר גמור. ועל-כן חמר לשון קשר, כמו שכתוב: 'רבי שמעון היה דורש מקרא זה כמין חמר' ופרש רש"י: 'כמין קשר' פמובא; כי החמר, שהוא בחינת המקום, הוא בבחינת קשר, ומשם מבחינת המקום, בחינת צמצום, בחינת קשר, משם נמשכין כל הקשרים של הסטרא אחרא, שמי שאינו נשמר מהם הוא נלכד, חס ושלום, בקשריהם, אשר הם קושרים עליו בכל יום, בבחינת (תהלים קמ, ו)

"וּנְחָבְלִים פָּרְשׁוּ רֶשֶׁת" וְכוּ', כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם נִלְכָּד חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאִיזָה חֲטָא אוּ מְכַשׁוּל, זֶה בְּחִינַת קָשֶׁר, בְּבַחֲינַת (שם קו, י) "אֲסִירִי עָנִי וּבְרוּזִל".

וְזֶה בְּחִינַת אֶסוּר, שְׁכָל הָעֵבְרוֹת נִקְרָאִים אֶסוּר לְשׁוֹן קָשֶׁר, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַשֵּׁר חֵס וְשְׁלוֹם, "כְּצַפְרִים הֶאֱחוּזוֹת בְּפֶח" (קהלת ט, יב), רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְצָרִיף לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְצֵאת מִקְשָׁרֵיהֶם. וְזֶה בְּחִינַת הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֶׁל צִיצִית שֵׁישׁ בָּהֶם כַּמָּה קְשָׁרִים כְּפוּלִים וּכְרִיכוֹת עַל פְּרִיכוֹת כְּדֵי לְסַתֵּר וּלְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֶׁלָּהֶם, כִּי צִיצִית הוּא בְּבַחֲינַת מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְשֵׁם כָּל הַמְּקוּמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת קְשָׁרִים, בְּחִינַת חֲמֹר פְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן שֵׁם נִמְתָּק הַכֹּל וְכוּנִ"ל. וְכָל מִי שֶׁנִּלְכָּד חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, אֶפְלוּ בַּמְּדֻרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד, שֵׁשׁ נִתְקַשֵּׁר חֵס וְשְׁלוֹם, בְּכַמָּה מִינֵי קְשָׁרִים, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְצֵאת מִשָּׁם מִחֲמַת רַבּוּי הַקְּשָׁרִים שֶׁנִּתְקַשֵּׁר וְנִכְרַךְ שֵׁם מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי הַצִּיצִית שֶׁהֵם מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְשֵׁם כָּל הַשָּׂרָשִׁים שֶׁל כָּל הַקְּשָׁרִים שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת מְקוֹם, בְּחִינַת חֲמֹר פְּנִ"ל, וְזֶה בְּחִינַת רַבּוּי הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת שֵׁישׁ בְּצִיצִית, וְעַל-כֵּן שֵׁם נִמְתָּק הַכֹּל כִּי מִינֵי קְשָׁרִים וּכְרִיכוֹת שֶׁל הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁבְּעוֹלָם, הַכֹּל נִמְתָּק וְנִתְבַטֵּל עַל-יְדֵי הַפְּרִיכוֹת

והקשרים של הציצית, שהם בבחינת מקומו של עולם, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו וכו' וכנ"ל.

ועל-כן הם ל"ט פריכות, בבחינת ט"ל אורות היוצאים משלש אותיות ראשונות של השם, שהם בבחינת שלשה אבות, בבחינת שלש רגלים פמובא, שמשם יוצאין הציצית פנ"ל, כי ט"ל אורות הם בבחינת קדשת שבת הפך ל"ט מלאכות של ימי החל שהם זיהמת הנחש, פמובן בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (חלק א', סימן יא); כי ל"ט מלאכות הם בבחינת זיהמת הנחש שמשם נמשכין כל החטאים, שהם בבחינת קשרים של הסטרא אחרא פנ"ל, כי כל הל"ט מלאכות הם בבחינת קשרים, כי המלאכה היא בבחינת קשר וצמצום, בבחינת (נחמיה ג, לח) "ותקשר כל החומה עד חציה". ושבת היא בבחינת למעלה מהמקום פנ"ל, ואז נתבטלין כל הל"ט מלאכות שהם בבחינת קשרים, בבחינת צמצום, בבחינת גשמיות המקום פנ"ל. ועל-כן ל"ט מלאכות משפן גמרינן (שבת מט:), ששם היו כל הל"ט מלאכות, כי ל"ט מלאכות שהיו במשפן היו בבחינת ט"ל אורות הנ"ל, כמו שפכת רבנו ז"ל במקום אחר (סימן יא).

ועל-ידי ל"ט מלאכות המשפן נמתקו ונתבטלו כל הל"ט מלאכות שהם זיהמת הנחש, שהם בבחינת צמצומים, בבחינת מקום, כי המשפן, שהוא

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רסה

בְּחִינַת הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הִיָּה בְּבַחֲיַנַת לְמַעְלָה מִן הַמָּקוֹם, בְּבַחֲיַנַת מַעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרָבָה כַּנ"ל, כִּי שָׁם בַּמְשָׁכָן הִיָּה הָאָרוֹן שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת מַעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרָבָה כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת ל"ט כְּרִיכוֹת שֶׁבְּצִיצִית כְּדֵי לְבַטֵּל כָּל הַכְּרִיכוֹת וְהַקְּשָׁרִים שֶׁלָּהֶם עַל-יְדֵי ל"ט כְּרִיכוֹת שֶׁבְּצִיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת ט"ל אִוְרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה (וַיִּקְרָא רַבָּה כֹּהֵן): 'עֲשֵׂה אָדָם חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֵבְרוֹת יַעֲשֵׂה כְּנֶגְדָן חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת', כִּי הָעֵבְרוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, הֵם בְּחִינַת חֲבִילוֹת וְקְשָׁרִים וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כְּנֶגְדָן חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת כְּדֵי לְסַתֵּר קְשָׁרֵיהֶם עַל-יְדֵי הַחֲבִילוֹת וְהַקְּשָׁרִים שֶׁבִּקְדָשָׁה, וְזֶה בְּחִינַת הַכְּרִיכוֹת וְהַקְּשָׁרִים שֶׁל הַצִּיצִית כַּנ"ל:

(כב) וְ'אֵין חֲלֵיא פְּחוֹת מִשְׁלֶשָׁה', כִּי עַקֵּר הַקְּשֶׁר שֶׁל הַקְּדָשָׁה הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת (קִהְלֵת ד, יב) "וְהַחוּט הַמְּשָׁלֵשׁ לֹא בְּמַהְרָה יִנְתַּק", וְהוּא כָּלוּל מִכָּל הַשְּׁלֶשָׁה אָבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ רִגְלִים, וְהוּא בְּחִינַת "עֲנַף עֵץ עֲבוֹת" (וַיִּקְרָא כג, מ), 'אֵין עֲבוֹת פְּחוֹת מִשְׁלֶשָׁה'. וְזֶה בְּחִינַת סְכוּת שֶׁהוּא הַרְגֵּל הַשְּׁלִישִׁי, בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁאֵז נּוֹטֵלִין אַרְבָּעָה מִיָּנִים וְאוֹגְדִין וְקוֹשְׁרִים שְׁלֶשָׁה מִיָּנִין בְּיַחַד, וְשׂוּהָ בְּחִינַת שְׁלֶשָׁה

אבות, בחינת יעקב כנ"ל, והם מאירין להארתו ש'הוא בחינת בת עין, שעל-ידי-זה נשלמין הד' מינים וזה בחינת ד' ציצית שיש בהם חליות וכל חליה היא שלש כריכות וכנ"ל. ול"ט כריכות וה' קשרים כפולים, שהם עשרה קשרים וכלם ביחד הם עולין מ"ט כנגד מ"ט ימי העמר, שהם בחינת מלוי הלבנה על-ידי שמעלין ומקשרין המקום והזמן למעלה כנ"ל, שזה בחינת ציצית וכו' כנ"ל:

(כג) וזה בחינת ציצית של פשתן, כי פשתן הוא בחינת דינים, בבחינת (יחזקאל ט, ב) "והאיש גבריאל לבוש בדים", שהוא פשתים. והוא בחינת קין שהביא מפרי האדמה, שהוא זרע פשתן שהביא מן הגרוע, שראה חוב לכל אחד. נמצא, שפשתן הוא בבחינת דין לכף חוב, בחינת דינים, ועל-ידי מצות ציצית, על-ידי החוט של צמר שהוא החוט של תכלת, שהוא בחינת פסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, על-ידי-זה נמתק גם בחינת הפשתים, לדון את הכל לכף זכות על-ידי שיודעים מקום של כל אחד כנ"ל:

(כד) שיך לעיל: ציצית הם על-ידי בחינת השלש רגלים שמאירים בבחינת המלאך וכו', כי ציצית הם בבחינת מלאך, שהוא בחינת יצירה, פמובא, בבחינת (תהלים לד, ח) "חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם", שזה

בְּחִינַת צִיצִית שֶׁהֵם סְבִיב הָאָדָם כַּמּוּבָא, כִּי הֵם בְּבְחִינַת מְלֶאךָן שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַיְרָאָה שֶׁנִּשְׁלַם עַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ רִגְלִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקֵר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת נוֹי צִיצִית שְׁלִישׁ גְּדִיל וּשְׁנֵי שְׁלִישִׁים עָנָף (שְׁלֶחַן עָרוּף, סִימָן י"א, סְעִיף י"א), כִּי יֵשׁ בְּהַצִּיצִית שְׁלֹשָׁה שְׁלִישִׁים כְּנֻגַד שְׁלֹשָׁה אַבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ רִגְלִים שְׁמֹשֶׁם מְאִירִין הַצִּיצִית כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן שְׁלִישׁ גְּדִיל וּשְׁנֵי שְׁלִישִׁים עָנָף, כִּי עָקֵר הַקְּשָׁרִים וְהַפְּרִיכוֹת, שֶׁהֵם גְּדִיל, הֵם בְּבְחִינַת יַעֲקֹב כַּנ"ל, שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי לְאַבוֹת וְכוּ', כִּי עָקֵר הַקְּשָׁר שֶׁל הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּבְחִינַת שְׁלֹשָׁה, בְּבְחִינַת "עָנָף עֵץ עָבוֹת" וְכוּ' וְכַנ"ל:

כה) "וְהַפְּשְׁתָּהּ וְהַשְׁעָרָה נִכְתָּה כִּי הַשְׁעָרָה אָבִיב" וְכוּ' (שְׁמוֹת ט, ל"א). פְּשָׁתָן וְשְׁעוּרִים הֵם בְּחִינָה אַחַת, בְּחִינַת דִּינִים כַּנ"ל, בְּחִינַת מְקוֹם, כִּי עָקֵר בְּחִינַת הַמְּקוֹם הַגִּשְׁמִי הוּא בְּחִינַת צְמֻצוּמִים וְדִינִים כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן "הַפְּשְׁתָּהּ וְהַשְׁעָרָה נִכְתָּה", זֶה בְּחִינַת דִּינִים כַּנ"ל, בְּחִינַת צְמֻצוּמִים, בְּחִינַת מְקוֹם כַּנ"ל, כִּי עָקֵר בְּחִינַת הַמְּקוֹם יוֹצֵא מִבְּחִינַת הַפְּעֻלָּה הָאוֹרוֹת זֶה בְּזוֹה פִּדּוּעַ וְכַמּוּבָא בְּפִתְּכֵי כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת "נִכְתָּה", בְּחִינַת הַפְּעֻלָּה הָאוֹרוֹת, שְׁזֶה בְּחִינַת מְקוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּהַפְּעֻלָּה שְׁעוּלָה מְקוֹם פִּדּוּעַ, בְּחִינַת צְמֻצוּמִים וְדִינִים כַּנ"ל. נִמְצָא שֶׁפְּשָׁתָן וְשְׁעוּרִים הֵם

בבחינת מקום וכו' פנ"ל, ועל-ידי הנפת עמר שעורים ועל-ידי ספירת העמר, על-ידי-זה מרימין בבחינת המקום והזמן לשרשו לבחינת למעלה מהמקום, למעלה מהזמן ושם נמתק הכל וכו' פנ"ל, עד שזוכין על-ידי-זה ליום החמשים, שהוא חג השבועות זמן מתן תורתנו, שאז ישראל למעלה מהמלאכים על-ידי קבלת התורה חמדה גנוזה שלא נתנה למלאכים כי אם לנו, כמו שכתוב (תהלים ח, ב): "מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים" וכו'. ואז אנו אוהזין עצמנו בבחינת פסא הכבוד, שרשי הנשמות, מקומו של עולם, שזה בבחינת יום החמשים, בבחינת חמשים שערי בינה, בבחינת יוכל עלמא דאתי שהיא בבחינת אם לבינה ואמא מקננא בכורסא.

ואז בשבועות עולין עד הדיקנא עד בבחינת עתיק כידוע, כי אז מאירין תליסר תקוני דיקנא שהם בבחינת י"ג מדות התורה כידוע, שמשם נמשכין אור הציצית, שעל-ידי-זה אנו אוהזין בכסא הכבוד, ויש לנו כח לעמד במקשלה זו על המלאכים שאנו זוכין בשבועות על-ידי קבלת התורה, ועל-ידי מצות ציצית, שהם בארבע כנפות, שהם בבחינת שערות, בבחינת (דניאל ז, ט) "ושער ראשה כעמר נקא", בבחינת פסא הכבוד, בבחינת תכלת וכו' פנ"ל, על-ידי-זה נמתקו

לקוטי הלכות ציצית ג' ארח-חיים רסט

בְּחִינַת הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִין בְּהַבְּגָדִים בְּבְחִינַת פְּשָׁתָן, כִּי עוֹלֵין וְנִתְקַשְּׂרִין לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁזָה בְּחִינַת כֹּסֵא הַכְּבוֹד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּק הַכֹּל וְכוּ' וְכַנ"ל.

נִמְצָא, שֶׁבְּשָׁבוּעוֹת שָׂאז נִמְתָּק בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוֹרִים בְּשִׁלְמוֹת וְכֵן אִז עָקֵר הַמְּשַׁכֵּת אוֹר הַצִּיצִית שֶׁהוּא כָּלֵל קִיּוֹם הַתּוֹרָה כַּנ"ל, נִמְצָא שֶׁנִּמְתָּק אִז הַפְּשָׁתָה וְהַשְּׁעוֹרָה, שֶׁנִּמְתָּק בְּחִינַת וְהַפְּשָׁתָה וְהַשְּׁעוֹרָה נִכְפָּתָה, שֶׁמֵרְמֵז עַל כָּלֵל הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִים בְּזִמְנָן וּבְמִקּוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמֻצוּמִים, כִּי עַל-יְדֵי שָׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת צִיצִית, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, לְמַעְלָה מִהַזִּמְנָן וְכַנ"ל. כִּי הַפְּסוּק 'וְהַפְּשָׁתָה וְהַשְּׁעוֹרָה' הַנ"ל מֵרְמֵז עַל מִצְוֹת עֹמֵר שְׁעוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (מְנַחוֹת סו:): מִפְּסוּק זֶה שֶׁהַעֹמֵר בָּא מִשְּׁעוֹרִים וְנֶאֱמַר כָּאן: "אָבִיב קְלוּי בָּאֵשׁ" וְכוּ', וְנֶאֱמַר לְהֵלֵן: "כִּי הַשְּׁעוֹרָה אָבִיב" וְכוּ':

(כו) **שִׁיף לְעִיל**: מִלּוּי פְּגִימַת הַלְּבָנָה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּקוֹם לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת הַמְּקוֹם לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוֹם וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶה שֶׁכָּתַב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְיִוָּדַע מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַל-כֵּן קָבַע בְּרַחֲמָיו יוֹם הַדִּין שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁהוּא תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה

וְכוּי, עֵינַן שָׁם הֵיטֵב, כִּי דִיקָא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ שְׁאֵז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְחַרֵּט עַל שְׁמַעַט אֶת הַלְבָנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ תְּקוּן בְּכָל רֵאשׁ חֲדָשׁ לְפָגִימַת הַלְבָנָה, וְתְקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּקוּם לְעֵלוֹת לְבַחֲינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם כַּנִּ"ל. נִמְצָא, שְׁבְרֵאשׁ חֲדָשׁ, שֶׁהוּא תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה, מֵאִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת תְּקוּן לְכָל הַחֲטָאִים וְכוּי כַּנִּ"ל בְּאַרְיֵכוֹת, וְעַל-כֵּן הוּא חֹסֵד גְּדוֹל שְׁקָבַע יוֹם הַדִּין בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ בְּעֵת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה, כִּי אֵז מֵאִיר בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם כַּנִּ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן כַּנִּ"ל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דָּן אֶת הַכָּל בְּרַחֲמִים כְּפִי מְקוּמוֹ, בְּבַחֲינַת 'אַל תִּדְּיִן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוּמוֹ' וְכַנִּ"ל, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּי, כִּי גַם תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמְּקוּם וְכַנִּ"ל:

הַלְכָה ד'

מֵה שְׁמַתְעֻטְפִין בְּצִיצִית כְּעֻטִּיפַת הַיִּשְׁמְעָאִלִים, הוּא עַל-פִּי הַמְּאָמֵר "רְאִיתִי מְנוֹרַת זָהָב" (בְּסִימָן ח').

מֵבְאָר שֶׁם שְׁצִיצִית הֵם בְּחִינַת הַרוּחַ חַיִּים הַנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי אֲנָחָה, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת 'הֵהוּא טִייעָא' שֶׁהוּא סוּחֵר יִשְׁמְעָאֵל, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית טז, יא) "כִּי שָׁמַע

ה' אל עניך" שממנו תוצאות הרוח החיים, בחינת ד' ציצית, שזהו בחינת סוחר, בחינת (קהלת א, ו) "סובב סבב הולך הרוח" וכו', עין שם.

ועל-כן צריכין להתעטף בציצית כעטיפת הישמעאלים דיקא, כי ציצית הם בבחינת הרוח חיים, שהוא בחינת סוחר ישמעאל כנ"ל, ועל-כן נמכר יוסף לישמעאלים, כי יוסף הוא בחינת ציצית, כמובא בפרי עץ חיים על פסוק (בראשית מח, ב): "הנה בנה יוסף בא אלך", שהוא סוד ציצית, עין שם. ועל-כן צריכין לפרד החוטין, כי הציצית הם בחינת הרוח חיים הנמשך מארבע רוחות שמשם השתלשלות הארבעה יסודות שמהם אחיזת כל המדות, ששם נאחזין כל הרשעים בהרע של המדות, ועל-ידי קדשת מצות ציצית זוכין לשרש הארבעה יסודות שבקדשה, שהם ארבע אותיות הוי"ה, ומפרידין הרע מהארבעה יסודות, ועל-ידי-זה משפילין הרשעים עדי ארץ, כמבאר שם במאמר הנ"ל.

וזה בחינת מה שמפרידין החוטין של הציצית כדי שעל-ידי-זה "יתפרדו כל פעלי און", כל הרשעים הנאחזים בהרע של הד' יסודות, שהם בחינת 'עשו איש שעיר' (עין בראשית כז, יא), כמו שכתוב שם, וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מב.) שצריך לפרדן, כי

צוֹצִיטָא דְאַרְמָאִי. וּפְרַשׁ רַש"י: 'כְּשֶׁעָרוֹת שֶׁל נְכָרִים וְכוּ', כִּי הַצִּיצִית הֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת, וּמְכַנְיַעִין 'עֲשׂו אִישׁ שְׁעִיר' שֶׁהוּא "כָּלוּ כְּאֵדָרֶת שְׁעָר" כְּטֹלִית וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וְעַל כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁמִּפְרִידִין הַצִּיצִית, כִּי צוֹצִיטָא דְאַרְמָאִי מִפְרִידִין אַחִיזַת עֲשׂו אִישׁ שְׁעִיר, שְׂאֵחִיזְתוּ בְּשֶׁעָרוֹת כַּנ"ל, שֶׁמֶשֶׁם אַחִיזַת כָּל הָרָשָׁעִים, כִּי עַל-יְדֵי הַצִּיצִית נִפְרָדִין הָרָשָׁעִים וְנוֹפְלִים, בְּבְחִינַת (תהלים צב, י) "כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֵאבְדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעֻלֵי אֹן", בְּבְחִינַת "מִשְׁפִּיל רָשָׁעִים עַדִי אֶרֶץ". רַאשֵׁי תְבוֹת: א'ש, ר'וח, מ'ים, ע'פָּר וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּמָּאֵמֶר הַנ"ל, עֵין שָׁם:

הַלְכָה ה'

עֲנִין צִיצִית עַל-פִּי הַתּוֹרָה "תִּקְעוּ ג'" בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא בְּסִימָן ח', עֵין שָׁם כָּל הַתּוֹרָה הַיֵּטֵב מִתַּחֲלָתָהּ לְסוּפָהּ.

(א) וְזֶה בְּחִינַת צִיצִית, כִּי צִיצִית הוּא בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֹסֵד שֶׁנִּקְלַע וְנִשְׁזָר מִן הָע"ב נִימִין שֶׁעֲלֵיהֶם יִתְנַגֵּן הַשִּׁיר שֶׁל חֹסֵד שִׁיתַּעַר לְעֵתִיד, שְׁזֵהוּ הַקּוֹל הַמְּשַׁקֵּה אֶת הַגָּן, שֶׁשָׁם גְּדָלִים כָּל הַיְרָאוֹת וְכָל הַרְיָחוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי הַקּוֹל הַזֶּה דִּיקָא יָכוֹל הַמוֹכִיחַ לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִקְלַקֵּל בְּתוֹכָתוֹ, אֲדַרְבָּא, יִתֵּן וְיוֹסִיף רֵיחַ

לקוטי הלכות ציצית ה' ארחה-חיים רעג

טוב בנשמתם על-ידי תוכחתו בקול הזה, שזהו בחינת התוכחה של משה שהוכיחן על מעשה העגל, שעל-ידי תוכחתו הוסיף ונתן בהם ריח טוב, בבחינת (שיר השירים א, יב) "נרדי נתן ריחו". 'עזב' לא נאמר אלא 'נתן' וכו' (שבת פח:), עין שם כל זה היטב.

ומחוט של חסד הזה נמשך אור חוטי הציצית הקדושים, כי חוטי הציצית בכללם עולים ע"ב פמובא, כי הם ל"ב חוטין שכל חוט כפול משנים, כי צריכין להיות שזורין. ושתי פעמים ל"ב הוא ס"ד, והשמונה חוטים בעצמם סך הכל עולה ע"ב כמנין חסד הנ"ל, הינו כי חוטי הציצית נמשך קדשתם מאור החוט של חסד הנ"ל, שנקלע ונשזר מע"ב נימין, שהם בחינת (הסטריניס) שעליהם יתנגן השיר של חסד של לעתיד פנ"ל, וכמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם.

כי ציצית הם בבחינת תוכחה שמוכיחין את האדם שיקים מצוותיו יתברך ולא יתור אחר תאוות לבו ועיניו, כמו שכתוב בציצית (במדבר טו, לט): "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם" וכו', וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מג:): 'לפי שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד' וכו', נמצא שהציצית נתנו כדי להזכיר ולהוכיח את האדם שלא יתור אחר

לבו ועיניו, רק יקיים את כל מצוות ה' וכו', הינו פנ"ל, כי חוטי הציצית הם בבחינת החוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת קול המוכיח, שעל-ידי-זה דיקא יכול להוכיח ולהוסיף ריח טוב בהנשמות וכו' פנ"ל:

ב) כי ציצית הם בבחינת כנור של דוד, פמוכא בזהר הקדוש ובתקונים תקון יו"ד. וזהו בחינת "מכנף הארץ זמירות שמענו", פמוכא בדברי רבנו ז"ל (סימן ח', לקוטי א'). 'מכנף הארץ' דיקא, שהם בחינת פנפי הציצית, משם דיקא הם כל הזמירות והשירות, בחינת "זמירות שמענו", כי חוטי הציצית הם בחינת החוט של חסד הנ"ל שעליהם יתנגן השיר הנ"ל, שמשם נמשכין כל הזמירות והשירות, כי גם כל הזמירות והשירות והנגונים של עכשו, כלם נמשכין מהשיר הנ"ל שהוא שיר שלעתיד שיתנגן על החוט של ע"ב נימין הנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית פנ"ל:

ג) וזהו בחינת תכלת שבציצית, כי תכלת פורסא דדינא, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ב קמז.), כי עקר החוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת קול הנגון שלעתיד פנ"ל, שהוא בחינת חוט של ציצית פנ"ל, נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין, של הבעל כח, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וזהו בחינת תכלת שבציצית שהוא פורסא דדינא, בחינת התפלה,

לקוטי הלכות ציצית ה' אך-חיים ערה

בבחינת דין הנ"ל, שמשם עקר הציצית, שהם בבחינת החוט של חסד הנ"ל כנ"ל. וזה בבחינת (משלי לא, כה) "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון", 'עז והדר לבושה' זה בבחינת ציצית שנמשכין על-ידי התפלה, בבחינת דין, שנקראת מטה עז, שעל-ידי-זה נגדל כבודו והדרו יתברך, כמו שכתוב שם.

וזהו 'עז והדר לבושה', דהינו ציצית כנ"ל, על-ידי זה 'ותשחק ליום אחרון', זה רמז על בבחינת הנגון הנ"ל שיתער לעתיד ביום אחרון, שאז ימלא שחוק פינו וילשונו רנה. וזה הנגון הוא בבחינת ציצית, ועל-כן על-ידי ציצית, בבחינת "עז והדר לבושה", על-ידי-זה "ותשחק ליום אחרון", כי יזכה להשיר שלעתיד שהוא בבחינת שחוק ושמחה, בבחינת (תהלים קכו, ב) "אז ימלא שחוק פינו" וכו' כנ"ל. וזה בבחינת (שם צג, א) "ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז" וכו'. 'לבוש עז' זה בבחינת ציצית שנמשך על-ידי המטה עז כנ"ל, ועקר אור הלבוש הזה יתגלה לעתיד כשיתגלה מלכותו, בבחינת "ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז", כי אז במלכו לעתיד יתער השיר הזה, שהוא בבחינת לבוש עז, בבחינת ציצית, בבחינת חוט של חסד הנ"ל כנ"ל:

ד) ועקר הציצית הם לתקן הבגדים, כי שרש הציצית, שהוא בבחינת הנגון הנ"ל, בבחינת החוט של חסד הנ"ל, נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל,

שעל-ידי-זה זוכין לרוח נבואה, ועל-ידי-זה מתקנים ומבררים המדמה, ועל-ידי-זה זוכין לאמונה שלמה, ועל-ידי האמונה נתגלה חדוש העולם, כי חדוש העולם אי אפשר להבין בשכל כי אם באמונה לבד וכו', ועל-ידי האמונה יהיה חדוש העולם לעתיד, ואז יתער השיר הזה, שהוא שיר של נפלאות, שהוא בחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא שרש הציצית כנ"ל. ועל-כן על-ידי חוט הזה שהוא חוטי הציצית שנמשכין בשרשן מברור ותקון המדמה, על-ידי-זה מתקנים את הבגדים והלבושים, כי כל הבגדים והמלבושים נמשכין מבחינת המדמה, שהוא בחינת לבוש השכל.

ועל-כן כמו שהאדם יכול להתדמות לאדם אחר על-ידי שנוי מלבושיו עד שיטעו בו ולא יכירוהו, בן יכולין על-ידי המדמה לטעות לשנות את השכל, להפך את השכל מסברת האמת לסברה של שקר עד שאין מכירין את עצם אמתת השכל האמת, כי המדמה כשאינו מברר הוא מלביש ומסתיר את השכל, עד שאין מכירים את עצם השכל האמת, כי המדמה הוא לבוש השכל כנ"ל, ועל-כן צריכין להתגבר מאד לברר את המדמה, כי עקר שלמות האמונה הקדושה הוא על-ידי ברור המדמה, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, ועל-כן צריכין להשתדל מאד

לחפש ולבקש מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיק
אמתי שיש לו בחינת רוח הקדש, כדי שיזכה על ידו
לאמונה שלמה שהוא יסוד הכל, כי עקר ברור המדמה,
שעל ידו זוכין לאמונה שלמה, הוא על-ידי בחינת רוח
הקדש רוח נבואה כמו שכתוב שם, עין שם, שכל זה
נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח כמו
שכתוב שם, עין שם; וכשזוכין לברור המדמה, שעל-
ידי-זה זוכין לאמונה, על-ידי-זה זוכין לשיר של חסד
הנ"ל, שמשם נמשכין הציצית פנ"ל, ועל-כן תולין
הציצית בבגדים לתקן את הבגדים, כי הבגדים הם
בבחינת כח המדמה שהוא לבוש השכל פנ"ל:

(ה) כי מבאר בסוף התורה הנ"ל על פסוק (תהלים פא, ד):
"ליום חגנו". שכל התארים והשבחים שאנו
משבחין ומפארינן אותו יתברך הם בבחינת המדמה, כי
בפנימיות השכל הוא יתברך מרום ונעלה מכל
התארים והשבחים, ועקר כל השבחים והתארים הם רק
בבחינת המדמה וכו', עין שם. וכל התארים והשבחים
שהם בבחינת המדמה, כלם הם בבחינת לבושין
דמלכא, בבחינת (תהלים קד, א) "הוד והדר לבשת", שכל
התארים והשבחים שמשבחין ומפארינן ומכבדינן
ומגדלינן את שמו יתברך, שזהו בחינת הוד והדר, זהו
בחינת לבושין, בבחינת הוד והדר לבשת, כי רבי יוחנן

קרא למאניה מכבודותא' (שפת קיג.). נמצא, שהלבושין הם בחינת כבוד, הינו בחינת הכבוד וההדר והשבח שמכבדין ומשבחיין ומפאריין אותו יתברך בשבחים ותארים, שכל זה הוא בבחינת כח המדמה, כל זה הוא בחינת לבושין שהם נקראים כבוד פנ"ל.

ועל-כן על-ידי השבחים והתארים שהם בבחינת המדמה, מעלין את כל העולמות, כי כלליות כל העולמות הם בחינת לבושין דמלכא פידוע, כי המדמה שמשם השבחים והתארים, הוא בחינת לבושין, בחינת לבוש השכל פנ"ל, וכל הבגדים הגשמיים נמשכין מבחינת המדמה שהוא לבוש השכל פנ"ל. ועל-כן על-ידי אור הציצית שנמשך מבחינת הצדיק האמת שהוא בעל כח גדול, שעל-ידי תפלתו בבחינת דין מברר המדמה, שעל-ידי-זה זוכה לשיר של חסד הנ"ל שמשם שרש הציצית פנ"ל, על-כן על-ידי הציצית הללו אנו מתקנין את הבגדים שנמשכין מבחינת המדמה, כדי שנוזקה בכח הזה לברר גם אצלנו את בחינת כח המדמה, שהוא בחינת הבגדים, כדי שנוזקה לאמונה שלמה, כדי שנוזקה להאמין בשלמות ביחודו ואחדותו יתברך ובחדוש העולם וכו', שזהו יסוד הכל וכמבאר במקום אחר בדברי רבנו ז"ל (סימן ז') שציצית מסגל לאמונה, עיין שם.

וכן מבאר בתקונים תקון יוד (נף כה:) 'ה' קשרים לקבל

לקוטי הלכות ציצית ה' ארבע-חיים רעט

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל ה' נִימִין דְּכִנּוּר דְּוֹד' וְכוּ', וְעַל-כֵּן
קָבְעוּ פְּרַשְׁת צִיצִית בְּקִרְיַאת שְׁמַע (עֵין בְּרֻכּוֹת יב:), וְעַל-כֵּן
לוֹקְחִין הַצִּיצִית בְּשַׁעַת קִרְיַאת שְׁמַע (שְׁלַחן עָרוּךְ, סִימָן כד,
סַעֲיף ב'), כִּי צִיצִית תְּקוּן הַבְּגָדִים, תְּקוּן הַמְדַמָּה, הֵם
בְּחִינַת אֲמוּנָה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי
בְּרוּר הַמְדַמָּה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּלוּיָה
בְּצִיצִית, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר טו, לט): "וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ
וְזָכַרְתֶּם אֵת כָּל מִצְוֹת ה'" וְכוּ'. כִּי עֵקֶר קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה
תְּלוּיָה בְּאֲמוּנָה שֶׁהוּא יְסוּד הַכֹּל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קיט,
פו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה". וְכֵמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבָרְכָה (מִפּוֹת כד.): 'בָּא חֲבַקּוּק וְהֶעֱמִידֵן עַל אַחַת': (חֲבַקּוּק
ב, ד) "וְצַדִּיק בְּאֲמוּנָתוֹ יַחֲיֶה":

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּחִלַּת קְבֻלַּת עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת הוּא
עַל-יְדֵי צִיצִית, כִּי הַתִּינוּק כְּשֶׁמֶתְחִילִין
לְחַנּוּכוֹ בְּמִצְוֹת, הַמִּצְוָה רֵאשׁוּנָה שְׁמַחְנֻכִין אוֹתוֹ הִיא
מִצְוַת צִיצִית, וְכֵן בְּכָל יוֹם בְּבִקְר כְּשֶׁקָּמִים מִשְׁנַתּוֹ
הַמִּצְוָה רֵאשׁוּנָה שְׁמַתְחִילִין לְקַיֵּם הִיא צִיצִית, כִּי צִיצִית
הוּא בְּחִינַת תְּקוּן וּבְרוּר הַמְדַמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן
הַבְּגָדִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַרְרָה הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא
יְסוּד וְשֶׁרֶשׁ כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת כַּנ"ל, כִּי בְּכָל יוֹם
בְּבִקְר יוֹצְאִין אוֹר הַצִּיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֹסֶד
הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת (תְּהִלִּים צב, ג) "לְהַגִּיד בְּבִקְר חֹסֶדֶךָ

ואמונתך בלילות", כמבאר בהתורה הנ"ל. וכל זה נמשך על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח פנ"ל.

וזהו בחינת קימת חצות לילה לאונן ולקונן על חרבן בית המקדש ולהתגבר לעסק בתורה, כי קימת חצות להתאבל על חרבן בית המקדש, זה בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל של הבעל כח, כי אלו הקמים בחצות נקראים גבורי כח עושי דברו וכו', כי עקר התעוררות השנה בחצות לילה, נמשך מבחינת גבורות, שהוא בחינת קול התרנגול שנקרא גבר, שנמשך מההוא שלהובא דאשא דבטיש בגדפוהי כידוע, שכל זה נמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח, שעל-ידי-זה זוכה לקול השיר הנ"ל.

ועל-כן בחצות לילה נמשך הארה מקול השיר הזה שנמשך מהתפלה בבחינת דין, שזהו בחינת כנור של דוד שמנגן מאליו בחצות על-ידי רוח צפונית שמנשב בו (ברכות ג:). 'רוח צפונית' זה בחינת גבורות משם מנגן מאליו כנור של דוד, כי עקר השיר של כנור של דוד נמשך מהשיר הנ"ל שנמשך מהתפלה בבחינת דין שהוא בחינת רוח צפונית וכנ"ל, ועל-כן על-ידי-זה נתעוררין מן השנה בחצות לילה, כי השיר הזה נמשך מתקון וברור המדמה, שהוא בחינת שנה ועל כן יש לו כח לעורר ולהקיץ מן השנה, כי עקר התגברות השנה,

לקוטי הלכות ציצית ה' ארח-חיים רפא

הוא רק מחמת המדמה שאינו מזכך ומבכר כראוי, אבל מי שזוכה לברר המדמה כראוי, אין צריך להרבות בשנה וגם מעט השנה שלו הוא בקדשה גדולה ועל-כן על-ידי כנור של דוד שמנגן מאליו על-ידי רוח צפונית כנ"ל, שכל זה הוא בחינת ברור המדמה, על-ידי-זה נתעוררין מהשנה.

כי על-ידי ברור המדמה נתבטל השנה ואז עומדין משנתן ומקוננין על חרבן בית המקדש, ועל-ידי הקינות על חרבן בית המקדש מקבלין כח מהתפלה של הבעל כח, שהוא בבחינת דין, כי הקינות על חרבן בית המקדש זהו בחינת תפלה בבחינת דין, כי האבלות והקינות הם בחינת דין פידיוע, וגם כל לשון של הקינות הוא בדרך וכוח ותרעומות, כבכול, על שהכה אותנו כל כך והחריב את בית מקדשנו והגלינו בין העכו"ם וכו', כמו שאנו אומרים שם: (ישעיה סג, טו) "איה קנאתך וגבורתך וכו', למה תתענו ה' מדרךך וכו', המאס מאסת את יהודה וכו', מדוע הפיתנו וכו', למה לנצח תשכחנו, זכור ה' מה היתה לנו", וכיוצא בזה הרבה. שכל לשונות כאלו הם בחינת 'תפלה-בבחינת-דין', שהיא בחינת תפלת פנחס שעשה פלילות עם קונו, כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, כי אנו צריכין להתאבל על חרבן בית המקדש וחרבן בית המקדש,

זהו בחינת פגם וחרבן הדעת, כי 'כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לג.), וכמוכא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים, כי מחיצות הבית המקדש הם בחינת מחיצות הדעת, בחינת מחיצות פרוסות של המחין המגינים בפני תאות נאוף, ובעוונותינו הרבים התגברה הסטרא אחרא, בחינת "והנחש היה ערום" וכו', עד שגרמה חרבן בית המקדש שהוא פגם הדעת, ועל-כן צריכין לזה תפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין.

ועל-כן צריכין לקום בחצות להתאבל ולקונן על חרבן בית המקדש, כי הקינות הם בחינת תפלה בבחינת דין, כדי לקבל מהתפלה של הבעל כח הנ"ל שהיא בבחינת דין, כדי להוציא מהסטרא אחרא כל החיות שבלעה, בבחינת (איוב כ טו) "חיל בלע ויקיאנו" וכו', כדי לתקן הדעת וכו'. ואז עוסקין בתורה, כי התורה היא בחינת רוח נבואה, כי כלליות התורה כלולה בעשרת הדברות, שהם בחינת עשרה מדרגות של נבואה כמו שכתוב שם, כי על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, זוכין לבחינת רוח נבואה, שהוא בחינת עסק התורה אחר חצות לילה וכל זה כדי לברר המדמה פנ"ל.

ועל-כן הוא דבר גדול לעסק בתורה בלילה דיקא, כמו

שָׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה 'אֵין אָדָם זוֹכֵה לְכַתְּרָה
 שֶׁל תּוֹרָה אֶלָּא בְּלִילָה', וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה ב, יט) "קוּמִי
 רַנִּי בְּלִילָה", כִּי עֵקֶר עֵסֶק הַתּוֹרָה הוּא בְּשָׁבִיל בְּרוּר
 הַמְדָּמָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, בְּחִינַת
 רוּחַ נְבוּאָה, שְׁעַל-יָדַי זֶה מְבָרְרִין הַמְדָּמָה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן
 עֵקֶר עֵסֶק הַתּוֹרָה הוּא בְּלִילָה, כִּי לִילָה הִיא בְּחִינַת
 מְדָמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנָה, וְאִזְ צְרִיכִין לְבָרֵר הַמְדָּמָה
 עַל-יָדַי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה כַּנ"ל, וְעֵקֶר
 הוּא אַחַר חֲצוֹת לִילָה שֶׁאִז נִתְעוֹרֵר כְּפוֹר שֶׁל דָּוִד עַל-יָדַי
 הַרוּחַ צְפוּנִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשִּׁיר הַנ"ל, שֶׁנִּמְשָׁךְ
 עַל-יָדַי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין וְכוּ' כַּנ"ל. שֶׁזֶהוּ עֵקֶר
 בְּחִינַת בְּרוּר הַמְדָּמָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אִז הַזְּמַן לְעֵסֶק
 בַּתּוֹרָה כְּדִי לְבָרֵר הַמְדָּמָה, כְּדִי לְזַכּוֹת לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה,
 בְּחִינַת "וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת" כַּנ"ל. וְעַל-יָדֵינוּ זוֹכִין
 שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ הַחוּט שֶׁל חֶסֶד, בְּבְחִינַת "לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר
 חֶסֶדְךָ וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם.

וְעַתָּה מֵה נִמְלָצוּ דְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁאֲמָרוּ:
 'כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה מוֹשֵׁכִין עָלָיו חוּט שֶׁל
 חֶסֶד בִּיּוֹם', שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מֵב, ט): "יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדּוֹ
 וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי" (חֲגִיגָה יב:). כִּי עַל-יָדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה
 בְּלִילָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שֶׁהוּא כְּלָלוּת הַתּוֹרָה
 כַּנ"ל, עַל-יָדֵינוּ זֶה נִתְבָּרֵר הַמְדָּמָה שֶׁהוּא בְּרוּר הָאַמוּנָה,

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְשִׁיר הַנַּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד, שְׁעָלָיו יִתְנַגֵּן הַשִּׁיר הַזֶּה כַּנַּ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנִּמְשָׁךְ עָלָיו בַּיּוֹם כַּנַּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֶסֶד שְׁזוּכָה הַמוֹכִיחַ הַהֶגוֹן, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם. וְזֶהוּ הַחוּט שֶׁל חֶסֶד שְׁנִמְשָׁךְ בַּיּוֹם עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּלִילָה, זֶהוּ בְּחִינַת אוֹר חוּטֵי הַצִּיצִית שֶׁהֵם תְּקוּן הַבְּגָדִים שֶׁהֵם בְּבְחִינַת הַמְדַמָּה, הֵינוּ בְּרוּר הַמְדַמָּה, שֶׁהוּא בְּרוּר הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה כַּנַּ"ל:

(ז) כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה כְּלוּלָה בְּבְחִינַת בְּגָדִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (קֹהֶלֶת ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים". שֶׁזֶה נֶאֱמַר עַל כְּלָלִיּוֹת קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְבְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, בְּחִינַת 'חֲלוּקָא דִּרְבָּנָן', שֶׁהוּא לְבוּשׁ הַנִּשְׁמָה שְׁזוּכָה כָּל אֶחָד בְּעוֹלָם הַבָּא כְּפִי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת שְׁזוּכָה לְסַגֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְעַקֵּר תְּקוּן הַבְּגָדִים הוּא עַל-יְדֵי צִיצִית. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (שֶׁבֶת קִנְג:): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" (קֹהֶלֶת ט, ח) אֵלּוּ צִיצִית, כִּי צִיצִית הוּא כְּלָלִיּוֹת קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּמִדְבָר טו, ט): "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ" וְכוּ' כַּנַּ"ל, כִּי עַל-יְדֵי צִיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנַּ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם בְּחִינַת הַתּוֹכָחָה שֶׁל הַמוֹכִיחַ הָאֱמֵת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹתֵן רִיחַ טוֹב בְּהַנְשָׁמוֹת שֶׁאֵפְלוּ כְּשֶׁמוֹכִיחֵן עַל הָעֲבֻרוֹת שֶׁעָשׂוּ אֵינוֹ

לקוטי הלכות ציצית ה' אך-חיים רפה

מעורר הריח רע של העברות, אדרבא, הוא זוכה על-ידי קול תוכחתו שגם העברות יתהפכו לזכיות ויתנו ויוסיפו ריח טוב בהנשמות, בבחינת (שבת פח:): "נרדי נתן ריחו". (שיר השירים א, יב) 'עזב' לא נאמר אלא "נתן" פנ"ל.

וזהו בבחינת ציצית, שהם בבחינת התוכחה הנ"ל, בבחינת "וראיכם אותו וזכרתם וכו', ולא תתורו" וכו', שהציצית מוכיחין את האדם שיעשה מצוות השם ולא יתור אחר תאוות לבו וכו', אבל על-ידי תוכחה יכולין לפעמים לפל יותר חס ושלום, כי יכולין לעורר חס ושלום, על-ידי-זה הריח רע של המעשים רעים שעשה, שעל-ידי-זה נחלשת הנשמה ביותר, כמבאר בתחלת התורה הנ"ל. וכן אנו רואין בחוש, שלפעמים כשאדם מוכיח את עצמו ומתחיל להזכיר את עצמו מעשים הרעים שעשה אזי שכח הרבה שנופל עוד יותר ויותר, כי נופל בדעתו מאד ויש שנפלו מאד על-ידי-זה, וכל זה נמשך מבחינת התוכחה שאינה פראוי שמחלשת כח הנשמה, על-ידי שמעוררין הריח רע של העוונות, כמבאר שם.

ועל-כן אין מי שיוכל להוכיח לא את עצמו ומכל שכן אחרים כי אם כשיקשר עצמו לצדיקי הדור האמתיים, שהם בבחינת משה, שיכולים להוכיח בקול

התוכחה של משה, שהוא קול השיר הנ"ל, שעל-ידי-
 זה מוסיפין ונותנין ריח טוב בהנשמות כנ"ל, כי עקר
 התוכחה צריכה להיות בבחינת השיר של חסד הנ"ל,
 דהינו להטות כלפי חסד, שהוא בחינת "אזמרה לאלהי
 בעודי" הנאמר בדברי רבנו ז"ל (בסימן רפב), עין שם כל
 הענין, שצריך האדם למצא בעצמו איזה זכות ונקדה
 טובה וכן בחברו, בחינת "ועוד מעט ואין רשע" וכו',
 שעל-ידי-זה הוא נכנס באמת בכף זכות ויכול לזכות
 לתשובה.

על-כן כל מי שרוצה להוכיח אפלו את עצמו צריך
 לדקדק מאד שלא יפיל את עצמו חס ושלום,
 יותר על-ידי תוכחתו, שלא יחליש את דעתו ונשמתו,
 על-ידי שיזכור רק את מעשיו הרעים עד שיוכל לפל
 לגמרי חס ושלום, על-כן צריך לדקדק להטות כלפי
 חסד לחפש למצא בעצמו על כל פנים איזה נקדות
 טובות והתוכחה תהיה בדרך חסד, לחזק את עצמו
 בהשם יתברך ולבטוח ברחמיו העצומים, שיש אצלו
 חסד כזה, שגם כל מעשיו הרעים יכולין להתהפך
 לזכיות, אפלו אם הרבה לפשע מאד מאד ימים ושנים
 הרבה, אף-על-פי-כן "חסדי ה' כי לא תמנו ולא כלו
 רחמיו לעולם", כי "עם ה' החסד והרבה עמו פדות"
 וכו'.

והכלל, שעקר התוכחה תהיה באפן שיחזק את עצמו
 שיזכה להתעורר להשם יתברך להתחיל מעתה
 להתקרב אליו יתברך ולא שיקלקל חס ושלום, יותר
 על-ידי תוכחתו שיפל חס ושלום, יותר, שזה נמשך
 מחמת שנחלשת נשמתו וכו' כנ"ל. ותוכחה כזאת אין
 זוכין כי אם על-ידי צדיקי הדור שהם בבחינת משה
 שזוכין לבחינת שיר של חסד הנ"ל כנ"ל:

וזהו בחינת ציצית הקדושים שזכנו השם יתברך כדי
 לזכר מצוותיו ושלא נתור אחר לבנו וכו', שזהו
 בחינת תוכחה כנ"ל, כי על-ידי ציצית, שהוא בחינת
 חוט של חסד הנ"ל, על-ידי-זה זוכין לבחינת התוכחה
 של הצדיקי אמת, שהם בבחינת משה, שעל ידי
 תוכחתם נותנין ריח טוב בהנשמות בבחינת "נרדי נתן
 ריחו" שאפלו המעשים רעים נהפכין לזכיות ונותנין
 ריח טוב כנ"ל. ועקר ריח הטוב של התורה ומצוות
 נרגש בהבגדים, שהם בחינת לבושין של הנשמה,
 בחינת חלוקא דרבנן, ועל-פן על-ידי העברות חס
 ושלום, נעשים בגדים צואים חס ושלום, ובגדים צואים
 זה בחינת ריח רע של המעשים רעים שהריח נמשך
 בהבגדים דיקא, כי כפי עבודתו של אדם פן הלבושים
 שלו לטוב או להפך, ועקר הוא הריח כנ"ל, שעל-ידי
 מעשים רעים חס ושלום, הלבושין שלו מעלין ריח רע,

בחינת בגדים צואים פנ"ל. ולהפך על-ידי מצות ציצית שהם תקון הבגדים, על-ידי זה זוכין לבחינת תוכחה הראויה הנ"ל, שעל-ידי-זה הבגדים והלבושין מעלין ריח טוב, בבחינת (שיר השירים ד, יא) "וריח שלמתך פריח לבנון". וזה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (פנחומא) "וריח שלמותך". ריח המצוות התלויות בבגדים פגון ציצית וכו', פי ציצית הוא בבחינת תוכחה הטובה הנ"ל, שעל-ידי-זה מעלה ריח טוב, ועקר הריח בבגדים שהם הלבושין הנעשין כפי עבודתו פנ"ל, שזהו בחינת "וריח שלמותך" דיקא פנ"ל.

וזהו (תהלים מה, ט): "מר ואהלות קציעות כל בגדתיך". 'בגדתיך' דיקא, פי הבגדים מעלין ריח טוב על-ידי התורה והמצוות פנ"ל. וזהו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (עין במדבר רבה י, א): 'אל תקרי "בגדתיך" אלא "בגידותיך"', כל הבגידות שלך מעלין ריח טוב, הינו פנ"ל. וזהו בחינת (שיר השירים א, יב) "נרדי נתן ריחו" 'עזב' לא נאמר אלא "נתן" (שפת פח: ועין שם בתורה), שגם המעשים רעים והבגידות מעלין ריח טוב פנ"ל. וזהו: 'אל תאמר בגדתיך אלא בגידותיך' פי בגדתיך ובגידותיך שניהם אחד, פי דיקא על-ידי בחינת ריח הטוב של בגדתיך, שזהו על-ידי בחינת ציצית שהוא עקר תקון הבגדים, על-ידי-זה דיקא גם כל הבגידות

לקוטי הלכות ציצית ה' ארחה-חיים רפט

מְעַלִּין רֵיחַ טוֹב, כִּי הַצִּיצִית הֵם בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֹסֶד הַנַּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָעוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזָכוֹת. וְזוֹכִין לְבְחִינַת "נְרָדִי נָתַן רֵיחוֹ", שֶׁגַּם הַמַּעֲשִׂים רָעִים יַעֲלוּ רֵיחַ טוֹב כַּנַּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת חוּט שֶׁל צָמֵר שֶׁהִיא מְלִבִּין עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (יוֹמָא לט.). 'חוּט' דִּיקָא, כִּי הוּא בְּחִינַת חוּטֵי הַצִּיצִית, בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֹסֶד הַנַּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָעוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזָכוֹת, בְּבְחִינַת 'נְרָדִי נָתַן רֵיחוֹ' כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ (יְשַׁעְיָה א, יח): "לָכוּ נָא וְנִוְכַחְתָּה יֹאמֵר ה' אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם וְכוּ' אִם יֵאָדְימוּ כַּתּוּלָע כַּצָּמֵר יִהְיוּ". שְׁמֹשֶׁם לְמַדּוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שֶׁהִיוּ תּוֹלִין חוּט בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים וְכוּ'. וְזֶהוּ: "לָכוּ נָא וְנִוְכַחְתָּה" דִּיקָא. 'וְנִוְכַחְתָּה' זֶהוּ בְּחִינַת תּוֹכַחָה, כִּי רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יָכוֹל לְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים, כִּי הוּא מוֹכִיחַ אוֹתָנוּ בְּבְחִינַת הַתּוֹכַחָה שֶׁל מֹשֶׁה הַנַּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד שֶׁהָעוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזָכוֹת, בְּבְחִינַת חוּט שֶׁל חֹסֶד הַנַּ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "וְאִם יֵאָדְימוּ כַּתּוּלָע כַּצָּמֵר יִהְיוּ", שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּטֵי הַצִּיצִית כַּנַּ"ל. וְכֵן הַצְּדִיקִים הַמְּתַדְּבָקִים בְּמִדּוֹתָיו, וְיוֹדְעִים חֹסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הֵם לְבַד יָכוּלִים לְהוֹכִיחַ, כִּי הֵם מוֹכִיחִים בְּבְחִינַת הַתּוֹכַחָה הַנַּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹסִיפִין רֵיחַ טוֹב וְכוּ' כַּנַּ"ל:

ח) וְזֶהוּ מֵה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (ראש השנה
 יז): 'מִלְמַד, שְׁנַת־עֶטֶף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּשֶׁלִּיחַ צְבוּר וְסִדֵּר לְפָנֵי מֹשֶׁה י"ג מִדוֹת שֶׁל רַחֲמִים'
 וְכוּ', פִּי י"ג מִדוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁגָּלָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 לְמֹשֶׁה אַחַר חֲטָא הָעֶגְלָה, זֶהוּ בְּחִינַת שֶׁגָּלָה לוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ דְּרַכִּי טוֹבוֹ וְרַחֲמֵי וְחֲסָדָיו הַמְרַבִּים שֶׁהוּא מוֹחֵל
 עוֹוֹנוֹת בְּרַחֲמֵי וְחֲסָדָיו, בְּחִינַת "נוֹשָׂא עוֹן וְפֹשֵׁעַ" וְכוּ'.
 וְעַל-כֵּן גָּלָה לוֹ מֵעֶטֶף בְּצִיצִית, פִּי חוּט שֶׁל צִיצִית הוּא
 בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד הַנִּ"ל, שֶׁעַל יָדוֹ מְחִילַת כָּל
 הָעוֹוֹנוֹת, עַד שֶׁהָעוֹוֹנוֹת נִתְּהַפְּכִין לְזִכִּיּוֹת וְנוֹתְנִין רֵיחַ
 טוֹב כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ שְׁמַת־עֶטֶפִין בְּצִיצִית בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים
 בְּכַנִּיסָתוֹ, פִּי עֶקֶר סְלִיחַת עוֹוֹנוֹת הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת
 צִיצִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד הַנִּ"ל:

ט) נִמְצָא, שֶׁצִּיצִית הוּא בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַקּוֹל הַמְשָׁקָה אֶת הַגֶּן שֶׁשֵּׁם גְּדִלִים
 כָּל הָרֵיחֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו, כב) "הַקּוֹל קוֹל
 יַעֲקֹב", וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב (שָׁם פְּסוּק כז): "רֵאָה רֵיחַ בְּנֵי
 כְּרִיחַ שְׂדֵה" וְכוּ', כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְעַתָּה בֵּא
 וְרֵאָה נִפְלְאוֹת ה', פִּי שֵׁם בְּמִקוֹמוֹ בְּהַפְרָשָׁה הַנִּ"ל,
 מְבֹאֵר בְּבֵאוֹר, שֶׁהָרֵיחַ הַטּוֹב שֶׁנִּתְּגַלָּה עַל-יְדֵי קוֹל יַעֲקֹב
 הַנִּ"ל, זֶה הָרֵיחַ נִתְּגַלָּה בְּבִגְדֵי דִיקָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
 צִיצִית שֶׁהֵם תְּקוּן הַבְּגָדִים עַל-יְדֵי הַחוּט הַנִּ"ל כַּנִּ"ל,

לקוטי הלכות ציצית ה' ארחתיים רצא

וְזֶהוּ שֶׁכָּתַב שָׁם אַחַר שֶׁאָמַר 'הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב' וְכוּ',
נֵאמַר: "וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו" וְכוּ'. 'רֵיחַ בְּגָדָיו' דִּיקָא,
כִּי עָקַר הָרֵיחַ שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת קוֹל יַעֲקֹב הוּא
בְּבִגְדִים, בְּבְחִינַת "וַיֵּרַח שְׁלֵמוֹתֶיךָ" וְכוּ', כִּי קוֹל יַעֲקֹב
הוּא בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד שֶׁהוּא חוּט שֶׁל צִיצִית, שֶׁהוּא
תְּקוּנַת הַבְּגָדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲלוּקָא דִּרְבָּנָן לְבוּשֵׁין
דִּנְשֻׁמְתָא, שְׁנוֹתָן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב וְכוּ' כַּנ"ל:

(י) כִּי הַבְּגָדִים שֶׁלְבַשׁ יַעֲקֹב אָז הֵם הָיוּ בְּגָדֵי אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַחֲרֵי הַחֲטָא
(עֵין פְּרָקֵי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק כ"ד), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, כא):
"וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּישֵׁם".
וּמֵאֲלוֹ הַבְּגָדִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאָדָם, מִשֵּׁם
נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּגָדִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל הַבְּגָדִים שֶׁבְּעוֹלָם
כְּלוּלִים בְּמִצְוֹת צִיצִית שֶׁתְּלוּיָהּ בְּבִגְדִים, שֶׁהוּא חִיּוֹת
וְשָׂרֵשׁ וְתְּקוּנַת כָּל הַבְּגָדִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אַחֲרֵי הַחֲטָא עָשָׂה
לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּגָדִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם
כְּלָלִיּוֹת הַבְּגָדִים דְּקִדְשָׁה, כִּי עָקַר תְּקוּנָם עַל-יְדֵי בְּחִינַת
הַבְּגָדִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִיצִית, כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן פָּגַם
בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הִגְבִּיר מְזוֹנָא דְּגוֹפָא,
שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת (שָׁם פְּסוּק א) "וְהִנְחַשׁ הָיָה
עָרוֹם", שֶׁהִתְקוּן לָזֶה הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין
שֶׁל הַבַּעַל כַּח, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ קוֹל הַנ"ל הַמְּשָׁקָה

את הגן, שהוא בחינת "את קולך שמעתי בגן ואירא"
הנאמר שם.

וזהו שמדקדק עתה היטב סיום הפסוק (שם, פסוק ו') "כי
עירם אנכי ואחבא". הינו שאמר אדם הראשון:
כי עירם אנכי עתה, כי עכשו אחר החטא הרגיש שהוא
עירם, כמו שכתוב (שם, פסוק ז') "וידעו כי עירמים הם".
כי מקדם לא היו צריכין למלבושים כלל, כמו שכתוב
(שם ב, כה): "ויהיו שניהם ערומים" וכו'. כי קדם החטא
שעדין לא נפגם הדעת היו יכולים להפיר את בוראם
יתברך בפנימיות הדעת ולא היו צריכין להתקרב להשם
יתברך על-ידי לבושים דיקא, שהוא בחינת שבחים
ותארים הבאים על-ידי המדמה, כי היו מפירים אותו
יתברך עין בעין, כמו שיהיה לעתיד וכו', שיקים: "והיו
עיניך רואות את מורידך ולא יפגף עוד מורידך" (ישעיה ל,
כ). שלא יצטרך להתלבש, כביכול, בכנפי הלבושים,
אבל אחר החטא שפגמו בדעת ונתגרשו מגן עדן, ואין
יודעין דרך עץ החיים, עתה עקר התקון על-ידי בחינת
מלבושים, שצריכין להתקרב אליו יתברך דרך פמה
לבושין, שהם בחינת השבחים והתארים, שצריכין
דיקא לסלק הדעת ולהתחזק באמונה שלמה, ולהרבות
בדבורי אמונה, שהם כל השירות ותשבחות ותפלות
ובקשות שאנו אומרים, כי עכשו אי אפשר להתקרב

לקוטי הלכות ציצית ה' ארז-חיים רצג

לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ כִּי אִם עַל-יַדֵּי אַמוּנָה, שֶׁהוּא עַל-יַדֵּי בְרוּר
הַמְדַמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת לְבוּשֵׁין כַּנ"ל, וְאֵלּוּ הַלְבוּשֵׁין
נִתְקַנְיִן עַל-יַדֵּי הַצִּיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַקּוֹל הַמְשָׁקָה אֶת
הַגָּן כַּנ"ל. וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית ג, י): "אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֵן", זֶה
בְּחִינַת צִיצִית כַּנ"ל.

וְזֶהוּ שְׁפִים: "כִּי עִירָם אָנֹכִי", 'עִירָם' דִּיקָא, כִּי עַכְשָׁו
אֲנִי צָרִיךְ לְבוּשִׁים כַּנ"ל, עַל-כֵּן חִמְלַת עָלַי
בְּחִסְדֵיךָ וְהַמְשַׁכֶּת עָלַי אִוֵּר הַצִּיצִית שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקּוֹל
הַנ"ל, בְּחִינַת "אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֵן" וְכו'. וְאִז אַחַר
הַחֲטָא שֶׁעָסַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְתַקְנָם עֲשֵׂה לָהֶם לְבוּשִׁים
בְּחִינַת "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹקִים וְכו' וַיִּלְבִּישֵׁם", הֵינּוּ שֶׁהַמְשִׁיךְ
עָלֵיהֶם אִוֵּר הַצִּיצִית, שֶׁהֵם עָקֵר תַּקּוּן הַלְבוּשִׁים דְּקַדְשָׁה,
כִּי עָקֵר תַּקּוּנָם עַל-יַדֵּי צִיצִית שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקּוֹל
הַמְשָׁקָה אֶת הַגָּן, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשָׁךְ הַרִיחַ הַטּוֹב וְנִכְנַע
מְזוֹנָא דְּגוֹפָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵקֶב יַעֲשׂוּ, וְאֵלּוּ הַבְּגָדִים
לְבַשׁ יַעֲקֹב אִז, כִּי יַעֲקֹב תַּקֵּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי
'שׁוֹפְרִיהַ דִּיעֲקֹב מֵעֵין שׁוֹפְרִיהַ דְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן' (בְּבֵא
מְצִיעָא פּד.), כִּי הוּא הַמְשִׁיךְ הַקּוֹל הַנ"ל, בְּבְחִינַת "הַקּוֹל
קוֹל יַעֲקֹב", שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה הֶעֱלוּ הַבְּגָדִים רִיחַ טוֹב,
בְּחִינַת "וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו" וְכו', וְעַל-יַדֵּי-זֶה הַכְּנִיעַ
וּבִטֹל אֶת מְאֲכָלֵי יַעֲשׂוּ, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְזוֹנָא דְּגוֹפָא,
וְהֵבִיא הוּא מְטַעְמִים לְאֲבִיו "כִּפְאֲשֵׁר אָהֵב" מִפְּקוּדֵין

דַעֲשֵׂה' וְלֹא "כַּאֲשֶׁר שָׁנֵא" 'מִפְקוּדֵיךָ דְלֹא תַעֲשֵׂה', כִּי
מֵאֲכָלֵי יַעֲקֹב הֵם בְּחִינַת מְזוּנָא דְנִשְׁמָתָא שֶׁהַגְּבִיר אֵז עַל
מְזוּנָא דְגּוֹפָא, כִּי יַעֲקֹב זָכָה לְהַגְּבִיר הַרִיחַ הַטּוֹב עַל-יְדֵי
הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, בְּחִינַת "רְאֵה רִיחַ בְּנֵי כְרִיחַ שְׂדֵה" וְכוּ'
כַּנ"ל:

(יא) וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ט, כג): "וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת
הַשְּׂמָלָה וַיִּשִׂימוּ עַל שְׂכָם שְׁנֵיהֶם", דָּא צִיצִית,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (תְּקוּנִים יח) וְכַמוֹבָא
בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן ז), כִּי נַח "שְׂתֵה מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר
וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה" (בְּרֵאשִׁית ט, כט). וְאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ
(עֵינ גַּם בְּתִיקוּנִים, דף קיג.) שֶׁפֶגַם נַח הָיָה בְּבְחִינַת הַפֶּגַם שֶׁל
חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה בְּחִינַת
הַפֶּגַם הַמְּבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁלְּפַעֲמִים הַסְטֵרָא אַחֲרָא
יוֹנְקַת מִן הַרְחֻמְנוּת וְהִדְעַת, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת "וְהִנָּחֵשׁ הָיָה
עָרוֹם" וְכוּ', עֵינ שָׁם; שְׂזֵהוּ בְּחִינַת חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן
שְׂהָיָה עַל-יְדֵי "וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם", כְּמַבְאָר בַּתּוֹרָה,
שְׂאֵז מִתְגַּבֵּר מְזוּנָא דְגּוֹפָא, כִּי כְּשֶׁמְכַנִּיעֵין וּמְבַטְלִין
מִהִדְעַת אַחִיזַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּחִינַת "וְהִנָּחֵשׁ הָיָה
עָרוֹם", עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח,
נִתְקַן הַכֹּל עַד שְׂזוֹכִין לְהַנְּגוֹן הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּט
שֶׁל צִיצִית, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְרִיחַ הַבְּגָדִים, בְּחִינַת
מְזוּנָא דְנִשְׁמָתָא וְכַנ"ל. וְלִהְפֹךְ כְּשֶׁאֵין זוֹכִין לְתַקֵּן

לקוטי הלכות ציצית ה' ארח-חיים רצה

וְלִהְיוֹת בְּחִינַת אַחֲיוֹת וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם, אֲזַי מִתְגַּבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, מְזוֹנָא דְגוֹפָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְאֲזַי כְּשֶׁאֵין זֹכֵין לְתַקֵּן זֹאת עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח, אֲזַי הַמְדָּמָה אֵינוֹ מְבָרָר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת זְהֻמַּת הַנָּחַשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּלוּלַת הַמְדָּמָה, כְּמִבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ"ל.

וְנַח אֶף-עַל-פִּי שֶׁהָיָה צַדִּיק גָּדוֹל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַדִּין לֹא זָכָה לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן, כִּי אֵיתָא שְׁנַח לֹא הַתְּפִלָּה כְּרָאוּי עַל בְּנֵי דוֹרוֹ, כְּמִבְאֵר בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה מֵעַנִּין נַח וְאַבְרָהָם וּמִשָּׁה, שְׁנַח לֹא הַתְּפִלָּה כָּלֵל, וְאַבְרָהָם הַתְּפִלָּה עַל דוֹרוֹ, אֲבָל לֹא כְּמִשָּׁה שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְתַקֵּן הַכֹּל, הִיא הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנִּלְ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מוֹצִיא מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא כָּל חַיּוֹתָהּ וְכוּ', עַד שְׁנַתְקַן הַכֹּל כַּנִּלְ"ל, שֶׁלֹּא הַתְּפִלָּה צָרִיךְ הַצַּדִּיק מְסִירַת נַפְשׁ מְאֹד, וְעַל-כֵּן נִקְרָא זֶה הַצַּדִּיק "צִיר נֶאֱמָן לְשׁוֹלְחָיו" (מְשָׁלִי כַה, יג) עַל שֶׁהוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב שָׁם, וְנַח לֹא מָסַר נַפְשׁוֹ כְּמִשָּׁה, וְלֹא זָכָה לְהַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנִּלְ"ל, עַל-כֵּן לֹא הִצִּיל אֶת בְּנֵי דוֹרוֹ וְלֹא הוֹצִיא מִיָּמֵי הַדַּעַת מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא עַל-יְדֵי-זֶה בָּא מְבוּל וְשִׁטְף אֶת הָעוֹלָם, כִּי לִהְיוֹת וּלְבַטֵּל מִיָּם הַיְדוּנִים שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחֲרָא,

הרוצה לשטף את העולם חס ושלום, ולהוציא משם מימי הדעת, זה נעשה על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שהוא בחינת מטה עז, שעל-ידי-זה הוא קריעת ים סוף, בחינת (תהלים עד, יג) "אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים" וכו', כמו שכתוב שם; עין שם, ומחמת שנח לא מסר נפשו ולא התפלל התפלה בבחינת דין, על-ידי-זה לא תקן בשלמות הכח המדמה כנ"ל, ועל-כן היה הפגם שלו על-ידי היין ששתה ונשתפר בו:

(יב) כי יין מביא שנה, שהוא בחינת כח המדמה, ועל-כן יין יש בו שני כחות, בחינת זכה — משמחו, לא זכה — משמו' (יומא עו:), בחינת יין המשמח ויין המשפר, פי השכרות של יין זה בחינת בלבול המדמה, שעל-ידי-זה מדבר דברי שטות ושגעון, שזהו נמשך מהמדמה שהוא מבלבל כידוע. ועל-כן יש בהיין שני כחות הנ"ל, בחינת זכה וכו' כנ"ל. והעקר כפי תקון הברית, כמובא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר. ועקר תקון הברית הוא על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל של הבעל כח, שעל-ידי-זה מוציא מהסטרא אחרא כל חיותה כל הדעת וכו' שבלעה. וחוזרים ונתקנים המחין שהם המחיצות פרוסות בפני פגם הברית. ועל-ידי-זה זוכה לתקון הברית כמו שכתוב שם. ואז על-ידי

התפלה הנ"ל, שהוא בחינת תקון הברית, על-ידי-זה המדמה מברר ומתקן ואז כששונה יין, הוא בבחינת זכה — נעשה ראש, זכה — משמחו, בחינת יין המשמח, כי נתרוםם דעתו על-ידי היין וזכה לשמחה, שהוא בחינת השיר והנגון הנ"ל שנמשך על-ידי ברור המדמה שמשם כל השמחות, בחינת (תהלים צב, ד) "עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתי ה' בפעלך" וכו'.

ועל-כן אין אומרים שיר אלא על היין (ברכות לה.). והכלל, כי היין הוא בבחינת שנה, בחינת כח המדמה, כי טבע היין שמיא שנה ומתגבר כח המדמה, שזהו בחינת השכרות. שנסתלק דעתו על-ידי שתית היין כמו בשעת שנה ונשאר רק המדמה. ועל-ידי-זה מדבר דברי שטות על-ידי בלבול המדמה, כי ברב בני אדם המדמה אינו מברר, ועל-ידי-זה מדבר דברי שטות ושגגון בשעת השכרות כמו האדם בשעת שנה, שמבלבל אותו המדמה בבלבולים, שהם החלומות המבלבלים של רב בני אדם, שהם באים מבלבול המדמה בשעת שנה, אבל הצדיק שזוכה לתקן המדמה פנ"ל, אזי גם החלומות שלו ברורים צודקים ואמתיים. בבחינת חלום על-ידי מלאך, כי הוא זוכה לרוח הקדש בחינת רוח נבואה שמברר המדמה. ועל-כן בשעת השנה בעצמו הוא מקבל בחינת רוח

הקדש, שזהו בחינת חלום על-ידי מלאך, כי החלום הוא בחינת נבואה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות נו:): בחינת (במדבר יב, ו) "בחלום אדבר בו". ולהפוך מי שאינו זוכה לברר המדמה נאחזים כמה בלבולים בהמדמה. ועל-ידי-זה מבלבלים הסטרא אחרא והקלפות אותו בשעת שנה בחלומות מבלבלים, בבחינת 'חלום על-ידי שד' שנמשך על-ידי בלבול המדמה, שהוא בחינת זהמת הנחש וכו', כמו שכתוב שם.

ועל-כן היין שמביא שנה ודמיון יש בו שני בחינות אלו שמי שזוכה לברר המדמה אזי היין בקדשה בבחינת ברור המדמה, שהוא בחינת יין המשמח, כי על-ידי ברור המדמה זוכין לאמונה, שעל-ידי זה זוכין להנגון הנ"ל, שהוא בחינת שמחה, בחינת "עלי עשור ועלי נבל וכו' כי שמחתני ה'", כי משם כל השמחות כנ"ל. אבל כשאין המדמה מברר אזי היין בבחינת בלבול המדמה, שהוא שכרות ממש, בחינת יין המשכר כנ"ל.

וזהו בחינת (ישעיה יט, יד) "כהתעות שכור בקיאו", כי טבע השכור שנותן הקאות, כי כשהיין בקדשה שהוא נמשך מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח, אזי הסטרא אחרא מכרחת ליתן הקאות בבחינת (איוב כ, טו)

לקוטי הלכות ציצית ה' ארחהיים רצט

"חיל בלע ויקיאנו". להקיא כל הדעת וכל הקדשות
שבלעה וכו', כמו שכתוב שם, אבל כשאין היין
בקדשה אז הוא בעצמו מכרח לתן הקאות:

(ג) ועל-כן נח שלא זכה להתפלל בבחינת דין פנ"ל,
על-כן כשבא אל היין נשתפר בו, כי לא
נתברר המדמה בשלמות, שעל-ידי-זה היין בבחינת יין
המשפר, כי שכרות הוא בלבול המדמה פנ"ל. ועל-כן
היה התקון על-ידי בחינת ציצית, כמו שכתוב (בראשית
ט, כג): "ויקחו שם ויפת את השמלה". דא ציצית פנ"ל,
כי ציצית הוא בחינת חוט של חסד, שהוא בחינת השיר
והנגון הנ"ל שנמשך מברור המדמה פנ"ל, ועל-כן
על-ידי-זה תקנו פגם נח שפגם בהמדמה על-ידי
השכרות, כי הם המשיכו בחינת תקון המדמה על-ידי
הציצית שנמשכין מבחינת תקון המדמה פנ"ל:

(ד) וזהו בחינת יין של נסכים שעליהם אומרים שיר, כי
'אין אומרים שיר אלא על היין', כי כל
הקרפנות הם בחינת ברור המדמה, כי הקרפנות באים
מבהמות ועופות, שהם בחינת המדמה, כי הבהמה יש
לה כח המדמה שהוא כח הבהמיות, כמוכא בדברי
רבנו ז"ל במקום אחר (סימן נד). ועל-כן מביאין בהמה
לקרבן כדי לברר המדמה, כי מבחינת המדמה משם
נמשכין כל העוונות, כמבאר במקום אחר. ועל-כן

צְרִיכִין לְהֵבִיא בְּהֵמוֹת לְקַרְבָּנוֹת כְּדֵי לְתַקֵּן וּלְבַרֵּר
הַמְדַמָּה, וְעַל-כֵּן מְבִיאִין אֶז יַיִן לְנִסְכִּים וְאוֹמְרִים עֲלֵיהֶם
שִׁיר, כִּי הַיַּיִן הוּא בְּבַחֲיַנֵּת שְׁנָה, בְּבַחֲיַנֵּת מְדַמָּה. וְעַל-יְדֵי
הַיַּיִן לְנִסְכִּים, שֶׁהוּא יַיִן דְּקֻדְשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן
הַמְדַמָּה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשִׁיר שְׁלֻעֲתִיד
כַּנִּ"ל שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשִּׁירוֹת כַּנִּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּבַחֲיַנֵּת
הַשִּׁיר שְׁאוֹמְרִים עַל הַיַּיִן דִּיקָא, כִּי עִקַּר הַשִּׁיר עַל-יְדֵי
בְּרוּר הַמְדַמָּה, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת יַיִן כַּנִּ"ל:

(טו) וְזֶהוּ בְּבַחֲיַנֵּת כּוֹס יַיִן שֶׁל קִדּוּשׁ וְשֶׁל בְּרַכַּת הַמְּזוּן וְשֶׁל
הַבְּדֻלָּה. שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּבַחֲיַנֵּת 'אֵין אוֹמְרִים שִׁיר
אֶלָּא עַל הַיַּיִן', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה
(בְּרֻכּוֹת ל.ה.), כִּי עִקַּר קֻדְשַׁת שִׁבַּת וַיּוֹם טוֹב הוּא עַל-יְדֵי
הַתְּגִלוֹת הָאֱמוּנָה שֶׁנִּתְגַּלָּה אֶז בְּתוֹסְפוֹת אֹר גָּדוֹל. כִּי
שִׁבַּת הוּא בְּבַחֲיַנֵּת אֱמוּנָה בְּחִדּוּשׁ הָעוֹלָם. שֶׁזֶהוּ עִקַּר
הַקִּדּוּשׁ שְׁאוֹמְרִים "וַיִּכְלוּ" שֶׁמְעִידִין שֶׁהַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא
אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה וְשִׁבַּת בְּשִׁבַּת. וְכֵן יוֹם
טוֹב הוּא גַם כֵּן בְּבַחֲיַנֵּת שִׁבַּת שֶׁמְעִיד עַל חִדּוּשׁ הָעוֹלָם,
כִּי כָּל הַיָּמִים טוֹבִים הֵם זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְאֶז בְּשַׁעַת
יִצִיאַת מִצְרַיִם נִתְגַּלָּה אֱמוּנַת חִדּוּשׁ הָעוֹלָם לְכָל בְּאֵי
עוֹלָם, עַל-יְדֵי הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת וְהָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת מְאֹד
אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמְעוּ וְלֹא נִרְאוּ מֵעוֹלָם, אֲשֶׁר עָשָׂה הַשֶּׁם
יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ בְּשַׁעַת יִצִיאַת מִצְרַיִם וְקָרִיעַת יַם סוּף וּמִתַּן

לקוטי הלכות ציצית ה' ארח-חיים שא

תורה וכו' וכו'. נמצא, ששבת ויום טוב מורים על
חדוש העולם, שזה עקר האמונה, שבה תלוי עקר
היהדות, עקר קדשת ישראל.

ומי שכוּפַר בְּזֶה חֵס וְשְׁלוֹם, כָּל שֶׁהוּא, הוּא אֶפִיקוּרוֹס
גָּמוּר וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא בְּתוֹרַת
מֹשֶׁה. (וְאֵין לְהֶאָרִיךְ בְּזֶה כָּאֵן מִגְדֵּל גְּנוּתָם שֶׁל
הָעוֹסְקִים בַּסְּפָרִים שִׁיסוּדָם בְּנוֹי עַל-פִּי סְבֵרַת
הָאֶפִיקוּרְסִים וְהַכּוֹפְרִים הַמְּפָרְסְמִים שְׁכוֹפְרִים בְּזֶה, יִמַּח
שָׁמַם וְזָכָרָם, [כְּמוֹ אַרִיסְטוֹ הַיֵּוֹן הַכּוֹפֵר הַמְּפָרְסֵם
וְחִבְרִיו, יִמַּח שָׁמַם], וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת לַעֲסֹק
בַּסְּפָרִים הַמְּבִיאִים סְבוּרֹתָיו הָרַעוֹת וְהַזְרוֹת מֵאַחַר שֶׁהוּא
הוּא הָאֶפִיקוּרוֹס וְהַכּוֹפֵר הַגָּמוּר הַכּוֹפֵר בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
וּבַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת כָּל אֱלוֹ הָעוֹסְקִים
בְּאֱלוֹ הַסְּפָרִים יוֹצְאִים מִן הַדָּת לְגַמְרֵי. בְּרִיךְ רַחֲמָנָא
דְּשִׁיזְבֵּן).

ועל-כן בשבת ויום טוב שעקר קדשתם על-ידי
התגלות האמונה שנתגלה אז, שזה עקר
הקדשה, על-כן אז אומרים שיר על היין שהוא בחינת
הקדוש, כי בשבת ויום טוב נדחה זיהמת הנחש. ואז
המדמה מברך ומתקן ואז היין בקדשה בבחינת יין
המשמח. ואז נמשך על-ידי היין, שהוא בחינת מדמה,
בחינת אמונה שלמה, שזה עקר המשכת קדשת שבת

ויום טוב. ועל-ידי האמונה זוכין לשיר הנ"ל, שהוא בחינת הקדוש, שהוא גם כן בבחינת השיר שאומרים על היין דיקא כנ"ל:

וזהו בחינת כוס של ברכת המזון, כי אנו צריכין להעלות ולברר אכילתנו ושיהיה בבחינת מזונא דנשמטא, שזה זוכין על-ידי השיר הנ"ל כנ"ל. ועל-כן עקר ברכת המזון הוא על-ידי ארץ ישראל, כמו שכתוב (דברים ח, י): "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה" וכו'. כי ארץ ישראל הוא על-ידי כח מעשיו, בחינת בראשית ברא אלקים וכו', אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה וכו', כמבאר כל זה שם בהתורה הנ"ל, עין שם. ומבאר שם, שארץ ישראל וחדוש העולם לעתיד הם בחינה אחת שמשם נתעורר השיר הנ"ל, שעל-ידי-זה מתגבר מזונא דנשמטא ועל-כן אחר האכילה שאנו צריכין לברר האכילה שתהיה בבחינת מזונא דנשמטא, על-כן אנו מברכין אותו יתברך על הארץ הטובה שהוא ארץ ישראל. ועל-ידי זה אנו ממשיכין עלינו קדשת ארץ ישראל, ועל-ידי-זה נתעורר השיר שיתער לעתיד כשיחדש את עולמו בבחינת ארץ ישראל, כמו שכתוב שם. ועל-ידי התעוררות השיר הזה זוכין להגביר מזונא דנשמטא על מזונא דגופא. ועל-כן צריכין לברך ברכת

המזון על כוס יין, בבחינת 'אין אומרים שיר אלא על היין', כי אי אפשר לעורר השיר הנ"ל כדי לזכות לבחינת מזונא דנשמתא. כי אם על-ידי היין דקדושה, שהוא בחינת ברור המדמה, שעל-ידי-זה זוכין לאמונה. ועל-ידי-זה נתעורר השיר הנ"ל כנ"ל:

(יז) ועל-כן יעקב אבינו כשהביא המטעמים לאביו, שרצה להגביר בחינת מזונא דנשמתא, בחינת ריח כנ"ל, על-כן כתיב (בראשית כז, כה): "ויבא לו יין וישת". ואז דיקא (שם כז): "וירח את ריח בגדיו". כי על-ידי היין דיקא נתעורר השיר הנ"ל בבחינת 'אין אומרים שיר אלא על היין', שעל-ידי-זה נתעורר הריח טוב, שהוא מזונא דנשמתא כנ"ל:

(יח) ועל-כן חם שקלקל בשעת השכרות של נח, כי חם הוא בחינת היצר הרע, זהמת הנחש שרוצה להתגבר בשעת השכרות דיקא, בשעת בלבול המדמה, שהוא זהמת הנחש שממש עקר אחיזתו, על-כן כשהקיץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן, כי ידע כל פונתו עד היכן הדבר מגיע, שכל פונת הסטרא אחרא כדי להגביר זהמת הנחש, בלבול המדמה, שעל-ידי-זה חס ושלום, נתבלבלה האמונה הקדושה כדי להתגבר על ארץ ישראל, שהוא בחינת אמונת חדוש העולם. ועל-כן באמת היתה ארץ ישראל

כבושה תחת יד כנען כמה וכמה שנים שהוא מזרעו של חם, על-כן נח שהבין כל זאת בחינת (שם ט) "וידע את אשר עשה לו בנו הקטן", על-כן קלל את חם (שם) "ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו". 'עבד' דיקא, שהוא בחינת התגברות השנה הבא מבלבול המדמה, פי 'עשרה קבין שנה ירדו לעולם תשעה נטלו עבדים' (קדושין נט:), הינו שנח קלל אותו במה שקלקל ופגם שיהיה נמשך עליו העבדות, שהוא בחינת השנה, בחינת בלבול המדמה שנמשך מזהמת הנחש שנתקלל: "ארור אתה", שזהו בחינת "ארור כנען", כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"א עג:), שהם בחינה אחת, עין שם.

וזהו (שם כו): "ברוך ה' אלהי שם ויהי כנען עבד למו". 'ברוך ה' אלהי שם', שממנו יצאו ישראל שהם מיחדים שמו תמיד ומגלין אלקותו יתברך ומאמינים בחדוש העולם, שזהו עקר קדשת ארץ ישראל. ועל-כן להם מגיע ארץ ישראל, ועל כן: "ויהי כנען עבד למו", שכנען יפגע ויתבטל לפניהם, הינו שהתנבא שעתידין ישראל בני שם לכבש את ארץ ישראל מתחת יד כנען, וכנען יפל לפניהם ויהיה עבד להם, שכל זה הפך פונת חם שרצה להגביר המדמה המבלבל, כדי להתגבר חס ושלום, על קדשת ארץ ישראל, שהוא בחינת אמונת חדוש העולם שנמשך מברור המדמה כנ"ל. ועל-כן

לקויטי הלכות ציצית ה' ארחיחים שה

קָלְלוּ בַמָּה שְׁפָגַם, שָׁבוּ בְעֶצְמוֹ תְדַבֵּק הַזֶּה־מָא, בְּחִינַת עֲבֹדוֹת וְשָׁנָה, וַיִּשְׂרָאֵל יִכְבְּשׁוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִיָּדוֹ וַיִּגְלוּ אֱלֻקוֹתָיו לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, בְּחִינַת "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי שָׁם", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם שְׁעֵתִיד לְשִׁמּוֹר הַבְּטָחָתוֹ לְזָרְעוֹ לָתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וְכוּ', הֵינּוּ כַּנ"ל. כִּי קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת בְּרוּר הַמְדָּמָה שֶׁהוּא הַפֶּךְ זְהֵמַת חָם וְכַנְעַן, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲבֹדוֹת וְשָׁנָה הַרְבֵּה הֵבֵא מִבְּלוֹב הַמְדָּמָה הַנ"ל, הֵינּוּ שֶׁהִתְנַבֵּא שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם מִחֲשַׁבְתּוֹ הַרְעָה שֶׁל חָם שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הַרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי עֲתִידִין יִשְׂרָאֵל בְּכַח מֹשֶׁה רַבְּנוֹ לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיִּגְלוּ הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְכָל בְּאֵי עוֹלָם וְכוּ' ל:

יט) וְזֶה בְּחִינַת הַעֲשָׂרָה קְשָׁרִים שֶׁבְּכָל אֶחָד מֵהַצִּיצִית, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַעֲשָׂרָה הַדְּבָרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֶשֶׂר מַדְרָגוֹת שֶׁל נְבוּאָה שֶׁהוּא בְּרוּר הַמְדָּמָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַנְיִן הַבְּגָדִים, שֶׁזֶהוּ עֶקֶר בְּחִינַת הַצִּיצִית כַּנ"ל:

כ) וְזֶה שְׂאִיתָא בְּזֵהָר וּבְכֶתֶבִים שְׁצִיצִית הֵם כְּנֶגֶד פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, עֵינֵן שָׁם שְׁחֹשֵׁב אֵיךְ מְתַקְנִין וּמְעֲלִין הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת בְּעוֹבְדָא וּבְמִלוּלָא, וּמִבְּאֵר שָׁם שְׁצִיצִית כְּנֶגֶד עוֹלָם הַיְצִירָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְכוּ', עֵינֵן שָׁם, כִּי צִיצִית הֵם בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנ"ל שֶׁעָלָיו יִתְנַגֵּן הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן שֶׁלְעֵתִיד, שֶׁמִּשָּׁם

כל הזמירות והשירות וכו' כנ"ל, שזהו בחינת פסוקי
 דזמרה:

כא) ועל-כן הם ארבע ציציות כנגד ארבע אותיות הויה,
 שהיא בחינת שיר פשוט כפול משלש
 מרבע שעולה ע"ב, שהיא בחינת השיר שלעתיד, שהיא
 בחינת חוט של חסד, שהיא בחינת חוטי הציצית כנ"ל,
 כי מצות ציצית הוא בבחינת פשוט כפול משלש מרבע,
 כי מתחלה לוקחין ארבעה חוטיין פשוטים, זה בחינת
 שיר פשוט, ואחר כך מכניסין אותו לתוך הפנף וכופלין
 אותן, זה בחינת שיר כפול, אחר כך קושרין אותן
 וכורכין אותן ואזי הם משלשין בחינת שלישי גדיל ושני
 שלישי ענף. וזהו בחינת שיר משלש, וכן צריכין
 לעשות בכל הארבע כנפות, ועל-ידי הארבע ציציות
 שבארבע כנפות, נמשך בחינת שיר מרבע. נמצא,
 שבמצות ציצית מרמז בחינת שיר פשוט כפול משלש
 מרבע, כי משם שרש הציצית כנ"ל:

כב) וזה בחינת הט"ל כריכות שהם עולין "ה' אחד",
 כמובא, כי עקר הציצית הוא בשביל להמשיך
 שלמות האמונה, שהיא בחינת "ה' אחד", כי זה עקר
 האמונה, וכמובא בתקונים שציצית הוא בחינת אמונת
 היחוד, בחינת שמע ישראל וכו' כנ"ל:

כג) ועל-כן הציצית הם ל"ב חוטיין, זה בחינת כלליות התורה שמתחלת בב' דבראשית ומסימת בלמ"ד, כי ציצית הוא בחינת אמונה, שהוא כלליות התורה מ'בראשית' עד 'לעיני כל ישראל', ועל-כן מתחלת התורה: "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ". להודיע שעקר התחלת ויסוד קיום כל התורה הוא על-ידי האמונה בחדוש העולם שמאמינים שישם יתברך ברא את השמים ואת הארץ יש מאין המחלט, שזהו יסוד כל התורה כלה, בחינת (מפות כד.) 'בא חבקוק והעמידן על אחת' (חבקוק ב, ד) 'וצדיק באמונתו יחיה', בחינת (תהלים קיט, פו) "כל מצוותיך אמונה" פנ"ל. ולזה זוכין על-ידי הציצית פנ"ל, ועל-כן הם ל"ב חוטים פנגד כלליות התורה מב' דבראשית עד ל' ד'לעיני כל ישראל' וכנ"ל:

כד) והנה מבאר לעיל, שעל-ידי ציצית ממשיכין בחינת תוכחה הטובה של המוכיח הראוי וכו' פנ"ל. וזה בחינת (בראשית כ, טז) "הנה הוא לך פסות עינים וכו' ואת כל ונכחת", 'פסות עינים' זה ציצית, שהוא תקון המלבוש והפסות, בחינת "כי הוא כסותה לבדה" דא ציצית כמו שפכתוב בזהר הקדוש (עין תקונים דף כב.). וזהו: 'פסות עינים', כי ציצית הם בחינת עינים, כי על שם זה נקראים ציצית לשון מציץ מן החרכים, כמו שפרש

רש"י שם בפ' רשת ציצית וכמבאר בהתורה: "ואלה המשפטים אמונה" (בסימן ז'), עי' שם. וזהו: "הנה היא לך כסות עינים", זה ציצית כנ"ל, על-ידי-זה "ואת כל ונוכחת", זה בחינת תוכחה, כי על-ידי ציצית זוכין לתוכחה הטובה של המוכיח הראוי כנ"ל.

וזהו (שם): "ולשרה אמר הנה נתתי אֵלַיך כסוף לאחיו: הנה הוא לך כסות עינים" וכו'. כי לקיחת שרה לבית פרעה ולבית אבימלך, זה סוד בחינת התפלה של הבעל כח, שהוא בבחינת דין, שהסטרא אחרא רוצה לבלע אותה, אבל על-ידי כחו הגדול של הבעל כח, על-ידי-זה התפלה עומדת בצוארה של הסטרא אחרא ואזי מכרחת הסטרא אחרא לתן הקאות להקיא ולהוציא כל חיותה שבלעה מן הקדשה, בבחינת (איוב כ, טו) "חיל בלע ויקיאנו מבטנו ירישנו אל" וכו', כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל.

וזה בחינת לקיחת שרה לבית פרעה ואבימלך, שהוא מקום הסטרא אחרא, שרצו לכבש לעצמן את ה'אשה יראת ה', שהוא בחינת התפלה, וכל זה היה מחמת תאות נאוף שהתגברה בהם שנמשך מזהמת הנחש, עד שרצו לשלט גם על הצדקת שרה, 'אשה יראת ה', להטיל בה זיהום חס ושלום, אבל שרה היתה צדקת גדולה מאד והיתה בעלת כח גדול, עד

שֶׁאֵפְלוּ כְּשֶׁשָׁלְטוּ בָּהּ הַדֵּינִים עַד שֶׁנִּלְקְחָה לְבֵיתָם, אָף-עַל-פִּי-כֵן הִתְגַּבְּרָה בְּכַחַּהּ הַגָּדוֹל, עַד שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְשַׁלֵּט בָּהּ כָּלֵל, אֲדַרְבָּה, הִיא שְׁלֹטָה בָּהֶם וְהִבִּיֵּאָה עֲלֵיהֶם מְכוֹת גְּדוּלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם): "וַיִּנְגַע ה'" וכו'. וְהוֹצִיָּאָה מֵהֶם נְצוּצוֹת קְדוּשׁוֹת הַרְבֵּה שֶׁבָּלְעוּ מִקֶּדֶם מִהֶקְדָּשָׁה, בְּבַחֲיַנֵּת (קִהְלֵת ח, ט) "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לְרַע לוֹ" כְּמוֹכָא, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנֵּת דִּין' שֶׁל הַבְּעַל כַּח, שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינָה זוֹ מִמֶּשׁ שֶׁהֵם רוֹצִים לְבָלְעָהּ, אֲבָל עַל-יְדֵי גְדֹל כַּחוֹ שֶׁל הַבְּעַל כַּח אֵין יְכוּלִים לִינֵק מִמֶּנָּה, אֲדַרְבָּה, הֵם מוֹצִיָּאִים מִהֶסְטֵרָא אַחֲרָא עַל-יְדֵי-זֶה, כָּל נְצוּצוֹת הֶקְדָּשָׁה שֶׁבָּלְעוּ וְכו' כַּנ"ל, כִּי הִתְפַּלָּה הִיא בְּחִינַת "אֲשֶׁה יִרְאֵת ה'", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי לֵא, ל): "אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלָּל". וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה "וַיִּסַּב אֱלֹקִים" (בְּסִימָן סב) מִקְרָא זֶה עַל עֲנִין שָׂרָה שֶׁנִּלְקְחָה לְבֵית פְּרַעֲזָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוֹצִיָּאָה מִשָּׁם כָּל נְצוּצוֹת הֶקְדָּשָׁה, בְּחִינַת "תָּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יְדִיהָ" וְכו', עֲנִין שָׁם.

וְזֶהוּ: "הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאַחִיךָ", זֶה בְּחִינַת הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִכְרַחוּ לְהוֹצִיא וּלְהַחֲזִיר אֶל הֶקְדָּשָׁה, לִיתֵן לְאַבְרָהָם כֶּסֶף וּרְכוּשׁ וְהוּן רַב, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִכְרַחוּ לְהִקְיָא וּלְהוֹצִיא, וּלְהַחֲזִיק אֶת הֶקְדָּשָׁה עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא שָׂרְצוּ

ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וָחור" וכו', כי גדלת מרדכי, שהוא הנס הגדול והנורא מאד של פורים, הכל היה על-ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שעל-ידי-זה מכניעין את עמלק, שהוא הזמן הרשע, ימח שמו, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו', עין שם. ועל-כן היה עקר הנס על-ידי שגלגלה אסתר לבית המלך, כי לקיחת אסתר לבית אחשורוש, זהו בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל, שזהו בחינת לקיחת שרה לבית אבימלך ופרעה כנ"ל, רק ששם היה רק לפי שעה קלה, כי אז לא היה קטרוג ודין גדול כל כך כמו בימי אחשורוש בקום עלינו אדם בליעל הזמן הרשע, ימח שמו, שהוא עמלק, שהוא זהמת הנחש בעצמו, אשר השם יתברך בעצמו לוחם עמו תמיד בשביל ישראל, כמו שכתוב (שמות יו, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר". ומחמת תקף הדין שהתגברה זהמת הנחש מאד שהוא הזמן הרשע, ימח שמו, כנ"ל, על-כן הכרחה אסתר שתהיה נתפסת לבית המלך וגם הוא לא נגע בה, כמובא בתקונים. ובגדל כחה הוציאה מהסטרא אחרא כל הקדושות והנצוצות הקדושות, עד שהסטרא אחרא, שהוא הזמן וביתו, נפלו במפלה שאין לה תקומה. ונתן כל ביתו ורכושו למרדכי היהודי, שכל זה היה על-ידי הצדקת אסתר המלכה, כמו שכתוב

שיב לקוטי הלכות ציצית ה' ארז-חיים

(אסתר ח, ב): "וּתְשֵׁם אֶסְתֵּר אֶת מְרַדְכֵי עַל בֵּית הַמֶּן".
וְעַל-יְדֵי-זֶה עָלוּ כָּל נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים הַמְּלַבְּשִׁים
בְּהַעֲשִׂירוֹת שְׁהִיָּה כְבוֹשׁ אֶצֶל הַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶצֶל הַמֶּן
וּבֵיתוֹ, יַמַּח שָׁמַם, כָּל־מִן חֲזָרוּ וְעָלוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה לְמְרַדְכֵי
הַיְהוּדִי, שֶׁכָּל זֶה נֶעֱשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת
דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח שְׁעֵמֻדָּה בְּבֵית הַבְּלִיעָה שְׁלָהֶם,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מַפְלֵת הַמֶּן עִמְלֵק כַּנ"ל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת
לְקִיחַת אֶסְתֵּר לְבֵית הַמֶּלֶךְ כַּנ"ל לְעֵנִין שָׂרָה.

וְעַל-כֵּן הָיָה הַנֵּס עַל-יְדֵי נְדוּד הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם)
ו, א): "בְּלִילָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ". שְׁאֵז
הַתְּחִיל עֵקֶר תִּקְוָה הַנֵּס, כִּי נְדוּד הַשָּׁנָה זֶה בְּחִינַת בְּרוּר
הַמְּדַמָּה, כִּי כְּשֶׁהַמְּדַמָּה מְבָרָר הַיֵּטֵב אֵין צְרִיכִין לִישׁוֹן,
כִּי עֵקֶר הַשָּׁנָה הוּא בְּשִׁבִיל לְבָרֵר הַמְּדַמָּה, אֲבָל
כְּשֶׁהַמְּדַמָּה מְבָרָר אֵין צְרִיךְ שָׁנָה, וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה
בְּבְחִינַת דִּין הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְקִיחַת אֶסְתֵּר לְשֵׁם
כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר הַמְּדַמָּה, כְּמַבְאָר בַּתּוֹרָה הַנ"ל
כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הָיָה אֵז נְדוּד הַשָּׁנָה, שְׁזָהוּ נִמְשָׁךְ מִבְּרוּר
הַמְּדַמָּה כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה תִּקְוָה הַנֵּס, כִּי עֵקֶר הַנֵּס
שֶׁל פּוֹרִים הוּא לְהַכְנִיעַ עִמְלֵק שֶׁהוּא עֵקֶר הַכְּפִירוֹת
וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת, כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (לקוטי תנ"ך סימן יט),
וּלְגַלּוֹת אֱמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל
עַל פְּסוּק: (שְׁמוֹת יז, יב) "וַיְהִי יַדְיוֹ אֱמוּנָה". הַנֶּאֱמָר

לקוטי הלכות ציצית ה' ארז-חיים שיג

במלחמת עמלק, שעקר מפלת עמלק הוא על-ידי התגלות האמונה הקדושה.

ועל-כן היה עקר מפלת המן-עמלק, על-ידי נדוד השנה, שהוא בחינת ברור המדמה, שעל-ידי זה נתגלה האמונה הקדושה כנ"ל, שזהו עקר מפלת עמלק והמן כנ"ל, ועל-ידי כל זה זוכין לאור הציצית כנ"ל. וזהו (שם ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת". זה בחינת ציצית שיש בהן תכלת, שהם עקר תקון ונוי כל המלבושי כבוד, הינו שאז נתגלה על מרדכי אור הציצית, שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וְחור וכו', כי על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, על-ידי-זה הוא מפלת המן, ונתגלה האמונה הקדושה וכו', עד שזוכין לחוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת אור הציצית, שהוא בחינת לבוש מלכות תכלת וְחור וכו' כנ"ל.

וזהו (שם): "ליהודים היתה אורה ושמחה וכו', והעיר שושן צהלה ושמחה". בחינת תקף השמחה של הפורים, כי עקר השמחה נמשך מבחינת חוט של חסד הנ"ל, שהוא בחינת "לבוש מלכות תכלת" וכו', בחינת ציצית כי החוט של חסד הנ"ל, הוא בחינת הנגון שלעתיד, שמשם כל השמחות כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה יג.): 'אסתר חוט של חסד

מִשׁוּךְ עָלֶיהָ, כִּי זָכַתָּה לְחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנַּ"ל כַּנַּ"ל:

(כו) וְזֶהוּ בְּחִינַת סְעֵדַת פּוּרִים. אַז מְצֹנָה לְאָכַל וּלְהַרְבוֹת בְּסַעֲדָה, כִּי עַל-יַדֵּי בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד הַנַּ"ל נִתְקַן הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה, כִּי זוֹכִין שְׁתֵּהִיָּה הָאֲכִילָה בְּבְחִינַת מְזוֹנָא דְנִשְׁמָתָא עַל-יַדֵּי הָרִיחַ הַטּוֹב שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי הַנְּגוּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד הַנַּ"ל כַּנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְכִי, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא מְרַדְכִי עַל שֵׁם רִיחַ הַטּוֹב, בְּחִינַת 'מֶר דְּרֹר' שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַבְּשָׂמִים וְהָרִיחֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל, כג): "וְאֵתָה קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מֶר-דְּרֹר". וְכֵן אֶסְתֵּר נִקְרְאָת הַדָּסָה, בְּחִינַת הַדָּס שֶׁמַּעֲלֶה רִיחַ טוֹב, כִּי הֵם זְכוּ לְהִמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַחוּט שֶׁל חֶסֶד הַנַּ"ל, שֶׁהוּא קוֹל הַנְּגוּן הַנַּ"ל הַמְשַׁקֵּה אֶת הַגָּן, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָרִיחֹת כַּנַּ"ל, כִּי עַל-יַדֵּי הַקּוֹל הַמְשַׁקֵּה אֶת הַגָּן נִכְנַע הַמֶּן-עַמְלֵק שֶׁהוּא זִהְמַת הַנְּחָשׁ, בְּחִינַת עֶקֶב עֲשׂו, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרָכָה (חֲלִין קִלְט:): "הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה מַנִּין? שֶׁנֶּאֱמַר: "הַמֶּן הָעֵץ" וְכו'". נִמְצָא, שֶׁהוּא עֶקֶר זִהְמַת הַנְּחָשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְהַכְנַעְתּוֹ וּמִפְּלֹתוֹ עַל-יַדֵּי הַקּוֹל הַנַּ"ל הַמְשַׁקֵּה אֶת הַגָּן, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת פָּסוּק "אֵת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֹן וָאֵירָא", שֶׁנִּסְמָךְ בְּפָרָשָׁה לְפָסוּק "הַמֶּן הָעֵץ", כְּמִבְּאֵר שֵׁם, כִּי בְּחִינַת "אֵת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי" וְכו', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקּוֹל הַנַּ"ל הוּא

לקוטי הלכות ציצית ה' ארחהיים שטו

תקון אכילת עץ הדעת, ועל-ידי-זה נופל המן שאחזתו
משם, שהוא בחינת מזונא דגופא, וזוכין לבחינת מזונא
דנשמתא, שנמשך על-ידי הקול הנ"ל שמשם גדלים כל
הריחות פנ"ל, שנמשך על-ידי מרדכי ואסתר היא
הדסה שנקראין על שם הריח הטוב פנ"ל:

(כז) וזהו בחינת (אסתר ח, יז) "ורבים מעמי הארץ מתיידיים"
וכו', דהינו שנתגירו גרים הרבה, כי כל זה
נעשה על-ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל
כח הנ"ל, שעל-ידי זה נעשין גרים כמו שכתוב שם,
עין שם:

(כח) ועל-כן הגרים שמתגירין הם באים תחת כנפי
השכינה, שהוא בחינת כנפי מצוה, דהינו
ציצית, כי ציצית הם בחינת החוט של חסד הנמשך
מהתפלה של הבעל כח הנ"ל שמשם הגרים וכנ"ל
בהתורה הנ"ל, עין שם:

(כט) וזה בחינת הסמיכות של כל סדר 'שלח לה' ששם
כתובה פרשת ציצית בסופה, כי המרגלים פגמו
בארץ ישראל, שהוא בחינת חדוש העולם שמשם עקר
הנגון הנ"ל, אבל משה רבנו בגדל כחו הנ"ל זכה לפעל
אצל השם יתברך עד שמחל להם, כמו שכתוב שם:
"ויאמר ה' סלחתי כדברך". ואזי חוזר ונמשך בחינת

שטז לקוטי הלכות ציצית ה' ארח-חיים

הנגון הנ"ל, שהוא בחינת "נרדי נתן ריחו", בחינת סליחת עוונות כנ"ל, ועל-כן נסמך מיד לזה פּרשת נסכים, דהינו לנסך יין על הקרבנות, ואז עקר השיר, כי 'אין אומרים שיר אלא על היין', שזהו בחינת המשכת השיר והנגון הנ"ל שאומרים אותו על היין דיקא, שהוא בחינת תקון וברור המדמה, בחינת יין המשמח כנ"ל.

ועל-כן נסמך לזה פּרשת חלה שהוא בחינת ביאת ארץ ישראל, כמו שפּתוב (במדבר טו, יח): "בבואכם אל הארץ וכו'". שנתחייבו תכף בכניסתם לארץ ישראל, כמו שפרש רש"י שם, כי עקר הנגון הנ"ל נמשך על-ידי בחינת ארץ ישראל כנ"ל, שהוא תקון המאכל והמזון להכניע מזונא דגופא וכו' כנ"ל, שזהו בחינת חלה לתקן המאכל לתקן חטא אדם הראשון שחטא באכילה והגביר בחינת מזונא דגופא, והתקון על-ידי חלה שחיבין בכניסתן לארץ ישראל דיקא שמשם הנגון הנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט שמעוני סימן לב): 'היא קלקלה חלתו של עולם לפיכך תפריש חלה'; נמצא, שחלה הוא תקון חטא אדם הראשון, הינו תקון פגם האכילה, פגם מזונא דגופא וכנ"ל, כי על-ידי שפּרישין חלה זוכין שיהיה הלחם שהוא המזון בבחינת מזונא דנשמתא בבחינת אכילת

לקוטי הלכות ציצית ז' ארח-חיים שיז

הצדיקים, בחינת (משלי יג, כה) "צדיק אכל לשובע נפשו", ועל-כן נסמך אחר כך פרשת קרבן עבודה זרה שהוא תקון פגם האמונה, כי עקר הנגון הנ"ל נמשך על-ידי תקון האמונה הקדושה כנ"ל, ואחר כך נסמך פרשת מקושש מענין קדשת שבת קדש וכלול מכל הימים והזמנים המקדשים, שכלם בבחינת המשכת האמונה הקדושה וכנ"ל, ואחר כך נסמך פרשת ציצית כי כל זה כלול במצות ציצית כנ"ל.

וזה שכתב אדוננו, מורנו ורבנו ז"ל (בסימן קעז, לקוטי מוהר"ן א) ש"ויאמר ה' סלחתי כדבריה" ראשי תבות כוסי, כי הצדיקים יכולין לסלח עוונות על-ידי שתיתם יין, עין שם; הינו כנ"ל, כי הוא ממשיך על-ידי שתית יין בחינת תקון וברור המדמה, שעל-ידי-זה נמשך הנגון הנ"ל, שעל-ידי-זה נמשך סליחת עוונות וכנ"ל; ועל-כן נסמך אחר פרשה זאת פרשת נסכי יין וכנ"ל:

הלכות ציצית הלכה ו' נכלל בהלכות נטילת ידיים שחרית הלכה ד'.

הלכה ז'

(א) על-פי התורה "תקעו תוכחה" הנ"ל (בהלכות השפמת

הבוקר, הלכה ה') יתבאר ענין ציצית.

והנה כבר בארנו קצת ענין ציצית על-פי התורה הנ"ל בהלכות ציצית הלכה ה' ושם מבאר גם כן ענין התעוררות השנה וקימת חצות על-פי זה, וכאן נאמרו ונשנו בשביל דברים שנתחדשו בהם, והנה מבאר שם שציצית הם בחינת החוט של חסד שנמשך על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח וכו', עין משם באריכות. עתה עינתי ומצאתי בחסדו יתברך בענין ציצית על-פי התורה הנ"ל עוד כמה דברים כהמה:

ב) כי מבאר שם בהתורה הנ"ל באות וא"ו, שענין התקונים הנעשים על-ידי התפלה בבחינת דין וכו', הם בחינת רפואה שנמשך על-ידי סליחת עוונות וכו', שזוכין על-ידי התפלה השלמה שמתפללין הקבוצה הקדוש של ישראל בתוספות שכנים הרבה, כי על-ידי שנתוסף אל הקבוצה עוד שכן מישראל שמתפלל עמהם, על-ידי-זה מתרבין הבתים הקדושים של התפלה עד אין קץ וכו', כי שלש אבנים בונות ששה בתים ארבע עשרים וארבע. חמש — מאה ועשרים וכו' וכו' — עד מה שאין הפה יכול לדבר וכו', עין שם היטב היטב מה שכתוב שם בזה על פסוק (ישעיה לג, כד): "ויבל יאמר שכן חליתי" וכו'. נמצא, שהתפלה בתוספות שכנים שמתרבין על ידה בתים הרבה בלי שעור היא בחינה

לקוטי הלכות ציצית ד' ארז-חיים שיט

אחת עם התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל,
כמוכן למעין שם.

ויש לבאר קצת בזה, כי מבאר שם שעל-ידי התפלה
בבחינת דין של הבעל כח, הוא מוציא מהסטרא
אחרא כל הדעת וכל התפלות וכל הנצוצות והנפשות
וכו' שבלעה הסטרא אחרא תחלה, בבחינת (איוב כ, טו)
"חיל בלע ויקיאנו" וכו'. ועתה נוכל לומר שאלו
הנפשות שהוציא הבעל כח הזה, מהסטרא אחרא הם
הם הנפשות הנתוספים אל הקבוץ הקדוש בבחינת
תוספות שכנים הנ"ל, שעל ידיהם נתרבין ונתגדלין
הבתים של הקדשה מאד מאד, כי בתחלה כשהיו אלו
הנפשות נבלעין בין הסטרא אחרא בודאי היו רחוקים
מתפלה, ועכשו כשהוציא אותם הבעל כח הנ"ל
מהסטרא אחרא, אזי הם מתקרבים אל הקדשה
ונתוספים אל הקבוץ הקדוש של ישראל העוסקים
בתפלה בכונה ונעשים שכנים אליהם, שעל-ידי-זה
מתרבין הבתים עד אין חקר וכו', עד שעל-ידי-זה
נכנסין ונתכנסין לתוך אלו הבתים כל שאר הנפשות
הנרחקים הרחוקים מאד מאד, שהם בחינת (איכה ד, א)
"תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות" וכו', כמבאר
בדברינו בזה כמה פעמים, עין שם.

וכל זה הוא בחינת ציצית, כי ציצית הוא בחינת קבוץ

נדחים, בחינת (ישעיה יא, יב) "ונפצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ" שבשביל זה מקבצין הציצית ולוקחין אותם בידי אצל ויהביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ, הינו פי קדשת מצות ציצית נמשכת מהבעל כח הנ"ל שיכול להתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי-זה ממשיך כל התקונים הנאמרים שם, שזהו בעצמו בחינת התפלה של תוספות שכנים וכו' פנ"ל. כי ציצית מקבץ נדחים מארבע כנפות הארץ, שזהו בעצמו בחינת התפלה בתוספות שכנים הרבה, שעל-ידי-זה מתקבצין כל הנדחים לתוך רבוי הבתים מאד, שנעשין על-ידי אלו השכנים, בבחינת (תהלים קמז, א) "בונה ירושלם ה' נדחי ישראל יכנס" וכנ"ל, כי כל הנדחים מתפנסין לתוך רבוי הבתים הנ"ל שמהם נבנית ירושלים עיר הקדש (וכמבאר בדברינו מזה במקום אחר):

א) כי על-ידי קבוץ הנפשות הנ"ל אל הקדשה, נעשין לבושין קדושים בבחינת (ישעיה ס, ד) "שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך, חי אני נאם ה' כי כלם כעדי תלבשי" וכו', הינו בחינת ציצית שמקבץ נדחים, שהם עקר הלבושין הקדושים. וזהו בחינת (שם נב, א) "עורי עורי לבשי ענה ציון", כי הלבושים קדושים בבחינת ציצית נעשין על-ידי ה'מטה עז' שהוא התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שהוא בעצמו בחינת

לקוטי הלכות ציצית ז' ארח-חיים שכא

התפלה בתוספות שכנים, שעל-ידי-זה מתקבצים כל הנדחים, שזהו בחינת ציצית כנ"ל.

ועל-כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת לב:)
על פסוק (זכריה ח, כג): "והחזיקו עשרה אנשים
מכל לשונות הגוים בכנף איש יהודי" וכו'. שעל-ידי
מצות ציצית זוכין שיתאחדו בו מכל השבעים לשונות
להתקרב להשם יתברך, כי ציצית הוא בחינת קבוצת
נדחים, שהוא בחינת הנפשות של בעלי תשובה והגרים
שמתגירין על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, כמו
שכתוב שם על פסוק (איוב כ, טו): "מבטנו ירישנו אל"
וכו', עין שם. וזה שנסמך מקרא: "אשר יחזיקו עשרה
אנשים וכו' בכנף" וכו' למקראות שלמעלה שמדברים
שם שהגרים יתוספו על קבוצת ישראל להתפלל עמם
יחד, כמו שכתוב שם בזכריה סימן ח': "ואשר יבאו
עמם וכו' והלכו יושבי אחת אל אחת לאמר נלכה
הלוך לחלות את פני ה' ולבקש את ה' צבאות אלכה
גם אני" וכו', ואחר כך נסמך מיד: "במים ההמה אשר
יחזיקו עשרה אנשים וכו' בכנף" וכו', הינו כנ"ל, כי
תוספות גרים בחינת שכנים אל הקבוצת הקדוש
להתפלל ולחלות עמם את פני ה', הוא בחינת ציצית,
שהוא בחינת "אשר יחזיקו מכל לשונות הגוים בכנף"
וכו' כנ"ל, ועל-כן נסמך זה לזה וכו' כנ"ל:

ד) ועיין מה שכתבתי בהלכות פרייה ורבייה הלכה ו' על-פי ענין הנורא הזה של תוספת השכנים אל הקבוץ הקדוש, עיין שם באות י"ב י"ג. מבאר שם, שעל-ידי-זה יכולין לצאת רבוי הבריתות שהתחייב כל אחד מישראל, כי אין לה מצוה שלא נכרתו עליה מ"ח בריתות שהוא ברוך בכלל וברוך בפרט וכו' ללמד וללמד לשמר ולעשות, כמבאר בסוטה בפרק "אלו נאמרים" בדרף ל"ז עמוד ב', עד שמסקו שם, שכל אחד מישראל התחייב את עצמו מצד הערבות בעד שש מאות אלפים וכו' מישראל, אלפי אלפי אלפים ורבי רבבות בריתות, כמבאר שם בסוף הסגיא: 'ערבא, וערבא דערבא איכא בינייהו', ועיין שם בתוספות ובהגהות רש"ל עצם רבוי רבבות הבריתות, ובארנו בהלכות פרייה ורבייה הנ"ל, שכל זה זוכין לקיים ולצאת ידי חובות הערבות על-ידי שמקרבין נפש, שהוא בחינת שכן, אל הקבוץ הקדוש, שעל-ידי-זה מתרבים הפתים עד אין חקר יותר ויותר מעצם רבוי הבריתות הנ"ל, וכל זה זוכין על-ידי ציצית, שהוא בחינת קבוץ נדחים, בחינת תוספת השכנים הנ"ל.

וזהו בחינת ארבעה חוטין שבכל אחד מהציצית שכופלין אותם ונעשין שמונה, וכל אחד מהחוטין צריך שיהיה שזור, ועל-כן הם ששה-עשר

לקוטי הלכות ציצית ד' ארז-חיים שכג

(כמבאר בפננות מזה), וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת הַבְּרִיתוֹת הַנִּלְל, כְּמִבְאָר בְּהַגְמָרָא הַנִּלְל בְּעֵנִין הַבְּרִיתוֹת. וְזֶה לְשׁוֹנָם: תָּנוּ רַבָּנָן, בְּרוּךְ בְּכָל לַבְּרוּךְ בְּפָרְט וְכוּ' לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת הֲרִי פֶּאן אַרְבָּעָה, אַרְבָּעָה וְאַרְבָּעָה הֲרִי פֶּאן שְׁמוֹנָה, שְׁמוֹנָה וְשְׁמוֹנָה הֲרִי שְׁשֶׁה-עָשָׂר וְכֵן בְּסִינֵי וְכוּ', וְכֹל זֶה מְרָמֵז בְּמִצְוֹת צִיצִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבוּץ נְדָחִים מֵאַרְבַּע פְּנּוֹת הָאָרֶץ עַל-יְדֵי הָאַרְבַּע צִיצִיּוֹת שֶׁבְּאַרְבַּע פְּנּוֹת הַטְּלִית כַּנִּלְל, כִּי בְּכָל אֶחָד מֵהַצִּיצִית מְרָמֵז בְּחִינַת הַבְּרִיתוֹת הַנִּלְל, שֶׁבְּתַחֲלָה הֵם אַרְבַּע, בְּחִינַת אַרְבָּעָה חוּטִין שֶׁבְּצִיצִית, אַרְבָּעָה וְאַרְבָּעָה הֲרִי פֶּאן שְׁמוֹנָה, בְּחִינַת כְּפִילוֹת הָאַרְבָּעָה חוּטִין שֶׁנַּעֲשִׂין שְׁמוֹנָה, שְׁמוֹנָה וְשְׁמוֹנָה הֲרִי שְׁשֶׁה-עָשָׂר בְּחִינַת שְׁזִירַת הַחוּטִין שֶׁנַּעֲשִׂין שְׁשֶׁה-עָשָׂר כַּנִּלְל. וְגַם הַצִּיצִית הֵם מְשַׁלְּשִׁין בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת, כִּי צְרִיכִין שְׁיִהְיֶה שְׁלִישׁ גְּדִיל וְשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי עֲנָף, וְכֵן בְּכָל חֲלִיא הוּא שֶׁלֶשׁ פְּרִיכוֹת, וְכֵן צְרִיכִין לְתַלּוֹתָם בְּתוֹךְ שֶׁלֶשׁ אֲצָבָעוֹת, כֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת מַה שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה שָׁם, שֶׁכָּל אֱלוֹ הַשָּׁש־עָשָׂרָה בְּרִיתוֹת נִשְׁנוּ בְּסִינֵי וְכֵן בְּעֲרָבוֹת מוֹאֵב וְכוּ'. נִמְצָא, אַרְבָּעִים וְשְׁמוֹנָה בְּרִיתוֹת עַל כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכוּ', נִמְצָא שְׁשֶׁש־עָשָׂרָה בְּרִיתוֹת הַנִּלְל הֵם מְשַׁלְּשִׁין כַּנִּלְל. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁהַצִּיצִית, שֶׁהֵם שֶׁש־עָשָׂרָה כַּנִּלְל, הֵם מְשַׁלְּשִׁין בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת כַּנִּלְל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁצִּיצִית עוֹלָה שֶׁשׁ מֵאוֹת כְּנָגֵד שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בַּפְּוֵנוֹת. וְכֵן הֵם כְּנָגֵד תְּרֵי"ג עִם הַחֲלִיּוֹת וְהַקְּשָׁרִים, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּה (מְנַחוֹת מַג): כִּי כָּל זֶה הוּא עֲנִיָּן הַנִּ"ל שֶׁל הָעֲרָבוֹת שֶׁמִּסְקוֹ שֵׁם שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הִתְחַיֵּב בְּאֵלָפִים וּרְבֻבוֹת בְּרִיתוֹת כְּמִסְפַּר תְּרֵי"ג פְּעָמִים שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים, וְצָרִיכִין לְכַפֵּל עוֹד אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה פְּעָמִים כָּל הַנִּ"ל, וְלִמָּאן דְּאָמַר 'עֲרָבָא דְעֲרָבָא' צָרִיכִין לְכַפֵּל עוֹד שֶׁשׁ-מֵאוֹת אֶלֶף וְכוּ' בְּכָל הַנִּ"ל, וְעֵינֵן שֵׁם בְּהִלְכוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַנִּ"ל שֵׁם בְּאַרְנוֹ קֶצֶת בְּעֲנִיָּן זֶה.

וְכָל זֶה אֵי אִפְשָׁר לְצִאת כִּי אִם עַל-יְדֵי תוֹסְפוֹת שְׁכָנִים קְדוֹשִׁים הַנִּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת קְבוּץ גְּדֻחִים, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצִּיצִית הַקְּדוֹשִׁים כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הֵם תְּרֵי"ג כְּנָגֵד תְּרֵי"ג מְצוֹת וְכְנָגֵד שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף מִיִּשְׂרָאֵל וּשְׁלֹשָׁה אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שְׁעוּלִים גַּם כֵּן תְּרֵי"ג, כִּי שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים עוּלִים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל שְׁלֹשֶׁת עֶשְׂרֵה, וְשֵׁשׁ-מֵאוֹת אֶלֶף הֵם בְּבְחִינַת שֶׁשׁ-מֵאוֹת, סְכוּם הַכֹּל עוֹלָה תְּרֵי"ג, כִּי תְּרֵי"ג מְצוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה, הֵם בְּחִינַת כָּלֵל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּלֵם מִשְׁרָשִׁים בַּתּוֹרָה כְּפִדּוּעַ, וְכָל זֶה כָּלוּל בְּמְצוֹת צִיצִית שְׁעוּלָה תְּרֵי"ג כְּנָגֵד כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּ"ל,

לקוטי הלכות ציצית ז' ארח-חיים שכה

כי הם כלולים מכל הבריתות הנ"ל שנכפלים ארבע וארבע, שמונה ושמונה וכו' ומשלשין וכו' ועולין תרי"ג עד שכלולין מכל האלפים ורבבות רבבות בריתות הנ"ל שיוצאין ידי חובה על-ידי תוספות שכנים כנ"ל, שהוא בחינת קבוצ נדחים מארבע פנפות הארץ שזוכין על-ידי מצות ציצית כנ"ל:

(ה) וזה בחינת טלית קטן וטלית גדול, כי בתחלת היום לובשים בביתו טלית קטן שהוא בשביל עצמו, לזכות על-ידי אלו הציצית של הטלית קטן לקשר עצמו להשם יתברך ולתורתו הקדושה ולכל נפשות ישראל, שזהו עקר מצות ציצית, כמו שכתוב (במדבר טו, לט): "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' וכו' למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי" וכו'. ועל-ידי-זה זוכה שהוא בעצמו יוכל להיות שכן אל הקבוצ הקדוש של ישראל, שמתכנסין ומתקבצין בכל יום בבתי כנסיות ובתי מדרשות ליחד שמו יתברך ולהתפלל פראוי, ואחר כך הולך לבית הכנסת ולבית המדרש וזוכה להיות שכן אליהם, ועל-ידי-זה מתעטף שם בטלית גדול שמתפללין בו, כי אז זוכה בכלל הקבוצ הקדוש לעורר רחוקים מאד לעבודתו יתברך, שזהו בחינת קבוצ נדחים מארבע פנפות הארץ, שזהו בחינת מה שמקבצין הציצית בידיים בשעת התפלה אצל ונהביאנו

לשלוש פנ"ל, הינו כי בתחלה על-ידי הטלית קטן קרב את עצמו אל הקבוץ הקדוש שיזכה להתוסף עליהם בחינת שכן טוב פנ"ל, ואחר כך בבית הכנסת פשכר נעשה שכן טוב אליהם, זוכה בכלל הקבוץ לקבץ ולקרב עוד כמה רחוקים, שיהיו נעשים שכנים, לצאת ידי חובת הערבות, לקיים ללמד וללמד לשמור ולעשות וכו' פנ"ל, שכל זה זוכין על-ידי הטלית גדול שמעטפין בו בבית הכנסת בשעת התפלה, שאז עקר בחינת קבוץ נדחים בחינת ויהביאנו לשלוש מארבע פנפות הארץ שמקבצין אז הציצית מהטלית גדול, הינו פנ"ל:

ו) וזהו (תהלים קה, יא): "לאמר לך אתן את ארץ פנען חבל נחלתכם". כי עקר קבוץ כל הנדחים הוא לארץ ישראל ולירושלים, כמו שכתוב (דברים ל, ד-ה): "אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וכו' ויהביאך אל הארץ הטובה" וכו' וכן אנו מבקשים בכל יום: "וקבצנו יחד מארבע פנפות הארץ לארצנו". והעקר לירושלים שכל בנינה מבחינת רבוי הבתים הנ"ל (כמבאר במקום אחר ומוכא לעיל מזה), שלשם מתכנסים כל הנדחים בבחינת (תהלים קמו, ב) "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס", ועקר הקבוץ לשם הוא על-ידי בחינת ציצית פנ"ל, כי ציצית קלועים ושזורים, שהם בחינת חבל דקדשה, בחינת "יעקב חבל נחלתו", כי הם כלולים

לקוטי הלכות ציצית ז' ארח-חיים שכז

מכל תרי"ג מצוות, שהם בחינת כלליות נפשות ישראל כנ"ל. וזהו בחינת "לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם", 'חבל' דיקא, כי חבל נחלת ארץ ישראל נתן 'ליעקב חבל נחלתו' על-ידי מצות ציצית, שהוא בחינת חבלים דקדשה, שעל-ידי-זה מתקבצין כלם לארץ ישראל, בחינת 'והביאנו לשלום מארבע כנפות הארץ ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו' שאוחזין אז הציצית וכנ"ל:

ז) ועל-כן קרח שהיה שכן רע, כי עליו אמרו רבותינו זכרונם לברכה (במדבר רבה יח, ה): 'אוי לרשע אוי לשכנו'. כי חלק על משה והקבוץ הקדוש שלו, ורצה לחלק מהם בחינת "ויקח קרח" — 'ואיתפליג קרח', ופגם מאד בבחינת תקון הנפלא הנעשה על ידי תוספת שכנים הנ"ל (במבאר מזה במקום אחר, ולעיל בהלכות פריה ורביה הנ"ל, על פסוק: "בסודם וכו' ובקהלם" וכו', עין שם), על-כן פגם במצות ציצית דיקא, כי הלבישן בטליתות שכלן תכלת וכו' (במדבר רבה שם), כי כל פגמו היה בענין זה של תקון הציצית שהוא להוסיף שכנים טובים על הקבוץ הקדוש, לקשר יחד החבל הקדוש של ישראל, והוא פגם בזה כנ"ל, על-כן חלק על מצות ציצית דיקא וכנ"ל:

ח) וזה בחינת פרשת שקלים (שמות ל, יב): "כי תשא את

ראש בני ישראל" וכו'. והדבר תמוה, מאחר שהמנין
 מספן שיוכל לשלט הנגף על-ידי-זה, כמו שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה (עין ברשי שם), למה צוה למנותם
 ושיתנו שקלים כפר נפשם, לא יכתב לא ה' ולא ו', לא
 ימנה אותם כלל, וכבר הרגישו בזה המפרשים בזה, אך
 עקר המנין של ישראל הוא בבחינה הנ"ל, בשביל
 להרבות ולהגדיל בחינת התפלה עד אין קץ וחקר,
 על-ידי תוספת נפש על נפש שנתוספין על-ידי המנין,
 שעל-ידי-זה מתרבין הבתים הקדושים בכל פעם בלי
 שעור פנ"ל, על-פן הזהירם למנותם על-ידי השקלים
 דיקא ולא ימנה אותם כך כפשוטו שלא יהיה בהם נגף
 ששולט על-ידי המנין, כי ישראל עם קדוש הם למעלה
 מהמנין, כי הם נכללין כלם במקור האחדות, כמו
 שכתוב: "אתה אחד ושםך אחד ומי כעמך ישראל גוי
 אחד בארץ":

ועקר המנין והחשבון הוא אצל העכו"ם, שהם בבחינת
 רבוי, בבחינת (קהלת ז, כט) "בקשו חשבנות רבים".
 וכמו שפרש רש"י: עשו ה'יה לו ששה נפשות ונקראים
 נפשות לשון רבים ויעקב ה'יה לו שבעים נפש ונקראים
 כלם נפש אחד, אבל באמת מחמת זה שכל נפשות
 ישראל חשובים נפש אחד, מחמת זה דיקא צריכין
 שישאל יתרבו מאד כחול הים, כי כל מה

לקוטי הלכות ציצית ז' אך-חיים שכט

שִׁישְׂרָאֵל מִתְרַבֵּין יוֹתֵר מִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ וְשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ.
יוֹתֵר, בְּבַחֲיַנֵּת (מְשָׁלֵי יֵד, כח) "בְּרַב־עַם הַדֶּרֶת מֶלֶךְ"
וְנִכְלָלִין יוֹתֵר בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְשִׁבִיל זֶה צְוָה
לְמִנּוּתָם לְגִלוֹת רַבּוּי מְסַפֵּר נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם שֵׁשׁ
מֵאוֹת אֶלֶף וְיוֹתֵר, כְּדֵי לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ וְכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ.
עַל-יַדֵּי-זֶה לְפָרְסָם וּלְהוֹדִיעַ לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
שְׁנִמְצָאִים שֵׁשׁ-מֵאוֹת אֲלָפִים נִפְשׁוֹת הַמֵּיחַדִּים שְׁמוֹ
תְּמִיד וְנִכְלָלִין בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל תִּכְרַךְ כְּשִׁמוֹנִים אֵת
יִשְׂרָאֵל, יְכוּל לְהִתְעוֹרֵר קְטְרוּג וְהִתְגָּרוּת הַסְטָרָא אַחֲרָא,
חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שְׁאַחֲזִיזְתֶּם בְּבַחֲיַנֵּת רַבּוּי וּמְנִינְן וְחֻשְׁבוֹן,
בְּבַחֲיַנֵּת "בְּקִשׁוֹ חֻשְׁבוֹת רַבִּים" עַד שְׁאַפְשֵׁר שְׁתִּתְגַּבֵּר
סְטָרָא דְמוֹתָא חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי יֹאמְרוּ: מָה אַתֶּם
מִתְפָּאֲרִים בְּרַבּוּי הַחֻשְׁבוֹן שְׁלָכֶם, הֲלֹא אָנוּ מְרַבִּים יוֹתֵר
בְּכַפְלֵי כַפְלִים, כִּי כָּל אִמָּה וְאִמָּה מֵהֶם מְרַבָּה יוֹתֵר
בְּמִסְפַּר הַפְּשׁוּט מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ז, ז): "כִּי
אַתֶּם הִמְעַט מִכָּל הָעַמִּים". וְעַל-כֵּן יֵשׁ חֻשְׁשׁ שֶׁהֵם
יִתְגַּבְּרוּ חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל-יַדֵּי הָרַבּוּי שְׁלָהֶם, וְיִתְגָּרוּ בְּמְנִינְן
שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְיִקְטְרוּגוּ עֲלֵיהֶם עַל-יַדֵּי-זֶה, עַד שְׁתּוּכַל
לְשַׁלֵּט הַנֶּגֶף שֶׁהוּא סְטָרָא דְמוֹתָא שְׁשֵׁם אַחֲזִיזְתֶּם, עַל-כֵּן
צְוָה שְׁלֹא לְמַנּוּת אֵת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַשְּׁקָלִים
כְּפֹר נִפְשָׁם שְׁצְוָה שְׁיִתְּנוּ בְּשִׁבִיל הַמְשַׁכֵּן, שֶׁהוּא בֵּית
הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת (ישעיה נו, ז) "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה". וְגַם
כִּי עֶקֶר הַשְּׁקָלִים נִתְּנוּ בְּשִׁבִיל הָאֲדָנִים שֶׁהִיוּ מֵאָה, שֶׁהֵם

בְּחִינַת מְאֵה בְּרָכוֹת כַּמּוּבָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתְּפִלָּה, הֵינּוּ כִּי עַל-יְדֵי-זֶה שְׂמוּנִין אוֹתָם עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים שְׁנוֹתָנִים בְּשִׁבִיל הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקָּמַת הַתְּפִלָּה שְׁכַל הַבְּתִים הַמְרַבִּים מְאֹד הַנּוֹבְנִין עַל-יְדֵי תוֹסֶפֶת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל, כֹּלָם כְּלוּלִים בַּמִּשְׁכָּן וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁכָלוֹל מְכַל בְּתֵי הַתְּפִלָּה הַנ"ל (וּכְמֵבֵאֵר בְּזוֹהַר בְּמָקוֹם אַחֵר), עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַמְנִיָּן תְּקוּנָה נִפְלְאָה מְאֹד, עַד שֶׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֵינָם יְכוּלִים לְהַתְגַּרּוֹת וּלְקַטְרֵג וּלְהַתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל מִחֲמַת עֲצָם רַבּוּיָם שֶׁהֵם מְרַבִּים הַרְבֵּה מִמְנִיָּן יִשְׂרָאֵל בַּפְּשִׁיטוֹת, כִּי עָתָה עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים שְׁנַתְּנוּ בְּשִׁבִיל הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא בֵּית הַתְּפִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַנִּפְשׁוֹת מְתִיחְדִין וְנִצְטָרְפִין יַחַד בְּבְחִינַת רַבּוּי הַצְּרוּפִים הַנ"ל, שְׁכַל מֵה שְׁנַתְּוֹסֵף נֶפֶשׁ נִתְרַבֵּין הַצְּרוּפִים בְּלִי שְׁעוֹר, (כַּמּוּבָא לְעִיל, וּבְהַלְכוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַנ"ל, בְּאוֹר עֵינֵי זֶה, עֵין שֵׁם). עַד שֶׁהַצְּרוּפִים שֶׁל שְׁש־מְאוֹת אֶלֶף נִפְשׁוֹת אֵין הִפָּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב, כַּמּוּבָן לְמַעֲיָן בְּחֻשְׁבוֹן הַנ"ל, וְאִזִּי בּוֹדְאֵי כָּל הַשְּׁבָעִים עַכּוּ"ם מִתְּבַטְּלִין בְּבִטּוֹל גְּמוּרָה כְּנֻגַד רַבּוּי הַבְּתִים הַנִּעְשִׂין עַל-יְדֵי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמֻצְטָרְפִין בַּצְּרוּפִים הַנ"ל, עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים שְׁנַתְּנוּ בְּשִׁבִיל תְּקוּנָה בְּתֵי הַתְּפִלָּה כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵין לָהֶם שׁוּם כַּח לְקַטְרֵג, כִּי כָּל רַבּוּיָם שֶׁל הַעַכּוּ"ם נִחְשָׁבִים כְּאֵין וּכְאִפְסֵם נִגְדָה עֲצָם רַבּוּי

לקוטי הלכות ציצית ז' ארז-חיים שלא

הבתים של ישראל הנ"ל בבחינת (ישעיה מ, יז) "כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו", כי העכו"ם הם בבחינת עלמא דפרודא ואין להם שום יחוד וצרוף, ועל-כן הם נקראים נפשות רבים כנ"ל, אבל ישראל גוי אחד כל מה שהם מתרביץ, הם מתיחדין ומצטרפין בצרופים הרבה מאד הנ"ל, ונכללין יותר במקור האחדות ששם מקור החיים, כמו שכתוב (תהלים לו, י): "כי עמך מקור חיים". ועל-ידי-זה הם נצולין מסטרך דמותא בבחינת (שמות ל, יב) "ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם", כי אין הרבוי של העכו"ם יכול להתגבר על מנין של ישראל שהוא מעט נגדם, כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי השקלים שנתנו בשביל בתי התפלה וכו' כנ"ל, על-ידי-זה כל רבויים של העכו"ם נתבטלין כאין וכאפס נגדם וכנ"ל:

ט) ועל-כן צריכין לתן מחצית השקל דיקא ולא שקל שלם, להורות שכל אחד מישראל צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, כי כל אחד מישראל בעצמו הוא רק בחינת מחצית ואין לו שלמות כי אם על-ידי שנצטרף לחברו, שעל-ידי-זה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל שהם תקון המנין כנ"ל, גם מחצית השקל הוא עשרה גרה, פי עשרים גרה השקל, כי אין קדשה פחותה מעשרה, וכל אחד מישראל כלול מעשור

קדשות שבארץ ישראל, שהם בחינת 'אין עדה פחותה מעשרה' (מגלה כג:), שעל כן אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה, כי הקדשה היא תמיד בבחינת עשרה כידוע, ועל-ידי-זה עקר בחינת קדשת הצרופים הקדושים הנ"ל.

כי עקר התחלת הצרופים של בתי התפלה, צריך להתחיל לפחות מעשרה, כדי שיוכלו לומר דבר שבקדשה, כי 'אכל בי עשרה שכינתא שריא'. (סנהדרין לט). ואחר כך כשנתוסף עוד נפש אחת וכל נפש כלול מעשר אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי-זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל, כי כל כח הצרופה לצרף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל, הוא על-ידי כח העשר קדשות שממש נמשכין כל הצרופים הקדושים. וזהו בחינת מחצית השקל שהוא עשרה גרה וצריכין תמיד לצרפו לחברו כנ"ל ונעשה בחינת עשרים גרה השקל, שהם בבחינת עשרה עשרה הפך המובא בספרי קבלה, שהם עשרה קדשות מתא לעילא ועשרה מעילא לתתא, שעל-ידי כל הקדשות האלו מתיחדין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל, וכל זה נמשך בכח הבעל כח הגדול שמתפלל תפלה בבחינת דין, שהוא בבחינה אחת עם התפלה של רבוי הנפשות וכו' הנ"ל.

לקוטי הלכות ציצית ד' ארז-חיים שלג

וְזֶה מְרָמֵז בְּסוּד בְּתִיבַת גַּרְ"ה, שֶׁהוּא בְּגִימָטְרִיא יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּגִימָטְרִיא פִּינְחָס, כְּמוֹכָא, כִּי יִצְחָק הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנַּ"ל שֶׁעָקְרָה נַעֲשֶׂה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּחַד יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל. וְזֶה בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת פִּינְחָס, כִּי עָקַר הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הוּא בְּבְחִינַת פִּינְחָס, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קו, ט) "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלִל", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל:

י' וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָה (מְגִלָּה י"ג): שֶׁעַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים מִפִּילִין הָמָן-עַמְלֵק, כִּי כָּבֵד קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשָׁקְלֶיהָ, כִּי עָקַר מִפְּלַת הָמָן עַמְלֵק הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה הַנַּ"ל שֶׁל רַבּוּי נִפְשוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי הַמַּטֵּה עוֹז, בְּחִינַת קָרִיעַת יַם סוּף, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינַת דִּין, עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה מְלַחֶמֶת עַמְלֵק, עַיִן שֶׁם, כִּי כָּל הַתְּגַבְרוֹת עַמְלֵק הָיָה לְגַרֵּשׁ וּלְרַחֵק חַס וְשָׁלוֹם, מִהַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ אֶת הַנִּפְשוֹת הַחַלוּשׁוֹת שֶׁבִישְׂרָאֵל בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כה, יח) "וַיִּזְנַב בָּךְ כָּל הַנִּחְשָׁלִים אֲחֵרֶיךָ וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַע וְכוּ", וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָה (תְּנַחֲוּמָא תַּצֵּא אוֹת י') שֶׁכָּל מְלַחֶמְתּוֹ הָיָה עַל אוֹתָן שֶׁהָיָה הָעֲנָן פּוֹלְטָן, וְעַל-כֵּן הַכְּנַעְנִי וּמִפְּלֵתוֹ הָיָה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה

בבחינת דין הנ"ל, שעל-ידי-זה מוציאים הנפשות מהסטרא אחרא ומוסיפין אותם על הקבוץ הקדוש וכו' פנ"ל, שכל זה הוא בחינת שקלים פנ"ל, ועל-כן ה"ה מפלתו על-ידי השקלים וכו"ל:

(יא) וְזֶה שְׂדֵקְדָקָה אֶסְתֵּר וְאַמְרָה: "לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים" וְכוּ' (אֶסְתֵּר ד, טז). 'כְּנוֹס' דִּיקָא וְכֵן אַחַר כֵּף כְּתִיב כַּמָּה פְּעָמִים לְשׁוֹן כְּנִיסָה וְקְבוּץ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם ח, יא): "לְהַקְהֵל וְלַעֲמֹד עַל גַּפְשָׁם". וְכִתִּיב (שם ט, ב): "נִקְהְלוּ הַיְהוּדִים" וְכוּ'. וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מגילה ב.): 'זְמַן קָהְלָה לְכָל הוּא'. כִּי עָקַר הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהוּא מִפְּלֵת הַזֶּמֶן עֲמָלָק, הִזָּה עַל-יְדֵי הַכְּנִיסָה וְהַקְּבוּץ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֵּין הַבְּתִים שֶׁל הַתְּפִלָּה עַד אֵין חֶקֶר עַד שֶׁנִּתְכַּנְסוּ לְתוֹכָם כָּל הַרְחוּקִים וְכָל הַנִּדְחִים פִּנ"ל, שֶׁכָּל זֶה הוּא הַפֶּךְ מִחֲשֻׁבְתּוֹ הַרְעָה פִּנ"ל וְעַל-כֵּן נֶפֶל מְאֹד עַל-יְדֵי-זֶה וְכִנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (שם ח, טו) "וּמְרֹדְכִי יֵצֵא מִלְּפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּלָבוֹשׁ מְלָכוּת תְּכֵלֶת" וְכוּ', בְּחִינַת תְּכֵלֶת שֶׁבְּצִיצִית, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא קְבוּץ נִדְחִים שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה הַנ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הִזָּה מִפְּלֵת הַזֶּמֶן-עֲמָלָק פִּנ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרָצָה הַזֶּמֶן לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל אָמַר (שם ג, ח): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרֹד בֵּין הָעַמִּים" וְכוּ'. 'מִפְּזָר וּמִפְּרֹד' דִּיקָא שִׁישְׂרָאֵל הֵם מִפְּזָרִים וּמִפְּרֹדִים בֵּין הָעַמִּים וְאִי

לקוטי הלכות ציצית ז' ארז-חיים שלה

אפשר לקבצם, ועל-ידי-זה רצה להתגבר על ישראל חס ושלום, כי עקר מפלתו על-ידי הקבוץ פנ"ל ועל-פן אמרה אסתר: "לך בנוס את כל היהודים" וכו'. 'כנוס' דיקא וכנ"ל:

(יב) וזה שכתוב בשלחן ערוך סימן תר"צ שמצוה לחזור אחר רב עם בקריאת המגלה ואפלו אם יש לו מאה אנשים וכו', כי עקר תקף הנס של פורים שהוא מפלת המן-עמלק, הוא על-ידי הקבוץ הקדוש של ישראל וכו' פנ"ל. ועל-פן כל מה שמתקבצין ונתוספין אנשים רבים יותר בשעת קריאת המגלה, שהוא פרסום ניסא, מתגדל הנס ביותר ונמשך מפלת המן-עמלק ביותר ויותר וכו', כי זה ידוע, שעקר קריאת המגלה ופרסומי ניסא וכל המצוות של פורים הוא, שנזכה על-ידי-זה להפיל את קלפת המן-עמלק בכל דור ודור בכל שנה ושנה בכל אדם בפרטיות, וכמו שכתוב במגלה בפרוש (שם ט, כח): "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר" וכו'. ועל-פן מצוה רבה להשתדל לשמע המגלה מהקבוץ של ישראל היותר גדול וכנ"ל:

הַלְכוֹת תּפֿלִין

הַלְכָה א

הַקֶּלֶף שֶׁל תּפֿלִין צָרִיף לְהִיּוֹת מְעוֹר בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף הַטְּהוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "לְמַעַן וְכוּ", מִמִּין הַמִּתְּר לְפִיךָ" וְכוּ' עַל־פִּי הַתּוֹרָה 'הָאִי מָאן דְּאָזִיל לְמִינְסַב אִיתְתָּא' (בְּסִימָן כט), עֵינַן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה וְעַל פִּי הַתּוֹרָה "תּפֿלָה לְחַבְּקוּק" (בְּסִימָן יט), עֵינַן שָׁם.

כִּי הַתּפֿלִין הֵם תְּקוּן הַדַּעַת, כִּי הֵם בְּחִינַת מַחִין וְהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַכֶּלְלִי, הֵינּוּ תְּקוּן הַבְּרִית. כִּי תְּקוּן הַדַּעַת הוּא תְּקוּן הַבְּרִית, וְעַל־כֵּן עָקַר הַתּפֿלִין הֵם זְכוּרֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי יְצִיאַת מִצְרַיִם הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, תְּקוּן הַדַּעַת, כִּי בְּמִצְרַיִם הָיָה בְּחִינַת פְּגָם הַבְּרִית, פְּגָם הַדַּעַת, כְּמַבְאָר כַּמָּה פְּעָמִים וְעַל־כֵּן נֶאֱמַר כְּשֶׁהָיָה בְּגִלוֹת מִצְרַיִם (יחזקאל טז, ו): "וְאָעֲבֹר עָלֶיךָ וְגו' וְאֶת עַרְם וְעָרְיָה", כִּי הָיוּ עָרְמִים בְּלִי בְּגָדִים מַחֲמַת שְׁלֹא הָיָה אִז תְּקוּן הַכֶּלְלִי, שֶׁהוּא תְּקוּן הַבְּגָדִים. וְזֶה שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּסִמּוּךְ: "וְאָעֲבֹר עָלֶיךָ וְאָרְאֶךָ מִתְּבוּסָסַת בְּדַמְיֶךָ". כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, כִּי מַחֲמַת זֶה הִיְתָה עָרוֹם וְעָרְיָה מַחֲמַת שֶׁהִיְתָה מִתְּבוּסָסַת בְּדַמְיֶךָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת

לקוטי הלכות תפלין א' ארח-חיים שלז

דם נדות, בחינת "אדום ללבושך" שהוא קלוקול הבגדים. ועל-כן כשרצה הקדוש ברוך הוא לתקנם ולגאלם נאמר (שם): "ואמר לך בדמיך חיי" כו', הינו בחינת (נדה ט.) 'דם נעכר ונעשה חלב', שהיא בחינת חיים, כי הוא חיי התינוק, בחינת (משלי כז, כז) "ודי חלב עזים ללחמך כו' וחיים לנערותיך", כי הם נתלבנו על-ידי שמרים המחין. והמחין הם החיים, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה" וכו', הפך קלוקול הבגדים על-ידי כתמים, בחינת דם נדות, שהוא סטרא דמותא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קיד.): 'תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה'. כי הם באים משם"ה גידין, שהם השם"ה לא תעשה שמשם סטרא דמותא, ועל-כן נאמר שם תקף אחר הפסוק "בדמיך חיי" הנ"ל "ואלבשך ואנעלך" וכו', כי על-ידי שנעכר הדם ונעשה חלב נתקן הלבושים פנ"ל.

ועל-כן שותין בליל יציאת מצרים ארבע כוסות של יין בבחינת (יומא עו:) 'זכה נעשה ראש', כמבאר שם (סימן כט), עין שם. והם ארבע כוסות כנגד ארבעה בגדי לבן שכהן גדול לובש ביום הפפורים שאז הדם נעכר ונעשה חלב, בבחינת לשון של זהורית שמלבין עוונות, עין שם, כי הבגדים לבנים הם ארבעה להורות שנתקן המחין שהם ארבעה, דהינו חכמה ובינה,

והדעת נחלק לשתיים, שהם חסד וגבורה ואז נעשה מהדעת דבור, שהוא כלול מחסד וגבורה מאש ומים. וזה שכתוב שם, שעל-ידי תקון הכללי, שהוא תקון הדעת יכולים לדבר וכנגד זה הם ארבע פרשיות של תפלין כנגד ארבעה בגדי לבן הנ"ל, כי התפלין הם תקון הכללי כנ"ל.

וזה בחינת שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה ראשין, כי כשיצאו ישראל ממצרים מבחינת פגם הברית, הצרכו לספור שבועה שבועות כנגד שבועה ימים נקיים של נדה, כי יצאו מבחינת דם נדות כנ"ל, ועל-כן הם שבועה כנגד שבועה נקבי המח, שהם בחינת שבועת הנרות שצריכין לתקן אותן אחר כך כשמרימין את המחין כנ"ל וכנגד זה הם שבועת ימי אבלות, רחמנא לצלן, כדי להמשיך המחין שנסתלקו בשעת מיתה, כי עקר המיתה הוא הסתלקות המחין, כי "החכמה תחיה" כנ"ל. וזה בחינת שבועה ימים שצריף לספור הטמאמת כנ"ל. וזה בחינת השבועה ראשין של השינין: שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה, כנגד שבועה נקיים, כדי לתקן המחין כנ"ל, ועל-כן הם נחלקין לשלשה ולארבעה, כי כך הם נחלקין המחין, כי מתחלה קדם שנכנסין לפנים הם שלשה, ואחר כך כשנכנסין לפנים אזי הדעת נתחלק לשנים ונעשין ארבעה.

לקוטי הלכות תפלין א' ארחה-חיים שלט

וְזֶה שְׁמָצִינוּ שְׁנַחֲלֵקִין גַּם בֵּן הַשְּׁבַעָה יָמֵי אַבְלוּת
לְשֵׁלֶשָׁה וּלְאַרְבָּעָה, כִּי שְׁלֹשָׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים יֵשׁ
לָהֶם דִּינָיִם חֲמוּרִים יוֹתֵר (יורה דעה, סימן שצג, סעיף א'). וְכֵן
שְׁבַעָה יָמִים שֶׁל מֵת צָרִיכִין הַזָּאָה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וְכוּ',
שְׁבַעָה יָמִים נְקִיִּים שֶׁל נְדָה, שְׁלֹשָׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים
חֲמוּרִים יוֹתֵר לְעֵנִין כְּתָם (שם סימן קצו, סעיף י'), כִּי הַמֹּחִין
נִחָלְקִין גַּם בֵּן כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן בְּשֵׁלֶשָׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים
הַדִּין שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהֵנ"ל חָמוּר בְּיוֹתֵר, כִּי אִזְ עַדִּין לֹא
הִתְחִילוּ הַמֹּחִין לְהִתְקַן כָּלֵל, אֲבָל אַחֵר כָּף כְּבֹר נִמְשְׁכוּ
הַמֹּחִין בְּהִשְׁלֵשָׁה יָמִים וְהֵם קְרוּבִים לְכַנֵּס, עַל-כֵּן אַחֵר
כָּף אֵינוֹ חָמוּר כָּל כָּף:

וְהִנֵּה מְכַל הַנ"ל שֶׁתְּפִלִּין הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַכָּלְלִי,
שֶׁהוּא תְּקוּן הַבְּרִית, וְעַקֵּר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא
עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ (סימן יט),
וְכֵן עַל-יְדֵי הַתְּפִלִּין נִתְקַן הַדְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּמוֹ
שְׁאָמַר רַבֵּנוּ, וְכֵמוֹ שְׁפִרְשׁ רַש"י: "וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת",
כְּתִרְגוּמוֹ: 'וְיִהְיוּ לְשֹׁנוֹנִין', שְׁכָל הָרוּאָה אוֹתָם מְדַבֵּר
בְּהֵנֶס. נִמְצָא, שֶׁעַל יָדָם נִתְתַקַּן הַדְּבֹר שְׁמוּדִים
וּמְשַׁבְּחִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ:

וְעַל-כֵּן עַקֵּר תְּקוּן הַתְּפִלִּין הוּא עַל-יְדֵי עוֹר, כִּי הַקָּלָף
הוּא שֶׁל עוֹר וְכֵן הַבָּתִּים הֵם שֶׁל עוֹר וְאֵם

עֲשֹׂאֵם מִזְהָב פְּסוּלִים, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הוּא
 עַל-יַדֵּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, עַל-יַדֵּי שְׁמַעְלִין הַטּוֹב שְׁבַתְרַגּוּם,
 וְזֶה בְּחִינַת עוֹר, כִּי הָעוֹר הוּא בְּחִינַת נִגְהָ, כִּי הוּא מְעַרְב
 טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרַגּוּם כַּנִּל, כִּי תְרַגּוּם הוּא גַם
 כֵּן בְּחִינַת נִגְהָ, כַּמְבֹאָר שֵׁם. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְכַתֵּב תְּפִלִּין
 עַל הָעוֹר וְכֵן לְתַקְנָם עַל-יַדֵּי עוֹר כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַטּוֹב
 שְׁבַנְגָה לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּדֵי לְהַשְׁלִים הַלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ לְקַיֵּם
 "וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת". וְתְרַגּוּמוֹ: "וְיִהְיוּ לְשִׁנוּנִין" כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְכַתֵּבם וּלְתַקְנָם בְּמִין הַמִּתְרֵ דוּקָא, כִּי מִין
 הַמִּתְרֵ הוּא בְּחִינַת תְּרַגּוּם, בְּחִינַת נִגְהָ שְׁמַשֵּׁם
 מְעַלִּין הַטּוֹב לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אֲבָל מִיָּנִים הָאֲסוּרִים הֵם
 בְּחִינַת הָרַע שֶׁל הַשְּׂבָעִים לְשׁוֹנוֹת שְׁצָרִיךְ לְהַכְנִיעֵם
 דִּיקָא, כַּמְבֹאָר שֵׁם בְּבְחִינַת "יִמּוּטוֹ עֲלֵיהֶם גְּחָלִים", עֵינ
 שֵׁם. וְזֶה שְׁדִקְדָקוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה וְתִלְאוּ הַדִּין
 שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת מִמִּין הַמִּתְרֵ לְפִיךְ, הַמִּתְרֵ לְפִיךְ דִּיקָא, כִּי
 זֶה בְּחִינַת אֲכִילָה דְקִדְשָׁה שְׁזוֹכִין לְהַעֲלוֹת וּלְהַאִיר
 הָאוֹתִיּוֹת שְׁבִדְבָר הַהוּא עַל-יַדֵּי הָאֲכִילָה, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
 שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כַּמְבֹאָר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה תְּפִלָּה
 לְחַבְקוּק.

וְעַל-כֵּן אֲסָרָה הַתּוֹרָה לֶאֱכֹל דְּבָרִים הָאֲסוּרִים, כִּי הֵם
 בְּחִינַת הָרַע שֶׁל שְׂבָעִים לְשׁוֹן כַּנִּל שְׁשֵׁם אֵין
 יְכוֹלִין לְהַאִיר וּלְהַתְנוּצֵץ הָאוֹתִיּוֹת, וְכֵן הַדְּבָרִים

לקוטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים שמא

שהתירה תורה, שהם בחינת תרגום, הם נתקנים ומאירין האותיות שבהם על-ידי האכילה שמעלין הטוב שבהם כנ"ל. ועל-כן צריכין התפלין גם כן להיות ממין המתר לפיך ויקא כנ"ל. ועיין בהתורה "תפלה לחבקוק" מענין שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, שם מבאר שעל-ידי-זה שזוכין לשלמות לשון הקדש, על-ידי-זה זוכין שתהיה אכילתו ותענוגיו רק מהתנוצצות האותיות שיש בדבר שאוכל וזה עקר תקון האכילה בקדשה, עיין שם:

הלכה ב'

מצות תפלין

א) על-פי תפלין המאמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" וכו', עיין שם בסימן ל"ד היטב כל המאמר. והכלל, שעל-ידי הנקדה הקדושה, שהיא אור האהבה הקדושה השורה בבחינת צדיק, בבחינת יסוד שנתגלה ומאירה על-ידי הפה, בבחינת "פי ידבר חכמות", על-ידי-זה מאירה אל האהבות הנפולות הבאין משבירת כלי החסד שנפלו אל בחינת הלב ומשברין את הלב, ועל-ידי אור הנקדה הנ"ל נתקשרין וחוזרין אל הקדשה ונתבטלין כל האהבות הנפולות. וזאת הנקדה צריכין לקבל בשלש בחינות מניה וביה, דהינו על-ידי שמדברין בינו לבין קונו, וגם צריכין

לקבל כל אחד מחברו, בבחינת 'ומקבלין דין מן דין', כי יש אצל כל אחד מישראל בחינת נקדה טובה שאין בחברו, והיא בחינת 'צדיק' נגד חברו וצריך לקבל ממנה, וכל אלו הנקדות צריכין לקבל מנקדה הכללית, שהיא אצל צדיק הדור, שהוא שרש נשמת ישראל, עין שם היטב. והנקדה הנ"ל היא בבחינת מלאפום, שהוא בחינת יסוד. והיא בחינת "הרחב פיך ואמלאהו" והיא בכמה בחינות שהם יו"ד וי"ו, דהינו מלאפום, דהינו הצדיק וכלל ישראל, וכן בחינת "פי ידבר" וכו' "והגות לבי תבונות", הם גם כן בחינת י"ו וכן פלגיות התורה וכו', עין שם:

ב) וזה בחינת תפלין שמצותן כנגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, דהינו לבטל כל אהבות הנפולות והשבורות על-ידי אור התפלין, שהם בחינת אור הנקדה הקדושה השורה אצל ברית שלום, כי תפלין נקראין אות, כמו שכתוב (דברים ו, ז) "וקשרתם לאות על ירך" וכו', דהינו בחינת ברית, ששם אור הנקדה הנ"ל, וזהו בחינת קשירת התפלין, קשירה ממש, שמקשרין התפלין שהם בחינת אור הנקדה אל הזרוע שמאל שהוא כנגד הלב, ושמאל הוא בחינת גבורות שמשם אחיזת הסטרא אחרא, דהינו החרפות והאהבות השבורות השורין על הלב, כי

לקוטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים שמג

שְׁבִירְתָן הָיָה מִחַמַּת רַב הַגְּבוּרוֹת שֶׁהָיָה בָּהֶם, וְעַל-יְדֵי שֶׁמְקַשְׂרִין אוֹתָן אֶל אֹר הַנִּנְקָדָה נִתְקַנֵּין כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן קְשִׁירְתָן בְּיָמֵין שֵׁשׁ אֹר הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה נִשְׂרָשֶׁת, וְעַל-כֵּן נִתְּנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה עֶקֶר חֲשִׁיבוֹת שֶׁל הַתְּפִלִּין לְיָמֵין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרֻכּוֹת סב.) שֶׁיָּמֵין יֵשׁ לָהּ חֲשִׁיבוֹת מִפְּנֵי שֶׁקוֹשֶׁר בָּהּ תְּפִלִּין, כִּי עֶקֶר הַתְּפִלִּין הֵם בְּבַחֲיַנַּת יָמֵין בְּבַחֲיַנַּת חֶסֶד, בְּחִינַת אֹר הָאֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה הַשׁוֹרָה אֶצֶל בְּחִינַת בְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנ"ל, כִּי עֶקֶר הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּנְקָדָה הָעוֹלָה בְּאֹר הַיּוֹם עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה וְתַפְלָה בְּלִילָה כְּמוּבָא בַּפְּנּוֹנוֹת עֵין שָׁם, הֵינּוּ כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (חֲגִיגָה יב:) 'כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה חוּט שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו בַּיּוֹם', וְהַחֶסֶד הַזֶּה זֶהוּ בְּעֶצְמוֹ אֹר הַנִּנְקָדָה הַנ"ל וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת קֶשֶׁר שֶׁל יָד שֶׁהוּא יוֹד, דִּהְיֵנוּ בְּחִינַת הַנִּנְקָדָה הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹד כַּנ"ל, כִּי יוֹד שֶׁל הַקֶּשֶׁר הַנ"ל, יוֹצֵאת עַל-יְדֵי הָאֲרַת בְּחִינַת הַיְסוּד שֵׁשׁ אֹר הַנִּנְקָדָה כַּנ"ל, וְזֹאת הַיּוֹד הִיא סְמוּכָה אֶל הַלֵּב בְּיוֹתֵר, כִּי עֶקֶר הָאֲרַת הַתְּפִלִּין שֶׁמְאִירִין אֶל הַלֵּב הִיא רַק בְּבַחֲיַנַּת זֹאת הַנִּנְקָדָה שֶׁהִיא קֶשֶׁר שֶׁל יוֹד, כִּי בְּאֲמַת אֹרוֹת הַתְּפִלִּין הֵם אֹרוֹת גְּדוּלִים מְאֹד, מַחִין גְּדוּלִים, אֶךְ מֵהֶם מִשְׁתַּלְּשֵׁל וּמְצַטְמָצֵם מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשָׁכָל

תחתון בכמה בחינות, עד שנצטמצם אור הנקדה בבחינת יוד שהיא קשר של יד שמאיר אל הלב כנ"ל.

וזהו בחינת שחרות של תפלין בבחינת נקדה שחורה כמובא, כי עקר תקון בחינת הנשברים על-ידי צמצום האור כמובא, כי שבירתן היתה על-ידי בחינת רבוי אור, ועל-כן התפלין שהם בחינת אות, בחינת יסוד, שהוא בחינת האור המתקן הכלים הנשברים כידוע, ועל-כן תחלת יציאת התפלין הוא במצח, ששם יוצא האור המתקן בחינת השבירה כידוע, ועל-כן עקר יציאתן מבחינת שערות כמובא שם בכונות, שהם בחינת צמצום האור שזה עקר התקון כנ"ל וכמובא, ועל-כן הם שחורים כי שחרות הוא בחינת צמצום האור, בחינת שערות שחורות, שזהו בחינת אור הנקדה שהוא בחינת שכל תחתון בחינת נקדה שחרה שמאירה על-ידי הארת המחין שאז מאירה הנקדה הנ"ל, שהוא בחינת דבור, בבחינת "פי ידבר חכמות", ואזי מאירה אל הלב כנ"ל, וזהו בחינת תפלין כנ"ל:

א וזהו בחינת תפלין של עור בהמה וחייה ועוף, כי האהבות הנפולות הנ"ל, הם בחינת אהבות הבהמיות, שגם הם יש להם תאוות אלו, ועל-כן מהם דיקא עושין תפלין, דהינו שמעלין אותן ומקדשין אותן בקדשת תפלין, כי צריכין עבוד לשמה וצריך שיאמר

לקוטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים שמה

בְּפֶה שְׁעוֹשָׁה "לְשֵׁם קְדֻשַׁת תְּפִלִּין", וְעַל-יְדֵי-זֶה אֹר
הַנְּקֵדָה הַקְדוּשָׁה מֵאִיר אֶל בְּחִינַת הָאֱהָבוֹת הַנְּפֹלוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּהִמְיוּת, דְּהֵינּוּ לְהַעֲוֹר הַנ"ל וְאִזִּי חוֹזְרִין
אֶל הַקְדֻשָּׁה, וְאִזִּי נַעֲשֶׂה מַעֲוֹר בְּהִמָּה וְחִיָּה — תְּפִלִּין
שֶׁהֵם קֹדֶשׁ, כִּי חוֹזְרִין אֶל הַנְּקֵדָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת קֹדֶשׁ, וְעַקֵּר קְדֻשַׁתָּם עַל-יְדֵי הַכְּתָב, כִּי אוֹתִיּוֹת
הַכְּתָב הֵם בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר, שֶׁעַל יָדָם נִתְגַּלָּה אֹר
הַנְּקֵדָה כַּנ"ל בְּבְחִינַת "פִּי יְדַבֵּר" וְכוּ', כִּי תְּפִלִּין הֵם
בְּבְחִינַת עוֹבְדָא, וְשֵׁם צְרִיכִין לְקַבֵּל בְּחִינַת הַנְּקֵדָה
בְּעוֹבְדָא, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַכְּתָב, כְּמוֹ שֶׁמְקַבְּלִין
אֹר הַנְּקֵדָה בְּבְחִינַת מִלּוּלָא עַל-יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר שֶׁל
תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, כִּי הַכְּתָב
שְׁכוֹתְבִין עַל הַקְלָף זֶהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּבְחִינַת נְקֵדָה שְׁמֵאִירָה
לְבְחִינָה שְׁלֵמָטָה מְמַנָּה, כְּמוֹ אֹר הַנְּקֵדָה שֶׁהִיא בְּחִינַת
צְדִיק וְרַבִּי שְׁמֵאִירָה אֶל בְּחִינַת שְׁתַּחֲתִּיּוֹ, דְּהֵינּוּ אֶל לֵב
חִבְרוֹ אוֹ לְלִבּוֹ, כִּי אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁהַכְּתָב
שְׁכוֹתְבִין בְּדִיו עַל הַקְלָף, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ שְׁחוּרָה עַל
גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה, הוּא בְּחִינַת רַב וְתַלְמִיד, שְׁמָה שֶׁהוּא
בְּחִינַת שְׁחוּרוֹת, דְּהֵינּוּ מְדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה אֲצֵל בְּחִינַת
הָרַב, דְּהֵינּוּ אֲצֵל מְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, הוּא בְּחִינַת הַתַּחֲלַת
הַמַּחֲזִין, בְּחִינַת לְבִנוּנִית אֲצֵל מְדַרְגָּה הַשְּׁנֵיָה שְׁלֵמָטָה
הַיְמָנָה, עֵינֵן שָׁם (בְּסִימָן קצב).

וְזֶהוּ בְּחִינַת פְּתִיבַת הַתְּפִלִּין שְׁעַל-יְדֵי אֹר הַנְּקֻדָּה, שֶׁהֵם
 אוֹתִיּוֹת הַפֶּתַב, וְעַל-כֵּן הֵם שְׁחוֹרוֹת כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-
 זֶה מֵאִיר הַקֶּלֶף שֶׁהוּא הִיא מִתְחַלָּה בְּהַמְיוֹת בְּחִינַת
 אֲהָבוֹת הַנְּפֹלוֹת, וְעַכְשָׁו נִתְקַשֵּׁר לְאֹר הַנְּקֻדָּה וְנִעֲשֶׂה
 קִדְשׁ, דִּהְיִנוּ תְּפִלִּין שֶׁהוּא מְצֹה שֵׁשׁ בְּגוֹפָה קִדְשָׁה,
 וְעַקֵּר הַקִּדְשָׁה עַל-יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַפֶּתַב כַּנ"ל. וּבְכָל־
 הַפְּרָשִׁיּוֹת בְּכָל־לֶךְ הֵם בְּחִינַת מַחִין, וְצָרִיכִין לְגַנְזוֹן בְּפִתִּים
 לְקַבֵּל אוֹרָם בְּבְחִינַת כְּמָה צִמְצוּמִים, וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין אוֹר
 הַנְּקֻדָּה בְּבְחִינַת יוֹד כַּנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׁעָרוֹת
 שְׁמוֹצִיאִין מִן הַתְּפִלִּין, לְהוֹרוֹת שְׁאִין יוֹצֵא אוֹר הַתְּפִלִּין
 לְחוּץ רַק בְּבְחִינַת שְׁעָרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת צִמְצוּמִים, כְּמוֹ
 שֶׁתְּחַלֵּת אוֹר הַתְּפִלִּין מִמְּקוֹם שֶׁהֵם יוֹצֵאִין הֵם יוֹצֵאִין
 עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁעָרוֹת כַּנ"ל, כְּמוֹ כֵּן אֵין אָנוּ יְכוּלִין
 לְקַבֵּל הָאֲרָתָן כִּי אִם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת, בְּחִינַת צִמְצוּם
 הָאוֹר כַּנ"ל, שְׁזֶה עַקֵּר הַתְּקוּן כַּנ"ל. וְזֶהוּ בְּעֲצוּמוֹ בְּחִינַת
 כְּרִיכַת הַפְּרָשִׁיּוֹת בְּשְׁעָרוֹת כַּנ"ל:

ד) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלִּין שֶׁל יָד וְהֵם בְּחִינַת
 שְׁלֵשָׁה מִיְּנֵי תְּפִלִּין, דִּהְיִנוּ שֶׁל רֹאשׁ וְקֶשֶׁר שֶׁל
 דָּל"ת, שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת תְּפִלִּין כְּמוֹכֵן בְּכּוֹנוֹת
 הָאֲר"י, וְתְּפִלִּין שֶׁל יָד וְהֵם כְּנֻגַד שְׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת הַנְּקֻדּוֹת
 הַנ"ל, כִּי הַנְּקֻדּוֹת הֵם שְׁלֵשׁ, דִּהְיִנוּ נְקֻדָּה הַכְּלָלִית שֶׁל
 צַדִּיק הַדּוֹר וְנְקֻדָּה שְׁמִקְבְּלִין יִשְׂרָאֵל בְּכָל־לֶךְ זֶה מְזִה

בבחינת ומקבלין דין מן דין, ונקדה שמקבלין כל אחד ואחד מניה וביה. וזהו בחינת שלשה מיני תפלין הנ"ל, כי של ראש זהו בחינת הצדיק, ונקדת הצדיק בערך השלש נקודות הנ"ל, הוא בחינת ראש ומחין, וכלם מקבלין ממנו, והוא נקרא ראש בני ישראל, בחינת רבי, כי עקר בחינת רבי שנקרא צדיק הדור, הוא בבחינת הנקדה הנ"ל, שכלם מקבלין ממנו. וזהו בחינת תפלין של ראש כנ"ל, ומשם יוצא הארה ומאיר נקדה הנ"ל שהוא בחינת קשר של ד', שהיא בחינת מלכות, בחינת כלל ישראל שמתקשרים ומאירין זה בזה, ועל-כן זאת הנקדה מאירה בבחינת קשר. כי עקר הארתה על-ידי התקשרות שמתקשרין כלל ישראל ומאירין זה לזה כנ"ל. וזהו בחינת ד' מחנות ישראל, ועקר הד' היא היוד שהיא קוצו של דלי"ת, שהיא בחינת נקדה הנ"ל, כמובא. ויש לרמז כי הד' היא יו"ד ושני ווי"ן, הינו בחינת נקדה השנית הנ"ל שמקבלין הארה זה מזה. נמצא, שזאת הנקדה השנית שבכלל ישראל מאירה בשתי בחינות, כי כל אחד צריך להאיר בלבבו, שזה בחינת יו"ד ווי"ו, כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל. וגם צריך להאיר בלב חברו שהוא גם כן בחינת וי"ו. ועל-כן מרמז נקדה הזאת בבחינת ד' שהיא יו"ד ושתי ווי"ן כנ"ל, דהינו שמאירה בשני לבבות ללבו וללב חברו כנ"ל, אבל נקדת צדיק הדור

הנ"ל שהיא בבחינה של ראש מאירה בבחינת שין של תפלין שיש לה שלשה ראשין כנגד שלש הנקודות הנ"ל, כי צדיק הדור הוא כלול מכל שלש הנקודות הנ"ל.

ואחר-כך נמשך הארת הנקודה השלישית שמקבל כל אחד מניה וביה. וזהו בבחינת תפלין של יד שמשם מאיר הנקודה בבחינת יוד, שהוא קשר של יד שהיא מאירה ללב, כי היא כנגד הלב, ועל-כן היא כנגד הלב כנ"ל; וכלליות אלו השלש נקודות הם שם שיי"ן דל"ת יו"ד, שזה השם ביסוד, ששם שורה הנקודה כנ"ל, כי אלו השלש נקודות הנ"ל שאנו צריכין לקבל מכלם בכלל, גם הם מקבלין זה מזה כנ"ל, ומשתלשל הארתם מזה לזה כנ"ל. וגם בפרטיות בכל נקודה יש בבחינת שלש הנקודות הנ"ל, כי הנקודה המאירה למה שלמטה, דהינו אל הלב לבחינת בינה ובריאה, היא בבחינת נקודה התחתונה שבמדרגה העליונה כנ"ל, כי כן הוא סדר כל ההארות כידוע, והיא בבחינת חכמה תתאה שצריכה לקבל מבחינת שרש הנקודה, דהינו חכמה עלאה בבחינת "פי ידבר חכמות", שתי חכמות: עלאה ותתאה כנ"ל. נמצא, שהנקודה, שהיא בבחינת יו"ד, כלולה משנים, דהינו משתי יודין: יו"ד עלאה ויו"ד תתאה כנ"ל.

והמשכת ההארה שנמשך מיו"ד עלאה ליו"ד תתאה, מנקדה העליונה לתחתונה, זהו בחינת נקדה האמצעית, כי זה ידוע שכלליות המדרגות הם שלש בחינות ראש תוף סוף, שהם בחינת שתי יודין הנ"ל ובאמצע ו' המשכת ההארה הנ"ל, וזהו בחינת ג' הנקודות הנ"ל, כי נקדת צדיק הדור הנ"ל היא בחינת ראש מחין כנ"ל, בחינת נקדה העליונה הנ"ל, ונקדה שכל אחד מקבל מניה וביה, זה בחינת נקדה התחתונה, שהיא סמוכה אל הלב ומאירה לשם, והמשכת ההארה מנקדה עליונה לתחתונה נעשה על-ידי כלליות ישראל, על-ידי שנקשרין ונכללין זה בזה ומאירין זה לזה, על-ידי-זה יכול לקבל הארה נקדה התחתונה מנקדה העליונה, דהינו שהנקדה שאצל כל אחד ואחד בפרטיות מקבלת מנקדה העליונה שהיא אצל צדיק הדור.

כי בודאי כל אחד ואחד בפרט, הוא רחוק מאד מצדיק הדור, ואי אפשר לקבל ממנו רק על-ידי כלליות ישראל, על-ידי-זה נמשכת ההארה ואז יכול לקבל כל אחד ואחד, בפרט גם כן. וזהו בחינת המעלה שיש כשנמצאים רב עם ישראל אצל הצדיק, שאז עקר הקבלה מן הצדיק שדורש ברבים, 'ברבים' דיקא, כי על-ידי רבים יש להם כח לקבל הארתו הגדולה ואז

יכול גם כל אחד ואחד לקבל, כי נשתלשלה ההארה על-ידי כלליות ישראל.

וזהו בחינת שלשה מיני תפלין הנ"ל, שהם תפלין של ראש ותפלין של יד, שהם בחינת יו"ד עלאה ויו"ד תתאה, נקדה העליונה ונקדה התחתונה פנ"ל. ובאמצע נמשכת ההארה על-ידי רצועות של ראש, שהם בחינת המשכת האור משל ראש לשל יד, פמוכן בכונות, ויש בהם קשר של ראש, שהוא בחינת התקשרות וכלליות ישראל שמאירין זה לזה, שעל-ידי זה נמשך ההארה מנקדה עלאה לנקדה תתאה פנ"ל.

ועל-כן עקר התפלין הם רק שנים דהינו תפלין של ראש ותפלין של יד. פי העקר הוא רק נקדה עלאה ותתאה, שהם בחינת שתי יודין פנ"ל. ונקדה האמצעית הוא רק המשכת האור מזה לזה פנ"ל, ועל-כן אין בה פרשיות, שהם בחינת מחין, פי עקר המחין רמוזין בשתי היודי"ן הנ"ל שהם בחינת חכמה עלאה וחכמה תתאה פנ"ל. וכן בענין הנאמר במאמר הנ"ל, העקר הוא שתי הנקודות הנ"ל, דהינו לדבר עם צדיק הדור. וכן לדבר בינו לבין קונו, שזה עקר השלמות, וגם צריכין לדבר עם כל אחד מישראל ביראת שמים כדי להכליל בכלם פנ"ל, שעל-ידי זה נמשך האור, אבל העקר הוא שתי הנקודות הנ"ל.

לקוטי הלכות תפלין ב' ארז-חיים שנה

ועל-כן אין מרמז מחיז, דהינו פרשיות בנקדה האמצעית, כי מה שמקבלין זה מזה הוא רק הארה בעלמא, כי הנקדה הזאת מקבלין אפלו ממי שהיא למטה ממנו במדרגה, רק שאף-על-פי-כן צריך לקבל מנקדתו, כמובן שם. וגם יכולין לקבל הארה מחברו אף-על-פי שאין חברו מכון ומעורר מחו להאיר בו, רק מהנקדה בעצמה שמתעוררת ממקום שהיא אצל חברו ומאירה בו, מאחר שהיא רוצה לקבל ועל-כן הוא רק בחינת הארה לבד בלי מחיז גמורים, אבל עקר קבלת אור הנקדה בבחינת מחיז הוא בשתי הנקדות הנ"ל שמקבל מצדיק הדור, שהיא ראש ומח הדור, וכן מה שמקבל מגיה וביה שעקר הקבלה כשמכון דעתו ומעורר מחו ומדבר בהתעוררות שאז מאיר בו הנקדה בשלמות:

ה) וזהו בחינת שין של שלשה ראשים שין של ארבעה ראשים, כי הנקדה הנ"ל כלולה משתי נקדות הנ"ל, וגם נקדה הכללית של צדיק הדור שכוללת כל השלש נקדות כנ"ל, היא גם כן כלולה משתים, כי בודאי גם זאת הנקדה יש לה שרש למעלה בחינת נקדה עליונה כנ"ל. כי אפלו נקדה הכללית של צדיק היא רק בחינת נקדה התחתונה בערך הצדיק, כי הלואי שנהיה יכולים לקבל ממנה, אבל מבחינת מח של

הצדיק, בחינת נקדה העליונה אי אפשר לקבל. נמצא, שיש להצדיק בחינת ארבע נקדות, דהינו נקדה העליונה שבו ונקדה התחתונה שכלולה משלש נקדות שמאירין לישראל כנ"ל. וזהו בחינת שין של ארבעה ראשין בערך ישראל שמקבלין אור שלש הנקדות הנ"ל:

וְעַל-כֵּן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ בְּגִלּוּי וּתְפִלִּין שֶׁל יָד בְּהֶצְנַע תַּחַת הַבְּגָדִים, כִּי תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הוּא בְּחִינַת זֶה שְׂמֹדְבָרִין עִם הַצְּדִיק שְׁכָל דְּבָרָיו בְּאַתְגְּלִיָּא וְדוֹרֵשׁ בְּרַבִּים, אֲבָל תְּפִלִּין שֶׁל יָד הוּא בְּחִינַת זֶה שְׂמֹדְבָרִין בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ שְׂזֵה נַעֲשֶׂה בְּסֵתֵר וּבְהֶצְנַע:

וּכְלָלִיּוֹת שְׁתֵּי הַשִּׁינַיִן הֵם שְׁבָעָה רָאשִׁין בְּחִינַת יְסוֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי, כְּמוֹבָא, שְׂזֵה בְּחִינַת מְלֶאכּוֹת שֶׁשֶׁם הַנְּקֻדָּה כַּנ"ל, שֶׁהוּא יוֹד עַל וַי"ו, בְּחִינַת זַיִן, בְּחִינַת "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת" וְכו', כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן שַׁבָּת לֹא זָמַן תְּפִלִּין (מְנַחוֹת לו:), כִּי שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב הֵם עֲצָמָן אוֹת, 'אוֹת' דִּיקָא בְּחִינַת 'בְּרִית' שֶׁשֶׁם הַנְּקֻדָּה. וּבְשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב מְאִירָה הַנְּקֻדָּה מֵעֲצָמָה מִחֻמַּת קִדְשָׁת הַיָּמִים בְּעֲצָמָן, כִּי זֶה עֵקֶר קִדְשָׁת שַׁבָּת בְּבְחִינַת הַנְּקֻדָּה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹבָא. וְגַם יוֹם טוֹב מְקַבֵּל מִשַּׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּזֶּהָר הַקְּדוּשׁ.

לקוטי הלכות תפלין ב' ארבע-חיים שנג

ועל-כן בשבת עולין כל העולמות אל הקדשה בכניסת שבת, שזה נעשה על-ידי הארת הנקדה הנ"ל, שיהא בחינת שבת, שעל-ידי-זה נתקשרין כל השבירות אל שרש נקדתם ונתקנין. וזהו בחינת ענג שבת, כי אז נתבטלין אהבות הנפולות וזוכין לענג שבת, בחינת אהבות הקדושות, בחינת "אז תתענג על ה'", ועל-כן שבת לאו זמן תפלין כנ"ל. וזה בחינת שלש סעודות של שבת כנגד שלש נקודות הנ"ל:

ח) ועל-כן תפלין צריך לנהג בהם קדשה ואסור לכנס בהן לבית הכסא (שלחן ערוך ארבע חיים, סימן לו, סעיף ג') ואסור לנהג בהם קלות ראש וצריכין גוף נקי דוקא שלא יפיהו בהן (שם סעיף ה'), כי תפלין הוא בחינת אור הנקדה הקדושה כנ"ל שיהא בחינת שבת כנ"ל. ושבת קביעא וקיימא, הינו שבחינת שבת, בחינת נקדה הקדושה הנ"ל היא קביעא וקיימא בקדשתה תמיד ואינה משתנית ואינה יוצאת לחוץ לעולם, ועל-כן אסור לצאת בהן לחוץ, דהינו למקומות שאינם נקיים וכיוצא, כי הם בחינת אור הנקדה הקדושה בעצמה שיהא קבועה בקדשה לעולם בבחינת שבת, בחינת שביתה וקביעות ואינה יוצאת לחוץ לעולם, בבחינת (שמות טז, כט) "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ועל-כן לילה לאו זמן תפלין, כי זאת הנקדה השורה

אצל ברית המתגלה בבחינת תפלין כנ"ל, אינה מאירה לחוץ כי אם על-ידי בחינת מלכות, דהינו על-ידי הדבור בבחינת (תהלים מט, ד) "פי ידבר חכמות", כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל, כי עקר הארת הנקדה לתקן הכלים הנשברים, כמבאר שם. ותקונם על-ידי בחינת כלים חדשים, וזה נעשה על-ידי הדבור דיקא, שהוא בחינת מלכות פה, כי הדבור הוא בחינת כלי השפע, כמו שכתוב שם, הינו בחינת כלים לתקן הנשברים כנ"ל. ועל-כן בליזה שאז בחינת מלכות דקדשה בעולמות התחתונים לברר ברורים, כמובא, על-כן אי אפשר שיאיר אז הארת התפלין, דהינו אור הנקדה הנ"ל, כי הנקדה אינה יוצאת לחוץ כנ"ל, רק ביום שאז עולה המלכות עם כל הברורים אל הקדשה ואזי מאיר אור הנקדה ונעשין תפלין כנ"ל, כי אור הנקדה מאירה רק על-ידי בחינת המלכות בבחינת "פי ידבר חכמות" ומלכות פה כנ"ל:

ט) וזה בחינת שלש תפלות שמתפללין בכל יום, דהינו שחרית, מנחה, ערבית, כנגד בחינת שלש הנקדות הנ"ל, כי הנקדות מאירין על-ידי בחינת תפלה בבחינת "פי ידבר" וכו', כמובא שם, כי שלש הנקדות הנ"ל הם בחינת נקדה עלאה ונקדה תתאה ונקדה האמצעית הממשכת ההארה מעליונה לתחתונה. וזהו

לקוטי הלכות תפלין ב' אר"ח-חיים שנה

בחינת שחרית, מנחה וערבית, כי שחרית וערבית הם בחינת נקדה עליונה ותחתונה, שהם בחינת יום ולילה, תפלין של ראש ותפלין של יד, כמוכא. ומנחה היא בחינת נקדה האמצעית הפותחת וממשכת ההארה מעלאה לתתאה, כמוכא בהלכות תפלת המנחה, שמנחה הוא בחינת פתח, שהוא באמצע בין שתי הנקודות כנ"ל, ועל-כן אין קריאת שמע במנחה רק בשחרית וערבית, כי עקר הנקודות הם רק שתיים עלאה ותתאה, שהם בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד, ועל-כן יש בהם פרשיות בחינת מחין.

וזהו בחינת שחרית וערבית שהם בחינת נקדה עלאה ותתאה, ועל-כן יש בהם קריאת שמע בחינת מחין, אבל מנחה הוא רק בחינת המשכת ההארה, שזה בחינת קשר של תפלין, שהוא בחינת נקדה האמצעית שאין שם פרשיות כנ"ל, ועל-כן אין במנחה קריאת שמע גם כן, כנ"ל לענין קשר של תפלין, כי מנחה היא בבחינת קשר של תפלין, שהוא בחינת לאה, שהיא בחינת דינים, כי יצחק תקן תפלת המנחה, שהוא בחינת דינים, בחינת (בראשית כז, א) "ותכהין עיניו מראת", שזה בחינת לאה, בחינת (שם כט, יז) "ועיני לאה רכות", כי תוקפא דינא דמנחה הוא בחינת אחיזת עשו, בבחינת "וישלח לעשו מנחה", כמו שכתוב

שנו לקוטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים

בלקוטי תורה, ולא היה בה מבחינת דין הקשה של עשו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית ובה פרשה ע) שלא היה ראוי לעשו אלא שעל-ידי בכיתה נצלה ממנו. נמצא, שלא היה בחינת קשר של תפלין, היא בחינת תפלת המנחה, שזה בחינת נקדה האמצעית כנ"ל.

ועל-כן כל תקוני התפלה בשחרית, כי שחרית הוא בחינת נקדה העליונה, שהוא העקר, כי כל השלש נקודות כלולות בה כנ"ל, כי אברהם תקן שחרית, ואברהם הוא בעצמו בחינת אור הנקדה הקדושה, שהיא בחינת חסד, בחינת אברהם, בחינת (תהלים קי, ד) "אתה כהן לעולם", כמו שכתוב שם. ועל-כן עקר תקוני התפלה בשחרית שאז מתפללין בתפלין ומאריכין ביותר בתפלה, כי עקר הנקדה מאיר בשחרית, שהוא בחינת חסד לאברהם, כי הנקדה הוא אור החסד כנ"ל:

וזה בחינת תפלה בצבור שעקר התפלה הוא בצבור דוקא, כי אין צבור פחות מיו"ד. וכשיש יו"ד אז מאיר אור הנקדה הקדושה, שהיא בחינת יו"ד, כמו שכתוב שם. ועל-כן אז אומרים קדושה, כי אין דבר שבקדושה בפחות מיו"ד' (מגלה כג:), כי הנקדה נקראת קדש, כמו שכתוב שם על פסוק (שמות יט, ו) "וגוי

לקויטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים שנו

קדוש". והוא בחינת יו"ד ועל-כן אין דבר שבקדשה בפחות מיו"ד. וזהו בחינת שלש קדשות קדוש קדוש קדוש בחינת שלש הנקדות הנ"ל שהם נקראין קדוש כנ"ל.

וזה בחינת חזרת התפלה על-ידי השליח צבור, פי השליח צבור הוא בבחינת צדיק הדור, שהוא כלול מכל הצבור והוא בבחינת נקדה הכללית, שכל הנקדות מקבלין ממנו וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (חלק א' סימן רפב) שהשליח צבור כלול מכל הנקדות טובות שיש בכל הצבור, ועל-כן מתחלה מתפליין בלחש כל אחד בפני עצמו כדי שכל אחד יקבל מניה וביה, ועל-ידי שמתפליין בצבור נכללין זה בזה ומקבלין דין מן דין, וכלם כאחד מקבלין מבחינת נקדה הכללית, דהינו חזרת התפלה על-ידי השליח צבור, שהוא בחינת נקדה הכללית, ועל-כן חוזר התפלה, כדי שיאיר לכל הנקדות, פי נקדה הכללית צריכה להאיר לכל הנקדות, וכלם צריכין לקבל ממנה כמו שכתוב שם, ואזי בחזרת התפלה אומרין קדשה שלש פעמים קדוש קדוש קדוש, דהינו פלליות כל השלש נקדות כנ"ל:

יא) וזהו בחינת אסור החמור של הוצאת זרע לבטלה, חס ושלום, על-פי מה שכתוב לעיל, שהנקדה השורה אצל הברית שלום היא קבועה בקדשה תמיד,

ואינה יוצאה לחוץ וגם אינה מאירה למטה כי אם על-ידי בחינת מלכות פה, כמו שכתוב לעיל, ועל-כן הטפה הקדושה שיוצאת מן היסוד, שהיא בחינת אור הנקדה הקדושה הנ"ל, אסור להוציאה לחוץ כי אם על-ידי בחינת מלכות, דהינו בת זוגו ואז נעשה מזה תקון גדול, דהינו תקון השבירות פנ"ל, כי כל הזווגים הקדושים לברר ולתקן בחינת הכלים הנשברים, כמובא.

ועל-כן עקר הזווג בשבת שאז מאירה הנקדה פנ"ל, אבל כשחם ושלום, מוציא הטפה לבטלה חס ושלום. נמצא, שחם ושלום, ממשיך אור הנקדה שביסוד לחוץ, וכאלו מחריב את העולם, שנותן להם יניקה חס ושלום, מבחינת אור הנקדה בעצמה שנמשכת לחוץ והוא מחדש שבירת כלים, כמובא בכתבי האר"י ז"ל. כי לא די שאינו מתקן הכלים הנשברים על-ידי אור הנקדה הקדושה, כי אם, אדרבה, שחוזר וממשיך אור הנקדה לחוץ וחוזרים הכלים להשתבר מאחר שאין כלים לקבל האור. ועל-כן אמרו שהוא כאלו עוקר מזלו חס ושלום, כי חס ושלום, עוקר הנקדה שהיא עקר שרש חיותו, ועל-כן אמרו שאין מועיל לו תשובה, כי אי אפשר לו לשוב, כי להיכן ישוב? מאחר שפגם בהנקדה בעצמה, כי כל זמן

לקוטי הלכות תפלין ב' ארבע-חיים שנט

שנשארה הנקדה קיימת מועיל תשובה, אבל זה שפגם בהנקדה בעצמה וכאלו עוקר נקדתו חס ושלום, להיכן ישוב, אבל באמת אף-על-פי-כן אין דבר שעומד בפני התשובה, וכמובא בכל הספרים שאף-על-פי-כן אם יעשה תשובה יתכפר לו בודאי, אף עקר תשובתו הוא רק על-ידי צדיק הדור, שהוא בחינת נקדה הכללית שמשם מקבלין כל הנקדות, וזה מאחר שפגם בנקדה שלו בעצמה, על-כן מכרח לקבל אור הנקדה מחדש, וזה אי אפשר כי אם על-ידי צדיק הדור שהוא שרש כל הנקדות, ועל-כן יש לו כח להאיר לו הנקדה מחדש, כי שם שרש כלם כנ"ל.

וכן מובן בדברי רבנו במאמר "בחצרות" (סימן ה'). על פסוק (משלי טו, לא): "אזן שומעת תוכחת חיים". שעקר תקון ענין זה הוא על-ידי צדיק הדור, עין שם. והנה מאחר שפגם הדין אין מועיל לו תשובה, ואף-על-פי-כן יש לו תקנה אם הוא מתחרט ומתחנן לפני המקום ברוך הוא כנ"ל וכמובא. הנה זה הוא רק חסד חנם מלפניו יתברך שיקבל בתשובה מי שאין ראוי לקבל וזהו בעצמו תקונו, כי כשזוכה לעורר רחמי השם יתברך עליו לקבלו בתשובה, נמצא שהוא מעורר ומגלה חסד חדש לגמרי מה שלא היה מעולם, כי החסד אשר מעולם אינו נתן לכפר לו מאחר שאין

שם לקוטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים

מועיל לו תשובה, כי מה שמועיל תשובה לכל החטאים הוא רק מצד החסד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט שמעוני ב' שנה): 'שאלו למדת הדין וכו', ומאחר שלזה אין מועיל תשובה, נמצא שהחסד אשר מעולם שהוא מחייב שיועיל תשובה לכל החטאים אינו מועיל לו, מאחר שאמרו שאין מועיל לו תשובה, ובאמת כן ראוי לו מאחר שפגם בהנקדה, והנקדה הוא אור החסד ומאחר שפגם באור החסד אין לו תשובה, כי שם פגם, על-כן כשהשם יתברך רוצה לרחם עליו הוא עושה עמו חסד חדש שלא היה מעולם, כי עתה הוא יתברך מתחדש חסדו לתקן ולמחל אפלו על זה העון גם כן, וזה הוא עקר תקונו, מאחר שעתה בהכרח נמשך חסד חדש כנ"ל, ועל-ידי-זה נתקן, כי חוזר לקבל נקדה חדשה על-ידי החסד החדש, כי הנקדה הוא חסד כנ"ל, ומאחר שנמשך עתה חסד חדש, על-ידי-זה בעצמו מקבל אור הנקדה, שהיא חסד וזהו תקונו והבן:

(ב) ועקר זה התקון בשלמות הוא רק על-ידי משיח שיבא במהרה בימינו, כי משיח יבא לתקן זה החטא ביותר, כמובא בספרים, בבחינת (ישעיה יא, יב) "ונפצות יהודה יקבץ", שיקבץ כל הנדחים והנפזרים בארבע כנפות הארץ, שזהו תקון ענין זה כמובא, כי

לקוטי הלכות תפלין ב' ארח-חיים שסא

משיח הוא בחינת אור החסד החדש המתקן הכל, בבחינת (תהלים יח, נא) "ועשה חסד למשיחו". וזה בחינת (ישעיה נט, כ) "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב", 'ולשבי פשע' דיקא, שהם השבים על חטא הנ"ל שנקרא (שם נז, נד) "ילדי פשע זרע שקר". וכמו שכתוב בפונות, שמקרא זה מדבר בתקון ענין זה, ולהם דיקא יבא הגאל צדק, כי כל תקונם על ידו דיקא פנ"ל, וכשביבא ויתקנם אז יחזר ויאיר בהם הנקדה שהיא כלולה משלש נקדות פנ"ל. וזהו (שם נט, כא): "ואני זאת בריתי אותם וכו' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפידך". הינו בחינת הנקדה השורה אצל ברית שלום ששם בחינת רוח הקדש כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה.

וזהו "ודברי אשר שמתי בפידך" כי הוא מתגלה בפה פנ"ל, "לא ימוש מפיד ומפי זרעה ומפי זרע זרעה" וכו', הינו בחינת שלש נקדות, שהם בחינת ראש, תוף, סוף פנ"ל, שהם בחינת שלש מדרגות מאב לבן ולבן הבן, שכל אחד מקבל מן העליון ועליון מעליון וכנ"ל, שכל השלש נקדות קשורות זו בזו פנ"ל, וכלם יאירו ויתגלו על ידי משיח פנ"ל. וזהו: "אמר ה' מעתה ועד עולם". כי גאלה האחרונה היא לעולם ועד. וזה שאומרים אחר כך קדשה דסידרא, והינו שלש

קדשות, שהם גם כן בחינת הנקדה שכלולה משלש נקדות פנ"ל:

הלכה ג'

ענין תפלין על-פי המאמר המתחיל: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו', המדבר מהעלאת היראה (סימן טו), המתחיל: מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז הוא צריך להעלות היראה לשרשה, דהינו לדעת. ובמה מעלין? על-ידי משפט שישפט את עצמו וכו' וכשזוכין לדעת זוכין לבחינת תורה שבנגלה, שהיא בחינת 'סיני' ועל-ידי תורה שבנגלה זוכין לתפלה שהיא בחינת 'חסד לאברהם', ועל-ידי תפלה במסירת נפש זוכין לתורה שבנסתר, שהוא אור הגנוז משבעת ימי בראשית, עין שם כל זה היטב:

* וכל זה הוא בחינת תפלין, כי עקר התפלין הוא להעלות היראה לשרשה, כי תפלין הם בחינת יראה כידוע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות לה:): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו

* כי רב המאמרים של רבנו ז"ל שנאמרו באותן הזמנים כלם נאמרו על תפלין, כף נשמע מפיו הקדוש בפרוש. ואף-על-פי שכל מאמר כלול מכל התורה כלה, אף-על-פי-כן ביחוד היתה פונתו בכמה וכמה מאמרים שנאמרו אז על מצות תפלין:

לקוטי הלכות תפלין ג' ארחה-חיים שסג

מִמֶּנּוּ” (דברים כח, י) ‘אלו תפלין וכו’. גם תפלין הם בחינת מחין ודעת, הינו להעלות היראה לשרשה שבדעת, וזה בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש, כי תפלה של יד היא בחינת יראה, בחינת יד כהה. ותפלין שבראש היא בחינת שרש היראה שבדעת, בחינת ראש ומחין. והדעת הנ”ל הוא בחינת תורה כנ”ל. וזה בחינת הפרשיות של תפלין, שהם תורה, וזה בחינת קריאת שמע שאומרים בתפלין, שהוא תורה, ועל-ידי-זה זוכין לתפלה. וזהו שמתפללין בתפלין, ועל-ידי-זה זוכין לאור הגנוז, זה בחינת אורות המקיפין שנתגלין על-ידי התפלין, שהם בחינת תורה שבנסתר, בחינת אור הגנוז, וזה בחינת שין של שלשה ראשין שין של ארבעה ראשין, זה בחינת אור הגנוז שהיא אור שבעת הימים, בחינת שבועה ראשין הנ”ל:

ועקר אור התפלין זוכין על-ידי קימת חצות ועוסקין בתורה, ועל-ידי-זה חוט של חסד נמשך ביום (חגיגה יב:) ועל-ידי-זה זוכין לתפילין, כמובן בכפונות. קימת חצות זה בחינת העלאת היראה לשרשה על-ידי בחינת משפט, כי קדם חצות אומרים ודוי על החטאים, זה בחינת משפט ששופט את עצמו על כל מה שעשה, ואחר כך מתאבלין על חרבן בית המקדש שזהו בחינת

תקון המשפט כי חרבן בית המקדש, הוא פגם המשפט, כי מקום המשפט היה בבית המקדש וכשנחרב נאמר (קהלת ג, יז): "מקום המשפט שמה הרשע". כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ויקרא ובה, פרשה ד'), כי בית המקדש היה כלול מכל הבחינות הנ"ל, כי שם מקום היראה בחינת ירושלים יראה שלם (בראשית ובה, פרשה נ'). וגם הוא בחינת דעת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לג), הינו העלאת היראה לדעת על-ידי המשפט שהיה שם בבית המקדש בלשפת הגזית שהיו יושבין שם בית דין הגדול לעשות משפט למטה לביטול הדין של מעלה ושם מקום התורה, כמו שכתוב (דברים יז, יא): "על-פי התורה אשר ירוך":

הלכה ד'

א) על-פי המאמר "בחצרות וקול שופר" בספר לקוטי מוהר"ן הראשון (בסימן ה'), עין שם כל המאמר פלו, כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם וכו' (סנהדרין לו). ואיך יודעין בין קדם גזר דין לאחר גזר דין על-ידי המצוות שאנו עושין בשמחה. ודוקא כשעושין אותן בשמחה גדולה כל פה עד שאין רוצין שום שכר עולם הפא בשבילם, אלא הוא רוצה שיזמין לו הקדוש ברוך הוא מצוה אחרת בשכר מצוה

לקוטי הלכות תפלין ד' ארחיחים שסה

זאת, בבחינת (אבות פרק ד') ששכר מצוה מצוה, פי הוא
נהנה מהמצוה בעצמה.

וזהו החלוק שפין נבואת משה רבנו לבין נבואת שאר
נביאים וכו', כי זה שעושה המצוה בשביל עולם
הבא הוא בבחינת נביא באספקלריא שאינה מאירה
וכו', אבל זה שעושה המצוה בשמחה מהמצוה
בעצמה, שאינו רוצה בשום שכר עולם הבא, רק
שעולם הבא שלו בהמצוה בעצמה, זה בחינת
אספקלריא המאירה וכו', וזה בחינת (דברים כד, טו)
"ביומו תתן שכרו", שיהא שכרו מהמצוות בעצמן
וכו'. וזהו (מכילתא): 'זכרהו מאחד בשבת', הינו שמחת
ותענוג עולם הבא, שהוא בחינת שבת, ירגיש בששת
ימי המעשה, שהם בחינת מעשה המצוות שבהם נבראו
עולם שנה נפש וכו'.

ועקר השמחה הוא בלב, ואי אפשר ללב לשמח אלא
עד שיסיר עקמומיות שבלבו שיהא לו ישרות
לב, ואז יזכה לשמחה, כמו שכתוב (תהלים צז, יא):
"ולישרי לב שמחה". ועקמומיות שבלב מפשיטין
על-ידי רעמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה
(ברכות נט): 'לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות
שבלב'. ורעמים הוא בחינת קול שאדם מוציא בכח
בתפלתו, ומזה נעשה רעמים, כי איתא בזהר (פנחס רלה):

'כד נפיק האי קלא ואַעראַ בעבי מטרא אַשתמע קלא לברייתא וְדא אינון רעמים'. ועקר הרעמים הם מגבורות, כמו שפּתוב (איוב כו, יד): "ורעם גבורתו מי יתבונן". והגבורות הם בחינת כח וגבורה שאדם מוציא הקול בכח גדול, והקול הזה פוגע בעבי מטרא, הינו בחינת מחין שמשם יורדין טפין טפין, כמו שפּתוב בזהר (שם): "באר מים חיים ונוזלים מן לבנון" מן לבוּנא דמוחא. וכשפוגע בעבי מטרא אזי אשתמע קלא לברייתא, הינו בחינת רעמים וכו'.

וזה בחינת קול מעורר הפונה, וזהו בחינת קול השופר, דא שופר של איל, אילו של יצחק, בחינת ורעם גבורותיו. וזהו (תהלים פט, טו): "אשרי העם יודעי תרועה" וכו', שיפגע הקול במח, בחינת עבי מטרא וכו', אבל צריך לפנות את המחין מחכמות חצוניות וממחשבות זרות מחמץ שלא יחמיץ את חכמתו בחכמות חצוניות ובתאוות כדי וכו', גם ישמור יראתו וכו'. וזהו (שבת נו:): ירד גבריאל ונעץ קנה פים וכו'. ועקר לשמור מחו שלא יחמיץ.

וזהו (תהלים סח, לא): "גער חית קנה" כדאיתא בזהר (פנחס רנא): קנה חית תשבר ותעשה ממנה הא, ותעשה מחמץ מצה, הינו שלא תחמיץ חכמתך. וזהו: 'גער' לשון מריבה, דצדיקיא עבדין מצותא וכו', הינו

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שסז

כַּשֶׁתִּשְׁמַר אֶת חֻמְתָּךְ שְׁלֹא יִכְנוּס בּוֹ חֻמּוֹת חֲצוֹנוֹת, שְׁלֹא תִהְרַהַר בְּהִרְהוּרִים רָעִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת קִנְיָה דְסִטְרָא אַחֲרָא פְּנִינָה "קִנְיָה חֻמְהָ", קִנְיָה בִּינָה דְקִדְשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִחֻמִּין שֶׁהוּא סִטְרָא דְמוֹתָא וְכוּ' וְתֵאֱמִין שְׁכָל מְצוֹתָא וּמְרִיבָה שְׁיֵשׁ בֵּין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים אִין זֶה אֱלֹא כִּדֵי שְׁיִגְרָשׁוּ סִטְרִין אַחֲרֵינִין.

וְזֶה פֶּרוּשׁ (מְשַׁלֵּי טו, לא): "אֲזַן שׁוֹמְעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֻמְמִים תְּלִין": לְשׁוֹן תְּלוּנָה וּמְרִיבָה. כַּשֶּׁאֲתָה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת שְׁבִין הַצְּדִיקִים, תִּדַּע שְׁזֵה מִשְׁמִיעִין אוֹתָךְ תּוֹכַחָה עַל שְׁפָגְמַת בְּטַפֵּי מַחָךְ, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר (שם ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אֲרָחוֹת חַיִּים". שְׁאֲתָה דְבוּק בְּסִטְרָא דְמוֹתָא בְּחִינַת חֻמִּין וְכוּ', וּבּוֹדָאי אִם לֹא הָיָה נִפְגָּם מוֹחָךְ לֹא הָיָה נִשְׁמַע לְךָ מְרִיבוֹת שְׁבִין הַצְּדִיקִים, וְאִין הַמְרִיבָה אֱלֹא בְּשִׁבְלֶךְ כִּדֵי שְׁתִּשׁוּב מִמּוֹת לְחַיִּים, מִחֻמִּין לְמַצָּה וְכוּ' וְכוּ', עֵינִין שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב. וְתִדַּע שְׁצָרִיךְ לְשִׁתֵּף הַגְּבוּרוֹת בְּחֻסְדִּים שְׁמֵאֱלֹא בִּימִינָא וְכוּ', אִיהוּ בְּזַקִּיפוּ וְאֲנִין בְּשְׁפוּלִי, זֶה בְּחִינַת "יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׁיו יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעַשָׂיו", וְכוּ', עֵינִין שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב.

(וּכְבָר שְׁמַעְתִּי בְּפֶרוּשׁ מִפִּי רַבְּנּוּ ז"ל שְׁזֵה הַמְּאָמֵר עִם כְּמָה מְאָמְרִים הַסְּמוּכִים שְׁנֶאֱמָרוּ בְּאוֹתָן הַזְּמַנִּים כְּלָם מְדַבְּרִים מִסּוּד כְּוָנוֹת תְּפִלִּין, עַל-כֵּן חוֹבָה עָלֵינוּ לְחַתּוֹר

ססח לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים

וּלְבַקֵּשׁ לְמַצָּא בּוֹ אֵיזָה רַמְזִים מִבְּחִינַת תְּפִלִּין, וְהַשֵּׁם
הַטּוֹב יִרְחַם לְהָאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וַיְצִילֵנוּ
מִשְׁגִּיאוֹת וַיְשִׁים בְּלִבֵּנוּ דְבַרֵי אֱמֶת):

(ב) כִּי תִפְלִין הֵם בְּבְחִינַת רַעְמִים, בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּחֲזִין
וְכוֹ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִפְשֵׁט עַקְמוּמִיּוֹת שְׁבֵלָב וְזוֹכִין
לְשִׁמְחָה כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂמֻחָה שֶׁל תְּפִלִּין, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת ל:): 'רַבָּה הָיָה
חֲדֵי כּוֹלֵי יוֹמָא, אָמַר: תְּפִלִּין קָא מִנְחָנָא'. כִּי תִפְלִין הֵם
בְּבְחִינַת שְׂמֻחָה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן הֵם כְּנִגְדֵי הַלֵּב בְּחִינַת (שִׁיר
הַשִּׁירִים ח, ו) "שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם עַל לִבְךָ" וְכוֹ' כְּדֵי לְפַשֵּׁט
עַקְמוּמִיּוֹת שְׁבֵלָב, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְשִׁמְחָה בְּחִינַת "וּלְיִשְׂרָאֵל
לֵב שְׂמֻחָה" כַּנ"ל, כִּי הַתְּפִלִּין הֵם בְּבְחִינַת רַעְמִים,
בְּחִינַת "כִּד נְפִיק" הַאי קָלָא וְאַעֲרָא בְּעֵבִי מִטְרָא כְּדִין
אַשְׁתַּמַּע קָלָא לְבְרִייתָא וְדָא אֵינוֹן רַעְמִים" וְכוֹ', כִּי עַקֵּר
הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁעוֹסְקִין בְּלִילָה, דְּהֵינּוּ
עַל-יְדֵי שְׂקָמִים בְּחֻצוֹת לֵילָה וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְכוֹ',
כְּמוֹבָא בְּכֻתָּבִים.

וְקִימַת חֻצוֹת זֶה בְּחִינַת רַעְמִים, בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפֵר,
בְּחִינַת "רַעַם גְּבוּרוֹתָיו מִי יִתְבוֹנֵן", שְׁזֶה בְּחִינַת
(זִהָר וַיִּקְרָא כג) 'הַאי שְׁלֵהוּבָא דְאַשָּׁא דְבִטְיִשׁ בְּגַדְפוּהֵי
דְתִרְנַגּוּלָא וְכְדִין קָאֲרִי' וְכוֹ'. וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב לח, לו) "מִי
נָתַן לְשִׁכּוּי בִינָה" וְכוֹ'. נִמְצָא, שֶׁקוֹל הַתְּרַנְגּוּל, שְׁעַל-

לקויטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שסט

ידי-זה קמים בַּחצות, הוא בַּחֲנִינָת קול הנ"ל היוצא מגבורות, בַּחֲנִינָת "רעם גבורותיו מי יתבונן", בַּחֲנִינָת "מי נתן לשכוי בינה" פנ"ל. ועל-ידי-זה קמים בַּחצות ועוסקים בתורה, וזה בַּחֲנִינָת 'כד נפיק האי קלא ואַעֲרָא בַּעֲבֵי מְטָרָא', שְׁהֵם הַמַּחֲזִין, כִּי אֶז בַּחצות אַזִּי הוא עקר תקון המח, כּמוֹבָא, שְׁאֶז עַקֵר הַזְּמַן הַמְּסַגֵּל לְהַשִּׁיג סודות התורה.

וְזֶה בַּחֲנִינָת קול השופר, כִּי שׁוֹפֵר הוא בַּחֲנִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, בַּחֲנִינָת "עורו ישנים מתרדמתכם" כּמוֹבָא, שְׁזֶה בַּחֲנִינָת קִימַת חצות שמתעוררים מהשנה על-ידי קול התרנגול שֶׁשָּׂרְשׁוּ מגבורות בַּחֲנִינָת 'האי שלהובא דאשא', שְׁזֶה בַּחֲנִינָת קול השופר שֶׁהוּא גַם בֵּן בַּחֲנִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, שְׁזֶה בַּחֲנִינָת רַעֲמִים, בַּחֲנִינָת "רעם גבורותיו מי יתבונן", בַּחֲנִינָת "מי נתן לשכוי בינה" וכו' פנ"ל, וְאַזִּי נִפְיֵק הָאִי קָלָא וְאַעֲרָא בַּעֲבֵי מְטָרָא, הִינּוּ בְּמַחֲזִין, כִּי אֶז הַמַּח זָךְ וְצָלוּל, וְאַז עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁזֶה בַּחֲנִינָת דַּעַת כּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי אֶז עַקֵר תְּקוּן הַמַּחֲזִין בַּחֲנִינָת עֲבֵי מְטָרָא, כִּי עֲבֵי מְטָרָא זֶה בַּחֲנִינָת הַגֵּן עֵדֶן, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בִּישְׁעֵיהָ (קפיטל ה, ח): "על העבים אצוה מהמטיר עליו מטר". וּפְרַשׁ רַש"י 'תַּרְכָּתוֹ מִגֵּן עֵדֶן', עֵינֵן שָׁם.

נמצא, שעקר בחינת עבי מטרא הם בגן עדן, כי שם עקר תקוון המחין שהם בחינת (בראשית ב, י) "נהר היצא מעדן" וכו'. וכשעומדים בחצות, אזי נחשב כאלו יושב בגן עדן, כי זוכה להתחבר עם נשמות הצדיקים שבגן עדן כמובא בזהר (ח"א עז.), שאז נחית קדשא בריך הוא לאשתעשע עם צדיקיא בגנתא דעדן וכו', ומי שעומד אז ועוסק בתורה מתחבר עם אותן הנשמות שבגן עדן, כמו שכתוב שם בזהר הקדוש (ויקרא יג), ואזי זוכה לבחינת עבי מטרא בחינת מחין שהם מאירין בגן עדן דיקא, בחינת "ועל העבים אצוה" וכו' הנאמר על אדם הראשון כשנתגרש מגן עדן וכו' כנ"ל. נמצא כשקמים בחצות על-ידי קול התרנגול זה בחינת רעמים, בחינת פד נפיק האי קלא ואערא בעבי מטרא וכו', ועל-ידי-זה יוצא אור התפלין בבקר כמובא.

כי עקר התפלין הם על-ידי בחינת חצות, שאז הרג ה' כל בכור בארץ מצרים. ועל-ידי-זה נתקדשו בכורי ישראל, שזה עקר בחינת תפלין, בחינת (שמות יג, ב) "קדש לי כל בכור" וכו', כי בכור הוא ראשית בחינת דעת, בחינת ראשית דעת, ועל-ידי שהכה השם יתברך בכורי מצרים, הכניע הדעת דסטרא אחרא בבחינת "גער חית קנה", 'חית קנה' זה בחינת עשו חזיר היער, כמו שאמרו רבותנו זכרונם לברכה (בראשית רבה פרשה סה),

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שעה

שהוא בחינת בכור דסטרא אחרא, כי שרו של עשו היה שרו של מצרים, כמובא, ועל-כן השתדל יעקב ליקח הבכורה מעשו כדי להכניע הדעת דסטרא אחרא שהוא בחינת בכור, בחינת ראשית דעת פנ"ל.

ועל-ידי שהכה ה' כל בכורי מצרים והכניע הדעת דסטרא אחרא, ואזי נתגבר הדעת דקדושה בחינת בכורי ישראל, בחינת (שמות ד, כב) "בני בכרי ישראל". ואזי נתקיים: "גער חית קנה" פנ"ל, ואזי יצאו ישראל מחמץ למצה בחינת 'קנה חית תשבר' פנ"ל, וזה בחינת "ולא יראה לך חמץ" וכו' הנאמר בפירשת "קדש לי כל בכור" שהיא פירשה ראשונה שבתפלין, זה בחינת גער חית קנה פנ"ל, שזה בעצמו בחינת הריגת בכורי מצרים, שהם בחינת בכור דסטרא אחרא, בחינת עשו וכו', ואזי נתקדשו בכורי ישראל, בחינת הדעת דקדושה, שזה בחינת 'קדש לי כל בכור', בחינת תפלין פנ"ל, וכל זה היה בתצות הלילה, כמו שכתוב (שם יא, דה): "בתצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, ומת כל בכור בארץ מצרים" וכו'. כי עקר בחינת תפלין נעשין על-ידי בחינת חצות וכו' פנ"ל:

א) כי תפלין הם בבחינת קול הנ"ל שהוא יוצא מגבורות מבחינת יראה וכו'. וזה בחינת (בראשית כז, כב) "הקל קול יעקב", כי יעקב הוא בחינת תפלין כמובא, כי

יעקב כלול מחסדים וגבורות, וזה בחינות קול הנ"ל
 שהוא יוצא מגבורות וצריך לשתף הגבורות בחסדים
 כנ"ל, וזה בחינת קול יעקב שהוא זרע יצחק, שהוא
 כלול מחסדים וגבורות כידוע, ועל-כן בתחלה מניחין
 תפלה של יד ואחר כך של ראש, כי תפלה של יד
 מניחין בזרוע שמאל שהוא בחינת גבורות שמשם יוצא
 הקול בחינת רעם גבורותיו כנ"ל, והאי קלא אערא
 בעבי מטרא, שזה עקר בחינת תפלין, בחינת מחין,
 בחינת "באר מים חיים ונוזלים מן לבנון", מן לבונא
 דמוחא, שזה עקר בחינת תפלין כידוע, ועל-כן נזכר
 ולא יראה לה חמץ בתפלין, זה בחינת "גער חית
 קנה", שזה בחינת תקון המחין, שזה עקר בחינת תפלין
 כנ"ל, וזה בחינת ארבע פרשיות שבתפלין, כי צריך
 לתקן המח בחינת עבי מטרא, גם צריך לשמר את
 היראה וכו', ומוחא חכמה, ויראה הוא דבר המסור
 ללב, כמובא במקום אחר (לקוטי תנינא סימן א'), ובינה
 לבא ומשם יוצא הקול שכלול מחסדים וגבורות, כי
 צריך לשתף הגבורות בחסדים, וזה בחינת ארבע
 פרשיות שבתפלין שהם בחינת חכמה ובינה, חסד
 וגבורה, הינו כנ"ל:

ד) ועקר לשמר מחו מחמץ, בחינת גער חית קנה,
 לגער במחשבות רעות וכו' ולעשות מריבה

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שעג

עמהם לגרשם, שלא יתקרבו למשכנא דקדושה. וצריך להאמין שכל המריבות שבין הצדיקים השלמים אין זה אלא בשבילך וכו', שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מוחך, ובנדאי אלו לא היה נפגם מוחך, לא היה נשמע לך המריבה שבין הצדיקים ואין המריבה אלא בשבילך כדי שתשוב ממנות לחיים, מחמץ למצה וכו'. וזהו: "אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין" וכו' כנ"ל במאמר הנ"ל.

וזה עקר בחינת תפלין, שהם תקון המוח, לזכות לחיים על-ידי מצות תפלין כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מד.): 'המניח תפלין זוכה לחיים', שנאמר: (ישעיה לח, טז) "ה' עליהם יחיו". כי תפלין הם בחינת תקון המחין לזכות לידע ולהאמין, כי אלו ואלו דברי אלהים חיים, הינו לבלי לשמע כלל המריבות והמחלקת שיש בין הצדיקים האמתיים, כי מאמינים כי 'אלו ואלו דברי אלהים חיים', אף-על-פי שאי אפשר להבין זאת בשכלנו, כי זה אוסר וזה מתיר וכן שאר מיני מחלקת, אף-על-פי-כן מאמינים, כי באמת אלו ואלו דברי אלהים חיים.

וזה בחינת תפלין שהם שכל גבה מאד מאד, בחינת מקיפים, שזה בחינת השכל של המחלקת דקדושה שיש בין צדיקי אמת, שהוא בחינת 'אלו ואלו דברי

אלהים חיים', שאי אפשר להשיג זה השכל. וזה בחינת שי"ן של שלשה ראשין שי"ן של ארבעה ראשים, זה בחינת שכלו חד ואלו ואלו דברי אלהים חיים, כי שי"ן של ארבעה ראשים זה בחינת שהחסדים וגבורות הם נתחלקין לשני מחין, ושין של שלשה ראשים, זה בחינת שהחסד וגבורה הם נכללין יחד ונעשה מהם דעת בחינת מח אחד, וכל המחלקת הם מבחינת חסדים וגבורות, כידוע. נמצא, שבתפלין על-ידי השי"ן של שלשה ראשים ושי"ן של ארבעה ראשים אנו רואים שכלו חד. כי החסדים וגבורות שמתחלקין לשני מחין שזה בחינת שי"ן של ארבעה ראשים כנ"ל, הם באמת מח אחד, שזה בחינת שי"ן של שלשה ראשין כנ"ל רק שאי אפשר להשיג זאת, כי שי"ן של ארבעה ראשין הוא בבחינת מקיפין קדם שנכנסין המחין לפנים, כמובא בכתבים, הינו שזה המח והדעת של בחינת מחלקת דקדשה שזה בחינת שי"ן של ארבעה ראשין כנ"ל הוא בבחינת מקיפין, כי אי אפשר להשיג זה הדעת, כי הוא דרכי ה' כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן נו) וזה בחינת רעמים וכו', עיין שם.

והצדיקים הגדולים האמתיים צריכים להשתמש עם זה הדעת הגבה מאד, שהוא בחינת מחלקת דקדשה כנ"ל בשביל לגרש סטרין אחרנין וכו', כמו

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שעה

שָׁאֵמַר רַבְּנּוּ בַּמָּאֵמַר הַנִּי"ל כְּדִי לְקַרְבַּי הָרְחוּקִים מְאֹד
מְאֹד שְׁפָגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּחַ שְׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר: (משלי ב, יט)
"כָּל בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אֲרָחוֹת חַיִּים". כִּי
פָּגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים, וְעַל-כֵּן קָשָׁה
לָהֶם לָשׁוּב לְאֲרָחוֹת חַיִּים, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֹא
רַחֲמִים וְ"חֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדְּח", (שמואל-
ב יד, יד) וְעַל-כֵּן שׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד,
וְעַל-יְדֵי הַדַּעַת הַגְּבוּהָ שֶׁל בְּחִינַת מַחְלָקַת דְּקַדְשָׁה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקִיפִין, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הֵם מְתַקְנִין
וּמְחִזְרִים בְּתִשׁוּבָה אֶפְלוּ אֵלֵינוּ הָרְחוּקִים שְׁפָגְמוּ בְּטַפֵּי
הַמַּחַ, כַּמְבָּאָר בְּפֵרוּשׁ בַּמָּאֵמַר הַנִּי"ל: "וְאֵין הַמְרִיבָה
אֶלָּא בְּשִׁבְלָךְ כְּדִי שֶׁתִּשׁוּב מִמָּוֶת לְחַיִּים" וְכוּ', כִּי
לְכַאוּרָה הֵם יְכוּלִין לְהִתְרַחֵק עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי
הַמַּחְלָקַת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים, כִּי אֵין יוֹדְעִין אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב
וְקָשָׁה לָהֶם קִשְׁיוֹת עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקַת, נִמְצָא שֶׁיְכוּלִין חֵס
וְשְׁלוֹם, לְהִתְרַחֵק יוֹתֵר עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקַת, אֲבָל בְּאַמַּת
הַמַּחְלָקַת דְּקַדְשָׁה זֶה דִּיקָא תְּקוּנָם, כִּי בְּאַמַּת רְאוּי לָהֶם
לְהִרְחִיק מִלְּשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה, כִּי עֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר: "כָּל
בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוֹן". אֲבָל תִּכְף כְּשֶׁמְרַגְּשִׁין זֹאת וְרוֹאִין
וּמְבִינִים שְׁמֵרְחִיקִים אוֹתָם, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ ז"ל שֵׁם:
וּבְנֻדָּאֵי אֵלֵינוּ לֹא הָיָה נִפְגָּם מוֹחֵף לֹא הָיָה נִשְׁמַע לָךְ
הַמְרִיבוֹת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים וְאֵין הַמְרִיבָה אֶלָּא בְּשִׁבְלָךְ,
וּבְזֶה מִשְׁמִיעִין אוֹתָךְ תּוֹכְחָה עַל שְׁפָגְמַתְּ בְּטַפֵּי מוֹחֵף,

שעל זה נאמר: "כל באיה לא ישובון" וכו', עין שם.

נמצא, שבה בעצמו משמיעין אותן תוכחה, כי דיקא על-ידי-זה הוא תקונם, כשרואין בעצמן שנשמע לאזניהם המחלקת שבין הצדיקים השלמים, ואזי הם מבינים שמרחקין אותם מהקדשה, ואזי הם מתחילים לרחם על עצמן ומסתכלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל כך עד שמרחיקין אותן, ואזי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות, כי באמת לאמתו אין שום דבר שיעמד בפני התשובה, ואף-על-פי שכתוב: "כל באיה לא ישובון" וכו', ואיתא בזהר (ניחי ריט:), שאין מועיל תשובה על פגם טפי המח, אף-על-פי-כן באמת לאמתו מועיל תשובה וכמובא בכל ספרי מוסר (עין זהר ח"ב ג:), וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל בפרוש, רק מחמת שפגם כל כך, על-כן הוא צריך להתנסות ולהצטרף ולעמד בנסיון הזה של התרחקות הזאת, דהינו שירחיקו אותו כל כך בכל מיני התרחקות, דהינו שפותבין עליו שאין מועיל תשובה וכו'. וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו חס ושלום, אזי מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה מאחר שכבר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה חס ושלום, אבל מי שחושב באמת על התכלית שלו ויש לו רחמנות על עצמו, אזי אף-על-פי שרואה

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שעז

כָּל מִינֵי הַתְּרַחֲקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַף-עַל-פִּי שֶׁכְּתוּב עָלָיו
שֶׁאֵין מוֹעִיל לוֹ תְּשׁוּבָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵין מִסְתַּכֵּל עַל
זֶה כָּלֵל, אֲדַרְבָּא, יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת יוֹתֵר עַל עֲצָמוֹ, כִּי
אַף-עַל-פִּי-כֵן מָה יֵהָא בְּסוּפוֹ וּמָה יַעֲשֶׂה לְיוֹם פְּקֻדָּה,
וּמִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ שְׁלֹא לְאַבֵּד אֶת
עוֹלָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, כָּל מָה שֶׁמוֹצֵא וְרוֹאֶה שֶׁמְרַחֲקִין
אוֹתוֹ יוֹתֵר, הוּא מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ יוֹתֵר וְצוֹעֵק אֶל ה' ^{ה'}
יוֹתֵר וְיוֹתֵר מֵעֲמָקָא דְּלִבָּא, עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם,
כִּי בְּאֶמֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲפִץ חֶסֶד הוּא, וְאֵין שׁוֹם דְּבָר
שֶׁיַּעֲמֵד בְּפָנָי הַתְּשׁוּבָה; וְכִמוֹ שֶׁמְצִינוֹ כְּבָר בְּכֻמָּה וְכֻמָּה
רְשָׁעִים גְּדוֹלִים שֶׁפָּגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּח וְכִפְרוּ בְּעֵקֶר וְאַף-
עַל-פִּי-כֵן נִתְקַבְּלוּ בַתְּשׁוּבָה, וְאֲזִי כְּשׁוֹכָה לַעֲמֵד בְּנִסְיוֹן
הַזֶּה וְשָׁב בַתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה אַף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה לוֹ
שֶׁמְרַחֲקִין אוֹתוֹ כַּנ"ל, אֲזִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלָיו
וְנִתְקַרַב עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, עַל-יְדֵי שֶׁעֲמֵד בְּנִסְיוֹן הַזֶּה
שֶׁל הַתְּרַחֲקוֹת כַּנ"ל וְהֵבִין.

וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת מַחְלֶקֶת דְּקֻדְשָׁה הַנ"ל שֶׁיֵּשׁ בֵּין
הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁבְּאֶמֶת לְאֶמְתוֹ עַל-יְדֵי-זֶה
הַדַּעַת דִּיקָא הֵם מְקַרְבִּין וּמְשִׁיבִין מִמּוֹת לְחַיִּים אֶת אֵלוֹ
שֶׁפָּגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּח, כַּנ"ל בַּמָּאֵר הַנ"ל; אִךְ מִי שֶׁהוּא
פְּתִי וְסָכֵל "כְּסוּס כְּפָרֵד אֵין הֵבִין" (תהלים לב, ט), אֲזִי
מְתַרַחֵק יוֹתֵר עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי שְׁרוּאָה מַחְלֶקֶת שְׁבִין

הצדיקים האמתיים כנ"ל, אבל מי שיש לו מח בקדקדו, אזי שומע תוכחת חיים על-ידי-זה ששומע המריבות שבין הצדיקים האמתיים, כמו שכתוב במאמר הנ"ל, בחינת "אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין" וכו' כנ"ל, כי רואה על-ידי-זה גדל התרחקותו מהשם יתברך, שנתרחק כל כך, עד שנשמע לאזניו המריבות שבין הצדיקים, ונזכר על-ידי-זה גדל הפגם שפגם בטפי המח, כי אם לא היה נפגם מחו לא היה שומע המריבות וכו' כנ"ל, ואזי מתחיל לרחם על עצמו מאחר שרואה ומבין גדל התרחקותו מהקדשה, ואזי נתקרב על-ידי-זה דיקא, כי באמת המחלקת שבין הצדיקים האמתיים הוא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את הרחוקים ממות לחיים וכו', כמו שאמר רבנו שם: 'ואין המריבה אלא בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים' וכו'.

(ה) ואזי כשמאמין זאת, שבאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ואין המריבה אלא בשבילך וכו' כנ"ל, שזה בחינת תקון המח ועל-ידי-זה דיקא נעשין רעמים, כמוכך במאמר הנ"ל, אזי נפשט על-ידי-זה עקמימיות שבלב, כי כל העקמימיות שבלב, ובפרט מי שפגם חס ושלום, בטפי המח, שאזי נפגם מחו, ואזי נתעקם לבו בכמה מיני עקמימיות בלי שעור וערך, שנתעקם ונפתל

לבו בכמה מיני פתולים ועקמימיות, וכל אלו
 העקמימיות שבלב בחינת "לבי סחרחר" הם בחינת
 מחלקת דסטרא אחרא, בחינת (הושע י, ב) "חלק לבם",
 כי הסטרא אחרא היא בבחינת מחלקת, פמובא במקום
 אחר (לקויטי מוהר"ן א' סימן סב). וזה המחלקת של הסטרא
 אחרא בחינת עקמימיות שבלב, שרשו בכמה מיני
 השתלשלות מבחינת מחלקת שבקדשה, וכשמאמין
 שמחלקת שבקדשה שיש בין הצדיקים האמתיים כלו
 חד, כי 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', אזי נמתק
 ונתבטל כל מיני מחלקת של הסטרא אחרא שרשו
 ממחלקת שבקדשה, ואזי שומע תוכחת חיים מכל מיני
 עקמימיות שבלב שהם רוצים להרחיקו מהקדשה, והוא
 מבין על-ידי-זה בעצמו גדל הפגם שלו ושב בתשובה
 שלמה ומרחם על עצמו מאד מאד על-ידי-זה דיקא,
 על-ידי העקמימיות שבלב, כי כל מה שמעקמין לבו
 יותר בעקמימיות, יותר הוא רואה ומבין על-ידי-זה
 ביותר גדל הפגם שלו שפגם כל כף עד שנתעקם לבו
 כל כף, ואזי מרחם על עצמו ביותר, ונתקרב על-ידי-זה
 דיקא להשם יתברך; כי כמו שמאמין שכל המחלקת
 של הצדיקים האמתיים הכל בשביל תקונו, כי באמת
 אלו ואלו דברי אלקים חיים והמריבה היא רק בשבילו,
 כמו כן צריכין להאמין שכל מיני עקמימיות שבלב
 בודאי יש לו שרש בקדשה, כי שרשו במחלקת

שְׁבִקְדָשָׁה כַּנ"ל, וּבִדְאֵי הָעֲקֻמִּיּוֹת שְׁבִלָב שְׁהִיא הַתְּרַחֲקוֹת כְּאִלוֹ רוֹצִים לְהִרְחִיקוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאֶמֶת הוּא תְּכָלִית הַהִתְקַרְבוֹת, כִּי הַהִתְרַחֲקוֹת הוּא תְּכָלִית הַהִתְקַרְבוֹת, כִּי עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא יִתְקַרַב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי שְׁרוּאָה עַל-יְדֵי-זֶה גְדַל הַתְּרַחֲקוֹתוֹ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְכָל מָה שְׁרוּאָה יוֹתֵר עֲקֻמִּיּוֹת שְׁבִלָב, הוּא שׁוֹמֵעַ בְּכָל פַּעַם עַל-יְדֵי-זֶה תּוֹכַחַת חַיִּים, שְׁמִשְׁמִיעִין אוֹתוֹ עַל-יְדֵי-זֶה תּוֹכַחָה, עַל שְׁפָגַם בְּטַפֵּי הַמַּח, כִּי אִם לֹא, לֹא הָיָה לוֹ כָּל כֶּן עֲקֻמִּיּוֹת, וְאִזִּי שָׁב בְּתִשׁוּבָה עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, כִּי מִכָּל מִינֵי עֲקֻמִּיּוֹת שְׁבִלָב שׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת חַיִּים וְכוּ' כַּנ"ל. וְאִזִּי נִפְשָׁט עַל-יְדֵי-זֶה עֲקֻמִּיּוֹת שְׁבִלָב עַל-יְדֵי בְּחִינַת רַעְמִים כַּנ"ל, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁיֹדֵעַ שְׁהַמְחַלְקַת שְׁבִין הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּים הוּא בְּשִׁבְלוֹ וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְהִבִּין שְׁכָל הָעֲקֻמִּיּוֹת הוּא כְּדִי לְהַזְכִּירוֹ וּלְהִרְאוֹת לוֹ גְדַל הַפָּגָם שְׁלוֹ, כְּדִי שְׁיִזְכָּה לָשׁוּב עַל-יְדֵי-זֶה וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין, בְּחִינַת שִׁין שֶׁל שְׁלֵשָׁה רָאשִׁים, שִׁין שֶׁל אַרְבָּעָה רָאשִׁים, שְׁזֶה בְּחִינַת אֱלוֹ וְאֱלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וְכוּ' כַּנ"ל:

(ו) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין עַל עוֹר בְּהֶמָּה, זֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים סח, לא) "גַּעַר חַיִּת קָנָה", 'חַיִּת קָנָה' זֶה בְּחִינַת בְּהֶמִּיּוֹת וְעַל-יְדֵי שְׁלוֹקְחִין עוֹר בְּהֶמָּה וּמַעֲבָדִין אוֹתוֹ

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שפא

לשם תפלין וכותבין עליו פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין עַל-יְדֵי-
זֶה מְכַנִּיעֵין בְּחִינַת בְּהֵמִיּוֹת, בְּחִינַת 'חַיִּת' קְנָה עַל-יְדֵי
קְנָה חֲכָמָה, קְנָה בִּינָה דְקַדְשָׁה, שְׁזָה בְּחִינַת הַקְּנָה
שְׁכוֹתְבִין בּוֹ הַתְּפִלִּין, שֶׁהִיא בְּחִינַת קְנָה חֲכָמָה וְכוּ'
דְקַדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת הַפְּתָב שֶׁהִיא בְּחִינַת (נִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי רַפ')
'אֵשׁ שְׁחָרָה עַל גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה', זֶה בְּחִינַת כַּד נִפְיֵק הָאִי
קָלָא וְאַעְרָא בְּעָבֵי מְטָרָא שְׁהֵם לְבוֹנָא דְמוֹחָא, וְזֶה
בְּחִינַת אֵשׁ שְׁחָרָה עַל גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה, כִּי הַקּוֹל הַיּוֹצֵא
מִגְבוּרֹת זֶה בְּחִינַת אֵשׁ שְׁחָרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרֹת
כִּידוּעַ, וְהַקּוֹל הַיּוֹצֵא מִגְבוּרֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ
שְׁחָרָה, פּוֹגֵעַ בְּעָבֵי מְטָרָא, שְׁהֵם לְבוֹנָא דְמוֹחָא, וְזֶה
בְּחִינַת אֵשׁ שְׁחָרָה עַל גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה, וְאִזִּי נַעֲשִׂין
הַתְּפִלִּין הַנַּעֲשִׂין מֵעוֹר בְּהֵמָה בְּבְחִינַת כְּתוּבֹת אֹר
בְּאֶלֶף, שְׁזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין, שְׁהֵם בְּחִינַת אֹר הַפְּנִים,
בְּחִינַת (בְּבֵא מְצִיעָא פֶד.) 'שׁוֹפְרִיָּה דִיעֶקֶב כְּעִין שׁוֹפְרִיָּה
דְּאָדָם' שֶׁהִיא קֶדֶם הַחֲטָא שְׁאֵז הָיָה מְאִיר אֹר הַגְּנוּז
מִשְׁבַּעַת הַיָּמִים, שְׁזֶה בְּחִינַת כְּתוּבֹת אֹר בְּאֶלֶף. וְזֶה
בְּחִינַת הַדַּעַת שֶׁל מַחֲלָקֵת דְקַדְשָׁה הַנִּ"ל, בְּחִינַת אֱלוֹ
וְאֱלוֹ דְבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים.

וְזֶה בְּחִינַת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מְאִיר שֶׁהִיא כְּתוּבָה כְּתוּבֹת
'אֹר' בְּאֶלֶף כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
(בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה ט'), כִּי רַבִּי מְאִיר הָיָה מְאִיר עֵינָי חֲכָמִים

בְּהִלְכָהּ, וּמִפְּנֵי מַה לֹּא קָבְעוּ הַלְכָה כְּמוֹתוֹ? שְׁלֹא עָמְדוּ
חֲבָרָיו עַל סוּף דְּעֵתוֹ שֶׁהָיָה אוֹמֵר עַל טָמֵא טְהוֹר,
וּמֵרְאָה לוֹ פָּנִים, וְהָיָה מְטַהֵר אֶת הַשָּׂרֵץ בְּקִ"ץ טְעָמִים
(ערויבין יג:). נִמְצָא, שֶׁרַבֵּי מְאִיר הָיָה לוֹ הַדְּעַת וְהַהֲשָׁגָה שֶׁל
בְּחִינַת מַחְלֶקֶת דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת 'אֱלוֹ וְאֱלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים
חַיִּים' אֶף-עַל-פִּי שְׁזָה מְטַמֵּא וְזֶה מְטַהֵר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן
הָיָה אוֹמֵר עַל טָמֵא טְהוֹר וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת לֹא עָמְדוּ
עַל סוּף דְּעֵתוֹ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַדְּעַת כָּלֵל
וּמִחֲמַת זֶה בְּעֶצְמוֹ הָיָה כְּתוּב בְּתוֹרָתוֹ כְּתָנוּת 'אוֹר'
בְּאֶלֶף, כִּי "כְּתָנוּת עוֹר" זֶה בְּחִינַת מַחְלֶקֶת כְּפִדּוּעַ,
שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, כִּי כְּתָנוּת עוֹר, זֶה
בְּחִינַת הַבְּדִלָה כְּפִדּוּעַ, שְׁזָה בְּחִינַת מַחְלֶקֶת, אֲבָל עַל-יְדֵי
הַדְּעַת שֶׁל בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שֶׁבְּקַדְשָׁה שְׂיֻדְעִים וּמְאֲמִינִים
שָׂאֵלוּ וְאֱלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, אֲזִי נִמְתַּק כָּל מִינֵי
מַחְלֶקֶת וְאֲזִי נַעֲשֶׂה בְּחִינַת כְּתָנוּת אוֹר בְּאֶלֶף, כִּי זֶה
הַדְּעַת הוּא בְּחִינַת אוֹר הַגָּנוּז מְשַׁבְּעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית,
שְׁזָה בְּחִינַת שֵׁין שֶׁל שְׁלֹשָׁה רָאשִׁין וְשֶׁל אַרְבָּעָה רָאשִׁין,
שֶׁהֵם שְׁבַעֵה רָאשִׁין, בְּחִינַת שְׁבַעֵת יְמֵי בְּרֵאשִׁית שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַדְּעַת כָּלֵל, כִּי הוּא צָפוּן וְגָנוּז
לְצַדִּיקִים וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַל כֵּן רַבֵּי מְאִיר שֶׁזָּכָה לְזֶה הַדְּעַת
שֶׁל בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שֶׁבְּקַדְשָׁה כַּנ"ל, עַל-כֵּן הָיָה כְּתוּב
בְּתוֹרָתוֹ כְּתָנוּת אוֹר בְּאֶלֶף כַּנ"ל.

לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים שפג

וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין עַל גְּבִי עוֹר שְׁעוֹשִׁין מִבְּחִינַת כְּתָנוּת עוֹר, בְּחִינַת כְּתָנוּת אֹר וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַקֵּר הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי עוֹר בְּהֶמָּה דִּיקָא, כִּי תְּפִלִּין הֵם מַחִין גְּבוּהִים מְאֹד, בְּחִינַת אֹר הַגְּנוּז, בְּחִינַת מַחְלָקַת שְׂבָקֵדְשָׁה כַּנ"ל, וּמִי שְׂרוּצָה חֶס וְשְׁלוֹם, לְכַנֵּס לְהַבִּין זֶה הַדְּעַת, בּוֹדָאֵי לֹא יָשׁוּב וְלֹא יִשְׁיג אַרְחוֹת חַיִּים, כִּי יִהְיֶה נִכְשָׁל מְאֹד, כִּי עַל זֶה נֶאֱמַר: (תְּגִיגָה יג:) "בְּמוֹפְלָא מִמֶּךָ אַל תִּדְרוֹשׁ" וְכוּ'. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַדְּעַת כַּנ"ל וְצָרִיךְ לְסַמֵּךְ עַל אַמוּנָה לְהֶאֱמִין בְּצַדִּיקֵי אֱמֶת, אַף-עַל-פִּי שֵׁשׁ בֵּינֵיהֶם מְרִיבָה וּמַחְלָקַת, כִּי בְּאֱמֶת אֵלוּ וְאֵלוּ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וְכוּ' כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן תְּפִלִּין נִכְתָּבִין עַל גְּבִי עוֹר בְּהֶמָּה דִּיקָא, זֶה בְּחִינַת בְּנֵי אָדָם שְׁעֵרְמִים בְּדַעַת וּמְשִׁימִין עֲצָמָן כְּבִהְמָה, שְׂצָרִיכִין לְשׁוֹם עֲצָמוֹ כְּבִהְמָה לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כְּאֵלוּ אֵין לוֹ שׁוֹם דַּעַת כָּלֵל, וְלְסַמֵּךְ רַק עַל אַמוּנָה כַּנ"ל, וְאִזִּי נִזְדַּבֵּךְ מַחוּ עַל-יְדֵי-זֶה, וְזוֹכָה לְבְּחִינַת תְּפִלִּין שְׁהֵם נַעֲשִׂין מֵעוֹר בְּהֶמָּה דִּיקָא, וְאִזִּי נִפְשָׁט עַקְמוּמִיּוֹת שְׂבָלְבוּ, כִּי כְּשֵׁרוּאָה אָדָם שֵׁשׁ לוֹ עַקְמוּמִיּוֹת שְׂבָלְבוּ, בְּפֶרֶט כְּשֵׁשׁ לוֹ חֶס וְשְׁלוֹם, עַקְמִימִיּוֹת הַרְבֵּה בְּלָבוּ, אִזִּי הוּא צָרִיךְ לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כְּאֵלוּ אֵין לוֹ שׁוֹם דַּעַת כָּלֵל, וְיִלְךְ רַק בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת לְבַד, וְאִזִּי זוֹכָה אַחֵר כִּי לְדַעַת גְּדוֹל מְאֹד. וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין, שְׁהֵם מַחִין

גבוהים מאד שנכתבין על עור בהמה דיקא, ועל ידם
נפשט עקמומיות שבלב וכו' כנ"ל:

(ז) ואזי כשנפשט עקמומיות שבלבו על-ידי תפלין,
שהם בחינת רעמים, אזי זוכה לשמחה כנ"ל.
וזה בחינת השמחה של תפלין כנ"ל. וזה בחינת "זכרהו
מאחד בשבת" (מכילתא), שמרגישין תענוג עולם הבא,
שהוא בחינת שבת, בהמצוה בעצמה בששת ימי
המעשה, דהינו בעולם הזה במעשה המצוות וכו' כנ"ל.
וזה בחינת תפלין, כי תפלין הוא בשביל להמשיך
הקדשה של שבת בששת ימי המעשה, כי תפלין הם
נקראים אות בחינת שבת, כי בשבת אין מניחין תפלין,
כי הם עצמן אות, רק בחל שאנו צריכין להתקדש
בקדשת שבת אזי אנו מניחין תפלין. ואזי ממשיכין
ומקבלין הקדשה של שבת גם בימי החל. וזה בחינת
הנ"ל, הינו כי על-ידי התפלין זוכין לשמחה כנ"ל ואזי
הוא בחינת "זכרהו מאחד בשבת", שממשיכין תענוג
עולם הבא, בחינת שבת, גם בששת ימי החול על-ידי
השמחה של המצוה בעצמה שזוכין על-ידי התפלין
וכו' כנ"ל. שין של שלשה ראשים, שין של ארבעה
ראשים, שהם שבעה ראשין, הם בחינת שבעה קולות
שאמר דוד על המים, שהם בחינת עבי מטרא, שזה
בחינת תפלין וכו' כנ"ל. וזה בחינת "קול ה' חצב

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים שפה

לְהַבֹּת אֵשׁ" (תהלים כט, ז). וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה מְזֵה: שְׁהִיָּה הַקּוֹל גָּחֵק בְּאֵשׁ שְׁחוּרָה עַל גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה, כִּי הַקּוֹל פּוֹגַע בַּמַּח, שְׁזֵה בְּחִינַת אֵשׁ שְׁחוּרָה עַל גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה כַּנ"ל:

הַלְכָה ה'

עֲנִין מְצוֹת תְּפִלִּין שֶׁל יָד וְשֶׁל רֵאשׁ. וְצָרִיכִין לְהִיּוֹת שֶׁל עוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה דִּיקָא. וְלִכְתֹּב עַל הַקְּלָף, וְעֲנִין הַרְצוּעוֹת וְהַמְעַבְרָתָא וְשֶׁאֵר פְּרִטִיָּהֶם הַקְּדוּשִׁים וְנוֹרָאִים מְאֹד. וְעֲנִין תְּפִלִּין דְּרִש"י וְדַרְבְּנוּ תָם:

(א) עַל-פִּי הַמַּעֲשֵׂה הַנוֹרָאָה מְאֹד שֶׁל הַשְּׂבָעָה בְּעֵטְלִירֵשׁ הַנְּדַפֵּס בְּסֵפֶר סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, עֵין שָׁם בְּדָף צ"ו, מְעַנִּין הַבְּעֵטְלִיר הָרֵאשׁוֹן שְׁהִיָּה עוֹר שְׁבָא אֶצֶל הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה עַל הַחֲתוּנָה אַחַר הַחֲפָה, וְאָמַר לָהֶם שְׁנוֹתָן לָהֶם מִתְּנָה לְדַרְשָׁה שְׁתִּהְיוּ זְקֵנִים כְּמוֹנֵי וְכו', שְׁתִּחִיו חַיִּים אֲרָפִים כְּמוֹנֵי, וְאַתֶּם סוֹבְרִים שְׁאַנִּי עוֹר, בְּאַמַּת אֵין אֲנִי עוֹר כָּלֵל, רַק שְׁכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלִי כְּהַרְף עֵין וְכו', כִּי אֲנִי זָקֵן מְאֹד, וְאֲנִי עֲדִין יְנִיק לְגַמְרֵי (הֵינוּ יוֹנֵג) וְלֹא הִתְחַלַּתִּי עֲדִין לְחִיּוֹת כָּלֵל, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי זָקֵן מְאֹד וְכו', וַיֵּשׁ לִי הַסְּכָמָה עַל זֶה מִהַנְּשֹׂר הַגָּדוֹל וְכו', עֵין שָׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב.

ואם עיני שכל לך, תבין מרחוק מה מאד עמקו
 מחשבותיו, ואי אפשר להאריך בזה כלל והחפץ
 באמת יראה ויבין משם גדלת השם יתברך וגדלת
 הצדיקים האמתיים הגדולים — גדל מעלתם שזכה
 כל אחד ואחד כפי מה שהתפאר בעצמו שם, כי כל
 מה שמבאר שם שספר כל אחד הוא ענין ההתפארות
 של איזה צדיק גדול ונורא מאד מאד, שהתפאר
 בעולמות עליונים במקום שהתפאר, שזכה בזה העולם
 למה שזכה, אשרי לו, אשרי חלקו; למשל בענין
 שיתבאר לפנינו, שהתפארו הזקנים, וכל אחד ספר מה
 שזכר מזכרון הראשון וכו', הקטן שבכלם גבה מאד
 מאד מה שאי אפשר להכניס במח עצם גדלתו ותקף
 קדשתו, כגון שאחד התפאר שזוכר מה שנעשה עמו
 בעת שחתכו את טבורו, ראה והבין והבט, הנמצא בזה
 אפלו חד בדרא שיוכל להתפאר בזה שיזכר ויקדש
 גופו וחומריו כל כף כל כף עד שיזכה לזכר מה
 שנעשה עמו אז בתחלת הלידה כשיצא לאויר העולם
 בעת שחתכו את טבורו, וזה הקטן שבכלם, וממנו
 תראה מעלת קדשת הזקן הקדוש השני שהיה בעיניו
 לשחק מעלת הזקן הראשון ואמר כמתמיה, זאת היא
 מעשה ישנה? אני זוכר זאת המעשה! אבל אני זוכר
 גם כשהיה הנר דולק, ופרשה הנשר הגדול אחר כף,
 שזהו שזוכר גם מה שנעשה עמו בעת שהיה בבטן

אמו שהיה נר דלוק על ראשו, כמבאר שם.

והנה מעלת זה השני על הראשון יכולין להבין קצת מרחוק אף-על-פי שאנו רחוקים מזה מאד מאד, כי החלוק הגדול שיש להאדם בין קדם שיצא לאויר העולם בין אחר כן, מבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (נדה ל:) ומדרשים ובזהר הקדוש, כי בעת העבור כשהוא במעי אמו, אז נר דולק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, וכיון שיצא לאויר העולם מיד בא מלאך וסטרו על פיו ושוכח הכל, ועל זה אמר איוב (איוב כט, ב): "מי יתנני כירחי קדם כימי אלוה ישמרני" וכו'. כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שם), וכל עבודת האדם שיזפה לידע ולהשיג מה שיידע מתחלה בעת שהיה נר דלוק על ראשו, שאז היה מסתכל באור הגנוז משבעת ימי בראשית, שבו היה האדם צופה מסוף העולם ועד סופו כמובא, ועתה ראה והבין והבט כמה גדלה מעלת הזקן השני על הראשון כגבה שמים על הארץ וכו', וכן השלישי על השני, וכן כלם, שהקטן שבהם גבה מאד מאד, עד שאין נמצא כמותו כי אם יחיד בכמה דורות, ואף-על-פי-כן כנגד השני הגבה ממנו נחשב כנקדה, וכן השני נגד השלישי וכו' וכו', וכן להלן להלן, עד זה שהתפאר שהיה תינוק אז לגמרי, שהוא הבעטליר העור בעצמו

שָׁאֵמַר שְׂזוּכָר כָּל אֱלוֹהַּ הַמַּעֲשִׂוֹת וְהוּא אֵינוֹ זוֹכָר כְּלוּם
וְכוֹי, עֵינֵי שָׁם.

כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוֹל וּמְבֹאָר וּמוֹבָן בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם
לְבָרְכָהּ וּבְכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל שְׁאֵפְלוּ הַמְּדַרְגָּה הַגְּבוּהָ
שְׁבַמְדַרְגוֹת אֶף-עַל-פִּי-כֵן כְּנִגְדַּת הַמְּדַרְגָּה הַגְּבוּהָ עוֹד
יוֹתֵר נִחָשֵׁב הַכֹּל כְּנִקְדָּה בְּעֵלְמָא כְּנִגְדָּה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (תְּקוּנִים ע' דף קכג) 'אֵפְלוּ כְּתָר עֲלָאָה אוֹכְמָא
הוּא קָדָם עֲלֵת הָעֲלוֹת' וְכוֹי. וְכָל אֱלוֹהַּ הַגְּדֻלוֹת
וְהַנְּפִלְאוֹת מְבֹאָרִים בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן, וְכֵן בְּכָל
יוֹם וְיוֹם מְבֹאָרִים כְּמָה וְכְמָה דְּבָרִים נְפִלְאִים שֶׁהַתְּפָאָר
כָּל אֶחָד, כְּגוֹן בְּיוֹם הַשְּׁנִי בְּעֵנִין הַחַיִּים טוֹבִים וְכֵן
בְּשָׂאָר הַיָּמִים, בְּעֵנִין מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרַבָּה, וּבְעֵנִין
הַזּוּג צְפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוּא יָכוֹל לְחַבְרָם יַחַד וְכוֹי
וְכוֹי, פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה, לְמָה הָאָדָם יוֹכֵל לְזַכּוֹת בְּזֵה
הָעוֹלָם, שְׁיִלּוּדֵי אִשָּׁה יוֹכְלוּ לְזַכּוֹת לְדַבְרִים גְּבוּהִים
כְּאֵלֶּה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ מִתְּפָאָר בָּהֶם (וְעֵינֵי עוֹד
בְּדַבְרֵינוּ בְּאֶבֶן-הָעֶזֶר הַלְכוֹת אֲשׁוֹת, שָׁם דְּבַרְנוּ גַם כֵּן
קִצַּת מַעֲנִין הַמַּעֲשֵׂה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יוֹם הַשְּׁשִׁי, מַעֲנִין כַּח
הַיָּדִים, עֵינֵי שָׁם). וְרַבְּנוּ הַנּוֹרָא ז"ל יָדַע מְכֻלָּם וְיָדַע
לְסַפֵּר הַמַּעֲשֵׂה הַנַּעֲשֵׂה בְּמָקוֹם שֶׁנַּעֲשֵׂה מְכֻלָּם, וּבְאֶמֶת
אָמַר עַל עֵצְמוֹ בְּעֵת שֶׁסִּפֵּר הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה, שָׁאֵם לֹא
הָיָה יוֹדַע בְּעוֹלָם כִּי אִם זֹאת הַמַּעֲשֵׂה, הָיָה גַם כֵּן חַדוּשׁ

גדול מאד, ואין להאריך יותר בזה כאן (עין למטה בסוף הדרוש מה שהובא שם מהירוש'למי כתבות לענין נפלאות הזכרון של הזקנים הנ"ל):

ב) נחזור לעניננו, והנה מבאר שם שאמרו שכל אחד יספר מעשה ישנה מה שהוא זוכר מזכרון הראשון וכו', וספר הזקן הראשון שביניהם שהוא זוכר גם כשחתכו התפוח מן הענף, דהינו בעת שחתכו את טבורו וכו', והשני ספר שזוכר גם כשהיה נר דולק, דהינו מה שנעשה עמו בעת העבור שהיה נר דולק על ראשו וכו', והשלישי ספר שזוכר גם בעת שהתחיל להתרקם הגוף וכו', והרביעי ספר שזוכר גם בעת שהיו מוליכין הגרעין לנטוע הפרי, דהינו כשנמשכה הטפה בעת הזווג, והחמישי ספר, שזוכר גם את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין, דהינו שזוכר גם כשהיה עדין במח וכו', והששי והשביעי והשמיני זכרו גם את המראה והטעם והריח קדם שנמשך על הפרי, שהוא בחינת נפש רוח נשמה וכו', והתינוק, שהוא הבעטליר העור בעצמו, שמספר כל זה, אמר, שזוכר לאו כלום, כי הוא למעלה מן הכל, וזוכר אפלו מה שהוא קדם מנפש רוח נשמה, שהוא בחינת אין וכו' וכו', עין שם כל זה היטב; ואם תרצה להביט בעין האמת, תראה מרחוק פלאות ה', אשר לא נשמע ולא נראה כזאת מימות עולם:

(ג) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין, כִּי תְּפִלִּין הֵם בְּחִינַת זְכָרוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, ט): "וּלְזָכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ", וְלְזָכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הַזְּכָרוֹן הוּא תְּלוּי בְּתִקּוֹן הָעֵינַיִם דִּיקָא כְּמוֹכֵן בְּהַמְעָשָׂה הַנִּלְ, שְׁזָה הָעוֹר שֶׁהִיא עוֹר לְגַמְרֵי מַחִיזוֹ דְּהָאֵי עַלְמָא שְׁלֵא הִיא לֹא שׁוּם הַסְּתַפְּלוּת כָּלֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁזָּכָה שֶׁכָּל הָעוֹלָם לֹא הִיא עוֹלָה בְּעֵינָיו אֲפֵלוּ כְּהֶרֶף עֵין, שְׁזָה עֵקֶר תְּקוּן הָעֵינַיִם, זָכָה לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַזְּכָרוֹן שְׁאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, כְּמִבְּאָר לְעֵיל, שְׁזָה הָעוֹר הִיא זוֹכֵר יוֹתֵר מִכָּלֵם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּהַמְעָשָׂה הַנִּלְ.

נמצא, שֶׁעֵקֶר הַזְּכָרוֹן תְּלוּי בְּעֵינַיִם, וְכֵן מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֵּץ זְכָרוֹן" (סימן נד), שֶׁהָעֵקֶר הַזְּכָרוֹן תְּלוּי בְּעֵינַיִם, עֵין שָׁם. וּמִבֵּיא שָׁם זֶה הַפְּסוּק: "וּלְזָכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ" עֵין שָׁם. כִּי תְּפִלִּין הֵם בְּחִינַת מַחִין דְּגִדְלוּת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת זְכָרוֹן דְּקִדְשָׁה, כִּי הַזְּכָרוֹן הוּא בְּחִינַת דַּעַת וּמַחִין, כְּמִבְּאָר בְּהַתּוֹרָה "דִּרְשׁוּ ה'" (בְּסִימָן לז). וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְשֶׁל יָד שֵׁשׁ בְּשְׁנֵיהֶם שְׁמוֹנָה פְּרָשִׁיּוֹת, אַרְבַּע בְּשֶׁל רֹאשׁ וְאַרְבַּע בְּשֶׁל יָד, כְּנֶגֶד הַשְּׁמוֹנָה זְקֵנִים קְדוּשִׁים הַנִּלְ שֶׁהֵם בְּעֵלֵי הַזְּכָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין "וּלְזָכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ" כַּנִּלְ, כִּי יָדוּעַ בְּכּוֹנוֹת, שֶׁתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הֵם בְּבְחִינַת דְּכוּרָא וּתְּפִלִּין שֶׁל יָד הֵם בְּבְחִינַת נְקִבָּא, וְכָלֵלוֹת הַתְּפִלִּין הֵם בְּבְחִינַת מַחִין דְּעֵבוֹר ב' דְּגִדְלוּת.

לקויטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים שצא

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַזְּקֵנִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּלְשָׁנוּ לְשִׁכּוֹ לְמַחֲזִין
גְּדוּלִים כָּל כֶּף עַד שְׁכָל אֶחָד זָכָה לְזִכּוֹר וּלְהַשְׁיֵג
יוֹתֵר אֶת הַהִתְחַלָּה מֵהַ שְׁנַעֲשֵׂה עִמּוֹ מִקֶּדֶם בְּהִתְחַלָּה,
וְכָל מֵה שֶׁהַשְׁיֵג יוֹתֵר הָיָה זֹכֵר וּמַשְׁיֵג הַתְּחַלָּה קְדוּמָה
יוֹתֵר וְיוֹתֵר כַּמְבֹאֵר לְעֵיל. וְהֵנָּה הֵם שְׁמוֹנֵה זְקֵנִים
וְנִחְלָקִים לְשֵׁנֵי פְעָמִים אַרְבַּע, כַּנִּגְדָּה שְׁנֵי פְעָמִים אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבְּשָׁל יָד וְשָׁל רֵאשׁ, כִּי אַרְבָּעָה זְקֵנִים
הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁהִתְפָּאֲרוּ תְּחִלָּה בְּזִכְרוֹן שְׁלָהֶם כָּל עֲנִינָם
הָיָה מֵהַ שְׁנַעֲשֵׂה עִם הַיָּלָד בְּמַעֲי אִמּוֹ מֵעַת יְצִיאַת
הַטְּפָה עַד חֲתִיכַת הַטְּבוֹר כְּשִׁיּוֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ
שֶׁאֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁזֹּכֵר בְּעַת שֶׁהוֹלִיכּוֹ אֶת הַגְּרָעִין לִיטַע
הַפְּרִי שֶׁהוּא הוֹלֵכַת הַטְּפָה וְכוּ', וְהַשְׁנֵי זָכֵר הַתְּחִלָּת
רְקוּם הַפְּרִי, וְהַשְּׁלִישִׁי זָכֵר בְּעַת שֶׁהָיָה נֵר דוֹלֵק, שֶׁהֵם
כָּל יְמֵי הָעֵבוֹר. וְהָרְבִיעִי שֶׁהוּא הָאֲחֵרוֹן זָכֵר עֶקֶר גִּמְר
הַיָּלָד שֶׁהוּא חֲתִיכַת טְבוֹרוֹ שֶׁאֵז הַתְּחִלָּת בִּיאָתוֹ לְזֶה
הָעוֹלָם (אֵלוֹ הָאַרְבָּעָה נִכְתְּבוּ בְּכֹאֵן מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, בְּהַפֵּךְ מִמָּה שֶׁנִּכְתְּב
בְּסֵפֶר הַמַּעֲשִׂיּוֹת, וְזֶה מִחֲמַת שֶׁהִכְרַחֲתִי עֲתָה לְהִתְחִיל מִן הָרְבִיעִי, עַל-כֵּן
עַל-פִּי רַהֲיִטַת הַלְשׁוֹן נִתְּהַפֵּךְ הַסֵּדֶר, וְהַכְּנֵה אַחַת).

נִמְצָא, שְׁכָל אֵלוֹ הָאַרְבָּעָה סְפוּרִים, הוּא בְּנִפְלְאוֹת
גְּדוּלוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, מֵהַ שְׁנַעֲשֵׂה עִם
הַיָּלָד אֶצֶל אִמּוֹ, וְעַל-כֵּן אֵלוֹ הַמַּחֲזִין וְהַהִשְׁגוֹת אֵלוֹ,
שֶׁהַשְׁיֵגוֹ הָאַרְבָּעָה זְקֵנִים אֵלוֹ, הֵם בְּבְחִינַת מַחֲזִין

דְנוּקְבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד, שֶׁהֵם מַחֲזִין דְנוּקְבָא כַּנ"ל, וְאֵלּוּ הַבְּחִינּוֹת שֶׁסָּפְרוּ אֵלּוּ הַזְּקֵנִים הָאֲרַבְּעָה הֵם בְּחִינַת אֹר, מִים, רְקִיעַ, הַנֶּאֱמָר בַּזֵּהר הַקְּדוֹשׁ וּבְכַפְנּוֹת, כִּי בַתְּחִלַּת יְצִיאַת הַטָּפָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת זֶה שֶׁסָּפַר שְׂזוֹכֵר בְּעַת שֶׁהוֹלִיכּוּ הַגְּרָעִין וְכו', זֶה בְּחִינַת אֹר, כִּי עֲדִין אֵין לָהּ שׁוֹם צִיּוֹר, וְאַחַר כֵּן בְּעַת שֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם בְּשַׁעַת הַתְּחִלָּתוֹ הוּא בְּחִינַת מִים, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְהַוָּה הַיּוֹלֵד בְּכָל יְמֵי הָעָבוּר, זֶה בְּחִינַת רְקִיעַ כִּידוּעַ, וְאִז כְּשֶׁנִּגְמַר בְּחִינַת רְקִיעַ הוּא יוֹצֵא לְאֹוִיר הָעוֹלָם וְנוֹלֵד, וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת עָבוּר וְלִידָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם כִּידוּעַ, וְהָאֲרַבְּעָה זְקֵנִים הָרֵאשׁוֹנִים כָּל סְפוּרָם, הוּא מֵה שֶׁנַּעֲשָׂה מִקֵּדָם שִׁירְדָה הַטָּפָה בְּמַעֲי אָמוּ, כִּי הֵם סָפְרוּ שְׂזוֹכְרִים כְּשֶׁהָיָה הַטָּפָה עֲדִין בְּמַח הָאֵב, וְהִמְרָאָה טַעַם וְרִיחַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶפֶשׁ, רוּחַ, נְשָׁמָה, שְׁמֵשׁ הַתְּחִלַּת הַמְּשַׁכֵּת הַמְּשַׁכֵּת שֶׁנִּמְשַׁכֵּת מִמְּקוֹם שֶׁנִּמְשַׁכֵּת מֵעִלָּה לְעוֹלָם, מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, מִשְׁכָּל לְשְׁכָל, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְשָׁמָה וְרוּחַ וְנֶפֶשׁ עַד שֶׁנִּתְהַוָּה הַמְּשַׁכֵּת שֶׁעַל יָדָהּ הַתְּהוּוֹת הַטָּפָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הַיּוֹלֵד, וְכָל אֵלּוּ הָאֲרַבַּע בְּחִינּוֹת כָּלֵם אֶצֶל הָאֵב אֶצֶל בְּחִינַת דְּכוּרָא כַּנ"ל, עַל-כֵּן הֵם בְּבְחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ שֶׁהוּא מַחֲזִין דְּכוּרָא כַּנ"ל, כִּי הַתְּפִלִּין נִמְשַׁכֵּין מִבְּחִינַת תְּקוּנֵי דִיקְנָא כִּידוּעַ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת זְקֵנִים שֶׁבְּקִדְשָׁה הַנ"ל,

לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים שצג

שכלם הם בבחינת תקוני דיקנא קדישא, שמשם עקר הזקנה דקדושה, בחינת הדרת פני זקן פידוע.

ועקר קדשת המחין של התפלין, ממשיכין מהזקן העליון והגדול שבכלם, שהוא היניק שבכלם שהוא הבעטליר העור שהיה תינוק לגמרי וכו' פנ"ל, כי ממנו עקר קדשת הזקנה וכל השמונה זקנים, שהם בחינת השמונה פרשיות שבתפלין, כלם מקבלים מזה הזקן העליון, שהוא העור הנ"ל, אבל בחינת המחין שלו בעצמו אי אפשר להתלבש אפלו בפרשיות שבתפלין, ועל-כן אין שום פרשה כנגדו, כי הוא גבה מהכל ושרש הכל, שממנו מקבלין כל המחין של התפלין שהם בחינת כל הזקנים שבקדושה פנ"ל, כי הוא נכלל באין סוף פנ"ל, ועל-כן מח שלו אינו נקרא בשם זכרון כלל שהוא בחינת תפלין פנ"ל, כי הוא אומר שזוכר כל זה ואינו זוכר כלל, הינו שאף-על-פי שזוכר הכל, כל מה שהם זוכרים, כי הוא כלול מכלם וכלם מקבלים מח וזכרון שלהם רק ממנו, אף-על-פי-כן מח שלו אי אפשר לכנותו בשם זכרון כלל, כי הוא גבה מזכרון ושרש הזכרון, כי נכלל באין סוף, כמו שכתוב שם, ועל-כן אינו מרמז בשום פרשה, כי הוא גבה מהכל ושרש הכל פנ"ל:

ד) ועקר המחין של התפלין הם בחינת חיות דקדושה

שצד לקוטי הלכות תפלין ה' ארחיחים

שזוכין על-ידי התפלין, כי המחין הם החיים כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מד.): 'המניח תפלין זוכה לחיים', שנאמר: "ה' עליהם יחיו". וכמובא בפונות, שתפלין הם בחינת שלש שמות: 'אהיה הויה אהיה' שעולים חיים, שהם המחין, עין שם; כי המחין של התפלין נמשכין מבחינת תקוני דיקנא קדישא כמובא בפונות, שהם כלליות הזקנים הקדושים הנ"ל ששרשם מהזקן העליון הנ"ל, שהוא העור הנ"ל שהתפאר שהוא חי חיים ארבים באמת, כי הוא זקן מאד ועדין הוא יניק מאד ולא התחיל עדין לחיות כלל, ואף-על-פי כן הוא זקן מאד, וכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'.

והנה, האמנם דברים אלו הם דברים שפיסם עתיק יומין ולית מחשבה תפיסא בהם כלל, ולא איתא אינש על יבשתא די יכול למפשר פשרא דנא ורזא דנא להחויא, אף-על-פי-כן מאחר שבחמלת ה' על עמו כבר יצאו דבריו אלו מפיו הקדוש ונצטירו בכתב ונדפסו בספר, ראוי לנו לחתור למצא בהם איזה רמז הנוגע למעשה באפן שנוזקה להתעורר משנתנו אשר זה היתה פונתו הקדושה באלו המעשיות שספר, כדי לעורר מהשנה את כל בני אדם שישנים את ימיהם

לקוטי הלכות תפלין ה' ארחי חיים שצה

וכו', כמבאר בהתורה "פֶּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן" (בְּסִימָן ס'), וְשֵׁם תִּרְאֶה וְתִבִּין גְּדוּלוֹת נִוְרָאוֹת סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֹת הַלָּלוּ, כִּי הֵם בְּחִינַת מַעֲשֵׂי־וֹת שֶׁל שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת, בְּחִינַת עֲתִיק, בְּחִינַת הַדְּרַת פָּנִים שֶׁכָּל הַשְּׂבָעִים פָּנִים שֶׁל תוֹרָה נִמְשָׁכִין מֵהֶם וְכוּ', עֵינַי שָׁם הֵיטֵב:

(ה) וְהִנֵּה עֵקֶר כְּוִנַּת דְּבָרִים הַנִּ"ל לְעֵנִין מַעֲשֵׂה, הוּא מֵה שְׂרָאִיתִי וְשִׁמְעֵתִי מִפִּי רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ כִּמְה פְּעָמִים, שֶׁהָיָה חַי חַיּוֹת חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם, כְּאֲשֶׁר שִׁמְעֵתִי מִמֶּנּוּ כִּמְה פְּעָמִים שְׁאָמַר: 'אֲנִי חַיִּיתִי הַיּוֹם חַיִּים שְׁלֹא חַיִּיתִי מֵעוֹלָם חַיִּים כְּאֵלּוּ'. וְכֵן שִׁמְעֵתִי עוֹד פְּעָמִים אַחֲרָיִם שְׁדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֵנִין הַחַיִּים שֶׁהַכֹּל נִקְרָא חַיִּים אֲצֵל הָעוֹלָם וְכוּ', וְגַם בְּעֵנִין חַיִּי צֶעַר יֵשׁ חֲלוּקִים הַרְבֵּה וְכוּ', עֵינַי שָׁם בְּהַשְׁיָחוֹת, אֲבָל בְּאֵמַת עֵקֶר הַחַיִּים הוּא חַיִּים אַרְכִּים אֲמַתִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחַיִּים אַרְכִּים שֶׁל הָעוֹר הַנִּ"ל, שֶׁהוּא חַי חַיִּים אַרְכִּים בְּאֵמַת, כִּי הַתְּפֹאֵר שֶׁהוּא זָקֵן מְאֹד וְעֵדִין הוּא יִנִּיק מְאֹד וְלֹא הַתְּחִיל עֵדִין לַחַיּוֹת כָּלָל, כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים כְּשִׁמְתְּחִילִין לְעַבֵּד אֶת ה' בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ כְּאֵלּוּ לֹא הַתְּחִיל עֵדִין בְּעִבּוּדָתוֹ כָּלָל. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ו, ו): "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצוּדָה הַיּוֹם". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי שָׁם): בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֲדָשִׁים, שְׁלֹא יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּדִיוּטְגָמָא יְשָׁנָה שְׂאִין אָדָם סוּפְנָה, אֲלֵא בְּכָל יוֹם יִהְיוּ כְּחֲדָשִׁים. וְכִמוֹ

שצו לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים

שְׁפָתוֹב (שם כז, ט): "הִסְכַּת וְשִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהִייתָ לְעַם לֵה' אֱלֹקֶיךָ". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (הוּבָא בְּפֶרוּשׁ רַש"י): 'בְּכָל יוֹם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּאִלוֹ הַיּוֹם נִכְנַסְתָּ עִמּוֹ בְּבֵרִית', וְכִמּוֹ שְׂרָאִיתִי מִרַבְּנוּ ז"ל פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁבִשְׁעָה הַקּוֹדֶמֶת הַתְּפִאָר עֲצָמוֹ בְּגִדּוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת, וְגָלָה תוֹרָה נִפְלְאָה אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַע כְּזֹאת כְּדַרְכּוֹ, וְאַחַר כֵּן בִּשְׁעָה שְׂאֲחֲרֶיהָ רָאִינוּ אוֹתוֹ שְׂרוּי בְּצַעַר גָּדוֹל, וְכִמָּה פְּעָמִים פִּרַּשׁ צִעְרוֹ וְשִׁיחַתּוֹ לְפָנֵינוּ מֵעֵמֶק הַלֵּב, שֶׁהוּא מְצִטֵּעַר מְאֹד אֵיךְ זוֹכִין לְהִיּוֹת יְהוּדִי, כְּמִי שֶׁלֹּא הֵרִיחַ מְעוֹלָם רֵיחַ עֲבוּדַת ה', וּמִי שֶׁלֹּא רָאָה זֹאת אֵי אֶפְשָׁר לְצִיֵּר לוֹ בְּכֹתֵב עֲנִין זֶה, וְכִבֵּר מְבֹאֵר מְזֵה מְעַט בְּשִׁבְחָיו הַנְּדַפְּסִים, וּבְכָל פַּעַם הָיָה רְגִיל לוֹמַר שְׁעַכְשָׁנו אֵינוּ יוֹדְעֵ כָּלֵל, כָּלֵל כָּלֵל לֹא וְכוּ', אֵף-עַל-פִּי שְׁבִשְׁעָה הַקּוֹדֶמֶת גָּלָה מֵה שְׁגָלָה, וְהַתְּפִאָר שֶׁהַשִּׁיג מֵה שֶׁהַשִּׁיג, מֵה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְגִלּוֹת, אֵף-עַל-פִּי-כֵן תִּכְף אַחַר כֵּן הָיָה אוֹמֵר שְׂאִינוּ יוֹדְעֵ כָּלוּם. הַכָּלֵל, שְׁמַעוֹלָם לֹא עָמַד עַל מְדֻרְגָה אַחַת, רַק הָיָה הוֹלֵךְ בְּזִרְיוֹת בְּכָל פַּעַם מְדֻרְגָא לְדֻרְגָא בְּרוּם מְדֻרְגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְהַגְּבוּהוֹת, וְאַפְלוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמֵה שְׁהִגִּיעַ וְכוּ', עֲדִין לֹא נִתְקַרְרָה דַּעְתּוֹ בְּזֵה וְכוּ', וְאֵין לְהֶאֱרִיךְ בְּזֵה כָּאֵן, וְיִתְבָּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר.

וְזֵה עֵקֶר הַחִיּוֹת בְּאֶמֶת כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים שצז

מחדש בעבודת ה' שהוא עקר החיים באמת, כמו שכתוב (דברים ל, כ): "כי הוא חייך". והעקר עבודת ה' שיהיה עבודתו בכל פעם מחדש ולא יפל לזקנה של הסטרא אחרא שלא תזקן עבודתו אצלו חס ושלום, וכמו שהזהיר רבנו ז"ל על זה ואמר שאסור להיות זקן, הן צדיק זקן, הן חסיד זקן, זקן אינו טוב וכו', כמבאר בהשיחות הקדושות שנדפסו אצל הספורי מעשיות, הינו כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש.

וזהו עקר החיים ארבים של הזקן דקדשה שהוא העור הנ"ל, כי הנה זקן מאד ויניק מאד, הינו שכל מה שנזקן ביותר ונכלל בזקנה דקדשה ביותר, שהוא בחינת עתיק דעתיקין, כל מה שנכלל שם יותר הנה יניק יותר, כי השיג בכל פעם שעדין הוא רחוק מאד מהשם יתברך, כי לגדלתו אין חקר, ועל-כן כל מה שנכלל בזקנה דקדשה יותר, ראה והשיג שעדין לא התחיל לחיות כלל, עד שזכה לחיים ארבים הנ"ל ששם נכלל הזקנה והינקות יחד שאי אפשר להשיג זאת כלל. וזה בחינת תפלין שנמשכין מהזקן הנ"ל, שהוא שרש התפלין מחין כנ"ל, שהם בחינת חיים כנ"ל, בחינת שם (ד, ד) "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", שנאמר על תפלין כידוע, כי זה עקר התפלין מחין, כדי לזכות על-ידי מצות תפלין לחיות חיות חדש דקדשה,

לְחֵדֶשׁ כַּנֶּשֶׁר יָמָיו, לְהִתְחִיל בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ וְלֹא יִפֹּל לְזִקְנָה דִּסְטָרָא אַחֲרָא שְׁלֵא תְהִיָּה עִבּוּדְתוֹ בְּעֵינָיו כִּישְׁנָה, אֲלֵא חֻדָּשׁ מִמֶּשׁ כְּאֵלוֹ לֹא הִתְחִיל מֵעוֹלָם כָּלֵל, כִּי בְּאֵמֶת אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא צָדִיק גָּדוֹל מְאֹד וְטָרַח וַיִּגַע שָׁנִים הַרְבֵּה בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן לְפִי חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׁבֻכָּל יוֹם עֲדִין לֹא הִתְחִיל כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה חֻדָּשׁוֹת בְּכָל עֵת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּבְטוֹבוֹ מִחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית". וְאִין יוֹם דְּוֹמָה לְחֻבְרוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִחֻדָּשׁ נִפְלְאוֹת חֻדָּשׁוֹת בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, וְכַמְבָּאָר בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל, שְׂאִין יוֹם דְּוֹמָה לְחֻבְרוֹ וְאִין שָׁעָה דְּוֹמָה לְחֻבְרָתָהּ, וּבְכָל רְגַע וְרְגַע נִשְׁתַּנִּים עֲלֵית הָעוֹלָמוֹת וְסוֹדְרָן וּמַעֲמָדָן וְהִנְהַגְתָּם בְּשִׁנּוּיִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים עַד אִין חֻקָּר, וְכָל הַמְשַׁכֵּת חַיּוּתָם הוּא כְּפִי עִבּוּדַת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה שָׁבוּ תְלוּי הַכֹּל מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף, וְעַל כֵּן צָרִיךְ בְּכָל פְּעַם לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִחֻדָּשׁ, כְּפִי חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׁבֻכָּל הָעוֹלָמוֹת שְׁצָרִיכִין עֲכָשׁוּ, וְכְפִי הַתְּגַלּוֹת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁצָרִיכִין לְגַלּוֹת עֲכָשׁוּ, כִּי "יוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אוֹמֵר וְלִילָה וְלִילָה לְלִילָה יִחְוֶה דְעַת", שְׁבֻכָּל יוֹם וּבְכָל לִילָה וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה נִתְגַּלֶּה גְּדֻלַּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדָרְךְ הַכְּרָה וַיְדִיעָה חֻדָּשָׁה שְׁלֵא הָיָה מֵעוֹלָם, וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל פְּעַם בְּעִבּוּדְתוֹ מִחֻדָּשׁ בְּבַחֲיִנַת "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֻדָּשִׁים".

לקוטי הלכות תפלין ה' ארחת חיים שצט

וְזֶה עֵקֶר הַחַיּוֹת, בְּחִינַת חַיִּים אֲרָכִים הַנִּלְוֵי וְכַמְבֹאֵר
בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל, שְׁעַקֵר אֲרִיכַת יָמִים, בְּחִינַת חַיִּים
אֲרָכִים, הוּא שְׁצָרִיכִין לְרֵאוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁבֶּא אַחַר
כֶּף לְהֶאֱרִיךְ אֶת הַיּוֹם בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְדַעַת, כִּי הַיּוֹם
בְּתַחֲלָתוֹ כְּשֶׁבֶּא לְהֶאֱדָם הוּא קָצָר מְאֹד, וְצָרִיכִין לְרֵאוֹת
לְהִרְחִיבוֹ וּלְהֶאֱרִיכוֹ בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה בְּכָל פַּעַם. וְכֵן בְּכָל
יוֹם וְיוֹם צָרִיכִין לְרֵאוֹת שְׁכָל יוֹם יִהְיֶה אֲרוּךְ יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ
בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְטָהָרָה וְכוּ'. (כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה "פֶּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן"
בְּסִימָן ס', לְקוּטֵי א'): וְזֶה עֵקֶר אֲרִיכַת יָמִים בְּחִינַת יָמִים
אֲרָכִים, הֵינּוּ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ בְּעִבּוּדָה חֲדָשָׁה
בְּתוֹסֶפֶת מְרֻבָּה, כִּי כָּל עֲבוּדָה שְׁעָבַד עַד הֵנָּה צָרִיכִין
לְשַׁכַּח לְגַמְרֵי וּלְהִתְחִיל עִתָּה מִחֲדָשׁ כַּנִּלְוֵי, וְעַל-יַדֵּי
תְּפִלִּין זוֹכִין לְזֶה כַּנִּלְוֵי.

וְזֶה עֵקֶר מִצְוֹת תְּפִלִּין שְׁמַנִּיחִין בְּכָל יוֹם כְּדֵי לְזַכּוֹת
לְחַיִּים, בְּחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים כַּנִּלְוֵי, הֵינּוּ לְזַכּוֹת
לְחַיִּים אֲרָכִים הַנִּלְוֵי, לְחֲדָשׁ חַיּוֹתוֹ דְּקִדְשָׁה בְּכָל עֵת,
לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ. וְזֶה עֵקֶר הַמַּחֲזִין וְהַחַיִּים
הַנִּמְשָׁכִין מֵהַזְקֵן הָעֲלִיּוֹן הַנִּלְוֵי שְׁמֵשׁ שְׂרֵשׁ הַתְּפִלִּין
כַּנִּלְוֵי, שְׁחֵי חַיִּים אֲרָכִים הַנִּלְוֵי, שְׁשֵׁם נִכְלָל הַזְקָנָה
וְהַיְנָקוּת יַחַד, שְׁזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קג, ה) "תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר
נְעוּרֵיכִי", כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (מוֹבָא
בְּפֶרוֹשׁ רַש"י שָׁם): 'הַנֶּשֶׁר הַזֶּה כְּשֶׁמְזַקֵּן' וְכוּ', הֵינּוּ שְׁכָל

מה שמוזקין יותר הוא מחדש חיותו יותר ומתחיל בכל פעם מחדש ביותר, ומתחיל לחיות בכל פעם מחדש, ועל-כן הנה לו הסכמה מן הנפטר הגדול דיקא, כי חיות כנה הוא בחינת 'תתחדש כנפטר' כנ"ל, ומשם בחינת התפלין, שהם בחינת החיים הנ"ל כנ"ל:

(ו) כי עקר התפלין הם התנוצצות המחין בפנים, שהוא בחינת אור הפנים שנמשך מבחינת תקוני דיקנא קדישא, שהוא עקר הדרת פנים כידוע, שהוא בחינת זקן דקדשה הנ"ל כנ"ל. ותקוני דיקנא הם בחינת שלש עשרה מדות של רחמים, ועקרם הוא בחינת כבישת בעס להמתיק הדין והחרון אף, שזהו בחינת ארץ אפים שזה העקר. ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קיא.) על פסוק (שמות לד, ח): "וימהר משה ויקד ארצה" וכו': מה ראה? ארץ אפים ראה. כי עקרן של השלש-עשרה מדות, שהם תליסר תיקוני-דיקנא שגלה לו השם יתברך אז, העקר הוא בחינת אריכת אפים, שהוא בחינת כבישת פנים, ועל-כן נתלהב משה על-ידי מדה זו דיקא, וכמבאר בענין מעלת אריכת אפים בדברי רבנו ז"ל (בסימן קנה, עין שם) במאמר המתחיל: 'עצבות היא מדה רעה מאד' וכו', עין שם כל הענין עד הסוף, כי הוא דרך נפלא לעבודת הבורא, ואם תסתכל ותעין שם היטב, תוכל לקבל משם עצות נפלאות והתחזקות

לקויטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תא

גדול מאד בלי שעור לעבודתו יתברך. והכלל, שאדם צריך להתדבק במדותיו של השם יתברך, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה ובכל הספרים, ועל-כן צריך לראות שיהיה לו מדת אריכת אפים, דהינו שיאריך אפו על כל דבר ולא יכעס ולא יקפיד על שום דבר ולא יסתכל על שום מניעה ובלבול בעבודתו, הן מניעות ובבלולים ועכובים ויסורים שיש לו מבני העולם, כגון מאביו וחוננו ואשתו וקרוביו או משאר בני העולם, כגון אשר ידוע ורואין בחוש, שבכל פעם שאיזה אדם כל שהוא רוצה לקנס בעבודת ה' להתחיל להתפלל בכונה וכו' וכיוצא בזה, תקף יש לו מניעות רבות בלי שעור, וצריך כל אחד להיות עז כנמר וכו' וגבור כארי לעשות רצון אביו שבשמים, להתגבר כנגד כל המניעות ולעבר עליהם, ולבלי להסתכל עליהם כלל, ולהתחזק מאד לעשות את שלו, לעסק בתורה ותפלה בכונה ובכח וכו'.

וזה בחינת אריכת אפים לבל יהיה לו קצור רוח חס ושלו, להפסיק עבודתו חס ושלו, על-ידי המניעות והיסורים שיש לו מהם, רק יחזק עצמו ויאריך אפו על כל דבר, ולא יסתכל על שום מניעה כלל, וכן אפלו הבלבולים שיש לו מעצמו מה שהתאוות והמחשבות רעות וזרות רודפין אותו בכל

עת, ובפרט בשעת התפלה ויש לו יסורים גדולים מהם, העקר הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל, שהוא בחינת אמונה, כמבאר שם שעקר בחינת אריכת אפים זוכין על-ידי אמונה, הינו שיהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקים וכשרים אמתיים, ויתחזק בעבודתו, ולא יפל משום דבר, ולא יכפת ליה, ולא תקצר רוחו משום בלבול מה שהבעל דבר מכניס בדעתו בלבולים וחלישות הדעת כאלו אפס תקוה חס ושלום, מחמת המעשים רעים והפגמים שפגם עד הנה, כי צריך לבלי להסתפל על כל זה כלל, כמבאר בדברי רבנו ז"ל ובדברינו כמה וכמה פעמים בענין זה עד היכן האדם צריך להתחזק, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ואיך שהוא אף-על-פי שכבר נפל נפילה זאת בעצמו כמה פעמים בלי שעור, אף-על-פי-כן אין יאוש בעולם כלל, וכל הימים אשר הוא חי על פני האדמה הוא צריך להתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל יפל לזקנה דסטרא אחרא כלל, כי כל הנפילות שבעולם הם מבחינת זקנה דסטרא אחרא, שנדמה בעיניו שכבר נזקן בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי אפשר לו לצאת מהם בשום אופן חס ושלום, ובאמת הוא צריך לידע ולהאמין שבכל יום ובכל עת ובכל שעה יש כח ביד האדם להתחדש ולהיות נעשה ברירה חדשה ממש, כי השם יתברך עושה חדשות בכל עת ואין יום ואין

שעה דומה לחברו וכו' כנ"ל, על-כן צריך להתחזק בכל פעם מחדש ולהתחיל בכל יום מחדש, ולפעמים גם ביום אחד צריכין להתחיל כמה פעמים, כמבאר במקום אחר, ואפלו אם יהיה כף זמן ארוך יהיה איך שיהיה, בכל עת ובכל שעה צריך להזכיר את עצמו בהשם יתברך, ולשכח לגמרי כל מה שעבר עד הנה ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיוכל, ואל יסתפל על שום בלבול וחלישת הדעת כלל, וכל זה הוא בחינת אריכת אפים, שצריך להאריך רוחו לעבר על כל הבלבולים והמניעות ולבלי להסתפל על שום דבר ולא יכפת ליה שום דבר, ואל ירף לבבו ולא תקצר רוחו מכל מה שעובר עליו, רק יתחזק בהשם יתברך בכל מה שיוכל, כי השם יתברך מלא רחמים בכל עת, וחסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם. וכבר דברנו מענין זה כמה פעמים, אבל ענין כזה צריכין לחזור כמה פעמים בלי שעור, כי הוא חייב.

כי כל התרחקות רב העולם מהשם יתברך ואובדים מה שאובדים, חיים נצחיים ואמתיים, רבם ככלם הוא רק מחמת חלישת הדעת מה שנופלין בדעתם, מחמת שרפם התנסו כמה פעמים שהתחילו קצת בעבודת ה' ואחר כך נפלו למה שנפלו, כל אחד לפי נפילתו רחמנא לצלן, ועל-ידי-זה התיאשו עצמן מלהתחיל

עוד, וקצתם נתעוררו קצת עוד הפעם והתחילו מחדש או פעמים, אבל אחר כך כשראו שאף-על-פי-כן נפלו אחר כך, על-כן נתיאשו בעצמן, מאחר שראו שזה כמה שרצו להתנסות ולכנוס בעבודת ה' ונפלו למה שנפלו, רחמנא לצלן, על-כן נדמה בעיניהם שנשתה גבורתם להתחיל עוד מעתה, אבל באמת כל זה הוא מעשה הבעל דבר בעצמו, שהוא בחינת זקן דסטרא אחרא, כי נקרא "מלך זקן וכסיל" (קהלת ד, יג) שהוא רוצה להפיל את האדם לידי זקנה ותשות כח חס ושלום, כאלו כבר נזקן בחטאיו ובמעשיו, עד שאי אפשר להשתנות עוד, ובאמת לא כן הוא, כי בכל יום האדם הוא בריה חדשה וכמו שאנו מברכין בכל יום על נטילת ידים ושאר הברכות 'שלא עשני גוי ועבד ואשה' וכו', שכתבו הפוסקים הטעם שהוא מחמת שהאדם נעשה בכל יום כברייה חדשה, כמבאר בשלחן ערוך. וכן ברפת הנותן ליעף כח' מברכין על התחדשות המחין והחיות בכל יום, כמובא בפגנות.

ועל-כן האדם צריך לזהר מאד לבלי לפל לזקנה דסטרא אחרא הנ"ל, רק להתחזק להתחדש בכל עת פנ"ל, ויהיה דומה בעיניו בכל יום ובכל שעה כאלו היום נולד וכאלו היום מקבל התורה מחדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: 'בכל יום יהיו בעיניך

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תה

בְּחֻדְשִׁים כַּנ"ל, שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת אֲרֶךְ אַפִּים, שְׁמֵאֲרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל דְּבַר מְנִיעָה וּבִלְבוּל שְׁבַעוּלָם, וְעוֹבֵר עַל הַכֹּל וּמִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם בְּעִבּוּדָתוֹ וְכוּ' כַּנ"ל. וּמִדָּה זֹאת שֶׁל אֲרֶךְ אַפִּים הוּא עֶקֶר בְּחִינַת תְּקוּנֵי דִיקְנָא שֶׁהוּא בְּחִינַת זְקֵן שֶׁבְקֻדְשָׁה שֶׁהוּא זְקֵן בְּאַמֶּת, כִּי הוּא חַי חַיִּים אֲרָכִים בְּאַמֶּת, כִּי הוּא מִתְחִיל לְחַיּוֹת בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְרַק זֶה הוּא בְּחִינַת זְקֵנָה דְקֻדְשָׁה, בְּחִינַת חַיִּים אֲרָכִים כַּנ"ל, כִּי כְּשֶׁנוֹפֵל לְזֻקְנָה דְסִטְרָא אַחְרָא, דְהֵינּוּ שְׁנֵזֶקֶן עִבּוּדָתוֹ אֲצִלוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנוֹפֵל מִעִבּוּדָתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ שְׁנֵזֶקֶן בְּחֻטְאֵיו כָּל כָּף, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב חֵס וְשְׁלוֹם, זְקֵנָה כְּזֹאת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הוּא עֶקֶר קְצוּר יָמִים, כַּמְבָּאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל שְׁזֻקְנִים כְּאֵלוֹ, שְׂאִינָם מוֹסִיפִים חַיּוֹת וְתוֹסֶפֶת עִבּוּדָה וְכוּ' בְּכָל עֵת, נִקְרָאִים "קְצָר יָמִים שְׁבַע רִגְזוֹ" וְכוּ' (עין

בְּהַתּוֹרָה "וּבַיּוֹם הַבְּכוּרִים" בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן ד')

ז) הַכֹּלָל, שֶׁכֵּל אָדָם שְׂרוּצָה לְחַשֵּׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הָאֲחֵרוֹן צְרִיף לְזַהַר מְאֹד לְבָלִי לְהִיּוֹת זְקֵן כָּלָל, דְהֵינּוּ שְׂאֵי יִפֹּל לְזֻקְנָה דְסִטְרָא אַחְרָא חֵס וְשְׁלוֹם, הֵן צְדִיק הֵן חֲסִיד הֵן שְׂאָר כָּל אָדָם אֲפֵלוּ הַפְּחוֹת שְׁבַפְּחוֹתִים כְּפִי מָה שֶׁהוּא צְרִיף לְזַהַר מִלְּפֹל לְזֻקְנָה הַנ"ל, כִּי אֲפֵלוּ צְדִיק גָּדוֹל אֲסוּר לוֹ לְהִיּוֹת זְקֵן בְּעִבּוּדָתוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂזֻכָּה לְעִבּוּדָה שְׁלֵמָה בְּמִדְרָגָה גְבוּהָ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן

צָרִיף לְהִתְחַזֵּק לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּלְהִתְחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ, כִּי זֶה עֵקֶר הַיְהוּדוּת לְהִתְחַזֵּק לְעֵלוֹת בְּכָל פְּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, כְּמוֹ שֶׁשִּׁמְעֵתִי מִפִּי רַבְּנוּ ז"ל בְּעֵת שֶׁהִתְחִיל לֹאמַר הַתּוֹרָה ט' תְּקוּנֵינִי יִקְרִין אֶתְמַסְרוּ לְדִיקְנָא (בְּסִימָן כ' לְקוּטֵי א'), שֶׁאָמַר אֲזַי בְּזֶה הַלְשׁוֹן: 'מִי שְׂרוּצָה לִהְיוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, דְּהֵינּוּ שְׂיִלָּךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, אִי אֶפְשָׁר לוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּמְכַלֵּל דְּבָרָיו אָנוּ שׁוֹמְעִין שְׂאִין נִקְרָא אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי בְּאֵמֶת, כִּי אִם כְּשֶׁהוֹלְכִין מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וְזֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עֵינִי שָׁם בְּהַתּוֹרָה ט' תְּקוּנֵינִי יִקְרִין הַנ"ל. וְזֶה עֵקֶר חַיִּים אֲרַכִּים, בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת חַיִּים כְּשֶׁמִּתְחִילִין בְּכָל פְּעַם מִחֻדָּשׁ וְכוּ' כַּנ"ל.

וְכֵן לְהַפָּךְ, אֶפְלוּ מִי שֶׁעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה וְעָבַר מַה שֶׁעָבַר, אַף-עַל-פִּי-כֵן אָסוּר לוֹ לִהְיוֹת זָקֵן חַס וְשְׁלוֹם, וְהוּא צָרִיף לְזַהֵר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר מִבְּחִינַת זְקֵנָה הַנ"ל, שֶׁלֹּא יָבֵא לְיַדֵּי שׁוֹם יְאוּשׁ חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁלֹּא יֹאמַר בְּלָבוּ שֶׁכָּבַר נִזְקֵן חַס וְשְׁלוֹם, בְּמַעֲשָׂיו וְכוּ', עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִשְׁתַּנּוֹת חַס וְשְׁלוֹם, רַק יִתְחַזֵּק לְהִתְחִיל בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר וַיַּעֲשֶׂה מַה שְׂיֻכַּל דְּבַר קָטָן אוֹ דְּבַר גְּדוֹל, אֶפְלוּ אִם לֹא יוּכַל לֹאמַר כִּי אִם דְּבוּר אֶחָד מִמֶּשׁ בְּתַפְּלָה אוֹ בְּהַתְּבוּדוֹת, אוֹ לְלַמֵּד מְעַט דְּמְעַט, עַל כָּל פְּנִים יַעֲשֶׂה מַה שְׂיֻכַּל וַיִּתְחַזֵּק וַיַּחֲיֶה אֶת עַצְמוֹ בְּמַעַט

דמַעַט שְׁזוּכָה עֲדִין לַגַּע בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל כָּל פָּנִים
 אֵיךְ שֶׁהוּא בּוֹדֵאי הוּא עוֹשֶׂה כְּמָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי
 אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן, וְצָרִיף לְמַצָּא
 בְּעֶצְמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ בְּכָל פַּעַם,
 וְכַמְבָּאָר בַּתּוֹרָה "אֲזַמְרָה לֵאלֹהֵי בְּעוֹדֵי" (בְּסִימָן רַפּ"ב),
 כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים; וְלְהַתְחַזֵּק לְהַתְחִיל בְּכָל
 פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְאֵל יֵאבֹד אֶת עֶצְמוֹ לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
 וְכָל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדָךְ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַף עֲשֵׂה, וְהָעֵקֶר הוּא
 בְּחִינַת אַרְיֶכֶת אַפִּים הַנ"ל, שְׂיִהְיֶה לוֹ אַרְיֶכֶת אַפִּים
 הַרְבֵּה מְאֹד בְּלֵי שַׁעוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַרְיֶכֶת הַרוּחַ, הֵינּוּ
 לְהָאָרִיף רוּחוֹ, לְהַמְתִּין וּלְיַחַל לִישׁוּעַת הַשֵּׁם וּלְבְּלֵי
 לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּלָבוֹל וּמְנִיעָה כַּנ"ל:

(ח) וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶרֶךְ אַפִּים לְצַדִּיקִים וְלְרָשָׁעִים (בְּבֵא-קָמָא
 ג'): שֶׁהַצַּדִּיקִים צְרִיכִים לְמִדָּה זוֹ שֶׁל אֶרֶךְ אַפִּים,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת זְקֵנָה דְקִדְשָׁה, בְּחִינַת אַרְיֶכֶת יָמִים וְשָׁנִים,
 בְּחִינַת חַיִּים אַרְפִּים הַנ"ל, דֵּהֵינּוּ שְׁלֵא לְפַל לְזִקְנָה
 דְּסִטְרָא אַחְרָא חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁלֵא תַהֲיֶה עֲבוּדָתוֹ זְקֵנָה
 וְחִלּוּשָׁה אֶצְלוֹ, רַק לְחַדָּשׁ כְּפִנְשֶׁר נְעוּרָיו בְּכָל פַּעַם, וּבְכָל
 יוֹם יִתְחִיל מִחֻדָּשׁ בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְעֲבוּדָה וְלֹא יַעֲף וְלֹא
 יִגַּע לְעוֹלָם, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
 אַרְיֶכֶת אַפִּים, כִּי לְפַעְמִים נִתְיַגַּע הָעוֹבֵד אֶת ה' מִחֻמַּת
 שְׂכָבָר סָבַל כְּמָה יְסוּרִים וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְפַל

לבחינת זקנה דיסטרא אחרא ותשות פח חס ושלום,
 על-פן צריך להתחזק מאד במדת ארף אפים הנ"ל כל
 ימי חייו להאריך אפו ורוחו על כל היגיעות והכבודות
 ולהתחיל בכל פעם מחדש.

וזה בחינת ארף אפים לצדיקים, וכן יש בחינת ארף
 אפים לרשעים, שגם הרשעים, השם יתברך מאריך
 להם אפו כל ימי חייהם כדי שישובו, כמו שכתוב: "עד
 יום מותו תחכה לו אם ישוב" וכו'. על-פן צריכים גם
 הרשעים בעצמן להתחזק במדה זאת של ארף אפים
 שלא יבלבל אותם רשעותם מלשוב להשם יתברך, ולא
 ירף לבבם, ולא יהיה נחלש דעתם מרבוי העוונות
 שלהם, בפרט אם התחילו כבר איזה פעמים ונפלו מזה
 וכו', אף-על-פי-כן יבטחו בחסדו הגדול ויאריכו אפם
 ורוחם על כל מה שעובר עליהם, ויתחזקו בכל פעם
 להתחיל מעתה מחדש, אולי יזכה מעתה לרחם על
 עצמו, לעזב דרכו ומחשבותיו שמקדם ולא יהיה זקן
 וחלוש פח בעיני עצמו לעולם, כי עקר התשובה הוא
 בבחינת התחדשות החיות בכל עת, שצריך לחדש ימיו
 שעברו בחשך, בבחינת (איכה ה, כא) "השיבנו ה' אליך
 ונשובה חדש ימינו כקדם". נמצא, שהכל צריכין בחינת
 מדת ארף אפים הנ"ל. וזהו ארף אפים לצדיקים וארף
 אפים לרשעים כנ"ל. ושאר כל המדרגות של כל שאר

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח"תיים תט

בְּנֵי אָדָם שֶׁעוֹלָם כָּלָם נִכְלָלִים בָּהֶם, כִּי כָּל קִיּוּם
עֲבוּדָתָם וְחַיּוּתָם הוּא עַל-יְדֵי מִדָּה זֹאת שֶׁל אַרְיֵכַת
אֲפִים הַנַּ"ל כַּנַּ"ל:

ט) וְכָל זֶה מְקַבְּלִים כַּח מִבְּחִינַת הַזְּקֵן דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא
הַעוֹר הַנַּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְקֵן שֶׁבְּזִקְנִים, סָבָא
דְּסַבִּין שְׁזָכָה לְזִקְנָה דְּקִדְשָׁה כְּזֶה עַד שֶׁאָמַר שֶׁהוּא זְקֵן
מְאֹד וַיִּנְיֵק מְאֹד וְכוּ' וְכוּנַ"ל. שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים כָּל
הַצְּדִיקִים כַּח לְהִתְחַזֵּק בְּעֲבוּדָתָם לְחַדֵּשׁ כַּחֵם וְעֲבוּדָתָם
בְּכָל פַּעַם. וְעַל-יְדֵי אֱלוֹ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁמִּתְחִילִין
בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ וְאֶפְלוּ כְּשֶׁמְגִיעִים לְמַדְרָגָה הַגְּבוּהָ
שֶׁבְּמַדְרָגוֹת, אֶפְלוּ לְמַדְרָגַת בְּנֵי עֲלִיָּה הַגְּדוֹלִים, אַף-עַל-
פִּי כֵן אֵינָם מִסְתַּפְּקִין עֲצָמָם בְּזֶה, רַק הֵם אוֹמְרִים: מִי
יֹודֵעַ מַה שְׁיֵשׁ עוֹד לְהַשִּׁיג? וּמִתְחִילִין בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ.
וְכִמוֹ שֶׁשִּׁמְעֵתִי מִרְבֵּנוּ ז"ל הַרְבֵּה בְּעִנְיָן זֶה, כְּמַבְאָר
בְּמָקוֹם אַחֵר. עַד שֶׁבָּאִים בְּכָל פַּעַם לְהַשְׁגוֹת חֻדְשוֹת
נִפְלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן בְּכַח הַצְּדִיקִים כְּאֱלוֹ
בְּכַח הַזֶּה יְכוֹלִין לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם אֱלוֹ הַנוֹפְלִים, כְּמוֹ
שֶׁשְׂכִיחַ עֲתָה הַרְבֵּה בְּחֻשְׁךָ הַגְּלוּת הַזֶּה, שֶׁהַתְּגַבְּרָה
הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַבְּעַל דְּבָר מְאֹד עַל כָּל הַרוּצָה לְהִתְחַלֵּל
לְעֵסֶק בְּעֲבוּדַת ה', וּמְפִילִים אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶׁמְפִילִים אוֹתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
וְצָרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתָם וּלְהַחֲיוֹתָם בְּכָל פַּעַם בְּשִׁבְעָה

משיבי טעם שלא יתיאשו עצמן לעולם, ויתחילו בכל פעם מחדש כנ"ל.

וכל זה הכח מקבלין מצדיקים הנ"ל, כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר, כמבאר במקום אחר (סימן ל'), כי מחמת עצם כחם והשגתם של אלו הצדיקים הנ"ל שהתחילו בכל פעם מחדש, והשיגו בכל פעם יותר ויותר גדלת חסדי ה'. איך הוא יתברך "חושב מחשבות בכל עת לבל ידח ממנו נדח" וכו' (שמואל-א יד, יד), על-ידי-זה יש להם כח להמשיך חיות והתחזקות חדש לכל הנופלים לחזקם ולעוררם בכל פעם שלא יפלו משום דבר לעולם, רק יאריכו אפם ורוחם על הכל ויאמינו בה' ובכח הצדיקים אמתיים, כי לא אפסו חסדיו לעולם, ויתחזקו להתחיל להתקרב להשם יתברך מחדש בכל פעם בכל מה שיכול וכו' וכנ"ל. כי בכח אלו הצדיקים שהתחילו בכל פעם מחדש שאפלו כשהגיעו למדרגה הגבוה שבמדרגות, שנדמה שאין מעלה גדולה מזו, ואשר באמת הוא מעלה ומדרגה נפלאה ונוראה מאד, שפכה צדיקים גדולים ונפלאים לא זכו לזה, והם אף-על-פי שהגיעו לזה ויותר ויותר וכו' וכו', אף-על-פי-כן לעולם לא היו מסתפקים בזה וחסבו מחשבות בכל פעם להתחיל מחדש, אף-על-פי שלא היו יודעים עוד

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תיא

שום שם של מדרגה הגבה יותר, אף-על-פי-כן היו אומרים מי יודע מה שיש עוד וכו'. וכמו ששמעתי מרבנו ז"ל, שפעם אחת היה מצטער מאד לפני ואמר: איך זוכין להיות יהודי וכו'? והיה בעיני לפלא גדול, מחמת שזה סמוך גלה נפלאות ונוראות וכו'. ענה ואמר: מי יודע מה שיש עוד להשיג וכו'? כי הלא מעולם לא עלה על דעתי לבקש ולכסף להגיע להשגה כזאת ולמדרגה כזו, על-כן מי יודע גם עתה מה שיש עוד וכו'? וכן היה דרכו לעולם כל ימי חייו וכו'. ואי אפשר להאריך ולספר מזה כאן.

נמצא, שיש צדיקים גדולים כל כך, שאפלו כשמגיעים למדרגה הגבה שבמדרגות שנדמה שאין מדרגה גבה מזו, אף-על-פי-כן הם מתגעגעים ומבקשים ומחפשים ומתחילים מחדש לגמרי, כי מי יודע מה שיש עוד, אף-על-פי שהשגתם ומדרגתם של עתה באמת גבה מאד, אף-על-פי-כן הם אומרים: הלא השם יתברך אין סוף, ומי יודע מה שיוכלים בזה העולם להשיג עוד? על-כן הם מתחילים בכל פעם מחדש עד שבאמת באים למדרגה גבה עוד יותר. ואחר כך אומרים: מי יודע מה שיש עוד ומתחילים עוד מחדש וכו' וכן לעולם. על-כן בכח הצדיקים אלו יש תקנה לכל הנופלים. ואין שום יאוש בעולם כלל, כי

אף-על-פי שְנִדְמָה לו שְמִירֵדָה כְּזֹאת אִי אֶפְשָׁר לו לְעֵלוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, אף-על-פי-כֵן מִי יוֹדֵעַ גְּדֻלַּת חֲסִדֵי ה', כִּי יֵשׁ חֲסֵד כְּזֶה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁגָם מִשָּׁם יְכוֹלִין לְעֵלוֹת. וְכֵן אֶפְלוּ אִם חֵס וְשְׁלוֹם, נִפְלַע עוֹד כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר, אף-על-פי-כֵן כָּל תְּנוּעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה לְנִשְׂאוֹת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם לְעֵלוֹת מִנְפִילָתוֹ, וְכָל צְעָקָה וְצְעָקָה שְׁצוּעָק אֶפְלוּ בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת גַּם כֵּן אֵינּוּ נֶאֱבָד לְעוֹלָם. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁאֶפְלוּ קוֹל צְעָקָה מִשֵּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת אֵינּוּ נֶאֱבָד יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיְהִי אַחֵר כֶּף, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ הוּא אֵין סוּף וְאֵין תַּכְלִית. וְכִמוֹ שֶׁאֵין עֲלֶיהָ בְּעוֹלָם לְפִי גְדֻלָּתוֹ, כִּי גְבוּהַ מַעַל גְּבוּהַ וְכוּ' וְגְבוּהֵים עֲלֵיהֶם וְכוּ' וְכַנ"ל, כְּמוֹ כֵן אֵין יְרִידָה בְּעוֹלָם, כִּי בְּכָל הַיְרִידוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, יֵשׁ יְרִידָה גְּרוּעַ יוֹתֵר. וּמֵאַחֵר שֶׁיֵשׁ יְרִידָה גְּרוּעַ מִזֶּה חֵס וְשְׁלוֹם, צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְבָלִי לְפַל יוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַקֵּר הַתְּחַזְּקוֹת הוּא בְּכַח הַצְּדִיקִים הַנ"ל שֶׁלֹּא עָמְדוּ לְעוֹלָם וְעָלוּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְכוּ' כַּנ"ל, כִּי זְכוּ לְהַשִּׁיג, שְׁכֵמוֹ שֶׁאֵין עֲלֶיהָ לְעוֹלָם, כְּמוֹ כֵן אֵין יְרִידָה לְעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְעֵלוֹת מִשָּׁם.

כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל אֶחָד, כִּי כָּל מֵה שֶׁהַצְּדִיק עוֹלָה לְמִדְרָגָה גְבוּהַ יוֹתֵר הוּא מִשִּׁיג יוֹתֵר חֲסִדֵי ה', שֶׁזֶהוּ עַקֵּר גְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מִדָּה שֶׁל חֲסֵד נִקְרָא גְדֻלָּה כִּידוּעַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לֵךְ ה' הַגְּדֻלָּה", שֶׁהוּא חֲסֵד כִּידוּעַ. נִמְצָא,

שְׁמֵדַת חֶסֶד נִקְרָא גְדֻלָּה, עַל-כֵּן כָּל מֵה שְׁמֵשִׁיגִים יוֹתֵר
גְדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מִשִּׁיגִים יוֹתֵר חֶסְדֵּי יִתְבָּרַךְ, כִּי
חֶסְדֵּי יִתְבָּרַךְ זֶהוּ עֶקֶר גְּדֻלָּתוֹ כַּנִּל, וְעַל-כֵּן אֵלּוֹ
הַצְּדִיקִים שְׂאִינָם עוֹמְדִים לְעוֹלָם וְעוֹלָיִן בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר
וְיוֹתֵר וּמִשִּׁיגִים בְּכָל פַּעַם בְּיוֹתֵר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ
גְּדֻלַּת חֶסְדֵּי, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִינִן לְהַשִּׁיג שְׂאִין שׁוֹם יְרִידָה
וּנְפִילָה בְּעוֹלָם וְאִין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי מִשִּׁיגִים
בְּכָל פַּעַם חֶסְדִּים כְּאֵלּוֹ שְׁהֵם עֶקֶר גְּדֻלַּת הַבוֹרָא,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַכֹּל יְכוֹלִין לְעֲלוֹת. וְזֶה שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
בְּהַתּוֹרָה "מִיִּשְׂרָא דִּסְכִּינָא" (בְּסִימָן ל') שְׂצָרִיכִים דִּיקָא
צְדִיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל מֵה שְׁהַחוֹלָה
גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, הוּא צָרִיף רוּפָא גְּדוֹל וְדֹאקְטִיר גְּדוֹל
בְּיוֹתֵר, הֵינּוּ כַּנִּל. כִּי כָּל מֵה שְׁהַצְּדִיק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר הוּא
יְכוֹל לְהַגְבִּיחַ בְּיוֹתֵר אֲפֵלּוֹ הַנוֹפְלִים מְאֹד, עַד שְׁבִכְח
הַצְּדִיקִים הַנִּל אִין שׁוֹם נְפִילָה וְיְרִידָה שְׁלֹא יוֹכְלוּ
לְעֲלוֹת מִשָּׁם בְּכַחַם אִם יִזְכֶּה לְהֶאֱמִין וּלְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם
וְכַנִּל.

וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת אֲרִיכַת אַפִּים הַנִּל, בְּחִינַת אֲרִיף
אַפִּים לְצְדִיקִים וְאֲרִיף אַפִּים לְרָשָׁעִים. שְׂאֵלּוֹ
הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה בְּחִינַת צְדִיקִים, צְרִיכִים לְהֶאֱרִיף רוּחָם
שְׁלֹא תִקְצַר רוּחָם וְלֹא תִפְסַק תּוֹסֶפֶת רוּחָם וְחִיּוּתָם.
מִחֲמַת גְּדֻלַּת עֲלִיָּתָם וּמְדַרְגָּתָם הַגְּבִיחַ שְׁזָכוּ, כִּי אֶף-עַל-

פיי-כן צריכים להאריך רוחם עוד ולהסתכל להגיע למדרגה גבוהה עוד יותר ויותר ולהתחיל מחדש וכו' כנ"ל. ואלו הקטנים במעלה ואפלו הרשעים הנופלים לרשעות גמור חס ושלום, אף-על-פי-כן כל זמן שהנשמה בקרבו, כל זמן שיכול לזוז עוד באבר אחד, צריך להאריך אפו ורוחו לצפות לישועה תמיד ולהתגבר להתחיל בכל פעם מחדש בכל מה שיוכל יהיה איה שיהיה, כי אין שום תנועה של קדשה ולא שום אנוחה וצעקה וכסופין דקדשה וכו' נאבד כלל לעולם, כי לא יזנח לעולם ה':

י) וכל זה הוא בחינת תפלין, שהם בחינת אריכת אפים הנ"ל, שהוא בחינת המחין והחיים חדשים שממשיכין על-ידי מצות תפלין מהזקנים שבקדשה שמקבלים מהזקן העליון שהוא העור הנ"ל:

יא) וזהו בחינת מעברתא של תפלין ששם עוברים הרצועות, שהוא בחינת מעבר יב"ק, פמובא בפונות, כי הרצועות הם בחינת המשכת המחין של התפלין שהוא בחינת אור הפנים, שהוא בחינת שלשה עשר תקוני דיקנא, בחינת ארך אפים הנ"ל. ועל-כן רצועה בגימטריא ש"ע, בחינת ש"ע נהורין של אור הפנים, פמובא, הינו כי הרצועות הם אריכות, זה בחינת ארך אפים, שממשיכין על עצמן בחינת אריכת הרוח.

שהוא בחינת ארץ אפים שהוא אור הפנים שממשיכין על-ידי הרצועות ועל-ידי-זה נמתק ונתבטל בחינת רצועה בישא שהוא רצועה לאלקאה חיביא' שמשם כל היסורים והדינים חס ושלום, ועל-ידי בחינת ארץ אפים שממשיכין על-ידי אריכת הרצועות הנמשכין מאור הפנים שהם התפלין מחין, על-ידי-זה עוברים על כל היסורים וממתיקין אותם. ואין להם כח לבטל ולמנע מעבודת הבורא יתברך, כי זוכין לבחינת אריכת אפים הנ"ל, דהינו להאריך רוחו על כל דבר ולא תקצר רוחו משום יסורים ומגיעות שבעולם כלל, רק הוא עושה את שלו ועוסק בתורה ועבודה וכו' כנ"ל, עד שזוכה לעבר עליהם ולבטלם. כי על-ידי בחינת אריכת אפים שאינו מסתכל עליהם כלל, על-ידי-זה נתבטלים ממילא, כי כל היסורים והמגיעות אינם באים כי אם בשביל נסיון, וכשהוא חזק בדעתו ומאריך רוחו ואינו מסתכל עליהם כלל, על-ידי-זה נתבטלים ממילא לפניו.

ועל-כן אריכת הרצועה, שהוא בחינת המשכת אור הפנים, בחינת אריכת אפים הנ"ל, על-ידי-זה נתבטל בחינת רצועה בישא שמשם כל היסורים, כי הכל נמתק ונתבטל על-ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל, שהוא בחינת המתקת הדינים, בחינת כבישת כעס ודין

כנ"ל. וזה בחינת מעברתא של תפלין ששם עוברים
 הרצועות, שהוא בחינת מעבר יב"ק, כנ"ל כי יב"ק הוא
 בגימטריא הויה אלקים, כמוכא. זה בחינת "בה' אהלל
 דבר, באלהים אהלל דבר" שהוא בבחינה הנ"ל
 שצריכין להפיר אותו יתברך ולהתקרב אליו תמיד בין
 בטיבו בין בעקו חס ושלום, בין בעליה בין בירידה,
 שזה בחינת "בה' אהלל וכו', באלהים אהלל" וכו'
 כמוכא בהתורה "מי האיש החפץ חיים" וכו' (בסימן לג).

וזהו בעצמו בחינת בק"י בהלכה המוכא בהתורה
 "קרא את יהושע" (בסימן ר), עין שם, שכתב שם
 שכל מי שרוצה לעשות תשובה צריך להיות בקי
 בהלכה, בקי ברצוא, בקי בשוב, בקי בעיל, בקי בנפיק,
 בחינת "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנגד"
 וכו', (תהלים קלט, ז) עין שם; הינו שצריכים לראות
 להתקרב להשם יתברך תמיד בכל מקום שהוא, בין
 בעליה בין בירידה. ואפלו אם הוא בשאול תחמיות גם
 משם יכול להתקרב אליו יתברך בבחינת ואציעה שאול
 הנגד. וכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל, להאריך
 רוחו תמיד כל ימי חייו יהיה איה שיהיה לא יפל משום
 דבר שבעולם ויתחיל תמיד להתקרב אליו כנ"ל, וכן
 לא יעף ולא יגע לעולם. אפלו אם זכה לעליה גדולה
 למדרגה גבה, אף-על-פי-כן ידע שגם בשמים נמצא

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע חיים תיז

השם יתברך בבחינת אם אסק שמים שם אתה, שאף על-פי שנדמה לו שעלה לשמים, עדין הוא צריך לבקש את השם יתברך ולהתחיל מחדש, כי גם בשמים נמצא השם יתברך, כמו שאמר רבנו בהתורה "כי תצא למלחמה" (בלקוטי תנ"א, סימן פב) וכו', שכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שזוכין על-ידי מצות תפלין כנ"ל.

וזהו בחינת מעברתא, בחינת מעבר יב"ק, כי יב"ק הוא אותיות בק"י, בחינת "בקי ברצוא בקי בשוב" וכו'. כמו שאמר שם רבנו ז"ל בעצמו שבחינת בקי הנ"ל. הוא בחינת יב"ק, עין שם בסוף. וגם יבק בגימטריא הויה אלהים, בחינת "בה" אהלל באלהים אהלל" וכו' כנ"ל, הינו בין במדת הרחמים ובין במדת הדין, בין בטיבו בין בעקו, בין בעליה בין בירידה, תמיד צריכין לעבד את השם יתברך ולהאריך רוחו לבל יפל ולא יגע ולא יתבטל מתשוקתו להשם יתברך משום דבר שבעולם, וכל זה זוכין על-ידי התפלין שהוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שמאריך רוחו על הכל וכו' כנ"ל. שזהו בחינת הרצועות ארפות העוברים במעברתא שעל-ידי-זה עוברים על הכל, על כל היסורים והמניעות והבלבולים הנמשכין מרצועה בישא כנ"ל, ונתבטל הכל כנגדו על-ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת (שמות לד, ו) "וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו", שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַעֲבַרְתָּא, כִּי אַז כְּשֶׁעָבַר ה' עַל פְּנֵיו, אַז גָּלָה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁהֵם תְּלִיסַר תְּקוּנֵי דִיקְנָא. וְשֵׁם נֶאֱמַר: "וַיִּמְהַר מִשָּׂה" וְכוּ'. שְׂרָאָה אֶרֶךְ אַפִּים, שְׁזָהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבְרִין עַל הַכֹּל וְזוֹכִין לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזָהוּ בְּחִינַת מַעֲבַרְתָּא, בְּחִינַת וַיַּעֲבֹר כַּנִּל, כִּי אַז כְּשֶׁעָבַר ה' עַל פְּנֵיו וְגָלָה לוֹ שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁהֵם תְּלִיסַר תְּקוּנֵי-דִיקְנָא, אַז גָּלָה לוֹ בְּחִינַת אוֹר הַתְּפִלִּין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם בְּפִרְשָׁה זֹאת: "אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבֵי וְכוּ' וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוָרַי". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ז): 'זֶה קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין', כִּי עָקַר הַתְּפִלִּין נִמְשָׁכִין מִשֵּׁם מִבְּחִינַת תְּקוּנֵי דִיקְנָא, שֶׁהֵם שֶׁלֹּשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַנִּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶרֶךְ אַפִּים הַנִּל כַּנִּל:

(ב) וְעָקַר אֲרִיכַת אַפִּים זוֹכִין עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּל עַל פְּסוּק (שמות לד, ח): "וַיִּמְהַר מִשָּׂה" וְכוּ', עַיִן שֵׁם (בְּסִימָן קנח). וְזָהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין, כִּי פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבַּתְּפִלִּין מְדַבְּרִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֲמוּנָה, כִּי עָקַר שְׁתֵּי פְּרָשִׁיּוֹת הָרֵאוֹנוֹת הוּא מַעֲנִין יְצִיאַת מִצְרַיִם וּבִיאַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם (שמות יג, ג): "זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר

לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים תיט

יִצְאֲתֶם מִמִּצְרַיִם וְכוּ' וְהָיָה כִּי יִבְיָאֲךָ ה' אֶל אֶרֶץ" וְכוּ'.
וְכֵן פָּרָשָׁה שְׁנֵייה מִתְחַלֶּת (שם): "וְהָיָה כִּי יִבְיָאֲךָ" וְכוּ'.
כִּי עֶקֶר הַתְּפִלִּין הֵם בְּחִינַת אַרְיֵכַת אֲפִים שְׂזוּכִין עַל-יַדֵי
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנִּל. שֶׁהוּא הַפֶּךְ מִצְרַיִם, שֶׁהִיא מְלֶאכֶה
גְּלוּלִים וְעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא הַפֶּךְ אֱמוּנָה, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָיוּ
בְּמִצְרַיִם נֶאֱמַר בָּהֶם (שם ו, ט): "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה
מִקְצֶר רוּחַ", שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת
מֹשֶׁה וְלִשְׁמַע אֵלָיו מִחֲמַת קֶצֶר רוּחַ שֶׁהוּא הַפֶּךְ אַרְיֵכַת
אֲפִים הַנִּל, שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה עֶקֶר הַהִתְקַרְבוּת לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ וְלִצְדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה
הַנִּל וְכַנִּל. כִּי עֶקֶר אַרְיֵכַת אֲפִים זוֹכִים עַל-יַדֵי אֱמוּנָה
שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנִּל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין
כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן שְׁתֵּי פָרָשִׁיּוֹת שְׁנִיּוֹת מְדַבְּרִים מֵאֱמוּנָה שֶׁהוּא
שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֱמוּנַת הַיְחוּד. וּפְרָשַׁת
"וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ" שֶׁמְדַבֶּרֶת גַּם כֵּן מִקְבֵּלַת עַל מְצוּוֹת
וּבִטּוֹל הָעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרוֹן אַף הַפֶּךְ אַרְיֵכַת
אֲפִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם (דְּבָרִים יא, טז): "הַשְּׁמָרוּ לָכֶם וְכוּ'
וְסִרְתֶּם וְעִבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף". נִמְצָא, שֶׁכָּל
הָאַרְבַּע פָּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין מְדַבְּרִים מִיְצִיאַת מִצְרַיִם,
שֶׁהוּא בְּחִינַת עִבּוּדָה זָרָה, בְּחִינַת חֲרוֹן אַף, קֶצֶר רוּחַ
לְזָכוֹת לְצֵאת מִשָּׁם וְלָבֵא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת

אמונה, בחינת אריכת אפים, כי זה עקר בחינת התפלין כנ"ל. ועל-כן סיום פרשה אחרונה שבתפלין הוא (שם, כא): "למען ירבו ימיכם וימי בניכם". הינו אריכת ימים, שהוא בחינת חיים ארכים שזוכין על-ידי התפלין שהם בחינת ארך אפים אריכת הרוח שממש אריכת ימים, כי עקר החיים על-ידי רוח הנשימה, על-ידי בחינת אריכת רוח, בחינת ארך אפים. וכמבאר לעיל שארך אפים הוא בחינת זקן וקדושה, בחינת חיים ארכים כנ"ל. ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קיג:): 'הרתחן חזיו אינם חיים', כי הרתחן, שהוא בחינת קצר רוח הפך אריכת אפים, על-כן חזיו אינם חיים, כי עקר החיים מבחינת אריכת הרוח שהוא בחינת ארך אפים כנ"ל:

(ג) ועל-כן צריכין לקשר התפלין ביד שמאל, שהוא בחינת יד פקה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר התפלין, שהם בחינת ארך אפים להמתיק ולבטל בחינת יד פקה שממש כל היסורים והמגיעות חס ושלום, שצריך להאריך רוחו בבחינת אריכת אפים הנ"ל, ולעבר על הכל כנ"ל, שלא יהיה לו קצר רוח חס ושלום, שהוא בחינת "רוח נכאה מי ישאנה" (משלי יח, יד), רק יאריך רוחו על הכל, שזהו בחינת תפלין, בחינת אריכת אפים, שעל-ידי-זה נמתק בחינת יד פקה כנ"ל:

לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים תכא

(ד) וְזֶהוּ (בראשית יב, א): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ" וכו'. הֵינוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁנִסְמָךְ לַפְסוּק: "וַיָּמַת תָּרַח בְּחָרָן". כִּי רַש"י פִּרְשׁ שֶׁם 'עַד כָּאן חָרוֹן אֵף שֶׁל מְקוֹם'. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ לְזֶה מֵה שֶׁצִּוְּהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם שֶׁיֵּלֵךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיק וַיִּבְטַל הַחָרוֹן אֵף, כִּי עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לְבְּחִינַת אֶרֶץ אֲפִים. שֶׁהוּא הַפֶּךְ הַחָרוֹן אֵף כַּנ"ל, כִּי אַבְרָהָם רֹאשׁ לַמַּאֲמִינִים, וְעַל-כֵּן הוּא הָיָה הָרֹאשׁוֹן שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָא בַּזֶּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח"א עת). תְּקִיל בְּתִיקְלָא עַד דְּאֵתְגַלְיָא לֵיהּ, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, בְּחִינַת אֲרִיכַת אֲפִים כַּנ"ל:

(טו) וְזֶהוּ בְּחִינַת (שמות יג, ב) "קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת פְּרִשָּׁה רֵאשׁוֹנָה שֶׁבְּתַפְּלִין, כִּי עֶקֶר הַתְּפִלִּין נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת קִדְשַׁת בְּכוֹרִים שֶׁהוּא הוֹלְדָה הָרֵאשׁוֹנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הוֹלְדָה כְּפִדּוּעַ, שֶׁמִּחְמַת זֶה צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ הוֹלְדָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהוּא הַבְּכוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם: "וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פָּרְעָה לְשַׁלַּחֵנוּ וְכוּ', עַל-כֵּן אָנִי זוֹבַח" וְכוּ', וְכָל זֶה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת הוֹלְדַת הַמַּחֲזִין שֶׁהוּא עֶקֶר הַהוֹלְדָה, דְּהֵינוּ שְׂיִזְכָּה לְחַדֵּשׁ חַיּוּתוֹ וּמַחּוֹ בְּכָל עֵת כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נוֹלַד כַּנ"ל,

תכב לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים

שזהו עקר בחינת חיים ארזים, שהם בחינת תפלין כנ"ל.

ועל-כן צריכין לתן הבכור לכהן או לפדותו ממנו, כי הכהן הוא בחינת זקן דקדושה, בבחינת (תהלים קלג, ב) "כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן זקן אהרן" וכו', בחינת 'תמניא תקוני דיקנא דכהנא רבא' כדווע. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קנג.): "ושמן על ראשך אל יחסר" (קהלת ט, ח) — 'אלו תפלין שבראש'. כי עקר התפלין נמשכין מבחינת 'כשמן הטוב על הראש וכו' זקן אהרן' וכו' כנ"ל. ועל-כן על-ידי שנותנים הבכור, שהוא הולדה הראשונה לכהן, על-ידי-זה ממשכין קדשת הולדת המחין והחיות שיזכה להתחדש בכל עת כאלו היום נולד, שזהו עקר בחינת תפלין, שהם בחינת המחין וחיים ארזים שמקבלים מהזקן דקדושה הנ"ל. שאמר שהוא זקן מאד ועדין לא התחיל לחיות כלל כאלו נולד היום, כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש כנ"ל.

וזה בחינת משיח שנאמר בו (תהלים ב, ז): "אני היום ילדתיך". כי משיח יזכה לבחינה זאת בשלמות שהוא בחינת חיים ארזים הנ"ל, שבכל עת יתחיל לחיות מחדש כאלו נולד היום, בחינת "אני היום ילדתיך", כי משיח ישיג בחינת למעלה מהזמן, כמבאר

לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים תכג

בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק זֶה: "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתיךָ", עֵינַן שָׁם, כִּי בַחֲנִינָה זֹאת שֶׁהִתְפָּאֵר הָעוֹר הַנִּי"ל שֶׁהוּא זָקֵן וַיִּנְיֵק וְכוּ' וְכָל הָעוֹלָם אֵינּוּ עוֹלָה אֶצְלוֹ כְּהַרְף עֵינַן וְכוּ', כֹּל זֶה הִיא בַחֲנִינָת לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, שֶׁזֶהוּ בַחֲנִינָת חַיִּים אֲרָכִים שְׂיִזְכָּה מְשִׁיחַ, בַּחֲנִינָת (תְּהִלִּים כ"א, ה) "חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ", שֶׁהוּא בַחֲנִינָת דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם, כִּי דָוִד הוּא מְשִׁיחַ. וְזֶהוּ בַחֲנִינָת תְּפִלִּין שְׁשָׁם שֶׁרַשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ, כַּמּוּבָא שֶׁשֶׁרַשׁ מַלְכוּת מְשִׁיחַ הוּא בַבַּחֲנִינָת קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין. וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִימָן נד), שֶׁזֶהוּ בַחֲנִינָת (שְׁמוּאֵל-א כ"ה, כ"ט) "וְהִיְתָה נֶפֶשׁ אֲדוֹנֵי צְרוּרָה בְּצְרוּר הַחַיִּים", הַנֶּאֱמָר בְּדוֹד שֶׁהוּא מְשִׁיחַ. 'צְרוּר הַחַיִּים' זֶה בַחֲנִינָת קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, שֶׁהֵם בַּחֲנִינָת חַיִּים כַּנִּי"ל, בַּחֲנִינָת חַיִּים אֲרָכִים הַנִּי"ל כַּנִּי"ל:

ז) וְזֶהוּ בַחֲנִינָת רְצוּעָה שֶׁל רֹאשׁ שֶׁיּוֹרְדָת מִהַקֶּשֶׁר עַד הַטְּבוּר, כִּי קִדְשַׁת הַתְּפִלִּין הוּא מִבַּחֲנִינָת הַזְּקֵנִים שֶׁזָּכוּ לְקִדְשׁ מִחֵם כָּל כֶּף עַד שֶׁזָּכְרוּ מֵה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמָּם מִתְחִלַּת הַהוֹלָדָה בְּעֵת שֶׁחֲתָכוּ אֶת הַטְּבוּר כַּנִּי"ל, כִּי עָקֵר גָּמַר הַהוֹלָדָה, שֶׁהוּא בַחֲנִינָת תְּפִלִּין, בַּחֲנִינָת "קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם" וְכוּ', הוּא חֲתִיכַת הַטְּבוּר, וְעַל-כֵּן נֶאֱמָר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם (בִּיחֻזְקָאֵל טז, ד): "וּמוֹלְדוֹתֶיךָ בְּיוֹם הַלֵּדָת אוֹתָךְ לֹא כָרַת שְׂרָף" וְכוּ'. הֵינּוּ שְׂקָדִים שֶׁיִּצְאוּ הֵיוּ דוֹמִים לְוֵלָד אֲשֶׁר בְּמַעֵי אִמּוֹ. וְלֹא

כרת טבורו וכו' עין שם (קפיטל טז); כי עקר התפלין הוא בחינת יציאת מצרים, בחינת הולדה, שהוא בחינת חתיכת הטבור כנ"ל, כי אף-על-פי ששאר הזקנים זכרו עוד יותר ויותר כנ"ל, אף-על-פי-כן אי אפשר לגלות עלינו הקדשה בחוץ כי אם קדשת מח הזקן שזכר תחלת ההולדה שהוא חתיכת הטבור, שהוא עקר בחינת התפלין שמדברים מההולדה, בחינת קדש לי כל בכור וכו' כנ"ל. והלואי שנזכה לקבל קדשתו, אבל קדשת שאר המחין של שאר הזקנים אינם מתגלין לחוץ כלל, רק כל אורם נעלמים רק בפרשיות שגונזים בפנים בתוך הבתים, ומשם מקבלים קדשתם בדרך העלמה והסתר, כי קדשת הזכרון שלהם מאד נעלה מאתנו, כמוכן למשפיל:

(י) ורצועה אחת נמשכת עד הלב, כי הרצועה הוא בחינת האור שממשיכין מבחינת אריכת אפים הנ"ל. ועל-כן צריכין להמשיכה עד הלב, להכניס בחינת אריכת אפים שהוא כבישת פעם, בתוך הלב שלא יקפיד כלל אפלו בלבו, שזה עקר בחינת אריכת אפים, כמו שאמר רבנו ז"ל על עצמו שנזכה לבחינה זאת בארץ ישראל שיהיה לו אריכת אפים כזה שלא יהיה בלבו שום צד פעם וקפידא אפלו על השונא הגדול שלו שעושה לו כל היסורים, אף-על-פי-כן אין

לקויטי הַלְכוֹת תְּפִלִּין ה' אַרְח־חַיִּים תכה

לו בְּלִבּוֹ עָלְיוֹ שׁוֹם שְׁנָאָה וְקַפִּידָא. וְזֶה עֶקֶר בְּחִינַת
אַרְיֵכַת אַפִּים. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַרְצוּעָה עַד הַלֵּב
לְהַכְנִיס בְּחִינַת אַרְיֵכַת אַפִּים בְּלֵב כַּנְּ"ל, דְּהֵינּוּ שְׁלֵא
יִקְפִיד וְלֹא יִכְפֹּת לִיָּה שׁוֹם דְּבַר אֲפֵלוֹ בְּלִבּוֹ כַּנְּ"ל:

(יח) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁמִשְׁבַּח הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כְּנֹסֶת
יִשְׂרָאֵל (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ג) "שְׂרָרְךָ אֲגֵן הַסֵּהר אֵל

יַחְסֵר הַמְּזֹג", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (סְנֵהֲדָרִין לו').
עַל הַשְּׁבָעִים סְנֵהֲדָרִין שֶׁהֵיוּ יוֹשְׁבֵיין בְּעֵגוּל כְּלָבָנָה וְכו'.

'שְׂרָרְךָ' זֶה בְּחִינַת רְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין שִׁיּוּרְדַת מֵהַקָּשֶׁר
שֶׁל רֹאשׁ עַד הַטְּבוּר, שְׁנִמְשַׁכַת מִבְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד

מְשִׁיחַ שֶׁהוּא חַי וְקַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת קָשֶׁר שֶׁל רֹאשׁ
כַּנְּ"ל. שְׁמִשְׁם נִמְשַׁכַת הַרְצוּעָה עַד הַטְּבוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת

'שְׂרָרְךָ אֲגֵן הַסֵּהר', בְּחִינַת שְׁבָעִים סְנֵהֲדָרִין, שֶׁהֵם כְּנֹגֵד
שְׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה שְׁדוּד יֵשֵׁב בְּרֹאשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ

רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (מוֹבָא בְּפֵרוּשׁ רַש"י) עַל פְּסוּק:
"יֵשֵׁב בַּשֶּׁבֶת תַּחֲכַמְנִי רֹאשׁ" וְכו' (שְׁמוּאֵל-ב קפ"טל כג, ח).

כִּי כָּל הַשְּׁבָעִים סְנֵהֲדָרִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבָעִים פָּנִים
לַתּוֹרָה, כֻּלָּם מְקַבְּלִים מִדָּוִד מְשִׁיחַ שְׁכָל חַיּוּתוֹ מִבְּחִינַת

הַזְּקֵנִים הַנְּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּנַי דִּיקְנָא קְדִישָׁא, בְּחִינַת
הַדְּרַת פָּנִים, בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת,

שְׁכָל הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה נִמְשַׁכִּין מֵהֶם, כְּמִבְּאֵר
בְּהַתּוֹרָה "פֶּתַח ר' שְׁמַעוֹן" (סִימָן ס'), עֵינֵי שָׁם. שְׁעַל-יַדֵּי-

זֶה נִתְעוֹרְרִין מֵהַשָּׁנָה שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין, וְעַל-יְדֵי
בְּחִינַת הַזְּקֵנִים הַנִּ"ל, בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת הַנִּ"ל,
עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה
וְנִתְעוֹרְרִין מֵהַשָּׁנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁבָעִים שָׁנִים שְׁחֵי
דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם.

וְעַל-כֵּן הִיָּה מִמַּעַט בְּשָׁנָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סָפָה כו:): שְׁמַעוּלָם לֹא יִשָּׁן דְּוֹד
שִׁיתִין נְשָׁמִי, כִּי הֵיכִי דְלָא לִיטְעוּם טַעְמָא דְמוֹתָא, כִּי
הַשָּׁנָה הִיא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה שְׁנִמְשָׁכָה עַל-יְדֵי חֲטָא
אָדָם הָרֵאשׁוֹן עַל-יְדֵי שֶׁאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וּפָגַם
בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַתְּפִלִּין, כְּמוֹבָא, כִּי
תְּפִלִּין הֵם בְּחִינַת חַיִּים, בְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בּו
(בְּרֵאשִׁית ג, כב): "וְאָכַל וַחֵי לְעַלְמִים". וְעַל-יְדֵי שֶׁפָּגַם בְּזֶה
נִגְזַר עָלָיו מִיתָה לְדוֹרוֹת. וּבְאַמַּת אַחַר הַחֲטָא הַמִּיתָה
וְהַשָּׁנָה הֵם טוֹבָה גְּדוּלָה, כִּי אִם לֹא חֲטָא אָדָם הִיָּה
זוֹכָה לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים שֶׁהוּא חַיִּים נְצַחִיִּים, חַיִּים אֲרַכִּים
בְּעוֹדוֹ בְּגוֹף, דְּהֵינּוּ שְׁבַעֲוֹדוֹ בְּגוֹף הִיָּה יָכוֹל לְהִיּוֹת נִכְלָל
בְּאֵין סוּף לְעוֹלָם בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב וְלַחֲיוֹת חַיִּים אֲרַכִּים,
דְּהֵינּוּ לְחַדֵּשׁ חַיּוֹתוֹ לְעוֹלָם בְּבְחִינַת הַתְּחִדְשׁוֹת הַחַיּוֹת
שֶׁל הַזְּקֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הָעוֹר הַנִּ"ל שְׁחֵי חַיִּים אֲרַכִּים,
שֶׁהוּא זָקֵן תָּמִיד וַיִּנִּיק תָּמִיד וְכוּ' כַּנִּ"ל.

אָבֵל אַחַר שֶׁחֲטָא וְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְנִטְרַד מִגֵּן

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תכז

עֵדָן, וְנִתְאַחַז בְּגוּפוֹ זְהֵמַת הַנְּחָשׁ בְּחֵינַת מְשַׁכָּא דְחוּיָא,
עַל-בֵּן אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְחֵיוֹת בְּגוּפוֹ חַיִּים אֲרָכִים לְעוֹלָם,
וְאִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְחַיִּים נְצַחִיִּים כִּי אִם עַל-יְדֵי הַמִּיתָה,
שֶׁהִיא טוֹבָה גְדוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם א, לט): "וְהִנֵּה טוֹב
מְאֹד" — 'זֶה הַמּוֹת' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ט), כִּי עַל-יְדֵי הַמִּיתָה,
שֶׁהִיא שְׁנָה, יִתְחַדֵּשׁ מִחוּ וְאִז יִזְדַּכֵּךְ וְיִתְחַדֵּשׁ גּוּפוֹ
וְחֵיוֹתוֹ. וְאִז יִקּוּם בְּתַחֲיָה בְּגוּף זָךְ וְצַח שְׁנֵזְדַכֵּךְ וְנִתְבָּרַר
לְגַמְרֵי מְזֵהֵמַת הַנְּחָשׁ. וְאִז יִזְכֶּה לְקַבֵּל מַחֲיָן חֲדָשִׁים
בְּבְחֵינַת תְּפִלִּין עַץ הַחַיִּים, שֶׁהֵם בְּחֵינַת חַיִּים אֲרָכִים
שִׁיזְכֶּה אִז, דְּהֵינּוּ שִׁיזְכֶּה אִז לְחֵיוֹת לְעוֹלָם חַיִּים כְּאֵלוֹ.
שֶׁבְּכָל עֵת יִתּוֹסְפוּ לוֹ חַיִּים וּמַחֲיָן, עַד שֶׁכָּל מָה שִׁיזְקִין
יִוְתַר יִזְכֶּה לְהִתְחִיל לְחֵיוֹת מִחֲדָשׁ יוֹתֵר, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת
הַחַיִּים שֶׁל הַזְּקֵן הָעוֹר הַנִּ"ל, שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחֵינַת חַיִּים
נְצַחִיִּים שִׁיזְכּוּ מִי שִׁיזְכּוּ לְעֵתִיד לָבֵא, כִּי תַעֲנוּג תְּמִידִי
אֵינוֹ תַעֲנוּג וְאֵינוֹ נִקְרָא חַיִּים בְּאֵמֶת כִּי אִם כְּשִׁזְכִּין
לְחֵיוֹת חֵיוֹת חֲדָשׁ בְּכָל עֵת, וְזֶה עֶקֶר בְּחֵינַת חַיִּים
אֲרָכִים, חַיִּים נְצַחִיִּים, שִׁיזְכּוּ הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד אַחֵר
תַּחֲתֵי הַמַּתִּים, הֵינּוּ בְּחֵינָה הַנִּ"ל. שִׁיזְכּוּ לְחֲדָשׁ חֵיוֹתָם
בְּכָל עֵת, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת תְּפִלִּין כַּנִּ"ל:

יט) וְגַם עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה שִׁזְכִּין הַצְּדִיקִים עוֹבְדֵי ה'
בְּאֵמֶת לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם חַיִּים נְצַחִיִּים הַנִּ"ל
עַל-יְדֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֶף-עַל-פִּי שֶׁכָּל

מגמתם לחיות תמיד חיים ארבים הנ"ל, לחדש חיותם בתוספת קדשה, במחין חדשים וחיות חדש בכל עת כנ"ל, אף-על-פי-כן הוא מן הנמנע ובלתי אפשר לחיות בעולם הזה חיים ארבים הנ"ל בלי הפסק, כי בהכרח שיתנגע המוח, ועל-כן מכרחים לישן. והשנה היא טובה גדולה, כי על-ידי שמסלקין את מחם לגמרי בעת ההכרח וישנים מעט, על-ידי זה נותנים נוחא להמחין. ועל-ידי-זה חוזרים ונתחדשים בבקר, וזוכה לקבל בבקר מחין חדשים, להתחיל לחיות מחדש, שזהו בחינת תפלין שזוכין בבקר אחר השנה דיקא, פמובא בפונות, שעל-ידי השנה של לילה ועל-ידי התעוררות השנה בחצות לילה שעוסקים בתורה, על-ידי-זה יוצאים בבקר אורות התפלין. שהם הרשימו של המחין של אתמול שנתחדשו בלילה בעת השנה, ועל-ידי-זה מקבלין אחר כך בעת התפלה מחין גמורים חדשים לגמרי, שהוא עקר החיים בחינת חיים ארבים.

ועין בפונות והבן מאד. כי כל פונות התפלין כלולים בדברינו בדרך נפלא, באפן שיזכה כל אחד לקבל מהם התעוררות חדשה ותשוקה נפלאה ועצות גדולות אמתיות ונכונות בכל עת לעבודת הבורא יתברך, לכל אדם ואדם לפי מדרגתו ולפי מקומו ושעתו באפן שאפלו הפחות שבפחותים יוכל להזכיר את עצמו

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תכט

בהשם יתברך בכל עת בכל מקום שהוא יהיה איך שיהיה. וכבר הארכנו קצת בזה לעיל, אבל תן לחכם ויחכם עוד, כי אי אפשר לבאר הכל בכתב. והמשפיל החפץ באמת לרחם על עצמו ולבלי להטעות את עצמו יוכל לקבל מדברינו כל טוב אמתי ונצחי.

ונחזור לדברינו, כי עתה אי אפשר לזכות לחיים ארפים הנ"ל לתחדש מחו וחיותו בכל עת, כי אם על-ידי השנה, אבל הצדיקים ממעטים בשנה מאד כל אחד כפי ההכרח לבד להתחדשות המחין פנ"ל. ועל-כן (ספ"ה כו:) 'דוד לא נם מעולם שיתין נשמי' פנ"ל, כי הוא חי חיים ארפים הנ"ל, חיים חדשים בכל עת ושעה, ואינו יכול לישן, כי אם מעט דמעט המכרח בשביל חיים ארפים פנ"ל. ועל-כן נמשלה מלכות דוד ללבנה שהיא מתחדשת בכל עת שמרמז על כנסת ישראל בחינת מלכות דוד שכלול מהם. שצריכין להתחדש בעבודתם בכל עת כדי שיזכו להתחדש לעתיד. ולחיות חיים ארפים הנ"ל. כמו שאנו אומרים: "וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהם עתידים להתחדש כמותה. ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו". ואז אומרים: "דוד מלך ישראל חי וקיים". כי זה עקר החיות כשמתחדשים בכל עת פנ"ל.

ועל-כן ישראל מונין ללבנה שממנה החדשים (חל"ן ס:).

רָמְזוּ שְׁאֲנוּ צָרִיכִין לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל עֵת לְחַיּוֹת בְּכָל יוֹם
 וּבְכָל עֵת חַיּוֹת חֵדֵשׁ בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין אָנוּ
 נִזְקָנִים לְעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ אִם נִחְיֶה אֶלֶף שָׁנִים
 (תהלים צ, ד): "כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל" וְכוּ'.
 כִּי כָּל יָמֵינוּ נִמְנָנִים לְעוֹלָם לְחֻדָּשִׁים. נִמְצָא, שְׁכָּל יָמֵינוּ
 נִקְרָאִים חֵדֵשׁ, כִּי אָנוּ מְבָרְכִין וּמְקַדְּשִׁין הַחֵדֵשׁ בְּכָל
 רֹאשׁ חֵדֵשׁ וְנִקְרָא עַל שֵׁם זֶה רֹאשׁ חֵדֵשׁ עַל שֵׁם הַחֵדוּשׁ
 שְׁאֲנוּ מְחַדְּשִׁין יָמֵינוּ בְּכָל עֵת, בְּבַחֲיַנַּת חֵדוּשׁ הַלְּבָנָה
 כַּנִּזְכָּר, בְּבַחֲיַנַּת מְחַדְּשׁ חֻדָּשִׁים 'מְחַדְּשׁ' דִּיקָא כַּנִּזְכָּר. וְכֵן
 כָּל הַיָּמִים שֶׁבְּחֻדָּשׁ נִמְנָנִין לְחֻדָּשׁ, כִּי זֶה הַיּוֹם הוּא שְׁנֵי
 בְּחֻדָּשׁ וְזֶה הַיּוֹם שְׁלִישִׁי בְּחֻדָּשׁ. וְכֵן לְהֵלֵךְ עַד שְׁנֵשְׁלֵם
 הַחֻדָּשׁ, וְאַחֵר כִּף מִתְחִיל חֵדֵשׁ שְׁנֵי וְכֵן לְעוֹלָם. נִמְצָא,
 שְׁכָּל יָמֵינוּ נִמְנָנִים לְחֻדָּשׁ דִּיקָא, כִּי כָּל יָמֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 עִם קְדוּשׁ שְׁקָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּבַחֲיַנַּת חַיִּים
 נְצַחִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל, כ): "כִּי הוּא חַיִּיךָ" וְכוּ'.
 כָּל יָמֵיהֶם הוּא בְּבַחֲיַנַּת חֻדָּשׁ דִּיקָא, בְּבַחֲיַנַּת חַיּוֹת חֵדֵשׁ
 בְּכָל עֵת שְׁזֶה עֶקֶר בְּבַחֲיַנַּת חַיִּים אֲרָכִים וְנְצַחִים כַּנִּזְכָּר:

כ) וְכָל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת הַנִּזְכָּר.
 וְעַל-כֵּן שֵׁם נִקְשָׁר בְּבַחֲיַנַּת מַלְכוּת דָּוִד בְּקִשְׁרָה שֶׁל
 תְּפִלִּין כַּנִּזְכָּר. וְעַל-כֵּן יוֹרֵד מִשָּׁם רְצוּעָה קְדוּשָׁה עַד
 הַטְּבוֹר, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת תְּחִלַּת חַיּוֹת וְהוֹלֵדַת הָאָדָם

לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים תלא

כשיוצא לאויר העולם, שהתחלת פרדתו ממעי אמו להתחיל לחיות בעצמו בעולם, הוא בעת פרידת הטבור, שאז נפרד ממעי אמו ומתחיל לחיות חיים חדשים שמתחיל עתה לקבל בעצמו. ועקר הארת התפלין שנמשך עלינו על-ידי הרצועות, נמשך על-ידי מח הזקן שזוכר כל זה, שממנו מקבלין כח לחדש חיותו בכל עת כאלו היום נולד ונחתף טבורו שאז התחלת חיותו כנ"ל. ומשם נמשך בחינת חיות האדם שכלולים בשבעים שנים, שהם ימי חיי האדם, כמו שכתוב (תהלים ז, י): "ימי שנותינו בהם שבעים שנה". שהם בחינת שנותיו של דוד המלך, עליו השלום, שחי שבעים שנים, שהם כנגד שבעים פנים לתורה, כמבאר בהתורה "פתח רבי שמעון" (סימן ס), עין שם; כי כל השבעים פנים, שהם החיות השבעים שנים נמשך מהזקנים הנ"ל, שהם בחינת ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שנמשך הארתם עלינו על-ידי הזקן הקטן שבכלם, שממשיך התחדשות החיות על-ידי בחינת המח הגדול מאד שזוכר גם חתיכת הטבור כנ"ל. כי מח שאר הזקנים שגבוהים עוד יותר אי אפשר להתגלות בחוץ כנ"ל.

וזהו: "שררף אגן הסהר", שהיא הלבנה המתחדשת בכל עת, שזהו בעצמו בחינת השבעים סנהדרין

שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה בְּפֶסוּק זֶה פֶּנַ"ל, כִּי הַשְּׁבָעִים סְנֵהֲדָרִין הֵם בְּחִינַת הַשְּׁבָעִים פָּנִים, שְׁבָעִים שָׁנִים, שְׁמַקְבְּלִין עַל-יְדֵי הַתּפִּלִּין, עַל-יְדֵי הַזְּקָנִים הַנִּ"ל, עַל-יְדֵי הָרְצוּעָה שְׁיִוָּרְדַת עַד הַטְּבוּר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְחִדּוֹשׁ חַיּוֹתוֹ בְּכָל עֵת שְׁזֵהוּ עֵקֶר הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִים שָׁנִים. כִּי אִם אֵינוֹ מְחַדֵּשׁ חַיּוֹתוֹ בְּכָל עֵת אֵינוֹ חַי שְׁבָעִים שָׁנִים, כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת הוּא עֲבוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא חַיִּיךָ. וְכִשְׁאֵינוֹ מוֹסִיף קִדְשָׁה וְדַעַת בְּכָל יוֹם הוּא קָצֵר יָמִים. וּמִי יוֹדֵעַ אִם יַעֲלוּ כָּל שְׁבָעִים שָׁנוֹתָיו לְיוֹם אֶחָד. וְעַל-כֵּן הָרַשְׁעִים גְּמוּרִים שְׁאֵינָם מְקַיְמִין אֶת הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי נִקְרָאִים בְּחַיֵּיהֶם מֵתִים (עַן בְּרוֹכּוֹת יח:), כִּי בְּיָדָאֵי הֵם מֵתִים מִמָּשׁ, מֵאַחַר שְׁאֵינָם מְקַיְמִין אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא עֵקֶר הַחַיִּים בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי הוּא חַיִּיךָ". וְאַפְלוּ מִי שֶׁעוֹבֵד אֶת ה' קִצָּת אֵינוֹ נִמְנָה בִּימֵי חַיָּו כִּי אִם כְּפִי מַעַט הָעֲבוּדָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁזָכָה לַעֲשׂוֹת בְּחַיָּו. וְעַל-כֵּן יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁכָּל חַיּוֹתוֹ לֹא יַעֲלֶה כִּי אִם יוֹם אֶחָד פֶּנַ"ל, אֲבָל עֵקֶר הַחַיִּים בְּאַמֶּת הוּא בְּחִינַת חַיִּים שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא זָכָה לַחַיּוֹת שְׁבָעִים שָׁנִים שְׁלֵמוֹת בְּאַמֶּת, כִּי זָכָה לְחַיִּים הַנִּ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת חַיִּים אֲרָכִים הַנִּ"ל, שְׁמַמְשִׁיכִין עַל-יְדֵי הַתּפִּלִּין וְכוּ' פֶּנַ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל עֵת.

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תלג

וזהו שאומרים בקדוש הלבנה לענין התחדשות החיות
שהוא עקר בחינת חדוש הלבנה, שהיא בחינת
כנסת ישראל ומלכות דוד כנ"ל, אומרים אז: "וללבנה
אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהם
עתידים להתחדש כמותה" וכו'. 'עטרת תפארת' דיקא,
זה בחינת תפלין שנקראים 'עטרת תפארת' כידוע.
וכמוכא לענין ברכת 'עוטר ישראל בתפארה' שמרמז
על התפלין, כי הם בחינת עטרת תפארת, שעל-ידי-זה
עקר התחדשות החיות כנ"ל שהוא בחינת חדוש
הלבנה כנ"ל.

וזהו בחינת קדשת הבכור, שהוא התחלת פרשה
ראשונה שבתפלין, בחינת "קדש לי כל בכור"
וכו' כנ"ל. שצריכין לפדותו מן הכהן בשביל להמשיך
על-ידי-זה בחינת התחדשות החיות והמחין כנ"ל. וזהו
שעקר פדיון בכור הוא מִבֵּן חֹדֶשׁ, כמו שפתיב (במדבר
יח, טז): "ופדויו מִבֵּן חֹדֶשׁ תפדה". 'מִבֵּן חֹדֶשׁ' דיקא,
כי עקר הפדיון הוא בשביל התחדשות החיות, שהוא
בחינת 'חודש', בחינת מחדש חודשים כנ"ל:

כא) כי דוד לא הִיָּה לוֹ חיות כָּלֵל, כי הִיָּה רָאוּי לְהִיֹּת
גָּפֵל, רק אדם הראשון נתן לו משנותיו שבעים
שנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי חיות
של אדם הראשון נמשך מבחינת אריה אנפין, שהוא

בְּחִינַת אַרְיֵכַת אַפִּים, בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשֵׁי־חַיִּים הַנִּלְשָׁל שֶׁל שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת וְכוּ'. וְכַמוֹכָא בְּכַתְבֵּים שְׁחִיּוֹת דְּוֵרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, הָיָה מִשָּׁם מִבְּחִינַת אַרְיָא אֲנָפִין. וְעַל־כֵּן הָיוּ חַיִּים הַרְבֵּה מְאֹד. וְכָל הַמַּעֲשֵׁי־חַיִּים שֶׁהַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת מִדְּוֵרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים כְּלָם הֵם בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשֵׁי־חַיִּים שֶׁל שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַדְּרַת פָּנִים שֶׁכָּל הַשְּׂבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה מְקַבְּלִין מֵהֵם. וְעַל־כֵּן הִתְחִילָה הַתּוֹרָה מֵאֵלּוּ הַמַּעֲשֵׁי־חַיִּים הַקְּדוּשִׁים לְקִדְּם שְׂמִיכָאֲרַת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁכְּלוּלִים בְּבְחִינַת שְׂבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה צָרִיכִין לְקַבֵּל מִבְּחִינַת הַדְּרַת פָּנִים, בְּחִינַת שׁוֹפְרִיָּה דְּאָדָם, בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשֵׁי־חַיִּים שֶׁל שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, וְעַקֵּר הַחַיּוֹת דְּקִדְּשָׁה שְׂמִיכָאֲרַת מִשָּׁם הוּא לְחַדֵּשׁ חַיּוֹתוֹ בְּכָל עֵת, לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם לַחַיּוֹת מְחַדֵּשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, ז) "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶּתִיךָ" הַנֶּאֱמָר בְּדוֹד מְשִׁיחַ, הֵינּוּ שְׂדוּד זָכָה שֶׁנִּתְהַפֵּף לוֹ לְטוֹבָה מִהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ, כִּי כִּמוֹ שֶׁמִּתְחַלֵּה לֹא הָיָה לוֹ חַיּוֹת כָּלֵל וְהָיָה רָאוּי לַחַיּוֹת נֶפֶל מִמֶּשׁ, נִתְהַפֵּף הַדְּבָר וְזָכָה לַחַיּוֹת שְׂבָעִים שָׁנִים מִשְׁנוּתָיו שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְזָכָה לַחַיּוֹת כָּל הַשְּׂבָעִים שָׁנִים בְּבְחִינַת חַיּוֹת חֲדָשׁ בְּכָל עֵת, כְּאֵלּוּ עֲדִין לֹא חַי כָּלֵל, רַק הַיּוֹם נוֹלֵד. וְהוּא בְּכָל עֵת כְּמוֹ נֶפֶל הַנוֹלֵד עֲכָשׁוּ שְׂאִין לוֹ שׁוּם חַיּוֹת וְצָרִיךְ לְקַבֵּל בְּחִסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חַיּוֹת חֲדָשׁ. וְכֵן בְּכָל עֵת וְרִגַע. וְכֵן חַי כָּל שְׂבָעִים שְׁנוּתָיו שֶׁזֶה עַקֵּר הַחַיִּים כַּנִּלְשָׁל

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תלה

עד שזכה על-ידי עבודתו ויגיעתו בבחינה זו שטרם ויגע כל ימיו לבלי לישן את ימיו רק להוסיף קדשה ודעת בכל עת לחדש חיותו בכל שעה, עד שזכה על-ידי-זה לחיות חיים ארכים ונצחיים לעולם ועד בבחינת דוד מלך ישראל חי וקים כנ"ל.

וזה בבחינת תפלין כנ"ל, כי תפלין לשון (שמות לג, טז) "ונפלינו אני ועמך" הנאמר בעת שגלה לו השם יתברך שלש-עשרה מדות של רחמים, שהם בבחינת אור התפלין, שהוא בבחינת "וראית את אחורי" הנאמר שם, שהוא קשר של תפלין (ברכות ז.) ששם שרש נשמת דוד משיח כנ"ל שהיה ראוי להיות נפל כנ"ל. ועכשו זכה שנתהפך הדבר וחי חיים חדשים בכל עת כאלו היום נולד, שזה בבחינת תפלין, בבחינת "ונפלינו אני ועמך", כי נתהפך הדבר כנ"ל ונעשה מבחינת נפל בבחינת ונפלינו, שהוא בבחינת תפלין, שהוא בבחינת חיים ארכים הנ"ל של דוד כנ"ל. ועל-כן נקרא משיח ב'ר נפלי', כי משיח יזכה לחיים הנ"ל, שהוא בבחינת אני היום ילדתיך, הנאמר במשיח וכנ"ל:

וכ' וזהו (תהלים קמה, יד): "סומך ה' לכל הנפלים" וכו'. שהם הנופלים מעבודת ה' והשם יתברך סומכם ומעוררם משנתם על-ידי צדיקי הדור הנ"ל, שהם בבחינת דוד משיח שזכה להפך מבחינת נפל

לבחינת חיים ארפים, להתחיל לחיות בכל פעם מחדש, שזהו בחינת תפלין, בחינת 'ונפלינו' כנ"ל. ועל-ידי-זה הם מחיין ומקיימין כל הנופלים שלא יפלו בדעתן ולא יתיאשו מגאלת נפשם כנ"ל. עד שזוכין לשוב אל ה', ואז הנפילה והירידה תכלית העליה, פי עקר הנפילה הוא דיקא מחמת זה, כדי שיתחילו לחיות מחדש, כמבאר במקום אחר, דהינו שיחזר ויתחיל ויחדש חיותו ומחו, שזהו בחינת תפלין, בחינת 'ונפלינו' וכו' כנ"ל. נמצא, שסמיכת הנופלים מעבודת ה' לבל יתיאשו, רק יתגברו להתחיל בכל פעם מחדש, זהו בעצמו בחינת דוד-משיח שזכה שנתהפך לו מבחינת גפול לבחינת חיים ארפים, שיזכה להתחיל לחיות בכל פעם מחדש כנ"ל, פי כן גם אצלם הנפילה והירידה הוא תכלית העליה, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר בלקוטי א' (סימן רסא), שמה שהאדם נופל מעבודתו הוא מן השמים, פי ההתרחקות תחלת ההתקרבות, על-כן נפל כדי שיתעורר יותר להתקרב להשם יתברך. ועצתו שיתחיל מחדש לכנס בעבודת ה' כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם. וזה כלל גדול בעבודת ה' שצריכין ממש בכל יום להתחיל מחדש, עד כאן לשונו.

נמצא, שדיקא על-ידי הנפילה הם מתחילים לחיות מחדש, שהוא בחינת תפלין כנ"ל, שהוא

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים תלו

בחינת חיים ארבעים של דוד שנתהפך מנפל לחיים ארבעים וכו' כנ"ל, כי כל סמיכת הנופלים הוא על-ידי הצדיקים הגדולים הנ"ל שהם בחינת דוד-משיח שחיים חיים חדשים בכל עת, שעל-ידי-זה הם מחיין כל הנופלים להתחיל מעתה מחדש וכמבאר לעיל. וזה בחינת הגאולה שתהיה על-ידי דוד משיח שיבא במהרה בימינו, ואז תקום כנסת ישראל מנפילתה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה:) על פסוק זה, שבשביל זה אין נון בתהלה לדוד וכו'. ואפילו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקדש, שנאמר: "סומך ה' לכל הנופלים" וכו'. במערבא מתרצי לה הכי, נפלה ולא תוסיף לפל עוד, קום' וכו', כי כל נפילת כנסת ישראל הוא מה שישאל נופלים מעבודתם חס ושלום, שבזה תלויה הגאולה, כי אין הגאולה תלויה אלא בתשובה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא פו:). ועל-כן עקר סמיכת הנפילה הוא על-ידי דוד דיקא שחי חיים ארבעים הנ"ל כנ"ל, שעל-ידי-זה הוא מחיה ומחזק וסומך לכל הנופלים שלא יתיאשו, כי ה' עמם וקרוב אצלם, בבחינת "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי" (מיכה ז, ח), ואז הנפילה והירידה הוא תכלית העליה וכנ"ל.

וזהו שהתפלל הכהן גדול בבית המקדש ביום הכפורים:

וְלֹא תִפִּיל אִשָּׁה פָּרִי בִטְנָה, וְלֹא יַעֲדֵי עֶבֶד שׁוֹלְטָן מְדַבֵּית יְהוּדָה. כִּי הַכֹּל אֶחָד, שֶׁלֹּא יְהִיָּה שׁוּם נֶפֶל מִמָּשׁ חֶס וְשְׁלוֹם, אוֹ בְּחִינַת נְפִילָה הַנִּ"ל חֶס וְשְׁלוֹם, וְכָל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי מַלְכוּת דָּוִד שְׂיִתְקַיֵּם לְעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְלֹא יַעֲדֵי עֶבֶד שׁוֹלְטָן מְדַבֵּית יְהוּדָה. כִּי הוּא זָכָה לְהַפְּךָ מִבְּחִינַת נֶפֶל לְבְּחִינַת חַיִּים אֲרָכִים דִּיקָא פֻּנ"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה הַכֹּהֵן גָּדוֹל מִתְּפִלָּל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים תְּפִלָּה זֹאת דִּיקָא, כִּי יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, וְעֶקֶר הַתְּשׁוּבָה הִיא לְעֵלוֹת מִנְּפִילָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶפֶל פֻּנ"ל, לְהַתְּגַבֵּר לְחַדֵּשׁ יָמָיו בְּבְחִינַת (אִיכָה ה, כא) "הַשִּׁיבֵנו וְכוּ" חַדֵּשׁ יָמֵינוּ" וְכוּ" פֻּנ"ל, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד-מְשִׁיחַ פֻּנ"ל. עַל-כֵּן אַחַר יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא סְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת. לְבַטֵּל בְּחִינַת הַפֶּלֶת נְפִלִים חֶס וְשְׁלוֹם, רַק לְהַקִּימָם וּלְהַחְיֹתָם בְּבְחִינַת "סוּמָךְ ה' לְכָל הַנוֹפְלִים" וְכוּ" פֻּנ"ל. וְעַל-כֵּן אַחַר סְכוּת הוּא שְׁמִינֵי עֶצְרַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א ט, יז): "זֶה יַעֲצֹר בְּעַמִּי". כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (לְקוּיטֵי א' סִימָן מח), שֶׁאִז הַנוֹקְבָא עוֹצְרַת הַטְּפָה שֶׁלֹּא תִפִּיל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּפְּנוּת, הִינוּ פֻּנ"ל:

כג) וְזֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת, שְׁזוֹכִין בְּכָל יוֹם

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים תלט

על-ידי השנה, שאז נתחדשים המחין בתוך האמונה וכו', שזהו בחינת ראש השנה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל בהתורה "אשרי העם" (בסימן לה), עין שם. כי ראש השנה הוא בחינת קדשת ארץ ישראל, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה". שזהו בחינת תפלין, שהם בחינת קדשת ארץ ישראל, בחינת "והיה פי יביאך" הנאמר בפירושים התפלין כנ"ל, כי עקר קדשת ראש השנה הוא שנזכה לתשובה שלמה, כי הוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה, הינו שנזכה לחדש ימינו שעברו בחשך ולהוסיף מעתה תוספת קדשה ועבודה מחדש, שזהו בחינת 'חדש עלינו שנה טובה' שאנו מבקשין בראש השנה. 'חדש' דיקא שנזכה לשנה חדשה דיקא, כי כל שנה הוא פנים מיחד משבעים פנים של תורה כנ"ל, על-כן צריכין בכל שנה לזכות לפנים חדשות לגמרי, לחיות מעתה חיים חדשים, שזהו בחינת חיים ארפים כנ"ל.

וזהו בחינת מה שמרבין לבקש ולהתפלל בראש השנה על חיים כמה וכמה פעמים בכל תפלה, כמו שאומרים: "זכרנו לחיים וכו', וכתוב לחיים וכו', זוכר יצוריו לחיים ברחמים" וכו' וכיוצא בזה הרבה. כי עקר בחינת חיים הוא בחינת חיים ארפים הנ"ל של הזקן

העור הנ"ל שזכה לתכלית הזכרון בשלמות פנ"ל שממנו נמשך קדשת ראש השנה, שהוא בחינת קדשת התפלין, שהם בחינת ולזכרון בין עיניך פנ"ל. ועל-כן נקרא ראש השנה "יום הזכרון", כי עקר קדשתו מבחינת הזכרון הנ"ל של הזקן הנ"ל. וכל בקשתנו בראש השנה על החיים, פונתנו על חיים אמתיים ונצחיים, הינו בחינת חיים ארפים הנ"ל, דהינו לחדש חיותו בכל עת, בחינת 'חדש עלינו שנה טובה', 'חדש' דיקא פנ"ל:

(כד) וזהו החסד שעשה השם יתברך עמנו שקבע ראש השנה בראש חדש שהוא חסד גדול, כמו שמבאר בהתורה "תקעו א" (בלקוטי תנ"א). וכן שמענו יותר בהמעשה נוראה השיכה לזה מענין הפסא וכו' שלא נדפסה עדין, כי אנו צריכין שיחדש השם יתברך עלינו את השנה, בבחינת ראש חדש, שהוא בחינת התחדשות החיות בכל עת, שזהו בחינת מלכות דוד-משיח פנ"ל. שאנו מרבין לבקש בראש השנה שיתגלה מלכותו, שהוא מלכות דקדשה שאנו מבקשין בראש השנה שיתגלה; וכמו שאנו אומרים בראש השנה כמה פעמים: 'ותמלך וכו' ומלך וכו'. ועריכת גר לבן ישי משיחך וצמיחת קרן לדוד עבדך במהרה בימינו'. כי מלכות משיח הוא בחינת חיים ארפים הנ"ל שאנו

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תמא

מבקשין עליהם בראש השנה, שזהו בחינת קדוש החדש פנ"ל. ועל-כן קבע לנו ברחמי ראש השנה בראש חודש פנ"ל.

וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין ראש השנה, שהוא בראש חודש. "זכרון אחד עולה לכאן ולכאן". "זכרון" דיקא, כי קדשת ראש השנה, שהוא בבחינת ראש חודש, דהינו לחדש השנה בבחינת חיות חודש, שהוא בבחינת ראש חודש, בבחינת חיים ארפים הנ"ל פנ"ל, כל זה הוא בבחינת זכרון פנ"ל. כי כל זה נמשך מהזקן הנ"ל, שהוא העור שזכה לתכלית שרש הזכרון וכו' פנ"ל, וכן מבאר בדברי רבנו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן מ') המתחיל 'מי שיודע מארץ ישראל, עין שם, מבאר שם שתפלין וארץ ישראל וראש השנה הם בבחינה אחת, עין שם, הינו פנ"ל:

כה) והנה כלל התפלין הם בבחינת מחין חיים, דהינו להתחיל לחיות בכל פעם מחדש בין צדיק, בין בינוני, בין רשע. כל זמן ששם ישראל נקרא עליו צריך בכל יום להתחיל מחדש וכו' וכנ"ל. וזהו בבחינת (דברים ה, ד) "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", הנאמר על התפלין הקדושים פידוע. 'חיים כלכם היום' דיקא, כי צריך לחדש החיות בכל יום ויום כאלו הוא מתחיל לחיות היום. וזהו "חיים כלכם

היום", 'היום' דיקא פנ"ל. וזהו בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש. ואיתא בפנונת שתפלין של ראש הם בחינת ג' שמות אלו: אהי"ה הוי"ה אהי"ה, שהם בגימטריא 'חיים' בחינת מחין. ותפלין של יד הם בחינת מחי המלכות. ועל-כן הם שלשה שמות אלו אהי"ה הוי"ה אדנ"י שעולים יב"ק וכו', עין שם.

ומבאר שם שאור התפלין יוצאים על-ידי השנה שישנים בלילה, שאז נתחדשים המחין בתוך האמונה, שהוא בחינת מלכות. ועל-ידי שקמים בחצות ומתאבלין על חרבן בית המקדש ועוסקים בתורה, על-ידי-זה מעלין את בחינת נקדת המלכות אמונה שירדה בכל הלילה לכל העולמות התחתונים לברר משם נצוצות הקדושים (שהם הנשמות שנפלו בעונותיהם להכניס בהם הרהורי תשובה, להגביהם ולהשיבם להשם יתברך וכו'), והצדיקים והיראים על-ידי קימת חצות ועסק התורה בלילה, הם מעלים נקדת המלכות עד שהיא עולה באור היום ויושבת בזרוע שמאלי, כי שם מקומה וכו'. ואז מאיר בה הזעיר אנפין הרשימו של המחין שלה שנשארו בלבו, כי עקר המחין הגדלות ממש הם רק בשעת התפלה. ואחר התפלה נסתלקין המחין רק שנשארו רשימו מהם, שזהו בחינת אור התפלין, שהם בחינת הרשימו של המחין

שנשארין כל היום, רק העקר הוא בשעת התפלה וכו'. ואחר כך בלילה מסתלק גם הרשימו. ועל-כן אין תפלין בלילה. וגם רשימו של המחין של המלכות נסתלק בלילה, רק שזאת הרשימו של המלכות אינו מסתלק לגמרי, רק שנשארה בלבו, שזהו בחינת "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך" וכו' (שיר השירים ח, ו); ואחר כך בבקר הוא מאיר בה הרשימו בזרוע שמאל, שהוא בחינת תפלה של יד. ואזי כשרואה הזעיר אנפין שכבר יש לה התפלין רשימו של המחין אזי הוא מתקנא בה, שזהו בחינת "קשה כשאל קנאה". ואז חוזר ולוקח לעצמו גם כן המחין שלו, הינו הרשימו שנתחדשה בלילה. וזהו בחינת תפלין של ראש וכו', עין שם בכונות באריכות. נמצא, כי תפלין של ראש הם בחינת התנוצצות המחין של הדעת, שהוא בחינת זעיר אנפין. ותפלין של יד הם בחינת התנוצצות המחין של המלכות, שהוא בחינת אמונה כנ"ל.

ועקר התפלין והמחין והחיות נמשכין על-ידי צדיקי הדור האמתיים, שהם המחין והחיות של כל העולם, כי כל צדיק הדור הוא בחינת משה משיח, כמו שכתוב (שבת קא:): 'משה שפיר קאמרת'. ומשה הוא הדעת, בחינת תפלין מחין, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום אחר (לקוטי א' סימן לח): כי הצדיק האמת הוא

בחינת "נהר היוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד ויהיה לארבעה ראשים" (בראשית ב' י'), שהם בחינת ארבע פרשיות שבתפלין כידוע, שהם המחין של התפלין שנמשכין על-ידי הנהר היוצא מעדן, שהוא הצדיק האמת כידוע.

וזהו תפלין של ראש ותפלין של יד, זה בחינת צדיק שהוא בחינת זעיר אנפין כידוע. וכנסת ישראל, שהוא בחינת מלכות וכנ"ל. הינו המחין של הצדיק בעצמו, זה בחינת תפלין של ראש. ומחין של כלל ישראל שהצדיק מאיר בהם ומקרבם להשם יתברך, זה בחינת תפלין של יד. שעקבם הם בבחינת אמונה, שהוא העקר והיסוד שהכל תלוי בו, כמו שכתוב (מכות כד.): 'בא חבקוק והעמידן על אחת': (חבקוק ב, ד) "וצדיק באמונתו יחיה"; הינו שהצדיק מכרח לסלק את המחין שלו. ואפלו הרשימו נסתלקת בשעת שנה. ולא נשאר אצלו כי אם הרשימו של מחי האמונה שנשארה בלבו, בבחינת "כחותם על לבך" כנ"ל. ואז בשעת השנה האמונה נצטמצמה ונתקטנה בסוד נקדה ויורדת לכל העולמות התחתונים לברר נצוצות משם כנ"ל, הינו שהצדיק מכרח להפיל את עצמו לתוך בחינת שנה ולסלק המחין שלו. ואז הוא מברר על-ידי בחינת האמונה שלו נצוצות רבות מעמקי הקלפות, שהם כמה

לקוטי הלכות תפלין ה' ארחתים תמה

וכמה נשמות של אותן שנפלו בעונותיהם ונתרחקו מהשם יתברך כל אחד כפי מה שנתרחק בעונותיו, רחמנא לצלן, שבשבילם מכרח הצדיק להוריד את עצמו אליהם ולסלק את דעתו כדי להכניס בהם אמונה שלמה, כדי לקרבם אל האמונה הקדושה להחזירם להשם יתברך, שכל זה הוא בחינת שנה של הצדיק, כמובן בדברי רבנו ז"ל במקום אחר. שמה שעוסק לדבר עם העולם שיחת חלין וספורי מעשיות, כל זה הוא בחינת שנה אצלו. והכל הוא בשביל להגביה ולהרים את העולם לקרבם להשם יתברך.

כי מעצם המח של הצדיק אי אפשר לקבל, על-כן הוא מכרח לסלק דעתו ולהקטין את עצמו בסוד נקדה ולבררם ולהעלותם על-ידי נקדת האמונה לבד, ואחר כך כשנתעורר מהשנה עם כל הנצוצות והנשמות שהגביהם ועוררם להשם יתברך, צריכים לעסק בתורה ותפלה ועבודת השם יתברך עד שזוכים לעלות למקומם בסוד תפלה של יד, שהוא בחינת כנסת ישראל שיושבת בזרוע שמאל כנ"ל. ואז כל הרשימו של כל המחין של כלל ישראל שנסתלקו מהם שכלם נשארו בלב הצדיק בחינת "פחותם על לבך", הוא מאיר הכל באותה נקדת האמונה שלו שעלתה עם כל הברורים שהם נשמות הבעלי תשובה שהגביהם

וְהַחֲזִירֵם לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, הֵינוּ שְׂמַאִיר בָּהֶם דַּעַת וְשִׁכְל
 כְּדֵי לְחַזְקֵם בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, כְּדֵי שְׂיִתְחַזְּקוּ בְּעִבּוּדָתָם
 וְלֹא יִסְתַּכְּלוּ עַל מְנִיעָה וְהִסְתָּה שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר וְשִׂאָר
 הַמוֹנְעִים, רַק יַעֲבִרוּ עַל הַכֹּל עַל-יַדֵּי חֲזַק אֱמוּנָתָם
 שְׁנִיתְחַזְּקָה בְּיֹתֵר עַל-יַדֵּי הַדַּעַת שֶׁהָאִיר בָּהֶם בְּסוּד
 תְּפִלִּין שֶׁל יָד כַּנִּלְכָּד.

וְעַל-יַדֵּי זֶה נִמְתָּק יָד כְּהָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הַמְּנִיעוֹת
 וְהַהִסְתּוֹת וְכוּ' שְׁנִמְשָׁכִין הַכֹּל עַל-יַדֵּי בְּחִינַת
 גְּבוּרוֹת וְדִינִים, בְּחִינַת יָד כְּהָה כַּנִּלְכָּד, כִּי עַל-יַדֵּי חֲזַק
 הָאֱמוּנָה עוֹבְרִים עַל הַכֹּל כַּנִּלְכָּד עַד שֶׁאֵין יָכוֹל לְהַפִּיל
 אוֹתָם שׁוּם דָּבָר, כִּי הוּא מֵאִיר בָּהֶם הַדַּעַת שֶׁל הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁיִּדְעוּ שֶׁהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם וְאֵין שׁוּם
 מְנִיעָה בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְשַׁבְּרָהּ. וְאֵין שׁוּם יְאוּשׁ
 בְּעוֹלָם, כִּי אֵין יְרִידָה בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְעֲלוֹת מִשָּׁם
 וְכוּ' כַּנִּלְכָּד. וְעַל-יַדֵּי-זֶה מְחַזְּקֵם וּמְעוֹרְרֵם בְּאֱמוּנָה עַד
 שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁבְּעוֹלָם
 וְנִתְקַרְבִּים לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ וּמִתְחִילִין בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי
 הוּא מְכַנֵּס בָּהֶם אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַרְיֵכַת
 אֲפִים, לְעֵבֵר עַל כָּל הַמְּעַכְּבִים וְהַמוֹנְעִים וְהַבְּלָבוּלִים
 שֶׁבְּעוֹלָם כַּנִּלְכָּד. שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּלְכָּד וְאֲזִי
 כְּשֶׁהַצַּדִּיק רוֹאֶה שֶׁבְּחִינַת נִקְדַּת הָאֱמוּנָה הַצְּלִיחָה וְגַם
 עֲשֵׂה פְרִי, שֶׁכָּבֵר קִבְּלָהּ הַמַּחֲזִין וְהַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת

לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים תמו

תפלין של יד, דהינו שהוא רואה שפבר עלתה בידו והועילה יגיעתו וטרחתו, כי זכה להאיר הדעת בהנפשות שהעלם וקרבים להשם יתברך עד שהם חזקים באמונתם לעמד על עמדם ולעבר על כל המניעות שבעולם וכו' כנ"ל, אזי הצדיק בעצמו מתקנא בתלמידיו שרואה שקבלו מחין ודעת אמתית ממנו, אזי הוא מתקנא בהם בבחינת 'ומתלמידי יותר מכלם', שעל-ידי התלמידים שהאיר בהם המוח והדעת של האמונה הקדושה, שהיא בחינת כנסת ישראל, בחינת תפלין של יד כנ"ל, על-ידי-זה הוא מתקנא בהם. ונזכר בעצמו היכן המחין שלו, ואזי מחזיר לעצמו הרשימו של המחין שלו שנסתלקו בשעת השנה, ואזי מקבל הרשימו זאת שנתחדשה בחדוש נפלא, שזהו בחינת תפלין של ראש כנ"ל. וכן מבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר שבתחלה מוריד הצדיק את עצמו כדי לקרב נפשות ואחר כך חוזר למעלתו בתוספת הארה וכו', הינו כנ"ל.

ומשני בחינות אלו, שהם: המחין של הצדיק בעצמו והמחין של האמונה שמכניס בכנסת ישראל, שהם הנפשות שמקרבן להשם יתברך. משם נמשכין בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד לכל אחד ואחד, כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות כידוע. וזה בחינת

(תהלים ע, א) "לְמַנְצַח לְדוֹד לְהַזְכִּיר". 'לְהַזְכִּיר' אֶת עֲצֻמוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם: מָשַׁל לְמֶלֶךְ שֶׁכָּעַס עַל צֵאנוֹ וְכוּ' אַחַר זְמַן הַחֲזִיר אֶת הַצֵּאן וְכוּ', עֵינַי שֵׁם, הִינּוּ כַּנ"ל. שְׁבַתְחֻלָּה מִזְכִּיר הַצְדִּיק אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּחְזְרוּ לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהוֹעִילָה תְּפִלָּתוֹ וַיִּגְיַעְתּוֹ וְהִחְזִיר אֶת יִשְׂרָאֵל לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי מִזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ כַּנ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת זְכָרוֹן כַּנ"ל:

(כו) וְעַל-כֵּן הַמַּחִין שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הֵם בְּחִינַת "אֶהְיֶה הַגּוֹיָה אֶהְיֶה" שְׁעוֹלִים 'חיים' כַּנ"ל, כִּי 'אֶהְיֶה' הוּא בְּחִינַת עֲבוּר, כְּמַבְאָר בַּפְּנוּנוֹת, כִּי מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (בְּסִימָן ו') שְׁאֶהְיֶה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת 'אֲנֵא זְמִין לְמִיְהוּי', כִּי קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה עֲדִין אֵין לוֹ הַגּוֹיָה כָּלֵל, רַק כְּשֶׁמִּתְחִיל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה אָז הוּא בְּבְחִינַת 'אֶהְיֶה', בְּחִינַת אֲנֵא זְמִין לְמִיְהוּי, כִּי אָז הוּא מִתְחִיל לְהִזְמִין וּלְהַכִּין אֶת עֲצֻמוֹ שֶׁיְהִיָּה לוֹ הַגּוֹיָה בְּעוֹלָם, עֵינַי שֵׁם. וְאִיתָא שֵׁם שְׁצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה וְכוּ', עֵינַי שֵׁם. וְאִפְלוּ הַצְדִּיק שֶׁכָּבֵר עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אַךְ-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּכָל עֵת עַל הַשְּׂגָה הָרֵאשׁוֹנָה, כִּי בְּכָל עֵת הוּא בָּא עַל הַשְּׂגָה חֲדָשָׁה. וְאֲזַי הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֶהְיֶה' עַל הַשְּׂגָה שֶׁל אֶתְמוֹל

שְׁהַתְּגַשֵּׁם אֶת רוּמָמוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְכוּ', שְׁזֵהוּ בְּחִינַת שַׁבָּת,
 בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא כְּלוּ שַׁבָּת כְּלוּ תְּשׁוּבָה וְכוּ',
 עֵינ שָׁם.

נמצא, שֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֵת הוּא תָּמִיד בְּבְחִינַת 'אֶהְיָה', כִּי
 בְּכָל פַּעַם וּפַעַם הוּא בָּא עַל מַחִין חֲדָשִׁים
 וּמִתְחִיל לְהַשִּׁיג אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁגָּה חֲדָשָׁה וּמַחִין
 חֲדָשִׁים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת חַיִּים אֲרַכִּים הַנִּ"ל, בְּחִינַת חַיִּים
 חֲדָשִׁים שְׁמִתְחִיל לְחִיּוֹת בְּכָל פַּעַם, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת
 'אֶהְיָה', כִּי בְּכָל יוֹם הוּא בְּבְחִינַת 'אֶהְיָה', בְּחִינַת 'אֲנָא
 זְמִין לְמִיְהוּי'. כְּאִלּוּ עֲדִין לֹא הִתְחִיל לְחִיּוֹת כָּלֵל, וְלֹא
 הָיָה לוֹ עֲדִין שׁוֹם הַיְוָה בְּעוֹלָם כָּלֵל. רַק עֲתָה הוּא
 מִתְחִיל לְחִיּוֹת וּלְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ שִׁיְהִיָּה לוֹ הַיְוָה בְּעוֹלָם,
 שְׁזֵהוּ בְּחִינַת 'אֶהְיָה' כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם
 בְּבְחִינַת חַיִּים אֲרַכִּים הַנִּ"ל שֶׁל הַצַּדִּיק שְׁמִתְחִיל בְּכָל
 פַּעַם לְחִיּוֹת מִחֲדָשׁ בְּמַחִין חֲדָשִׁים כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן הֵם
 בְּבְחִינַת "אֶהְיָה הַיְוָה אֶהְיָה" שְׁעוֹלָה 'חַיִּים', הֵינּוּ שֶׁבְּכָל
 יוֹם הוּא בְּבְחִינַת אֶהְיָה, בְּחִינַת עֲבוּר, בְּחִינַת 'אֲנָא זְמִין
 לְמִיְהוּי'. שְׁמִתְחִיל לְחִיּוֹת מִחֲדָשׁ בְּמַחִין וְחִיּוֹת חֲדָשׁ
 כְּאִלּוּ עֲדִין לֹא הָיָה לוֹ הַיְוָה וְחִיּוֹת כָּלֵל כַּנִּ"ל. וְאַחַר כֵּן
 נִמְשָׁכִין לוֹ עַל-יְדֵי זֶה מַחִין חֲדָשִׁים גְּמוּרִים, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת הַיְוָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּחִין, כְּמִבְּאֵר בְּפִנּוֹת, עֵינ
 שָׁם. וְתַכְּף כְּשִׁזּוּכָה לְקַבֵּל אֵלּוּ הַמַּחִין הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם

החיים, אחר כף הוא חוזר ומסלק אלו המחין ולא נשאר לו רק הרשימו. ואזי הוא חוזר ומתחיל להתדבק להשם יתברך ולהתגעגע אליו שיזכה עוד למחין חדשים גדולים עוד יותר ויותר, שזה בחינת 'אֶהְיָה' שני, בחינת 'אָנָּא זְמִין לְמִיָּהוּי' וכו' כנ"ל.

וזהו "אֶהְיָה הוּיָה אֶהְיָה", כי הוא נשאר תמיד בבחינת אֶהְיָה, בחינת 'אָנָּא זְמִין לְמִיָּהוּי', כי תכף שמקבל המחין, שהם בחינת הוּיָה, תכף הוא חוזר ומתחיל להתגעגע להשם יתברך בבחינת 'אֶהְיָה אָנָּא זְמִין לְמִיָּהוּי', כאלו עדין לא הָיָה לו הוּיָה כָּלֵל וְכֵן לְעוֹלָם כַּנ"ל. ועל-כן אלו השלשה שמות: "אֶהְיָה הוּיָה אֶהְיָה" עולים 'חיים', פי זה עקר החיים בבחינת חיים ארפים הנ"ל, דהינו שמתחיל לחיות בכל פעם וכנ"ל באריכות, אבל המחין של כנסת ישראל, שהם בחינת תפלין של יד, הם בבחינת "אֶהְיָה הוּיָה אֶדְנִי", פי הם צריכים גם כן בכל יום להתחיל מחדש בבחינת אֶהְיָה אָנָּא זְמִין לְמִיָּהוּי כַּנ"ל. ואחר כף מקבלין המחין שלהם, שהם בחינת הוּיָה כַּנ"ל, ואחר כף כשנסתלקין המחין שלהם, נשארין בבחינת 'אֶדְנִי', שהוא בחינת מלכות אמונה, שמאמינים בהשם יתברך שהוא אדון כל, פי זאת הבחינה של 'אֶדְנִי', שהיא בחינת האמונה צריכה להשאר תמיד, פי זאת הנקדה אינה נסתלקת לעולם, פי

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים תנא

בְּהִכְרַח שִׁישְׁאָר בְּחִינַת רְשִׁימוֹ שֶׁל מַחֵי הָאֲמוּנָה. כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדָתָם כַּנִּלְיָא, כִּי עֲקָר הִתְחַדְּשׁוּת הַמַּחִין שֶׁל הָהֶמוֹן עִם הוּא, כְּדֵי שִׁישְׁאָרוּ בְּאֲמוּנָה חֲזָקָה שְׁנֵיהֶם עֲקָר חִיּוּתָם, כִּי הוּא יְסוּד הַכֹּל.

וְעַל-כֵּן הָרְשִׁימוֹ שֶׁלָּהֶם נִשְׁאָרַת בְּבְחִינַת 'אֲדֹנָי', שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה שְׁמֵאֲמִינִים בְּאֲדוֹן כֹּל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַדְּשִׁים הַמַּחִין שֶׁלָּהֶם וְזוֹכִין לְעִבּוֹר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְכוּ' כַּנִּלְיָא, אֲבָל הַמַּחִין שֶׁל בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשִׁי, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּחִין שֶׁל הַצַּדִּיק, הֵם נִשְׁאָרִים בְּבְחִינַת 'אֶהְיָ', כִּי הוּא זוֹכֵה בְּאֲמַת לְחַיִּים אֲרַכִּים הַנִּלְיָא שֶׁמֵתְחִיל בְּכָל פַּעַם לְחִיּוֹת מִחֲדָשׁ וְכוּ' ל. וְזֶה בְּחִינַת "אֶהְיָ אֲשֶׁר אֶהְיָ", זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הַנִּלְיָא. שֶׁבְּכָל פַּעַם מֵתְחִיל לְחִיּוֹת מִחֲדָשׁ בְּבְחִינַת 'אֶהְיָ' הַנִּלְיָא. וְזֶהוּ אֶהְיָ אֲשֶׁר אֶהְיָ, אֶהְיָ דָּא אֲנָא זְמִין לְמִיְהוּי, שֶׁמֵתְחִיל לְחִיּוֹת וּלְקַבֵּל מַחִין חֲדָשִׁים בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּלְיָא. וְזֶהוּ 'אֲשֶׁר ר', אוֹתִיּוֹת 'רָא"ש', שֶׁהֵם הַמַּחִין בְּחִינַת הַגּוֹיָה כַּנִּלְיָא. וְאַחַר כֵּן הוּא חוֹזֵר לְחִיּוֹת בְּבְחִינַת 'אֶהְיָ', כִּי מֵתְחִיל לְהִשְׁתַּוְּקֵק לְחִזּוֹר וּלְקַבֵּל חִיּוֹת וּמַחִין חֲדָשִׁים עוֹד יוֹתֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶהְיָ שְׁנֵי הַנִּלְיָא כַּנִּלְיָא.

נִמְצָא, שֶׁ"אֶהְיָ אֲשֶׁר אֶהְיָ" הוּא בְּחִינַת 'אֶהְיָ' הַגּוֹיָה אֶהְיָ הַנִּלְיָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, כִּי זֶה הַשֵּׁם

"אֵהְיָה אֲשֶׁר אֵהְיָה" גָּלָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם (בשמות ג, יד) שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּל. וְכֵן אֶצֶל כָּל אָדָם בְּעֶצְמוֹ צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ שְׂתִי בְּחִינֹת מַחִין הַנִּל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל יָד וּתְפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, כִּי כְּשֶׁהַמַּחִין נִסְתַּלְקִין מִמֶּנּוּ, אֲזִי עַל-יְדֵי הַרְשִׁימוֹ שֶׁל הָאֱמוּנָה שֶׁנִּשְׁאַרָה בְּלָבוֹ, עַל-יְדֵי זֶה הוּא חוֹזֵר וּמְמַשִּׁיךְ דַּעַת וּמַחִין לְעֶצְמוֹ, לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה יִתְרָה, לְחֹזֵר וּלְהִתְחִיל בְּעִבּוּדַת ה' שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל יָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה מְלָכוּת כַּנִּל. שֶׁהַשְּׂמוֹת עוֹלָיִם יב"ק, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּק"י, בְּחִינַת מַעֲבַר יב"ק הַנִּל שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְכַנִּל. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁזּוֹכֶה לְבְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל יָד, דֵּהִינּוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה וּלְבַלִּי לְהַנִּיחַ לְהַפִּיל אֶת עֶצְמוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, אַחַר כֵּן הוּא מִתְקַנָּא בְּעֶצְמוֹ וְחוֹזֵר וּמְמַשִּׁיךְ לְעֶצְמוֹ מַחִין גְּדוֹלָיִם מִמֶּשׁ לְהִתְחַזֵּק לְעֵלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, לְחִיּוֹת בְּכָל פַּעַם חִיּוֹת חֲדָשׁ, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ שֶׁהַשְּׂמוֹת הֵם: "אֵהְיָה הוֹיָה אֵהְיָה" בְּחִינַת חַיִּים וְכַנִּל וְהֵבֵן הֵיטֵב:

כז) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין דְּרַשׁ"י וּתְפִלִּין דְּרַבְּנּוּ תָם וּמְבָאָר בְּפָנּוֹת, שֶׁתְּפִלִּין דְּרַבְּנּוּ תָם הֵם מַחִין גְּדוֹלָיִם בְּיוֹתֵר וְשֵׁם הַגְּבוּרֹת יוֹצֵאִין קֹדֶם הַחֲסָדִים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת הַצְּרוּף שֶׁל הַתְּפִלִּין דְּרַבְּנּוּ תָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'יהה"ו', בְּחִינַת 'קדש' וְהָיָה כִּי יִבְיָאָד', וְהָיָה אִם שָׁמַע' וְכוּ'

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תנג

ותפלין דרש"י הם בחינת הויה כסדר, בחינת חסדים קדם לגבורות וכו', עין שם. כי בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת הרחמים ושתפו למדת הדין, הדא הוא דכתיב (בראשית ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים".

וזה ידוע, שעקר היצר הרע והסטרא אחרא נמשך מבחינת גבורות ודינים שנמשכין מתחלת הצמצום של החלל הפנוי. ושבירת היצר הרע נמשך מבחינת מדת הרחמים ושתפו למדת הדין, שעל-ידי זה יש פח לשבר היצר הרע ולהפכו אל הקדשה, שזהו בחינת מה שהצדיקים מהפכים מדת הדין למדת הרחמים. ועל-כן בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין לבד, כי רצה שיתגבר האדם בעבודתו כל פה, עד שיהיה לו פח לשבר היצר הרע בעצמו שבא ממדת הדין בלי סיוע דלעלא, אבל השם יתברך ראה כי אי אפשר להעולם להתקיים בזה, על-כן הקדים מדת הרחמים למדת הדין, שמזה נמשך מה שהשם יתברך ברחמיו מרחם על העולם בכל עת, ושולח להם הרהורי תשובה, ומסייע אותם לשבר את היצר הרע שהוא מבחינת מדת הדין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל:): 'בכל יום יצרו של

אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו. בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, זה נמשך מבחינת 'בתחלה עלה במחשבה לברא במדת הדין'. שנה הדין מתעורר בכל יום ורוצה חס ושלום, לנהג העולם בבחינה זאת. ומשם מתעורר ומתגבר היצר הרע שנמשך משם בכל יום ויום, אך 'אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו', כי השם יתברך מרחם תכף ומקדים מדת הרחמים למדת הדין, שזהו בחינת העזר והסיוע שפסיע להאדם בכל יום לשבר את היצר הרע שהוא ממדת הדין פנ"ל, כי העזר והסיוע נמשך מבחינת ראה שאין העולם מתקיים עמד והקדים מדת הרחמים למדת הדין פנ"ל, אבל יש צדיקים גדולים כל כך שאין צריכין סיוע מלעילא, והקדוש ברוך הוא מתנהג עמם בתחלה במדת הדין, והם עומדים בכל הנסיונות וסובלים כל מיני יסורים וצרות הנמשכין ממדת הדין ונשארים על עמדם. עד שזוכין למה שזוכין, כמו שכתוב באברהם והאבות: "האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו" (בראשית מח, ט). 'האלהים' דיקא, שהוא בחינת מדת הדין שהלך מעצמו בלי סיוע דלעלא, כמו שפרש רש"י בפרשת נח.

וזהו בחינת כל היסורים שהצדיקים סובלים, כמו שכתוב (תהלים יא, ה): "ה' צדיק יבחן". 'כפשתני

לקויטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים תנה

הנה כל מה שיודע שפשתנו יפה הוא מקיש עליה ביותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה פרשה לב) וכמו שכתוב (משלי ג, יב): "כי את אשר יאהב ה' יוכיח" וכו'. כי הם ממתיקים הדין בשרשו בתחלת המחשבה הנ"ל, כי הם מאמינים ויודעים שהיסורים והדינים בעצמן הם טובות גדולות. ועל-ידי-זה באמת הם זוכים לעלות ולכלל בתחלת המחשבה, שזהו בחינת רבי עקיבא שסרקו את בשרו במסרקות של ברזל ושאל משה רבנו, עליו השלום: זו תורה וזו שכרה?! והשיב לו השם יתברך: 'שתוק! כך עליה במחשבה'. כי יסורים של צדיקים כאלו בחינת רבי עקיבא וחבריו, הם נמשכין מתחלת המחשבה שרצה השם יתברך לברא את העולם במדת הדין כדי שיזכו לעמד בנסיון בלי סיוע דלעלא כנ"ל. כדי שיזכו הכל לכלל בתחלת המחשבה, אבל ראה שאין העולם מתקיים, על-כן הקדים מדת הרחמים וכו'. ואז יש כח לכל לשבר היצר הרע על-ידי סיוע דלעלא, שהוא בחינת מדת הרחמים כנ"ל, אבל הצדיקים גדולים כמו רבי עקיבא וחבריו כנ"ל, הם עובדים השם יתברך כמו שעלה בתחלת המחשבה, דהינו במדת הדין לבד, דהינו שסובלים כל מיני יסורים ועומדים בכל הנסיונות והקטרוגים שהכל נמשך ממדת הדין, והם משברין הכל בעצמן כנ"ל, ועל-ידי-זה זוכין באמת לעלות

תנו לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים

ולכלל בתחלת המחשבה, שזהו בחינת 'שתוק, כף ע'לה
במחשבה' כנ"ל:

כח) כי עקר הדין נמשך מתחלת הצמצום של הקלל
הפנוי וכו' פידוע. ומבאר בדברי רבנו ז"ל
בהתורה "בא אל פרעה" (בסימן סד), שחלל הפנוי הם
בחינת הקשיות שאי אפשר לתרצם וכו', עין שם כל
זה היטב. אבל הצדיק הגדול בחינת משה, יכול לכנס
גם באלו הקשיות, שהם בחינת חלל הפנוי וכו', עין
שם. וזהו בחינת הנ"ל שהצדיק עולה בתחלת
המחשבה שהוא תחלת הצמצום של חלל הפנוי שממש
שרש הדין. וזוהו לעמד שם בנסיון ולסבל כל היסורים
והדינים, ועל-ידי-זה הוא זוכה להשיג סוד חלל הפנוי
לידע שגם שם נעלם ונסתר השם יתברך בדרך נפלא
ונורא שאי אפשר להשיג וכו', כמו שכתוב שם, עין
שם בהתורה "בא אל פרעה" הנ"ל.

וזהו בחינת תפלין דרבנו תם, שהם בחינת מחין
גבוהים יותר, ששם הגבורות קודמין לחסדים
שנמשכין מבחינת הצדיקים הגבוהים הנ"ל. שהשם
יתברך מתנהג עמהם כמו שעלה בתחלת המחשבה.
ועל-כן הם זוכים באמת לכלל בתחלת המחשבה
ולהמתיק הכל בשרשו וכנ"ל.

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תנו

וזהו בחינת שהגבורות קודמין לחסדים, כי הם יכולים לקבל הגבורות בעצמן קדם החסדים, שזהו בחינת ההנהגה שעלה במחשבה תחלה כנ"ל, כי הם זוכים אפלו על-ידי מדת הדין בעצמו, כי סבלו יסורים גדולים ונבחנו, עד שהם זוכים גם על פי מדת הדין בעצמן וכנ"ל. אבל תפלין דרש"י החסדים קודמין לגבורות, זהו בחינת הקדים מדת הרחמים ושתף למדת הדין, שזהו עקר ההנהגה של כל העולם כנ"ל.

ועל כן עקר התפלין הם של רש"י שמניחין אותם רב העולם, כי עקר הנהגת העולם וקיומו הוא על-ידי בחינה זו לבד כנ"ל, רק מי שרוצה לקדש את עצמו בתוספת קדשה, הוא צריך להניח גם תפלין דרבנו תם כדי לקבל הארה גם מהצדיקים הגבוהים הנ"ל שזכו לעלות לתחלת המחשבה ולהמתיק כל הדינים בשרשם ממש וכו' כנ"ל, כי מהם אנו יכולין לקבל קדשה יתרה. ועל-כן כל מי שרוצה לקרב את עצמו להשם יתברך, להמשיך על עצמו תוספת קדשה, צריך להניח תפלין דרבנו תם, כמו שהזהיר רבנו ז"ל את אנשיו להניח תפלין דרבנו תם, כי כל ההתרחקות מהשם יתברך נמשך מהיצר הרע ששרשו ממדת הדין שנמשך מחלל הפנוי הנ"ל.

ועל-כן עקר תוספת קדשה נמשך על האדם על-ידי

תפלין דרבנו תם, שנמשכין מבחינת הצדיקים הנ"ל העולים לשם לבחינת שרש הדין של בחינת חלל הפנוי וממתיקין הכל בשרשם, שעל-ידי זה נמשך כח על כל הרחוקים לשבר ולבטל היצר הרע שנמשך משם כנ"ל:

(כט) ועל-כן עכשו בעקבות משיחא בסוף הגלות, צריכים לזהר מאד להניח תפלין דרבנו תם כמו שהזהירו כל הצדיקים אמתיים שהיו בימינו, כי עכשו התגבר הבעל דבר מאד מאד מחמת שרואה שקרוב לבא קצו, על-כן הוא מתגבר מאד. כמו שני בני אדם הנלחמים זה עם זה פשרואה שמתגבר כנגדו וכמעט שיפל, אזי הוא מתגבר בכל כחו להפיל את שכנגדו. וכמו שאמר החכם: 'אין גבור כמתיאש'. כי הגלות הוא בחינת עבוד וכשיוצאין מן הגלות זהו בחינת לידה כמו גאלת מצרים שנקראת לידה, כמו שכתוב (יחזקאל טז, ד): "ומולדותיך ביום הולדת אותך" וכו'. וכן בגאלה אחרונה כתיב (ישעיה סו, ח): "כי חלה גם ילדה ציון את בניה". וכמו שכתוב (שם, פסוק ט): "האני אשביר ולא אוליד". ועל-כן בסוף הגלות מתגבר הגלות ביותר, כמו שהיה במצרים, כמו שכתוב (שמות ה, כג): "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה" וכו'. וכמו שכתוב (שם ט): "תכבד העבודה" וכו'. זה בחינת קשוי הולדה, בחינת (שם יג, טו) "ויהי כי הקשה

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תנט

פרעה לשלחנו". וכן כל היסורים והצרות שסובלים עכשו בסוף הגלות האחרון הזה, הם בחינת "חבלי לידה" כמו "הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה" וכו'.

ועקר התגברות הגלות שמתגבר עכשו חס ושלום, הוא מה שהבעל דבר מתגבר מאד על נפשות ישראל לרחקם מהשם יתברך, שזהו עקר גלות וצרות הנפש, כי חוץ מזה הכל הבל וכמבאר במקום אחר. ועקר הצרה מה שמתגבר הבעל דבר להכניס בפירות ואפיקורסות בעולם חס ושלום, וכמו שאמר רבנו ז"ל שהולך אפיקורסות גדול בעולם. וכמו שרואין בחוש. שלא היתה כזאת מימי עולם, אפיקורסות כזאת בישראל כמו עכשו בעוונותינו הרבים, שרבו המתפרצים בעם ללמד את נערי בני ישראל חכמותיהם ולשונותיהם וכו' וכבר דברנו מזה במקום אחר. וכל התגברות הבעל דבר שמתגבר עכשו זהו בחינת חבלי של משיח, בחינת חבלי לידה פנ"ל. וכל פחו נמשך משרש הדין של בחינת חלל הפנוי פנ"ל.

ועל-כן עכשו אין כח לעמד כנגדו כי אם בכח הצדיקים אמתים הגדולים מאד הנ"ל. שיכולים לכנס לשם לתוך בחינת חלל הפנוי ולהמתיק הדין שם בשרשו, שעל-ידי-זה נתבטל כל כח היצר הרע של כל באי עולם שנמשך משם, על-כן צריך כל

אחד לזהר להניח תפלין דרבנו תם שהם נמשכין מבחינת מחין של הצדיקים הגדולים הנ"ל, כדי לקבל פח מהם לשבר את היצר הרע שמתגבר עכשו מאד שנמשך משם וכנ"ל:

(ל) פי עקר קשוי הולדה נמשך מבחינת עמלק, פמוכן בדברי רבנו ז"ל (סימן קלה) על פסוק (שמואל-א טו, לג): "וישסף שמואל את אגג וכו'. עין שם מה שכתוב שם על פרוש רש"י: חתכו לארבע וכו', על-ידי-זה נפתח רחמה של המקשה לילד וכו', עין שם; שהיא בחינת הפירות והאפיקורסות הנמשך מחלל הפנוי ועל-כן נקרא ראשית, כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק". פי חלל הפנוי קדם לעולם, פי בלא זה לא היה מקום לבריאת העולם, כמבאר היטב כל הענין בהתורה "בא אל פרעה" (בסימן סד), עין שם היטב. ומשם, מבחינת חלל הפנוי, נמשך הקלפה הקודמת לפרי, ועל-כן נקרא עמלק "ראשית", מחמת שכחו נמשך מחלל הפנוי שהיא ראשית וקודם לעולם שמשם בחינת הקלפה הקודמת לפרי כנ"ל.

וזהו בחינת הבכורה של עשו שהיא עמלק הינו כנ"ל. כי נמשך מבחינת הקלפות הנמשכין מחלל הפנוי שקדם להעולם. ועל-כן השתדל יעקב לקח הבכורה מעשו, כי באמת השם יתברך קדם לכל, כי הוא יתברך

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תסא

ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין והוא יתברך בעצמו
ברא את החלל הפנוי, כדי שיהיה מקום לבריאת
העולם כנ"ל. ועל-כן ישראל על-ידי אמונתם בהשם
יתברך שקדם לכל, הם עוברים על כל החכמות
והכפירות והאפיקורסות הבאים מחלל הפנוי, כי הם
מאמינים שגם בהחלל הפנוי בעצמו נעלם השם יתברך,
כי הוא יתברך קדם לכל וכמבאר בהתורה הנ"ל,
שעל-כן נקראים ישראל עבריים על שעל-ידי אמונתם
באלקי העבריים הם עוברים על כל החכמות הבאים
מחלל הפנוי. ועל-כן באמת ישראל הם בכורים באמת,
כמו שכתוב (שמות ד, כב): "בני בכרי ישראל". כי עוברים
על-ידי אמונתם על החלל הפנוי, ומאמינים בהשם
יתברך בעצמו שהוא ראשון וקודם לכל כנ"ל.

ועל-כן לקח יעקב הבכורה מעשו, כי מתחלה בהכרח
היה שתהיה הבכורה אצל עשו, כי הקלפה
קדמה לפרי, כי הבכורה שלו נמשך מחלל הפנוי שקדם
לעולם, אבל יעקב על-ידי אמונתו זכה לעבור את החלל
הפנוי ולהאמין ולכלל בהשם יתברך שקדם לכל.
ועל-כן אחר כך בטל את הבכורה של עשו, שהוא
בחינת ראשית גוים עמלק, וזכה לקח הבכורה לעצמו,
עד שזכה שזרעו יהיו נקראים כלם בכורים, כמו
שכתוב: "בני בכורי ישראל" וכנ"ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת מַכַּת בְּכוֹרוֹת דִּיקָא בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְאִזּוּ נִתְקַדְּשׁוּ בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה עֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי כָּל הַגְּלִיּוֹת שְׁפִלוּלִים בְּגִלוֹת מִצְרַיִם נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי זְהֵמַת עֲמֶלֶק, שֶׁהוּא עֶקֶר זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק" שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים כָּל הָאֲרָבַע מַלְכֵי־יָוֵן, שֶׁהֵם כָּל הַגְּלִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַכִּינָא" (בְּסִימָן ל') וְגַם שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם הוּא אָדוּם, שֶׁהוּא עֵשׂוֹ, כְּמוֹכָא. וְכָל עֶקֶר קִשְׁיוֹת וְכִבְדוֹת לֵב שֶׁל פְּרַעֲהַ שְׁלֵא רָצָה לְהַנִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְצֵאת נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ הַנְּמִשָּׁךְ מִחֲלָל הַפְּנוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲמֶלֶק. וְכְמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם רַבֵּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק: "בֹּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ". שֶׁפְּרַעֲהַ הוּא בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ כְּבִדּוֹת לְבוֹ, בְּחִינַת (שְׁמוֹת יג, טו) "וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פְּרַעֲהַ לְשַׁלְּחֵנוּ" וְכוּ', בְּחִינַת קִשְׁוֵי הוֹלָדָה כַּנ"ל, עַל-כֵּן "וַיַּהֲרֹג ה' כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" כִּדִּי לְהַכְנִיעַ בְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחֲרָא הַנְּמִשָּׁךְ מִבְּכוֹרָה שֶׁל עֵשׂוֹ בְּבְחִינַת "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק", מִבְּחִינַת הַכְּפִירוֹת הַנְּמִשָּׁכִין מִחֲלָל הַפְּנוּי שֶׁקָּדַם לְעוֹלָם. כִּדִּי לְהַכְנִיעַ כָּל זֶה וּלְהַגְבִּיר בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מְקַבְּלִין מִהַבְּכוֹרָה שֶׁל יַעֲקֹב שְׂזֻכָּה עַל-יְדֵי אֲמוּנָתוֹ לְעֵבֵר עַל הַחֲלָל הַפְּנוּי, לְעֵבֵר עַל כָּל הַקִּשְׁיוֹת וְהַחֲקִירוֹת הַנְּמִשָּׁךְ מִשָּׁם. וְלִדְבַק אֶת עֲצֻמוֹ בְּהַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְקוֹדֵם לְכָל, שֶׁמִּשָּׁם הַבְּכוֹרָה

דקדשה וכנ"ל. ועל-ידי-זה יצאו ישראל ממצרים, שהיא בחינת לידה, ואז נתקדשו הבכורות לתנם לכהן, שהיא מקבל קדשתו מבחינת זקן דקדשה, בחינת זקן אהרן וכו' פנ"ל, שהיא בחינת תקוני דיקנא הנמשכין על-ידי העור הנ"ל שנכלל באין סוף שקדם לכל ששם כל העולם אינו עולה כהרף עין וכו' פנ"ל. כדי לקדש הבכור, שהיא הולדה ראשונה, להמשיך עליו קדשת הבכורה של ישראל, שהיא בחינת האמונה, שעל-ידי זה עוברין על כל החכמות ומאמינים בהשם יתברך שקדם לכל.

וזהו בחינת (שם) "והעברת כל פטר רחם לה". 'והעברת' דיקא, כי על-ידי קדשת בכור זוכין להתגבר על בחינת הבכורה דסטרא אחרא שהיא בחינת חלל הפנוי וכו' פנ"ל, כי על-ידי קדשת בכור לכהן ממשכין אמונה שלמה, שעל-ידי-זה עוברין על כל החכמות וכו' פנ"ל. ועל-כן עקר התפלין הם מדברים מיציאת מצרים וקדשת בכורים ואמונה, כי הכל אחד, כי על-ידי אמונה עוברים על כל החכמות הנמשכין מחלל הפנוי, שזהו בחינת יציאת מצרים, בחינת קדשת בכורים פנ"ל. ומשם עקר התפלין, שהם התחדשות המחין והחיות, כי עקר התחדשות המחין והחיות מקבלין על-ידי אמונה, שהיא עקר החיים, כמו

שְׁפָתוֹב (מְשָׁלִי טז, טו): "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים". כַּמוּבָא
 בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ז' ל וְכַנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי אַמוּנָה שְׂמֵאֲמִינִים
 בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יֵשׁ
 מֵאֵין הַמְחַלֵּט אַחַר הָעֵדֶר הַגָּמוּר. וְכֵמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ
 חֲדָשׁ אֶת הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאֵין הַמְחַלֵּט, כְּמוֹ כֵּן הוּא מְחַדָּשׁ
 גַּם עֵתָה בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְעַקֵּר
 חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּכָל יוֹם הוּא עַל-יְדֵי הַחֲכָמָה,
 כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהֵלִים קד, כד): "כֻּלָּם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ". שֶׁהֵם
 הַמַּחֲזִין חֲדָשִׁים הַנִּמְשָׁכִין בְּכָל יוֹם לְהַפִּיר אוֹתוֹ בְּכָל
 יוֹם מִחֲדָשׁ בִּידִיעָה וְהַפְּרָה חֲדָשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 נִתְחַדָּשִׁין מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּכָל יוֹם בְּבַחֲזֵינָת "וּבְטוֹבוֹ
 מְחַדָּשׁ" וְכו'. 'אֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה', 'אֵין טוֹב אֶלָּא
 צִדִּיק', הֵינּוּ הַצִּדִּיק הָאֵמֶת זוֹכֵה לְהַשְׁגַּת הַתּוֹרָה וְהַדַּעַת
 מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַדָּשִׁין מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
 וּמַשֵּׁם עַקֵּר הַתְּפִלִּין כַּנ"ל:

לא) כִּי בְּאֵמֶת הַכֹּל אֶחָד, כִּי הוֹלֵדֶת נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל וְלַבֵּטֵל
 הַקָּשׁוּי הוֹלְדָה מִמֶּשׁ, הוּא מִמֶּשׁ בְּחֵינָת יְצִיאַת
 מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחֵינָת הוֹלְדָה כַּנ"ל. אַחַר שֶׁבֵטֵל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּחֵינָת הַקָּשׁוּי הוֹלְדָה עַל-יְדֵי הַרִיגַת בְּכוֹרֵי
 מִצְרַיִם, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינָת "וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פָרְעָה לְשַׁלַּחֲנוּ
 וַיַּהַרְגֵהוּ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" וְכו' כַּנ"ל, כִּי בְשַׁעַת
 יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחֵינָת הוֹלְדָה, אֲזַ נִתְגַּלָּה הָאֲמוּנָה

הַקְדוּשָׁה, בְּחִינַת אֲמוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׁזֵה הָעֶקֶר
שְׁנַתְגָּלָה אָז, עַל-יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים נוֹרְאִים
מְאֹד שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ אָז. וְעַל-כֵּן פָּרַעַה מְלֹךְ
מִצְרַיִם שִׁינִיקְתּוֹ מֵאֲדוּם-עַמְלֶק, שֶׁהֵם הַכַּפִּירוֹת שֶׁל חָלָל
הַפְּנוּי, רָצוּ לְעַכֵּב אֶת יִשְׂרָאֵל בַּגְּלוּת, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת קִשּׁוּי
הוֹלְדָה, בְּחִינַת "וַיְהִי כִי הִקְשָׁה פָּרַעַה" כַּנ"ל. וְעֶקֶר
הַתְּגָרוֹתֵם הָיָה עַל גְּדֹל הַתְּגָלוֹת הָאֲמוּנָה שֶׁגָּלָה מִשֶּׁה אָז
שֶׁהוּא אֲמוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם כַּנ"ל, עַל-כֵּן הִכָּה ה' כָּל
בְּכוֹרֵיהֶם שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת בְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם
הַכַּפִּירוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחָלָל הַפְּנוּי כַּנ"ל. וְכֵן בְּשַׁעַת
הוֹלְדָה מִמֶּשׁ כְּשֶׁצָּרִיכִין לְהוֹלִיד נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל. וְכָל נַפְשׁ
מִיִּשְׂרָאֵל הוּא הַתְּגָלוֹת חָדָשׁ וְדַעַת חָדָשׁ לְהַכִּיר אֶת מִי
שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, כִּי זֶה כָּלֵל שְׂאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה שְׁתֵּי פְעָמִים דְּבָר אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
שֶׁאֶפְלוּ נְשָׁמוֹת הַמְּגַלְגָּלִים אֵין אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה בְּעֶצְמָהּ
בָּאָה בְּפַעַם שְׁנִיָּה כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹשֶׂה שְׁתֵּי פְעָמִים דְּבָר אֶחָד וְאֵין מִתְגַּלְגֵּלֶת אוֹתָהּ
הַנְּשָׁמָה בְּעֶצְמָהּ כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, רַק נְשָׁמָה זֹאת עִם רוּחַ
זֶה אוֹ נַפְשׁ זֶה עִם רוּחַ זֶה וְכוּ' וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. נִמְצָא,
שֶׁהוּא עֲנִין אַחַר וְדָבָר חָדָשׁ לְגַמְרֵי וְכוּ', כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵי
רַבְּנוּ ז"ל.

נִמְצָא, שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁנוֹלָד נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל נוֹלָד שְׁכָל

חדש, כי עקר החיות והנפש הוא השכל, שהוא הנשמה והחיות, בחינת (איוב לב, ח) "נשמת שדי תבינם" וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (בסימן לה). הינו שנולד ונמשך נפש חדש בעולם, שהוא בחינת שכל חדש, כדי לזכות להפיר אותו יתברך בידיעה והפרה חדשה, פי בכל דור ודור נתגלה אלקותו יתברך בידיעה חדשה והפרה חדשה כפי הברורים של הנשמות שנתבררים בכל דור, פי בשביל זה השם יתברך מטריח את עצמו, כביכול, בכל דור ודור, לקיים ולהנהיג את עולמו מדור לדור, כדי לברר הנשמות ביותר מזהמת הנפש, כדי שיפירו אותו בכל דור ודור בתוספת הפרה וידיעה חדשה כפי תוספת הברור שנתברר בכל דור ודור כנ"ל, שזהו בחינת (שמות ג, טו) "זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור", בחינת 'לדור ודור נגיד גדלך' וכו'.

ועל-כן בכל עת שבא נפש חדש, שהוא בחינת שכל חדש וידיעה חדשה להפיר אותו יתברך, לגלות אמונתו יתברך יותר בעולם בבחינת (תהלים קמה, ד) "דור לדור ישבח מעשיך" וכו', אזי מתגרה בזה זהמת עמלק, שהוא זהמת הנפש. ורוצה לעכב חס ושלום ההולדה, שמזה בא חס ושלום, בחינת קשוי הולדה, כי עקר קשוי הולדה הוא על-ידי זהמת הנפש, שהוא חטא אדם הראשון, שאז נגזר (בראשית ג, טז):

לקוטי הלכות תפלין ה' ארחהיים תסז

"בעצב תלדי בנים" וכו'. וזה שאמר רבנו ז"ל שמזמור לתודה מסגל למקשה לילד לומר אותו בשבילה, כי מזמור לתודה מדבר מאמונה, כמו שכתוב (תהלים ק, ג): "דעו כי ה' הוא אלקים" וכו'. ומסיים: "ועד דר ודר אמונתו". כי עקר האמונה נתחדשה ונתחזקה מדור לדור על-ידי התחדשות הנשמות, שהם בחינת שכליים חדשים בהפרת אלקותו יתברך, על-כן על-ידי-זה מבטלין קשוי הולדה, כי עקר בטול קשוי הולדה היא על-ידי אמונה.

ועל-כן העקר הוא תפלה כמו שנוהגין כל ישראל להרבות בתפלה בשביל מקשה לילד, כי התפלה היא בחינת אמונה, שעל-ידי-זה נתבטל קשוי הולדה שבא מעמלק, שהוא בחינת כפירות שרוצה למנוע חס ושלום, הולדת נפש חדשה, שעל-ידי זה יתגלה יותר אמונת חדוש העולם וכו' וכנ"ל. וזהו בחינת קדשת בכורים, כי עקר הוא הולדה ראשונה שאז עקר ההתחדשות, שאז מתגרה ביותר, על-כן צריכין לקדש הבכור לתנו לפהן וכו' פנ"ל, שעל-ידי-זה מכניעין בכור דסטרא אחרא, שהוא בחינת עמלק פנ"ל. וזהו (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדור דר". 'מדור דור' דיקא, כי הוא מתגבר בכל דור דיקא, כי הוא "מלך זקן וכסיל" ואינו רוצה בהתחדשות המחין

והחיות שנמשך על-ידי התחדשות הנשמות
 שמתחדשין מדור לדור. כי הוא כופר בחדוש העולם
 שמשם כל ההתחדשות של כל המחין שהוא בחינת
 "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית" כנ"ל.
 ועל-כן פראשיות התפלין מתחילין מהולדה בחינת 'קדש'
 לי כל בכור' כי ההולדה הוא בחינת התחדשות המחין
 והחיות כנ"ל שזהו בחינת תפלין לחדש מחו וחיותו
 בכל יום להתחיל בעבודת ה' בכל יום מחדש וכו'
 כנ"ל:

לכ) ועל-כן עכשו בסוף הגלות שאז מתגבר הבעל דבר
 ביותר, שהוא בחינת זהמת הנפש, בחינת
 קלפת המן-עמלק, שזהו בחינת חבלי משיח, שהם
 בחינת חבלי לידה ממש כנ"ל, בחינת קשוי הולדה
 כנ"ל, כי עכשו החבלי לידה וקשוי הולדה כבדים
 הרבה יותר מאד מקשוי הולדה של גאלת מצרים,
 מחמת שעכשו תהיה הגאלה אחרונה, שהיא גאלה
 שלמה שאין אחריה גלות עוד, שאז יתבטל לגמרי
 זהמת הנפש ממש וכל ישראל ישובו אל ה' באמת
 לעולם. עד שנזכה לתחית המתים, שאז יהיה חדוש
 העולם. ואז יתקיים (ישעיה כה, ח): "בלע המות לנצח"
 וכו'. ואז נחיה חיים ארפים, חיים נצחיים הנ"ל, שהם
 בחינת תפלין, בחינת עץ החיים כנ"ל.

ומחמת שרואה שקרוב לבא קצו וסופו, על-כן מתגבר
 מאד מאד ביותר כנ"ל. ועקר התגברותו הוא,
 שרוצה להפיל את ישראל חס ושלום, לידי זקנה
 ותשות כח חס ושלום, כאלו כבר חס ושלום, נזקנו
 בהגלות זה זמן רב כל כן, כמה וכמה מאות שנים, עד
 שחס ושלום, אפס תקנה חס ושלום, וכן הוא מפיל את
 כל אחד בפרטיות לבחינת זקנה כנ"ל. כאלו כבר נזקן,
 חס ושלום, במעשיו עד שאי אפשר לו לשוב, שעקר
 הגאולה תלויה בזה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ועין
 בזהר-קדוש נח ל.): ולית מלתא דא תליא אלא בתיובתא
 וכו'. ועל זה אנו מתפללים (תהלים עא, ט): "אל תשליכנו
 לעת זקנה ככלות כחנו אל תעזבנו". וכמוכא בספרים,
 שאנו מתפללים שלא נפל לידי זקנה דסטרא אחרא
 הנ"ל חס ושלום, כי הבעל דבר, בחינת המן-עמלק,
 נקרא 'זקן וכסיל' כנ"ל, כי הוא כופר בחדוש העולם
 שמשם מבחינת כפירה זאת, חס ושלום, עקר בחינת
 הזקנה דסטרא אחרא, בחינת זקן וכסיל הנ"ל. כאלו
 חס ושלום, העולם הגשמי הזה הוא ישן וזקן מכבר,
 רחמנא לצלן, מהאי דעתא שבשפתא העוקרת את האדם
 לגמרי משני עולמות עדי אויב רחמנא לישזבן, כי
 עמלק הוא זהמת הנחש שאמר לחוה: "מן העץ אכל
 וברא את העולם". כמו שפרש רש"י שם (בראשית ג, ה),
 שזה בחינת כפירה בחדוש העולם. ועל-כן על-ידי-זה

נִגְזַר מִיָּתֶה שֶׁהֵן הַפֶּךְ הַחַיִּים בְּחִינַת חַיִּים אַרְכִּים הַנִּ"ל
כַּנִּ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵלֹהֵי הַזְּקֵנִים שָׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת, שָׂאִין מוֹסִיפִין
קִדְשָׁה וְדַעַת בְּכָל יוֹם, הֵם נוֹתְנִים כַּח חֶסֶם
וְשָׁלוֹם, לְאֵלֹהֵי הַכְּפִירוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְצַח הַנְּחָשׁ,
כַּמְבֹּאֵר בְּהַתּוֹרָה "וּבִיּוֹם הַבְּכוּרִים וְאֵת הָעוֹרְבִים", עֵינַן
שֵׁם בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא (סימן ד'). כִּי הֵם בְּחִינַת אַחַת, כִּי
מֵאַחֵר שָׂאִין מוֹסִיפִין קִדְשָׁה וְנוֹתְנִים אַחִיזָה לְזִקְנָה
דִּסְטָרָא אַחֲרָא חֶסֶם וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
מִתְגַּבְּרִים כְּפִירוֹת הַנִּ"ל שֶׁל מְצַח הַנְּחָשׁ שְׁכוּפְרִים
בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת זִקְנָה דִּסְטָרָא אַחֲרָא כַּנִּ"ל.

וְכָל אֵלֹהֵי הַכְּפִירוֹת הַנִּ"ל. שְׁמֵשׁ עֶקֶר כַּח הַיֵּצֵר הָרַע
שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲכָשׁוּ מְאֹד בְּסוּף הַגְּלוּת וְכוּ' כַּנִּ"ל, כָּל
זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי הַנִּ"ל שְׁמֵשׁ נִמְשָׁכִין כָּל
הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁל הַמְּחַקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים שָׂאִי אֶפְשָׁר
לְתַרְצֵם, שְׁמֵשׁ כָּל הָאֶפִּיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת שֶׁלָּהֶם.
וּמֵשׁ נִמְשָׁךְ כָּל בְּחִינַת הַיֵּצֵרִים רָעִים שֶׁל כָּל בְּנֵי אָדָם,
כִּי שָׂרֵשׁ כָּל הַיֵּצֵרִים רָעִים הוּא בְּחִינַת 'אֶל-אַחֵר-
כְּפִירוֹת', כַּמְבֹּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, הֵינּוּ הַכְּפִירוֹת שֶׁל
חֲלָל הַפְּנוּי שְׁמֵשׁ עֶקֶר אַחִיזַת כָּל הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁבְּעוֹלָם
שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲכָשׁוּ בְּיוֹתֵר.

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תעא

על-כן צריכין לזהר להניח תפלין דרבנו תם, שהם המחין שנמשכין מהצדיקים שיכולין לכנס לשם לתוך תחלת הצמצום של חלל הפנוי ולהמתיק הדין שם ולגלות אלקותו, להודיע לבני האדם גבורותיו שגם החלל הפנוי וכל הקשיות והכפירות בעצמן נמשכין ממנו יתברך בעצמו, כי הוא מחיה את כלם בידוע, כי אי אפשר לידע ממנו יתברך כי אם על-ידי העדר הידיעה שקדמה לידיעה שהם הקשיות הנ"ל, שהם בחינת חלל הפנוי בחינת הסתלקות הדעת, שהוא בחינת אורו יתברך שסלק משם מבחינת חלל הפנוי כדי שיהיה מקום לבריאת העולם, כדי שיוכל לגלות ידיעת אלקותו בעולם, כמבאר היטב בהתורה "בא אל פרעה" הנ"ל, עין שם היטב. ועל-כן צריכין להקדים האמונה לעולם, שהוא העקר, שעל-ידי-זה משברין הקלפה הקודמת לפרי, שהוא בחינת חלל הפנוי שקדם לעולם, כי על-ידי האמונה עוברים על הכל כנ"ל.

וזהו גם כן בחינת מעברתא של תפלין, כי על-ידי התפלין, שהם התחדשות המחין שזוכין על-ידי אמונה, על-ידי-זה עוברין על הכל כנ"ל. וכשהוא חזק באמונתו ימים ושנים הרבה ועובד את ה' באמונה לבד, זוכה אחר כך לדעת ולהשיג אותו יתברך בידיעה נפלאה הבאה על-ידי אמונה, בבחינת מטי ולא מטי.

שזהו בחינת "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו", שבקש דוד המלך, עליו השלום, כל ימיו, כמו שכתוב (תהלים כז, ד): "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש" וגו'. ועל-כן עקר תקונתנו עכשו לצאת מהגלות המר הזה, ולבטל הקשוי הולדה של הגאולה שמתגבר עכשו מאד בכלליות ישראל, ובפרטיות אצל כל אחד ואחד שרוצה לכנס בדרך הקדש, עקר תקונתנו הוא על-ידי פח הצדיקים הנ"ל, שהם בחינת המחין של תפלין דרבנו תם, שהם מחין גדולים ביותר פנ"ל, על-כן צריכין עכשו לזהר ביותר להניח תפלין דרבנו תם פנ"ל. כדי לקרב הגאולה בכלל ובפרט במהרה בימינו, שיזכה כל אחד לגאולת נפשו להוציאה מהגלות המר של הבלי עולם הזה שגלכד בהם כל אחד לפי בחינתו, שצריכין לסבל חבלי לידה ממש ולסבול קשוי הולדה ממש, ובפרט בהתחלה, ולצעק פמה וכמה קלין וצעקות ונגיחות של אח ואבוי וכוי, וכמה כפילות והטיות וכוי, קדם שזוכין להוליד קדשת נפשו לגאל אותה מן גלותה, שהוא בחינת הולדה פנ"ל. וכמבאר באר היטב בתחלת התורה "וביום הבכורים ואת העורבים" הנ"ל. ועל-ידי-זה נזכה לגאולה שלמה בכלליות. ויקים במהרה בימינו (ישעיה נד, א): "רני עקרה לא ילדה" וגו' וכתיב (שם סו, ט): "האני אשביר ולא אוליד וגו' כי חלה גם ילדה ציון את בניה" במהרה בימינו, אמן:

(ג) וְזֶה שְׁנִסְמָךְ "וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל" לְמִזְמוֹר "יַעֲנֶךָ", כִּי
 מְבֹאֵר בַּפְּנּוֹת, שְׁמִזְמוֹר "יַעֲנֶךָ" (תהלים כ') אוֹמְרִים
 כְּדִי לְהוֹלִיד הַמַּחֲזִין וְהַשֹּׁפֵעַ לְהַמְשִׁיכֵם לְזֶה הָעוֹלָם.
 וְעַל-כֵּן יֵשׁ בְּמִזְמוֹר "יַעֲנֶךָ" שְׁבָעִים תִּיבִין כְּנֶגֶד שְׁבָעִים
 קָלִין שֶׁהַיּוֹלֶדֶת צְרִיכָה לְצַעֵק לְפָחוֹת קֶדֶם הַלִּידָה וְכוּ',
 הֵינּוּ כַּנִּל, כִּי הַגְּאֹלָה הוּא בְּחִינַת הוֹלָדָה שְׁבָאָה אַחַר
 הַחֲבִלִי לִידָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲבִלֵי שֶׁל מְשִׁיחַ כַּנִּל. וְעַל-כֵּן
 חֲבִלֵי לִידָה הֵם שְׁבָעִים קָלִין, כִּי עֶקֶר הַהוֹלָדָה הוּא
 הוֹלָדַת הַמַּחֲזִין לְזָכוֹת לְהַתְחַדֵּשׁ בְּעִבּוּדָתוֹ מִחֲדָשׁ
 וְלְהַתְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבוּר כְּפִדּוּעַ. וְעַל-כֵּן
 הֵם שְׁבָעִים קָלִין כְּנֶגֶד הַשְּׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַמַּחֲזִין שֶׁצְּרִיכִין לְהוֹלִיד וְלְהַמְשִׁיךְ כְּדִי
 לְהַתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ וּנְפִילָתוֹ. וְלְהַחֲזִיר לְעֲצֻמוֹ כֹּל הַשְּׁבָעִים
 פָּנִים לַתּוֹרָה שְׁאֵבֵד, וְלְחַזֵּר וְלְהַתְחִיל לְחִיּוֹת מִחֲדָשׁ, שְׁזֶה
 עֶקֶר בְּחִינַת הַגְּאֹלָה בְּפָרֹט וּבְכֹלָל כַּנִּל, בְּחִינַת (שם נט, כ)
 "וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פֶשַׁע בִּיעֲקֹב". וְלִשְׁבִי פֶשַׁע'
 דִּיקָא, שֶׁהֵם בְּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה הַמְּחַדְּשִׁים יְמֵיהֶם שֶׁעָבְרוּ
 בַּחֲשָׁף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַחִיּוֹת, בְּחִינַת (איכה ה'
 כא) "הִשְׁיבֵנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה תִּדְּשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם" כַּנִּל.
 וְעַל-כֵּן אַחַר מִזְמוֹר "יַעֲנֶךָ", שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲבִלֵי לִידָה,
 אוֹמְרִים 'וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל' כַּנִּל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

(ד) וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְכַתֵּב תְּפִלִּין עַל גְּבִי עוֹר בְּהֵמָה

טְהוֹרָה וַיִּקְא (שְׁלַחַן עֲרוּד, אֲרַח־חַיִּים, סִימָן לֵב, סְעִיף יב). כִּי הָעוֹר
הוּא בְּחִינַת הַמְדָמָה, שֶׁהִיא חִיצוֹנִיּוֹת הַשֶּׁכֶל, בְּחִינַת
לְבוּשׁ הַשֶּׁכֶל, כִּי יֵשׁ נֶפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַשְּׁלֵשָׁה אִוְרוֹת פְּנִימִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּלַת מַחִין, וְכַנְגָדוֹן
יֵשׁ שְׁלֹשָׁה פְּלִים, שֶׁהֵם בְּשָׂר וְגִידִין וְעֶצְמוֹת. וְעַל גְּבִיּוֹתָם
יֵשׁ הָעוֹר הַחוּפָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת דְּחִיצוֹנִיּוֹת,
בְּחִינַת קְטָנוֹת דְּקְטָנוֹת. (כְּמִבְּאֵר בְּעֵץ חַיִּים בְּשַׁעַר
הַחֲשֵׁמ"ל בְּאֲרִיכוֹת בְּעֵנִין הָעוֹר וְהַחֲשֵׁמ"ל. וּבְחִינַת נִגְה
בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כִּי כָּלֵם בְּחִינָה אַחַת וְיוֹנְקִים
זֶה מִזֶּה. וְשֵׁם עֵקֶר הָעֵבֹדָה שֶׁל הַבְּרוּר, לְבָרֵר וּלְזַכֵּךְ
הָעוֹר מִבְּחִינַת אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת שִׁיוֹנְקִים מִשָּׁם, כִּי עֵקֶר
הוּא בְּבְחִינַת קְלַפַּת נִגְה, הִיא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרַע, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הָעוֹר שֶׁהוּא לְבוּשׁ כָּל הַגּוּף, שֶׁבְּרוּרוֹ
עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל. לַעֲשׂוֹת מִבְּחִינַת כְּתָנוֹת עוֹר,
בְּחִינַת כְּתָנוֹת אוֹר בְּאֵל"ף וְכו', עֵינַן שָׁם וְהִבֵּן).

וְזֶה הָעוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלִי הַחִיצוֹן שֶׁל הַגּוּף, הוּא
כְּנָגֵד בְּחִינַת כַּח הַמְדָמָה, שֶׁהוּא כַּח הַחִיצוֹן שֶׁל
הַשֶּׁכֶל, בְּחִינַת לְבוּשׁ הַשֶּׁכֶל וְחִיצוֹנִיּוֹתוֹ, כִּי כַּח הַמְדָמָה
הוּא בְּחִינַת כַּח הַבְּהִמִיּוֹת, בְּחִינַת כַּח הַחַי שֶׁבְּאָדָם,
כְּמוֹבָא, שֶׁהוּא חִיצוֹנִיּוֹת הַשֶּׁכֶל. וְשֵׁם בְּבְחִינַת הַמְדָמָה
שֵׁם עֵקֶר הַבְּרוּר, כִּי הַמְדָמָה הוּא בְּחִינַת נִגְה הַנ"ל,
בְּחִינַת הָעוֹר, בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁשָּׁם עֵקֶר

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תעה

הברור כנ"ל. וכפי ברור המדמה כן זוכין לאמונה שהוא עקר שלמות תקון המדמה, כמבאר בהתורה "תקעו ג'" (בלקוטי תנינא סימן ח') ומובא לעיל בהלכות ציצית שעקר האמונה הוא בכח המדמה.

זוהי בחינת דוד ברגל רביעי של המרכבה, שהוא בחינת אות רביעי שבשם, בחינת שין של שלשה ראשים ושין של ארבעה ראשים, כי שלש אותיות הראשונות הם בחינת תלת אבהן, תלת מחין הנ"ל, בחינת שין של שלשה ראשין. ודוד הוא בחינת אות אחרונה שבשם, שהיא בחינת מלכות אמונה, שהוא כנגד תקון המדמה, שהוא בחינת אמונה, שזהו בחינת שין של ארבעה ראשין. ועקר בלבול המדמה, שהם כלל כל המחשבות זרות והרהורים רעים וחקירות וקשיות וכפירות ואפיקורסות ושאר מיני מחשבות המבלבלין ומעקמין את האדם מהשם יתברך ומצדיקי אמת, שכל זה נמשך מהמדמה שאינו מברך, כל זה נמשך מבחינת חלל הפנוי שמשם השתלשלות אחיזת כל הקלפות, שעקר אחיזתם בבחינת המדמה, שהוא בחינת עץ הדעת וכו' כנ"ל.

ועל-כן עקר כתיבת ספרי תורה תפלין ומזוזות הוא על גבי עור דיקא, כי עקר הוא לברר המדמה שהוא בחינת העור, כדי לזכות לאמונה שלמה שזוכין

על-ידי ברור המדמה שהוא העקר וכנ"ל. כי עקר ברור המדמה הוא על-ידי רוח נבואה, שהוא בחינת כלליות התורה, כמו שכתוב בהתורה "תקעו" הנ"ל. שהוא בחינת כלליות כתיבת סת"ם שהם פרשיות התורה, בחינת רוח נבואה, שעל-ידי זה עקר ברור המדמה, שהוא בחינת עור, על-פני צריכין לכתבן על גבי עור דיקא. ועל-פני צריכין לכתבן על גבי עור בהמה טהורה דיקא, כי הבהמה בעצמה היא בבחינת המדמה. ועור של בהמה, שהיא תכלית חיצוניות דחיצוניות של כלי המדמה, שהיא בחינת בהמה, על-פני שם עקר הברור. שממשיכין על-ידי כתיבת התפלין או ספרי תורה וכו', כי התפלין הם מחין גדולים כל כף שיש להם כח לברר ולתקן תכלית חיצוניות דחיצוניות. קטנות דקטנות של המדמה, שזה עקר התקון, כי כל מה שהצדיק גדול ביותר יש לו כח לברר ולתקן קטנות וחיצוניות יותר. ועל-ידי-זה נתקנים כל העולמות ועולין כל הנצוצות וכל הנשמות הנפולות, על-ידי שמבררים ומזככין תכלית הקטנות והחיצוניות שממש הנה עקר אחיזתם של הקלפות. ועכשו נתברר ונתבטל הכל על-ידי הצדיק כנ"ל.

וזהו בחינת הצדיקים הזקנים הנ"ל שהקטן שבכלם זכר חתיכת טבורו, שהוא בחינת תחלת הקטנות

לקויטי הלכות תפלין ה' ארְח־חיים תעז

וְחַתִּיכַת הַטְּבוּר, כְּשִׁזְזוּכִין לְזַכֵּךְ בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׂיִכּוֹל לְזַכֵּר מֵה שֶׁנֶּעֱשֶׂה אָז. וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן וְזִכּוּךְ הָעוֹר שֶׁהוּא הַקָּשֶׁר שֶׁבֵּין הָאֵם לְהוֹלֵד שֶׁמְקַשֵּׁר בְּהַטְּבוּר שֶׁהוּא רַק עוֹר לְבַד, כִּי הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵעוֹלָם לְעוֹלָם. הוּא רַק מִהַטְּבוּר וּלְמַטָּה, כַּמְבֹאָר הֵיטֵב בְּעֵץ חַיִּים בְּשַׁעַר הַנְּקוּדִים וּבְכַמָּה מְקוֹמוֹת. שֶׁהַתְּחִלַת עוֹלָם הַתְּחִתוֹן בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הוּא מְבַחֲינַת טְבוּרָא וּלְמַטָּה שְׁשֵׁם מִתְחִיל בְּחִינַת 'נִצַּח הוֹד יְסוּד' בְּחִינַת רַגְלֵיךְ שֶׁל עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁמִשָּׁם עָקַר הַחַיּוֹת שֶׁל עוֹלָם הַתְּחִתוֹן מִמֶּנּוּ. וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם וּמִדְרָגָא לְדְרָגָא. וְעַל-כֵּן בְּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוֹלֵד נִקְשֵׁר גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת בְּטְבוּר אִמּוֹ כִּי הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת מְדוּר לְדוּר, מֵאָב וְאֵם לְבֵן וּבֵת, הוּא מִתְחִיל מִטְבוּרָא וּלְמַטָּה.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַמְּשַׁכַּת הַמְּחִיץ שֶׁל הַזְּקֵנִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּלְעָלִינוּ הוּא עַל-יְדֵי הַזְּקֵן הַקָּטָן שֶׁבְּכֻלָּם, שֶׁהוּא הַזְּקֵן הָרֵאשׁוֹן מִמָּטָה לְמַעְלָה שֶׁסִּפֵּר שְׂזוּכָר חַתִּיכַת הַטְּבוּר כַּנִּלְעָל, כִּי מִשָּׁם עָקַר הַתְּגִלוֹת הַמְּחִיץ וְהַשְּׁתַלְשְׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת מִטְבוּרָא וּלְמַטָּה כַּנִּלְעָל. שְׂזֵהוּ בְּחִינַת שֶׁהַמְּשַׁכַּת אֹר הַתְּפִלִּין נִמְשָׁכִין עַד הַטְּבוּר שֶׁהֵם בְּחִינַת הִרְצוּעוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין עַד הַטְּבוּר כַּנִּלְעָל. אֲבָל בְּאַמַּת אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין אָנוּ מְקַבְּלִין הָאֹר אֲלֵא מְבַחֲינַת הַטְּבוּר וּלְמַטָּה עַל-יְדֵי הַזְּקֵן הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּכֻלָּם מִמַּעְלָה

למטה שזכר חתיכת הטבור פנ"ל, אף-על-פי-כן כן כל החיות המחין שמקבלין משם נמשכין רק בכח הזקן העליון הראשון במעלה שבכלם, שהוא בחינת העור הנ"ל, שהוא התינוק הנ"ל, כי אי אפשר לעשות כלים לקבל האור למטה כי אם בכח קדשה עליונה מאד. ואור עליון מאד, שכל זה הוא בחינת מה שאמר רבנו ז"ל בהתורה "מישרא דספינא" (בסימן ל') שהשגת אלקות אי אפשר לקבל כי אם דרך כמה צמצומים מעילה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון וכו'. וכל מה שהאדם קטן במעלה ביותר והוא חולה בחלי הנפש יותר ויותר, הוא צריך רבי גדול ביותר שיהיה אמן ודאקטיר כזה שיוכל לעשות כלים להכניס בו השגות אלקות ולתקן גם אותו וכו', עין שם.

וכל זה תבין היטב בעץ חיים בשער הנקודים ובכמה מקומות. שאור הכלים נמשכות דיקא ממקום גבה מאד. וכל מה שהכלים קבלו האור ממקום גבה ועליון ביותר נתמעטה השבירה בהם ביותר, כי כל מה שהאור עליון וגבה יותר, הוא יכול לצמצם עצמו ולהסתיר את עצמו להכניס האור בהדרגה ובמדה, שלא יהיה רבוי אור חס ושלום, ואף-על-פי-כן יכניס בהם השגות אלקות בבחינת מטי ולא מטי, בבחינת רצוא ושוב בדרך נפלא ונורא מאד, שהוא בחינת עולם התקון

הנמשך מבחינת עתיק שמשם אחיזת כל הזקנים הנ"ל.

ועל-כן הזקן הראשון במעלה מכלם היה עור, והינו שלא היה לו שום הסתכלות בזה העולם כלל, שהוא בחינת תקון העינים כנ"ל. ומשם אחיזת כל הזקנים הנ"ל, שהם בחינת השמונה פרשיות שבתפלין. עד הזקן האחרון במעלה שזוכר חתיכת הטבור, שעל ידו עקר המשכת אורות התפלין עלינו כנ"ל, כי כן מבאר בעץ חיים בשער הנקודים, שאור העינים נתגלה מהטבור ולמטה, שהוא בחינת אורות הנקודים שירדו מהעינים וקבלו אורות אחר כך משבלת הזקן וכו', ונתגלה מהטבור ולמטה, שמשם עקר התחלת התהוות הכלים, עין שם היטב והבן. ועקר התהוות הכלים הוא לעשות כלים וצמצומים להשיג אלקותו יתברך וכו', הינו כנ"ל; והבן.

ועל-כן על-ידי-זה הזקן העליון הנ"ל שלא היה לו שום הסתכלות בזה העולם על-ידי תקון בחינת פגם העינים, שהוא בחינת פגם כל החטאים שבתורה שהם בחינת שבירת כלים כידוע, כי כל החטאים הם על-ידי פגם העינים, כמו שכתוב (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי ברכות א'): 'לבא ועינא תרי סרסורי דעברה'. ועל-כן זה הזקן שקדש את

עיניו וסתמם מחיזו דהאי עלמא לגמרי וכו' פנ"ל,
 על-פן עקר תקון שבירת כלים שבא על-ידי פגם
 העינים יהיה על ידו, כי הוא קדש את עיניו ביותר
 פנ"ל.

ועל-פן הוא בחינת זקן העליון הנ"ל, כי זקן הוא
 בחינת עתיק שעל ידו עקר התקון פידוע.
 ועל-פן עקר התפלין הוא על העור, כי העור הוא
 בחינת חצוניות דחצוניות, בחינת תכלית המחיצה
 והמסך המבדיל בין נברא לנברא ובין עולם לעולם.
 ודרך שם בוקע האור ויוצא דרך נקבי העור מעולם
 לעולם.

ועל-פן אנו כותבין פרשיות הקדושות של התפלין שהם
 שמות הקדושים והנוראים מ"ב אזכרות וכו' על
 גבי עור גשמי של בהמה, כי אנו ממשיכין האור מגבה
 מעל גבה עד תכלית גשמיות הכלים שהם בבחינת
 חצוניות דחצוניות, שהוא בחינת העור פנ"ל. ועל-ידי-זה
 דיקא אנו יכולים לקבל אור השגת אלקות בהדרגה
 ובמדה על-ידי שנפתקן בחינת חצוניות דחצוניות, שהוא
 בחינת המדמה הגשמי שיוכלו להכניס גם בו אמונה
 שלמה, שזה עקר בחינת קדשת התפלין שמקבלין מהזקן
 העליון הנ"ל שכולל כל הזקנים וכל המחין של התפלין,
 שהוא מתקן הכל פנ"ל:

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תפא

וְעַל-כֵּן צָרִיף שְׁיִהְיֶה הָעוֹר שֶׁל בְּהֵמָה וְחִיָּה טְהוֹרָה
דִּיקָא מִמִּין הַמִּתָּר לְפִיךָ וְאַפְלוּ מִנְּבִלוֹת
וְטָרְפוֹת שְׁלָהֶם. וּבְלִבְדּוֹ שְׁלֵא יִהְיֶה מִמִּין בְּהֵמָה וְחִיָּה
טְמֵאָה. וְגַם צָרִיף שְׁיִהְיֶה הָעוֹר מְעַבֵּד לְשִׁמָּה, לְשֵׁם
קִדְשֵׁת תְּפִלִּין, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אוֹר קִדְשֵׁת הַמַּחֲזִין
שֶׁל תְּפִלִּין כִּי אִם כְּשִׁמְעֵבְדִין אֶת עוֹר הַגּוֹף לְגַמְרֵי
שְׁלֵא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם אֲחִיזָה וְשׁוּם שְׁמִץ מִשׁוּם תְּאֹוה
שְׁבַעוּלָם, אֶפְלוּ רִיחַ בְּעֶלְמָא מֵהֶם לֹא יִהְיֶה נִשְׂאָר בּוֹ.
וְזֶה שְׁדִקְדֵק רַבְּנֵי הַנּוֹרָא ז"ל בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּשִׁיחוֹתָיו
הַקְּדוֹשִׁים, וְאָמַר, שְׁצָרִיכִין לְעַבֵּד אֶת הַגּוֹף כְּמוֹ עוֹר
שְׁמַעֲבָדִין אוֹתוֹ הֵיטֵב עַד שְׁיִהְיֶה יְכוּלִין לְהַפְּכוֹ וְלִרְאוֹת
לְעֵינַיִם שֶׁהוּא נָקִי לְגַמְרֵי, גַם אָמַר, שְׁיֵשׁ גְּדוּלִים שְׁשִׁבְרוּ
אֶת תְּאֹוֹת הַגּוֹף, אֲבָל הוּא עֲדִין כְּמוֹ עוֹר הַמְּעַבֵּד שְׁיֵשׁ
לוֹ עֲדִין אִיזָה רִיחַ רַע, רַק צָרִיכִין לְזַכֵּף וְלְעַבֵּד אֶת הַגּוֹף
כָּל כָּף עַד שְׁלֵא יִשְׂאָר לוֹ שׁוּם רִיחַ מִשׁוּם תְּאֹוה, הֵינּוּ
כַּנְּ"ל.

כִּי זְכוּף הַגּוֹף הוּא בְּחִינַת עֲבוּד הָעוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַמְּדָמָה, בְּחִינַת נִגְהַ וְכוּ' שְׁמִשָּׁם כָּל הַתְּאֹוֹת כַּנְּ"ל.
וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם זוֹכִין לְמוֹחֲזִין שְׁלֵמִים וְלְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, אֲשֶׁרֵי לָהֶם. וְהַמוֹן עִם שְׁאִין זוֹכִין
לְזֶה לְזַכֵּף הַגּוֹף כָּל כָּף, כִּי אֶפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא
כָּל אֶחָד זוֹכֶה לְזְכוּף כְּזֶה כַּנְּ"ל, עַל-כֵּן עֶקֶר תְּקוּן שְׁלָהֶם

הוא על-ידי קרבת הצדיקים אמתיים שזכו על-ידי זכוּת גופם בבחינה הנ"ל למחין גדולים אמתיים ולרוח נבואה רוח הקדש אמתית. ועל-ידי-זה הם יכולים לברר המדמה של כל העולם גם כן, כדי שיזכו כלם לאמונה שלמה בתכלית פנ"ל, אבל צריך שיהיה להם על כל פנים איזה אתערוּתא דלתתא, כידוע שבלא אתערוּתא דלתתא אי אפשר להוציאם ממקום שהם בעל כרחם. ועקר אתערוּתא דלתתא שלהם הוא שיפשיטו את דעתם ויסלקו את חכמתם ושכלם לגמרי כאלו אין להם שום שכל כלל, רק יטו אזנם ולבכם היטב לקול דברי הצדיק האמת וימסרו לבם ושכלם אליו לגמרי. כמו שאמר רבנו ז"ל שכל זמן שנשאר להאדם שום שכל עצמו אינו מקרב כלל, כמבאר על פסוק (דברים לב, ו): "עם נבל ולא חכם" עמא דקבילו אורייתא ולא חפיימו' (בסימן קכג). שעקר קבלת התורה הזיה רק על-ידי-זה, על-ידי שסלקו את חכמתם לגמרי, כי אם היו מעמידים על חכמתם ושכלם לא היו יכולים לקבל את התורה וכו', עין שם.

כי כל השכל של כל העולם, אפלו של היראים והפשרים, כל זמן שלא זכו לשבר תאוות לבם לגמרי לגמרי בבחינה הנ"ל, כמו עור המעבד ממש בלי שום שמץ ריח בעלמא פנ"ל, עדין אין להם שום שכל

כָּלֵל, וְכָל שְׁכָלָם הוּא רַק בְּבַחֲיַנַּת הַמְדָמָה שֶׁהוּא כַח
הַגּוֹף כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת. מֵאַחַר שֶׁלֹא פָּשְׁטוּ אֶת גּוּפָם עֲדִין
לְגַמְרֵי מֵהַבְּהֵמִיּוֹת. וְגַם הַמְדָמָה שֶׁלָּהֶם אֵינוֹ מְבַרֵר עֲדִין
לְגַמְרֵי כַּנ"ל, עַל-כֵּן עָקַר תְּקוּנָם לְהִתְקַרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
הוּא עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת יד, לא) "וַיֵּאֱמִינוּ
בֵּה' וּבַמָּשָׁה עֲבָדוּ", דִּהְיִנוּ לְהִתְקַרֵב לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים
וּלְהֶאֱמִין בָּם וּלְבַטֵּל דַּעְתּוֹ נִגְדָם לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ
שׁוֹם שְׁכָל כָּלֵל.

וְזֶהוּ בְּבַחֲיַנַּת שְׁמַתָּר לְכַתֵּב סִפְרֵי תוֹרָה תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת
אֲפֵלוֹ עַל גְּבֵי עוֹר נְבִלָה וּטְרָפָה, וּבְלִבָּד שְׁיֵהִיָּה
מִמִּין טְהוֹר, לְהוֹרוֹת שֶׁהַכֹּל יְכוּלִין לְהִתְקַן וְהַכֹּל יְכוּלִין
לְקַבֵּל אוֹר הַמַּחֲיִין שֶׁל הַתְּפִלִּין, וּבְלִבָּד שְׁיֵהִיָּה בְּבַחֲיַנַּת
עוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה הַמְעַבֵּד לְשִׁמָּה לְשֵׁם קִדְשַׁת סֵת"ם,
דִּהְיִנוּ שְׁמִפְשִׁיטִין וּמְעַבְדִּין אֶת מַחֵם וְשְׁכָלָם וְדַעְתָּם
מְכַל דַּעוֹתֵיהֶם וּסְבָרוֹתֵיהֶם וְעַקְמוּמִיּוֹת שֶׁבְלִבָּם שֶׁהִיָּה
לָהֶם עַד הַנָּה, רַק מְכִינִים דַּעְתָּם וְכַחֵם וְכָל גּוּפָם לְקַבֵּל
קִדְשַׁת הַתְּפִלִּין וְכו', שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת קִדְשַׁת הַמַּחֲיִין שֶׁל
הַצַּדִּיקִים עַל כָּל אֲשֶׁר יֵאמְרוּ כִּי הוּא זֶה. וְלְבִלִי לְסוּר
מִדְּבָרֵיהֶם וְדַעְתָּם יְמִין וּשְׂמָאל. וְאִז אֶף-עַל-פִּי שֶׁקֵּלְקַל
כָּל כָּךְ עַד שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת עוֹר נְבִלָה וּטְרָפָה, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן הוּא יְכוּל לְהִתְקַן וּלְקַבֵּל אוֹר קִדְשַׁת הַתְּפִלִּין.
וּבְלִבָּד שֶׁלֹא יֵהִיָּה בְּבַחֲיַנַּת מִין טָמֵא, דִּהְיִנוּ שֶׁלֹא יָבֵא

תפד לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים

להצדיק עם חכמות וחקירות לחקרו ולנסותו ולא יהיה טינא בלב, שכל זה הוא בחינת מין טמא, כי עקר הטמאה הוא בחינת חקירות וכפירות. שהם בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים, כמבאר במקום אחר. אבל כשאינו בבחינת מין טמא רק עושה עצמו כבהמה טהורה ומכין ומעבד עצמו ודעתו לשם קדשת תפלין, דהינו לקבל הארת המח של הצדיק האמתי על כל אשר יאמר כי הוא זה, אז אף-על-פי שקלגל כל כך עד שהוא בבחינת נבלה וטרפה הוא גם הוא יכול לקבל אור קדשת מחו, שהוא בחינת קדשת התפלין שנכתבים על גבי עור בהמה טהורה אפלו על נבלות וטרפות שלהן. ובלבד שיהיה ממין המתר לפיך וכו' כנ"ל. וכן מבאר בהתורה "פתח ר' שמעון" (בסימן ס') שפתיבת תפלין על גבי העור הוא בחינת הארת הרב בלב התלמיד וכו' ומבאר שם שתלמיד הגון הוא בחינת מין המתר לפיך וכו', עין שם:

(לו) וזהו (שמות א, כא): "ויהי כי יראו המילדות את האלקים ויעש להם בתיים". זה בחינת הבתיים של התפלין, כי המילדות, שהם בחינת אם הבנים, הם ממשיכין אור התפלין, שהם בחינת "אמא על ברא", שהם בחינת הולדת המחין, בחינת (שם יג, ב) "קדש לי כל בכור פטר כל רחם" כנ"ל. וזהו: "ויהי כי יראו"

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תפה

דיקא, כי תפלין הם בחינת יראה, כמו שכתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה: 'אלו תפלין שבראש', כי המילדות הם אם אהרן ומשה. ומרים אחותם שהיא מילדת שניה. שממנה יצא המלכות כמו שפרש רש"י שם; כי משה ואהרן הם עקר התפלין. אהרן הפהן הגדול הוא בחינת תמניא תקוני דקנא דכהנא רבא, שהם בחינת השמונה זקנים הנ"ל, בחינת שמונה פרשיות של התפלין של ראש ושל יד כנ"ל. משה רבנו הוא בחינת הזקן העליון הנ"ל. שהתפאר שהוא זקן מאד ועדין הוא נער ויניק לגמרי וכו' וכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'.

זוה בחינת משה רבנו, עליו השלום, שהוא בחינת (שם ב, ו) "והנה נער בכה", שאף-על-פי שהגיע למה שהגיע לבחינת זקנה דקדושה בשלמות, אף-על-פי-כן עדין היה בבחינת נער ויניק לגמרי, בבחינת (תהלים לו, כה) "נער הייתי גם זקנתי" שאף-על-פי שזקנתי מאד, אף-על-פי-כן עדין אני נער ויניק לגמרי, שזהו בחינת ההתפארות של הזקן הראשון במעלה שהוא העור כנ"ל. ועל-כן זכה משה שכתוב בו (דברים לו, ז): "לא כהתה עינו ולא נס לחה" אף במותו, כי לא קפצה עליו שום זקנה כלל, אפלו בשעת מיתתו שהיה בן מאה

ועשרים שנה, כי זכה בתכלית הזקנה להיות עדין וניק לגמרי. פאלו לא התחיל עדין לחיות כלל, כמו שכתוב (שם ג, כד): "אתה החלות להראות" וגו'. שבסוף ימיו אמר להשם יתברך: "אתה החלות להראות" וגו', דהינו שעדין לא השיג כלל, רק השם יתברך התחיל להראות לו את גדלו וכו', שכל זה הוא בחינת הנ"ל שמתחילין בכל עת מחדש פנ"ל.

כי משה הוא בחינת מן כידוע, שנאמר בו (שמות טז, טו): "כי לא ידעו מה הוא". שאי אפשר לידע כלל מה הוא, שילוד אשה יזכה למה שזכה הוא. וזה אותיות משה שיי"ן מ"ה. שין תלת אבהן, שהם כלליות המחין, כלליות התפלין, אבל הכל נמשך מבחינת מה, בחינת "כי לא ידעו מה הוא", שזה עקר בחינת משה, שהוא בחינת הזקן הנ"ל שהיה זקן ותינוק וכו' פנ"ל, שהוא שרש הכל ולמעלה מן הכל פנ"ל, כמו שכתוב (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד" וכו'. שהוא בחינת (תהלים קלא, ב) "כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי" שאמר דוד. וזה שכתוב בזהר לענין משה שאצל הסבין הוא סבא ואצל הניוקות הוא ינוקא, הינו פנ"ל. שהוא זקן וניק וכו' פנ"ל.

וזהו שאמר (דברים לא, ב): "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום". 'היום' מלאו ימי ושנותי, כי אינו יכול

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תפז

לילך יותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה יג:): 'מלמד, שנסתמו ממנו' וכו'. כי הוא צריך לחיות חיים ארפים הנ"ל לילך בכל פעם יותר ויותר, וכשאינו יכול לילך יותר מכרח להסתלק, כמובן בשיחות הקדושות של רבנו ז"ל. ועל-כן (שם לד, ו): "ולא ידע איש את קברתו" "כי לא ידעו מה הוא" כנ"ל. נמצא, שמשה הוא בחינת הזקן העליון הנ"ל, שהוא שרש התפלין, שהם בחינת קרון עור הפנים שזכה משה, שהם בחינת אור התפלין, כמו שאמר רבנו ז"ל בהתורה "מרפבות פרעה" וכו' (בסימן לח). ואהרן הוא בחינת שמונה תקוני דיקנא הנ"ל, שהם בחינת השמונה פרשיות של תפלין שנמשכין מבחינת משה, מבחינת הזקן הנ"ל.

וזהו: "ויעש להם בתים" — בתי כהנה ומלכות (שמות רבה א'). 'בתי כהנה' הם בחינת התפלין, שהם בחינת קדשת הכהנה כנ"ל, בחינת קדשת הכבוד לתנו לכהן כנ"ל. ו'בתי מלכות', זה בחינת מלכות דוד משיח, בחינת אמונה שכל זה הם בחינת תפלין כנ"ל. ועקר קדשת התפלין הוא בחינת השגות אלקות שהצדיקים אמתיים שהם מבחינת משה ממשיכין עלינו דרך כמה צמצומים, שזה העקר, שהם זוכים להשגה גבה ועצומה כזו, עד שהם יכולין לצמצם ולהלביש

ההשגה בכמה צמצומים ולבושים עד שגם אנחנו נוכל לזכות להשגת אלקות פנ"ל.

וזהו בחינת בתים של התפלין, כי אי אפשר לנו לקבל אור הפרשיות בעצמן כי אם דרך בתים ורצועות, שהם בחינת צמצומים וכלים קדושים של עולם התקון לקבל האור בהדרגה ובמדה, כי הם יכולין לכנס לתוך בחינת חלל הפנוי ולגלות אלקותו שם ולעשות על-ידי זה כלים קדושים, כי עקר התהוות הכלים הם על-ידי תקון חלל הפנוי שהוא תחלת הצמצום, שהוא שרש כל הכלים והמספים שנתהווי מהתעבות האור והתרחקו מהמאציל, כי אם לא היה חלל הפנוי לא היה שיף שום התעבות האור והתרחקו וכו', כמבאר ומוכן בכתבים. נמצא, שעקר התהוות הכלים נמשך מבחינת חלל הפנוי, אבל על-ידי חטא אדם הראשון נתאחז הרע של החלל הפנוי שהם בחינת הפירות, נתאחזו בהכלים שעקרם הם בבחינת העור, שהוא תכלית הכלים חיצוניות דחיצוניות הכלים ששם נאחזים ביותר פנ"ל, שזהו בחינת משכא דחו"א, שמשם אחיזת כל הקלפות חס ושלום, ועל-כן עקר התקון על-ידי זיכוף ועבוד העור בקדשה, שהוא בחינת תקון המדמה, תקון חלל הפנוי שזוכין הצדיקים הגדולים הנ"ל לתקן, עד שעושין ממנו דיקא בחינת כלים קדושים לקבל האור

לקויטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תפט

בהדרגא ובמדה, שזהו בחינת עור בהמה טהורה, שעקר כתיבת כל התורה ותפלין הוא על העור דיקא וכנ"ל.

וזהו בחינת הבתים של עור, פי צריכים לקבל האור דרך כמה צמצומים וכלים הנעשין על-ידי תקון החלל הפנוי, שהוא בחינת תקון המדמה, שהוא בחינת עור כנ"ל. וזהו בחינת (בראשית ג, כא) "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם". 'כתנות עור' דיקא, כי עקר התקון לתקן העור וכו' כנ"ל, כי כתנות עור הם בחינת טלית ותפלין שהם יוצאין מן העור ומן השערות הגדלים על העור, כמבאר בעץ חיים, שזהו בחינת (שמות כב, כו) "כי היא כסותה לבדה" — דא ציצית, "היא שמלתו לערו" — דא תפלין (תקונים סט). שהם פנימיים וגבוהים יותר מציצית, כמו שכתוב שם. וכל זה הוא בחינת תקון המדמה, שהוא תקון חלל הפנוי, שעקר התקון על-ידי אמונה כנ"ל.

וזהו: "ויהי כי יראו המילדות את האלקים", 'יראו' דיקא, כי יראה קדושה הוא בחינת תקון הצמצום והדין של חלל הפנוי שנמתק בשרשו על-ידי יראה קדושה, שהוא בחינת דינא קדישא כידוע, על-כן על-ידי בחינת יראה, על-ידי-זה נעשין בחינת בתים, שהם בחינת תקון הכלים והצמצומים לקבל אור

התפלין בהדרגה ובמדה כנ"ל. וזהו: "ויהי כי יראו וכו' ויעש להם בתים" כנ"ל:

לז) וגם צריכין לתפרן בגידין דיקא, כי אפלו כשמניחין הפרשיות לתוף הבתים אי אפשר לקבל האור, עד שתופרין אותן בגידין דיקא. כדי להסתיר האור שלא יצא חוץ מהמדה חס ושלום, כי שס"ה גידין הם כנגד שס"ה לא תעשה, הם בחינת דינים וצמצומים. ועל-כן בהשס"ה גידין, בהם מרוצת הדמים, שהם דיקא החיות של האדם וכל מין חי, כי עקר המשכת החיות הוא על-ידי הגבלת האור, כמבאר בהתורה "וביום הבכורים — הסתרה" (סימן נו), שהחיות נמשך תמיד מחי החיים. ועקר התקון הוא, שעל-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא ממשיכין החיות לתוף הכלים והמדות, עין שם.

וזה בחינת מה שהחיות הוא על-ידי הדמים דיקא שבשס"ה גידין, שהם בחינת צמצומים, כי עקר החיות על-ידי תקון הכלים והצמצומים כנ"ל. וזהו בחינת שמי עם י"ה — שס"ה, כי השם הוא החיות בחינת "נפש חיה הוא שמו". וכמו שבהאדם נגבל כל חיותו בשמו וכו', כן כבכול, 'אורייתא שמא דקדשא בריך הוא, שעל-ידי התורה קורין את השם יתברך בשמו וממשיכין החיות ממנו לתוף הכלים, שהם

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תצא

אותיות התורה, שהם בחינת שמא דקדשא בריף הוא וכו', כמבאר שם בהתורה "וביום הכפורים" הנ"ל. ועל-כן שמי עם י"ה שס"ה, כי עקר השם שהוא בבחינת הגבלת החיות מחי החיים, שזהו העקר כנ"ל, כל זה הוא בחינת שס"ה לא תעשה שבתורה בבחינת שס"ה גידין, שהם בחינת הצמצומים והכלים לקבל האור במדה כנ"ל.

וזהו בחינת שס"ה ימים בשנה, כי עקר חיות כל ימות השנה הם על-ידי בחינת שס"ה הנ"ל, שהם בחינת הצמצומים, שעל-ידי-זה עקר הגבלת החיים, שזהו עקר החיים כנ"ל. ועל-כן התפלין, שהם בחינת חיים כנ"ל, בבחינת שם ה', כמו שכתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" אלו תפלין, על-כן צריכין לתפרן בגידין דיקא כדי לצמצם האור, שזהו עקר התקון של המחין שהם החיים כנ"ל. וזהו שמי עם י"ה דיקא שס"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח, שאף-על-פי שרמ"ח מצוות עשה הם נמשכין מבחינת ימין, ושס"ה לא תעשה מבחינת שמאל דקדשה, אף-על-פי-כן מרמז בחינת שס"ה בשתי אותיות הראשונות של השם שהם גבוהים יותר. וזהו בחינת הנ"ל שתקון הכלים צריכין להמשיך מאור הגבה יותר, כי צריכין מח גדול ביותר כדי לעשות הכלים שהם בחינת שס"ה, שהם בחינת

שם ה' כפ"ל. כְּדִי לְהוֹדִיעַ גְּדֻלְתּוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם. לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפִי כָּל "לְמַעַן סֵפֶר שְׁמוֹ בְּכָל הָאָרֶץ", שְׁזַהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּפִלִּין שְׁנִמְשָׁכִין מִמַּח גְּבוּהַ מְאֹד מְאֹד דְּרָךְ כַּמָּה צְמֻצוּמִים. עַד שְׁגַם אֲנַחְנוּ וְאֶפְלוּ כָּל בְּאֵי עוֹלָם יֵדְעוּ מִשְׁמוֹ וּגְבוּרָתוֹ, בְּחִינַת "וַיֵּרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֵיהֶם וַיֵּרָאוּ מִפְּנֵי" אֵלוֹ תְּפִלִּין' כַּפ"ל:

(לח) וְזַהוּ (בְּרֵאשִׁית כג, א): "וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה". אַרְבַּע פְּעָמִים שָׁנָה כְּנֹגֵד אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁבַתְּפִלִּין שֶׁהֵם עֶקֶר חַיּוֹת הַשָּׁנִים שְׁחֵי הָאָדָם כַּפ"ל. וְזַהוּ שְׁדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה נח): בַּת ק' כְּבַת כ' וּבַת כ' כְּבַת ז', הֵינּוּ כַּפ"ל. כִּי זֶהוּ עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁיִּתְחִיל לְחַיּוֹת בְּכָל פַּעַם, שְׁאֶפְלוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ לִימֵי הַזְקָנָה יִהְיֶה בְּעֵינָיו עֲדִין יֵנִיק לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ לֹא הִתְחִיל לְחַיּוֹת וְלַעֲבֹד ה' כָּלָל, וַיִּתְחִיל לְחַיּוֹת בְּעִבּוּדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ כַּפ"ל. וְזַהוּ בְּחִינַת בַּת ק' כְּבַת כ', בַּת כ' כְּבַת ז', שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה, כְּלָן שְׁוִין לְטוֹבָה, כִּי כָּל מֵה שְׁמֻזְקִין הַצַּדִּיק הוּא עֲדִין יֵנִיק בְּעֵינָיו כְּאֵלוֹ הוּא תִינּוֹק עֲדִין וְכוּ' כַּפ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹסִיף בְּעִבּוּדוֹ בְּכָל פַּעַם, וְזוֹכֶה לְחַיִּים אַרְבָּעִים בְּאַמָּת, שְׁכָל יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו הֵם שְׁנוֹת חַיִּים בְּאַמָּת, כִּי אֵינוֹ אוֹבֵד שׁוּם יוֹם

מימי חיינו בלי תוספת קדשה וחייות וכנ"ל.

וזהו בחינת "שני חיי שרה" – כלין שוין לטובה,
שזהו בחינת חיים ארכים הנ"ל, שהם בחינת
תפלין כנ"ל, כי שרה היא בחינת מלכות אמונה, בחינת
ששרה על כל העולם, בחינת (זכריה יד, ט) "והיה ה'
למלך על כל הארץ", שזה עקר בחינת התפלין, כי עקר
המשכת המחין של התפלין הם על-ידי הרשימו של
האמונה שבלב כנ"ל. ועל-ידי שממשיכין המחין של
התפלין, על-ידי זה מאירה האמונה אחר כך באור גדול
ובשלמות גדול ביותר, כי הא בהא תליא, על-ידי
אמונה מקבלין המחין. וכפי התחדשות המחין
שמקבלין על-ידי האמונה, כן נשלם ונתגדל ונתחזק
האמונה יותר ויותר וכן לעולם, כי יש שלמות באמונה
למעלה משלמות, עד שיכולין לזכות לאמונה עליונה,
שהוא בחינת ראש אמונה, שהוא למעלה מכל המחין,
שזהו בחינת תפלין של ראש, כי תפלין של יד הם
בבחינת (שמות יז, יב) "ויהי ידיו אמונה" ותפלין של ראש
הם בבחינת ראש אמונה שזוכין אחר כל השגת המחין
שהוא למעלה מכל המחין.

כי זה כלל בכתבים, שמלכות, שהוא בחינת מדרגה
אחרונה של עולם העליון, היא למעלה והיא שרש
של בחינת עתיק, שהוא מדרגה העליונה שבעולם

תצד לקויטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים

התחתון ממנו. וכן מעולם לעולם. ומלכות היא בחינת אמונה. ועתיק, שהוא למעלה ושרש של כל המחין שבאותו העולם, הוא בחינת דבקות הנפלא והנורא להשם יתברך, בחינת רעוא דרעוין, רצון שברצונות, השתוקקות שבהשתוקקות, שהוא בחינת ערבת נעימת הדבקות הנפלא והנורא להשם יתברך בחינת (תהלים סג, ב) "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי" וכו', בחינת (שם עג, כו) "פלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם", בחינת (שם פד, ג) "נכספה וגם פלטה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי", שעל זה התפלל דוד המלך, עליו השלום, כל ימיו, בחינת (שם כז, ד) "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו", שזהו בחינת הדבקות של התפלין, בחינת (דברים ד, ד) "ואתם הדבקים" וכו', בחינת (שיר השירים ח, ו) "שימני כחותם על לבך פחותם על זרועך פי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה, רשפיה רשפי אש שלהבתיה מים רבים לא יוכלו לכבות" וכו', אשרי הזוכה לזה.

אבל יש בחינת דבקות שהוא למטה מבחינת אמונה של מדרגה הגבה יותר, פי עתיק דעשיה הוא למטה ממלכות דיצירה שהיא בחינת אמונה, מכל שכן ממלכות אמונה שבעולמות העליונים יותר. וכן מעולם

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תצה

לְעוֹלָם, עַל-כֵּן עָקַר הַהִתְחַלָּה הִיא אֲמוּנָה וְהַסּוֹף הִיא אֲמוּנָה וְדַבְּקוֹת, כִּי בְּאַמֶּת הַכֹּל אֶחָד, כִּי בְּחִינַת הַדְּבָקוֹת שֶׁל כָּל עוֹלָם וּמְדֻרְגָה שֶׁהוּא נִכְסֵף וּמְשִׁתּוֹקֵק וּמְתַגַּעְגַּע לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲתִיק, בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיִן, זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הָאֶרֶת הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא מְדֻרְגָה הָאֲחֻרוּנָה שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, כִּי מַלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה שֶׁל עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, הוּא שְׂרֵשׁ הַחַיּוֹת שֶׁל בְּחִינַת עֲתִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַעוּא דְרַעוּיִן שֶׁל עוֹלָם וּמְדֻרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה מִמֶּנּוּ וְכֵן לְעוֹלָם כַּנ"ל וְהֵבֵן הַדְּבָרִים.

כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהַיּוֹצֵא בָּהֶם הַמְּבַאֲרִים בְּדַבְּרֵינוּ, תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לְךָ דְרָךְ לְהִבִּין מְעַט מְזַעִיר בְּדַרְכֵי הַקְּבָלָה שֶׁל הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל לְהוֹצִיא מֵהֶם דְּרָכִים וְעֲצוֹת לְמַעֲשֵׂה. עַל-פִּי הַקְּדָמוֹת נוֹרְאוֹת וְעֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁכָּל תוֹרָה וְתוֹרָה וְכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה הִיא פּוֹתַחַת שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהִבִּין גַּם כָּל דְּרָכֵי הַקְּבָלָה. אִם תִּזְכֶּה לְשַׁקֵּד עַל תוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקְיָה רַבָּה. נִמְצָא, שֶׁעָקַר הַמַּחֲזִין וְהַחַיּוֹת שֶׁל הַתַּפְּלִין הֵם בְּחִינַת הָאֶרֶת הָאֲמוּנָה שֶׁנִּשְׁלַמֶּת וְנִגְדָּלֶת בְּיוֹתֵר כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הַתַּפְּלִין הֵם בְּחִינַת חַיֵּי שָׂרָה, חַיֵּי הַמַּלְכוּת אֲמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'שָׂרָה, שֶׁשָּׂרָה עַל כָּל

העולם, בחינת התגלות אמונתו ומלכותו לכל באי עולם, בחינת "והיה ה' למלך על כל הארץ" כנ"ל:

ט) וזה בחינת מערת המכפלה שפולה בזוגות: אדם וחוה, אברהם ושרה וכו' (ערובין נג.). שעל שם זה נקראת העיר "קרית ארבע", על שם ארבעה זוגות וכו', ארבעה זוגות הם בחינת תפלין של ראש ותפלין של יד, כי ארבע פרשיות של ראש הם בחינת ארבע מחין דכורא. וארבע פרשיות של יד הם בחינת ארבעה מחין דנוקבא. וזהו בחינת ארבעה זוגות הנ"ל, כי קרית ארבע הם בחינת ארבעה שמות של התפלין כידוע. ועל-כן נקראת מערת המכפלה על שם חיים ארבים של הצדיקים שקדשתם וחיותם כפולה תמיד, כי בכל פעם מוסיפין קדשה על קדשה תשובה על תשובה, שזה עקר קיום התורה, בחינת (איוב יא, ה) "כי כפלים לתושיה", בחינת (משלי לא, כא) "כי כל ביתה לבש שנים", פתוח תפתח, העניק תעניק, נתן תתן וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בחינת משנה תורה, בחינת (ישעיה סא, ז) "לכן בארצם משנה יירשו", שכל זה הוא בחינת חיים ארבים, חיים נצחיים שזוכין הצדיקים על-ידי שמוסיפין וכופלין קדשתם בכל יום ובכל עת כנ"ל:

מ) ועל-כן קנה מערת המכפלה מעפרון. עפרון הוא

לקויטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תצו

בְּחִינַת עֶפֶר בְּחִינַת הָרַע הַנֶּאֱחָז בִּיסוּד הָעֶפֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה סה, כה) "וְנָחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוֹ", בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, יד) "וְעֶפֶר תֹּאכַל" וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וְכִבְדוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִהָרַע שֶׁבִּיסוּד הָעֶפֶר שֶׁהוּא עֶקֶר נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל עַל זֶה הַפְּסוּק: "וְנָחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוֹ" (סִימָן קפ"ט), עֵינֵי שָׁם. וְהַכְּנַעְתּוֹ עַל-יַדֵּי יִסוּד הָעֶפֶר שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (תְּהִלִּים לז, ג) "שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעַה אֱמוּנָה", בְּחִינַת 'עֶפֶר מָאֲנָא דְכוּלָּהּ', שֶׁעַל-יַדֵּי אֱמוּנָה, בְּחִינַת עֶפֶר דִּקְדוּשָׁה, מְקַבְּלִין וּמְמַשִּׁיכִין כָּל הַחַיּוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְזוֹכִין לְבְּחִינַת כַּח הַגִּדֵּל וְכַח הַצּוּמָח לִיגְדֹל וְלִיצְמַח בְּעִבּוּדָתוֹ וְלַעֲבוֹר וְלַדְּלֵג עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהָעֲכוּבִים, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, כִּי אֱמוּנָה הוּא בְּחִינַת כַּח הַגִּדֵּל וְכַח הַצּוּמָח וְכוּ', כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְשָׁל אֲרִיכַת אַפִּים שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִין בָּהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּלְשָׁל.

וְעַל-כֵּן קָנָה אַבְרָהָם אֶת מְעֵרַת הַמַּכְפֵּלָה מֵעֶפְרוֹן דִּיקָא, כִּי הַקְּלָפָה קִדְמָה לְפָרִי, וְעַל-כֵּן מְעֵרַת הַמַּכְפֵּלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חַיִּים אֲרָכִים הַנִּלְשָׁל, בְּחִינַת אֱמוּנָה, בְּחִינַת כַּח הַגִּדֵּל וְהַצּוּמָח וְכוּ' כַּנִּלְשָׁל, שֶׁכָּל זֶה הַפֶּךָ בְּחִינַת עֶפְרוֹן, שֶׁהוּא סֵטְרָא דְמוֹתָא דְהַפֶּךָ הַחַיִּים, כִּי הוּא בְּחִינַת זְהִמַּת הַנָּחָשׁ, עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וְכוּ' כַּנִּלְשָׁל,

תצח לקוטי הלכות תפלין ה' ארחה חיים

על כן היתה בתחלה בגלות אצל עפרון שהוא ממש
ההפך מכל הנ"ל כנ"ל. כי את זה לעמת זה עשה
אלקים. ואברהם שהוא ראש למאמינים זכה להוציא
הקדשה הגבה הזאת שהיא מערת המכפלה מעפרון, כי
אברהם זכה לזקנה דקדשה, שהיא בחינת חיים ארכים
הנ"ל, בחינת (בראשית כד, א) "ואברהם זקן בא בימים"
וכו'. כי אברהם הוא הראשון שהשיג קדשת ארץ
ישראל, שהיא בחינת אמונה שעל-ידי-זה זוכין לכל
הנ"ל. ועל-כן נחלה ראשונה שזכה בארץ ישראל היתה
מערת המכפלה, כי שם זוכין לבחינת חיים ארכים
הנ"ל שהם בחינת תפלין שזוכין על-ידי אמונה, שזהו
עקר קדשת ארץ ישראל כנ"ל:

מא) וזה בחינת תתורא של תפלין שפרושו לשון גשר.
ומשם יוצא המעברתא. וזה העקר מה שמונח
על הגוף. כי מהתפלין אין נוגעין בעור הראש והיד כי
אם התתורא והמעברתא, כי זה העקר מה שאנו צריכין
לקבל מאור התפלין הקדושים, להמשיך מהם בחינת
תיתורא וגשר לעבר עליהם זה העולם בשלום, לעבר
על כל המניעות והבלבולים וכו' וכו' ולהתקרב להשם
יתברך באמת, כי תתורא של תפלין, שהוא בחינת גשר
שמשם יוצא המעברתא, זה בחינת מה שנאמר ביעקב
(בראשית לב, כב): "ויעבר את מעבר יב"ק ויעבר את אשר

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תצט

לו". ופרש רש"י: עשה עצמו כגשר וכו'. זה בחינת מעברתא ותתורא של תפלין, כי מעבר יב"ק, זה בחינת מעברתא כנ"ל באריכות. "ויעבר את אשר לו" שעשה עצמו כגשר, זה בחינת תתורא שהוא גשר, כי יעקב הוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מ"ב ז, כ): "תתן אמת ליעקב". שהוא בחינת תפלין, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (בסימן מז). כי עקר התפלין הם על-ידי בחינת אמונה, שהיא בחינת אמת, בבחינת צדק כד אתחברת באמת אתעבדת אמונה', כמבאר במקום אחר (סימן ז' לקוטי א'). וזהו בחינת מה שהביא רבנו ז"ל בהתורה של אריכת אפים בדברי רבותינו ז"ל שאמרו (סנהדרין קיא.) על פסוק (שמות לד, ח): "ויקד ארצה". מה ראה? ארץ אפים ראה. וחד אמר: אמת ראה ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, כי אמת ואמונה כחדא חשיבי כנ"ל.

וזה בחינת התתורא של תפלין שהוא בחינת גשר, כי עקר הגשר לעבר עליו בזה העולם הוא אמת, כי איתא בדברי רבנו ז"ל (בסימן נא לקוטי תניינא) שהאדם צריך לעבר בזה העולם על גשר צר, והעקר שלא יתפחד כלל. ולזכות לזה לעבר על הגשר הצר של זה העולם, הוא על-ידי בחינת גשר של תפלין, שהם בחינת אמת כמו שאמרים העולם שעם אמת יכולין לעבר כל העולם, כי עקר הוא האמת, כי חותמו של הקדוש ברוך

הוא אמת ובו נחתמו שמים וארץ, כמו שכתוב "בראשית ברא אלקים" סופי תבות אמת, שעל זה עומד כל העולם ומלואו. וכל הבלבולים והמניעות שיש להאדם מעבודת ה', שהעקר הוא מניעות המח, העקר העצה לעבור עליהם הוא אמת, שהוא מורה דרך להאדם לעבור על הכל, בבחינת (תהלים מג, ג) "שלח אורף ואמתך הנה ינחוני" וכו'. וכמו שכתוב (שם פו, יא): "אהלך באמתך" וכו'. כי האמת הוא הגשור דקדושה. בבחינת מה שנאמר ביעקב, שהוא בחינת אמת, שעשה עצמו כגשור, זה רמז שהאמת הוא הגשור כנ"ל, כי יעקב עשה עצמו כגשור להציל את כל אשר לו מפחד הלילה ומפחדו של עשו שהלך לקראתו, שכל זה הוא בחינת כלליות הפחדים והיסורים והמניעות וכו' שיש לאדם מכל השונאים והמעכבים שמתלבש בהם היצר הרע, שהוא בבחינת עשו כידוע. ועל כן יעקב סמן לבניו שאי אפשר לעבור על כל הפחדים האלה כי אם על ידי אמת, שהוא בחינת יעקב שעשה עצמו כגשור, שהוא בחינת תתורא של תפלין. שבכח הזה יכולין לעבור בזה העולם כל ימי חייו על הגשור הצר שצריכין לעבור עליו בלי פחד כנ"ל.

וזה בחינת קריעת ים סוף שהפך ים ליבשה עד שקפאו תהומות בלב ים ועשה להם השם יתברך בנס

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תקא

נפלא בחינת גֶּשֶׁר לְעֵבֶר הַיָּם בְּשָׁלוֹם. וְהַכֹּל הָיָה עַל-יְדֵי
בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם קיד,
ה): "מֵה לָךְ הַיָּם כִּי תִנוּס וְכוּ' מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב".
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת כַּנִּל, כִּי אֱמֶת הוּא בְּחִינַת גֶּשֶׁר שֶׁעַל
יָדוֹ יְכוּלִין לְעֵבֶר אֶפְלוֹ בְּאֲמֻצֵּעַ הַיָּם, בְּבְחִינַת (ישעיה מג,
א) "כֹּה אָמַר בְּרָאֲךָ יַעֲקֹב וְכוּ' אֵל תִּירָא וְכוּ' כִּי תַעֲבֹר
בַּמַּיִם אֶתְּךָ אָנִי" וְכוּ'. 'בְּרָאֲךָ יַעֲקֹב' דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת
אֱמֶת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה "אֵל תִּירָא כִּי תַעֲבֹר בַּמַּיִם" וְכוּ', כִּי
עַל-יְדֵי הָאֱמֶת עוֹבְרִין עַל הַכֹּל וְנִצְוִלִין בְּשָׁלוֹם כַּנִּל.

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבִיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְבְרִיאָה אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
(בְּרֵאשִׁית א, ט): "יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם
אֶחָד וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה". כִּי יוֹם הַשְּׁלִישִׁי הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב
כִּידוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת גֶּשֶׁר שֶׁעַל יָדוֹ
עוֹבְרִים בְּתוֹךְ כָּל הַמַּיִם הַשׁוֹטְפִים וְנִצַּל מִכָּלֶם כַּנִּל,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַיִּבְשָׁה שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּשַׁעַת הַבְּרִיאָה בְּאֲמֻצֵּעַ
הַמַּיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגֶּשֶׁר בְּכִלְלֵיּוֹת הָעוֹלָם שֶׁנֶּעֱשֶׂה
'בִּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת אֱמֶת,
כִּי עָקַר הַגֶּשֶׁר לְעֵבֶר עָלָיו כָּל הָעוֹלָם הוּא אֱמֶת כַּנִּל,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תַּתּוֹרָא שֶׁל תְּפִלִּין כַּנִּל:

מב) וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ כְּרִיכוֹת עַל אֲצַבַּע הָאֲמֻצָּעִי, כִּי
הוּא בְּדַרְגָּא דִּיעֲקֹב וּמִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַבְּרִיחַ הַתִּיכוּן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים, מְבָרִיחַ מִן הַקֶּצֶה אֶל

תקב לקוטי הלכות תפלין ה' ארז-חיים

הקצה (כמבאר בהינוקא פרשת בלק). ועל-כן שם סיום קשירות התפלין שקושרין שם הרצועה אחר הנחת של ראש, פי אז נשלמת האמונה בשלמות על ידי התפלין כנ"ל. ועל-כן אומרים אז (הושע ב, כב): "וארשתיך לי באמונה וידעת את ה'". כי אמונה ודעת תלויים זה בזה כנ"ל. ועקר הוא האמונה בחינת "וארשתיך לי באמונה" דיקא, והדר "וידעת את ה'" וכנ"ל. ועל-כן נקשר באצבע אמצעי דיקא, שהוא בחינת יעקב כנ"ל, שהוא בחינת אמת, כי אמונה תלויה באמת כנ"ל. וזהו 'וארשתיך לי לעולם', בחינת חיים ארפים הנ"ל. חיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים. 'וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים', הם בחינת עטרת תפארת של התפלין, שהם ארבע פרשיות וארבעה בתים. כנגד ארבע בחינות אלו שהם צדק ומשפט חסד ורחמים, וכמו שפרש רש"י על זה הפסוק בהושע, שהקדוש ברוך הוא עושה עטרה מארבעתן בראש ישראל וכו'. הינו בחינת תפלין, שהם עקר העטרה של ישראל. וזהו: "וארשתיך לי באמונה" וכו', כי עקר תכלית כל השלמות הוא אמונה כנ"ל:

מג) וזה בחינת קשר של יוד שאצל השל יד, זה בחינת סמיכת הנופלים שמקבלים מחם וחיותם להחיות עצמן לבל יפלו לגמרי על-ידי בחינת תפלין

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים תקג

שֶׁל יָד וְכַמְבָּאָר לְעֵיל. וְזֶה בְּחִינַת קֶשֶׁר שֶׁל יוֹד אֲצֵל הַשָּׁל יָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲרַת צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם לְבְּחִינַת מַלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל כַּמּוֹכֵן בְּכּוֹנֵנוֹת, שֶׁעַל כֵּן צָרִיכִין לְדַקְדֵּק מְאֹד שֶׁיְהִיָּה זֶה הַקֶּשֶׁר סְמוּךְ מְאֹד לְהַתְּפַלֵּין שֶׁל יָד, כִּי עֵקֶר הָאֲרַת הַמַּחֲזִין שֶׁל הַהֵמוֹן עִם, שֶׁהַשְּׂכִינָה מְחַיָּה אוֹתָם מְנַפְּלָתָם, הוּא עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק יְסוּד עוֹלָם שְׂזָכָה לְהַשְׁגָּה גְבוּהַ כְּזוֹ עַד שֶׁיְכוּל לְהַחֲיוֹת וְלִסְמֹךְ כָּל הַנוֹפְלִים וְכוּ' כַּנ"ל. וְעֵקֶר הָאֲרַת הַתְּפַלִּין זּוֹכִין לְקַבֵּל בְּיוֹתֵר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי אִזּוֹ זּוֹכִין לְמַחֲזִין גְּמוּרִים דְּגִדְלוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכּוֹנֵנוֹת, כִּי עֵקֶר הַמַּחֲזִין שֶׁל הַתְּפַלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּבִקּוֹת, הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַדְּבִקּוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁעֵקֶר הַדְּבִקּוֹת הוּא תְּפִלָּה. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִין תְּפַלִּין לְשׁוֹן תְּפִלָּה, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל, ח) "נִפְתּוּלֵי אֱלֹקִים נִפְתּוּלֵתִי". וְעֵין מַה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם עַל זֶה הַפָּסוּק. 'שֶׁהוּא לְשׁוֹן עֵקֶשׁ וּפְתִלְתוֹל, נִתְעַקְשָׁתִי וְהַפְּצַרְתִּי פְּצִירוֹת וְנִפְתּוּלִים הִרְבֵּה לְמָקוֹם לְהִיּוֹת שָׁוָה עִם אַחוֹתִי', "גַּם יְכַלְתִּי" — 'שֶׁהַסִּפּוּם עַל יָדִי', עֵין שֵׁם.

וּבְבְּחִינָה זוֹ צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת מְאֹד מְאֹד כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁזֶה הָעֵקֶר. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גָּדוֹל בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, שֶׁאֵף-עַל-פִּי שְׂנֵדָמָה לוֹ

שְׁדַבְּרִי אִינָם מוֹעִילִים כָּלֵל, וְהוּא רְחוּק מִדְּבָרָיו מְאֹד.
 כִּי זֶה יָמִים וְשָׁנִים שְׁעוֹסֵק בְּזֶה וְעַדִּין לֹא פָעַל כָּלֵל.
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיף לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוֹל בְּזֶה כְּמוֹ הָעֵקֶשׁן
 מִמֶּשׁ שְׁעוֹשֶׂה הַדָּבָר בְּלִי שׁוּם טַעַם, כֵּן צָרִיכִין בְּעִבּוּדַת
 ה', כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (בְּסִימָן נ"א בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא) שְׁצָרִיכִין
 לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת ה'. וּבְאַמַּת צָרִיכִין עֵקֶשׁנוֹת
 גְּדוֹל מְאֹד בְּכָל עִבּוּדַת ה', בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא וּבְכָל
 עֲצָה וְעֲצָה, אֲבָל עָקַר הָעֵקֶשׁנוֹת בְּיוֹתֵר צָרִיכִין בְּתַפְלָה
 וְתַחֲנוּנִים. וְהָעָקַר בְּשִׁיחוֹת שֶׁל הַהִתְבּוּדוֹת, כְּמִבְּאָר
 בְּדַבְּרֵינוּ כְּמָה פְּעָמִים. וְכְמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י הַנ"ל עַל
 נְפִתוּלֵי אֱלֹקִים נְפִתְלָתִי: לְשׁוֹן עֵקֶשׁ וּפְתִלְתוּל,
 נִתְעַקְשָׁתִי וְהִפְצַרְתִּי פְצִירוֹת וְנִפְתּוּלִים הַרְבֵּה לְמָקוֹם
 וְכו'.

וְהַבֵּן הַדְּבָרִים הַיֵּטֵב אִם תִּרְצֶה לְחִיּוֹת חַיֵּי עוֹלָם; כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לְבָאֵר הַכֹּל בְּכַתֵּב. וְתִפְרֹשׁ לָךְ בְּלַע"ז פְּרוּשׁ
 הַמְּלוֹת שֶׁל נְפִתוּלֵי אֱלֹקִים נְפִתְלָתִי עַל-פִּי פְּרוּשׁ רַש"י
 הַנ"ל. לְשׁוֹן עֵקֶשׁ וּפְתִלְתוּל וְכו'. וְאִז תְּבִין עַד הֵיכָן, עַד
 הֵיכָן צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּהִתְבּוּדוֹת וְשִׁיחוֹת בֵּינוּ לְבֵין
 קוֹנֵנוּ, אֶף-עַל-פִּי שְׁתַּהֲיֶה בְּדֶרֶךְ עֵקֶשׁ וּפְתִלְתוּל כְּמָה
 פְּעָמִים בְּלִי טַעַם וְרִיחַ, "כִּי לֹא בְּזֶה וְלֹא שֶׁקֶץ עֲנוֹת
 עֲנִי" (תְּהִלִּים כב, כה) אֶף-עַל-פִּי שְׁרֵאוּי לְבַזוֹתָן וּלְשֶׁקֶץ, כִּי
 הוּא יִתְבָּרֵךְ מְלֹא רַחֲמִים בְּכָל עֵת.

לקוטי הלכות תפלין ה' ארבע-חיים תקה

כי יש שלש תפלות: תפלה למשה, תפלה לדרוד ותפלה לעני, כמבאר בזהר (פרשת בלק דף קצה.), ואלו השלש תפלות הם שלש בחינות תפלין, כי תפלין של ראש הם בחינת 'תפלה למשה' שהוא הדעת, שהוא בחינת תפלין של ראש, בחינת ראש ומחין, כי הם עקר המחין. 'תפלה לדרוד' זה בחינת קשר של ראש כעין ד' שכלול גם כן מד' פרשיות, כמו שכתוב בפונות. וזהו בחינת תפלה לדרוד, שהוא בחינת מלכות משיח שקשור בקשר של ד' שבשל ראש כנ"ל. 'תפלה לעני' זה בחינת תפלין של יד, שהוא בחינת מלכות, בחינת כנסת ישראל. שנקראת עניה כמובא, הינו כנ"ל, שתפלה של יד הוא בבחינת המחין והדעת שמאירין בכלל ישראל, והעקר להחיות את כל אחד מנפילתו שלא יפל בדעתו לעולם וכו' כנ"ל.

וזהו בחינת 'תפלה לעני' שהיא יקרה מכלם, כמו שכתוב בזהר הנ"ל, עיין שם באריכות שמפליג מאד במעלת תפלת העני שהוא מאנין תבירין דקדשא ברין הוא דאיהו עביד תדיר קטטה בקדשא ברין הוא. וקדשא ברין הוא אצית ושמע מלוי. כיון דצלי צלותיה פתח כל כוין רקיעי וכל שאר צלותין דסלקין לעילא דחי לון האי מסכנא תביר לבא, דכתיב: "תפלה לעני כי יעטף" וכו'. וקדשא ברין הוא אמר יתעטפון כל

צלותין דעלמא, וצלותא דא תיעול לגבאי, לא בעינא
הכא בי דינא דידונין ביננא. קמאי ליהוי תרעומין
דיליה ואנא והוא בלחודנא. וקדשא בריך הוא אתיחד
בלחודוי באינון תורעמין בההוא צלותא, דכתיב:
"ולפני ה' ישפך שיחו". 'לפני ה' ודאי כל חילי שמאי
שאלין אלין לאלין: קדשא בריך הוא במאי אתעסק?
במאי אשתדל? אמרין: אתיחדא בתאובתא במאנין
דיליה. כולהי לא ידעי מה אתעביד מההוא צלותא
דמסכנא ומכל אנון תורעמין דיליה, דלית תיאובתא
למסכנא אלא פד שפיך דמעוי בתורעמא קמי מלכא
קדישא ולית תיאובתא לקדשא בריך הוא אלא פד
מקבל לון ואושדי קמיה. ודא איהו צלותא דעביד
עטופא לכל צלותין דעלמא וכו', עין שם שמאריך עוד
בזה.

וכל זה נאמר אפלו בעני סתם שמתפלל על צרכיו, על
דחקו ועניותו בגשמיות, מכל שכן וכל שכן,
כשמתחיל האדם לרחם על עצמו ומרגיש עניותו ודחקו
במעשים טובים, וטוען עם השם יתברך, ומתקוטט
עמו, ומתרעם עליו יתברך, על שאינו מקרבו אליו,
ושופך שיחו ולבו לפניו עד שנתעורר בבכיה וכו'. כמה
וכמה יקרה תפלה זו בעיני השם יתברך והיא יקרה
מכל התפלות שבעולם, כי באמת זה עקר העניות

לקויטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תקז

והדחקות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (גדרים מא.): 'אין עני אלא מן הדעת'. כי חוץ מזה הכל הבל, כי ימינו כצל עובר, ואין צרה כצרת הנפש, ואין עניות בעניות מתורה ומעשים טובים, מפל שפן וכל שפן כשהוא בעל חוב גדול חס ושלום, שחייב להשם יתברך חובות רבים שחב כנגדו יתברך על-ידי חטאיו ופשעיו, ואין לו במה לסלק כלל כי אם בתפלה ותחנונים. כשהוא האדם זוכה להתעורר עצמו להרגיש עניותו ודחקו ועומד לפני השם יתברך פרוש ואביון השואל על הפתחים, ומבקש מלפניו בשברון לב על נפשו להצילה מני שחת, לבל יאבד שני עולמות חס ושלום, וכמו שאמר רוד (תהלים ל, י): "מה בצע בדמי ברדתי אל שחת" וכו', (שם כב, כא): "הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי" וכו'. וכיוצא בזה הרבה. שבודאי תפלה זאת יקרה בעיני השם יתברך מכל התפלות שבעולם.

יתדקדק היטב בכל דבור ודבור של דברי הזהר הקדוש הנ"ל. ותבין היטב כמה יקר דברי התבודדות ששופכין שיחתו לפני השם יתברך, ואף-על-פי שזה כמה שמתפלל ומתבודד ונדמה לו שעדין לא פעל כלל, אף-על-פי-כן כל דבור ודבור אינו נאבד, רק כלם מנויים וספורים וגנוזים באוצרותיו, וגם כי אי אפשר להאדם לידע כלל בזה הגוף אם פעל בעבודת

ה' אם לאו, כי אפלו אם לא פֿעל כי אם פְּחוּט הַשְּׁעָרָה אחת פֿעם אחת כֹּל יְמֵי חַיָּיו, גַּם זֶה יִקָּר מִכֹּל חַיֵּי עוֹלָם הַזֶּה, כִּי אֶפְלוּ כְּשִׁנְעֵתְקִים אֵיזָה תְּנוּעָה לְהִתְקַרֵּב מֵעַט יוֹתֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ אֶפְלוּ פְּחוּט מִחוּט הַשְּׁעָרָה, עַל-יְדֵי-זֶה רָצִים וְהוֹלְכִים גַּם כֵּן אֲלָפִים וְרַבּוֹת פְּרָסָאוֹת בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַמְעֻשָּׂה שֶׁסִּפֵּר מֵהַצְּדִיק, שֶׁפֿעַם אַחַת נִפְּל עָלָיו עֲצָבוֹת גָּדוֹל וְכוּ', עַיֵן שָׁם.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר. וְכִשְׂיִהְיֶה חֲזָק כָּל כֶּף בְּבַחֲיִנַת "נִפְתְּלוּ אֱלֹקִים נִפְתְּלָתִי" הַנ"ל, אֲזוֹ סוּף כָּל סוּף בְּוִדְאֵי יְזוּכָה לְפִעַל בְּקִשְׁתּוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְהִיּוֹת שָׂוֶה עִם אֲחֵיו הַכֹּשְׁרִים וְהַצְּדִיקִים. וְכְמוֹ שֶׁמְסִיִּם שָׁם הִפְסוּק: "גַּם יִכְלָתִי". 'הַסְּכִיִּם עַל-יְדֵי' שֶׁנִּתְעַקְשְׁתִּי כָּל כֶּף לְהַפְצִיר הַרְבֵּה לְמָקוֹם אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה לִי כִּמְהָ פְּעָמִים שֶׁשׁוּב לֹא יוֹעִילוּ דְבָרֵי חַס וְשָׁלוֹם, וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִתְעַקְשְׁתִּי עֲצָמִי בְּעַקְשָׁנוֹת גָּדוֹל בְּלִי שְׁעוֹר וְסוּף כָּל סוּף 'גַּם יִכְלָתִי', שֶׁהַסְּכִיִּם עַל יְדֵי לְהִיּוֹת שָׂוֶה לְאֲחֵי לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת, אָמֵן וְאָמֵן:

(מד) וְזֶה בְּחִינַת יָאֵר צִיִּט. שְׁמַתְעִינִן אֲזוֹ בְּיוֹם שְׁמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ. וְאוֹמְרִים קִדִּישׁ וּמְדַלִּיקִין נֵר. וְהַכֹּל כְּדֵי לְהַעֲלוֹת נְשִׁמַת הַמֵּת, כִּי צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת אֶת

לקויטי הלכות תפלין ה' ארץ-חיים תקט

נפש אבותיו ואמו לבחינת חיים ארפים הנ"ל, שהם בחינת חיים נצחיים שזוכין הצדיקים לעולם הבא. וזה עושים בכל שנה ביום שנפטר, כי ביום שנפטר האדם אז עקר התחלת חיותו באמת, כל אחד ואחד כפי מה שזכה על-ידי קדשת יהדותו, כי העולם הזה הוא צל עובר וחייו אינם חיים כלל, כי הוא עובר כהרף עין. ועקר הוא חיים נצחיים שזוכה כל אחד כפי עבודתו לאחר מותו. ועקר בחינת חיים ארפים הוא לחדש חיותו בכל עת. ובפרט בכל שנה, שזהו בחינת ראש השנה בראש חודש כנ"ל.

ועל-כן עוסקין בתקון הנפטר בכל שנה ושנה ביום שנפטר בו שהוא התחלת חיותו כנ"ל, שהוא בחינת ראש השנה שלו, ועקר תקונו על-ידי בניו, כי הבנים טובים הם רפואה גדולה לאבות כמו שאמר רבנו ז"ל (בהאלף-בית אות ב' בנים סימן מב); כי עקר עבודת האדם בעולם הזה הוא לגלות אלקותו בעולם. וכשמגיע זמנו להסתלק צריך שישאר אחריו ברכה זרע ישראל כשרים שימלאו מקומו ויודיעו גדלתו בעולם, כי כל נשמה ונשמה יש לה כח מיוחד לגלות איזה בחינה מהתגלות אמונתו בעולם וכמבאר לעיל. וזהו (תהלים ק, ה): "ועד דר ודר אמונתו". "ועד דר ודר" דיקא, בחינת (שם קמה, ד) "דור לדור ישבח מעשיך", בחינת

(שמות ג, טו) "זֶה זְכוּרִי לְדֹר דֹּר" וְכַנּוּ"ל.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּחַדְּשׁוֹת
הַמְּחִין שְׁנֵתְחַדְּשִׁין עַל-יְדֵי הוֹלָדָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
הַתְּחַדְּשׁוֹת הַדּוֹרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַדְּשׁ הַתְּגִלוֹת
אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל דֹּר וְדוֹר כַּנּוּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת (שם
יג, ב) "קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם" וְכוּ' כַּנּוּ"ל.
וְעַל-כֵּן מְדַלִּיקִין נֵר לְהַמְשִׁיךְ אֹר לְהַנְשָׂמָה שְׁתִּזְכָּה
לְאֹר בְּאֹר הַחַיִּים בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִים וְאַרְכִּים הַנּוּ"ל.
שְׁנִקְרָאִים אֹר, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים נו, יד): "לְהַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי
אֱלֹקִים בְּאֹר הַחַיִּים".

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַקְּדִישׁ שְׁאוּמְרִים אָז, כִּי הַקְּדִישׁ נִתְקַן
בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם, כִּי הַקְּדִישׁ לְמַעְלָה מִכָּל הַקְּדִישׁוֹת.
וְהוּא תָּבַר כָּל גְּזִיזִין דְּפְרִזְלָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בַּזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ
(ח"ב קכט:), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
וְשִׁירְתָּא' וְכוּ', וְעַל-כֵּן נִתְקַן בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
נְגִה, בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת, בְּחִינַת מְדָמָה וְכוּ', כַּמְבָאָר
בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכֵּךְ וּלְבַרֵּר הַמְּדָמָה וְכוּ',
שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרַגּוּם כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַקְּדִישָׁה
הַעֲלִינָה עַל הַכָּל. שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדִישׁ בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם,
כִּי כָּל מָה שֶׁהַצְּדִיק וְהַקְּדִישָׁה גְּבַהּ יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ כַּח לְתַקַּן
וּלְבַרֵּר הַקְּדִישָׁה מֵעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת בְּיוֹתֵר. וְלְהַפִּיךְ בְּחִינַת
נְגִה, בְּחִינַת תְּרַגּוּם, בְּחִינַת מְדָמָה אֶל הַקְּדִישָׁה, שְׁעַל-

לקוטי הלכות תפלין ה' ארח-חיים תקיא

ידי-זה עקר עלית הקדשה כידוע. ועל-כן הקדיש מתבר
כל גזיזין דפרזלא, כי הוא קדשה גבה כל כף שמשבר
כל סטריין אחרנין וכו' ומתפין הכל אל הקדשה, שזהו
בחינת קדשת התפלין שנכתבין על העור דיקא וכנ"ל.
ועין בתקונים (תקון י', דף כו.) מה שכתוב בענין תפלין
לצדיקים וכו'. לרשעים אינון קשורין לכל מקטרגין
דלהון וכו', הינו כנ"ל. שתפלין הם מחין ודעת גדולים
כל כף שמועילין לכל אפלו לכל הנופלים וכו', כי
נמשכין ממח גדול כל כף שיכולין לגלות לכל פי ה'
עמם וכו'. ויש תקנה לאחריתם, אמן ואמן:

מה) כ"ל הדרוש הזה סובב והולך על יסוד ההקדמה
הנבנית על-פי המעשה של הבעטליר הראשון
מהז' בעטלירש, שהוא העור שנתן להזוג מתנה לדרשה
חיים ארפים, כמו שבאר רבנו ז"ל בעצמו בפיו הקדוש.
אחר שספר המעשה של יום השני שמדבר מהחרש. אז
אמר אחר כף שהראשון נתן להם חיים ארפים וזה וכו',
כי עקר בחינת תפלין הוא לזכות לחיים ארפים הנ"ל.
דהינו להתחיל לחיות בכל פעם מחדש חיים אמתיים
בעבודת ה' וכו'. וכמבאר למעלה היטב באריכות.
ועל-כן אומרים קדם התפלין בה' לשם יחוד' "ומשפע
מצות תפלין יתמשך עלי להיות לי חיים ארפים" וכו',
כי זה עקר בחינת תפלין לזכות לחיים ארפים כנ"ל:

(שׁוֹף לְעִיל) לְעַנֵּין הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְשָׁל שְׁכַל אֶחָד הַתַּפְּאָר
 בְּהַזְכָּרוֹן שְׁלוֹ וְכוּ', וְדַבֵּר אֲזוּ הוּא ז"ל
 שְׁנִמְצָא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה אֵיזָה רָמֵז מֵעֵין
 זֶה שְׁשֵׁמוּאֵל זָכַר וְכוּ'. וְלֹא בְּאֵר לָנוּ הֵיטֵב וּקְצַת נִשְׁפַּח
 מִזֶּה. עֲתָה מְצֵאתִי בִירוּשָׁלַיִם כְּתָבוֹת פָּרָק אֶף-עַל-פִּי
 (הַלְכָה ו', דף לו:). שְׁמוּאֵל אָמַר: חֲפִים אָנָּה לְחִיָּתָא דִּילְדִין
 לִי. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי אָמַר חֲפִים אָנָּה לְגִזּוּרָא דְגִזְרִין
 לִי. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר חֲפִים אָנָּה לְנִשְׂיָא דְצָבְתִין עִם אֵימָא.
 וּבּוֹדָאֵי אֱלוֹ הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל הַזְכָּרוֹן שֶׁל אֱלוֹ גְּדוּלֵי
 הַצְּדִיקִים הַנּוֹרְאִים, שֶׁהֵם גְּדוּלֵי גְּדוּלֵי הָאֱמוּנָאִים, הוּא
 חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים מְאֹד, אֲבָל כָּל אֱלוֹ הַהִתְפָּאָרוֹת הֵם
 לְאַחַר שִׁיָּצָא לְאוֹר הָעוֹלָם. וְהוּא מֵעֵין הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל
 הַזְּקֵן הָרֵאשׁוֹן הַקָּטָן שֶׁבְכֻלָּם שֶׁהַתַּפְּאָר שֶׁזָּכַר חֲתִיכַת
 הַטַּבּוֹר, אֲבָל מֵהַ שֶׁנַּעֲשֶׂה קֹדֶם לָזֶה, כְּגוֹן בְּעֵת שֶׁהָיָה
 הַנֵּר דוֹלֵק וְכוּ'. וְכָל שֶׁפָּן וְכָל שֶׁפָּן קֹדֶם יוֹתֵר עֲדִין לֹא
 נִמְצָא רָמֵז. וּמִי יוֹדֵעַ עַל מִי מֵהַצְּדִיקִים הַקְּדָמוֹנִים אֲבוֹת
 הָעוֹלָם הוּא מְרַמֵּז. וּבְאַמַּת אָמַר בְּעֵת שֶׁעָסַק בְּסִפּוּר
 הַמַּעֲשֵׂה נוֹרְאָה הַזֹּאת, שֶׁזֹּאת הַמַּעֲשֵׂה מְדַבֵּרֵת מִכַּמָּה
 צְדִיקִים קְדָמוֹנִים וְכוּ'. שִׁים לְבָךְ לְעֵין הֵיטֵב בְּהַמַּעֲשֵׂה
 הַנִּלְשָׁל, וְתִבִּין מִרְחוּק גְּדֻלַּת הַצְּדִיקִים הַמְרַמְזִים שֵׁם
 וּגְדֻלַּת הַמְּסַפְּרָה. וּמִכָּל זֶה יְכוּלִין לְהִבִּין כָּל חֵד כְּפּוּם
 מֵהַ דְּמִשְׁעֵר בְּלִבִּיהַ גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ שֶׁבָּרָא אֶת
 הָעוֹלָם בְּחֻכְמָה עֲמֻקָּה כְּזֹאת שִׁיּוּכַל הִילוּד אֲשֶׁה לְזִכּוֹת

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקיג

לגדולות ונוראות פאלה, כגון בענין הזכרון הנ"ל ובענין חיים טובים וכו'. ובענין מעוט מחזיק את המרבה ובענין הכח שבפדים שיכול להוציא החצים אחר שזרקם וכו' וכו', עין שם היטב ותבין:

הלכה ו'

(א) על-פי התורה "חיים נצחיים" בלקוטי תנינא סימן ע"ב, עין שם היטב כל התורה פלה מראשה לסופה.

והכלל, שעל-ידי הראיה לבד שרואין פני הצדיק מתנוצץ מחו'. ועל-ידי-זה מקבל גדלה בחינת מלכות כל אחד לפי מדרגתו בבחינת (שמות יח, כא) "שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים שרי עשרת", כי הגדלה והמלכות תלויה בהתנוצצות המחין בבחינת "מלך אסור ברהטים" (שיר השירים ז, ו), 'ברהיטי מחין' (תקוני זהר, דף קמד:), שבחינת המלכות והגדלה אסור ומקשר ברהיטי מחין וכו'. והתנוצצות המחין זה בחינת בנן בית המקדש, שהוא הדעת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לג.) וכו'. וזה בחינת (משלי כב, כט) "חזית איש מהיר במלאכתו" וכו'. ואזי כשמקבל כל אחד גדלה ומלכות פפי מדרגת מחו על-ידי המנהיג האמת בחינת משה וכו', על-ידי בחינת "ואתה תחזה

וכו' ושמת עליהם שרי אלפים" וכו', אזי יודע כל אחד
 לחדש חדושי ובאורי התורה כפי מדרגתו, על-ידי רוח
 אלקים שמקבל מבחינת משה, שהוא המנהיג הפוללל,
 שהוא חכם הפוללל רוח הפוללל, כי הוא "איש אשר רוח
 אלקים בו" וכו', שמאיר בכל אחד רוח אלקים, שהוא
 בחינת התנוצצות המחין, בחינת (שמות לא, יג) "ואמלא
 אתו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל
 מלאכה" וכו', שעל-ידי-זה מחדשין בתורה בבחינת
 (בראשית א, ב) "ורוח אלקים מרחפת" וכו', אבל זה
 המנהיג צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול בקדשת הברית
 וכו' ולהמשיך גם על כל אחד מישראל, בחינת קדשת
 הברית ופרישות וכו'. ועל-ידי-זה נמשך יראה שהוא
 הבושה כמו בשעת מתן תורה וכו', כי צריכין להתבייש
 אפלו לעשות מצוה וכו', והבושה הוא בחינת תשובה
 ועל-ידי תשובה זוכים לחיים, בחינת חיים נצחיים, הינו
 שנחיה וקם בתחיה ענוה והשפלות של משה רבנו,
 עליו השלום, שמלבש אצל כל אחד מישראל בכל אבר
 ואבר, שזה עקר תחית המתים שהשפלות והענוה של
 כל אחד יהיה נחיה ויקום בתחיה ויחיה חיים נצחיים,
 שהם כל שעשוע עולם הבא, בחינת ענג שבת, בחינת
 'טועמיה חיים וכו', בחינת נחלה בלי מצרים', כי
 תענוג עולם הבא הוא בלתי גבול ואי אפשר לקבלו
 ולצירו בהגוף שהוא בגבול רק כשהוא אין ממש,

לקוטי הלכות תפלין ו' ארבע-חיים תקטו

דהינו שזוכה לענוה אמתית של משה רבנו, שזה בחינת תחית המתים, כי השפלות והענוה של משה רבנו מלבש אצל כל אחד מישראל בכל אבר ואבר, אבל זאת הענוה היא בבחינת מיתה אצלו, כי אינו מרגיש הענוה המלבשת אצלו, אבל על-ידי הסתפלות פני הצדיק, שעל-ידי-זה מתנוצץ מחו זוכה לקבל גדלה בחינת מלכות. ועל-ידי-זה זוכה לחדש בתורה כראוי לו לפי מדרגתו ועל-ידי-זה נופל עליו יראה זו הבושה כמו בשעת מתן תורה. והבושה היא תשובה, שהיא בחינת חיים, בחינת (יחזקאל יח, יב) "והשיבו וחיו". ועל-ידי-זה נחיה אצלו וקם בתחיה השפלות והענוה של משה רבנו שהיה אצלו בבחינת מיתה, ועכשו נחיה וקם בבחינת תחית המתים בבחינת (ישעיה כו, יט) "הקיצו ורננו שוכני עפר" וכו' וכו', עין שם כל זה היטב:

ב) וזה בחינת תפלין, כי תפלין הם התנוצצות המחין, כידוע וכמבאר בדבריו ז"ל במקום אחר (סימן לח). שעל-ידי-זה זוכין לגדלה בחינת מלכות בבחינת "מלך אסור ברהטים" — ברהיטי מחין, שזהו כל בחינת תפלין, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה שמקרא זה נאמר על תפלין שהם בחינת רהיטי מחין התנוצצות המחין, שבהם אסור וקשור וצרוור בחינת המלכות, שזהו בחינת "והיתה נפש אדוני צרוורה

בְּצִרּוֹר הַחַיִּים", שֶׁנֶּאֱמַר עַל מַלְכוּת דָּוִד שֶׁהִיא קְשׁוּרָה
 וְצִרּוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים שֶׁהֵם הַתּפִּלִּין, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קֶשֶׁר
 שֶׁל תּפִּלִּין, כַּמְבֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (סימן נד), הֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו צָנּוּן לְהַנִּיחַ תּפִּלִּין בְּכָל יוֹם שֶׁהֵם
 הַתְּנוּצָצוֹת הַמּוֹחִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹר הַפָּנִים כְּדִי
 לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי-זֶה קִדְשַׁת אוֹר פְּנֵי הַצַּדִּיקִים
 הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁעַל-יְדֵי הַסְּתַפְלוּתָם עָקֵר הַתְּנוּצָצוֹת הַמּוֹחִין
 עַד שֶׁזּוֹכִין לְכָל הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל עַד שֶׁזּוֹכִין לְחַיִּים
 נְצַחִיִּים שֶׁהֵם עֲנוּהַ וְשִׁפְלוּת אֱמֵתִי שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהֵם
 בְּחִינַת תַּחֲתֵית הַמַּתִּים וְכַנ"ל.

וְכָל זֶה מִקְּבִלִין עַל-יְדֵי הַסְּתַפְלוּת פְּנֵי הַצַּדִּיקִים, אֲבָל
 לֹא כָּל אָדָם זּוֹכֶה לָזֶה, כִּי לֹא כָּל אָדָם זּוֹכֶה לִידַע
 'הֵיכֵן מֹשֶׁה שְׂרוּי הֵיכֵן אֶהְרֵן שְׂרוּי', הֵינּוּ שֶׁהֵרֵב אֵינָם
 יוֹדְעִים הֵיכֵן הֵם הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה
 הַזֹּאת שֶׁיְכוּלִין עַל-יְדֵי הַסְּתַפְלוּתָם לְבַד לְזַכּוֹת אֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל. עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְבְּחִינַת תַּחֲתֵית
 הַמַּתִּים שֶׁהוּא חַיִּים נְצַחִיִּים, שֶׁהוּא עָקֵר הָאֲשֶׁר הַמְּקוּוֶה,
 עָקֵר הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִי, עָקֵר תְּקוּנָתוֹ לְנִצְחָה. וְאֶפְלוּ מִי
 שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה לְהִתְקַרֵּב לָזֶה הַצַּדִּיק וְלִהְיוֹת כָּל בּוֹ וְלִהְיוֹת עֵדוֹן
 בְּאוֹר פְּנָיו הַקְּדוּשִׁים בְּוַדָּאִי גַם הוּא אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּסְתַּפֵּל
 בּוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, עַל-כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּרַחֲמָיו חָמַל עָלֵינוּ וְנָתַן לָנוּ מִצְוַת הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקיז

הזאת להניח תפלין בכל יום, כי התפלין הם קדושים בקדשה גדולה כל כך, שעל-ידי-זה יכול כל אחד מישראל להמשיך על עצמו קדשת התנוצצות המחין הנמשכין מהסתכלות פני הצדיקים, כי תפלין הם אור הפנים כנ"ל.

ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מד.):
'המניח תפלין זוכה לחיים', כמו שכתוב (ישעיה לח, טז): 'ה' עליהם יחיו', הינו בחינת חיים נצחיים הנ"ל, שהם בחינת תחית המתים, שהוא בחינת ענוה ושפלות אמתי של משה רבנו כנ"ל וזה בחינת השמחה של תפלין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ל): 'דהוי חדי כולה יומא ואמר תפלין קא מנחנא'. כי חיים הנ"ל הם עקר השמחה הנצחית, כמו שכתוב (תהלים טז, יא): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך". שזה זוכין על-ידי תפלין, שהם בחינת אור הפנים כנ"ל.

וזה בחינת קשר של יוד שהזהירו רבותינו זכרונם לברכה מאד שלא יתרחק חס ושלום, מן התפלין, כי יוד הוא בחינת עולם הבא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות כט):, הינו בחינת חיים נצחיים של עולם הבא, שהוא ענוה ושפלות אמתי, שזהו גם כן בחינת יוד שהוא קטנה שבאותיות, הינו בחינת ענוה

אמתית. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהעולם
הבא נברא ביווד על שם שהצדיקים שיהיו אז מעטים.
ולכאורה תמוה, הלא כל ישראל יהיו שם! כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה (אבות א'): 'כל ישראל יש להם
חלק לעולם הבא', שנאמר (ישעיה ס, כא): "ועמך כלם
צדיקים לעולם יירשו ארץ" וכו'. אך מה שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה שהצדיקים שיהיו שם הם
מעטים הוא בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה על פסוק (דברים ז, ז): "כי אתם המעט מכל
העמים". ופרש רש"י על ענוה ושפלות שאתם ממעטים
עצמכם וזה שהצדיקים שיהיו שם בעולם הבא הם
מעטים. מעטים ודאי, כי לא יהיה שם רק מי שהוא
בבחינת "כי אתם המעט מכל העמים", דהינו שהוא
ממעט ומקטין עצמו, כי חיים נצחיים של עולם הבא
אין מי שיוכל לקבל כי אם השפלות והענוה של כל
אחד וכו' וכנ"ל:

ג) וזה שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה יז).
בענש מי שאינו מניח תפלין וקראו אותו
'פושעי ישראל בגופו', שהוא קרקפתא דלא מנח
תפלין, שהוא נדון במיתה עולמית הינו כנ"ל. כי אי
אפשר לזכות לחיי עולם, שהם חיי עולם הבא כי אם
על-ידי תפלין כנ"ל:

לקוטי הלכות תפלין ר' ארח-חיים תקיט

ד) ועל-כן שבת לאו זמן תפלין, כי שבת הוא בעצמו בחינת חיי עולם הבא, בחינת חיים נצחיים הנ"ל, בבחינת 'טועמיה חיים זכו', כמו שכתוב בהתורה הנ"ל בתחלתה, על-כן בודאי אין צריכין אז תפלין להכניע סטרא דמותא להמשיך חיים נצחיים, כי קדשת שבת בעצמו הוא בחינת חיים נצחיים כנ"ל. וכן ביום טוב וכל המועד אסור להניח תפלין, כי הם בעצמם אות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות לו:), כי הם כלם מקבלים קדשת שבת קדש שהוא 'תחלה למקראי קדש', שכל הימים טובים מקראי קדש מקבלים קדשתם משבת, על-כן אין שיך בהם הנחת תפלין כנ"ל, כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. ועקר התפלין הם בחינת זכירת יציאת מצרים שהם הפרשיות של תפלין שנוזכר בהם הרבה יציאת מצרים, כי עקר התפלין הם לזכות לחיים נצחיים חיי עולם הבא כנ"ל, שהם בחינת 'נחלה בלי מצרים' בלי גבול, כמבאר שם בהתורה הנ"ל בתחלתה, עין שם.

וזה עקר בחינת יציאת מצרים שאז זכינו לקבל את התורה, שעל-ידי-זה נזכה לחיי עולם הבא לבחינת נחלה בלי מצרים בלי גבול, הפך בחינת מצרים, שנקרא על שם זה מצרים, לשון מצרים וגבול, כי כל מקום הרחוק מהקדשה ביותר הוא בבחינת

גשמיית ביותר, ויש שם בחינת מצרים וגבול ביותר. ועל-כן כל הגליות מכנים על שם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה טז, ד); כי עקר כל הגליות הוא גלות הנפש מה שמונעים את ישראל מכמה מצוות וקדשת ישראל על-ידי מרידת הגלות בגשמיית ורוחניות וכל מה שרחוקים מהקדשה, כן הוא בבחינת גבול ומצר ביותר. ועל-כן נקראים הגליות על שם מצרים לשון מצר וגבול, כי הם מצרים לישראל לכבשם חס ושלום, בבחינת מצר וגבול הפך נחלה בלי מצרים הנ"ל. וזה בחינת (איכה א, ג) "כל רודפיה השיגוה בין המצרים" וכנ"ל.

אבל על-ידי מצות תפליין אנו ממשיכין על עצמנו בחינת קדשת יציאת מצרים, שהוא בחינת קדשת הגאולה העתידה שיגאלנו השם יתברך מכל הגליות, כמו שכתוב (מיקה ז, ט): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כי אנו ממשיכין עלינו על-ידי התפליין קדשת אור פני הצדיקים האמתיים, שעל-ידי-זה זוכין לנחלה בלי מצרים, שזהו בחינת יציאת מצרים שנזכר בתפליין וכנ"ל. ועל-כן בכל הימים טובים, שהם בעצמם זכור ליציאת מצרים בודאי אין להניח בהם תפליין, כי זוכין לבחינת יציאת מצרים שהוא בחינת

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקכא

נחלה בלי מצרים, שהוא חיים נצחיים של עולם הבא, זוכין לזה על-ידי קדשת הימים טובים בעצמן שהם עצמן אות, כי הם בעצמן בבחינת יציאת מצרים וכנ"ל. ועל-כן הוא אסור להניח בהם תפלין.

ועל-כן איתא בזהר הקדוש (עין זהר חדש, שיר השירים, עט:)
שחיב מיתה המניח בהם תפלין, כי עקר התפלין הוא להכניע סטרא דמותא ששולט בימי החל, שעל-ידי-זה אין מרגישין השפלות והענוה של משה רבנו שבכל אבר, שהוא בבחינת מיתה אצלו, מחמת שאז יש אחיזה לסטרא דמותא שהמשיך אדם הראשון על-ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע, שעקר הפגם היה על-ידי גדלות, כמו שכתוב (בראשית ג, ה): "והייתם כאלקים" — "יוצרי עולמות כמותו וכו'. כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה יט, ד), הינו שהנחש הכניס בהם קנאה וגדלות להתקנא בו יתברך ולהתאוות להתגדל כמותו לברא עולמות כמותו. ועל-ידי זה נתגרש מגן עדן ונגזר עליו מיתה לדורות. כי אם לא היה חוטא היה זוכה בגופו לחיות חיים נצחיים הנ"ל, הינו שהיה זוכה בעודו בגופו בחיים חיותו היה זוכה להענוה של משה רבנו באמת בכל האברים שהם חיים נצחיים, ולא היה צריך למות כלל.

אבל מחמת שפגם בזה כנ"ל, על-ידי-זה נתגרש מגן

תקבב לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים

עֲדָן (שם כד) "וַיִּשְׁכַּן וְכוּ' אֶת הַכְּרָבִים וְכוּ' לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים", עַל-כֵּן עָתָה אֵי אֶפְשָׁר לְהֵאָדָם לְזִכּוֹת בְּשִׁלְמוֹת בְּתַכְלִית לְבַחֲנֵינָת חַיִּים נְצַחִיִּים הַנִּ"ל, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַמִּיתָה שֶׁבְּהִכְרַח שְׂיִמוֹת תְּחִלָּה וַיָּשׁוּב אֶל הָעֶפְרָ כְּשֶׁהָיָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם, ט): "כִּי עָפָר אַתָּה וְאֶל עָפָר תָּשׁוּב". הֵינּוּ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְזִכּוֹת לְעֲנוּהָ אֲמִתִּית, שֶׁהוּא בְּחִינַת עָפָר, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַמִּיתָה שֶׁיָּשׁוּב אֶל הָעֶפְרָ מִמֶּשׁ. וְאִזּוֹ יִתְבַּלֶּה בְּעָפָר לְגַמְרֵי וַיִּתְבַּלֶּה זְהֵמַת הַגּוּף, שֶׁהוּא בְּחִינָה גִשְׁמִית וַיָּשׁוּב לְעָפָר. וְאִזּוֹ דִּיקָא יְזַכֶּה אַחֵר כֶּף לְפִי מַעֲשָׂיו לְקוּם בְּתַחֲתֵי הַמֵּתִים שְׂיִהְיֶה נַחֲיָה שְׁפִלוּתוֹ הָאֲמִתִּי וַיִּחְיֶה חַיִּים נְצַחִיִּים וְכַנִּ"ל. וְאֶפְלוֹ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד, וְאֶפְלוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוֹ בְּעֲצָמוֹ הִכְרַח לָמוֹת אֶף-עַל-פִּי שְׂזָכָה בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ לְעֲנוּהָ אֲמִתִּית, אֲבָל הִכְרַח לָמוֹת בְּשִׁבִיל טוֹבַת יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שְׂיֻוָּכַל לְהַקִּיץ וּלְעוֹרֵר וּלְהַקִּים בְּתַחֲיָה כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁמְלַבֵּשׁ בָּהֶם עֲנוּתָנוּתוֹ, שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵינָת מִיתָה אֶצְלָם שֶׁצְּרִיכִין לְהַחְיּוֹתָם בְּבַחֲנֵינָת תַּחֲתֵי הַמֵּתִים וְכַנִּ"ל. וּבְשִׁבִיל זֶה הִכְרַח מֹשֶׁה לָמוֹת, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (אַלְיָהוּ רַבָּה פָּרָק ל) הַמְּשָׁל לְמִי שֶׁאֲבָד וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַתְּפִלִּין הֵם בִּימֵי הַחַל שֶׁשׁוֹלֵט אָז ל"ט מְלָאכוֹת זְהֵמַת הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא סֵטְרָא דְּמוֹתָא, עַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעֵם כִּי אִם עַל-יְדֵי קַדְשַׁת הַתְּפִלִּין

לקויטי הלקוחות תפלין ר' ארחה-חיים תקכג

הקדושים, שהם בחינת חיים נצחיים הפך סטרא דמותא, אבל בשבת ויום טוב וחל המועד, שהם עצמם אות, כי מאיר בעצמם ממילא קדשת שבת שהוא חיי עולם הבא חיים נצחיים הנ"ל, על-כן בודאי אסור להניח בהם תפלין וחיב מיתה המניח בהם תפלין, כי מראה כאלו יש בהם שליטה חס ושלום, לסטרא דמותא, עד שצריך להניח תפלין ועל-כן חיב מיתה, כי באמת באלו הימים נכנע סטרא דמותא על-ידי קדשת עצומו של יום כנ"ל:

(ה) ועל-כן אבל אסור להניח תפלין ביום הראשון, כי מחמת האבלות שהתגבר אז סטרא דמותא חס ושלום, על-כן אי אפשר אז להכניעה על-ידי הנחת תפלין. ועל-כן אסור אז להניח תפלין ועל-כן צריך האבל לישב על הארץ להמתיק הדין בשרשו להשפיל עצמו עד לעפר ממש, כדי להמשיך על עצמו חיים נצחיים, שהם בחינת ענוה אמתית שמשים עצמו כעפר בחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר", כי באמת מי שמבטל עצמו בתכלית עד שזוכה לחיים הנ"ל באמת שהם ענוה אמתית, הוא אינו צריך להשפיל עצמו לעפר ממש, אדרבא הוא יכול למלך ולהשתרר ולהתפאר עצמו בכל מיני התפארות. ואף-על-פי-כן הוא ענו באמת, כמו שמצינו בגדולי הצדיקים שהתפארו את

תקכד לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים

עצמם בכמה התפארות, כמו רבי שמעון בר יוחאי שאמר באדרא: 'אסהדנא עלי' וכו'. וכן אמר: 'ראיתי בני עליה' וכו' 'אם שנים הם אני' וכו' (ספא מה:). וכן בכמה וכמה גדולי התנאים ואמוראים שהיו מתפארים עצמם בכמה התפארות (עין סוף סוטה מט:). ולכאורה נדמה שהוא נגד דרכי הענוה, אבל באמת, זהו עקר תכלית שלמות הענוה האמתית כפי אשר שמעתי והבנתי ממנו ז"ל, כי עקר הענוה שיוכל לכתב על עצמו "והאיש משה עניו מאד" וכו', פמובא בדברינו במקום אחר וכמרמז בסוף התורה הנ"ל. שאין שלמות הענוה להיות עצל וכו' (שקורין שלימזלניק) וכו', עין שם.

וזה בחינת (שיר השירים א, ה) "שחורה אני ונאווה" שנאמר בשבח הצדיקים הענוים באמת, שהם בבחינת יוד, שהוא עולם הפא שאין בה ציור כלל, רק שחרות, פמובא בזהר הקדוש. וזהו: "שחורה אני ונאווה". שאני שחור בתכלית השחרות כמו יוד הקטנה שבאותיות שאין בה רק שחרות, הינו בחינת ענוה בתכלית שמחזיק עצמו בתכלית תכלית השחרות. ואף-על-פי-כן 'ונאווה', ואף-על-פי-כן נאה הוא מאד, כי הוא זוכה לבטול כל ההרגשות עד שיכול להתפאר בנוי ויפי שלו, כי זה עקר שלמות הענוה כנ"ל, אבל לאו כל אדם זוכה לזה בשלמות, בפרט בעת שיש שליטה חס

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקכה

ושלום, לסטרא דמותא, דהינו בעת האבלות חס
ושלום, על-כן אז עקר ההמתקה על-ידי ישיבה לארץ
ממש. ועל-ידי-זה ממשיך על עצמו חיים נצחיים,
שנמשך מבחינת עפר, מבחינת ענוה אמתית. ועל-ידי
זה מכניע ומבטל סטרא דמותא שלא תשלט עליו.

וזהו בעצמו תקון הקבורה בעפר, כמו שפכתוב (קהלת יב,
ז): "וישב העפר על הארץ כשהיה". ואז "והרוח
תשוב אל האלקים", כי מחמת חטא אדם הראשון,
מחמת חטאי הדורות אי אפשר לזכות לחיים נצחיים
כנ"ל שהם ענוה אמתית. כי אם על-ידי שישוב אל
העפר ממש ויתבלה זהמתו בעפר. 'בעפר' דיקא, שהוא
בחינת ענוה שמשים עצמו כעפר. ואז יזכה לקום
בתחיה לחיות חיים נצחיים; והעקר כפי מה שזכה
להשים עצמו כעפר בחייו בבחינת "הקיצו ורננו שוכני
עפר" מי שנעשה שכן לעפר בחייו, וכנ"ל:

ו) ועל-כן עקר אור התפלין יוצאין על-ידי התעוררות
השנה בחצות לילה לעסק בתורה, כמוכא
בכתבי האריז"ל באריכות שמשם יוצאין אור התפלין,
עין שם. כי שנה אחד מששים במיתה. ועל-ידי
התעוררות השנה מכניעין סטרא דמותא וממשיכין על
עצמו אור הפנים על-ידי שמתאבלין על חרבן בית
המקדש, שהם עקר אור פני ה', כמו שפכתוב (דברים טז,

(טז): "שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה'"
 וְכֹו'. וְעַל-יְדֵי שְׁמֵת־אֲבָלִין עַל חֲרָבְנוּ זֹכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל
 עֲצָמוֹ קִדְשָׁת בְּנִינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנִם לְבָרְכָה
 (תַּעֲנִית ל:): 'כָּל הַמֵּת־אֲבָל עַל יְרוּשָׁלַיִם זֹכֶה' וְכֹו'.
 וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲזִין,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כַּנֵּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנֵּ"ל.
 וְאַחַר כֵּן עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה
 כַּנֵּ"ל, וְעַל-יְדֵי זֶה יוֹצְאִין אֹר הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 חַיִּים נְצַחִים שְׁכֻלּוֹלִין מִכָּל הַבְּחִינּוֹת הַנֵּ"ל כַּנֵּ"ל:

(ז) וְעַל-כֵּן עִקַּר הַתְּפִלִּין תְּלוּיִים בְּעֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (דְּבָרִים ו, ח): "וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ". כִּי
 עִקַּר הַתְּפִלִּין נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַסְּתַכְּלוֹת הָעֵינַיִם עַל-יְדֵי
 שְׁזוּכִין לְרֵאוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים כַּנֵּ"ל:

(ח) וְזֶה בְּחִינַת שֵׁם שְׁדֵי שֶׁל תְּפִלִּין, כִּי "שְׁדֵי" — עַל
 שֵׁם שֵׁשׁ דֵּי בְּאֵלְקוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה' (עֵין רש"י
 לְבְרָאשִׁית יז), שֶׁזֶהוּ הַפֶּךְ הַגְּדֻלוֹת, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "אֲנִי
 ה' הוּא שְׁמִי" (בְּסִימָן יא), עֵין שָׁם. וְלְהַמְתִּיק הָעֵנִין יוֹתֵר,
 כִּי בְּאֲמַת תְּכָלִית הָאָדָם שֶׁיֵּבֵא לְתַכְלִית הַבְּטוּל בְּאֲמַת
 עַד שֶׁיְהִיָּה אֵין מִמֶּשׁ, דְּהֵינּוּ שִׁיזְכָּה לְשַׁבֵּר הַגְּדֻלוֹת
 לְגַמְרֵי עַד שִׁיזְכָּה לְעֲנוּה אֲמִתִּית שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנוּ, עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם, שֶׁמִּלְבָּשׁ בְּכָל אָבֵר וְאָבֵר. וְאִזּוֹ זֹכֶה לְחִיוֹת חַיִּים
 נְצַחִים לְהִיוֹת נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ לְהַתְּעַנֵּג עַל ה' שֶׁהוּא

האשר המקוה אשר "עין לא ראתה" וכו'. (ישעיה סד, ג); וזהו בחינת שדי שיש די באלקותו לכל בריה, הינו שאינה צריף עוד שום דבר אחר, כי אינה צריף שיהיה לה שום תענוג ואחיזה באיזה גשמיות וישות כאלו צריף לה עוד חס ושלום, איזה דבר אחר חוץ מאלקותו חס ושלום, חלילה לה מזה, כי באמת יש די באלקותו לכל בריה. ואינה צריף עוד שום דבר אחר כלל, כי מי שיש לו עדין איזה אחיזה באיזה גסות, שהוא בחינת גשמיות וישות, שהוא רחוק מהשם יתברך, כי "תועבת ה' כל גבה לב" (משלי טז, ה). נמצא נחשב כאלו בוחר לו איזה דבר אחר חוץ מאלקותו יתברך; ועל-כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ד:): 'כל המתגאה כאלו עובד עבודה זרה'. ועל-כן ההפך מזה שהוא ענוה אמתית, הוא בחינת שם שדי שיש די באלקותו לכל בריה, כי כשאין בו שום גסות והוא מבטל כל ההרגשות בתכלית הבטול כאלו הוא אין ממש ואין לו שום תענוג וחייות כי אם חיות השם יתברך בעצמו, וזה די לו ואין צריף יותר, כי יש די באלקותו לכל בריה, שיש די ענג ושמחה וחייות אמתית ונצחי באלקותו לבד יתברך ואין צריכין שום דבר אחר כלל, רק להיות אין ממש ולהתענג על ה' לבד כנ"ל, אשרי הזוכה לזה.

וזה בחינת (תהלים לד, ב) "בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים

תקכח לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים

וישמחו, שדוד המלך, עליו השלום, התפאר "בה' תתהלל נפשי" שאין לי שום שבח והלול כי אם בה' לבד כנ"ל. וזהו: "ישמעו ענוים וישמחו". כי זה אין זוכין כי אם ענוים באמת, שהם זוכין לחיים נצחיים, שהוא בחינת "שבע שמחות", כמו שכתוב (שם טז, יא): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך" וכו'. שזהו בחינת תפלין, שהם אור הפנים כנ"ל, שזהו בחינת שדי של תפלין, שיש די באלקותו לכל בריה, ואין צריכין דבר אחר כלל וכנ"ל. וזהו שיש די באלקותו לכל בריה, הינו שכל בריה שבעולם עקר סוף תכליתה האחרון לבא לזה שלא יהיה לה שום תאוה ותענוג וחיית אחר כי אם באלקותו לבד, כי יש די באלקותו לכל בריה, כי כל בריה שבעולם יש לה די וענג לחיות באלקותו יתברך לבד וכנ"ל.

וכבר מרמז מענין זה בסוף התורה אמר רבי עקיבא (בסימן נא) שאף-על-פי שתכלית עולם הבא לכלל בו יתברך שיהיה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, שזהו בחינת עין לא ראתה וכו'. שלא יהיה עין שיראה, כי יכלל הכל בבחינת קדם הבריאה, אף-על-פי-כן יהיה חלוקים רבים בין כל אחד ואחד שכל אחד יקבל שכרו כפי עבודתו ולפום צערא אגרא, אף אי אפשר להבין זאת כלל, כמו שכתוב שם, עין שם.

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקכט

וזהו: 'שיש די באַלקותו לְכָל בְּרִיָּה' שְׁאֵף-עַל-פִּי שְׁבוּדַי יִהְיֶה חֲלוּקִים גְּדוּלִים בְּעֵנִין זֶה, שֶׁהוּא לְהִתְעַנֵּג עַל ה' לְבַד כַּנ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶפְלוּ הַבְּרִיָּאָה הַפְּחוּתָה שְׁבַפְחוּתִים יֵשׁ לָהּ דֵּי בַּאֲלָקוֹתוֹ לְבַד, כִּי עֲנָג וְחִיּוֹת יְדִיעוֹת וְכָלְלִיּוֹת בַּאֲלָקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁתַּרְגִּישׁ הַבְּרִיָּה הַפְּחוּתָה שְׁבַפְחוּתִים יֵשׁ בּוֹ דֵּי וְהוֹתֵר לְחִיּוֹת חַיִּים נְצַחִים לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁבוּדַי לֹא יִזְכֶּה הַקָּטָן בְּמַעֲלָה לִידַע וְלְחִיּוֹת חַיִּים נְצַחִים כְּמוֹ הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל, וְיִהְיֶה חֲלוּקִים לְאִין מִסְפָּר בֵּין מְדַרְגַּת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֶף עַל-פִּי-כֵן, אֶפְלוּ הַחִיּוֹת וְהָעֲנָג שִׁיקְבַּל הַקָּטָן שְׁבַקְטָנִים מַאֲלָקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד בְּלִי שׁוּם דְּבָר אַחֵר יִהְיֶה בּוֹ דֵּי וְהוֹתֵר לְחִיּוֹת לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי יֵשׁ דֵּי בַּאֲלָקוֹתוֹ לְכָל בְּרִיָּה אֶפְלוּ לְהַקָּטָן שְׁבַקְטָנִים וְכַנ"ל. וְהָעֶקֶר מִי שְׁחוֹתֵר וּמְשַׁתְּדֵל לְזָכוֹת לְזֶה בְּחַיִּים חִיּוֹתוֹ. וְעַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל הַחַפֵּץ בְּחַיִּים אֲמִתִּים שִׁיזְכֶּה לְבֹא לְזֶה בְּחַיּוֹ שִׁיִּהְיֶה לוֹ דֵּי בַּאֲלָקוֹתוֹ לְבַד, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם דְּבָר אַחֵר, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו שֶׁהֵם אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרֵי הַמְּשַׁתְּדֵל עַד שְׁזוֹכֶה לְזֶה.

וְזֶה בְּחִינַת (מִלְאָכִי ג, י) "וְהִרִיקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דֵּי". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (תַּעֲנִית ט): 'עַד שִׁיבְלוּ שְׁפָתוֹתֵיכֶם מִלּוֹמַר דֵּי'. וְקָשָׁה לִי תַמִּיד, מַה בְּרָכָה הִיא זֹאת שִׁיִּצְטָרְכוּ שְׁפָתוֹתֵיכֶם לְבָלוֹת מִלּוֹמַר דֵּי.

אך באמת, קבלת שֶׁכַר הַצַּדִּיקִים וְהַכַּשְׁרִים יֵשׁ בּוֹ מַדְרָגוֹת לְמַעַלָּה מִמְדְרָגוֹת, גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ, עַד אֵין חֶקֶר. וְעַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁבַסוֹף יִזְכָּה כָּל בְּרִיָּה לְזֶה שְׂיִהְיֶה לוֹ דֵּי בְּאַלְקוּתוֹ לְבַד כַּנִּל, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת שֵׁם שְׁדֵי כַּנִּל, אֲבָל מֵעַלָּה יִתְרָה יִזְכוּ יִשְׂרָאֵל, שְׂיִגִיעוּ לְבִטּוֹל כְּזֶה, עַד שְׂיִפְסְקוּ מְלוֹמֵר דֵּי, כִּי דֵּי הוּא בְּחִינַת צְמָצוּם. וּמִי שְׂיִשְׁאֵר בּוֹ עוֹד אֵיזָה בְּחִינַת צְמָצוּם אֶף-עַל-פִּי שְׂיִזְדַּכֵּךְ בְּתַכְלִית הַזְכוּךְ יֹאמֵר דֵּי, כִּי בּוֹדָאֵי יִהְיֶה לוֹ דֵּי בְּאַלְקוּתוֹ לְבַד וְכַנִּל, אֲבָל "יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו" יַעֲלוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה מְזֵה, שְׂהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יִרִיק לָהֶם בְּרָכָה עַד בְּלֵי דֵּי עַד שְׂיִבְלוּ שְׂפִתוֹתֵיהֶם מְלוֹמֵר דֵּי, שְׂיִשְׁפִיעַ לָהֶם כָּל כֶּךָ בְּרָכָה וְטוֹב וְעֲנֵג הַשְּׂגוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַד שְׂיִגִיעוּ לְבִטּוֹל עֲלִיוֹן כְּזֶה, עַד שְׂשְׂפִתוֹתֵיהֶם שְׂהֵם כְּלֵי הַדְּבוּר יִבְלוּ וְיִתְבַטְּלוּ וְלֹא יֹאמְרוּ עוֹד דֵּי, כִּי יַעֲלוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה מְכָל הַצְּמָצוּמִים הַקְּדוּשִׁים שְׂבַעוּלָם. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה סד, ג): "עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹקִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ". וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר יוֹתֵר בְּזֶה כְּלָל, רַק כָּל חַד כְּפוּם מֵה דְמִשְׁעַר בְּלִבִּיהָ יוּכַל לְהִתְנוּצֵץ לוֹ מְעַט מֵעַלֵּת הַצַּדִּיקִים וְהַכַּשְׁרִים הַנְּלוּיִם לָהֶם, אֲשֶׁרֵי כָּל חוּסֵי בָם:

ט) וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יג, ב) "קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר" וְכוּ', שְׂהִיא פְּרָשָׁה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל תְּפִלִּין, וְכֵן פְּרָשָׁה שְׁנִיָּה:

לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים תקלא

"והיה כי יביאך", מדבר מקדשת בכורים, כי קדשת בכורים הוא בחינת קדשת הברית על-ידי שמקדשין ההולדה הראשונה ונותנין אותה לכהן, כי כל בחינת הנ"ל שזוכין על-ידי ראית הצדיק לבחינות תחית המתים, שהוא ענוה אמתית, העקר על-ידי קדשת הברית של הצדיק האמת, שהוא ממשיך בחינת קדשתו ופרישתו על כל ישראל כמו בשעת מתן תורה, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל.

ועקר קדשת הבכורים הוא לתנם לכהן, כי קדשת הכהנה התחילה מאהרן שזכה לזה על-ידי ראית פני הצדיק משה אחיו באמת בלי קנאה רק בענוה אמתית. ועל-ידי-זה דיקא זכה למעלה גדולה ונוראה כזאת, שהוא פתר הכהנה שיהיה הוא ובניו כהנים לעמד לפני ה' לשרתו ולברך בשמו, כי בזה שראה וקבל פני משה אחיו בשמחה, בזה היה תלוי כל יציאת מצרים וקבלת התורה, על-כן זכה על-ידי-זה לכהנה. וכמבאר בפרשה של שליחות משה להוציא ישראל ממצרים, שמאן משה בשליחותו כמה פעמים, כי לא רצה לטל גדלה על אחיו אהרן, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא שמות כז), עד שאמר לו השם יתברך (שמות ד, יד): "הלא אהרן אחיך הלוי וכו' הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו". ועל-ידי-זה זכה

לְפָהֲנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (שַׁבָּת קלט.).
שְׂבֻזְכוֹת זֶה זָכָה לְחֻשֵׁן הַמְּשַׁפֵּט הַנֶּתוּן עַל הַלֵּב.

נִמְצָא, שֶׁעֲקַר הַפְּהֵנָה זָכָה אֶהְרֵן עַל-יְדֵי וְרֵאָף וְכוּ'. וְזֶהוּ
'וְרֵאָף' דִּיקָא, שֶׁעַל-יְדֵי שִׁירָאָה אוֹתָךְ וַיִּקְבַּל
פָּנֶיךָ וְשָׂמַח בְּלָבוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת חַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁהוּא עֲנוּהָ
אַמְתִּית שְׂזוֹכִין עַל-יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁשֵּׁם עֲקַר
הַשְּׂמֻחָה כֵּן"ל, בְּחִינַת "תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שִׁבְעַ
שְׂמֻחוֹת אֶת פָּנֶיךָ", בְּחִינַת "יִשְׁמְעוּ עֲנוּיִם וַיִּשְׂמְחוּ".
עַל-יְדֵי-זֶה תוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
בְּטוּל הַמִּצְרַיִם וְהַגְּבוּלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת גְּאוּת כֵּן"ל.
וְעַל-כֵּן זָכָה לְפָהֲנָה לְעַבֵּד עֲבוֹדָתוֹ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשֵּׁם
עֲקַר הַתְּנוּצָצוֹת הַמִּחִין, שֶׁהֵם מְלֹאכֶת הַמְּשָׁכָן וְהַבֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת "חֲזִיתָ אִישׁ מִהִיר בְּמִלְאכָתוֹ". 'מִהִיר'
דִּיקָא בְּחִינַת הַפְּהֵנִים הָעוֹבְדִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהֵם
מִהִירִים וְזָרִיזִים בְּעֲבוֹדָתָם, בְּחִינַת (שַׁבָּת כ.). 'כְּהֵנִים
זָרִיזִים הֵן'. וְעַל-כֵּן פָּרָשִׁיּוֹת הַתְּפִלִּין מְדַבְּרִים מִקְדָּשׁת
הַבְּכוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַכֹּהֵן, כִּי עֲקַר הַפְּהֵנָה
נִמְשָׁכֶת מִרְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, מִבְּחִינַת "וְרֵאָף וְשָׂמַח
בְּלָבוֹ" שֶׁשֵּׁם עֲקַר קְדֻשַׁת הַתְּפִלִּין כֵּן"ל:

י' וְעַל-כֵּן עֲקַר תְּחִיַּת הַמֵּתִים יִהְיֶה עַל-יְדֵי זְרַע אֶהְרֵן
הַכֹּהֵן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה
(סוף סוּטָה) 'וּתְחִיַּת הַמֵּתִים בָּא עַל-יְדֵי אֱלֵיהוּ זְכוֹר לְטוֹב'.

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקלג

אליהו זה פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, כי תחית
המתים, שהוא ענוה אמתית, נמשך על-ידי קדשת אהרן
שזכה לכהנה על-ידי ראית פני הצדיק באמת בשמחה,
שעל-ידי-זה עקר תחית המתים כנ"ל:

יא) וזה שמסימת פרשה אחרונה שבתפלין בענין תחית
המתים שהם חיים ארכים חיים נצחיים, כמו
שכתוב (דברים יא, כא): "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על
האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם" וכו'.
ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין צ:) לענין תחית
המתים, כמו שכתוב: "לכם" לא כתיב, אלא "להם"
מפאן לתחית המתים מן התורה, הינו כנ"ל, כי עקר
התפלין, שהם אור הפנים הוא לזכות לתחית המתים,
שהוא ענוה אמתית בחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר"
כנ"ל. ועל-כן מדברים כל הפרשיות של תפלין מארץ
ישראל, כי עקר תחית המתים יהיה בארץ ישראל, כמו
שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחות קיא.):

וזהו: "למען ירבו ימיכם" וכו'. 'על האדמה' דיקא,
שהוא ארץ ישראל ששם עקר תחית המתים, כי
תחית המתים הוא ענוה אמתית שמשים עצמו כעפר
וכאדמה בחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר" מי שנעשה
שכן לעפר בחייו. וזה זוכין דיקא על-ידי עפר ארץ
ישראל, כי אף-על-פי שבחינת עפר הוא מעלה גדולה,

דהינו לשום עצמו כעפר להיות ענו באמת שהוא גדול מהכל, כי ענוה גדולה מכלם. אף-על-פי-כן כבר מבאר בהתורה הנ"ל, שאף-על-פי-כן אסור להיות עצל (ושלימזלניק) וכו', כי הענוה הוא עקר החיות וכו', כי יש להפוך, בחינת עפר הסטרא אחרא, שעקר אחיזת הסטרא אחרא ונשיכת הנחש הוא שם, שהוא בחינת "ונחש עפר לחמו", שהוא בחינת עצבות ועצלות, כמו שכתוב במקום אחר, שהוא הפוך מבחינת "חזית איש מהיר במלאכתו".

וזה בחינת עפר של חוץ לארץ, שהוא עפר טמא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין עבודה זרה יג:): שבזמן שישראל שרויין על אדמתן, אסור לכהן לצאת לחוץ לארץ, מחשש רבוי המתים הנקברים שם, כי שם נאחז ביותר סטרא דמותא, שהוא בחינת עצבות ועצלות, שהוא בחינת ענוה פסולה שבאמת היא בחינת גדלות. ועל-כן צריך כל אחד לקדש את עצמו בבחינת קדשת עפר ארץ ישראל, ששם עקר תחית המתים שהוא ענוה אמתית כנ"ל. ועל-כן מדברים הפרשיות של תפליין מארץ ישראל, כי שם עקר תחית המתים, שהוא בחינת תפליין כנ"ל. ועל-כן נקראת ארץ ישראל ארץ החיים, כי שם עקר התחיה בחינת חיים נצחיים כנ"ל.

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקלה

וְזֶהוּ אֶרֶץ הַחַיִּים, הֵינוּ שְׁשֵׁם הָאָרֶץ וְהַעֲפֹר, דִּהְיִינוּ
בְּחֵינַת הָעֲנוּהָ וְהַשְּׁפָלוּת בְּבְחֵינַת חַיִּים, דִּהְיִינוּ
עֲנוּהָ אֲמִתִּית שֶׁהִיא עֵקֶר הַחַיִּים, מֵה שְׂאִין בֶּן אֶרֶץ
הָעַמִּים, שֶׁהוּא בְּחֵינַת אֶרֶץ וְעֵפֶר טָמֵא, שְׁשֵׁם סְטָרָא
דְּמוֹתָא, הֵינוּ בְּחֵינַת עֲנוּהָ פְּסוּלָה, שְׂאִינוּ חַי חַיִּים
אֲמִתִּים עַל-יְדֵי הָעֵפֶר דִּהְיִינוּ הַשְּׁפָלוּת. רַק נוֹפֵל עַל-
יְדֵי-זֶה עַד לְעֵפֶר חֶס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת עֲצָבוּת
וְעֲצָלוּת, בְּחֵינַת "וְנִחַשׁ עֵפֶר לְחֵמוֹ" וְכַנ"ל, כִּי עֵקֶר
מְעַלֵּת הָעֲנוּהָ שְׂתֵהִיָּה בְּבְחֵינַת חַיִּים, בְּחֵינַת תְּחִיַּת
הַמֵּתִים שֶׁעָקְרוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אֶרֶץ הַחַיִּים וְכַנ"ל,
עַל-בֶּן צְרִיכִין בְּאַמֵּת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
שִׁיזְכֶּה לְעֲנוּהָ אֲמִתִּית, שֶׁהִיא עֵקֶר הַחַיִּים שֶׁל כָּל אָבִיר,
כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנ"ל:

(ב) וְזֶה בְּחֵינַת מְצוֹת אֲכִילַת מִצֵּה וְאִסוּר חֶמֶץ בְּפֶסַח
שֶׁנֶּאֱמַר בְּפָרֶשֶׁת תְּפִלִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, ו):
"שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת וְכוּ' מִצּוֹת יֵאָכַל וְכוּ' וְלֹא
יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ" וְכוּ'.

כִּי צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ אֶת אֲכִילָתוֹ מְאֹד, כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה
נִגְזְרָה עַל-יְדֵי חֵטָא הָאֲכִילָה, דִּהְיִינוּ עַל-יְדֵי שֶׁאָכַל
אָדָם הָרֵאשׁוֹן מֵעֵץ הַדַּעַת. וְעֵקֶר הַמִּיתָה הוּא בְּחֵינַת
הַתְּגַבְּרוּת הַיִּשׁוּת וְהַגְּשָׁמִיּוּת שֶׁל הַחֲמוֹר, עַד שֶׁנִּתְעַלְּם
הָעֲנוּהָ בְּבְחֵינַת מִיתָה כַּנ"ל, שֶׁעֵקֶר הַחַיִּים הֵאֲמִתִּים

היא הענוה של משה רבנו שבכל אבר, ולהפך המיתה היא התעלמות הענוה, שהוא בחינת אין, על-ידי התגברות הישות של החומר, שהוא בחינת גאות וכנ"ל, וגם בגשמיות עקר המיתה על-ידי התגברות הגוף על הנפש, החומר על הצורה, שהוא בחינת התגברות הישות על האין עד שמכרחת הנפש לצאת ולהתעלם בתכלית ההעלם, וכל זה נמשך על-ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע, כי עקר החיות נמשך להאדם על-ידי האכילה בנראה בחוש, על-כן צריכין שתהיה האכילה בקדשה על-פי התורה. ואז נמשך על-ידי האכילה החיות מהתורה, שהוא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא הוא ענוה אמתית.

ועל-כן באמת משה רבנו, עליו השלום, שזכה לענוה בתכלית השלמות בחיים חיותו, על-כן לא היה צריך לאכילה כלל והיה בהר שלש פעמים ארבעים יום לחם לא אכל וכו', כי כל חיותו היה חיים אמתיים שהם חיים נצחיים של לעתיד, שהם ענוה אמתית וכנ"ל, אבל שאר בני העולם צריכין לאכל, כדי להמשיך חיות. ועקר החיות הנמשך על-ידי האכילה, נמשך משרש החיים, שהם חיים נצחיים של לעתיד, שהם ענוה אמתית, שהוא בחינת אין, כי האכילה הוא שמכלה המאכל לגמרי ועל-ידי-זה מברר ממנו פנימיות

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקלז

חיותו, שהם הנצוצות הקדושים שבתוכו, שהם רוחנניים לגמרי, שהם בבחינת אין, כי באמת אין האדם נזון מגשמיות המאכל כלל, כי הגשמיות נעשה ממנו פסלת גמור ונדחה לחוץ לגמרי, רק עקר חיותו הוא מחיות המאכל, שהוא בחינת אין, בחינת ענוה, שהוא בחינת חיים נצחיים שממש שרש החיים.

ומי שאוכל בבחינה זאת בלי שום תערובות פסלת בודאי הוא חי לעולם בבחינת (בראשית ג, כב) "ואכל וחי לעולם", שהם הצדיקים האמתיים שהם חיים וקיימים תמיד לעולם ואינם מתים כלל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יח:) 'הצדיקים במיתתם קרויים חיים' וכו', שאמר רבי שמעון בר יוחאי קדם הסתלקותו: 'שאני הני דאקרון חיים'; וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ה:): 'יעקב אבינו לא מת' וכו'. אבל על-ידי חטא אדם הראשון נתערבו כל הדברים. ומחמת התערובות שיש בהאכילה, על-פן אי אפשר לזון מהחיות דקדשה שבו שהוא בחינת ענוה ואין, כי אם על-פי התורה הקדושה שמבשרת כל הדברים, כמו שכתוב (תהלים מ, ט): "ותורתך בתוך מעי". ועל-ידי ברכה תחלה וסוף. וגם עם כל זה אי אפשר לחיות לעולם וצריכין למות, כי אי אפשר לברר בשלמות בחייו כי אם על-ידי שישוב אל העפר וכנ"ל,

אבל על כל פנים בודאי יש חלוק גדול בין האכילה, כי האכילה שהיא בקדשה על-פי התורה היא עקר החיים, כי ממשיך החיות משרשו מבחינת ענוה, שהיא בחינת חיים נצחיים וכנ"ל.

וזה שהזכיר אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה לענין אכילה דיקא הענין בושא, עין שם מה שאמר על פסוק: "משם חפר אכל" (איוב לט, כט), שראוי שיהיה לאדם בושא להושיט המאכל לפיו וכו', עין שם, כי בודאי צריכין להמשיך על עצמו בושא גדולה בשעת האכילה, כדי לזכות אז דיקא לחיים נצחיים שהוא ענוה שנמשך על-ידי הבושא, שהוא בחינת תשובה כמו שכתוב שם, כדי להמשיך חיות דקדשה וכנ"ל. ועל-כן הזהירה תורה ביותר שלא יבא לידי גסות על-ידי האכילה, כמו שכתוב (דברים ח, יב): "פן תאכל ושבעת וכו' ורם לבבך" וכו'. כי כשאינו אוכל בקדשה על-פי התורה, אזי אינו מעורר וממשיך חיים נצחיים הנ"ל, רק חיותו הוא מהפסלת, שהוא בחינת גאות ורם לבב, שהוא חיות דסטרא אחרא, שהוא באמת מיתה, כי משם עקר המיתה כנ"ל, שזהו בחינת (ברכות יח): 'רשעים בחייהם קרויים מתים'. שעל אכילה כזאת נאמר (בראשית ב, יז): "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", רחמנא לצלן. ועל-כן צריכין בשעת האכילה לזהר ביותר

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקלט

לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בּוֹשָׁה הַנִּ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִחְיָה
הַשְּׁפָלוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים נִצְחָיִים כַּנִּ"ל. כְּדֵי
לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה חַיִּים נִצְחָיִים הָאֵלֶּה, שֶׁהֵם
חַיִּים אֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם עֲנוּהַ וְשְׁפָלוּת כַּנִּ"ל (וְעֵין מִזֶּה בְּהַלְכוֹת
עֲרֵלָה הַלְכָה ב').

וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת מִצָּה וְאֶסוּר חֶמֶץ בְּעֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם
שֶׁהוּא בְּטוֹל הַגְּבוּלִים וְהַמְצָרִים, בְּחִינַת חַיִּים
נִצְחָיִים כַּנִּ"ל, כִּי חֶמֶץ יֵשׁ בּוֹ אַחִיזַת הַגְּאוֹת בְּיֹתֵר, כִּי
חֶמֶץ עוֹלָה בְּנִפְיָהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּאוֹת שְׂמֵעָלָה
וּמְרוֹמֵם עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי רוּחַ גְּבוּהַ שְׁבָקָרְבוֹ. וּמִחֲמַת
שְׂבָפֶסֶח עֲדִין קָדָם קְבֵלַת הַתּוֹרָה, אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ
הַרוּחַ גְּבוּהַ הַזֶּה, כִּי עָקַר בְּטוּלוֹ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂנַמְשָׁכַת
עַל-יְדֵי אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ אֱלֹקִים,
שֶׁהֵם הַתְּנוּצָצוֹת הַמְּחִין, בְּחִינַת (שְׁמוֹת לֵא, ג) "וְאֶמְלֵא אֹתוֹ
רוּחַ אֱלֹקִים" וְכוּ', בְּחִינַת (פְּרָאשִׁית א, ב) "וְרוּחַ אֱלֹקִים
מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם". וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיָעִים וּמְבַטְלִין
הַגְּאוֹת, שֶׁהוּא רוּחַ גְּבוּהַ, רוּחַ רָעָה, רוּחַ שְׂטוּת, רוּחַ
הַטְּמָאָה, וְזוֹכִין לְעֲנוּהַ אֲמִתִּית, כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל.
שְׁעַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה
נִמְשָׁךְ בּוֹשָׁה וְנִחְיָה הַשְּׁפָלוּת וְהָעֲנוּהַ וְכוּ' כַּנִּ"ל, אֲבָל
בְּפֶסֶח בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שָׂאוֹ עֲדִין לֹא זָכִינוּ לְקְבֵלַת
הַתּוֹרָה, עַל-כֵּן צָרִיכִין אֲזוֹ לְזַהֵר מְאֹד מִחֶמֶץ שֵׁישׁ בּוֹ

אחיזת הרוח והאור של עולם הזה ביותר, שעל-ידי-זה עולה בנפיקה, כי אז נאחז בהחמץ הרוח רעה הנ"ל שהוא רוח גבה, שהוא רוח הטמאה, מחמת שעדין לא קבלנו התורה שהיא הכנעתו פנ"ל.

על-פן צריכין לאכל מצה, שהיא נאפית בחפזון, קדם שמתחיל לשלט ולהתאחז בהעסה הרוח והאור של זה העולם, כי מצה נמשכת ממקום גבה מאד, מבחינת התנוצצות המחין המאירין אז בליל שמורים בהארה גדולה מאד על-ידי ראית פני הצדיק לבד, אף-על-פי שעדין לא קבלנו ממנו התורה, כי עקר יציאת מצרים היתה בזכות ראית פני הצדיק בחינת (שמות ד, יד) "וראך ושמח בלבבו" פנ"ל. וכן כל ישראל ראו פני משה והאמינו בו, כמו שכתוב (שם לא): "ויאמן העם". כי עקר הראיה הוא כשהוא באמת ובאמונה שאז נקרא ראיה, כמו שאמר אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה במקום אחר, שהאמונה בחינת ראיה, כי כשרואה פני הצדיק ואינו מאמין, אין זה נקרא ראיה כלל, כי באמת אינו רואה את הצדיק כלל, מאחר שלפי דעתו אינו צדיק, כי אינו מאמין בו. נמצא, שאינו רואה את הצדיק כלל, אבל ישראל ראו את משה והאמינו בו, שזה עקר ראית פני הצדיק ועל-ידי-זה נמשך עליהם התנוצצות המחין.

לקוטי הלכות תפלין ו' ארחה-חיים תקמא

ועל-ידי זה נגאלו ממצרים בליל שמורים שמאיר עליהם אז הארה גדולה משם שלא כסדר כידוע בפנונות. ומשם נמשך קדשת המצה של פסח שנמשך קדשת המחין קדם קבלת התורה, ומחמת זה אסור לאכל חמץ, כי להכניע ולברר רוח שבחמץ אי אפשר כי אם על-ידי התורה כנ"ל.

ועל-כן התר החמץ אחר שביעי של פסח שהוא קריעת ים סוף, כי בקריעת ים סוף התחיל להיות נמשך בחינת קבלת התורה ועל-כן תקף נצטוו כמה מצוות ודינים, כמו שכתוב (שם טו, כה): "שם שם לו חק ומשפט" וכו'. כי קריעת ים סוף עקרו נמשך על-ידי רוח אלקים הנ"ל. בחינת "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", שהוא בחינת קבלת התורה.

ועל-כן באמת זכו אז כל אחד להשגות גדולות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא בשלח פרשה ג'): 'ראתה שפחה על הים' וכו', שכל זה נמשך מחמת שאז נבקעו מעינות החכמה של מימי התורה מבחינת: "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", שעל-ידי-זה היה הנס של קריעת ים סוף גם בגשמיות שהיה על-ידי הרוח, כמו שכתוב (שם יד, כא): "ויולך ה' את הים ברוח קדים" וכו'. כמו שכתוב (שם טו, י'): "גשפת ברוחך כסמו ים" וכו'. כי הכל היה על-ידי רוח אלקים

המרחף על פני המים, שעל-ידי-זה הוביש את הים לפני בני ישראל ואחר כך השיב המים על מצרים ועל-ידי-זה גלה לכל שהוא אדון יחיד מנהיג ומשגיח, כי המים מתנהגים רק ברוחו, שהוא רוח אלקים המרחף על פני המים, שהוא בחינת התורה שמנהגת ומקימת כל הדברים. וברצונו הוא מנהיג הרוח לבקע הים וליבשו לפני ישראל ואחר כך להשיבו על מצרים.

נמצא, שבקריעת ים סוף התחיל להיות נמשך בחינת קבלת התורה, על-כן אז התר החמץ, כי אז דיקא יכולין להכניע הרוח גבוהה ולברר רוח זה העולם הנאחז בחמץ, לבררו מרוח גבוהה הזה, ולזכות שתהיה האכילה בבחינת חיים אמתיים, בבחינת ענוה שהוא עקר החיים וכנ"ל, אבל בפסח קדם קבלת התורה שאי אפשר לבררו צריכין לאכל מצה לברר מרוח זה העולם לגמרי שלא יתאחז בהאכילה וכנ"ל. ועל-כן נזכר מצוה זאת של מצה בתפלין, כי תפלין הם בבחינה זאת להכניע סטרא דמותא, שהוא בחינת חמץ בפסח, בחינת מחמצת, תמן מת תמן חמץ, פמוכא, ולהמשיך חיים נצחיים, שהוא בחינת ענוה, שזהו בחינת מצה, שהוא בחינת מחין דגדלות, פמוכא שהם עקר החיים, הינו גדלות המחין דקדושה, שהוא עקר ענוה, בחינת (מגלה לא). 'במקום גדלתו שם אתה מוצא ענוותנותו'.

לקויטי הלכות תפלין ר' ארז-חיים תקמג

ועל-כן נקראת המצה: 'לחם עני' דיקא, בחינת הכנעה וענוה, שהוא עקר החיים, שזהו בחינת מצה פנ"ל:

(ג) וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת מט.) 'תפלין צריכין גוף נקי שלא יפיה בהן', כי הנפיחה הוא מפסלת המאכל, שהוא בחינת גסות הרוח, שהוא עבודה זרה, שהוא קיא צואה, ומשם יוצא הרוח של הנפיחה, שכל זה הפך קדשת התפלין, שהם בחינת רוח חיים אמתיים, בחינת רוח אלקים שהוא באורי התורה, שהוא בחינת ענוה אמתית פנ"ל. וזה שהוכיח הנביא את חירם מלך צור על גדל גאותו, כמו שכתוב (ביחזקאל כח, ב): "יען גבה לבך" וכו'. ואמר לו אז בתוכחתו: "מלאכת תפילה ונקביה ביום הבראך כוננו" (שם פסוק יג). ופרש רש"י: 'אף-על-פי שנתתי לך הכבוד הזה יודע הייתי שתתגאה ועשיתי בך מלאכת תפים ונקבים המוציאין רוח בקול זמר כתוף. ובם היה לך להתבונן, עד כאן לשון רש"י ז"ל. כי עקר מלאכת תפים ונקבים שמשם רוח הנפיחה נמשך מגאות שהוא רוח גבוהה קיא צואה עבודה זרה פנ"ל. והשם יתברך יצר את האדם בחכמה נפלאה שיהיה נעשה מהישות והפסלת סרחון וטנוף כזה, ריח רע כזה, כדי שהאדם יבין ויראה שפלותו אם יש לו במה להתגאות מאחר שיוצא ממנו סרחון כזה, וכמו שפרש רש"י שם עוד בהענין הנ"ל

על פסוק: "מלאכת תפילה הנ"ל. וזה לשונו: 'בזאת השויתיה לו ולא באחרת ובה נסתפלת ובראתי תפלים ונקבים באדם הראשון'. נמצא, שעקר ענין זה נמשך מגסות הרוח, על-כן תפלין שהם ההפך מזה כנ"ל, על-כן צריכין גוף נקי וכו' וכנ"ל. וזה שבסוף הנבואה הנ"ל על צור וצידון שמוכיח אותו על גאוה, כמבאר שם בענין, מסים שם בישועת ישראל: "וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב" (שם פסוק כה), ופרש רש"י: 'כמו שנתנה ליעקב נחלה בלי מצרים', הינו כנ"ל, כי בחינת 'נחלה בלי מצרים', הוא בחינת חיים נצחיים, בחינת תחית המתים שהוא ענוה ושפלות הפך הגאוה. ועל-כן נסמכו זה לזה וכנ"ל:

יד) וזה בחינת תפלין של ראש ומשם יוצא האור, שהוא בחינת קשר של דל"ת שמחבר בשל ראש, ואחר כך יוצא משם אור התפלין של יד, ומשם יוצא אור הקשר של יד, שהוא יוד, שצריך לזהר שיהיה סמוך לתפלין ולא יזח משם, כמבאר בפונות, רק שבהנחה צריך להניח תחלה השל יד וכו' כמו שכתוב שם בפונות, כי תפלין של ראש, שהם במצח כנגד הפנים, זה בחינת אור הפנים, הינו בחינת התנוצצות המחין שמקבלין מהסתכלות פני הצדיק כנ"ל. ועל-ידי-זה מקבלין גדלה בחינת מלכות, כי המלכות מקשר

לקוטי הלכות תפלין ו' ארבע-חיים תקמה

בַּהֲמַחִין בְּבַחֲיַנַת "מֶלֶךְ אֱסוּר בְּרֵהֻטִים", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וְזֶה בְּבַחֲיַנַת הַקָּשֶׁר שֶׁל דָּל"ת שֶׁמִּקָּשֶׁר בְּשֵׁל רֹאשׁ, זֶה בְּבַחֲיַנַת "מֶלֶךְ אֱסוּר בְּרֵהֻטִים" — 'בְּרֵהֻטִי מַחִין', כִּי הַמְלָכוֹת בְּבַחֲיַנַת ד' כִּידוּעַ, כִּי קָשֶׁר שֶׁל ד' שֶׁבְּשֵׁל רֹאשׁ, זֶה בְּבַחֲיַנַת מְלָכוֹת מְשִׁיחַ כִּידוּעַ, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַגְּדֻלָּה וְהַמְלָכוֹת שֶׁמִּקְבֵּל כָּל אֶחָד מֵהַסְּתַכְּלוֹת פְּנֵי הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת מְשִׁיחַ-מְשִׁיחַ. וְעַל-יְדֵי הַמְלָכוֹת וְהַגְּדֻלָּה שֶׁמִּקְבֵּל כָּל אֶחָד כְּרֹאוֹי לוֹ, עַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְחִדּוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה.

וְזֶה בְּבַחֲיַנַת הַתְּפִלִּין שֶׁל יָד שֶׁשָּׁם יֵשׁ פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁהֵם מַחִין גְּמוּרִים, זֶה בְּבַחֲיַנַת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, בְּבַחֲיַנַת בְּאֵר הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ (בַּמְדָּבָר כֹּא, יח) "בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וְעַל-כֵּן תְּפִלִּין שֶׁל יָד כִּנְגַד הַלֵּב בְּבַחֲיַנַת 'קָשֶׁרֶם עַל לִבָּךְ תָּמִיד', בְּבַחֲיַנַת "וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל לִבְבָךְ" (דְּבָרִים ל, א) שֶׁהָעֶקֶר לְקָשֶׁר הַדַּעַת אֶל הַלֵּב, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּאוּרֵי וְחִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי שֶׁמִּצְמָצְמִין הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין בְּשֶׁכֶל גְּדוֹל בְּמִלְאָכָה גְּדוֹלָה, בְּבַחֲיַנַת "בְּחֻכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מִלְאָכָה". עַד שֶׁבוֹנִין מֵהֶם הַחִדּוּשׁ וְהַבְּאוּר שֶׁמִּגְלִין. וְעַל-כֵּן שֶׁל יָד בְּבֵית אֶחָד, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לְהַמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה מֵהַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין, עֶקֶר הַחִדּוּשׁ וְהַבְּאוּר הוּא מֵהַשְּׂמִיכָה לְתוֹךְ הַמַּחִין לְתוֹךְ בֵּית אֶחָד, דְּהֵינּוּ

תקמו לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים

לתוף דרוש אחד, כי 'דברי תורה עניינם במקומם ועשירים במקום אחר' (ירושלמי ראש השנה ג, ה); והעקר הבאור והדרוש הוא מה שמתבררין חכמות התורה מכמה וכמה מקומות רחוקים, ומתבררין אותן יחד לתוף דרוש ובאור אחד שהוא בית אחד, כי בתחלה התנוצצות המחין הם בהרבה בתים, כי כל מח ומח נמשך לתוף בית מיוחד שבכללם הם ד', בחינת ד' בתים של ראש, כי מגדל התנוצצותם והארתם אי אפשר לקבלם בבית אחד כי אם בארבע בתים, אבל אחר כך כשמצטמצמים לבחינת המלכות והגדלה שמקבל כל אחד עד שזוכין על-ידי זה לבאורי התורה, אז מצמצמין אותן לתוף בית אחד, לתוף דרוש אחד, כי זה עקר ענין הבאור והדרוש כנ"ל.

וזה בחינת "בבית אחד יאכל" (שמות יב, מו), שאי אפשר לאכל ולזון מחכמות התורה בבחינת "אכלו רעים" (שיר השירים ה, א), כי אם כשמכניסין המחין לתוף בית אחד כנ"ל, שזהו בחינת תפלין של יד, שהוא בחינת באר כנ"ל, שהוא בבית אחד כנ"ל. ועל-ידי באורי התורה נמשך בושה גדולה כנ"ל.

וזה בחינת 'יד כהה' ששם הנחת תפלה של יד. 'יד כהה' זה בחינת בושה שנכחה פניו מחמת בושה, כמו שכתוב (שמואל-א ג, יג): "ולא כהה בם". שנאמר על שלא גער בהם ולא בישם על מעשיהם. וזה (ישעיה מב,

לקוטי הלכות תפלין ר' ארח-חיים תקמו

ג) "ופשטה כהה לא יכבנה" שנאמר על הצדיקים
שנקראים 'פשטה כהה' על שם שהם בישנים ומדת
הבושה על פניהם. ועל-ידי הבושה זוכין לחיים נצחיים
הנ"ל, דהינו שנחיה הענוה וכו' פנ"ל. וזה בחינת קשר
של יוד שמקשר בשל יד, שהוא בחינת ענוה, בחינת
חיי עולם הבא, כמבאר לעיל היטב, עין שם. ועל-כן
קושרין אותו בשמאל להכניע סטרא דמותא שנאחז
בסטרא דשמאלא פידוע, כי זה עקר תכלית פונת
התפלין להכניע ולבטל סטרא דמותא ולהעלות ממות
לחיים, דהינו לזכות לבחינת חיים נצחיים, שהוא
בחינת ענוה וכנ"ל:

טו) ועל-כן התפלין הם בחינת יראה, כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו:), כי על-
ידי התנוצצות המחין, שעל-ידי-זה מקבלין גדלה כל
אחד פראוי, שעל-ידי-זה זוכין לבאורי התורה, על-ידי-
זה נמשך יראה גדולה כמו בשעת מתן תורה, כמו
שפתוב שם שכל זה הוא בחינת תפלין פנ"ל. ועל-כן
הקשה כל התורה לתפלין, כמו שפתוב (שמות יג, ט):
"למען תהיה תורת ה' בפיה" (עין קדושין לה.). כי התפלין
הם בחינת קבלת התורה בכל יום, הינו בחינת באורי
התורה שנמשכין מהתנוצצות המחין שנמשכין.
מהסתכלות פני הצדיק וכו' פנ"ל.

וְעַל-כֵּן הַצְדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם הֵם בְּחִינַת
הַתְּפִלִּין שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם הַפָּאָר שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, כִּי הַצְדִּיק הוּא פָּאָר הַדּוֹר, שְׂזָהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין
שֶׁנִּקְרָאִין פָּאָר (וְכַמְבָּאָר מְזָה בְּשִׂיחַתוֹ הַקְדוּשָׁה ו"ל (עֵין
חַי מוֹהֲרָ"ן, סִימָן ער) מָה שְׁאָמַר עַל הַגָּאוֹן הַצְדִּיק הָרַב
מִבְּרֵדִיטְשׁוֹב זצ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, כִּי הוּא פָּאָר
הַדּוֹר, [עֵין שָׁם]). וְכָל הַמְּקַרְבִּים לָהֶם הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם
מְקַבְּלִין עֶקֶר הַהֶתְפָּאָרוֹת מֵהֶם. וְכֵן תְּלַמְּדֵיהֶם וְתַלְמִידֵי
תְּלַמְּדֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ' כָּלֵם מְקַבְּלִין הַהֶתְפָּאָרוֹת מֵהֶם,
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַתְּפִלִּין שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵהַסְּתַכְלוֹת פְּנֵי
הַצְדִּיק וְכַנ"ל. וּמֵהֶם מְקַבְּלִין כָּל יִשְׂרָאֵל אֹר קַדְשֵׁת
הַתְּפִלִּין בְּכָל יוֹם וְכַנ"ל:

(טו) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין דְּרַש"י וְתְּפִלִּין דְּרַבְּנֵנוּ תַּם שֶׁהֵם
מַחֲמַת סַפֵּק אֵיף לְהַנִּיחַ הַפְּרָשִׁיּוֹת בְּבִתִּים.
וּבִאֲמַת שְׁנֵיהֶם אֲמַת וְצָרִיכִין שְׁנֵיהֶם, זֶה בְּחִינַת מָה
שֶׁכָּתוּב שֵׁם בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנ"ל. שְׁאָמַר אֲז אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ
וְרַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה אַחַר הַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁבִּאֲמַת אֵין
אָנוּ יוֹדְעִין מָהוּ שְׁפָלוּת, כִּי בּוֹדָאֵי אֵין הַפְּנֵנָה לְהִיּוֹת
עֶצֶל וְרוּעַ מְזֵל וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁלִימְזַלְנִיק וְכוּ', עֵין שָׁם.
וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְזָכוֹת לְעֲנוּהַ
אֲמַתִּית. וּבְעֲנִין זֶה יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר וּכְבֹר מְבָאָר מְזָה
קִצֵּת לְעֵיל וּבְמָקוֹם אַחַר; כִּי בִּאֲמַת מִי שְׁרוּצָה לְהִיּוֹת
יְהוּדֵי בִּאֲמַת צָרִיף לְהִיּוֹת גְּבוּר חֵיל וְלְהִיּוֹת חֲזַק מְאֹד

לקוטי הלכות תפלין ו' ארחה-חיים תקמט

שִׁיְהִיָּה לוֹ עֲזוּת דִּקְדוּשָׁה לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל מִיָּנִי מוֹנְעִים
וּמְסִיתִים וּמַעֲכָבִים, הֵן מְנִיעוֹת מִבְּחוּץ, מִבְּנֵי אָדָם
אֲחֵרִים, קְרוֹבִים וְרַחוּקִים, הֵן מְנִיעוֹת מִצַּד עֲצָמוֹ, מֵהַ
שְׂמַח־שְׂבוּתָיו מִבְּלִיַּן אוֹתוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל
עֵת, וּמְחַלְשִׁים דַּעְתוֹ הַרְבֵּה וְרוֹצִים לְהַפִּילוֹ בְּכָל עֵת,
וְצָרִיף לְהִיּוֹת חֲזָק הַרְבֵּה לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל־פִּי
הַדְרָכִים וְהַעֲצוֹת וְהַתְּחִזְקוֹת הַנֶּאֱמָרִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים
הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּשִׁבְעָה מְשִׁבֵי טַעַם, בְּכָל מִיָּנִי
יְרִידוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, נִמְצָא, שְׂצָרִיכִין עֲזוֹת
וְהַתְּחִזְקוֹת הַרְבֵּה לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְפַל בְּשׁוּם
אֶפְן שׁוּם נְפִילָה בְּעֵלְמָא וְאַפְלוֹ שְׁלֵא לְהַחְלִישׁ דַּעְתוֹ רַק
לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּכָל עֵת בְּחֻסְדֵי ה' וְטוֹבוֹ וְכוּ', כַּמְבָאָר
בְּמָקוֹם אַחֵר הַרְבֵּה.

וְזֶה בְּחִינַת "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שְׁזֵה צָרִיף כָּל אָדָם.
וְאִף־עַל־פִּי־כֵן גְּאוֹת וְגִסּוֹת הוּא אֶסּוּר גְּדוֹל וְהוּא
תּוֹעֵבֶת ה' וְכוּ', עַל־כֵּן צָרִיכִין רַק לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
לְזָכוֹת לְעֲנוּהָ אֲמִתִּית כַּנ"ל. שְׁשֵׁם הָעֲנוּהָ וְהַגְּדֻלוֹת
דִּקְדוּשָׁה הַכֹּל אֶחָד לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ: 'בְּמָקוֹם גְּדֻלָּתוֹ
שֶׁם אֵתָּה מוֹצֵא עֲנוּתָנוֹתוֹ'. וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין דְּרַש"י
וְרַבְּנּוּ תָם, שֶׁהֵם מַחֲמַת סַפֵּק שְׁאִין יוֹדְעִין מֵהוּ עֲנוּהָ
כַּנ"ל, כִּי תְּפִלִּין דְּרַש"י הֵם בְּחִינַת שֵׁם הַנּוּיָה כְּסֻדְר שְׁשֵׁם
הַחֻסְדִּים יוֹצֵאִין תְּחִלָּה. וְתְּפִלִּין דְּרַבְּנּוּ תָם הֵם בְּחִינַת

תקנ לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים

שנוי צרוף הראשון של שם הויה ששם הה' קודמת להו', שהוא בחינת גבורות קודמין לחסדים, כמבאר בפננות, הינו כי חסדים וגבורות הם בחינת שרש הענוה והגדלות, כי ענוה זה בחינת אין, בחינת חסדים. וגדלות זה בחינת דינים וגבורות, בחינת ישות, כמבאר במקום אחר. ובאמת בשרשם בקדשה שניהם צריכין, כי שניהם אחד כנ"ל, אבל למטה יש ספק איזה בחינה צריכין להמשיך תחלה על עצמו, כי קשה לעמד על הדבר כנ"ל, על-כן צריכין להניח שניהם, כי באמת צריכין שניהם כנ"ל.

וזהו (ערובין צה:): 'מקום יש בראש להניח בו שני תפלין' שמרמז על תפלין דרש"י ודרבנו תם, כמובא. הינו שבאמת יש מקום בהראש והמח להניח שני תפלין, הינו להמשיך על עצמו שני הבחינות הנ"ל, דהינו להיות ענו באמת ולא יהיה בלבו שום צד גאות וגסות כלל. ואף-על-פי-כן יהיה איש חיל וגבור גדול ולא יהיה עצל ונבזה (שקורין שלימזלניק) כלל וכנ"ל, שזהו בחינת שני התפלין דרש"י ודרבנו תם כנ"ל, על-כן צריכין להניח שניהם דיקא וכנ"ל:

הלכות ברכת השחר

(ז) וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר, כִּי כְּשֶׁקָמִים מֵהַשְּׁנָה צָרִיכִין לְטַל יָדָיו בְּמַיִם וּלְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, כִּי הִתְעוֹרְרוּת הַשְּׁנָה זֶה בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים הַנִּ"ל כְּמוֹ שֶׁאָנוּ מְבָרְכִין עַל זֶה: "הַמַּחְזִיר נְשָׁמוֹת לַפְּגָרִים מֵתִים". וְעַקֵּר תְּחִיַּת הַמֵּתִים הוּא שְׁנִחְיָה הַשְּׁפִלוּת וְהַעֲנוּה וְכוּ' כַּנִּ"ל, שְׁזֶה נִמְשָׁךְ מִבְּאוּרֵי הַתּוֹרָה שְׁנִמְשָׁכִין מֵהַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲיִין וְכוּ' כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַמַּיִם שֶׁל נְטִילָה שֶׁצָּרִיכִין לְטַל יָדָיו בְּשַׁחְרִית, זֶה בְּחִינַת מֵימֵי הַתּוֹרָה שְׁנִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין אֵלָיו הַמַּיִם שֶׁבֵּהֶם נוֹטְלִין וּמְטַהְרִין הַיָּדַיִם מִסְטָרָא דְמוֹתָא שְׁנֵאֲחִז בְּשַׁעַת שְׁנָה, כִּי עַל יְדֵי הַמַּיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, זוֹכִין לְתְּחִיַּת הַמֵּתִים, דְּהֵינּוּ שְׁנִחְיָה הַשְּׁפִלוּת וְהַעֲנוּה. נִמְצָא, שְׁנִתְבַּטַּל עַל-יְדֵי-זֶה סְטָרָא דְמוֹתָא. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְטַהַר בָּהֶם יָדָיו כְּשֶׁקָמִים מֵהַשְּׁנָה וְכַנִּ"ל:

(ח) וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת אֲשֶׁר יֵצֵר שְׁמֵבְרָכִין בְּבִקְרָה עַל הַנְּקֻבִים, כִּי גְאוּת דְסְטָרָא אַחְרָא הוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה קִיא צוֹאָה, כִּי נִמְשָׁךְ מִפְּסֻלַת גְּמוּרָה שֶׁל

תקנב לקויטי הלכות תפלין ו' ארחה-חיים

גשמייות העשייה, שהוא מותרות גמור, שזה בחינת גאות שהוא מותרות, כמו שכתוב (תהלים לא, כד): "וימשלם על יתר עושה גאון". וכמבאר לעיל, שזהו בחינת "מלאכת תפיד ונקביך ביום הבראך כוננו" (יחזקאל כח, יג); על-כן כשמתעוררים מהשנה, שהוא בחינת תחית המתים, בחינת ענוה, צריכין לברך "אשר יצר" על הנקבים, מה שהשם יתברך מפליא לעשות, ויצר את האדם בחכמה, שיהיה לו כח לדחות הפסלת והמותרות, שהם בחינת גאון, שזה הכח נמשך מהתנוצצות המחין, שעל-ידי-זה מכניעין סטרא דמותא, שהוא בחינת גאון.

ועל-כן מתחילין 'אשר יצר את האדם בחכמה', 'בחכמה' דיקא, כי היא חכמה גדולה לברר הטוב מתוך הפסלת שהוא חיי האדם שנמשך מחיים הנ"ל, ולדחות הפסלת לגמרי. ועל-כן באמת מברכין על זה 'וימפליא לעשות', כי הוא פלא גדול מאד הפלא ופלא. וכמו כן צריך האדם להתחכם מאד בחכמה אמתית לברר החיות שהוא הענוה האמתית מתוך הגאות שהוא פסלת גמור, שזהו ברור הטוב מתוך הרע שלא יהיה נכשל בענוה פסולה או בגאות גמור חס ושלום, וכנ"ל.

ועל-כן יתרו שאמר למשה (שמות יח, כא): "ואתה תחזה",

לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים תקנג

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת
(דניאל יב, ב) "וְרַבִּים מִיְשֵׁינֵי אֲדָמַת עֶפְרָי יִקִּיצוּ". סוֹפֵי
תְּבוֹת 'יְתָרו', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם. עַל-כֵּן הָיָה נִקְרָא בְּשֵׁם
יְתָרו, כִּי זָכָה לְתַקֵּן בְּחִינַת יְתָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹתְרוֹת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "יְתָר עוֹשֶׂה גְּאֹוָה" כַּנ"ל, כִּי זָכָה לְתַקֵּן
זֹאת עַל-יְדֵי שִׁיתָר פְּרָשָׁה אַחַת בַּתּוֹרָה שֶׁהוּא "וְאִתָּה
תִּחְזָה", שְׁעַל-יְדֵי זֶה עָקַר תְּחִיַּת הַמֵּתִים, בְּחִינַת "וְרַבִּים
מִיְשֵׁינֵי אֲדָמַת עֶפְרָי יִקִּיצוּ" סוֹפֵי תְּבוֹת יְתָרוֹ וְכַנ"ל. וְזֶה
בְּחִינַת בְּרַפְת אֱלֹקֵי נִשְׁמָה, שְׁמִסְיָמִין 'הַמְּחִזֵּר נִשְׁמוֹת
לְפָגְרִים מֵתִים' שְׁמִבְרָכִין עַל הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים וְכַנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת בְּרַפְת 'הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה' לְהַבְחִין בֵּין
יוֹם וּבֵין לַיְלָה, כִּי לַיְלָה סִטְרָא דְמוֹתָא שְׁלִטָא
שְׁנִמְשָׁךְ מִחִטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן מִפְּגָם הָעֲנוּוָה וְכַנ"ל. וְאוֹר
יוֹם זֶה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים
שְׁנִחְיָה הָעֲנוּוָה וְהַשְׁפְּלוֹת כַּנ"ל, אֲבָל צְרִיכִין הַבְּחִינָה
גְּדוּלָה שְׁלֵא יִטְעָה בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה שְׁלֵא יִהְפֹךְ הָאֲמָת,
כִּי צְרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מִעֲנוּוָה פְּסוּלָה שְׁלֵא יִהְיֶה
עֲצֵל וְכוּ' כַּנ"ל. וְכֵן לְהַפְּךְ לְפַעֲמִים נִמְצָא אֶחָד
שְׁמִשְׁתַּרְר וּמִתְגַּדֵּל אֶת עֲצָמוֹ עַל יִשְׂרָאֵל וְאָמַר שְׁכַוְנָתוֹ
לְשָׁמַיִם. וּבְאֲמָת הוּא נִלְכָּד בְּגֵאוֹת, עַל-כֵּן צְרִיכִין
הַבְּחִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין מוֹת

לחיים. לידע איך להתנהג בזה באמת, וכמו שאמר אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה שצריכין לבקש הרבה את השם יתברך על זה וכנ"ל:

כ) ועל-כן קרח שפגם בגאות, כי כל מחלקת שלו על משה ואהרן ה'ה רק על-ידי גדל גאותו שהתקנא בגדלת אהרן ובנשיאת אליצפן וכו', על-כן אמר לו משה: "בקר ויודע ה' את אשר לו" (במדבר טז, ה). ופרש רש"י: 'גבולות חלק הקדוש ברוך הוא בעולמו יכולים אתם להפוך ערב לבקר' וכו'. הינו שאמר לו שרוצה להפוך ערב לבקר, כי באמת כל מחלקתו הוא רק גאות, אבל קרח אמר שפונתו לשמים, כי הפך האמת ואמר שמקנא קנאת ה' צבאות, כמבאר בפרשה שאמר: "כי כל העדה כלם קדושים וכתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (שם, פסוק ג), כאלו הוא מקנא בשביל ישראל עם קדוש ואינו חושש על כבוד עצמו כלל, אדרבא, אמר שמשה ואהרן הם גוותנים חס ושלום, וחפצים בכבוד והתנשאות, כמו שכתוב: "ומדוע תתנשאו על קהל ה'". על-כן אמר לו משה: "בקר ויודע ה'" וכו'. הינו שבדברי פזב שלכם שאתם רוצים לרמות את ישראל אתם רוצים להפוך ערב לבקר וכנ"ל. וזהו שפרש רש"י שם, שכמו שהבדיל ה' בין אור לחשך כך "ויבדל אהרן להקדישו", כי קדשת

לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים תקנה

אָהרן נִמְשָׁךְ מֵעֲנֹה אֲמִתִּית שֶׁהוּא בְּחִינַת "וְרֹאֵךְ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ" וְכַנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַבְּדֻלָּה בֵּין אֹר לְחֶשֶׁךְ, בֵּין מוֹת לְחַיִּים, כִּי עֲנֹה אֲמִתִּית הוּא בְּחִינַת חַיִּים, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר יוֹם וְכַנ"ל:

כא) כִּי בְּאֵמַת עֶקֶר הַמִּיתָה נִמְשָׁךְ מִחַמַּת שְׁפָגַם אָדָם הָרֹאשׁוֹן בְּחֶטָא עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁפָגַם בְּגֵאוֹת שְׁמֵשׁ הַמִּיתָה כַּנ"ל. וְעֶקֶר סֵטְרָא דְמוֹתָא הוּא שְׁנִפְרֻדַּת הַנֶּפֶשׁ מִהַגּוּף, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מִפָּגַם הַנ"ל, דְּהֵינּוּ שְׂאִין זוֹכִין לְעֲנֹה אֲמִתִּית, שֶׁהִיא עֶקֶר הַחַיִּים שֶׁל כָּל הָאֲבָרִים, הֵינּוּ כִּי עֶקֶר הָעֲנֹה בְּשִׁלְמוֹת הוּא שְׂיֵהִיָּה אֵין מִמֶּשׁ. וְאִף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה חֶזֶק וְאִמִּין וְגִבּוֹר חֵיל מְאֹד לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל הַמוֹנְעִים מֵעֲבוֹדַת ה', בְּבְחִינַת: "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" וְכַנ"ל, כִּי בְּאֵמַת בְּהַשְׂרֵשׁ הַכֹּל אֶחָד, כִּי גֵאוֹת דְּקֻדְשָׁה בְּאֵמַת הוּא עֲנֹה אֲמִתִּית בְּבְחִינַת 'בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ שֵׁם אֲתָה מוֹצֵא עֲנוּתָנוֹתוֹ' וְכַנ"ל. וְאִם לֹא הָיָה חוֹטָא אָדָם הָרֹאשׁוֹן הָיָה זוֹכֶה לְבְחִינָה זֹאת בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ וְהָיָה חַי לְעוֹלָם, כִּי עֶקֶר הַחַיִּים הוּא חֲבוּר הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף. וְשֶׁרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת עֲנֹה וְגֵאוֹת שְׁבִשְׂרֵשׁם הָעֲלִיּוֹן שְׁנִיָּהֶם אֶחָד בְּבְחִינַת בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ וְכוּ' כַּנ"ל, כִּי הַנֶּפֶשׁ הִיא בְּבְחִינַת אֵין, בְּבְחִינַת עֲנֹה, כִּי עֶקֶר הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוּא חַיּוּת הָאָדָם, הוּא הַחֲכָמָה, בְּבְחִינַת (קְהֵלֵת ז, יב) "הַחֲכָמָה תִּחְיֶה", בְּבְחִינַת (אִיּוֹב לב, ח)

"ונשמת שדי תבינם", כמו שאמר אדוננו, מורנו ורבונו
ז"ל כמה פעמים.

והחכמה היא בחינת אין, כמו שכתוב (איוב כח, יב):
"והחכמה מאין תמצא". והגוף שהוא ישות
וגשמיות נמשך מבחינת גאות וגדלות שמשם כל
הישות שבעולם, שהם בחינת הגדלה ורבוי, אבל
בשרשם שניהם אחד, כי שרש הגדלות שמשם הישות
הוא הענוה בבחינת 'בכל מקום שאתה מוצא גדלתו
שם אתה מוצא ענותנותו' וכנ"ל. רק שעתה אחר החטא
אי אפשר לנו להשיג זאת בדעתנו. ועל-כן מכרח האדם
למות שיפרד הנפש מהגוף "וישוב העפר על הארץ
כשהיה" (קהלת יב, ח) וכו' כדי שיזדכך בעפר כנ"ל. עד
שיזכה לתחית המתים שאז יזכה לבחינה זאת בשלמות,
דהינו שיזכה לענוה אמיתית שהיא החיים של כל
האברים, ששם הגאות דקדשה והענוה הכל אחד כנ"ל,
שזהו עקר החיים באמת שיהיה הגוף צח וזך מאד מאד
שיהיה נכלל עם הנפש בתכלית האחדות.

אבל אנו צריכין להמשיך על עצמנו בחינה זאת בכל
יום, כי כל עבודתנו כל ימי חיינו הוא לזכות
לתחית המתים שאז יהיה עקר הקבול שָכר, על-כן אנו
צריכין להמשיך עלינו בחינה זאת בכל יום.

לקוטי הלכות תפלין ר' ארז-חיים תקנז

וְזֶה כָּל עֲנֵן בְּרַבַּת הַשַּׁחַר שֶׁמְבָרְכִין בְּבִקְרָה עַל כָּל דָּבָר
וְדָבָר בְּפִרְטוּיּוֹת שֶׁהוּא פּוֹקֵחַ עוֹרִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים
וְזוֹקֵף כְּפוּפִים וְכוּ'. כְּדֵי לְעוֹרֵר הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל אָבֵר
וְאָבֵר עַל-יְדֵי הַבְּרָכָה שֶׁעָקֵר הַחַיּוֹת הוּא הַעֲנֹוה
וְהַשְּׁפִלוּת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל
אָבֵר וְאָבֵר כַּנִּ"ל, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת נִמְשָׁכִין
מֵהַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁעַל יָדוֹ נִמְשָׁכִין חַיִּים נְצַחִיִּים הַנִּ"ל,
כִּי הוּא מְקוּר הַבְּרָכָה, כִּי עָקֵר הַחַיִּים נְצַחִיִּים הוּא שְׂאֵז
נִזְכָּה תָּמִיד לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְבָרֵךְ לְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, שֶׁזֶּהוּ עָקֵר תְּכֵלִית חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּהַתּוֹרָה: "יְמֵי חַנּוּכָה" (בְּסִימָן ב' בְּלִקוּטֵי תַנּוּגָא).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַבְּרָכוֹת שֶׁאֲנוּ מְבָרְכִין בְּבִקְרָה עַל חַיּוֹת
שֶׁל כָּל הָאָבֵרִים בְּפִרְטוּיּוֹת, עַל-יְדֵי זֶה אֲנוּ
מִמְשִׁיכִין עַל עַצְמֵנוּ בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִיִּים שֶׁל לְעֵתִיד,
שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנֹוה אֲמִתִּית שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל
אָבֵר וְאָבֵר, שֶׁהוּא עָקֵר הַחַיּוֹת הָאֵמֶתִי שֶׁל כָּל אָבֵר
וְאָבֵר וְכַנִּ"ל. שֶׁעָקֵר הַחַיּוֹת הוּא לְבָרֵךְ וּלְהוֹדוֹת לְשֵׁמוֹ
יְתִבְרָךְ תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה לח, יט): "חֵי חֵי הוּא
יִוָּדֵךְ". וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קטו, יז): "לֹא הִמְתִּים יְהִלְלוּ
י"ה", שֶׁהֵם הָרַשְׁעִים שֶׁקְרוּיִים בְּחַיִּיהֶם מְתִים, אֲבָל
שְׂאֵנֵי הַנִּי דְאֶקְרוּן חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזִהָר הַקְּדוֹשׁ
בְּאֶדְרָא זוּטָא שֶׁעֲלִיהֶם נֶאמַר: "וְאִנְחֵנוּ נְבָרֵךְ י"ה" וְכוּ'.

וְזֶהוּ שְׂאוּמְרִים בְּבִקְרַת בְּבִרְכַת 'הַמַּחְזִיר נְשָׁמוֹת' וְכוּ', כֹּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקֶרְבֵי מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ וְכוּ', כִּי זֶה עֵקֶר חַיּוֹת הַנְּשָׁמָה שֶׁנִּתְּנָה לְאָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמוֹ יְתִבְרַךְ תָּמִיד, כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים כַּנִּלְ:

(כב) וְזֶה בְּחִינַת בְּרִכַת מְלָבִישׁ עֲרָמִים, כִּי עֵקֶר תְּחִיַת הַמֵּתִים שָׂאז יַחֲיֶה חַיִּים נִצְחָיִים יִזְכֶּה כָּל אֶחָד כְּפִי הַלְבוּשִׁים שֶׁזָּכָה לְתַקֵּן בְּחַיָּיו עַל-יְדֵי תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חִלּוּקָא דִּרְבָּנָן, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה עֵקֶר הַקְּבוּל שָׂכָר כְּפִדוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת (איוב לח, יד) "תִּתְּהַפֵּךְ כַּחֲמֹר חוֹתָם וַיִּתְּיָצְבוּ כָמוֹ לְבוּשׁ" הַנֶּאֱמָר עַל תְּחִיַת הַמֵּתִים, הֵינּוּ שֶׁיִּקְוָמוּ וַיִּתְּיָצְבוּ בְּתְחִיַת הַמֵּתִים כָּמוֹ לְבוּשׁ, הֵינּוּ כָמוֹ שֶׁתַּקִּין הַלְבוּשִׁים, שֶׁהוּא בְּחִינַת חִלּוּקֵי דִּרְבָּנָן וְכוּנִ"ל, כִּי קִדְּם הַחֲטָא לֹא הָיוּ צָרִיכִין לְלְבוּשִׁים כָּלֵל, כִּי לֹא הָיָה עֵדִין בּוֹשָׁה כָּלֵל מִחֲמַת שְׁלֹא נִכְשְׁלוּ בְּשׁוֹם חֲטָא, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (פְּרָאשִׁית ב, כה): "וַיִּהְיוּ שְׁנִיָּהֶם עֲרָמִים וְכוּ' וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ". אַבְל אַחַר שֶׁחֲטָא אָז נֶאֱמָר (שָׁם ג, י) "וְאִירָא כִּי עִירֹם אָנֹכִי". יִרְאֶה זֶה הַבּוֹשָׁה, כִּי אָז נִמְשָׁךְ בּוֹשָׁה מֵאַחַר שֶׁכָּבַר חֲטָא וּפָגַם. וְאֲזִי הַבּוֹשָׁה הִיא מְדָה טוֹבָה, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ. וְכָמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת יב:): 'הָעוֹבֵר עַבְרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו'. וּמֵאַחַר שֶׁנִּמְשָׁךְ

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקנט

בושה חמל עליו השם יתברך ועשה לו פתנות עור
וילבישם, כי הלבושים הם תקון הבושה, כי רבי יוחנן
קרי למאני מכבודותא' (שבת קיג:). ועל-כן עתה אחר
החטא שכבר נגזר מיתה עקר התקון לזכות לתחית
המתים, לבטל סטרא דמותא הוא על-ידי הבושה, שהוא
עקר התשובה, שעל-ידי-זה יהיה עקר תחית המתים,
כמבאר בהתורה הנ"ל. ואז יחיה כל אחד חיי עולם
הבא כפי תקון הלבושים שתקן בחייו שהם מכסים על
הבושה וכנ"ל.

ועל כן בבקר שהוא בחינת תחית המתים כנ"ל. מברכין
מלביש ערמים, כי עקר תחית המתים הוא כפי
בחינת תקון הלבושים בבחינת "תתהפך פחמר חותם
ויתיצבו כמו לבוש" כנ"ל, כי תקון הלבושים הוא
בחינת תקון הגאות, הינו לבטל הגאות מעצמו התלויים
בלבושים שדרך האדם להתגאות בהם ולהעלות הגאות
לשרשו לה' בבחינת (תהלים צג, א) "ה' מלך גאות לבש"
וכו'. וזה בחינת טלית ותפלין, כי תפלין הם בחינת
התנוצצות המחין, שעל-ידי-זה נמשך בושה וכו',
שעל-ידי-זה נמשכין חיים נצחיים כנ"ל. על-כן
מקדימין ללבש טלית של מצנה שהוא מכסה על
הבושה, כי לא היה פח לסבל הבושה וכמבאר שם
בהתורה הנ"ל, גדל הבושה שצריך האדם להתביש

אִפְלוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְכוּ', עַיִן שָׁם. עַל-כֵּן בְּחֻמְלָתוֹ
 יִתְבָּרַךְ צוּה עֲלֵינוּ לְהִקְדִּים לְהִתְלַבֵּשׁ בְּטָלִית שֶׁל מִצְוָה,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲלוּקָא דְרַבָּנָן, שֶׁהוּא מְכֻסָּה עַל הַבּוּשָׁה,
 כִּי הַבְּגָדִים הֵם תְּקוּן הַבּוּשָׁה כַּנ"ל. וְזֶהוּ (שָׁם לו, ח): "מֵה
 יָקָר חֲסִדָּךְ אֱלֹקִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יַחְסִיּוּן". הֵינּוּ
 מֵה מְאֹד יָקָר חֲסִדּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁחֲמַל עֲלֵינוּ וְנָתַן לָנוּ כְּנָפֵי
 הַטָּלִית הַקְּדוֹשׁ לְחֲסוֹת וּלְהִתְחַבֵּא בְּצֵל כְּנָפָיו מִגְּדֹל
 בְּשִׁתְּנוֹ וּכְלִמְתָּנוּ כַּנ"ל:

(כג) וְזֶה בְּחִינַת פּוּרִים שֶׁהוּא לְהַכְנִיעַ וּלְהַפִּיל אֶת הָמָן
 הָרָשָׁע, יַמַּח שְׁמוֹ, כִּי הָמָן בְּחִינַת גְּאוּת, כִּי
 הָיָה מִתְגָּאָה מְאֹד וְרָצָה שֶׁהַכֹּל יִכְרְעוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ
 וּבְשִׁבִיל זֶה הִתְקַנְּא בְּמַרְדְּכֵי וְעַל-כֵּן עָשָׂה עֲצֻמוֹ עֲבוּדָה
 זָרָה, כִּי גְאוּת הוּא עֲבוּדָה זָרָה. וְעַל-כֵּן בִּקֵּשׁ "לְהַשְׁמִיד
 לְהַרְגֵּ וּלְאַבֵּד" וְכוּ', כִּי עַקֵּר סִטְרָא דְמוֹתָא נִמְשָׁךְ
 מִגְּאוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 נִגְזַר מִיתָה עַל הָעוֹלָם, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ קְלַפַּת הָמָן, יַמַּח
 שְׁמוֹ; כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (חֲלִין קִלְט.):
 'הָמָן מִן הַתּוֹרָה מַיִן? שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): "הָמָן הַעֵץ"
 וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַתְּגַבְּרוּתוֹ הָיָה עַל-יְדֵי שֶׁנִּהְיָנוּ מְסֻעָדִים
 שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע (עַיִן מְגִלָּה יב:); כִּי פָגַם הָאֲכִילָה הוּא פָגַם
 הַגְּאוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹתְרוֹת וּפְסֻלַּת וְכַנ"ל. וְזֶהוּ עַל
 שֶׁהִשְׁתַּחֲווּ לְצִלָּם, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא גַם כֵּן

בחינת גאות כנ"ל.

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין מגלה טו):
בבבל נכשלו בנשים נכריות, דהינו פגם הברית,
כי אי אפשר לזכות לענוה אמתית כי אם על-ידי
שממשיכין על עצמו פרישות וקדשת הנמשך
מפרישות וקדשת משה כמו שכתוב שם, עין שם. ועקר
כח המן היה שהיה מזרע אגג שהחיה שאול כי חמל
עליו, כי בזה פגם שאול בענוה פסולה, שבטל את
עצמו נגד עצת דואג ולא התגבר את עצמו כגבור חיל
לקים דברי שמואל. ובזה פגם בענוה, דהינו שהיה לו
ענוה פסולה, כי פגם ענוה פסולה הוא בחינת פגם
הגאות, כי עקר הענוה לזכות לענוה של משה, שהיא
בחינת חיים נצחיים, בחינת החיות של כל האברים וכו'
וכנ"ל.

כי כשיש לו ענוה פסולה נותן כח להגאות, מאחר
שמבטל עצמו נגד הבעלי גאווה הרוצים להרחיקו
מדרכי אמת ומצדיקי אמת, כמו שאול שבטל עצמו נגד
דעת דואג לעבר על דברי שמואל הנביא והחיה את
אגג שממנו יצא המן, שהוא בחינת גאות. וזה שאמר
שמואל לשאול כשהוכיחו על שהחיה את אגג: "הלא
אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה" (שמואל-א
טו, יז), הינו שהוכיחו ואמר לו שעקר הפגם שלו בא

על-ידי ענוה פסולה שהקטין את עצמו במקום שאין צריכין להקטין את עצמו וכנ"ל. וכן בתחלת מלכותו פגם בזה, כמו שכתוב (שם, י, כז): "ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמתריש". שעל-ידי-זה לא נתקימה מלכותו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא כב:).

ועל-כן לא רצה מרדכי להשתחוות להמן, פי מרדכי היה ענו בשלמות, פי אף-על-פי שהיה בבחינת אין בעיני עצמו, אף-על-פי-כן לא רצה להכניע את עצמו נגד הבעלי גאווה שהם בחינת המן. וזה שאמר מרדכי שאינו רוצה להשתחוות להמן מחמת שגם זקנו בנזמין לא השתחוה לעשו, פי איתא שיעקב אבינו אף-על-פי שנהג בחכמה גדולה נגד עשו, אף-על-פי-כן שגה קצת בזה במה שהשתחוה לעשו. ועקר הפגם היה בענין הנ"ל, בענין פגם ענוה פסולה, פי יש בענין זה משקל גדול ודק מאד שצריכין להיות ענו מאד להיות בבחינת מה ואין ממש. ואף-על-פי-כן יהיה גבור חיל וחסד מאד נגד כל הרשעים והמונעים.

ועל-כן דוד זכה למלוכה אחר שאול, פי זכה לענוה בשלמות, פי היה עדינו העצמי כשהיה עוסק בתורה היה מתקשר כתולעת וכשיצא למלחמה היה מתקשה כעץ, (מועד קטן טז:): הינו עזות דקדשה וענוה, שזה עקר השלמות.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר שֶׁהוּא הַגּוּרְל. וְאֵיתָא
 (תקוני זהר, תקון כא, דף נו:), שְׁפוּרִים בְּבַחֲנֵת יוֹם
 כַּפּוּרִים. כִּי הָמָן רָצָה לִפְגֹּם בְּהַגּוּרְל שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים
 שָׂאז נִכְנַס הַכֹּהֵן גָּדוֹל לִפְנֵי וְלִפְנֵים שְׁשָׁם עֶקֶר הַבְּטוּל.
 וְעַל-כֵּן הִזְהֵר "וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד" וְכוּ',
 כִּי נִכְנַס לַנִּקְדַּת הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה שֶׁהוּא בְּחֵינַת "סֹלַע יִשְׁכֵּן
 וַיִּתְּלֵנָּה" (איוב לט, ח), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
 (יומא גג:), שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת עֲנוּהַ הַנ"ל, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה
 הַנ"ל עַל פְּסוּק זֶה, עֵינַי שָׁם. אֲבָל הַכֹּהֵן גָּדוֹל לֹא הָיָה
 יְכוּל לִכְנַס לְשָׁם כִּי אִם עַל-יַדֵי הַגּוּרְל שֶׁנִּתֵּן עַל שְׁנֵי
 הַשְּׁעִירִים גּוּרְל אֶחָד לְה' וְגוּרְל אֶחָד לְעִזָּאזֵל, כִּי בְיוֹם
 הַכַּפּוּרִים צָרִיכִין לְתִשׁוּבָה שְׁעַל-יַדֵי-זֶה זּוֹכִין לְחַיִּים
 נְצַחִיִּים, שֶׁהֵם בְּחֵינַת עֲנוּהַ כַּנ"ל. וְעַל-יַדֵי-זֶה נִתְּכַפְּרִין
 כָּל הָעוֹוֹנוֹת, שֶׁהֵם בְּחֵינַת גְּאוּת סְטָרָא דְמוֹתָא, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (ראש השנה יז.) "וְעוֹבֵר עַל
 פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית" (מִיכָה ז, יח) — לְמִי שֶׁמְשִׁים עֲצָמוֹ
 כְּשִׁירִים.

וְעַל-כֵּן הָיָה צָרִיף הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לִכְנַס לִפְנֵי וְלִפְנֵים,
 שְׁשָׁם עֶקֶר הַבְּטוּל כַּנ"ל, אֲבָל כְּשֶׁרוֹצִין לְזִכּוֹת
 לְעֲנוּהַ צָרִיכִין לְזַהֵר מִעֲנוּהַ פְּסוּלָה, דְּהֵינּוּ שְׁלֹא יִהְיֶה
 עֲצָל וְרוּעַ מְזוּל וְכוּ', רַק יִהְיֶה לוֹ עֲזוּת דְּקַדְשָׁה בְּמָקוֹם
 שֶׁצָּרִיכִין עֲזוּת, אֲךָ יֵשׁ בָּזֶה מִשְׁקָל גָּדוֹל כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן

צָרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בְּרַחֲמָיו
 יוֹרֵהוּ הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ וְכַמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַגּוֹרֵל שֶׁהִיא צָרִיף לְהַטִּיל עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירֵי
 עֲזִים שֶׁהֵם שְׁנֵי מִינֵי עֲזִוּת, עֲזוּת דְּקִדְשָׁה הָעוֹלָה
 לַה', בְּחִינַת "גּוֹרֵל אֶחָד לַה'". וְעֲזוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּאוּת עֲבוּדָה זָרָה שֶׁמֶשֶׁם כָּל הָעֲוֹנוֹת
 שֶׁצָּרִיכִין לְטַרְדּוֹ וּלְגַרְשׁוֹ לְעֲזָאזֵל, בְּחִינַת "וְגוֹרֵל אֶחָד
 לְעֲזָאזֵל", כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְכוּן נִקְדַּת אֱמֶת בְּזֶה כִּי אִם
 עַל-יְדֵי גּוֹרֵל שֶׁהוּא מֵאֵת ה' לְבַד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים טז,
 ה): "אֲתָה תוֹמִיף גּוֹרְלִי". כִּי רַק הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ צָרִיף
 לְהִיּוֹת בְּעֲזָרוֹ לְכוּן בְּזֶה נִקְדַּת הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ וְכַמְבֹאֵר
 בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁצָּרִיכִין רַק לְבַקֵּשׁ
 מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְזִכּוֹת לְעֲנֹהָ אֱמֶתִית וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (יוֹמָא סב.): 'שְׁנֵי
 שְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁוִין בְּקוֹמָתוֹ וְכוּ'. הֵינּוּ
 שְׁשֵׁנֵי מִינֵי עֲזוּת הַנִּלְלָה שְׁנֵיהֶם נִרְאִין כְּשְׁוִין בְּכָל
 הַבְּחִינּוֹת, אֲךָ זֶה לַה' וְזֶה לְעֲזָאזֵל, כִּי זֶה כּוֹנֵן בְּעֲזוּתוֹ
 לַה' וְזֶה לְהַפְּךָ. וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
 שֶׁיִּזְכְּהוּ לְכוּן הָאֱמֶת בְּזֶה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת גּוֹרֵל שֶׁהוּא מֵאֵת
 ה' לְבַד. "וּבִזְאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקִּדְשׁ" (ויקרא טז, ג), כִּי
 אֲזִזְכֶּה לְבֵא לְפָנַי וּלְפָנֵיהֶם, שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַבְּטוּל מֵאַחַר
 שֶׁזְכָּה לְעֲנֹהָ בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהוּא עֵקֶר הַחַיִּים, כִּי נִצּוּל

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקסה

מענוה פסולה על-ידי הגורל כנ"ל. והמן, ימח שמו, שהוא בחינת גאות רצה לפגם בזה הגורל. ועל-כן הפיל פור הוא הגורל.

ועל שם זה נקרא פורים על שם הפור, כי זכו להכניע ולהפיל את המן ולהמשיך קדשת יום הכפורים שהיא גורל דקדשה, שעל-ידי-זה זוכין לענוה אמתית כנ"ל. וזה בחינת מה שצריכין להתענות ביום הכפורים להכניע פגם הגאות שנמשך על-ידי מותרות האכילה כנ"ל. ומחמת שביום הכפורים צריכין לכפר כל העונות שנמשך משם כנ"ל, כי כלם נמשכין מחטא אדם הראשון שהפגם שלו היה על-ידי אכילה שאכל מעץ הדעת, על-כן צריכין להתענות ביום הכפורים לתקן זאת ולזכות לתכלית הענוה והבטול על-ידי הפהן גדול שנכנס לפני ולפנים לנקודת האבן שתיה וכנ"ל:

כד) וזה בחינת פרשת שקלים שקורין סמוך לפורים. ועל-ידי-זה היה הכנעת המן עמלק, ימח שמו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה יג): 'רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך' וכו'. כי שקלים הם בחינת צדקה שנצטוו במקרת יום הכפורים לתן לצורך המשכן, שהוא בחינת הבית המקדש, שהוא בחינת התנוצצות המחין, בחינת "ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה וכו' ובכל מלאכה" וכו' (שמות לא, ג), כמו

שְׁכֵתוֹב שָׁם בְּהַתּוֹרָה כַּנִּל. כִּי צָדָקָה נִדְבַת לֵב הוּא
בְּחִינַת אֹר הַפָּנִים, בְּבְחִינַת (תהלים יז, טו) "אֲנִי בְצַדֵּק
אֶחְזֶה פָּנֶיךָ".

וְעַל-כֵּן בְּשֵׁבֶת פָּרַשְׁת שְׁקָלִים מִבְּקָשֵׁי הַרְבֵּה עַל אֹר
הַפָּנִים, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב כַּמָּה פְּעָמִים: "אֹר פָּנֶיךָ
עָלִינוּ אָדוֹן נְשָׂא" וְכוּ'. כִּי עָקַר הַשְּׁקָלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת
צָדָקָה לְבָנִין הַמְּשֻׁכָּן, הוּא לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַפָּנִים, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה הַתְּנוּצָצוֹת הַמִּחִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּנִין הַמְּשֻׁכָּן
וְהַבֵּית הַמְּקַדָּשׁ, וְעַל-כֵּן עָקַר אֹר הַפָּנִים הָיָה מֵאִיר
בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ אֲשֶׁר בְּשֵׁבֶל זֶה נִצְטַוֵּינוּ לְעֵלוֹת לְשֵׁם
לְרַגֵּל כְּדֵי לְקַבֵּל אֹר הַפָּנִים, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (דְּבָרִים טז, טז):
"שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פָּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'". נִמְצָא, שְׁעַל יְדֵי שְׁקָלִים נִמְשָׁךְ
בְּחִינַת אֹר הַפָּנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַסְּתַכְּלוֹת פְּנֵי הַצַּדִּיק,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְּנוּצָצִין הַמִּחִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּנִין הַבֵּית
הַמְּקַדָּשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְכָל הַבְּחִינּוֹת הַנִּל. עַד
שְׁזוֹכִין לְבְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים שֶׁהוּא עֲנוּהַ אֲמִתִּית
שֶׁהוּא עָקַר הַחַיִּים שֶׁל כָּל הָאֲבָרִים וְכוּ' כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים שְׁקָלִים, כִּי יֵשׁ בָּזֶה מְשָׁקֵל גָּדוֹל כַּנִּל,
כִּי צָרִיכִין לְהִיּוֹת עָנוּ בְּתַכְלִית הָעֲנוּהַ לְהִיּוֹת
אֵין מִמֶּשׁ בְּלִי שׁוּם טְעוֹת וּפְגָמָה כָּלֵל. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן
יְהִי חֲזַק וְאִמִּין מְאֹד וְלְבָלִי לְהַנִּיחַ לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ

לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים תקסז

בשום דבר וכו'. וזה בחינת (שמות ל, יג) "מחצית השקל תרומה לה", כי הוא בבחינת מחצית השקל, כי הוא משקל גדול כמו המשקל שעומד במחציתו ובאמצע שאין יכולין להכריע לכאן ולכאן. ועל כן באמת נתקשה משה על השקלים, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא "זה יתנו" כמו שפרש רש"י. כי היה קשה לו מאד אף יכולין לזכות את כל ישראל לבא לזה להיות ענוים באמת בתכלית, ואף-על-פי-כן יהיה כל אחד חזק ואמיץ מאד בעזות דקדשה כראוי וכנ"ל.

וזה בחינת מה שנצטוו בשקלים (שם טו): "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט", דהינו בחינה הנ"ל. שיזהר כל אחד שלא יבא לידי גאות, שהוא רבוי וגדלות, בחינת "העשיר לא ירבה". וכן להפך, שלא יבא לידי ענוה פסולה, שהוא בחינת מחין דקטנות ממש, שזהו בחינת "והדל לא ימעט", כי דרך העשיר להתגאות, כמו שכתוב (משלי יח, כג): "עשיר יענה עזות". וכמו שכתוב (ירמיה ט, כב): "אל יתהלל חכם גבור ועשיר וכו'. נמצא, שעשירות הוא מהדברים שדרך להתגדל בהם. ודלות ועניות הוא בבחינת ענוה, כמו שאמר דוד (תהלים פו, טו): "כי עני ואביון אנכי".

וזה עקר מצות צדקה, שצריך העשיר לרחם על העני ולהשתתף בצערו ולתן לו "די מחסרו אשר יחסר

לו" (דברים טו, ח), שזהו בחינת ענוה בשלמות, כי זה העשיר שאינו נותן צדקה, זהו מחמת גסותו שאינו נותן דעתו כלל על דחקות העני, ועל רבוי עשירותו ואינו משים אל לבו כלל מדוע מגיע לו כל כך עשירות. וכלי כסף ומרגליות וכו'. והעני יש לו דחקות כזה, ובביתו אין לחם ושמלה, כי אם היה משים לב לזה, באמת בודאי היה נותן לו בשפע גדול ובלב טוב, רק מחמת גסותו אינו נותן לב לזה כלל. ונדמה לו כאלו מגיע לו כל מה שיש לו, וחספז עוד יותר ויותר. ונדמה לו, שהעני הוא גזלן ורוצח מה שמבקש ממנו נדבה. על-כן צריך כל אדם שחננו ה' באיזה עשירות בין רב בין מעט, מכל שכן וכל שכן העשירים הגדולים שיש להם אלפים ורבבות, ובתיהם מלאים כל טוב, בגדים ותכשיטין ואבנים טובות ומרגליות שישומו אל לבם היטב שפלותם באמת. ויזכרו את עצמם היטב שיכול להיות שהעני הוא טוב וכשר יותר ממנו, וישתתף עצמו בצערו של העני ודחקו. ואז בודאי יתן צדקה בשתי ידים בהרחבה גדולה כפי ערכו ויותר.

ועל פן על-ידי צדקה זוכין לענוה (וכמו שכתוב בספר האלה-בית [ספר המדות]). כי עקר הצדקה הוא בבחינת ענוה פנ"ל, כי על-ידי הצדקה מחיה את העני והאביון שהוא בבחינת ענוה פנ"ל, אבל הענוה של העני אינו

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקסט

בשלימות, כי מחמת גדל עניותו בא לידי ענוה פסולה שהוא נבזה ועצל וכו' חס ושלום, במקום שאין צריכין להקטין את עצמו וכנ"ל, אבל על-ידי שהעשיר משפיע לו נדבת לבו ומחיה אותו על-ידי-זה מגביה את העני ומרים אותו מבחינת מחין דקטנות שהיא ענוה פסולה. וכן העשיר שמגדל עשירותו הנה יכול לבא לידי גאות גמור, אבל על-ידי שמחסר ממונו ונותן צדקה לעני, על-ידי-זה משפיל את עצמו וממעט גסותו.

ועל-ידי זה, על-ידי גדל המצוה של צדקה, ששקולה ככל התורה, נתקנין שניהם: בחינת הענוה והגדלות, שיהיו שניהם נכללים בקדשה, פי בשרשם שניהם אחד, בבחינת 'במקום גדלתו וכו' פנ"ל. וכן כתב אדונינו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן ב'), שצדקה היא בבחינת 'זה ישפיל וזה ירים' שהנותן משפיל את עצמו ומרים את העני, הינו פנ"ל. שמתקן את עצמו ומוציא את עצמו מגאות דסטרא אחרא, על-ידי שמשפיל את עצמו ונותן לבו על צרות העני ודחקותו, ונותן לו ממונו, וכן מתקן את העני, על-ידי שנותן לו, שמרים אותו מבחינת מחין דקטנות, שהוא בחינת ענוה פסולה פנ"ל. ועל-ידי-זה נכלל הענוה והגדלות דקדשה יחד פנ"ל, שזה עקר שלמות הענוה בתכלית פנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת שְׁקָלִים שֶׁהוּא צְדָקָה כַּנִּל, שֶׁעָקֵר
הַמְצוּה לזְכוּת עַל-יְדֵי זֶה לְבְחִינַת "הָעֹשִׂיר לֹא
יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט" שֶׁהָעֹשִׂיר לֹא יִרְבֶּה, הַיְנוּ שֶׁלֹּא
יָבֵא לְיַדֵּי גְאוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַבּוּי "וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט"
שֶׁלֹּא יָבֵא לְיַדֵּי מַחִין דְּקִטְנוּת וְכַנִּל. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר
בְּשְׁקָלִים (שְׁמוֹת ל, יב): "וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף". עַל-יְדֵי
הַמְנִיץ שֶׁהוּא בְּחִינַת רַבּוּי שֶׁמִּשָּׁם אַחֲזִיזת הַגְּאוּת שֶׁמִּשָּׁם
עָקֵר סִטְרָא דְּמוֹתָא שֶׁהוּא הַפֶּן חַיִּים נְצַחִים, אֲבָל
עַל-יְדֵי מְצוֹת שְׁקָלִים שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנוּה אֲמִתִּית, עַל-יְדֵי-
זֶה יְכוּלִין לְמַנּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף עַל-יְדֵי
הַמְנִיץ שֶׁהוּא בְּחִינַת רַבּוּי. כִּי אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי רַבּוּי
הַמְנִיץ זוֹכִין לְעֲנוּה יִתְרָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּבְחִינַת 'בְּמָקוֹם
גִּדְלָתוֹ שֶׁם אֲתָה מוֹצֵא עֲנוּתָנוֹתוֹ'. וְכַמְבָּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר
(בְּהַמְעֵשֶׂה שֶׁל הַמֶּלֶךְ עַל פְּסוּק [יִשְׁעִיָּה לֵג, כ] "חִזֵּה צִיּוֹן"
וְכוּ') שֶׁדַּרְךְ הָעֲנִיו שֶׁכֵּל מֵה שֶׁמְגַדְלִין אוֹתוֹ יוֹתֵר בָּא
לְעֲנוּה יִתְרָה בְּיוֹתֵר.

וְעַל-כֵּן מְצוּה גְּדוּלָּה שֶׁיִתְרַבּוּ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי
כָּל מֵה שֶׁנִּתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֵינָם
בָּאִים לְיַדֵּי גְאוּת עַל-יְדֵי-זֶה חַס וְשְׁלוֹם, רַק, אֲדַרְבָּא,
כָּל מֵה שֶׁנִּתְרַבֵּין יוֹתֵר, עוֹבְדִין אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹתֵר
וּמְכִירִין אֶת בּוֹרְאָם בְּיוֹתֵר. וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִין לְיַדֵּי עֲנוּה
יִתְרָה כַּנִּל, כִּי עֲלִיהֶם נֶאֱמַר (דְּבָרִים ז, ז): "כִּי אֲתֶם

המעט" וכו', שם מעטין עצמן וכו' (חלין פט.) כנ"ל.

וזה בחינת מצות שקלים, שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל שלא יתעורר על-ידי המנין בחינת הנגף, שהוא סטרא דמותא שנאחז ברבוי וגאות, רק אדרבא, על-ידי המנין וכו' לנשיאת ראש בחינת "כי תשא את ראש בני ישראל" (שמות ל, יב), הינו התנוצצות המחין שהוא בחינת ענוה אמתית, שהוא עקר החיים, בחינת תחית המתים, שכל זה זוכין על-ידי השקלים, שהם בחינת צדקה, שעל-ידי-זה זוכין לאור הפנים שהוא התנוצצות המחין, שעל-ידי-זה זוכין לענוה אמתית בשלמות, ששם כל זמן שנתגדלין ונתרביין יותר זוכין לענוה יתרה ביותר, בבחינת במקום גדלתו שם אפה מוצא ענותנותו, שזה עקר החיים האמתיים והנצחיים של כל אבר ואבר וכנ"ל:

וזה בחינת "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחרור" וכו' (אסתר ח, טו), על-ידי-זה: "ליהודים היתה אורה", "זו תורה" וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה טז:): "ומרדכי יצא וכו' בלבוש מלכות" וכו', זה בחינת התגלות הארת פני הצדיק בכמה גוונים ולבושין נהורין, שזהו עקר בחינת הסתכלות פני הצדיק, כי צריכין להשתדל להסתכל בו בעת יפיו והדרו בבחינת (ישעיה לג, יז) "מלך ביפיו

תקעב לקוטי הלכות תפלין ו' ארְח־חיים

תְּחִזִּינָה עֵינֶיךָ, כְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחַר (סימן מ' בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא),
וְעַל-יְדֵי-זֶה "לְיִהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה" — זֹה תוֹרָה, כִּי
עָקַר הַתְּגִלוֹת בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי הָאֲרֶת פְּנֵי
הַצַּדִּיק, כְּמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה. וְזֶהוּ: "וּשְׂמַחָה זֶה יוֹם
טוֹב", כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ שֵׁם בְּמַסְכַּת מְגִלָּה כָּל הַמְּקָרָא הַזֶּה,
עֵינַי שָׁם. כִּי יוֹם טוֹב עָקַר קִדְשָׁתוֹ מֵהַצַּדִּיק. וְכִשְׂמַקְבֵּל
קִדְשָׁת יוֹם טוֹב מְקַבֵּל פְּנֵי הַצַּדִּיק.

וְעַל-כֵּן חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרִגְלָה (סְפָה כו:),
כְּמִבְאָר כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה "כִּי אָקַח מוֹעֵד" (בְּסִימָן
קל"ה), עֵינַי שָׁם, הֵינּוּ כִּי אֲזוּ נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם קִדְשָׁת הָאֲרֶת
פְּנֵי הַצַּדִּיק, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר קִבְלַת הַתּוֹרָה בְּחִינַת
"לְיִהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה" — זֹה תוֹרָה, "וּשְׂמַחָה" — זֶה
יוֹם טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִבְלַת פְּנֵי רַבּוֹ שְׂחִיבִים לְקַבֵּל
בְּיוֹם טוֹב וְכַנִּלְלָה. וְזֶהוּ: "וּשְׂשׁוֹן" — זֶה מִלָּה, בְּחִינַת
שְׂמִירַת הַבְּרִית שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת
מִשֶּׁה שֶׁהָיָה פְּרוּשׁ בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וְכַנִּלְלָה בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה.
וְזֶהוּ "וַיִּקְרָ" — אֵלּוֹ תַפְּלִין, הֵינּוּ כַנִּלְלָה, כִּי כָּל בְּחִינּוֹת
אֵלּוֹ כְּלוּלִין בְּתַפְּלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִים שְׂזוּכִין
עַל-יְדֵי רְאִיתָ פְּנֵי הַצַּדִּיק כַּנִּלְלָה:

כו) כִּי הַסְּטָרָא אַחְרָא שֶׁהִיא זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, בְּחִינַת קְלַפַּת
הָמָן עֲמֵלֵק שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ מִדַּת הַגְּאוּת שְׂבַעוּלָם,
הֵם מֵתַגְּבְּרִים בְּיוֹתֵר עַל זֶה לְהַרְחִיק מֵהַצַּדִּיק הָאֲמַת

לקוטי הלכות תפלין ו' ארבע-חיים תקעג

שֶׁעַל יָדוֹ זוֹכִין לְעֲנוּהָ אֲמֵתִית שֶׁהוּא עֶקֶר הַחַיִּים
נֶצְחִיִּים, בְּחִינַת תַּחִּית הַמֵּתִים. וְהֵם רוֹצִים תָּמִיד לַעֲשׂוֹת
פְּרוּד בֵּין הַדְּבָקִים לְהַפְרִיד הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא צְרוּרָה
וְדְבוּקָה תָּמִיד בְּהַמְחִין בְּבְחִינַת (שיר השירים ז, ו) "מִלֶּךָ
אָסוּר בְּרֵהֻטִים". וְהֵם רוֹצִים לְהַפְרִיד חֵס וְשְׁלוֹם, בֵּין
הַמְּלָכוֹת וּבֵין הַמְּחִין, שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּיה שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת פְּיֻדוּעַ וּמוֹכָן
בְּפִתְּבִים. וְכָל הַתְּגַבְרוּתָם עַל-יְדֵי מַדַּת הַגְּאוּת שֶׁמִּשָּׁם
נִמְשָׁךְ כָּל הַמַּחְלָקָת עַל צְדִיקֵי אֲמֵת. וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם
מֵרַחֲקִים נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְּהַתְּקַרֵּב לְצְדִיקֵי אֲמֵת. וְאִז
הַמְּחִין בְּהַעֲלֵם וְהַסְתֵּר, כִּי אֵינָם מִתְּנוּצְצִים, כִּי אִם
עַל-יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצְּדִיק כַּנ"ל. וְאִז הַמְּלָכוֹת חֵס וְשְׁלוֹם,
נִפְרָדָה מִדְּוָדָה, שֶׁהֵם הַמְּחִין הַקְּדוּשִׁים. וְעַל-יְדֵי-זֶה
הַשְּׂכִינָה בְּגָלוּת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְנִטְלָה הַמְּלָכוֹת וְהַמְּשָׁלָה
מִיִּשְׂרָאֵל וְנִתְּנָה לְהַעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים שֶׁמִּקְבָּלִין הַמְּלָכוֹת
וּמוֹשְׁלִין עָלֵינוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי
הַמַּחְלָקָת עַל צְדִיקֵי אֲמֵת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה פּוֹגְמִין בְּכַבּוּדָם,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַגְּלוּת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב לו,
טז): "וַיְהִי מִלְּעִיבִים בְּמִלְאַכֵי אֱלֹהִים" וְכו'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת לְקִיחַת שָׂרָה לְבֵית פְּרָעָה וּלְקִיחַת אֶסְתֵּר
לְבֵית אַחַשְׁוֵרוּשׁ. כִּי שָׂרָה וְאֶסְתֵּר הֵן בְּחִינָה אַחַת,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה נח, ג):

לְמָה זָכְתָה אֶסְתֵּר לְמֵאָה עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע מְדִינוֹת, וְכוּ'.
 כִּי שָׂרָה וְאַסְתֵּר הֵם בְּחֵינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהִסְטָרָא
 אַחֲרָא הִתְגַּבְּרָה וְרָצוּ לְהַפְרִיד 'שָׂרָה' בְּחֵינַת מַלְכוּת
 דְּקִדְשָׁה, מ'אַבְרָהָם' שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַמַּחֲיִן הַקְּדוּשִׁים
 וְלִלְקַחַהּ לְבֵית פְּרַעֲהַ הַרְשָׁע, אֲבָל ה' לֹא יַעֲזֹבָנָה בְּיָדוֹ,
 אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הַכְּנִיעָה אוֹתוֹ מְאֹד בְּבְחֵינַת
 (קַהֲלַת ח, ט) "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ", כִּי
 הוֹצִיָּאה מִמְּנוֹ עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל לְאַבְרָהָם, שֶׁהוּא בְּחֵינַת
 נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְהַכְּנִיעָה וְהַפִּילָה אֶת פְּרַעֲהַ מְאֹד,
 בְּבְחֵינַת (בְּרֵאשִׁית יב, יז): "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲהַ נְגָעִים
 גְּדוֹלִים" וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה כַּחַ לְמֹשֶׁה וְלִישְׂרָאֵל
 לְהַכּוֹת אֶת פְּרַעֲהַ אַחַר כֵּן וְלְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹתוֹ
 וְכַמּוּבָא.

וְאַסְתֵּר מִחַמַּת שָׂאז בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הִתְגַּבְּרָה הִסְטָרָא
 אַחֲרָא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּפִרְט שֶׁהִתְגַּבְּרָה קְלַפְתָּ
 הַמֶּן-עַמְּלֵק שֶׁכְּלוּל מִכָּל הָעַכוּ"ם, מִכָּל הִסְטָרָא אַחֲרָא
 וְהַקְּלַפּוֹת. עַל-כֵּן הָיָה הַהֲכָרַח שֶׁתִּלְקַח אֶסְתֵּר לְבֵית
 הַמֶּלֶךְ לְגַמְרֵי וְלֹא תַחֲזוֹר מִיָּד, כִּי כָּל מֵה שֶׁהַקְּלַפָּה קָשָׁה
 וְחֲזָקָה בְּיוֹתֵר בְּהֲכָרַח שֶׁתֵּרַד הַקְּדוּשָׁה הַגְּבוּהָ לְשֵׁם יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר וְתִהְיֶה שֵׁם בְּגָלוּת יוֹתֵר, עַד שֶׁתִּתְגַּבֵּר בְּגִדּוֹל כַּחַה
 עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא וְתַכְנִיעַ אוֹתָהּ וְתִשְׁפִּילָהּ כְּמוֹ שֶׁהַפִּילָהּ
 אֶסְתֵּר אֶת הַמֶּן הַרְשָׁע, יַמַּח שְׁמוֹ, וְסִיעֵתוֹ דִּיקָא,

לקוטי הַלְכוֹת תּפִּלִּין ו' אַרְח־חַיִּים תּקֵעָה

עַל־יְדֵי־זֶה שְׁנֹלְקָהּ לְבֵית אַחֲשָׁרוֹשׁ, שְׁפֵל זֶה הוּא
בְּחִינַת: "עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט" וְכוּ' כַּנ"ל:

(כז) וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה שֶׁהִיא מְצֻנָּה גְדוּלָּה וְרַבָּה
מְאֹד, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה (מְגִלָּה ג.):
'מִבְּטָלִין תִּלְמוּד תּוֹרָה לְשִׁמְעַ מְקָרָא מְגִלָּה, כְּהַנִּים
בְּעִבּוּדָתָם וְלוֹיִים בְּדוּכָנָם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן הַכֹּל
מִבְּטָלִין וּבְאִין לְשִׁמְעַ מְקָרָא מְגִלָּה'.

כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (לקוטי א' סימן קצב), שְׁדַבּוּר אֱמֶת שֶׁל
צַדִּיק הָאֱמֶת הוּא בְּחִינַת פָּנָיו וְשִׁכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ וְכוּ'.

וְאֵיתָא שָׁם, שְׁבַכְל סֵפֶר שֶׁל צַדִּיק יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת פָּנָיו
וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת מְקָרָא מְגִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הָאֶרֶת פְּנֵי מְרֹדְכֵי וְאַסְתֵּר, כִּי הֵם דְּבָרֵי אֱמֶת שֶׁלָּהֶם, כְּמוֹ
שְׁכַת־טוֹב (מְגִלַת אֶסְתֵּר ט, ל): "דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאֱמֶת". כִּי
כְּשֶׁקוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה וּמְפָרְסְמִין תִּקְוָה הֵנִס שְׁנַעֲשֶׂה
עַל־יְדֵי מְרֹדְכֵי וְאַסְתֵּר עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְהַנְּהַגוֹתֵיהֶם
שְׁנַהֲגוּ אִזּוּ בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה וּבְצַדִּיקוֹת נוֹרָא וּבְקִדְשָׁה
גְדוּלָּה, בְּזֶה מְרָאִין וּמְאִירִין אוֹר פְּנֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוּא
גְּנוּז בְּתוֹךְ הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא סֵפֶר שֶׁלָּהֶם הַקְּדוּשׁ,
עַל־כֵּן עַל־יְדֵי זֶה מְאִיר עָלֵינוּ הָאֶרֶת פְּנֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים,
שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה תִּקְוָה הֵנִס, כִּי עָקַר הֵנִס בְּכֹל שָׁנָה
וְשָׁנָה וּבְכֹל אָדָם וְאָדָם הוּא לְהַכְנִיעַ קְלַפְתַּת הַמֶּן־עַמְלָק,
שֶׁהוּא מִדַּת הַגְּאוֹת לְבִטֹּל סֵטְרָא דְּמוֹתָא, בְּחִינַת (שָׁם ג,

(יג) "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ" וְכוּ' שְׁנַמְשֵׁךְ מַשֵּׁם וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִים שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנוּהָ אֲמִתִּית כַּנ"ל, שֶׁכָּל זֶה זֹכֵין עַל-יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק כַּנ"ל, זֶהוּ בְּחִינַת מִקְרָא מְגָלָה כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן מִבְּטָלִין תְּלִמוּד תּוֹרָה בְּשָׂבִיל זֶה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ רַק עַל-יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק כַּנ"ל, עַל-כֵּן בְּוַדַּאי כְּדַאי לְבַטֵּל תְּלִמוּד תּוֹרָה בְּשָׂבִיל זֶה, הֵינּוּ בְּשָׂבִיל לְרְאוֹת פְּנֵי הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִקְרָא מְגָלָה כַּנ"ל. וְכֵן 'כְּהֲנִים בְּעִבּוּדְתֶם' וְכוּ', כִּי כָּל בְּחִינּוֹת אֱלוֹהִים נִמְשָׁכִין מִרְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִקְרָא מְגָלָה, כִּי כְּהֲנִים בְּעִבּוּדְתֶם, כָּל קִדְשֵׁיךְ נִמְשָׁךְ מֵאֲהָרֵן הַכֹּהֵן שְׂזֻכָּה לְכַהֲנָה רַק עַל-יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, בְּחִינַת (שְׁמוֹת ד, יד) "וְרָאָה וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ" וְכוּ' ל. 'וּלְוִיִּם בְּדוּכָנָם' הֵם בְּחִינַת יְרָאָה, כִּי לְוֵי בְּחִינַת יְרָאָה כְּפִדּוּעַ, שְׂזֻכָּה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שְׂזֻכֵין עַל-יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, בְּחִינַת "וּלְבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְרָאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם" וְכוּ' כַּנ"ל.

וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָן זֶה בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים שְׂאֵז עֶקֶר הַמַּעֲמָד בְּאֲמֵת, כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵין מַעֲמָד מֵאַחַר שְׁסוּפּוֹ לְשָׁכַב וְלָמוּת, אֲבָל תְּחִיַּת הַמֵּתִים נִקְרָא בְּשֵׁם עֲמִידָה בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה בְּכָל מְקוֹם. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל, טז): "הִנֵּה שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיךָ

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח חיים תקעז

וקם". שנאמר על תחית המתים, כי אז עקר הקיום והעמידה לנצח, מאחר שלא יחזרו לשכב על העפר עוד, כי צדיקים שעתיד הקדוש ברוך הוא להעמיד אינם חוזרים לעפרם. וזה בחינת 'ישראל במעמדן' שהיו עוסקין בעת עבודת הכהנים בתורה כדי להמשיך בחינת תחית המתים שנמשך על ידי המשכת התורה כנ"ל. וכלם מבטלין לשמע מקרא מגלה, שהוא בחינת ראית פני הצדיק, שמשם נמשך כל זה כנ"ל:

וכח וזה בחינת שמחת פורים. וזה בחינת (מגלה ז): 'חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', כי בפורים שפילין ומבטלין את הגאות, שהוא בחינת קלפת המן עמלק. ואז נחיה השפלות של משה רבנו, עליו השלום, שבכל אבר, שהוא בחינת קדשת מרדכי שנתגלה אז בהארה גדולה ועצומה מאד אפלו בתקף העשיה, שעל ידי זה עקר תקף הנס, כי אם לאו היתה פליה, חס ושלום, כמבאר בכתבי האריז"ל, הינו בחינת הארת קדשת אור פני הצדיק שעל ידי זה נמשך בחינת ענוה, בחינת חיים נצחיים שמבטל הגאות, שהוא בחינת המן, שהוא בחינת סטרא דמותא כנ"ל. ועל כן אז השמחה גדולה מאד בבחינת "שבע שמחות", בחינת (תהלים טז, יא) "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך", כי חיים

תקעה לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים

נצחיים הנ"ל הם עצם השמחה נפלאה וכנ"ל. ועקר הענוה הוא לזכות לתכלית הבטול באמת לבחינת ענוה של משה, שהוא בחינת חיים של כל אבר עד שיוכל להגביה לבו בדרכי ה', ואף על פי-כן יהיה ענו באמת כנ"ל, כי שם הכל אחד, בבחינת במקום גדלתו שם אפה מוצא ענותנותו'.

וזו בחינת 'חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי'. עד שיגיע לבטול כזה ששם אין חלוק בין ענוה לגדלות, כי שניהם אחד, בחינת 'במקום גדלתו שם אפה מוצא ענותנותו' כנ"ל, כי 'ארור המן' זה בחינת בטול הגאות, שהוא בחינת המן כנ"ל. ו'ברוך מרדכי' זה בחינת לברך ולהאיר מדת הענוה שהוא בחינת מרדכי הצדיק, שהוא בחינת משה וצריכין בפורים להתבסם כל כף עד שיגיע לשמחה כזאת שהוא בחינת חיים נצחיים הנ"ל, שהוא בחינת תכלית הבטול ששם הגדלות והענוה שניהם אחד, בחינת במקום גדלתו וכו' כנ"ל.

וזוה זוכין על-ידי שתית היין בפורים, שהוא בחינת "יין המשמח", שהוא בבחינת 'תחית המתים' שאז נזכה לשותות מיין המשמר, כי יין יש בו שני בחינות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא עו:), הינו כשאין זוכין לשותותו בקדשה אזי נמשך סטרא דמותא

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקעט

חס ושלום, כמו שכתוב (משלי כג, לא): "אל תרא יין כי יתאדם וכו' אחריתו כנחש ישף וכצפעוני יפרש". ופרש רש"י: 'שמפרישו מן החיים'. ועל-כן היין מביא שנה שהוא אחד מששים במיתה, כי עקר פגם עץ הדעת היה על-ידי היין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה יט, ח): 'סחטה ענבים ונתנה לו', שעל-ידי-זה נמשך זהמת הנחש ונגזר מיתה על העולם, אבל כל אחד צריך לתקן חטא אדם הראשון ולהמשיך בחינת תחית המתים, ואז היין בקדשה בבחינת התעוררות השנה בבחינת (שיר השירים ז, י) "וחכך כייין הטוב וכו' דובב שפתי ישנים", בבחינת (שבת 10:) 'חמרא וחי ליום רבנן'. כי נמשך על ידו בחינת שמחה שהוא עקר החיים כנ"ל, שזהו בחינת (תהלים קד, טו) "ויין ישמח לבב". ועל-כן בפורים שאז נמשך הארת מרדכי, שעל-ידי-זה נמשך בחינת תחית המתים אז היין בקדשה בבחינת יין המשמח, שהוא בחינת תחית המתים, שהוא בחינת תכלית הענוה והבטול, שהוא בחינת עד דלא ידע כנ"ל:

כט) וזה בחינת שנסמך פסוק: "ויבא עמלק" לפסוק: "ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין" (שמות יז, ז). כי הם פגמו בגאות. כי כל המחלקת שחלקו על משה הכל היה על-ידי גאות של דתן

וְאָבִירָם שֶׁהִתְקַנְאוּ בְּמִשָּׁה וְחָלְקוּ עָלָיו עַד שֶׁנִּמְשְׁכוּ אַחֲרֵיהֶם עוֹד כַּמָּה אָנָּשִׁים, כִּי זֶה שִׁידַע שֶׁפְּלוּתוֹ וּבִטְלֵ אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמֶּת נֶגְדַּ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, בְּוֹדָאֵי לֹא הָיָה חוֹלֵק עָלָיו בְּכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו. וְעַל-כֵּן בָּרַב הַמַּחֲלֵקֵת אָמַר מִשָּׁה (שְׁמוֹת טז, ז): "וְנַחֲנוּ מָה כִּי תִלִּינוּ עָלֵינוּ". הֵינּוּ שֶׁבִטְלֵ עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל לְהַכְנִיעַ מִדַּת הַגְּאוּת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הֵם רוֹצִים לְחַלֵּק עָלָיו, כִּי הָא בְּהָא תִלְיָא, כִּי עַל-יְדֵי שִׁישׁ לוֹ גְּאוּת אֵינוֹ מִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת, וַיֵּשׁ שֶׁמִּתְגַּרְה בּוֹ הַבַּעַל דְּבָר עַד שֶׁחוֹלֵק עָלָיו, וְעַל-יְדֵי שֶׁאֵינוֹ מְקַרֵּב לְהַצְדִּיק, מְכַל שְׁכַן כְּשַׁחַס וְשָׁלוֹם, חוֹלֵק עָלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר בּוֹ בְּיוֹתֵר מִדַּת הַגְּאוּת, כִּי עָקַר בְּטוּל הַגְּאוּת זוֹכִין עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְהַצְדִּיק עַל-יְדֵי רֵאִית פָּנָיו הַקְּדוּשִׁים וְכַנ"ל.

וּמַחֲמַת שֶׁהֵם פָּגְמוּ אֶז בְּזָה, עַל-כֵּן נִסּוּ אֶת ה' וְנִפְּלוּ לְסַפְּקוֹת "הֵיִשׁ ה' בְּקִרְבָּם אִם אֵין". וְאִתָּא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח סד) שֶׁהָיוּ מְסַפְּקִים אִם הַבְּחִינָה הַנִּקְרָא 'יֵשׁ' הוּא בְּקִרְבָּם, אִם הַבְּחִינָה הַנִּקְרָא 'אֵין', עֵין שָׁם; הֵינּוּ שֶׁהַפָּגַם שֶׁלָּהֶם הָיָה שֶׁעָשׂוּ פְּרוּד בֵּין גְּאוּת דְּקַדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יֵשׁ' וּבֵין עֲנוּהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֵין', כִּי בְּאַמֶּת שְׁנִיָּהֶם אֶחָד, וְזֶה עָקַר תַּכְלִית שְׁלֵמוֹת הָעֲנוּהָ בְּחִינַת 'בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ וְכוּ' כַּנ"ל. וּמַחֲמַת שֶׁהֵם חָלְקוּ עַל מִשָּׁה וּפָגְמוּ בְּעֲנוּהָ הָיָה עָקַר הַפָּגַם שֶׁעָשׂוּ

לקויטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקפא

פרוד הנ"ל, עד שנסתפקו איזה בחינה בקרבם. ועל-
ידי-זה "ויבא עמלק", כי עמלק הוא זהמת הנחש
שעקר התגברותו על-ידי פגם ענוה וכנ"ל.

ועל-פן הנה עקר הכנעתו על-ידי יהושע, כמו שכתוב:
"ויאמר משה ליהושע צא הלחם בעמלק" וכו'.
כי יהושע הנה תלמיד משה אשר לא ימוש מתוך
האהל, שהיה משתדל כל ימיו לראות פני משה רבו
בכל עת, עד שזכה על-ידי-זה שיתנוצץ מחו ולקבל כל
התורה על-ידי-זה, אשר על-ידי-זה זוכין לענוה אמתית
שהוא הכנעת הקמן עמלק וכנ"ל:

(ל) וזה בחינת סעדת פורים ומשלוח מנות בפורים, כי
צריכין לזכות על-ידי בחינה הנ"ל לבושה, עד
שיתביש להושיט המאכל לפיו בחינת (איוב לט, כט)
"משם חפר אכל" וכו', כמו שכתוב שם, אבל כשזוכין
לבושה כזאת באמת, שעל-ידי-זה זוכין לתשובה,
על-ידי-זה נמשך חיים נצחיים הנ"ל. ואזי השם יתברך
מרחם עליו ומוחל עונותיו ומעביר חרפתו ובשתו, כמו
שכתוב (צפניה ג, יא): "ביום ההוא לא תבושי מכל
עלילתיך" וכו'. ואז השם יתברך בעצמו מבקש את
ישראל שיאכלו וישתו ולא יתבישו עוד, שזהו בחינת
ההבטחה (יואל ב, כ): "ואכלתם אכול ושבוע והללתם
את שם ה' אלקיכם אשר עשה עמכם להפליא ולא

תקפב לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים

יבושו עמי לעולם". וזה זוכין בפורים שאז זוכין להמשיך בחינת חיים נצחיים כנ"ל.

וזה בחינת (שיר השירים ה, א) "באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי". 'מורי עם בשמי' זה בחינת מרדכי ואסתר, 'מורי' זה בחינת מרדכי מר דרור, 'עם בשמי' זה בחינת אסתר שנקראת הדסה. 'אכלתי יערי עם דבשי' פרש רש"י, שקבל מה שאינו ראוי עם הראוי, זה בחינת שמחת פורים, שהשם יתברך מקבל באהבה כל מה שעושין ישראל מחמת שמחת פורים, אף-על-פי שיש בהם עניני צחוק ודרך שטות שנואה כאינו ראוי, אף-על-פי-כן השם יתברך מקבל הכל באהבה מחמת שעושין זאת מחמת שמחת פורים הגדולה מאד. ואז אומר השם יתברך (שם): "אכלו רעים שתי ושכרו דודים". כי השם יתברך, כפיכול, בעצמו מבקש את ישראל שיאכלו וישתו בשמחה ולא יתבישו עוד וכנ"ל.

וזה בחינת מה שקדם פורים מתענין תענית אסתר, כי התענית בשביל תשובה, הינו שממשיכין על עצמן בושה הנ"ל עד שמתבישין להושיט המאכל לפיו כנ"ל. וזה בחינת התענית של כל הבעלי תשובה, כי עקר התשובה היא הבושה שאז מתבישין לאכל, על-כן מתענין. וזה בחינת תענית אסתר קדם פורים. ועל-ידי-

לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים תקפג

זו זוכין לתשובה שלמה, שעל-ידי-זה זוכין לבחינת חיים נצחיים הנ"ל, שהוא בחינת חיי עולם הבא שאז נאמר: "ואכלתם אכול ושבוע וכו' ולא יבושו עמי לעולם" כנ"ל. וזה בחינת "אכלו רעים" וכו' כנ"ל.

וזה בחינת "משלוח מנות איש לרעהו", שאנו מדבקין במדותיו יתברך וממשיכין הארה זאת בפורים, דהינו שכל אחד שולח לחברו מנות ומאכלים לשמחו ולחזקו שיאכל וישתה סעדת פורים ולא יתבייש עוד, כי גם השם יתברך מזהיר ומבקש אז את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתביישו וכנ"ל, כי זה ידוע שכל מצוה ומצוה שאנו עושין בכל זמן וזמן היא כפי ההארה שצריכין עתה להמשיך מלמעלה כפי הזמן, כי באתערוותא דלתתא וכו'. ועל-כן בפורים על-ידי מצות משלוח מנות שאחד שולח לחברו שיאכל וישתה, על-ידי-זה נמשך הארת פורים, שהוא בחינת "אכלו רעים", שהשם יתברך מבקש את ישראל שיאכלו וישתו ולא יתביישו בחינת "ואכלתם וכו' ולא יבושו עמי לעולם" וכנ"ל. "ומתנות לאביונים", שהוא צדקה, כי צדקה בחינת שלמות הענוה, בחינת אור הפנים וכו' וכמבאר היטב לעיל בענין פרשת שקלים שקורין קדם פורים:

(לא) וזה בחינת פסח, בחינת אסור חמץ ומצות אכילת

מצה וכבר מבאר לעיל מזה, עין שם. ולבאר יותר, כי מבאר בכונות פסח ומובא בדברינו, שכלל כונת פסח, שהוא יציאת מצרים הוא, שאז בשעת יציאת מצרים האיר השם יתברך עלינו בחסדו אור גדול ונפלא מאד שלא בהדרגה שלא כסדר. ובלא זה לא היה אפשר להגאל מחמת שהיה נאחז בהם זהמת מצרים מאד, ועל כן אם היה הארת המחין נכנסין כסדר כדרך תמיד שנכנסין תחלה מחין דקטנות ואחר כך מחין דגדלות וכו' לא היה אפשר להגאל כלל, כי היו הקלפות נאחזין במחין דקטנות שמשם אחיזתם, כי היה זהמת מצרים נאחז בהם הרבה, על-כן לא היה אפשר להגאל כי אם על-ידי שחמל עלינו השם יתברך והאיר עלינו בחסדו הגדול אור גדול ועצום מאד שלא בהדרגה וסדר. ועל-ידי גדל האור הנפלא נגאלו מיד וכו', זה כלל הכונות, ועין שם.

ועל-פי התורה הנ"ל נוכל לבאר מעט בחסדו הגדול יתברך, כי כבר בארנו לעיל, שיציאת מצרים הוא בחינת תחית המתים, שהוא בחינת ענוה אמתית שהיא חיי עולם הבא, שהוא בחינת בלי גבול, בחינת ענג שבת, שהוא בחינת נחלה בלי מצרים' הפך גלות 'מצרים', שהוא בחינת 'מצרים' וגבול וכו' פנ"ל. ועל-כן היה פרעה בעל גאוה ביותר, כמו שכתוב

לקוטי הלכות תפלין ו' ארחהיים תקפה

(יחזקאל כט, ג): "אֲשֶׁר אָמַר לִי יְאֹרִי וְאָנִי עֲשִׂיתָנִי" וכו'.
ועל-פֶּן אָמַר (שמות ה, ב): "מִי הִ" וכו'. כִּי שֵׁם בְּמִצְרַיִם
אַחִיזֹת הַגְּאֹה בְּיֹתֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת יְשׁוּת, בְּחִינַת מְצַרִּים
שֶׁהֵם מְצַרִּים לְיִשְׂרָאֵל וְכַנ"ל.

ועל-פֶּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַגְאֵל, כִּי אִם עַל-יְדֵי
בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנוּה
אַמְתִּית, שֶׁהוּא חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא שֶׁהִיא הַפֶּךְ הַגְּאֹה
וְכַנ"ל, כִּי עֵקֶר תְּכֵלִית הַגְּאֹלָה הוּא לְעֵבֶד אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ
וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁזֶה עֵקֶר תְּכֵלִית הַגְּאֹלָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שם ג, יב): "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעַם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן
אֶת הָאֱלֹהִים" וכו'. וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ אִי אֶפְשָׁר כִּי
אִם עַל-יְדֵי עֲנוּה אַמְתִּית שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּלִי גְבוּל,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, שֶׁאֵלוֹ הַחַיִּים אַמְתִּיים וְנִצְחִיים,
שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּלִי גְבוּל כַּנ"ל. וְזֶה שֶׁאֵיִתָּא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ
(עֵין ח"ג רסג.) מִסְטָרָא דְיוֹבְלָא דְהִיא בִּינָה עֲלֵמָא דְאֵתִי
נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם; כִּי עֵקֶר הַגְּאֹלָה הִיא מִבְּחִינַת
עוֹלָם הַבָּא שֶׁהִיא בְּחִינַת בִּינָה וְכו', שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּחִיַּת
הַמֵּתִים שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַגְּאֹלוֹת, כִּי הַגְּלוֹת בְּחִינַת מִיתָה
וְהַגְּאֹלָה בְּחִינַת חַיִּים, בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ
אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת 'אַמֶּת וְאַמוּנָה' שֶׁמְדַבֵּר מְגַאֲלַת מְצַרִּים,
"הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים" וכו'. וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל טז, ו):

תקפו לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים

"וּאֲרֹאךְ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמִּיךְ". וְאֵיִתָּא שֶׁהוּא בְּחֵינַת
'מֵת'-'בוֹסֶסֶת' "וְאָמַר לָךְ בְּדַמִּיךְ חַיִּי" וְכוּ', הֵינוּ בְּחֵינַת
תְּחִיַּת הַמֵּתִים.

נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הַגְּאֻלָּה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחֵינַת
תְּחִיַּת הַמֵּתִים, שֶׁהוּא בְּחֵינַת עֲנוּה אֲמִתִּית
שְׁנִמְשַׁכֶּת מִבְּחֵינַת מַחִין דְּגִדְלוּת בְּבְחֵינַת 'בְּמִקּוּם
גִּדְלוּתוֹ שֶׁם אֵתָּה מוֹצֵא עֲנוּתְנוּתוֹ', אֲבָל לְעֲנוּה אֲמִתִּית
בְּחֵינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים אֵי אֶפְשָׁר לְזִכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי
קִבְלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, שְׁדִּיקָא
עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחֵינַת מִתֵּן תּוֹרָה
זוֹכִין לִירְאָה זוֹ הַבוֹשָׁה, עַד שֶׁמִּתְבִּיְשִׁין אֶפְלוּ לַעֲשׂוֹת
מִצְוָה וְכוּ'. וְאֶפְלוּ לְהוֹשִׁיט הַמַּאֲכָל לְפִיו וְעַל-יְדֵי
הַבוֹשָׁה בְּחֵינַת תְּשׁוּבָה זוֹכִין לְחַיִּים נְצַחִיִּים שֶׁל עוֹלָם
הַבָּא, שֶׁהִיא בְּחֵינַת עֲנוּה אֲמִתִּית וְכוּ' כַּנִּלְ.

וְאִזּוּ בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם עֲדִין לֹא זָכִינוּ לְקַבֵּל אֶת
הַתּוֹרָה, כִּי בְּמִצְרַיִם לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְתֵּן אֶת הַתּוֹרָה
מִתְקַף זְהֵמַת מִצְרַיִם, עַל-כֵּן הָיְתָה הַגְּאֻלָּה קִשָּׁה מְאֹד
מִחֲמַת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַגְּאֹל כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחֵינַת תְּחִיַּת
הַמֵּתִים, וְתְּחִיַּת הַמֵּתִים אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי קִבְלַת
הַתּוֹרָה. וְקִבְלַת הַתּוֹרָה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם אַחַר יְצִיאַת
מִצְרַיִם, עַל-כֵּן בְּאֵמַת הָיָה הַדְּבָר קִשָּׁה וְכָבֵד מְאֹד, וְכִּי
שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו חָמַל עָלֵינוּ וְהָאִיר הָאָרֶז נִפְלְאָה

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקפו

שלא כסדר, שזכו להתנוצצות מחין גדולים מאד, רק על-ידי בחינת ראית פני הצדיק שהוא משה רבנו, עליו השלום, כי בשעת יציאת מצרים שעדין לא קבלו את התורה ממשה רק שקבלו הארת הדעת והתנוצצות המחין על-ידי ראית פניו הקדושים לבד, ועל-ידי-זה לבד דלג הקדוש ברוך הוא על הקץ וגאלם מיד אף-על-פי שלא זכו עדין לקבל את התורה הנמשכת מראית פני הצדיק, שעל-ידי-זה עקר הבושה והתשובה, שעל-ידי-זה עקר תחית המתים, שעל ידי זה עקר הגאולה כנ"ל, אבל אז היה בלתי אפשר להמתין על זה כנ"ל, על-כן האיר עליהם הארה נפלאה שלא כסדר, שאף-על-פי שעדין לא קבלו את התורה, אף-על-פי-כן גאל אותם על-ידי גדל ההארה העצומה שנמשך עליהם אז שלא כסדר, שעל-ידי זה המשיך עליהם הארה מבחינת תחית המתים, מבחינת חיי עולם הבא, שעל-ידי זה היתה הגאולה כנ"ל.

ועל-כן אסור לאכל חמץ והוא ב'בל יראה ובל ימצא', ומחייבים לאכל מצה, כי חמץ הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע, ואי אפשר לבררו ולתקנו, כי אם על-ידי בחינת תקון הברית, שעל-ידי-זה עקר קבלת התורה שנמשך מראית פני הצדיק, כמבאר בהתורה הנ"ל, כי חמץ בחינת מחין דקטנות, כמבאר בפונות.

תקפה לקוטי הלכות תפלין ו' ארז-חיים

ועתה בפסח בשעת יציאת מצרים צריכין לשמור עצמנו מאד ממחין וקטנות שבהם אחיזת הסטרא אחרא, כמו שכתוב שם בפגנות.

והענין על-פי דרבנו, כי עקר תקון האכילה הוא על-ידי קבלת התורה בבחינת "ותורתך בתוך מעי" (תהלים מ, ט); כי על-ידי קבלת התורה זוכין לבושה, עד שמתבישין אפלו להושיט המאכל לפיו וכו'. ועל-ידי-זה זוכין לתחיה וכו' פנ"ל, שזה עקר תקון האכילה, עקר תקון "אכילת עץ הדעת טוב ורע" שהביא מיתה לעולם, כי על-ידי אכילה כזאת נמשך חיים נצחיים וכו', פנ"ל (וכמבאר לעיל מנה), עין שם. ואז נתקן החמץ, כי חמץ הוא באחור זמן, הינו כשנותנין מים בעסה ושזה העסה שעור חמוץ עד שנאחז ושולט בו הרוח והאור של העולם, על-ידי-זה נתחמצה.

ועל-כן חמץ בפסח אסור ואסורו חמור מאד, כי אז עדין לא נתקן ונודבב הרוח והאור מבחינת רוח רעה, רוח גבוהה של פרעה ומצרים. ועל-כן כשנאחז האור והרוח בהעסה אחר שנתנו עליה מים עד שנתחמצה אסורה באסור חמור, כי נאחז בה הרבה הרוח גסה של זהמת פרעה, ומצרים הוא בחינת גסות הרוח, בחינת אל אחר, שהוא סטרא דמותא, שהוא

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקפט

בְּחִינַת מַחְמַצַת תָּמַן מֵת וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן עָקַר הָאִסוּר אַחַר שְׁנֵתָנוּ מִים בְּעֶסָה, כִּי הָרוּחַ שׁוֹרָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם וּבְקִדְשָׁה שׁוֹרָה הָרוּחַ דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ עַל פְּנֵי הַמַּיִם, בְּבְחִינַת, "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" וְכו', 'דָּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ' שְׁמֵרְחֵף עַל אַנְפֵי אֹרִיתָא שְׁמֵשֵׁם כָּל הַחַדוּשֵׁי תוֹרָה בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה, כַּמְבֹאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, אָבֵל בְּמִצְרַיִם שְׁעֵדִין לֹא זָכִינוּ לְקְבֵלַת הַתּוֹרָה, עַל כֵּן אָז בְּפִסְחַ כְּשֶׁנֶּאֱחָז חֵס וְשְׁלוֹם הָרוּחַ שְׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם בְּהֶעֱסָה עַד שְׁנֵתַחְמָצָה, נֶאֱחָז בָּהּ הָרוּחַ רָעָה הַשׁוֹרָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם הָרָעִים, הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים, שֶׁהֵם מִיֵּן מְסֵאֲבִין, הַנִּמְשָׁכִין מִפְּגָם הַבְּרִית, שֶׁהוּא הַפֶּךְ קְבֵלַת הַתּוֹרָה, כִּי עָקַר קְבֵלַת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי פְּרִישׁוֹת וְקִדְשׁוֹת הַבְּרִית שְׁנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם אָז עַל-יְדֵי מַשָּׂה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֶׁם. וְאִזִּי בְּפִסְחַ שֶׁהִחְמִץ פָּגוּם מְאֹד כַּנ"ל אִזִּי מִתְגַּבְּרִים עַל יְדוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת הַמְחִין דְּקִטְנוֹת שְׁנֵאֱחָזוּ בָּהֶם הַסְטֵרָא אַחֲרָא הַרְבֵּה, שֶׁהוּא פָּגָם הָעֲנֻוָה הָאֲמֵתִית שֶׁהִיא עָקַר הַחַיִּים.

וְעַל-כֵּן הִחְמִץ אָסוּר עַד שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח שָׂאז נִתְגַּלָּה בְּחִינַת קִדְשׁוֹת יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשׁוֹת הַבְּרִית. וְעַל-כֵּן אָז מִתְחִיל לְהִתְמַשָּׁךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת קִדְשׁוֹת קְבֵלַת הַתּוֹרָה. וְאִזִּי אַחַר כֵּף הַתֵּר הִחְמִץ, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ בּוֹשָׁה עַד

שְׁמֵת־בִּישׁוּן אֶפְלוּ לְהוֹשִׁיט הַמֶּאֱכָל לְפִיו, וְכֵן אֶפְלוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה מִתְּבִישׁוּן הַרְבֵּה וְכוּ' כַּנ"ל. וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ תְּקוּן הַחֲמִיץ, כִּי נִתְקַן רוּחַ הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ אֱלֹקִים הַמְּרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְקֹדֶשֶׁה שְׁמִשָּׁם הָיָה הַנֶּסֶם שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף. וְאִזִּי הָרוּחַ הַנִּנְאָחֵז בְּהַמַּיִם שֶׁעַל-יְדֵי הָעֶסָה מִתְחַמֶּצֶת הוּא מְסֻטָּרָא וְקֹדֶשֶׁה, כִּי נִתְבָּרַר עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת "רוּחַ אֱלֹקִים הַמְּרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" כַּנ"ל.

כִּי עֵקֶר חֲמוּץ הָעֶסָה שְׁמֻטְעִים הָעֶסָה בְּיוֹתֵר נִמְשָׁךְ בְּשֵׁרְשׁוֹ שֶׁבְּקֹדֶשֶׁה מִבְּחִינַת הַבּוֹשָׁה הַנ"ל. מִחֲמַת שֶׁעֵקֶר תְּקוּן הָאֲכִילָה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְבוֹשָׁה עַד שְׁמֵת־בִּישׁוּן אֶפְלוּ לְהוֹשִׁיט הַמֶּאֱכָל לְפִיו וְכוּ' עַד שְׁזוֹכִין לְבְּחִינַת תְּחִיַּת הַמַּתִּים וְכוּ' כַּנ"ל. שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת בְּחִינַת חֲמוּץ הָעֶסָה שְׁאִין אוֹכְלִין תְּכַף הָעֶסָה רַק מִמְּתִינִין מְלֹוֶשׁ בְּצֶק עַד חֲמֻצָתוֹ, כִּי כֵן הַדְּבָר בְּקֹדֶשֶׁה, שְׁאִי אֶפְשָׁר לְאָכַל מִיָּד, רַק צָרִיכִין לְהִמָּתִין וּלְהִתְבַּיֵּשׁ הַרְבֵּה קֹדֶם שְׁאוֹכְלִין. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת תְּחִיָּה, בְּחִינַת רוּחַ הַחַיִּים הַשׁוֹרָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְקֹדֶשֶׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַמֶּצֶה הָעֶסָה בְּקֹדֶשֶׁה עַל-יְדֵי רוּחַ וּמַיִם וְקֹדֶשֶׁה שְׁנִתְבָּרְרוּ עַל-יְדֵי בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה וְכוּ' ל. אֲבָל בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁלֹּא זָכִינוּ עֲדִין לְקְבֻלַּת הַתּוֹרָה,

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקצא

אזי הרוח ומים הנאחזין בהעפה עד שנתחמצה, הם מתקף הסטרא אחרא והקלפות מסטרא דמותא מבחינת גאות שהוא רוח רעה רוח גבהה כנ"ל ואזי אין נמשך חמוץ העפה מבחינת בוששה דקדושה הנ"ל. רק, אדרבא, נאחז שם בחינת מחין דקטנות שבהם אחיזת הסטרא אחרא ואזי נתעקם הלב ביותר מהשם יתברך, כי מחין דקטנות אינם ענוה כלל רק מעקמין הלב מהשם יתברך. ומזה צריכין לזהר מאד מאד בשעת יציאת מצרים.

וכן כל אדם כפשוטה להתקרב להשם יתברך שהוא בחינת יציאת מצרים, כי באמת עקר הגאולה היא רק בחסדו הגדול כנ"ל, ולפעמים מתנכל הבעל דבר והסטרא אחרא ומעקם לבו בבחינת קטנות הנמשך ממחין דקטנות ונדמה לו כאלו הוא ענוה. ורוצה לרחקו על-ידי-זה מהשם יתברך, דהינו שאומר בלבו וכי ראוי אני שיעשה השם יתברך לי נסים כאלה? הלא אני יודע חטאי ופשעי המרבים! ומחמת זה אינו מאמין בדברי הצדיק הרוצה לגאולו ולהשיבו באמת להשם יתברך. וכמו שמצינו כמה וכמה שנתרחקו על-ידי-זה מחמת שהם יודעים לכלוכם וטנופם בעונות, רחמנא לצלן, אינם מאמינים בכח הצדיק שאפשר לגאולם. ובפרט כשבא עליהם איזה יסורים

ומרירות ומניעות בגוף ונפש וכו'. הם אומרים בנפשם, "הלא אני רואה שאין השם יתברך רוצה לקרבני, כי בודאי אי אפשר לקרב פגום כמוני". נמצא, שבתחלה מתחיל הבעל דבר בדרכי הענוה, אבל הוא מהפך דברי אלקים חיים ורוצה להכשילו על-ידי בחינת מחין דקטנות לעקם לבו על-ידי-זה יותר מהשם יתברך כנ"ל, כי כף דרך הבעל דבר שמתלבש באיזה אמת לפנים ואחר כף מהפך השורה חס ושלום, על-כן צריכין להשמר מאד מזה שלא יפל ויתרחק על-ידי ענוה רעה כזאת, כי באמת בודאי צריך האדם לידע חסרונו שאינו ראוי לגאולה ולהתבייש בעצמו הרבה, אבל לא שיתרחק על-ידי-זה חס ושלום, רק אדרבא, יאמר בלבו: בודאי אני רחוק מאד מאד מגאולה וישועה לפי מעשי הרעים, אבל אני בטוח בתסדו הגדול והנפלא, ובכח וזכות הצדיקי אמת, שהשם יתברך יעזר לי ויעשה עמי חסד תמיד, כאשר עד הנה עזרנו הרבה, ואני מחיב להאמין בדברי הצדיקים שגלו לנו טובו וחסדו הגדול יתברך, שבודאי יגמר עמנו כרצונו ויגאלנו גאולה שלמה כאשר הבטיחנו, אף-על-פי שאיני כדאי כלל. אבל בשעת יציאת מצרים שאז לא זכינו עדין לקבלת התורה, על-כן אז צריכין שמירה ביותר מאלו הרעיונים, שהם בחינת מחין דקטנות הנאחזין בחמץ, שבהם עקר אחיזת הסטרא אחרא המעקמין

הלב מהשם יתברך וכנ"ל.

ועל-כן הסימן של חמץ 'כל שהכסיפו פניו', כמו שכתוב במשנה (פסחים מח:). 'הכסיפו פניו', בחינת בושח שמשם נמשך החמץ כנ"ל, ובכל השנה החמץ מתקן על-ידי בושח דקדשה שנמשך מקבלת התורה כנ"ל. אבל בשעת יציאת מצרים קדם קבלת התורה נאחז בהבושח מחין דקטנות הנ"ל המעקמין את הלב מהשם יתברך, על-כן אז החמץ אסור ב'בל יראה ובל ימצא' כנ"ל.

ובאמת עקר כל הנסיונות שנסו אבותינו את הקדוש ברוך הוא נמשכו מבחינה זאת, כי דור דעה בודאי האמינו בהשם יתברך שיכול להשפיע להם כל דבר, אך הבעל דבר עקם לבם על-ידי בחינת מחין דקטנות עד שאמרו בלבם: 'וכי אנו ראויים שיתן לנו לחם ומים במדבר בדרך נסים כאלה' ובפרט בעת שראו שבאמת יש להם יסורים גדולים וחסרונות, כגון כשהלכו שלשה ימים בלי מים שאמרו: 'הלא אנו רואים בעינינו שאין אנו ראויים לגאולה שלמה'. ומחמת זה נמצאו קצת שלא האמינו בדברי משה ואמרו: "המבלי אין" וכו'. ואמרו: "מי יתן מותנו בארץ מצרים" וכו' מחמת שלגדל חסרונם שידעו בעצמם אמרו שאינם ראויים לנסים כאלה.

וּבְאַמַת שָׁגוּ בְזֶה מְאֹד, כִּי זֶהוּ קִטְנוֹת דִּסְטְרָא אַחְרָא,
 כִּי בּוֹדְאֵי צְרִיכִין לְהַכִּיר חֶסְרוֹנוֹ וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
 יִבְטַח בַּהֲשֵׁם וּבְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לוֹ
 בְּחִסְדּוֹ הַגָּדוֹל וְכַנ"ל. וְכֵן מְבָאָר בְּיִלְקוּט רְאוּבֵנִי עַל
 פְּסוּק (שְׁמוֹת ו, ט): "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצֵר רוּחַ" וְכו'.
 כְּלוּמַר מִשּׁוּם דְּחִזּוּ דְלָא הָוִי בְּהוֹן עוֹבְדֵינ דְּכַפְשֵׁרִין וְטָבִין
 וְכו', עֵינֵי שָׁם. וְכֵן מְבָאָר עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר הֵינוּ כַּנ"ל.
 שְׁעָקֵר פָּגָם הָאֱמוּנָה שְׁלָהֶם הִיָּה מִחֲמַת עֲנוּהַ פְּסוּלָה
 הַנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחִין דְּקִטְנוֹת כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בָּאוּ
 לְפָגָם גְּדוֹל כָּל כֶּף שְׁלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, הֵינוּ כַּנ"ל:

(שִׁיף לְעִיל) וְזֶה שְׁמִפְטִירִין בְּפֶסַח בְּשֶׁבֶת חַל הַמוֹעֵד
 בְּתַחֲתֵי הַמַּתִּים שֶׁל יַחְזֻקָאֵל, כִּי עָקֵר
 הַגְּאֻלָּה בְּבַחֲיִנַת תַּחֲתֵי הַמַּתִּים כַּנ"ל:

(ב) וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר וְשְׁבוּעוֹת שֶׁהוּא מִתֵּן תּוֹרָה,
 כִּי מְבָאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שְׁעַל-יַדֵּי בְּחִינַת
 רוּחַ אֱלֹקִים שְׁמִקְבְּלִין עַל-יַדֵּי שְׁרוּאִין אֶת עֲצָמוֹ עִם
 הַצַּדִּיק וְכו', עַל-יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיף חֲדוּשֵׁי וּבְאוּרֵי
 הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה וְכו', עֵינֵי שָׁם; אַף
 כֹּל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל
 שֶׁהוּא קָדוֹשׁ גְּדוֹל מְאֹד בְּקַדְשַׁת הַבְּרִית, בְּבַחֲיִנַת קַדְשַׁת
 וּפְרִישׁוֹת מֹשֶׁה. וְצָרִיף כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיף עַל
 עֲצָמוֹ מִקְדְּשָׁתוֹ וּפְרִישׁוֹתוֹ כְּמוֹ בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקצה

שְׁהַמְשִׁיךְ עַל כָּלֶם בְּחִינַת פְּרִישׁוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יט, טו): "הָיוּ נְכוּנִים לְשִׁלְשֵׁת יָמִים" וְכוּ'. וְאִז דִּיקָא זֹכִיךְ לְהַמְשִׁיךְ כָּל אֶחָד בְּאוֹר הַתּוֹרָה כְּרְאוּי שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְלַת הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לִירְאָה זֹו הַבוֹשָׁה בְּחִינַת: "וּלְבַעְבוֹר תִּהְיֶה יִרְאַתוֹ עַל פְּנִיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ" וְכוּ' (שְׁמוֹת כ, יז). וְהַבוֹשָׁה הִיא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים נְצַחִיִּים, הֵינוּ שְׁזוֹכִיךְ לְחַיִּים נְצַחִיִּים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנוּהָ אֲמִתִּית שְׁנַחְיָה בְּחִינַת הַשְּׁפָלוּת וְהַעֲנוּהָ שֶׁל מִשָּׁה, שְׁנַעֲלֶם אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ', כְּמַבְאָר שֶׁם הֵיטֵב, עֵינֵי שָׁם.

וּכְבָר מְבָאָר שְׁעַקֵר גְּאֻלַּת מְצָרִים, וְכֵן כָּל הַגְּאֻלוֹת, אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, שְׁזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי קַבְלַת הַתּוֹרָה כְּנ"ל. וּמַחֲמַת שְׁבַמְצָרִים הָיָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִרְבוּי זְהַמָּתָם, עַל-כֵּן הָיְתָה קָשָׁה הַגְּאֻלָּה מְאֹד רַק שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֻמְלָתוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו הַגְּדוֹלִים דִּלְג עַל הַקֵּץ וְהָאִיר עֲלֵיהֶם הָאָרֶה עֲצוּמָה שְׁלֹא בְּהַדְרָגָה וְשִׁלָּא כְּסֻדֵּר, דִּהְיָנוּ שְׁאִף-עַל-פִּי שְׁלֹא זָכוּ עֲדִיךְ לְתַקוּן הַבְּרִית כְּרְאוּי וְלֹא נִטְהָרוּ עֲדִיךְ מִזְהַמַּת מְצָרִים, וְלֹא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, אִף-עַל-פִּי-כֵן הָאִיר עֲלֵיהֶם מַחֲיִן גְּדוֹלִים מְאֹד, אִף-עַל-פִּי שְׁלֹא הָיוּ רְאוּיִים לָהֶם שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלוּ, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּסַח שֶׁהוּא לְשׁוֹן דְּלוּג וְקַפִּיצָה, דִּהְיָנוּ שֶׁהָאֶרֶת

הדעת בא להם בהארה עצומה שלא בהדרגה וסדר.
ועל-כן אסור אז החמץ וכנ"ל.

והנה אחר הפסח מתחילין תקף להמשיך על עצמן
המחין והדעת בהדרגה ובמדה מיום אל יום
על-ידי מצות ספירת העמר כמבאר בפונות. והעקר, כי
אז בימי הספירה אנו מטהרין עצמנו מזהמת וטמאת
מצרים. וכמו כן ממשיכין על עצמן הארת הדעת
והמחין הקדושים בכל יום ויום בהדרגה ובמדה כפי
הספירה, עד שזוכין על-ידי-זה לקבל את התורה
בשבעות, שעל-ידי-זה נמשך יראה וכו', הינו כי עקר
זהמת מצרים הוא פגם הברית, כי הם מבני חם
דמחמים גופיה דבר נש בעברה. ועל-כן היו שטופי
זמה פידוע. וזה היה עקר גלות מצרים שנודככו שם
כמו בכור הברזל, כמו שכתוב (דברים ד, כ): "ויוצא אתכם
מכור הברזל". והכל היה לתקן נצוצי קרי של אדם
הראשון פידוע, הינו שהכרחו לבא בגלות המר של
מצרים ושעבר עליהם מה שעבר שרצו הסטרא אחרא
והקלפות לבלע אותם חס ושלום, בזהמתם הגדולה.
והם צעקו בכל פעם אל ה' עד שזכו לגאולה אף-על-פי
שלא היו כדאי. וכן עובר על כל אדם, שכל ההרהורים
והבלבולים העצומים והגדולים שעוברים עליו ורוצים
לבלעו לגמרי חס ושלום, הכל לטובתו כדי שעל-ידי-

זו דיקא יזדכך ויצטרף ויתלבן, כמבאר בהתורה
 "רציצא" וכו' מהיכא נפיק רוחיה בהינו דעאל' וכו',
 עין שם (לקוטי א, סימן כז). על-כן תכף במחירתו של פסח,
 שצריכין להתחיל לזכך עצמו מזהמת מצרים, ולהמשיך
 הדעת הקדוש על עצמו לזכות לקבלת התורה
 בשבועות, על-כן צריכין להביא עמר שעורים ולהניפו
 ולהתחיל ימי הספירה מאותו היום, כי עקר הטְהָרָה
 מזהמת מצרים הוא לטהר עצמנו מפגם הברית שהוא
 פגם הדעת ולהמשיך על עצמנו קדש ופרישות משה
 רבנו שהוא קדש הדעת וכו' פנ"ל.

וזה בחינת עמר שעורים, כי עקר הטְהָרָה מפגם הברית
 הוא על-ידי טְהָרַת המְחַשְׁבָּה, שכל אדם אפלו אם
 הוא כמו שהוא צריך לשמר את עצמו מעתה על כל
 פנים לבל תצא מחשבתו לחוץ כלל, כי צריך לזכר
 היטב היטב ולידע שהמְחַשְׁבָּה ביד האדם להטותה
 כרצונו. ואל כל אשר יחפץ יטה אותה. ואפלו אם כבר
 הרגלה מחשבתו לצאת לחוץ הרבה, אף-על-פי-כן
 בידו להטותה בכל פעם לדרך הישר. והוא כמו סוס
 שיצא מהדרך שיכולין לתפסו באפסר בעל כרחו
 להטותו לדרך הישר, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות
 יחד בשום אופן, ועל-כן אם יחשב מחשבה אחרת
 לטוב, בהכרח שתדחה מחשבתו החיצונה וכל

הרהורין, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן, כמבאר כל זה היטב בדברי רבנו ז"ל (בלקוטי תנינא, סימן נ). אבל צריכין לחזור זאת ולזכור זאת היטב היטב בכל פעם בכל יום ובכל עת, כי הרבה בני הנעורים נלכדו בזה שבאים למה שבאים, רחמנא לצלן, מחמת שנדמה להם כאלו אין מחשבתם בידם חס ושלום, ובאמת לא כן הוא, כי המחשבה ביד האדם תמיד כנ"ל.

וזה מרמז מצות ספירת העמר שהוא לטהר המחשבה שבמח מפגם הברית, ולהמשיך על עצמו קדשת הדעת וכו' כנ"ל, כי צריכין להביא עמר שעורים דיקא שהוא מאכל בהמה, שהוא בחינת פח המדמה, שמשם כל הבלבולים וכל ההרהורים וכל הדמיונות. ועל-ידי מצות עמר שעורים מבררין המדמה ונמשך על האדם קדשה שיוכל להתחזק עצמו כנגד כל ההרהורים והדמיונות הבאין מכח המדמה, כי באמת אפלו תקף בלבול המדמה, אפלו אם נתבלבל מאד מאד רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן יכולין לבררו בקל בשב ואל תעשה, דהינו שישמר את עצמו מעתה על כל פנים לתפס מחשבתו לבל תצא לחוץ אפלו כחוט השערה. ואפלו אם לפעמים יוצאת לחוץ, חס ושלום, ואפלו אם יוצאת כמו שיוצאת, יתפס אותה מיד שיזכור, ויחזירנה

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תקצט

אל מקומה למחשבה נקיה וכשרה. כי המחשבה ביד האדם תמיד פנ"ל, כי אי אפשר שיכנס במחו שני מחשבות בשום אפן פנ"ל.

וזה בחינת עמר שעורים, הינו שבחינת שעורים שהוא בחינת כח המדמה פנ"ל, שמשם כל הנסיונות הבאים על האדם כפי המחשבות שחושב. וכל אלו המחשבות הם בחינת שערות מותרי מחין פדוע. וזה בחינת שעורים לשון שערות. וכל אלו השערות הם המותרי מחין, שמהם כל ההרהורים והבלבולים הבאין מהמדמה, שהוא בחינת שעורים, כלם הם בבחינת עמר ומדה.

וזהו בחינת עמר שעורים, שצריכין לידע, שהמח יש לו מדה וגבול. ואין יכול לפגס בו יותר ממחשבה אחת בשום אפן, כמו כלי שמחזקת מדה אחת, ויותר מזה אי אפשר לכנס בה, כמו כן המח הוא כלי, שאי אפשר לכנס בו כי אם שיערה אחת, שהיא מחשבה אחת, ויותר מזה אי אפשר לכנס בו בבית אחת, כי אינו יכול לקבל כי אם מחשבה אחת. רק מחמת רהיטת המחין, כי המח רץ מאד ואינו נח לעולם והוא כמו האינו נח (שקורין אום רוא שבזייגיר), על-כן המחשבות רודפין מאד, מחשבה אחר מחשבה, מחמת זה טועים הרבה כאלו אין המחשבה בידם, אבל באמת

לא כן הוא, כי אין יכול לזכור בהמשכה שתי מחשבות ביחד. וכשיחשב מחשבה אחרת בודאי תדחה המחשבה הראשונה בלי מלחמה רק בשב ואל תעשה. וזה בחינת עמר שעורים, שהמחשבות, שהם בחינת שערות, הם במח בבחינת עמר ומדה, ואי אפשר לזכור שתי מחשבות בפעם אחת בשום אופן כנ"ל.

וזה עקר הטהרה מזהמת מצרים, שהוא להטהר מפגם הברית, שבא על-ידי פגם המחשבה, כי עקר הטהרה, על-ידי ששומרין המחשבות כחוט השערה לבל יצא חוץ לגבול. ואפלו אם כבר יצא כמו שיצא, בקל יכולין להתזירו על-ידי חוט השערה, דהינו על-ידי ששומרין מעתה להתחיל לחשב מחשבה אחרת, כי תכף כשיתחיל כחוט השערה לחשב מחשבה אחרת כשרה, תהיה נדחה המחשבה הראשונה ממילא כנ"ל. ועל-כן מתחילין מיד לספור הימים לעמר, כי הימים הם החיות של האדם, כי כל חיותו נכלל בימים ובזמן שהם כל ימי חייו. ועקר החיות הוא החכמה שבמח, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה" וכו'. ועל-כן בכל יום יש בו חכמה ושכל שהוא חיותו וכמבאר כל זה בדבריו ז"ל במקום אחר, על-כן צריכין לספור הימים לעמר, שתכף בשבא היום צריכין לספור ולמנותו לעמר, לידע שהיום, שהוא החיות, שהוא

הַחֲכָמָה שֶׁבַמַּח שְׁמֵשׁ כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת, הֵם בְּבַחֲיַנַּת עֹמֵר וּמִדָּה, בְּבַחֲיַנַּת עֹמֵר שְׁעוּרִים, שָׂאִין שְׁנֵי שְׁעָרוֹת, שֶׁהֵם שְׁנֵי מַחֲשָׁבוֹת, יְכוּלִין לְכַנֵּס בְּפַעַם אַחַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב לח, כה): "מִי פִלַּג לְשֹׁטֵף תַּעֲלֶה" וְכוּ'.

וְזֶה: "שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמַיְמוֹת תִּהְיֶינָה", שְׁצָרִיכִין לְסַפֵּר מִתְחִלַּת הַיּוֹם כְּדֵי שְׂיִהְיוּ תְּמַיְמוֹת, הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְזַהֵר מִתְחִלַּת הַיּוֹם שְׂיִהְיֶה תְּמִים כְּלוֹ עַל-יְדֵי שְׁסוּפְרוּ לְעֹמֵר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת הָעֹמֵר וְהַמִּדָּה שֶׁל הַמַּחֲשָׁבָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְדַחוֹת כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת רְעוֹת כַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר קִדְשַׁת הַמַּחֲזִין שֶׁהֵם קִדְשַׁת הַבְּרִית שְׁמִמְשִׁיכִין בִּימֵי הַסְּפִירָה וְכַנ"ל. וְצָרִיכִין לְזַהֵר בְּזֶה מְאֹד מִתְחִלַּת הַיּוֹם לְבָלִי לְהִתְחִיל לְהַנִּיחַ לְכַנֵּס בַּמַּח מַחֲשָׁבָה רְעָה חַס וְשָׁלוֹם, וְאִם כָּבֵד נְכֻסָּה חַס וְשָׁלוֹם, יִדְחָה אוֹתָהּ כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמַיְמוֹת וְכוּ' כַּנ"ל:

לג) וְזֶה שֶׁתִּלְתֶּה הַתּוֹרָה מְצוֹת הַסְּפִירָה בְּשַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כג, טו): "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְכוּ' עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְכוּ' שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמַיְמוֹת" וְכוּ'; כִּי עֵקֶר כַּח קִדְשַׁת הַדַּעַת וְהַמַּחֲשָׁבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְצוֹת סְפִירָה הוּא נִמְשָׁף מִשַּׁבָּת, כִּי שִׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה הֵם יָמֵי מְלָאכָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כ, ג): "שִׁשַּׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָתְךָ וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה'".

ועקר המלאכה של האדם בזה העולם הוא לברר ברורים. ועקר כל הברורים הם על-ידי ברור המחשבה, דהינו על-ידי בחינת הנ"ל, על-ידי ששומרין המחשבה פחות השערה ממחשבות חוץ והרהורים, שזהו עקר ברור כל הנצוצות הקדושות בבחינת 'כלהו במחשבה איתברירו'.

וזה בחינת (שם לא, ג) "וַאֲמַלֵּא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחִכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה" שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאַרְבָּעָה מַחִינִין, כְּמֵבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְיָן. נִמְצָא, שֶׁקּוֹרָא הַמַּח הָרְבִיעִי 'כָּל מְלָאכָה', כִּי שֵׁם עֶקֶר הַמְּלָאכָה וְהָאֲמָנוֹת שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי כָּלל הַמַּחִינִין הֵם שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵם 'חִכְמָה בִּינָה דַעַת', אֲדָן לְפַעֲמִים נִקְרָאִים אַרְבָּעָה מַחִינִין, מַחֲמַת שְׁהַדַעַת כָּלוּל מִשְׁתֵּים שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲסָדִים וְגִבּוּרֹת. וְאֵלּוּ הַמַּחִינִין מְבֹאֲרִין בַּפְּסוּק הַנִּלְיָן: "וַאֲמַלֵּא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחִכְמָה וּבְתַבּוּנָה", שֶׁהֵם חִכְמָה וּבִינָה. ו"בְּדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה", זֶה בְּחִינַת מַח הַדַעַת שֶׁכָּלוּל מִשְׁתֵּים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת 'וּבְדַעַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲסָדִים שְׁבַדַעַת, שֶׁהֵם בְּחִינַת דַעַת סֵתָם, כִּי הֵם עֶקֶר הַדַעַת. 'וּבְכָל מְלָאכָה' זֶה בְּחִינַת הַמַּח הָרְבִיעִי שֶׁהוּא מַח הַגִּבּוּרֹת שְׁבַדַעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'וּבְכָל מְלָאכָה', כִּי שֵׁם עֶקֶר הָאֲמָנוֹת וְהַמְּלָאכָה שֶׁל כָּל אָדָם.

כִּי זֶה יְדוּעַ שְׁעֶקֶר אַחִיזַת הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, הוּא בְּבִחִינַת

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תרג

גבורות ודינים. ועל-כן, שם בבחינת מ' הגבורות, שם נאחזים המחשבות זרות של הסטרא אחרא, ששם עקר הברור ששם עקר המלחמה, ועל-כן נקראים 'ובכל מלאכה', כי שם עקר המלאכה והאמנות של האדם להזהר במחשבתו לנקותה ולטהרה מפסלות. כמו הבעל מלאכה שמזכך ומטהר את הכלי וחותר ומנסר סביב הכלי כל המותרות והפסלות כדי להוציא כלי למעשהו, כמו כן צריכין לזכך את המחשבה ולגרש המותרות והפסלות שבמחשבה כדי שיהיה כלי מוכן לקבל נפש רוח ונשמה דקדושה וכו' כמו שמבקשין על זה בכמה תפלות.

וזה בחינת כל מלאכת מעשה בראשית שהיו בששת ימי המעשה, וכן כל המלאכות שהאדם עושה בכל יום מששת ימי המעשה, כי כלם הם בחינת ברורים, לברר נצוצות מעמקי הקלפות כידוע, ועקר הברור על-ידי קדשת המחשבה, על-ידי ששומר את המחשבה כחוט השערה. וזה עקר מלאכתו של האדם בחינת "ואמלא אותו וכו' ובכל מלאכה" וכו'. וזה בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק כשבא לידי נסיון (בראשית לט, יא): "ויבא הביתה לעשות מלאכתו". כי עקר המלאכה והאמנות של האדם בזה העולם הוא לעמד בנסיון. והעקר בתאוה הזאת. והעקר על-ידי שמירת המחשבה

כחוט השַעֲרָה בְּכָל פַּעַם כַּנִּל.

וְעַקֵּר הַכַּח לְהַצְלִיחַ בְּמִלְאֲכָתוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה צְרִיכִין לְקַבֵּל מִשְׁבֶּת קִדְשׁ, כִּי מִיָּנִיָּה מִתְבָּרְכִין כָּל שְׁתָּא יוֹמִין, הֵינּוּ כִּי שְׁבֶת הוּא בְּחִינַת שְׁבִיתָה וְנִיחָא, בְּחִינַת מְנוּחַת הַמַּחְשָׁבָה, בְּחִינַת יָשׁוּב הַדַּעַת, בְּחִינַת (תהלים כג, ב) "עַל מִי מְנוּחֹת יִנְהַלְנִי", בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַזֶּקֶן שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׁדַעְתּוֹ מִיִּשְׁבֶּת תָּמִיד וְאִינוֹ צָרִיף עוֹד שׁוּם מְלַחְמָה עִם הַמַּחְשָׁבוֹת בְּחִינַת 'בְּסֻבֵּי דַעְתָּא שְׁקִיט וְשְׁכִיף'. וּמִשָּׁם צָרִיף כָּל אֶחָד לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה לַעֲמֹד כְּנֶגֶד כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת רְעוֹת בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאִפְלוּ אִם אִינוֹ זוֹכֵה, רַק לְהִסְתַּכֵּל בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּעֵין הָאֱמֶת, הוּא יְכוּל לְהִבִּיא הַתְּבוּנָנוֹת אֲמִתֵּי בְּלָבוֹ, לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה עַל-יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשִׁים, שְׂיִזְהַר לְקַיֵּם בְּאֱמֶת וּבְפִשְׁטוּת, עַד שְׂיִזְכֶּה לְבְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיף בְּאוּרֵי הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְבְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים בְּחַיּוֹ וְכַנִּל.

וְזֶה (ויקרא כג, טו) : "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשְּׁבֶת". שֶׁהוּא פִּסְחַ שְׁכָל קִדְשָׁתוֹ נִמְשָׁף רַק מֵרְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק, כִּי אִזּוּ לֹא קִבְּלוּ עַדִּין אֶת הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אִזּוּ בְּפִסְחַ עַקֵּר הַקִּדְשָׁה, עַקֵּר הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲזִין הַגְּדוּלִים שֶׁקִּבְּלוּ אִזּוּ,

לקוטי הלכות תפלין ו' ארח-חיים תרה

הכל היה רק על-ידי בחינת ראית פני הצדיק וכנ"ל. ומשם מתחלת הספירה, שהוא זכוף וטהרת המחין. "עד ממחרת השבת השביעית" שהוא שבועות שהוא קבלת התורה, כי על-ידי-זה זוכין לקבלת התורה בשבועות, שהוא בחינת באורי וחדושי התורה שמשכיין בכח הצדיק וכנ"ל:

(לד) וזה בחינת מה שהעמר היה מנפה בשלש עשרה נפה, כי צריכין לזכוף ולטהר ולנפות את המח בכמה וכמה ברורים עד שיזדכף היטב. וזכוף המח בשלמות נקרא בשם נפה, כמו שאמרו במשנה (אבות ה, טו): 'ארבע מדות ביושבים לפני חכמים, ספוג, ומשפך משמרת, ונפה'. נפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסלת, ומבאר בפרוש רש"י ושאר מפרשים, שבחינת נפה היא המעלה שבארבע מדות הנ"ל, עין שם, כי זה העקר, לקלט בהמח את הטוב והזך שהוא בחינת סלת ולדחות השאר לחוץ. ועל-כן היה מנפה בשלש עשרה נפה (מנחות טו). כנגד שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם, שהם כלל התורה שצריכין לקבל בשבועות על-ידי מצות העמר, כי כל השלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן הם בכל אדם ובכל זמן, כי עקר התורה הוא המעשה, כמו שאמרו (אבות א, יז): 'לא המדרש הוא העקר אלא המעשה'. ועל-כן צריכין

למעשה, דהינו קיום התורה כל השלש עשרה מדות, כי צריכין כמה וכמה עצות לעמד כנגד מה שצריכין לעמד. וכל העצות האמתיות והתמימות שנמשכין מדברי הצידיקים האמתיים כלם כלולים בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שהם נמשכין מבחינת שלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת תליסר תקונא דיקנא שגלה רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, שהם שערות קדושות דדיקנא ששם כלה רחמים וחסד, והם כופין ומכניעין כל הדינים הנאחזין בשארי השערות, הינו שהשם יתברך משפיע עלינו על-ידי הצידיקי אמת, שהם בבחינת דיקנא קדישא, בחינת 'זקן מלא רחמים' הוא משפיע עלינו על ידם עצות קדושות ונפלאות הנמשכין משערות קדושות עליונות, מבחינת שערות הזקן, שאלו העצות כלולים בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שעל ידם זוכין לאכפיא דינין שבשערות, דהינו לגרש ולבער כל המחשבות רעות הנאחזין בהשערות, להכניעם ולבטלם ולהכריח המח שישוב למחשבות פשרות וטהורות על-ידי פח השערות הקדושות של הדיקנא קדישא. שמשם פח כל העצות האמתיות והתמימות לעמד כנגדם בשב ואל תעשה וכנ"ל:

(לה) וזה בחינת ל"ג בעמר, שהוא בחינת (בראשית לא, מח)

"עד הגל הזה", כמובא בפונות, הינו פי יעקב, שהוא בחינת קדשת כלל ישראל, צריך לעשות ג"ל ומצבה שיהיו מחיצות מפסיקות במחו בפני המחשבות רעות והרהורים הבאים מהסטרא אחרא מבחינת לבן הארמי. כי הסטרא אחרא היא בחינת לבן הארמי, שבא ברמאות גדול ובתחבולות הרבה לתפסו במצודתם חס ושלום, והעקר בענין המחשבות שבמח שהם מתנכלים על האדם בכמה וכמה גנבות ורמאות וערמומיות עד שפתאום יוצא מחו חוץ לשיטין וחושב מחשבות חוץ, מה שחושב, רחמנא לצלן, כאשר יודע האדם בנפשו, בפרט מי שהוא בעל מחשבה, שהוא מדה רעה מאד מאד, כי הוא מהעשרים וארבעה דברים המעכבים את התשובה, כמובא בשלחן ערוך.

וכל אלו המחשבות רעות נקראים בחינת 'לבן הארמי' שמלבן ברשע, כמו שאמרו במדרש שעל שם זה נקרא לבן, הינו שהוא מלבין הרשעות כל כך, כאלו כבר נקבע בזה, כאלו אין שום דרך להמלט משם חס ושלום, כאשר נדמה חס ושלום, לבני הנעורים, בפרט להבעלי מחשבות, שאי אפשר להם לעמד כנגד המחשבות רעות והרהורים רעים, אבל באמת לא כן הוא, כי המחשבה ביד האדם תמיד. ובחוט השערה יכול להנצל בשב ואל תעשה מכל מיני מחשבות רעות

והרהורים על-ידי שיטה דעתו למחשבה פשרה וכנ"ל.

וזה בחינת יעקב שהולך בערמה עם לבן הארמי, כי 'אחיו הוא ברמאות', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגלה יג:), הינו שבחינת יעקב, שהוא קדשת ישראל, בורח מלבן הארמי, דהינו ממחשבות רעות, רק ב'שב ואל תעשה' בלי שום מלחמה. וזה בחינת (בראשית לא, כ) "ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי בורח הוא". זהו בחינת מה שאמר רבנו ז"ל ששבבורחין מהמחשבות רעות ילך לדרך במה שהוא חושב מחשבות פשרות ולא יסתכל לאחוריו כלל וכלל וכו' (פמו שפתוב בלקויטי א', סימן עב), וזהו בחינת "ויגנב יעקב וכו' על בלי הגיד לו" וכו', כי זה שטוען עם המחשבות זרות ונכנס עמהם בטוען ונטען ורוצה שיניחו אותו לצאת מהם, זהו כמו מי שמגיד להרודף שרוצה לברח ממנו ואזי הוא רודפו יותר, אבל באמת עקר העצה לברח מהם ולילך לדרך ולבלי להסתכל לאחוריו כלל ולבלי לטען עמהם כלל, שזהו בחינת: "ויברח יעקב וכו' ויגנב יעקב את לב לבן הארמי", שהם המחשבות רעות, "על בלי הגיד לו כי בורח הוא", שאינו מגיד להם שבורח מהם רק בורח לתמו לדרך. ועל-ידי-זה דיקא נצול מהם. גם "ויגנב" וכו' מרמז שלפעמים מתגברים ההרהורים והמחשבות כל

לקויטי הלכות תפלין ו' אנה-חיים תרט

כף עד שְקָשָה לְבָרַח מֵהֶם לְתוֹךְ תוֹרָה וּתְפִלָּה וּדְבָרִים שֶׁבְקִדְשָׁה בְשׁוּם אִפֶּן, וְהִתְכַרַח לְעֵסֶק בְּמִלֵּי דִשְׁטוּתָא בְּעֵנֵינִי צָחוּק וְכִיּוּצָא, כְּדִי לְפַקֵּחַ דַּעְתּוֹ לְפִי שְׁעָה עַד יַעֲבֹר זַעַם הַשְּׁטָף שֶׁל הַמַּחְשָׁבוֹת, כִּי 'אֵין הַיֵּצֵר הָרַע מְצוּי אֲלֵא לְשַׁעְתוֹ', וְאֲזִי אֵין הַסְטָרָא אַחֲרָא מְבִינָה כָּלֵל, שֶׁהוּא בּוֹרַח מֵהֶם מֵאַחַר שְׁעוּסֶק בְּמִלֵּי דִשְׁטוּתָא.

וְזֶהוּ בְּחִינַת "וַיִּגְנוּב וְכוּ" עַל בְּלֵי הַגִּיד לוֹ" וְכוּ', אָבֵל אַחַר כֶּף רוּצָה הַסְטָרָא אַחֲרָא לְהַתְגַּבֵּר עוֹד וְלַרְדֹּף אַחַר בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו" הַנֶּאֱמָר שָׁם. וְאֲזִי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עוֹמֵד בְּעֶזְרוֹ וּמְזַהֵר אֶת בְּחִינַת לָבֵן: "הַשֹּׁמֵר לֶךְ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב מֵטוֹב" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית ל"א, כ"ד). כִּי טוֹבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים רָעָה הִיא אֲצֵל הַצְּדִיקִים, הֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מְרַחֵם עָלָיו מֵאַחַר שֶׁכָּבַר סֶבֶל כֶּף וְהוּא מְזַהֵר הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁיִּסּוּרוֹ מִמֶּנּוּ וְלֹא יִדְבְּרוּ עִמּוֹ מֵטוֹב וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת עֲשִׂית הַגִּ"ל שֶׁאֵמֵר יַעֲקֹב לְאָחָיו: "לִקְטוּ אֲבָנִים וְכוּ'. וַיַּעֲשׂוּ גִ"ל", זֶה בְּחִינַת מַה שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי אֲדוֹנָי מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָהּ, שֶׁכָּל מַה שֶׁהָאָדָם מְנַתֵּק עֲצָמוֹ מִמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת לְמַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת, וְכָל הַעֲתָקָה וְהִזָּזָה וּתְנוּעָה שֶׁהָאָדָם מִזִּז וּמְנִיעַ וּמַעֲתִיק עֲצָמוֹ מֵרַע לְטוֹב, הַכֹּל מִתְקַבֵּץ בְּעֵת הַצָּרָה וְהַדַּחֵק וְעוֹזֵר לְהָאָדָם וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּדְבָרָיו ז"ל (לקויטי תנ"גא, סימן מח).

וְזֶה בְּחִינַת "לְקוּטוֹ אֲבָנִים", בְּחִינַת אֲבָנֵי קֹדֶשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים הַמְתְּבָרְרִים עַל-יְדֵי כָּל הַזֶּה וּתְנוּעָה, מֵה שְׂמֵנֵתִים עֲצָמָן מֵרַע לְטוֹב, כִּי הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ הֵם בְּבְחִינַת (אֵיכָּה ז', א) "תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבָנֵי קֹדֶשׁ" כִּידוּעַ. וּבְרוּרָם הוּא בְּבְחִינַת "לְקוּטוֹ אֲבָנִים" וְעַקֵּר בְּרוּרָם וְעַלִּיתָם הוּא עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַמַּחְשָׁבָה בְּבְחִינַת הַנִּ"ל עַל-יְדֵי שְׂמֵנֵתִים מִחֻשְׁבֹּתוֹ בְּכָל פַּעַם מֵרַע לְטוֹב. וְאֶף-עַל-פִּי שֵׁשׁ לְהֶאָדָם יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִזֶּה וְנִדְמָה לוֹ שֶׁכָּבַר קָשָׁה לוֹ לַעֲמֹד כְּנִגְדָם, מִחֻמַּת שְׂזֵה יָמִים רַבִּים שֵׁשׁ לוֹ יְסוּרִים מֵהֶם, וְעַדִּין לֹא נִשְׁקַט מֵהֶם, אֲבָל צָרִיף לִידַע כִּי אֵין שׁוּם תְּנוּעָה טוֹבָה נִאֲבָדַת כִּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מֵה שֶׁאָמַר יַעֲקֹב לְאָחָיו: "לְקוּטוֹ אֲבָנִים", שֶׁיִּקְבְּצוּ וְיִלְקוּטוּ יַחְדָּו כָּל הָאֲבָנֵי קֹדֶשׁ, שֶׁהֵם הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּתְבָּרְרוּ עַל-יְדֵי כָּל מֵה שֶׁהָיוּ מְנַתְּקִים עֲצָמָן בְּכָל פַּעַם מִמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת לְטוֹבוֹת. וְעַל-יְדֵי כָּל הַהֶעֱתָקוֹת וְהַזְזוֹת שֶׁנִּתְקוּ עֲצָמָם מֵרַע לְטוֹב, מִמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת לְמַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבָּרְרוּ נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים נִעֲשֶׂה מֵהֶם גֵּל וּמַחְצָה לְהַפְסִיק בֵּינוֹ לְבֵין לְבָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת כִּנ"ל, רַק יַעֲמֵד עַל מְקוֹמוֹ לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ', כִּי כָּלֵם מִתְקַבְּצִים וְעוֹזְרִים לְהֶאָדָם בְּעַת הַדּוּחַק כִּנ"ל,

הֵינוּ בְּתִקְוָה הַתְּגַבְרוֹת הַבְּעַל דְּבַר וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶה בְּחִינַת הַגַּל שֶׁנַּעֲשֶׂה בֵּין יַעֲקֹב לְלָבָן.

וְזֶה בְּחִינַת ל"ג בְּעֶמֶר, כִּי כָּל יְמֵי הַסְּפִירָה מְבָרְרִין בְּרוּרִים עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה בְּבְחִינַת הַנ"ל, שָׁנָה עֵקֶר קִדְשַׁת יְמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהוּא הַכְּנָה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, לְשָׁמֵר מַחְשַׁבְתּוֹ אֲזַי בְּיוֹתֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה הִיא עֵקֶר הַקִּדְשָׁה וְעֵקֶר הַהֲכָנָה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁתְּלוּיָהּ בְּתִקּוּן הַבְּרִית, שֶׁתְּלוּיָהּ בַּמַּחְשָׁבָה וְכַנ"ל. וּבִיּוֹם ל"ג בְּעֶמֶר כָּבֵר זֹכִיךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְבָרֵר בְּרוּרִין הַרְבֵּה עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת הַגַּל הַנ"ל, בְּחִינַת "עַד הַגַּל הַזֶּה" וְכוּ' שֶׁמִּפְסִיק בֵּין קִדְשַׁת יַעֲקֹב לְבֵין טְמֵאֵת הַמַּחְשָׁבוֹת רְעוֹת שֶׁל בְּחִינַת לָבָן הָאֲרָמִי וְכַנ"ל, כִּי עֵקֶר הַבְּרוּר הוּא בְּבְחִינַת הַשְּׁבַע מִדּוֹת שֶׁמֵּהֵם כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁבְּרָאשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת (שׁוֹפְטִים טז, יג) "שְׁבַע מַחְלָפוֹת רֵאשׁוֹ", כִּי הַמַּחְשָׁבוֹת חוֹלְפִין וְעוֹבְרִין עַל הָאָדָם כְּפִי הַמִּדּוֹת וְכַמְבָּאָר בְּסוּף סִימָן כֹּט (לְקוּטֵי א'). אַף עֵקֶר הַמִּדּוֹת הֵם חֲמֵשׁ מִחֲסֵד עַד הוֹד. וְיִסוּד וּמַלְכוּת הֵם בְּחִינַת כְּלָיוֹת וְכְלָיוֹת דְּכְלָיוֹת, כְּמוֹבָא בַּפְּנוּת. נִמְצָא, שֶׁבִּיּוֹם חֲמִישִׁי מִשְׁבּוּעַ חֲמִישִׁי שֶׁהוּא ל"ג בְּעֶמֶר כָּבֵר נִגְמַר הַבְּרוּר שֶׁל בְּחִינַת הוֹד, הֵן בְּבְחִינַת הַשְּׁבּוּעוֹת, הֵן בְּבְחִינַת הַיָּמִים. וְעַל-כֵּן אֲזַי הוּא הוֹד שֶׁבְּהוֹד, שֶׁשֶׁם נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ נִגְמַר הַבְּרוּר, מֵאַחַר שֶׁעֵקֶר

המדות עד הוד כנ"ל.

ועל-כן אז נעשה בחינת הגל הנ"ל, שהוא מפסיק במחשבה בין הקדשה והסטרא אחרא, שלא תקרב עוד בערמומיותה ורמאותה להכניס מחשבות רעות חס ושלום, בהמת. וכל זה בכל הצדיקים הגדולים, שהם בחינת התנוצצות משיח, שזהו בחינת הרבי שמעון בר יוחאי זכר צדיק לברכה, שזכה להסתלק אז, כי הוא התחיל להמשיך תקוונא דיקנא, שהם תקוני השערות הקדושות שמהם נמשכין עצות קדושות בלב לעמד כנגד המחשבות רעות, שהם בחינת שערות דסטרא אחרא בחינת 'עשו איש שער', כי בחוט השערה נצולין מהם, כנ"ל:

(ו) וזה בחינת מה שהקדמונים נתנו סימן "פ'ל'ג" שביום שחל פורים יהיה ל"ג בעמר, כמו שכתוב בשלחן ערוך, זה בחינת (איוב לח, כה) "מי פלג לשטף תעלה" הנ"ל. כי המחשבות הם בחינת שערות ונקראים שטף, כמו שפרש רש"י שם, שכל שערך יש לה גומא בפני עצמה, ואלמלי שתי שערות יוצאות מגומא אחת משיכין מאור עיניו של אדם. וכמו כן הוא במחשבות שבמת, שאי אפשר שיכנסו שתי מחשבות בפעם אחת בשום אופן כנ"ל, כי אין המת מחזיק כי אם מחשבה אחת כנ"ל.

לקוטי הלכות תפלין ו' ארבע-חיים תריג

וְזֶה בְּחִינַת פּוּרִים, שְׁנִקְרָא עַל שֵׁם הַפּוּר, שְׁמִמְשִׁיכִין אֶז
בְּחִינַת תְּקוּן הַגּוּרְלֵי שֶׁל הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים,
כִּי פּוּרִים בְּבְחִינַת יוֹם כַּפּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתְּקוּנִים (דף
110:), כִּי פּוּרִים הוּא הַכְּנַעַת הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא בְּחִינַת
פְּגַם הַבְּרִית, בְּחִינַת (דְּבָרִים כה, יח) "אֲשֶׁר קָרַף בְּדֶרֶךְ",
שֶׁעָקַר אֲחִיזְתּוֹ עַל-יַדֵּי פְּגַם הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבְּרֵאשׁ חֵס
וְשָׁלוֹם, בְּבְחִינַת (בְּמִדְבָר כד, כ) "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק",
כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. וּבְפּוּרִים מְכַנְיַעִין אוֹתוֹ, כִּי נִמְשָׁךְ
אֶז בְּחִינַת תְּקוּן הַפּוּר, שֶׁהוּא הַגּוּרְלֵי שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים,
שֶׁנִּתְּנָה הַכֹּהֵן גָּדוֹל עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים, "גּוּרְלֵי אֶחָד לַה'
וְגּוּרְלֵי אֶחָד לְעִזָּאזֵל" (ויקרא טז, ח) שְׁמֵרְמוֹז עַל בְּחִינַת
הַנֶּ"ל, שֶׁכָּל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא קְדוּשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, תְּלוּיָהּ
בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי הַשְּׁעִירִים מְרַמְזִים עַל הַשְּׁעָרוֹת,
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, יא): "הֵן עָשׂוּ אֶחָד אִישׁ שְׁעָר", אֲבָל
בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים מְבָרְרִים אוֹתָם עַל-יַדֵּי הַגּוּרְלֵי שְׁמַעְלִין
שְׁעִיר אֶחָד לַה' וְשְׁעִיר אֶחָד מְגַרְשִׁין לְעִזָּאזֵל, וּבְזֶה תְּלוּי
עָקַר תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה, שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים,
שְׁצָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי
הַמַּחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת וּמַחְשָׁבוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
שְׁעָרוֹת, הֵם בְּבְחִינַת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים שְׁצָרִיכִין לְהַעֲלוֹת
גּוּרְלֵי אֶחָד לַה', שֶׁהֵם הַמַּחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת וְגּוּרְלֵי אֶחָד
לְעִזָּאזֵל, שֶׁהֵם הַמַּחְשָׁבוֹת רָעוֹת לְגַרְשָׁם מִמֶּנּוּ לְעִזָּאזֵל
וְלֹא יָבֹאוּ אֵלָיו עוֹד.

וְזָהוּ בְּחִינַת ל"ג בְּעֵמֶר. שְׁאֵז הוּא בְּחִינַת תְּקוּן
הַמַּחְשָׁבָה שְׁעוֹסְקִין בְּסִפְיָהּ כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת
פֶּלֶג, בְּחִינַת "מִי פֶלֶג לְשִׁטָּף תִּעְלֶה" וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן
נִקְרָאִים הַשְּׁעָרוֹת, שֶׁהֵם הַמַּחְשָׁבוֹת "שִׁטָּף", כִּי מַחְמַת
רְדִיפַת הַמַּחְשָׁבָה נִדְמָה כְּאִלוֹ הֵם שׁוֹטְפִים וְאִי אֶפְשָׁר
לְעַמֵּד נִגְדָם, אָבֵל בְּאֵמַת כָּל מַחְשָׁבָה וּמַחְשָׁבָה יוֹצְאִים
בָּזֶה אַחֵר זֶה מִהֶמַּח וְאִי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מַחְשָׁבוֹת שִׁיְהִיו
בְּיַחַד בְּשׁוּם אֶפֶן כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן תִּכְרַף כְּשִׁיתְחִיל כְּחוּט
הַשְּׁעָרָה מַחְשָׁבָה אַחֲרַת יְהִיָּה נִצּוּל מִהַמַּחְשָׁבָה רָעָה, רַק
שְׁלֵא יִטְעַן עִמָּה וְלֹא יִסְתַּכֵּל לְאַחֲרֵיו כָּלֵל, רַק יַעֲשֶׂה
עֲצָמוֹ כְּלֹא יָדַע בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית לֵא, כ) "וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב עַל
בְּלִי הַגִּיד לוֹ" וְכַנ"ל:

(לז) וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשָׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא יוֹם הַבְּכוּרִים,
שְׁאֵז קוֹרִין בְּיְהוּדֵי בְּכוּרִים: 'אַרְמֵי אוֹבֵד
אָבִי' וְכו', שֶׁהוּא לְבֵן הָאֲרָמִי שֶׁבִקֵּשׁ לְעַקֵּר אֶת הַכֹּל
עַל-יְדֵי מַחְשָׁבוֹתָיו הָרָעוֹת, כִּי עַקֵּר פָּגַם הַבְּרִית שֶׁהוּא
יְסוּד וְעַקֵּר כָּל הַתּוֹרָה, הוּא עַל-יְדֵי פָגַם הַמַּחְשָׁבוֹת.
וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹדִין וּמַשְׁבִּיחַ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַכְּנִיסָנוּ
בְּגִלוֹת מִצְרַיִם, וְהוֹצִיאָנוּ מִשָּׁם עַל-יְדֵי כַח הַצְּדִיק בְּחִינַת
מֹשֶׁה רַבְּנוּ, שְׁנוֹתֵן עֲצוֹת וּמְחַזֵּק לֵב יִשְׂרָאֵל בְּכֹל פַּעַם
לְבָרַח וּלְהִמָּלֵט מִמֶּנּוּ, אֵף אִם כָּבֵד עָבַר מֵהַשְּׁעָבֵר.
נִמְצָא, שֶׁשְׁבוּעוֹת שֶׁהוּא יוֹם הַבְּכוּרִים, שֶׁהוּא זְמַן מִתֵּן

לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים תרטו

תורתנו, עקר קדשתו על-ידי הכנעת קלפת לבן הארמי.
והארה זאת מתחיל בל"ג בעומר בבחינת "עד הג"ל
הזה" שנעשה בין יעקב ללבן וכו"ל:

הלכה ז'

על פי התורה "בראשית-לעיני כל ישראל" (בלקוטי תנ"א
סימן טז), עין שם כל התורה מרישא לסיפא:

א) וזה בחינת תפלין, כי ענין תפלין מבאר שם, כמו
שכתוב שם על פסוק (שמות לא, ג): "ואמלא אותו
רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה".
שהם בחינת ארבעה מחין שנמשכין מהראש בית, שזהו
בחינת תפלין, שהם בחינת ארבעה מחין שממלאין את
הבתים, שזהו בחינת ראש בית שהראש מאיר לתוך
הבית וכו', עין שם. וכן כל הבחינות הנאמרים שם, הם
בחינת תפלין, כי מבאר שם שעקר הוא הצדיק האמת,
שהוא בחינת "צדיק יסוד עולם", שהוא בחינת הפאר
והחן והיפי של כל העולם וכו', והוא בחינת שם השם
כי שמו משתף בשמנו וכו'. ומשם נמשכין ארבעה
מחין מארבע אותיות השם והם בחינת תלת גונין
דעינא ובת עין. ומשם נמשכין הארבעה יסודות שמהם
כל המדות.

וְזֶה בְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שֵׁין בֵּית' תְּלַת גְּוָנִין
 דְּעֵינָא וּבֵית עֵין, כִּי 'שַׁבַּת שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא'
 (זֵהר ח"ב פח:) וְהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַצְּדִיק בְּחִינַת 'אַנְתָּ שַׁבַּת
 דְּכֻלְהוּ יוֹמֵי' (עֵין זֵהר ח"ג קמד:) וְהוּא מְאִיר לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ.
 וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, שְׁכֻשָׁהּ מִתְּגַבְּרִין,
 נִכְנָעֵין מְאוּרֵי אֵשׁ. וְאִזּוּ יֵשׁ בְּעַל הַבַּיִת לְהַעֲוֹלָם, בְּחִינַת
 'בְּרֵאשִׁית רֵאש־בֵּית' שֶׁהָרֵאשׁ מְאִיר לְבֵית, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
 תְּפִלִּין כַּנ"ל. וְכָל מִי שֶׁנִּכְלָל בְּזֶה הָרֵאשׁ בֵּית, שֶׁנִּכְלָל
 בְּשֵׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ, בְּהַפָּאָר וְהַחֲזַן וְהִיפֵי הָאֱמֶת שְׁלוֹ, נִפְתָּחִין
 עֵינָיו וּמִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ, אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בְּכָל
 הַמְּדוּת וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל כְּשֶׁנִּתְעַלֵּם זֶה הָאוֹר, שֶׁהוּא אוֹר
 הַצְּדִיק הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שֵׁם ה'" וְכָל בְּחִינּוֹת הַנ"ל,
 אִזִּי מִתְּגַבְּרִין, חֵס וְשְׁלוֹם, הַמְּאוּרֵי אֵשׁ וְכוּ', שֶׁהֵם הַהֶפֶךְ
 מִכָּל הַנ"ל, וּמֵהֶם חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ וְכוּ'. וְהַעֲבֹר עֲבֹר,
 אִךְ עֵתָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה בְּכָל יוֹם לְשׁוּב אֱלֵינוּ,
 עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁנִּשְׁוֵב אֵלָיו עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת, שְׁצָרִיכִין
 לְהַתְּעוֹרֵר לְפָקֵחַ עַל תְּקוּן נַפְשׁוֹ, וְלִקְוֹם בְּחֲצוֹת לַיְלָה,
 וְלְהַתְּאָבֵל מְאֹד עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, וְהַעֲקֹר לְהַתְּאָבֵל
 וְלִבְכוּת הַרְּבֵה עַל פְּגָם מַעֲשָׂיו שֶׁגָּרְמוּ חֲרַבֵּן בֵּית
 הַמְּקֻדָּשׁ, אוֹ עֲכּוּב בְּנֵינוּ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכֶה שֶׁיִּחְזֹר
 וְיִתְגַּלֶּה אֲצִלוֹ הַהֶעֱלָמָה הַנ"ל, וְיֵאִיר עָלָיו כָּל הַבְּחִינּוֹת
 הַנ"ל בְּחִינַת "לְשׁוּם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם". (עֵין
 יִשְׁעִיהָ סא, ג) 'פָּאָר' דִּיקָא, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגְּוָנִין הַנ"ל,

בְּחִינַת שֵׁם ה', בְּחִינַת אַרְבָּעָה מַחֲזֵן הַנִּלְשָׁה שֶׁהֵם שָׂרָשׁ וְתַקּוּן הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת וְכוּ', כִּי הַכֹּל נִתְהַפֵּף לְטוֹבָה בְּבְחִינַת 'פֶּאֶר תַּחַת אֶפֶר' דִּיקָא וְכוּ', עֵינַן שֵׁם הַיֵּטֵב כֹּל זֶה בְּמִקּוּמוֹ בְּסִימָן הַנִּלְשָׁה, וּבְכַמָּה מְקוּמוֹת בְּדַבְרֵינוּ שְׂדֵבְרֵנוּ בְּזֶה בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁם לְבָבָה לְזֶה הַיֵּטֵב, עַד שֶׁתְּבוֹא לְיַדֵּי מַעֲשֵׂה, לְקוּם בְּחִצּוֹת לִילָה, לְהִתְאַבֵּל עַל מַעֲשֵׂיךָ שֶׁמַּעֲכָבִים בְּנֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּחֱשַׁב כְּאִלוֹ אֲתָה מִחֲרִיבוֹ, וּמֵאַרְיֵךְ הַגְּלוּת כֹּל כָּךְ, עַד שֶׁתִּתְחַלֵּל לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמְךָ בְּעֵין הָאֲמֵת, עַד שֶׁיֵּאִירוּ עֲלֶיךָ כֹּל הַתְּקוּנִים הַנִּלְשָׁה לְכוּ וְכוּ':

(ב) וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, כִּי מוֹכֵן בְּכּוֹנֵנוֹת הָאֲרָ"י וְ"ל, שְׂאוֹר הַתְּפִלִּין יוֹצֵא עַל-יַדֵּי הַתְּקוּנִים הַנַּעֲשִׂין עַל-יַדֵּי קִימַת חֲצוֹת, עֵינַן שֵׁם, הֵינוּ כְּנִלְשָׁה, כִּי עַל-יַדֵּי הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים שֶׁקָּמִים בְּחִצּוֹת לִילָה וּמִתְאַבְּלִין עַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עַל-יַדֵּי-זֶה חוֹזְרִין וְנִתְקַנֵּין כֹּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּלְשָׁה לְחוֹזְרִים וּמִתְגַּבְּרִים בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אוֹר. וּמֵאִיר אוֹר הָרֵאשׁ בֵּית, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַרְבָּעָה מַחֲזֵן, בְּחִינַת פֶּאֶר תֵּלֶת גְּנֻזִין דְּעֵינָא וּבֵת עֵינַן, שֶׁכֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת שֵׁם ה', שֶׁהוּא אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת וְכוּ'. וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין מַחֲזֵן, כִּי תְּפִלִּין הֵם בְּחִינַת שֵׁם ה', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים כח, י'): "וַיֵּרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיֵּרָאוּ מִמֶּךָ". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ

תריח לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים

זכרונם לברכה (ברכות ו.) : 'אלו תפלין שבראש' וכו'.
והם בחינת פאר פלילות הגונין דעינא, כי תפלין
נקראים פאר, כמו שכתוב (יחזקאל כד, יז) : "פארך חבוש
עליך". כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מועד קטן
טו.). והם בחינת גונין דעינא, בחינת "ולטוטפת בין
עיניך" והם בחינת ראש בית, בחינת הפרשיות שהם
המחין ממלאין את הבתים וכו' כנ"ל.

וכל זה זוכין על-ידי קימת חצות כנ"ל. ואפלו מי
שאינו זוכה לקום בחצות, אף-על-פי-כן כל אור
קדשת התפלין-מחין של כל ישראל, נמשכין על-ידי
הצדיקי אמת, שהם בחינת ראש בית וכו' הנ"ל, שאורם
נמשך על כל ישראל על-ידי הקמים בחצות, וכמוכן
בכתבי האריז"ל. והוא על-פי הדברים הנ"ל; כי עקר
הפאר והחן והיפי של ישראל בכלל ובפרט, הם
התפלין הקדושים שמניח כל אחד בכל יום, שהם
בחינת אור הפנים, שאנו ממשיכין עלינו אור הדעת
והתנוצצות המחין האמתיים, להפיר את בוראנו יתברך
שמו, להיות נכלל בשם ה', ואנו מתפארים בו יתברך,
והוא מתפאר בנו, שהם בחינת התפלין של השם
יתברך, שמתעוררין כשאנו מתעטרים בעטרת תפארת
התפלין שלנו, שאזי גם השם יתברך כביכול מניח
תפלין, שכתוב בהם התפארותו בנו, בחינת (דברים ד, ז)

לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים תריט

"כי מי גוי גדול וכו' ומי גוי גדול" וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במסכת ברכות (דף ו').

וכל זה זוכין על-ידי ה'צדיק יסוד עולם' שעל ידו כל התקרבות ישראל להשם יתברך וכנ"ל, אבל בעוונותינו הרבים הוא נעלם מאד כנ"ל, כי עכשו על-ידי חרבן בית המקדש ואריכת הגלות שמתפשט ומתגבר הסטרא אחרא מאד להעלים אור הצדיק, שזהו בחינת 'קשה סלוקן של צדיקים כפלים כחרבן בית המקדש', כמו שכתוב (ישעיה כט, יד): "לכן הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר" וכו'. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין מדרש איכה, פרק א') על-פן עקר התקון על-ידי קימת חצות כנ"ל, כי מי שרוצה לחוס על עצמו כשואה עצם מרירת גלות נפשו וכו' צריך לבכות מאד על עצם ההעלמה הזאת שנתעלם אור הצדיקי אמת בעוונותינו הרבים ונתרבה המחלקת מאד וכו', שזהו בחינת חבלי של משיח שהוא הקטגוריא שבין תלמידי חכמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוף כתובות, קיב:), שעל-ידי-זה אריכת הגלות בעוונותינו הרבים.

וזה עקר חרבן בית המקדש וכנ"ל. וכל זה גורם כל אחד על-ידי חטאיו ועוונותיו, כי כל מה שמרבה לפגם חס ושלום, פן מתגבר ההעלמה חס ושלום,

וְלִהְפֹּךְ כָּל מָה שְּׁמֵשִׁים אֶל לְבוֹ לְבָכוֹת עַל זֶה וְלָשׁוּב
 לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיתְקַן כָּל זֶה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּלֶּה
 הַהֶעֱלָמָה וְזוֹכָה שְׂיֵאִיר לוֹ אֹר הַצְּדִיק שֶׁהִיא בְּחִינַת
 הָרֵאשׁ בֵּית, בְּחִינַת פָּאָר וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִין בְּבִקּוּר
 אֹר הַתְּפִלִּין וְכוּ' וְכַנִּ"ל:

א) וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ וְתְפִלִּין שֶׁל יָד, כִּי מְבֹאָר
 שֵׁם, שְׁפָלַל כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל, הוּא לְהַגְבִּיר
 בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר עַל מְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי מְאוּרֵי אֹר הֵם
 בְּחִינַת שֵׁם ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַצְּדִיק וְכוּ'. וְלִהְפֹּךְ
 מְאוּרֵי אֵשׁ הֵם הַהֶפֶךְ, כִּי הֵם בְּחִינַת הַהֶעֱלָמָה, בְּחִינַת
 שֵׁם דְּסִטְרָא אַחֲרָא שְׂמִתְגַּבֵּר לְהַעֲלִים שֵׁם ה' שְׂמִשְׁתַּף
 בְּשֵׁם הַצְּדִיק וְכוּ', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב שֵׁם, עֵינֵי שֵׁם. וְעַל-כֵּן
 צְרִיכִין לְרֵאוֹת לְהַגְבִּיר בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אֹר עַל הַמְּאוּרֵי
 אֵשׁ. וּמְבֹאָר וּמוֹבֵן שֵׁם, שְׂזָה כָּלֵל כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה
 הָעוֹלָם, כִּי כָּלֵל הָאָדָם הוּא אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שְׂמֵהֶם כָּל
 הַמְּדוֹת טוֹבוֹת וְרָעוֹת. וּבְשֵׁרֶשֶׁם הֵם כָּלֵם קֹדֶשׁ, בְּחִינַת
 אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, אֶף לְמִטָּה הֵם מְעַרְבִים טוֹב וְרָע.
 וְזֶה כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם וּמְלַחֲמָתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, לְשַׁבֵּר
 הַתְּאוֹת וְהַמְּדוֹת רָעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִהָרַע שְׂבִאֲרָבְעָה
 יְסוּדוֹת, וְלִהְגְבִיר הַטוֹב שְׂבִאֲרָבְעָה יְסוּדוֹת, עַד שִׁיְהִי
 נִכְלָלִין כָּל הָאֲרָבְעָה יְסוּדוֹת בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, בְּחִינַת מַחִין וְכוּ' כַּנִּ"ל.

וְכֹל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁנִכְלָלִין בְּהֵשֵׁם הַטּוֹב וּבְהַפָּאָר
 שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שְׁזֵה זוֹכִין עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת
 וְכַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין עָלָיו הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר וְכוּ', בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנ"ל. וְאֲזִי
 כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אוֹר עַל הַמְּאוּרֵי אֵשׁ, אֲזִי
 עֵקֶר הַתְּקוּן הוּא שְׁגַם בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אֵשׁ יִתְקַנּוּ
 וַיִּתְהַפְּכוּ וַיִּכְלְלוּ בְּתוֹךְ בְּחִינַת הַמְּאוּרֵי אוֹר, שְׁזֵה עֵקֶר
 הַתְּקוּן, כִּי בְּאֵמֶת גַּם הַמְּאוּרֵי אֵשׁ מְקַבְּלִין מִהַמְּאוּרֵי
 אוֹר. וְעַל-כֵּן יֵשׁ אַרְבָּעָה גְּוָנִין בְּאֵשׁ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב בְּזֵהר
 הַקְּדוּשׁ (עֵין בַּתְּקוּנִים דְּף מ"ט:), כִּי שְׁרָשָׁם מֵאַרְבָּעָה גְּוָנִין
 הַנ"ל, אֵךְ עֵקֶר הַפְּגָם הוּא כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם, הֲרַע
 שְׁבַאֲרָבְעָה יְסוּדוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ, בְּחִינַת הֲרַע
 שְׁבַמְּאוּרֵי אֵשׁ הַנ"ל שְׁמֵשׁ כָּל הַתְּאוּוֹת וּמַדּוֹת רְעוּת,
 כִּי כֻּלָּם בְּחִינַת אֵשׁ, בְּחִינַת חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁהוּא נוֹר דְּלוּק.
 וְצָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו וּלְהַכְּנִיעוֹ עַל-יְדֵי הַמְּאוּרֵי אוֹר,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם הַצְּדִיק שְׁמֵשׁ כַּח הָאֵשׁ דְּקִדְשָׁה
 שְׁשׁוּרְף וּמִבְּעַר הָאֵשׁ הֲרַע הַזֶּה בְּבְחִינַת (יְחֻזְקָא ל טו, ז)
 "מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם", הֵינּוּ שְׁבִכַח הַצְּדִיק זוֹכִין
 לְהַתְּגַבֵּר לְהַפֵּךְ אֵשׁ חֲמִימוֹת הַלֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה, שְׁזֵה
 עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב בְּמָקוֹם אַחֵר (לְקוּטֵי תַּנְיִנָא, סִימָן
 מ"ט), הֵינּוּ לְהַתְּגַבֵּר עַל הָאֵשׁ הַתְּאוּוֹת וְהַמַּדּוֹת דְּסִטְרָא
 אַחְרָא, רַק לְהַמְּשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַהַפֵּךְ לְעוֹרֵר לְבוֹ
 שְׁיִתְּלֵהֵב לְהֵשֵׁם יְתַבְּרֵךְ וּלְתוֹרָתוֹ וּלְעִבּוּדָתוֹ יְתַבְּרֵךְ,

להתפלל וללמד בהתלהבות אש דקדושה, בבחינת (תהלים לט, ד) "חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני", בבחינת (שיר השירים ח, ו) "רשפיה רשפי אש שלהבתיה" עד שיזפה שהמאורי אש יתהפכו ויכללו בשרשם העליון שבקדושה שהוא בחינת מאורי אור.

וזה זוכין על-ידי קימת חצות כנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לפאר תחת אפר כנ"ל, הינו שבחינת אפר בחינת מאורי אש יתהפך לבחינת פאר, שהוא בחינת מאורי אור כנ"ל, הינו שהמאורי אש בעצמן יתקנו ויתהפכו ויכללו באש דקדושה ששרשו מהמאורי אור כנ"ל. וזהו בחינת תפלין של יד שמניחין תחלה ואחר כך תפלין של ראש, כי תפלין של ראש ותפלין של יד בדרך כלל הם בחינת מאורי אור בעצמן, שהם בחינת תפלין של ראש ותקון המאורי אש כנ"ל, שזהו בחינת תפלין של יד, שזהו בחינת יום ולילה, צדיק וכנסת ישראל.

כי תקון בחינת המאורי אש כנ"ל, זהו בחינת תקון מדת לילה שאז בחינת שליטת המאורי אש, כמו שכתוב (במדבר ט, טז): "ובערב יהיה וכו' כמראה אש" וכו'. עד שזוכין שלילה כיום יאיר, שגם המאורי אש יתקנו ויכללו בבחינת מאורי אור, שזה זוכין על-ידי הבכיה בחצות, שזהו בחינת 'אין הדין נמק אלא בשרשו', כי על-ידי הדמעות נפגמין חס ושלום, בחינת

לקוטי הלכות תפלין ז' ארז-חיים תרכג

המאורי אור, כמו שכתוב שם, שזהו בחינת "רחל מבכה על בניה", שזה בחינת חרבן בית המקדש.

אבל מחמת זה בעצמו צריכין לבכות מאד על חרבן בית המקדש, ואזי דיקא על-ידי הבכיה ממשיכין על עצמו קדשת הבית המקדש בחינת פאר הנ"ל ונתהפכין המאורי אש שמשם הדמעות וכו' נתהפך הכל לבחינת מאורי אור, בבחינת (ישעיה לח, ה) "ראיתי את דמעתך". וכל זה הוא בחינת תפלה של יד שהיא בבחינת פנסת ישראל, שתקון אור זה יוצא תחלה בבקר על-ידי התקון של קימת חצות, שעל-ידי-זה לילה פיום יאיר, שמתהפכין בחינת המאורי אש ששולטין בלילה ונכללין באור יום, שהוא בחינת מאורי אור.

ועל-פן תפלה של יד הוא פנגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, הינו פנ"ל, להפך כל חמימות האש שבלב לעבודתו יתברך שמו, לחמימות והתלהבות דקדשה פנ"ל, שזה בחינת התפלין של כלל ישראל שעוסקין עדין במלחמה זאת לשכך ולבטל המדות ותאוות רעות שהם הרע שבארבעה יסודות, ולברר הטוב שיהיה נכלל בהארבעה מחין וכו' בבחינת מאורי אור, וכל זה הוא בחינת תפלה של יד, שהוא פנגד הלב. והוא בחינת יד

תרכד לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים

כהה, בחינת רחל (סבא משפטים דף צה) 'עולימתא שפירתא דלית לה עיינין' כי אם מה שמאירין לה מהמאורי אור, על-ידי הכובשין את יצרם וממשיכין כח הצדיק בחינת מאורי אור, שעל-ידי-זה נמשכין המחין בחינת אור העינים גם לשם לבחינת רחל וכו' כידוע ומוכן כל זה. ואחר כך מניחין תפלין של ראש, שהוא בחינת אור הצדיק בעצמו, שהוא בחינת עצם המאורי אור, בחינת עצם הפאר והתגלות הגונן, בחינת ראש בית וכו' כנ"ל:

ד) וזה בחינת "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת" וכו'. 'בראשית' — ראש בית, בחינת שם ה' וכו', שהוא שרש התפלין מחין כנ"ל, שהם בחינת מאורי אור ותקון המאורי אש, שהם בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש כנ"ל.

וזהו: "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". 'שמים וארץ' הם בחינת צדיק וכנסת ישראל בחינת שרש מידת יום ומידת לילה, שהם בחינת מאורי אור ומאורי אש דקדשה כידוע ומוכן כל זה, שהם בחינת תפלין של יד ותפלין של ראש שנמשכין מבחינת הראש בית שהוא בחינת בראשית כנ"ל. וזהו: "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום". 'תהו

לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים תרכה

ובהו וחשן ותהום' הם בחינת הרע שבארבעה יסודות, שהם בחינת הרע שבמאורי אש שממש כל הצרות וחרבן בית המקדש וכל אריכת הגלות שהוא על-ידי שהתגברו הארבע מלכיות דסטרא אחרא, שהם בחינת תהו ובהו וכו'. כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, פסוק זה, על הגליות של הארבע מלכיות, כמו שכתוב במדרש רבה (בראשית רבה ה, ב): "תהו" זה גלות בכל וכו'. והתקון על-ידי שממשיכין מהצדיק האמת קדשת התפלין, שהם ארבע פרשיות, ארבעה מחין בחינת מאורי אור, שעל-ידי-זה זוכין להתגבר על הרע שבארבעה יסודות, שהם בחינת "תהו ובהו וחשן ותהום", שהם בחינת כלל כל התאוות ומדות רעות של האדם שממרין חיי האדם, שעל-ידי-זה האדם כמו תועה במדבר ממש במקום תהו ובהו וחשן על פני תהום. באשר יכול כל אחד להבין בעצמו.

וכל זה אי אפשר לתקן כי אם על-ידי הצדיק יסוד עולם, שהוא בחינת רוחו של משיח, כי כל צדיק הוא בחינת משה משיח, כמבאר כמה פעמים. וזהו: "ורוח אלקים מרחפת על פני המים". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (זכר ויחי דף רמ): 'זה רוחו של משיח' שמרחף על פני המים על אנפי אורייתא, הינו בחינת התורה שעוסקין בה היראים והכשרים שבדור שעקר

התקון הוא עסק התורה בליקלה בחצות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו על-ידי קימת חצות לבכות על חרבן בית המקדש ואחר כך מתנחמין בבחינת 'פאר תחת אפר' ועוסקין בתורה להקים את השכינה מגלותה, ושם רוחו של משיח מרחף, בבחינת "ורוח אלהים מרחפת על פני המים" פנ"ל, כי מים מרמזים גם על רבוי הדמעות שבוכין בחצות ומפרשין שיחתן לפני השם יתברך ושופכין לבן פמים בבחינת (איכה ב, יט) "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", בחינת (שם א, טז) "עיני עיני ירדה מים" וכו'. וזהו (שם): "כי רחוק ממני מנחם". שהוא הצדיק האמת שהוא מנחם הכל בבחינת (בראשית ה, כט) "זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו" וכו', הינו בחינת ההעלמה הנ"ל שנתעלם מאד אור הצדיק עד שהוא רחוק ממנו מאד בעוונותינו הרבים.

וזהו: 'כי רחוק ממני מנחם משיב נפשי', שהוא הצדיק האמת, שהוא מנחם ומשיב נפשי בשבעה משיבי טעם ובעוונותינו נתעלם מאתנו ורחוק מאתנו מאד, ועל-ידי-זה: "היו בני שוממים כי גבר אויב". 'בני' זה בחינת המעשים טובים של כל אחד מישראל שנקראים בנים, כי עקר תולדותיהן של צדיקים הם מעשים טובים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה.

לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים תרכז

וְזֶהוּ 'הָיוּ בְּנֵי שׁוּמְמִים' שְׁעַל-יְדֵי שְׂרַחֵק מִמְּנֵי מְנַחֵם, שֶׁהוּא אֹר הַצְּדִיק הַנַּ"ל עַל-יְדֵי-זֶה 'הָיוּ בְּנֵי שׁוּמְמִים', שֶׁאֶפְלוּ מֵעַט הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלְּנוּ הֵם שׁוּמְמִים וּמְבַלְבְּלִים מְאֹד, 'כִּי גָבַר אוֹיֵב', שֶׁהַתְּגַבֵּר הָאוֹיֵב וְהַשׁוֹנֵא הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרָע, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרַע שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם מִחַמַּת תִּקְוָה הַהֶעֱלָמָה הַנַּ"ל, בְּחִינַת "כִּי רַחֵק מִמְּנֵי מְנַחֵם" וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְ"עַל אֵלֶּה אָנִי בּוֹכָה עֵינֵי עֵינֵי יְרֵדָה מַיִם" וְכוּ' כַּנַּ"ל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ שֶׁבוֹכָה בְּמַר נֶפֶשׁ עַל כָּל זֶה וְשׁוֹפֵף לְבוֹ כַּמַּיִם, עַל-יְדֵי-זֶה זׁכָּה לְפִי בְּחִינַתוֹ שֶׁיִּנְחַמוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וַיִּמְשִׁיךְ עָלָיו פָּאָר תַּחַת אֶפְרַע עַד שֶׁזׁכָּה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מִימֵי הַדַּעַת, וְשֵׁם רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ מְרַחֶפֶת בְּבְחִינַת "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" וְכַנַּ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה: "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר". בְּחִינַת מְאוֹרֵי אֹר הַנַּ"ל שֶׁנִּמְשָׁכִין וּמְאִירִין עַל-יְדֵי זֶה כַּנַּ"ל.

וְזֶהוּ: "וַיֹּרֵא אֱלֹקִים אֵת הָאֹר כִּי טוֹב". וּפִרְשׁ רַש"י 'וְאִין נָאָה לוֹ שִׁישְׁתַּמֵּשׁ הָאֹר וְהַחֲשֵׁךְ יַחַד' עַל-כֵּן: "וַיִּבְדֵּל אֱלֹקִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֲשֵׁךְ" וְכוּ'. הֵינּוּ בְּחִינַת סוּד הַבְּדֻלָּה, כִּי עֶקֶר הַתְּגַבְרוֹת הָרַע שֶׁבְּמְאוֹרֵי אֵשׁ שֶׁהֵם עֶקֶר הַחֲשֵׁךְ הוּא עַל-יְדֵי תַעְרוּבוֹת

תרכח לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים

כְּשִׁיוֹנְקִים חֵס וְשְׁלוֹם, יוֹתֵר מִדְּאִי, מִהֶמְאוּרֵי אוֹר וְכוּ' כִּידוּעַ, אָבֵל עַל-יְדֵי רוּחַ אֱלֹקִים הַנּוֹל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַתִּגְבֵּרוֹ מִאוּרֵי אוֹר בְּחִינַת יְהִי אוֹר וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה 'וַיִּבְדֵּל', שֶׁהַבְּדִיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, בֵּין מִאוּרֵי אוֹר וּבֵין הָרַע שְׁבִמְאוּרֵי אֵשׁ. שְׁזֵהוּ בְּחִינַת הַבְּדִלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, שְׁאֵז מְבָרְכִין עַל הָאֵשׁ לְהַבְּדִיל וּלְהַפְרִישׁ הָרַע שְׁבִמְאוּרֵי אֵשׁ, עַד שֶׁיִּכְלְלוּ הַמְּאוּרֵי אֵשׁ בְּמִאוּרֵי אוֹר עַל-יְדֵי הַבְּרָכָה בּוֹרָא מִאוּרֵי אֵשׁ.

וְזֵהוּ: "וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאוֹר יוֹם וְכוּ', וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד". כִּי עַל-יְדֵי הַהַבְּדִלָה שֶׁהַבְּדִיל הַחֹשֶׁךְ מִן הָאוֹר. הָרַע שְׁבִמְאוּרֵי אֵשׁ מִן הַטּוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל מִדַּת לִילָה בְּמִדַּת יוֹם. וְלִילָה כִּיּוֹם יָאִיר, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת וְהַתְּחַבְּרוֹת תְּפִלָּה שֶׁל יָד בְּתְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ שְׁאֵסוֹר לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשׁוֹם הַפֶּסֶק וְשִׁיחָה, כִּי צְרִיכִין לְכַלֵּם יַחַד, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד" וְכַנּוּ"ל:

ה) וְזֵה בְּחִינַת תְּפִלִּין מִן הָעוֹר לְתַקֵּן וּלְבַרֵּר בְּחִינַת כְּתוּבוֹת עוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְפָרְנִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבְּרָכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה כ"א): 'חֲלָקִים כְּצִפְרֵן הַלְּבִישָׁן' וְכוּ'. שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מַה שְׁמִסְתַּכְּלִין עַל הַצְּפָרְנִים כְּשֶׁמְבָרְכִין עַל הָאֵשׁ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בְּשַׁעַת הַבְּדִלָה, כִּי שָׁם צְרִיכִין עַקֵּר הַהַבְּדִלָה וְהַבְּרוּר לְבַרֵּר

לקוטי הלכות תפלין ז' ארח-חיים תרכט

המאורי אש, שהם בחינת צפרנים, בחינת "כתנות עור" לברר הטוב מהרע עד שיתפכו כתנות עור לבחינת כתנות אור בא"ף (שם), שהם בחינת מאורי אור. ועל-כן כל תקון התפלין הוא על-ידי העור, כי נכתבין על גבי העור. וגם הבתים ורצועות הם מן העור, כי עקר תקון התפלין להגביר בחינת המאורי אור על מאורי אש, שהוא בחינת תקון כתנות עור, להפכם לבחינת כתנות אור, בחינת מאורי אור כנ"ל:

(ו) וזה בחינת מה שהזהיר בכל הארבע פרשיות של תפלין להגיד ולהודיע האמונה הקדושה לבנינו אחרינו, כמו שכתוב בפרשת קדש (שמות יג, ח): "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר וכו'". וכן בפרשה שנייה (שם, יד): "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים". ובפרשת שמע והיה אם שמע' הזהיר ביותר (דברים ו, ז): "ושננתם לבניך וכו'". ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובילכתך בדרך ובשכבך ובקומך" וכו'. כי עקר קדשת התפלין הוא להגדיל שם ה' שהוא בחינת מאורי אור וכו' כנ"ל. ועקר הגדלת שם ה' הוא, שבכל דור ודור ידברו וישיחו בנפלאות נוראות גדלת מעשיו ונסיו ומופתיו שעשה עמנו מעולם, ואשר הוא עושה עמנו בכל דור, ולספר כל זאת לבנינו ולבני בנינו אחרינו

תרל לקוטי הלכות תפלין ד' ארח-חיים

מהור לדור לעולם, בבחינת (שמות ג, טו) "זֶה שְׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דוֹר" וְכַתִּיב (תהלים קלה, יג): "ה' שְׁמֶךָ לְעֹלָם ה' זְכָרְךָ לְדוֹר וָדוֹר", וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (שם קמה, ד): "דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ יִגִּידוּ", וְכַתִּיב (שם ק, ד-ה): "הוֹדוּ לוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ כִּי טוֹב ה' לְעֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד דוֹר וָדוֹר אֲמוֹנָתוֹ".

כִּי בְּכָל דוֹר וָדוֹר חַיֵּב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמְצָרִים וְכוּ', שְׁזֶה עֵקֶר בְּחִינַת נוֹרָאוֹת קִדְשֵׁי הַתְּפִלִּין שְׁאֵנוּ מְחַיִּיבִים לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל הָרֹאשׁ וְהַזְרוּעַ כְּדִי לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּמַחוּ וְלִבּוֹ, כִּי ה' הוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמְצָרִים בְּנִסִּים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים כְּאֵלֶּה כְּדִי לְגַלּוֹת שְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ וּמְשַׁלְתּוֹ בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שמות ט, טז): "וְלִמְעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל הָאָרֶץ". כִּי מִכָּל זֶה מְדַבְּרִים שְׁתֵּי פְרָשִׁיּוֹת הָרֹאשׁוֹנוֹת 'קִדְשׁ' וְהִיא כִּי 'בִּיאָךְ' מַעֲנִין יְצִיאַת מְצָרִים. וְאַחַר כֵּן 'שְׁמַע' וְהִיא אִם שְׁמַע' לְקַבֵּל עָלֵינוּ עַל מַלְכוּתוֹ וְאֲמוֹנָתוֹ וְעַל מְצוּוֹת. וְכָל זֶה צְרִיכִים לְקַבֵּל בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ מִמֶּשׁ כְּמוֹ שְׁהַזְהִיר (דברים ו, ו): "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֵם לְבָרְכָה (ספרי שם): 'בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ בְּחֻדְשֵׁים'.

כִּי מִי שְׁמַעִים לִבּוֹ לְהַתְּבוֹנֵן עַל דְּרָכֵי ה' וְהַנְּהַגוֹתָיו וְנִפְלְאוֹתָיו שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל דוֹר, חֲסִדִים נִפְלְאִים

וּנּוֹרָאִים עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִי אֲמַת שְׁמוּדִיעִים לָנוּ אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּחֵדוּשֵׁי תוֹרָתוֹ שְׁמַחְדָּשִׁים בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים
 בְּכָל דּוֹר וּבְרַבּוּי הַנְּסִים וְהַטּוֹבוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִם
 כָּל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּכָל
 יוֹם: "וְעַל גְּסִיף שֶׁבְּכָל יוֹם עָמְנוּ וְעַל גְּפֻלְאוֹתֶיךָ
 וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקְרָב וְצָהָרִים" וְכוּ'. הוּא יָכוֹל
 לְקַיֵּם בְּאֲמַת מַה שֶׁהִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה:
 'בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חָיֵב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִלוֹ הוּא
 יֵצֵא מִמִּצְרַיִם'. וְחֻבָּה עַל כָּל אֶחָד לְשִׁיחַ וּלְסִפּוֹר בְּזֶה
 כָּל יָמָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קה, ב): "שִׁיחוּ בְּכָל
 גְּפֻלְאוֹתֵינוּ". וּלְסִפּוֹר וּלְהוֹדִיעַ זֹאת לְבָנֵינוּ וּלְבָנֵי בָנֵינוּ
 מִדּוֹר לְדוֹר לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, ט): "וְהוֹדַעְתֶּם
 לְבָנֵיךָ וּלְבָנֵי בָנֶיךָ". וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עח, ד): "לֹא
 נִכְחַד מִבְּנֵיהֶם לְדוֹר אַחֲרוֹן מִסִּפְרִים תְּהִלּוֹת ה' וְעֻזּוֹ
 וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּקָּם עֲדוֹת בֵּיעָקֵב וְכוּ', אֲשֶׁר צָוָה
 אֶת אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעַם לְבָנֵיהֶם לְמַעַן יִדְעוּ דוֹר אַחֲרוֹן
 בָּנִים יוֹלְדוּ יְקוּמוּ וַיְסַפְּרוּ לְבָנֵיהֶם" וְכוּ'.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם ה' שְׁנִמְשָׁךְ
 עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַפָּאָר וְהַחֵן
 וְהִיפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שְׂאָנוּ מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ הַפָּאָר
 הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם ה' עַל-יְדֵי הַתְּפִלִּין
 הַקְּדוֹשִׁים כַּנ"ל. וְזֶה הַפָּאָר וְהַהֲדוּר גִּמְשָׁךְ מִדּוֹר לְדוֹר

בבחינת (ישעיה מא, ד) "קורא הדורות מראש", שכל הדורות נמשכין מזה הראש בית. וכן פרש שם 'הדורות' בחינת 'הדור' האתרוג. והשני הפרושים אחד, כי הדור האתרוג, שהוא בחינת כנסת ישראל, שהוא בחינת "כבוד הדר מלכותו" צריכין לספר בכל דור ודור ולהודיע זאת מדור לדור, כמו שכתוב שם ב'תהלה לדוד' בכל המזמור: "דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך" וכו'. עד: "להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו" וכו'.

וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לֵידַע וְלַהּוֹדִיעַ וְלַהּגְדִיל שֵׁם ה' כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, כִּי הַצַּדִּיק הַאֲמֵת הוּא בְּחִינַת צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, שֶׁעָקַר גְּדֻלְתּוֹ הוּא עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַקְּדוּשָׁה שְׁאִין קְדוּשָׁה אַחֲרֶיהָ, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ: (ח"א נט: קסב.) 'צדיק הוא מאן דנטיר ברית' ומשם בבחינת ברית, יוצאין כל הדורות, אַבְל "אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים" (קהלת ז, יד), כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפָה שְׁנַמְשָׁן מִזְהַמַּת הַנְּחֹשׁ מִתְּגַבְּרַת שֵׁם דִּיקָא בְּיוֹתֵר. וְעַל-כֵּן זְעִירִין אַנוּן זוֹכִין לְקְדוּשַׁת הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אֶפְלוּ הַכְּשָׁרִים אִינָם זוֹכִין לְקְדוּשָׁה זֹאת כְּרָאוּי, אַךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲשָׁרִי לְמִי שְׁאִינוּ פּוֹגֵם עַל כָּל פָּנִים פְּגָמִים גְּמוּרִים חֵס וְשָׁלוֹם, אַבְל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שְׁכִיחַ הַרְבֵּה מֵה שְׁשָׁכִיחַ, שְׁפּוֹגְמִים מְאֹד וְכו',

לקוטי הלכות תפלין ז' ארחיחים תרג

רחמנא לצלן, כידוע בדורות הללו. ומשם כל הערבוּבָיָא שבעולם שאין יודעין היכן הצדיקי אמת וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת מְלַחֶמֶת עֲמֶלֶק שְׁבָכֵל דוֹר, כִּי עֲמֶלֶק הוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ שְׁכָלוֹל מְכַל הָרַעוֹת שְׁבָכֵל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַגְּלִיּוֹת בְּבְחִינַת (בַּמִּדְבָּר כו', כ) "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֶלֶק" וְהוּא מֵעוֹלָם רְצוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, כִּי בְּכָל דוֹר וְדוֹר הוּא אֹרֵב עַל הַכָּלָל וְעַל הַפָּרֵט כָּל יוֹם, כִּי הוּא הַשֹּׁטֵן הוּא הַמְּסִית וְכוּ'. כִּי בְּתַחֲלָה מְסִית אֶת כָּל אֶחָד בְּתַאֲוֹתָיו וּמַדּוֹתָיו הָרַעִים לְמַה שְׁמַחֲטִיאוֹ וּמַחֲטִיאוֹ בְּנַעֲוָרָיו וּבִיְלֻדוֹתָיו בְּפָגַם הַבְּרִית כְּמוֹ שְׁמַחֲטִיאוֹ, וְאַחַר כֵּן מְסִיתוֹ לְרִדְף אַחַר גְּדֻלוֹת לְהִיּוֹת לְהוֹט אַחַר הַמָּמוֹן וְכוּ' וְלְרִדְף אַחַר הַכְּבוֹד וְכוּ', כִּי כָּל הַקְּנָאָה וְהַתְּאַוָּה וְהַכְּבוֹד וְכוּ' וְכָל הַמַּדּוֹת רְעוֹת הַכָּל נִמְשָׁךְ מִקְּלַפַּת עֲמֶלֶק. וְלֹא דִי לוֹ בְּכָל זֶה, אִף גַּם עוֹשֶׂה עֲרַבּוּבָיָה גְּדוּלָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה קְטִיגוֹרִיָּא גְּדוּלָה בֵּין הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וּמְרַבֵּה וּמַגְדִּיל הַשֶּׁקֶר בְּעוֹלָם, עַד שְׁמַכְנִיס דַּעוֹת זְרוֹת וּכְפִירוֹת הַרְבֵּה בְּעוֹלָם, וּמְקִים מֵהֶם רֵאשִׁים שְׂאוּמְרִים שְׂרוּצִים בְּתַקְנַת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּידוּעַ כָּל זֶה. וְאִי אֶפְשָׁר לְהֶאֱרִיף בְּזֶה כְּאֵן.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת מְלַחֶמֶת עֲמֶלֶק שְׁבָכֵל דוֹר. וְכָל עַקֵּר קְנָאָתוֹ וְהַתְּגָרוֹתוֹ שֶׁל קְלַפַּת עֲמֶלֶק הוּא, לְהַעֲלִים

ולהסתיר אור הצידיקי אמת, שהם בחינת שם ה'.
 ועל-כן נשבע השם יתברך שאין שמו שלם עד שימחה
 זכר עמלק, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ומובא
 בפרוש רש"י), כי השם יתברך בעצמו כביכול, צריך להחם
 עמו בכל דור ודור, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה
 לה' בעמלק מדור דור". כי על זה עקר התגברותו
 שרוצה להעלים אור הצידיקי, שהוא בחינת שם ה' שלא
 להודיעו חס ושלוש, מדור לדור, ורוצה להתגבר בכל
 זה על-ידי פגם הברית שממשיך בזהמתו שמשם
 המשכת הדורות, על-כן סובר שיוכל להעלים השם
 הקדוש על-ידי-זה, אבל "איש בער לא ידע" שהצידיקי
 האמת קדש את עצמו בקדשת הברית, בקדשה נוראה
 כל כך עד שקדשתו עולה על הכל, כי על-ידי תקף
 קדשתו המשיך דעת עליון ונשגב כזה שאי אפשר
 להעלימו בשום אופן, שעל-ידי-זה הכל יכולין להמשיך
 הדעת הקדוש האמתי מדור לדור, כי הוא דעת התורה
 הקדושה שקבלנו על-ידי משה רבנו, עליו השלום,
 שהבטיח לו השם יתברך (שמות יט, ט): "וגם בך יאמינו
 לעולם". שכל הצידיקים הממשיכין חדושי תורה על-פי
 הדעת הקדוש הזה, לחזק ולקיים בלב כל ישראל עצות
 עמקות אמתיים, לקיים על-ידי-זה את כל דברי התורה
 הזאת. אי אפשר להעלים אורם בשום אופן, כי "שפת
 אמת תכוון לעד" (משלי יב, ט). וגם כי כל ישראל הם

לקוטי הלכות תפלין ז' ארז-חיים תרלה

בכלל שומרי הברית על-ידי מצות מילה הקדושה כמו ששמעתי מפיו הקדוש, כי כל זה הוא בחינת מצות מילה שהוא לחתוך ולהעביר הערלה, שהיא בחינת קלפת עמלק. וזה בחינת חתוף ופריעה שהם כנגד תרין עננין דמכסין על עינא, שהם רומי רבתא ורומי זערתא, שמשם חרבן בית המקדש, שמה התחיל התורה בראשית הנ"ל, ותרין עננין אלו הם בחינת קלפת עמלק שחופין על הברית קדש, מעבירין אותם על-ידי מצות חתוף ופריעה:

ח) וזה בחינת השם שנותנין להתינוק בשעת המילה, כי על-ידי שחותכין ומעבירין הערלה שהיא בחינת קלפת עמלק, שהיא בחינת ההעלמה וההסתרה הנ"ל, שעל ידה נעלם ונסתר אור הצדיק יסוד עולם וכו' כנ"ל. ועכשוו שהעבירו ובטלו ההעלמה אזי חוזר ונתגלה בחינת שם ה', שהוא בחינת אור הצדיק וכו' כנ"ל. ומשם נמשך שם התינוק הנמול, שנקרא בשם ישראל בשם שמברכין אותו, כי כל שמות בני ישראל הם בחינת שם ה' שם הצדיק, כי 'שמו משתף בשמנו'. ועל-כן אברהם אבינו שהוא ראש לנמולים כשצוה אותו השם יתברך על המילה, אז הגדיל שמו, כמו שכתוב (בראשית יז, ד): "אני הנה בריתי אתך וכו' ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם", הינו

כַּנ"ל, כִּי מִצּוֹת מִלָּה שֶׁעַל יָדָהּ מְבַטְּלִין בְּחִינַת הַהֶעֱלָמָה הַנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִגְדָּל שֵׁם הַצְּדִיק, בְּחִינַת "וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבָרָם כִּי אִם אֲבָרָהֶם"; הֵינּוּ שֶׁהַגְּדִיל שְׁמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגְּדֵלֶת שֵׁם ה' כַּנ"ל, שֶׁזֶּה זוֹכִין עַל-יְדֵי שֶׁבִטְּלוּ הַהֶעֱלָמָה עַל-יְדֵי מִצּוֹת מִלָּה כַּנ"ל. וּמִשָּׁם מְמַשִּׁיכִין שֵׁם הַתִּינוּק הַנִּמּוּל שֶׁיְהִיָּה נִקְרָא בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם ה' שֵׁם הַצְּדִיק שֶׁנִּגְדָּל עִתָּה עַל-יְדֵי מִצּוֹת מִלָּה כַּנ"ל:

ט) וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת פּוּרִים. וּפְרַשְׁת זְכוּר שְׁקוּרִין מִלְּפָנָיו, שֶׁהוּא הַכְּנַעַת קַלְפַת עֲמֶלֶק, שֶׁהוּא עֶקֶר קַלְפַת הָעֶרְלָה הַחוֹפָה עַל בְּרִית קֹדֶשׁ, שֶׁמִּשָּׁם עֶקֶר הַהֶעֱלָמָה, שֶׁמִּתְגַּרָּה תָּמִיד לְהַעֲלִים אוֹר הַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם, עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶרְלָה כַּנ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ", שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא. וְהוּא מִתְגַּבֵּר עַל חִלּוּשֵׁי כַּח לְהַפְרִידָם חַס וְשָׁלוֹם, מִהַצְּדִיק הָאֱמֶת, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כה, יח) "וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל הַנְּחָשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֵינֶךָ וַיִּגַע וְלֹא יֵרָא אֱלֹקִים". שֶׁהֵם הַחִלּוּשֵׁי כַּח שֶׁבִיִּשְׂרָאֵל שְׁרוּצָה לְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר בְּתִקְוֶה הַהֶעֱלָמָה וְלְהַפְרִידָם לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, מִהַצְּדִיק הָאֱמֶת, שֶׁמִּשָּׁם כָּל חַיּוּתָם וְתִקּוּנָם לְנִצּוּחַ.

וְזֶה בְּחִינַת הָמֶן, יִמַּח שְׁמוֹ, שֶׁרָצָה לְהַתְגַּבֵּר בְּעַת

לקוטי הלכות תפלין ז' ארז-חיים תרלז

שְׁנֵלְקָחָהּ אֶסְתֵּר לְמִשְׁכַּב הָעֵרֶל, כִּי סָבַר שֶׁ'אִשָּׁה יֵרָאֵת
ה' נִכְבְּשָׁה תַחְתָּם, כִּי כָּל הַמְּאוּרֵי אֵשׁ יִנְיָקְתֶּם מִבְּחִינַת
אִשָּׁה וְכוּ' בִּידוּעַ. עַל-כֵּן שָׁם עָקַר הַמְּלַחְמָה, אֲבָל בְּתַקְרָף
קִדְשָׁתוֹ שֶׁל מְרֻדְכֵי וְגַם אֶסְתֵּר הֵיטָה צְדָקַת גְּדוּלָּה שֶׁמֶר
אוֹתָהּ שְׁלֵא תִהְיֶה נִלְכָּדֶת בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּתַקוּנֵי
זֶהר (עִין תַּקוּן כ"א, דף נ"ו): 'בְּגִין דְּא"ח נָטִיר לָהּ'. אֲדַרְבָּא,
הוֹצִיאָה מִבִּינֵיהֶם כָּל נִצּוּצוֹת הַקִּדְשָׁה בְּבְחִינַת (קִהְלֵת ח,
ט) "עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ" וְכוּ', שְׁזַהּוּ
בְּחִינַת מַה שֶׁכְּתוּב לְעֵיל, שֶׁבְּשֵׁרֵשׁ הַקִּדְשָׁה נִכְלָלִין
הַמְּאוּרֵי אֵשׁ בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אוֹר כַּנ"ל, אֲבָל הָמָן סָבַר
שֶׁעֲכָשׁוּ יִתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁעַל-יְדֵי שְׁנֵלְקָחָהּ אֶסְתֵּר
וְכוּ' יִהְיֶה לוֹ כַּח לְהַגְבִּיר מְאֹד אֶת הַמְּאוּרֵי אֵשׁ עַד
שֶׁיִּכְלֶה וַיִּשְׂרַף חֵס וְשְׁלוֹם, הַכֹּל, שְׁזַהּוּ בְּחִינַת מַה שֶׁרָצָה
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵּ וּלְאַבֵּד וְכוּ'. וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי שֶׁנִּכְשְׁלוּ
בְּבָבֶל בְּנָשִׁים הַנְּכַרְיּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית כָּל כָּף, שֶׁעַל יְדֵי
זֶה מִתְגַּבֵּר הַהֶעְלָמָה וְהַהִסְתָּרָה כַּנ"ל, כִּי מִתְגַּבְּרִין
מְאוּרֵי אֵשׁ כַּנ"ל. וּמִגְדֹּל הַתְּגַבְּרוּתָם אִזּוּ רָצָה לְכַלּוֹת
לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, וּבְאַמַּת הֵיטָה אִזּוּ עֵת צָרָה גְּדוּלָּה
וְכוּ', כְּמוֹבָא.

אֲבָל הַכֹּנְעָתוֹ וּמִפְּלֵתוֹ הָיָה עַל-יְדֵי מְרֻדְכֵי שֶׁיִּצָּא בְּתוֹךְ
הָעִיר "וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְּדוּלָּה וּמָרָה וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק
וַאֲפֵר" וְכוּ' "בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ וּדְתוֹ מִגִּיעַ

אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יוצע לרבים" (אסתר ד, ג), שכל זה הוא בחינת הבכיה וההספד של חצות הנ"ל, שעקר הבכיה וההספד הוא על העלמה הנ"ל, שעל-ידי-זה עקר חרבן בית המקדש פנ"ל, כי גם אז עקר התגרות המן וחילותיו היה, על שראה שרוצים לחזור ולבנות את הבית המקדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ומחמת זה התגרו בהם להגביר חס ושלום, המאורי אש על-ידי הפגמים הנ"ל לכלותם לגמרי חס ושלום, אבל מרדכי וישראל המשיכו תקון הנ"ל של בחינת חצות הנ"ל, על ידי האבלות והבכיה וההספד שבכו והספידו על הצרה הגדולה הזאת שהוא בחינת הספד על העלמת הצדיק וכו'.

וזהו בחינת שק ואפר, אפר ויקא, שבכו והתפלשו באפר על שראו תקף התגברות המאורי אש שהם בחינת אפר פנ"ל, ועל-ידי-זה באמת זכו אחר כך שנתהפך מהפך אל הפך בבחינת "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר", 'פאר תחת אפר' ויקא בחינת שנתהפכו המאורי אש, בחינת אפר, שיניקתם מבחינת 'אשה-אסתר' ונכללו בשוש קדשתם בבחינת פאר ויפי והדור הצדיק, שהוא בחינת מאורי אור, שזהו בחינת (שם ח, טו) "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחרור" וכו', שכל זה הוא בחינת פאר ויפי

לקוטי הלכות תפלין ז' ארז-חיים תרלט

והדור הצדיק האמת בחינת כלליות הגנונין שהם בחינת
"תכלת וְחור וְכו' וְתכריך בּוץ וְאַרְגָּמָן" וכו'. כי התגברו
בחסדו בחינת המאורי אור מאד בבחינת פאר תחת
אפר כנ"ל.

כי מרדכי הוא בחינת הראש בית הנ"ל, בחינת (שמות ל,
כג) "וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מֶרְדֹּרַי", שהוא
בחינת מרדכי מן התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה (מגלה י:). כי הראש דקדשה בחינת מחין הנ"ל
הם בחינת בשמים, בחינת ריח טוב שהוא חיות
הנשמה, שהיא בחינת המחין, בחינת (איוב לב, ח)
"וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינִים". ועל-כן על-ידי הבשמים ראש
האלו נמשח המשכן וכל כליו ונתקדשו בקדשתם, כי
כל קדשת המשכן והבית המקדש הוא על-ידי הצדיק
הראש בית הנ"ל, שהוא בחינת שבת שמאיר לבית
המקדש וכמבאר בהתורה הנ"ל:

י וְזֶהוּ: "לְיִהוּדִים הִיְתָה אֹרֶה וְשִׁמְחָה וְשִׁשׁוֹן וִיקָר".
(אסתר ח, טו) שהם בחינת פאר כלליות הגנונין,
בחינת ארבעה מחין שמשם כל השמחות בבחינת
(תהלים פט, יז) "בְּשִׂמְךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם וְכו' כִּי תִפְאֶרֶת
עָזְמוּ אֶתָּה" וכו'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מגלה

תּרם לקוּי הַלְכוֹת תּפְלִין ד' אַרְח־חַיִּים

(טז): 'אוֹרָה זוֹ תוֹרָה' בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַמִּחִין הַנִּלְשָׁהם
בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל חֻמּוֹת הַמִּחִין הוּא רַק
חֻמַּת הַתּוֹרָה וְלֹא שׁוּם חֻמָּה אַחֶרֶת חַס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מְשַׁלֵּי ח, יב, יד): "אֲנִי חֻמָּה וְכוּ' לִי בִינָה" וְכוּ'.
וְזֶהוּ "וְשִׁמְחָה" זֶה יוֹם טוֹב שְׂאֵז מֵאִיר אֹר הַפְּנִים
שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִצְטוּוּ לַעֲלוֹת לְרֶגֶל בְּיוֹם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת כג, יז): "שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה אֶת
פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיהָ". לְקַבֵּל אֹר הַפְּנִים הַמֵּאִיר בְּבֵית
הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּאָר הַנִּלְשָׁה, שֶׁהוּא עֶקֶר קְדֻשַׁת
הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ כַּנִּלְשָׁה. וְזֶהוּ (שָׁם) "וְשִׁשּׁוֹן" זוֹ מִלָּה, הֵינּוּ
הַכְּנַעַת וּבִטּוֹל הַהֶעֱלָמָה הַנִּלְשָׁה, עַל-יְדֵי הַעֲבָרַת הָעֶרְלָה,
שֶׁהִיא בְּחִינַת קְלִפַּת עֲמָלֵק שְׁחוֹתְכִין וּמַעֲבִירִין אוֹתָהּ
עַל-יְדֵי מְצוֹת מִלָּה כַּנִּלְשָׁה. וְזֶהוּ (שָׁם) "וִיקָר" אֵלּוּ תּפְלִין,
כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תּפְלִין כַּנִּלְשָׁה:

(יז) וְעֵינַי בְּהַלְכוֹת שַׁבַּת הַלְכָה ד' שָׁם מְבֹאָר גַּם כֵּן עֵינַי
פָּרַשַׁת זְכוּר וְכוּ' עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. אַךְ
הַתּוֹרָה הִיא 'אַרְכָּה מֵאַרְצָה מִדָּה' וְכוּ'. וְיָמָּה שֶׁחִסַּר זֶה
גָּלָה זֶה וְכוּ'. וְעֵדִין צְרִיכִין לְמוֹדְעֵי. כִּי עֵדִין יֵשׁ בְּזֶה
הַרְבֵּה לְדַבֵּר וּלְבָאָר בְּבְחִינַת "הַנְּגִלוֹת לָנוּ וּלְבְנֵינוּ" וְכוּ'.
מְלַבֵּד הַנְּסִפְרוֹת לָהּ אֱלֻקֵּינוּ שֶׁיֵּשׁ בְּזֶה שֶׁהוּא סְתוּם
וְנַעֲלָם מֵעֵין כָּל. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינָיו בְּתוֹרָתוֹ תָּמִיד,
אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

לקוטי הלכות תפלין ז' ארז-חיים תרמא

יב) והנה על-פי כל הנ"ל מבאר, שתפלין הם בחינת פאר, בחינת מחין המאירין לבית המקדש, שזהו בחינת שבת כנ"ל ועתה ממילא מובן מה ששבת לאו זמן תפלין, כי בשבת מאירין המחין בחינת פאר הנ"ל בחינת אור הצדיק וכו' ממילא, על-ידי קדשת עצומו של יום שהוא שבת שהוא בחינת אור הצדיק וכו' כנ"ל, וכן יום טוב גם כן מאיר בו אור הפנים, שהוא בחינת פאר כנ"ל על-ידי קדשת יום טוב בעצמו ועל-כן הוא גם כן לאו זמן תפלין וכנ"ל:

יג) וזהו שכתב בזהר הקדוש פרשת חיי שרה (דף קכט:): שרזא דתפלין הוא, כי הם בבחינת "ועשו לי מקדש" וכו' וכמו שכתוב שם כגונא דמקדש, דכתיב: "ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה". ועלייהו דיורא דמלכא בארבע אתון. וכהן גדול לבא ומוחא עלייהו מדורין דקדשא בריף הוא בארבע פרשיין וכו', עין שם. כי על-פי כל הנ"ל מבאר שתפלין הם בחינת שבת, בחינת אור הצדיק, שהוא בחינת המחין המאירין לבית המקדש, הינו ככל דברי הזהר הנ"ל שתפלין הם בבחינת "ועשו לי מקדש" כנ"ל:

הלכות ברפת השחר

הלכה א'

כד שמע קול תרנגול לא יברך הנותן לשכוי בינה כו'.
על-פי מה שפכת רבנו בהתורה "וכיום הבפורים"
המדבר מהתגלות ההסתרה וכו' (בסימן נו), עין שם
שעקר תקון המלכות על-ידי שממשיכין לתוכה אריכות
ימים, שהוא בחינת הדעת, ואז יוכל לגלות ההסתרה
שבתוך ההסתרה ואזי נעשה מההסתרה דעת, ואז
אורייתא מכרזת קמיהו "עד מתי פתיים" כו'.

וזה בחינת קריאת קול התרנגול, כי בלילה מתגברת
ההסתרה, כי היא בחינת דינים, ועל-כן אז
המלכות בגלות, ועל-כן אז השנה שהוא אחד מששים
במיתה הפך חיים ואריכות ימים, שהוא על-ידי הדעת
כנ"ל, ובחצות הלילה אז מתחיל להאיר הדעת
בהמלכות, ואזי מתחיל תקון המלכות, ועל-כן נעשה
אז מההסתרה שהיא בחינת דינים וגבורות, נעשה מהם
דיקא דעת ומכריזין ואומרים (משלי א, כב): "עד מתי
פתיים תאהבו פתי". בבחינת אורייתא מכרזת כנ"ל, וזה
הוא בחינת קריאת התרנגול שהוא מכריז ומעורר

לקוטי הלכות ברפת השחר א' ארחהיים תרמג

העולם לעבודת הבורא, כמבאר בזהר (ח"ג כג.), והוא בא מהשתלשלות הגבורות דיקא, פי הגבורות, שהם ההסתרות, נתהפכו ונעשו מהם דעת ומכריזין ומעוררין: "עד מתי פתים כו' עורו ישנים מתרדמתכם".

ועל-כן מברכין אז הנותן לשכוי בינה, שעל ידי הארת הבינה, שהם המחין לתוך הגבורות, על-ידי-זה הם נתהפכין ונעשה מהם דעת כנ"ל. וזהו: "להבחין בין יום ובין לילה", הפך ההסתרות שמהפכין אור לחשך וחשך לאור, אבל על-ידי התגלות הדעת מבחין בין יום ללילה, בין חשך לאור, בין רע לטוב. וזהו: "הנותן לשכוי בינה" 'בינה' דיקא, פי עקר המתקת הגבורות שנמתקין ונתהפכין לדעת, שהוא בחינת חסד כנ"ל, הוא על-ידי הבינה, פי משם דינין מתערין ועל ידה נמתקין. וזה בחינת (תהלים פט, מט) "מי גבר יחיה" וכו'. 'מי' זה בחינת בינה, כמו שפתוב (איוב לח, לו): "מי נתן לשכוי בינה". כמו שפתוב בזהר הקדוש; "פי ה' צבאות יעץ ומי יפר", (ישעיה יד, כז), הינו פשממשיך הארת הבינה לתוך הגבורות, שזה בחינת חיים ואריכות ימים כנ"ל. וזה: "מי גבר יחיה", על-ידי-זה "ימלט נפשו מיד שאול סלה", פי על-ידי-זה נתהפכה ההסתרה לדעת ואורייתא מכרזת קמיהו לשוב בתשובה,

תרמד לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארחה חיים
ועל-ידי-זה ממלט נפשו מיד שאול על-ידי התשובה
בנ"ל:

הלכות ברפת השחר הלכה ב' נכללת בהלכות השפמת
הבקר על-פי "אזמרה לאלקי בעודי" הלכה א':

הלכה ג'

א) כד שמע קול תרנגול לא מברך הנותן לשכוי בינה
להבחין בין יום ובין לילה וכו', וענין ברפת
שלא עשני גוי ועבד ואשה וכו'. וענין ברפת התורה.
וענין פרשת התמיד ושאר קרבנות. וענין פסוקי דזמרה:

על פי המעשה של הבן מלך שנחלה בבן השפחה וכו',
עין שם כל המעשה כלה מראשה לסופה והוא
פלא, כמו שאמר רבנו ז"ל אחר שספר מעשה זאת.
בזה הלשון: המעשה הזאת הוא כלה הפלא וכו'. ואין
להאריך כאן בשבח גדלת המעשיות, פי גבהו מדעתנו
וכו', רק מה שאפשר למצא בהם איזה רמז בעלמא אנו
מחייבים לחתור ולמצא בחסדי ה', פי שמעתי גלוי דעתו
הקדושה מפיו הקדוש שרצונו שנחתר לבקש ולחפש
בהם מה שאפשר למצא, וגם אמר שיכולין למצא
הרבה מהענינים המבארים בהמעשיות מי שבקי ומבין
בספרים קדושים, רק גוף המעשה בעצם, מי ומה

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תרמה

ואימת זה אי אפשר להבין וכו'. ואין פאן מקומו
להאריך בזה:

ב) והנה ענין המעשה נוראה הנ"ל של הבן מלך
שנחלף. שעל-ידי-זה נדמה להעולם שהוא
בן השפחה, ועל-ידי-זה התגבר עליו האכזר הבן
השפחה באמת וגרשו ממקומו. ועל-ידי-זה נפל בן
המלך האמת בדעתו עד שבא לידי רעות וכו' וכו'. כל
ענין הזה מבאר ומוכן היטב למבין מעט, שזה סוד כל
ענין גלות ישראל שהם מגרשים מארצם וממקומם.
והם "כצפור נודדת מן קנה בן איש נודד ממקומו"
(משלי כז, ח) ומפזרים בין הגוים. והמלכות והממשלה
היא אצלם וישראל נחשבים בעונותינו הרבים כעבדים
ושפחות, שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של
הבן מלך שנחלף וכו' שזה סוד בחינת היכלי התמורות
ששם נחלפין לפעמים הנשמות, כאשר שמענו מפיו
הקדוש בפרוש קדם שספר המעשה הנ"ל. שדבר מקדם
מענין היכלי התמורות שם נחלפין הנשמות חס ושלום,
ואחר כך על ענין זה ספר המעשה הנ"ל. ואמר שכבר
פעם אחת היה מעשה כזאת והתחיל לספר כל המעשה
הנ"ל עד שגמרה. נמצא, שהמעשה הנ"ל של הבן מלך
שנחלף, זה נמשך מבחינת היכלי התמורות וכו'.

וזה סוד כל גלות וצרות ישראל בכלליות ובפרטיות

תרמו לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים

מה שעובר על כל אחד ואחד. ועקר הוא גלות וצרות הנפש מה שגלינו בין העמים ואנו רחוקים מאבינו שבשמים וכו', שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף. שהוא בחינת היכלי התמורות, שזה נמשך מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל-ידי-זה גרם להתגבר חס ושלום, בחינת 'להט החרב המתהפכת', שהוא בחינת היכלי התמורות, שהוא בחינת התהפכות ממטה לנחש ומנחש למטה, שהוא בחינת נשמות העשוקות בטיקלא בקלפת נגה המתגלגלין בגלגולא וכו'. ומשם נמשכין בחינת החליפין והתמורות שבעולם שמשם עקר אחיזת הסטרא אחרא חס ושלום, ומשם עקר הגלות של ישראל בכלל ובפרט, כי באמת עקר המלוכה שיכה רק לישראל, כי 'כל ישראל בני מלכים הם' (שבת קיא.). 'כי כל העולם ומלואו לא נברא אלא בשביל ישראל', כמו שכתוב: "בראשית" וכו', 'בשביל ישראל שנקראו ראשית' וכו'. והכל שיקף ומשעבד להם. וכמו שהיה קצת בימי דוד ושלמה שהיה עקר המלוכה אצל ישראל. וכמו שיהיה לעתיד כשיבא משיח צדקנו. שאז תשיב המלוכה לישראל, וכלם יהיו משעבדים תחת ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מט, כג): "והיו מלכים אמניך ושרותיהם מיניקתיך אפים ארץ ישתחוו לך" וכו'. אבל עכשו בגלות בעוונותינו הרבים נחלף הדבר שהעפוי"ם

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארץ-חיים תרמו

הם מלכים ומושלים וישראל הם חס ושלום, כעבדים, שכל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות שנמשך מחטא אדם הראשון וחסאי הדורות שאחריו שהוא בחינת בן המלך שנחלף כנ"ל, שעל-ידי-זה נתגברה הסטרא אחרא דמחשיך אנפי ברייתא. עד שנחלפה המלוכה להם בעוונותינו הרבים. ונדמה שהם בחינת בן המלך וישראל בגלות תחתם. כאלו היה בן העבד חס ושלום, שזה בחינת (משלי ל, כב) "תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלך ושפחה כי תירש גברתה", בחינת (קהלת י, ז) "ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים כעבדים" וכו'. ובעוונותינו הרבים גבר בן האמה על בן המלך עד שגרשו מארצו, שזה בחינת גלות ישראל מארץ ישראל, שהיא ארץ אבותם, אשר נתן להם השם יתברך, ומחמת שנתגרשו מארצם ונחשבו כעבדים והם ללעג ולקלס. ונחשבו בגוים "כצאן לטבח יובל" וכו', רחמנא לצלן, על-ידי-זה נפלו בדעתם. ומשם נמשכין כל הגשמיות והעוונות והפגמים של ישראל כל אחד ואחד לפי בחינתו שזה עקר גלות וצרת ישראל.

כי עקר הגלות והצרה הוא שמחמת תקף הגלות והתגברות הסטרא אחרא עכשו בעת הגלות, על-ידי זה מתגברת הסטרא אחרא מאד על נפשות ישראל

תרמח לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

הקדושים. ומטמאת אותם בעוונות ופשעים ושאר פגמים חס ושלום, כמו שכתוב (תהלים קו, לה): "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם". כי באמת ישראל רחוקים לגמרי מעון. ואין עון שיך להם כלל, כמבאר במקום אחר (בלקויטי תנינא סימן ז'). ועקר עוונות ישראל נמשכין רק מתקף הגלות כנ"ל שנמשך מבחינת החליפין הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל:

ג) וזה סוד יצחק וישמעאל יעקב ועשו, שמחמת בחינת ההיכלי התמורות, שנמשך שהכרח אברהם לקח שפחה להוציא תחלה הפסלת שהיה בו מחטא אדם הראשון, שהוא העקר שהתחיל לתקנו. שמוזה הפסלת שנמשך מזהמת הנחש נולד ישמעאל בן האמה. ומחמת החליפין של היכלי התמורות לא נפר בעולם מי בן האמה ומי בן המלכה, שהיא בחינת שרה, שנקראת על שם המלכות ששרה על כל העולם. ועל-כן התפאר ישמעאל, שהוא העקר זרע אברהם והממשלה בחינת מלכות שיך לו, שזהו בחינת המחלקת שהיה בין ישמעאל ויצחק, כמו שכתוב (בראשית כא, ט): "ותרא שרה את בן הגר וכו' מצחק". וכמו שפרש רש"י 'מתשובת שרה: כי לא יירש בן האמה עם בני: אתה למד שהיה מריב עם יצחק על הירשה ואומר אני בכור וכו'.

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארחה-חיים תרמט

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת יַעֲקֹב וְעָשׂוּ, כִּי שָׁם הָיָה בְּחִינַת אַחֲזִיזַת הַחֲלִיפִין שֶׁל הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת בְּבִטָּן אַחַת בְּחִינַת (שם כה, כג) "שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטָּנָה וְשְׁנֵי לְאָמִים מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדוּ וְלֹאִם מִלְּאִם יֵאָמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר", כִּי הַחֲלִיפִין שֶׁל הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת מְשַׁתְּנִים בְּכָל פֶּעַם בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת שׁוֹנוֹת בְּלִי שְׁעוֹר. וְגַם אֶצֶל כָּל אָדָם בְּפִרְטוּיּוֹת בְּפָנָיו עֲצֻמוֹ נִתְרַבֵּים הַשְּׁנוּיִים וְהַתְּמוּרוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הָעֲלִיּוֹת וְהַיְרִידוֹת הָעוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם כָּל יְמֵי חַיָּו מִיּוֹם הַיּוֹתוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ. וְכָל הַגְּלוּלִים שְׁמַתְּגֻלְגֻלַת נִשְׁמָתוֹ בְּמָקוֹם שְׁמַתְּגֻלְגֻלַת מַדּוּר לְדוֹר עַד הַסּוּף שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִסּוּד הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ סוּד גְּלוּלֵי הַנְּשָׁמוֹת, שְׁמִטְרִיחַ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עֲצֻמוֹ לְגֻלְגֻל הַנְּשָׁמוֹת בְּכַמָּה וְכַמָּה גְּלוּלִים שׁוֹנִים, כְּדֵי לְבָרְרָם מִבְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, מִחֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שְׁמִשָּׁם כָּל הַחֻטָּאִים חֹס וְשָׁלוֹם, וְכַנִּ"ל.

כִּי מִבְּאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, בְּעֵנִין שְׁרוּאִין שֶׁלְּפַעְמִים צְדִיק גָּדוֹל וְעוֹבֵד ה' נוֹפֵל מִעֲבוּדָתוֹ וְלְפַעְמִים נוֹפֵל לְעִבְרוֹת גְּמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שֵׁישׁ שֶׁנִּפְלוּ מְאֹד שֶׁנַּעֲשׂוּ רְשָׁעִים גְּדוּלִים מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שֶׁהַחֲטִיאוּ אֶת הָרַבִּים. וּמִתְחַלֶּה הָיוּ צְדִיקִים גְּדוּלִים כְּמוֹ יַרְבְּעָם בֶּן נֶבֶט וְאַחַר. וְכִיּוֹצֵא בָהֶם בְּשָׂאֵר הַדּוֹרוֹת וְכָל זֶה

תרנ לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

נמשך מצד גלגולי הנשמות. שלפעמים נתעבר באדם נשמת אדם בליעל וכו' ועל-ידי-זה יכול פתאום, חס ושלום, להתהפך לאיש אחר, חס ושלום, וכן להפך שלפעמים נתעבר ברשע נשמה קדושה, שעל-ידי-זה מתעורר בתשובה, שזה סוד בחינת (קהלת ח, יד) "יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשי הרשעים ויש רשעים שמגיע עליהם כמעשה הצדיקים" וכמובא מזה בדברי רבנו ז"ל בהתורה של פסופין (סימן לא). ובאמת האדם בעל בחירה. והכל כפי בחירתו וכפי פסופיו וכפי אמתת התחזקותו ואמונתו בהשם יתברך וכו' וכו'. כמו כן השם יתברך מתגלגל עמו ברחמיו, כי "צדיק ה' וישר משפטיו".

ועל-כן צריך האדם להרבות בתפלה תמיד שיזכה להנצל מלהט החרב המתהפכת הזאת, שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל שלא יתגברו חס ושלום, לעשק ולגזל ולהחליף חס ושלום, מעט הטוב של נפשו שיש בו עדין, שעל זה התפלל דוד המלך, עליו השלום (תהלים קיט, קכב): "ערב עבדך לטוב אל יעשקני זדים". שלא יעשקהו הזדים, שהם הסטרא אחרא והקלפות העושקים את הנפשות חס ושלום, בתוך הטיקלא, שזהו בחינת "מעט העשוקים ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם" כידוע.

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח־חיים תרנא

וְזֶה בְּחִינַת (שם, קלד) "פְּדַנִּי מֵעֶשֶׂק אָדָם וְאֶשְׁמְרָה פְּקוּדֶיךָ". וְכֵמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֵׁם: "פְּדַנִּי מֵעֶשֶׂק אָדָם", מֵיֵצֵר הָרַע הָעוֹשֶׂק אֶת הַבְּרִיּוֹת, שְׂוֵה בְּחִינַת הָעֶשֶׂק שֶׁל נְשָׁמוֹת הָעֲשׂוּקוֹת בְּטִיקְלָא הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת שֶׁחֲשׂוּדִים לְהַחֲלִיף וּלְקַלְקֵל, שְׂוֵה בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ הַנ"ל שֶׁנֶּחְלַף כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (שם קמ, ב) "חֲלֹצְנִי ה' מֵאָדָם רַע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי" וְכו'. וְזֶה בְּחִינַת (שם כב, יט) "יִחְלְקוּ בְּגָדֵי לָהֶם וְעַל לְבוּשֵׁי יַפִּילוּ גֹרֵל וְאַתָּה ה' אַל תִּרְחַק וְכו' הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדִיתִי" וְכו'. שֶׁכָּל זֶה הֵרְבֵה דָוִד לְהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְהַנְצִיל מֵהָעֶשֶׂק וְהַגְּזֵלָה וְהַחֲמָס שֶׁל הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הֵיֵצֵר הָרַע וְחִילוּתָיו, הָעוֹשֶׂקִים חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת הַנְּפֹשׁוֹת בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, וּמִפְּשִׁיטִים מֵהֶם בְּגִדֵיהֶם וּלְבוּשֵׁיהֶם הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁנִּשְׁתַּנֵּן פְּנֵיהֶם וְאֵין מִכִּירִים אֶת יְקָר גְּדֻלַּת תְּפָאֲרָתָם. וּמִחֲלִיפִין וּמְמִירִין טוֹב בְּרַע וְרַע בְּטוֹב חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (שם לא, ו) "בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אַל אָמַת", שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם תָּמִיד לְהַפְקִיד רוּחוֹ וּנְפֹשׁוֹ וּנְשָׁמָתוֹ בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּעַל הַפְּקֻדוֹן, כְּדֵי שֶׁיִּפְדֶּה אוֹתוֹ מִן הָעֶשֶׂק וְהַחֲלִיפִין חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ: "פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אַל אָמַת". 'אָמַת' דִּיקָא

תרנב לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים

הפך התמורות והעשק הנ"ל, שהם בחינת שקר שמשקר בנפשו ומחליפה באחרת חס ושלום, וזהו 'פדיטה' דיקא בחינת (דברים יג, ו) "הפדך מבית עבדים", הינו שהשם יתברך פודה נפשו מבחינת עבדות, שהוא בחינת שקר, כמו שכתוב לקמן.

וזה בחינת (תהלים כה, א) "אליה ה' נפשי אשא" וזה (שם קמג, ח) "כי אליך נשאתי נפשי הצילני מאויבי ה'" וכו', כי צריכין תמיד למסר נפשו עם כל תנועותיו וחיותו להשם יתברך, שעל-ידי-זה השם יתברך מצילו מהאויבים והשונאים הרוצים לגזל ולעשק את הנפש ולהחליפה חס ושלום, בהיכלי התמורות כנ"ל, כי אי אפשר להנצל מכל זה כי אם על-ידי תפלה ותחנונים הרבה הרבה, כי כמה נפשות שקעו על-ידי-זה, רחמנא לצלן, כנ"ל, כי הם אורבים על נפש האדם תמיד. וצריך רחמים רבים והתגברות גדול להנצל מהם, כמו שכתוב (שם י, ט"ו): "יארב במסתור כאריה בסכה יארב לחטף עני יחטף עני במשכו ברשתו ידכה ישוח ונפל בעצומיו חלכאים". וזה בחינת מה שהתפלל דוד (שם ז, ב): "בך חסיתי הושיעני מכל רודפי והצילני פן יטרוף כאריה נפשי פורק ואין מציל" וכו'. וכיוצא בזה הרבה. וזה בחינת (שם קטז, ז) "שובי נפשי למנוחיכי" הפך בחינת העשק של התמורות ששם בחינת הטלטול

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים תרנג

והגלות חס ושלום, וזה בחינת (שם כג, ג) "נפשי ישוב" וכו', כי דוד המלך, עליו השלום, בטח ברבוי תפלותיו באמת להשם יתברך שהשם יתברך יציל נפשו מכל התמורות הנ"ל. וישוב נפשו למקומה ולמנוחתה:

ד) ועל-כן דוד המלך, עליו השלום, דיקא הרבה להתפלל על זה הרבה יותר משאר הצדיקים, כי עקר תקון היכלי התמורות הוא על-ידי דוד שעסק בתקון זה ביותר. והוא יגמר זה התקון בשלמות בימי משיח צדקנו, שהוא בחינת דוד שאז יגמר זה התקון בשלמות כדוע, כי שם בבחינת היכלי התמורות נתפסו על-ידי חטא אדם הראשון נפשות קדושות ויקרות מאד מאד, שהם בחינת נפש אברהם, שמחמת זה הכרח לצאת מתרח. וכן נפשות כמה צדיקים גבוהים ונוראים וכו', כמוכא בכתבים.

וזה בחינת "נפש דוד", שהוא בחינת משיח שנתפסה שם גם כן. ועליו התגברו ביותר בלי שעור, ועל-כן כמה גלגולין עבד קדשא בריך הוא עד שהוציא נפשו משם בדרך גנבה וערמה, כי "עם עקש תתפתל" כתיב (תהלים יח, כד), כמבאר זה הסוד בכתבי האר"י. שמחמת זה הכרחה נפש דוד לצאת תחלה על-ידי בנות לוט על-ידי מעשה משנה ודבר זר כזה. וכן ענין יהודה ותמר וכו' וכו', שכל זה היה להוציא

תרנד לקויטי הגלכות ברפת השחר ג' אנה-חיים

נפשו בדרך גנבה מהסטרא אחרא שעשקה אותה ולא רצתה להניח לצאת כי אם בדרך גנבה, כמבאר בכתבים (עין בלקויטי תורה על איוב ועוד בכמה מקומות). כי דוד היה ראוי להיות נפל ולא היה לו חיים כי אם מה שנתנו לו אדם הראשון והאבות פידוע. ועל-כן באמת היה כל ימיו בסכנה גדולה מהסטרא אחרא שהתגברה עליו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים צד, יז): "לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי". וזהו סוד: "כפשע ביני ובין המות" (שמאל-א כ, ג).

ומזה יכול כל אדם לקח מוסר לעצמו, כשרואה שהיצר הרע והתאוות וכו' מתגברים עליו מאד מאד ונדמה לו שקשה לשברם. צריך לידע שבודאי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עמו. ובודאי אם לא היה לו פח לשבר לא היה השם יתברך מגרה בו יצר הרע כזה. רק, אדרבא, ידע בנפשו כשרואה שיש לו יצר הרע גדול כזה, שבודאי נפשו היא נפש יקרה וקדושה מאד מאד בשרשו. ועל-כן מתגברים עליו כל כך, כי כל מה שהנפש יקרה וגבה ביותר מתגבר עליו היצר הרע ביותר. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ספ"ה נב): "כל הגדול מתברר יצרו גדול ממנו". וכמו שאמרו עוד, שהיצר הרע מניח כל העכו"ם, ואינו מתגרה אלא בישראל, ולא עוד אלא שמניח כל

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תרנה

ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים, כמו שכתוב (יואל ב, כ): "כי הגדיל לעשות", שפשט ידו בגדולים דיקא, שזהו בחינת דוד המלך, עליו השלום, שהיה כל ימיו בסכנה גדולה פנ"ל. וכמו שכתוב (תהלים קטז, ג): "אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאונני" וכו'. (שם סט, ג), "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו', הצילני מטיט ואל אטבעה" וכו'. וכן כל ספר תהלים שנתיסד מהתפלות שהרבה להתפלל להנצל מהיצר הרע וחילותיו לבל יאבד נפשו חס ושלום, ובדרך זה צריך כל אדם לילך כי אין שום עצה ותקנה להנצל מכל זה, כי אם על-ידי רבוי תפלות ותחנונים בלי שעור כל ימי חייו, כמו דוד המלך, עליו השלום, פנ"ל וכמבאר אצלנו כמה פעמים:

(ה) כי אין זה דרך הענוה האמתית שיחזיק את עצמו לרשע גמור חס ושלום, ולהקטין מעלת נפשו הקדושה. רק, אדרבא, צריך לידע ולהאמין שנפשו בשרשה היא גדולה ויקרה וגבוהה מאד מאד, ואלפי אלפים ורבי רבבות עולמות בלי שעור תלויים בה, וכמו שאמר רבנו ז"ל שאם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידי האדם תלויים אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות. וכמבאר בשאר ספרים מגדל מעלת האדם שהוא בחינת צלם אלקים. ואפלו נפש

תרנו לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים

הפחות שבפחותים של ישראל גם כן גבה מאד מאד, מכל שכן וכל שכן נפשות של בני תורה. ובפרט אותן שיש להם שכל גדול, כי כל מה שהשכל גדול ביותר הנשמה גבה יותר, כמו שאמר רבנו ז"ל, כי הנשמה היא השכל, כמו שכתוב (איוב לב, ח): "ונשמת שדי תבינם". על-כן האדם הבר שכל פשוטה שמתגבר עליו הבעל דבר ביותר, צריך לידע שבודאי יש לו נפש גבה מאד מאד, וצריך להתגבר לרחם על עצמו לבל יאבד אוצרות וסגלות יקרות וחמודות כאלה התלויים בנפשו אשר "עין לא ראתה" (ישעיה סד, ג) וכו'. ויתגבר בכל עז להציל את נפשו מני שחת להצילה מן העשק והתמורה חס ושלום, והעקר על-ידי רבוי תפלות ובקשות וכו' כנ"ל.

וזה בחינת (דברי הימים ב' יז, ו) "ויגבה לבו בדרכי ה'", שצריכין להגביה לבו ודעתו בדרכי ה' ולומר בנפשו שאין נאה לי לעשות מעשים כאלה מעשה בהמה חס ושלום, כי נפשי גבה מאד, נפש ישראל, שכלם בני מלכים, וראוי לי להתנהג בנימוסי המלכות דקדושה, כמו שראוי לנפשות ישראל שנקראים (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם". וזה בחינת מה שכתוב בהתורה: "ויהי הם מריקים שקיהם". (בסימן יז) על מאמר רבותינו זכרונם לברכה (בבא-בבא ע"ד): 'אנא בריה

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארץ-חיים תרנו

קלה שפיים וכו', עיין שם. מה שהטוב של נפש ישראל זוכר מעלתו שהוא נמשך מנפשות ישראל שעלו במחשבה תחלה ובהם נמלך ונתיעץ בבריאת עולמו וכו'. ועתה חס ושלום, תהיה משקעת במקומות פאלה, רחמנא לצלן, ועל-ידי זה מרחם על עצמו וחוזר למעלתו וכו', עיין שם:

ו) ובאמת ענין זה בעצמו, מה שרוב בני אדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב לה' ולהיות איש צדיק או איש כשר באמת כמו שאר הצדיקים והכשרים, כמו שמרגלא בפומא דאינשי לומר כששומעין שמשפרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת, ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב להשם יתברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד, אף אחר כך תכף אומרים: מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו'. כי הנה נשמה קדושה מנעוריו, כי כך הרגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם. ובאמת אמר רבנו ז"ל בפרוש שאינו כן. וזה עקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים, אבל באמת אינו

תרנח לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים

בן, פי עקר צדקת הצדיק והפשר הוא רק על-ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת ה' שיגיע וטרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הניח עצמו לפל בשום אפן בעולם, והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה כל אחד כפי ערכו אשרי להם. וכל אדם יכול להיות כמותם, כי הבחירה חפשית לכל, וכתר שם טוב מנח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא עב:): 'כתר כהנה זכה אהרן ונטלו, כתר מלכות זכה דוד ונטלו, כתר שם טוב מנח וכל הרוצה זוכה בו'.

ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שנפשו אינה יקרה וקדושה. ומחמת זה אינם מתגברים לעשות כמעשה הצדיקים כנ"ל, כל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות הנ"ל, שמשם בחינת המעשה של הבן מלך הנ"ל שנחלה, שמשם באים אלו המחשבות על האדם כמו הבן מלך הנ"ל שנחלה ונתגרש ממקומו, שמחמת זה נפל למקום שנפל ולקח את עצמו אל השכרות וכו', עד שהיה כמספק בעצמו אם הוא בן המלך האמת או בן השפחה חס ושלום, כמבאר שם בהמעשה הנ"ל, שבכל עת שבא לו הרהורי תשובה היה מישב את עצמו, ממה נפשך, אם אני בן המלך וכו', עיין שם; שמבאר שם שנפל כל כך עד

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארבע-חיים תרנט

שְׁהִיָּה מְסַפֵּק בְּעֵצְמוֹ אִם הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת, כְּמוֹ כֵּן
הוּא בְּכָל אָדָם הֶרְחֹק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּפֶרֶט בְּתַקְוָה סוּף
הַגְּלוּת הַפֶּר הַזֶּה, שֶׁהוּא חֲבִלֵי שֶׁל מְשִׁיחַ שְׁמֵתִגְבֵּר
בְּעַתִּים הַלְלוּ, שֶׁהַתְּגַבֵּר הַבַּעַל דְּבָר בְּיוֹתֵר עַל נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל כִּידוּעַ בְּחוּשׁ, עַד שֶׁכֶּמֶה בְּנֵי אָדָם מִיֵּאֲשִׁין עֲצָמָן
כְּאֵלֹו נַפְשָׁם אֵינָה מְסַגְּלֵת כָּלֵל לְעִבּוּדַת ה', וְכֵל זֶה הוּא
רַק פִּתּוּי וּמַחְשְׁבוֹת הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁמַּחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ וּמְכַנְּסִים
בְּלִבּוֹ חֲלִישׁוֹת וְקִטְנוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, שְׁזֵה נִמְשָׁף
מִבְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, מִבְּחִינַת הַחֲלוּף שֶׁל הַבֶּן מֶלֶךְ
הַנֶּ"ל שֶׁנֶּפֶל כָּל כֶּף עַד שֶׁלֹּא יָדַע בְּעֵצְמוֹ אִם הוּא בֶּן
הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת, אֲבָל בְּאֲמֵת צָרִיךְ הָאָדָם לִידַע וּלְהֶאֱמִין
שֶׁנֶּפֶשׁ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל גְּבִיָּה וַיִּקְרָה מְאֹד מְאֹד וְכֵל
הֵם בְּחִינַת בְּנֵי מְלָכִים, וַיְכֻלִּים לְזַכּוֹת לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת
וְקְדוּשׁוֹת מְאֹד כְּמוֹ כָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים, כִּי גַם עַל
כָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים עָבְרוּ מַחְשְׁבוֹת וְחֲלִישׁוֹת כְּאֵלֶּה
וְכֵאֵלֶּה, אֲךֵּ הָיוּ מְשִׁפִּילִים לְבָלִי לְהַנִּיחַ לְהַטְעוֹת אוֹתָם
וְהַתְּגַבֵּרוּ וְהַתְּחַזְּקוּ מְאֹד עַד שֶׁזָּכּוּ לְמָה שֶׁזָּכּוּ. וְזֵה
שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים פו, ב): "שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי".
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ד.). וְכֵן אֵיִתָּא
בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ פְּרָשַׁת בְּלָק, שֶׁדָּוִד קָרָא לְנַפְשִׁיהָ חָסִיד
'בְּגִין דְּאֵיִצְטְרִיךְ לִיָּה לְבַר נֶשׁ דְּלֹא לְשׁוּאָה גְּרַמִּיָּה
רְשַׁע' וְכוּ', הֵינּוּ כְּנִ"ל, שְׁזֵה בְּחִינַת "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי
ה'", (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב יז, ו), כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל

תּרס לקוּטִי הַלְכוֹת בְּרַבַּת הַשְּׁחַר ג' אֲרַח-חַיִּים

בְּלִקוּטִי תַנְיָנָא): כִּי צָרִיף לִידַע מַעֲלַת נַפְשׁוֹ בְּשָׂרָשָׁה,
בְּחִינַת 'אַנָּא בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִימ' הַנ"ל. לִידַע שֶׁהוּא
מִשָּׂרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת כְּדִי שְׂיִתְגַּבֵּר לַחֲזוֹר
לְמַעֲלָתוֹ כַּנ"ל:

ז) וְעַל-כֵּן הַשְּׁתַדֵּל דָּוִד עַל זֶה בְּיֹתֵר, כִּי הוּא הָיָה צָרִיף
לְזִכוֹת לְמַלּוּכָה דְקַדְשָׁה עַל יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן
הַתְּגַבֵּר עָלָיו הַבַּעַל דְּדָבָר בְּיֹתֵר, כִּי הוּא רוֹצֵה תָמִיד
לְהַחֲלִיף בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ לְבְּחִינַת בֶּן הַשִּׁפְחָה. וּבְכַרְט
עַל נַפְשׁוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא דָּוִד, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ
הָאֱמֶת עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו חַס
וְשָׁלוֹם, בְּיֹתֵר, אֲבָל הוּא בְּגִדֵּל כַּחוֹ וְרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו זָכָה
לְבַטֵּל מִנַּפְשׁוֹ כָּל בְּחִינַת הַזְּהֵמָא שֶׁל בְּחִינַת עֲבָדוֹת, עַד
שֶׁזָּכָה לְמַלּוּכָה דְקַדְשָׁה שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת לְהִיּוֹת מֶלֶךְ
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם. וְעַל-כֵּן אָמַר כַּמָּה פְּעָמִים (תְּהֵלִים
פו, ב): "הוֹשַׁע עַבְדְּךָ וְכוּ", (שֵׁם קטז, טז): "אָנָּה ה' כִּי אָנִי
עַבְדְּךָ אָנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמֶתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי". כְּדִי לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל בְּחִינַת עֲבָדוֹת בְּשָׂרָשׁוֹ, כִּי זֶה כָּלֵל שְׂאִין הַדִּין
נִמְתָּק אֲלָא בְּשָׂרָשׁוֹ. וְעַל-כֵּן עָשָׂה עֶצְמוֹ כְּעַבְדֵי לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ כְּדִי לְבַטֵּל הָעֲבָדוֹת דְּהַסְטֵרָא אַחְרָא, בְּחִינַת "אָנִי
עַבְדְּךָ בֶּן אֲמֶתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי". 'פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי' זֶה
בְּחִינַת הָעֲבָדוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא שֶׁבַטֵּל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
מִמֶּנּוּ. וְעַל-כֵּן זָכָה לְמַלּוּכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תרסא

האמת, בחינת "ה' אמר אלי בני אתה" וכו' :

ח) ועל-בן השתדל יעקב אבינו, עליו השלום, לקח
הבכורה מעשו, כי הבכורה היא בחינת
מלכות כמו שאמר רבנו במקום אחר (סימן נו) בחינת (שם
פט, כח) "אף אני בכור אתנהו", כי יעקב הוא בחינת בן
המלך האמת. ועשו נשמתו הוא בחינת בן השפחה,
שרצה לרמות את אביו ורצה להמשיך הברכה
והממשלה לעצמו, אבל השם יתברך עזר ליעקב ולקח
ממנו הבכורה והברכה שהוא בחינת מלכות דקדושה,
כי מעשה הנ"ל של בן מלך שנחלה, כוללת כל התורה
בלה. וכל מה שעבר מתחלה ועד סוף מתחלת חטא
אדם הראשון, שנתגרש מהגן עדן מחטאו, שמרמז
בהמעשה הנ"ל, כמבאר בסופו שם, עד הגמר עד שיבא
משיח צדקנו ויטל המלוכה ותשוב המלוכה לבן המלך
האמת, אף בכל דור ודור ובכל מקום וזמן משתנה ענין
המעשה הזאת בכמה בחינות שונות, כי אברהם אבינו,
עליו השלום, שהוא התחלת התקון, היה לו מלחמה עם
נמרוד ואנשי דורו שאמרו עליו שהוא מין וכופר, על
שהיה מקרב בני אדם להאמין בהשם יתברך והיה
נראה כאלו נמרוד ואנשיו להם מגיע המלוכה.
ולאברהם אבינו עשו כל היסורים והשליכהו לכבשן
האש וכו' וכל מה שעבר עליו. ויצחק היה לו מלחמה

תרכב לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארחהיים

וּוּכּוּחַ עִם אָחִיו בֶּן הַשִּׁפְחָה. וַיַּעֲקֹב נוֹלַד בְּבֶטֶן אֶחָד עִם
עָשׂו, שֶׁהָיָה נִפְשׁוֹ מִבְּחִינַת בֶּן הַשִּׁפְחָה וְכוּ', כִּי הַחֲלוּף
הַנַּ"ל שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת
שָׁשִׁם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָף:

ט) עַד שֶׁנִּמְשָׁכִין הַשְּׁנוּיִים וְהַחֲלוּפִים בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמָן
שֶׁהָעוֹלָם מִתְּנַהֵג בְּהַפֵּךְ מִן הָאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(ישעיה ג, ה): "יִרְהֹבוּ הַנְּעָר בְּזֶקֶן וְהַנְּקֵלָה בְּנֹכְדָד".
שֶׁהִירָאִים וְהַכְּשָׁרִים בְּאֱמֶת מְבֻזִים מְאֹד. וְהַקְּלִים
וְהַפְּחוּתִים מִתְּגַבְּרִים לְמִשְׁלַל עֲלֵיהֶם. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה
הַפּוֹכִים בְּלִי שְׁעוֹר שֶׁמִּתְּנַהֵג בְּעוֹלָם שְׁלֵא כְּרָאוּי בְּאֱמֶת.
וְגַם בֵּימֵי הַתְּנָאִים וְאֲמוֹרָאִים הָיָה מִתְּנַהֵג מֵעִין זֶה קֶצֶת,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בבא-בתרא י): "עוֹלָם הַפּוֹךְ רָאִיתִי עֲלִיוֹנִים
לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה" וְכוּ'. מִכָּל שֶׁכֵּן עֲכָשׁוּ
שֶׁהַתְּגַבֵּר הַשֶּׁקֶר בְּיוֹתֵר בְּלִי שְׁעוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דניאל ח,
יב): "וְתִשְׁלַךְ אֱמֶת אֶרְצָה". וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם
לְבָרְכָה (סוטה מט:): בְּעֶקְבוֹת מְשִׁיחָא חוּצָפָא יִסְגָּא וְהָאֱמֶת
תְּהִיָּה נַעֲדָרַת, שֶׁנַּעֲשֶׂה הָאֱמֶת עֲדָרִים עֲדָרִים. וְכֵן אֶחָד
אוֹמֵר שֶׁאֲצִלוּ הָאֱמֶת וְכוּ'.

וְכֵן זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַחֲלוּף שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל
שֶׁלְקַח בֶּן הַשִּׁפְחָה הַמְּלוּכָה לְעֶצְמוֹ. וְאֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ
גּוֹרֵשׁ וְכוּ', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת חֲלוּף הַמְּלוּכָה עֲכָשׁוּ
בְּכִלְיּוֹת, שֶׁהַעֲכוּ"ם יֵשׁ לָהֶם כָּל הַמְּלוּכָה וְהַמְּמַשְׁלָה,

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תרסג

וישראל מבזים ושפלים בגלות ועבדות, ומגדשים מארצם כנ"ל. וגם בין ישראל בעצמן הרשעים והאפיקורסים יש להם ממשלה ועשירות גדול, ובני ישראל הכשרים עניים ודלים ומבזים ומכבידים עליהם על הנתינות, והם ללעג ולקלס. וכמו שכתוב בזהר הקדוש: ובגלותא בתראה אנון ערב רב אנון רישא עמא ויראי חטא ומאסו וחסובים ככלבים בעיניהם, עין שם ברעיא מהימנא (פרשת נשא קכה:) וכו'. ואפלו בין בני ישראל הכשרים בעצמן יש מחלקת וערבוביא גדולה עד שאין יודעין היכן האמת כמו שאמר רבנו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן עח) שיהבעל דבר הניח עצמו על זה מאד עכשו, לבלבל את העולם וכו', והכנים מחלקת בין הצדיקים והקים בעולם מפרסמים הרבה של שקר. וגם בין הצדיקים האמתיים הכנים מחלקת גדול עד שאין אחד יודע היכן האמת, על-כן צריכין לבקש מאד מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיקים אמתיים וכו', עין שם.

וכל זה נמשך ונשתלשל מבחינת החלוף הנ"ל שמשם כל החלופים והשנויים שבעולם שרוצים להחליף האמת לשקר חס ושלו, והשקר לאמת. ועין בזהר (ניחי דף רכא) על פסוק (שיר השירים ב, א): "שושנת העמקים", מענין להט החרב המתהפכת, שמשם כל השנויים

תרסד לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

שבעולם וכו' עין שם, שמשם נמשך כל החלופים
שבעולם שמהפכין האמת לשקר ושקר לאמת בכלליות
ובפרטיות ובפרטי פרטיות בכל מקום ובכל זמן:

י וזה בחינת ברפת השחר, בחינת ברפת "שלא עשני
גוי ועבד ואשה" שמברכין בכל בקר על שלא
נחלפה נשמתו בנשמת גוי ועבד ואשה, כמבאר בכתבי
האר"ל. נמצא, שעקר אלו הברכות הוא על שנוצול
נפשו מבחינת החליפין הנ"ל שנמשכין מהיכלי
התמורות, שהם בחינת החליפין של בן המלך הנ"ל
שנחלף כנ"ל:

יא וזה בחינת ברפת הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום
ובין לילה, דהינו להבחין בין האור ובין החשך,
שהוא בחינת הבחנה בין האמת ובין השקר, כי איתא
בדברי רבנו ז"ל בהשיחות שאצל המעשיות, שיש שני
מיני פלטין, באחד דר מלך, ובהשני דר עבד, ושניהם
דומים זה לזה לגמרי, וקשה מאד להבחין ביניהם, כי
יש כמה נפשות שמתקשרין וכו' עד שנעשה מהם בית
ופלטין, שם דר אמת, שהוא בחינת מלך. וכל מי
שרוצה למצא אמת ימצא בבית ופלטין זה של אלו
הנפשות וכו'. ויש כנגד זה שמתקשרין כמה נפשות
ונעשה מהם בית ששם דירת השקר שהוא בחינת עבד
וכו', עין שם.

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תרסה

נמצא, שאמת ושקר הם בחינת מלך ועבד הנ"ל, שמחמת התגברות השקר נחלף בן המלך בן העבד, עד שהתגבר השקר עד שסברו שכן העבד הוא בן המלך באמת. ועל בן המלך סברו שהוא בן העבד חס ושלום, שזה השקר הוא בחינת חשך דמחשיך אנפי בריתא, על-ידי השקר עד שטועין ומחליפין אמת בשקר ושקר באמת ומחליפין וממירין רע בטוב וטוב ברע ושמים חשך לאור ואור לחשך שמים מתוק למר ומר למתוק, כמו שכתוב (ישעיה ה, כ): "הוי אומרים לרע טוב ולטוב רע" וכו'. שכל אלו החלופים והבלבולים נמשכין מבחינת היכלי התמורות, שהם בחינת החליפין של בן המלך שנחלף הנ"ל. שמשם נמשכין כל הבלבולים והחלופים שבעולם כמו עכשו בדור הזה שנתקיים: "ותשלך אמת ארצה והאמת נעדרת". ונעשה עדרים עדרים של אמת עד שקשה מאד להבחין בין האמת והשקר, כי אם כל חד כפום מה דמשער בליביה יכול להבחין מעט האמת לאמתו אם ירצה לבלי להטעות את עצמו ולהסתכל על האמת באמת. כמו שאמר רבנו ז"ל שכל מה שמגלין איזה אמת יש כנגדו שקר, כי גם הרחוקים מאמת אומרים גם כן כף לשונות קאלו, על-כן אי אפשר לברר האמת כי אם כל חד כפום מה דמשער בליביה יכול להבחין מעט החלוק שבין האמת הברור לזולתו.

וזהו בחינת הבחנה בין יום ובין לילה, בין אור וחשך, כמו שאמר רבנו ז"ל (סימן רלד) שפנגד כל מעשה שמספרין מצדיקים יש פנגדו מעשה מרשעים שמספרין מהם גם כן כף וכו'. ועל-כן מי שיודע להבדיל בין האור ובין החשך, הוא דיקא יכול לספר מעשיות מצדיקים ולזכר המח על-ידי-זה וכו'. וזהו מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש (בראשית רבה ג, י): "ול'הבדיל בין האור ובין החשך" (בראשית א, ד), 'אור' אלו מעשיהם של צדיקים, 'וחשך' אלו מעשיהם של רשעים, כי מעשיות שמספרין מצדיקים הם בחינת אור. ומעשיות של רשעים הם בחינת חשך, עין שם בלקוטי א' סימן הנ"ל.

וזהו בחינת ברכת "הנותן לשכוי בינה" וכו'. שמברכין בבקר, שעקר הברכה על ההבחנה שזוכין להבחין בין האמת והשקר, שזהו בחינת הבחנה בין אור וחשך כנ"ל, בחינת 'להבחין בין יום ובין לילה', דהינו מה שישאל הפשרים זוכין להנצל מבחינת הטעות והשקר של החלופה של בן המלך שנתלה הנ"ל, שמשם כל הטעותים והבלבולים כנ"ל. וזהו: "הנותן לשכוי בינה". 'שכוי' זה הלב שסוכה וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר ההבחנה בין אור וחשך, שהוא בחינת הבחנה בין אמת ושקר, הוא רק

בְּלֵב לְכָל חַד כְּפּוּם מַה דְּמַשְׁעַר בְּלִיבִיה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבָרַר וְלְהוֹכִיחַ הָאֲמֶת עַל יְדֵי רְאִיּוֹת בְּשׁוּם אֶפֶן, כִּי הַכֹּל יְכוּלִין לְסַתֵּר מִחֲמַת נִצְחוֹן וְלִסְפֹּר כְּנֶגֶד זֶה מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁקָר וְהוֹכָחוֹת שֶׁל שְׁקָר לְסַתֵּר וְלְהַעֲלִים הָאֲמֶת חַס וְשָׁלוֹם, אָבֵל עֵקֶר הַהִבְחָנָה הוּא בְּלֵב לְכָל חַד כְּפּוּם מַה דְּמַשְׁעַר בְּלִיבִיה, הוּא יְכוּל לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, בֵּין אֹר וְחֹשֶׁךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּחָנָה בֵּין אֲמֶת וְשְׁקָר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְלֶךְ וְעֶבֶד לְהִבְחִין מִי בֶן הַמְּלֶךְ וּמִי בֶן הָעֶבֶד. מִי מְסֻטָּרָא דָּא וּמִי מְסֻטָּרָא דָּא לְבָרַר וְלִתְקַן בְּחִינַת הַחֲלִיפִין הַנִּ"ל, שְׁזֵהוּ כָּל עֲבוֹדָתָנוּ לְבָרַר נְשִׁמוֹתֵינוּ וְכָל הַנְּצוּצוֹת הַתְּלוּיִים בָּנוּ לְבָרָרם מִבְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֲלִיפִין הַנִּ"ל כַּנִּ"ל:

(ב) וְעֵקֶר בְּרַפְת 'הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוּי בִּינָה', הוּא עַל קְרִיאַת הַתְּרַנְגוּל בְּחֻצוֹת לַיְלָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִבְּחִינִים בֵּין חֻצוֹת לַיְלָה הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהוּא תְּקֵף חֲשֻׁכַת לַיְלָה, וּבֵין חֻצוֹת לַיְלָה הַשֵּׁנִי, שְׁאֵז מִתְחִיל לְהַתְנוּצֵץ וְלְהַתְעוֹרֵר בְּחִינַת אֹר יוֹם כְּפִדּוּעַ, כִּי עֵקֶר חֲדוּשׁ הַהִבְחָנָה הוּא בְּלִיָּה בְּעַת הַחֹשֶׁךְ שְׁאֵז עֵקֶר הָרְבוּתָא לְהִבְחִין, כִּי בַּיּוֹם אֵין הַהִבְחָנָה חֲדוּשׁ כָּל כּוּן, הֵינּוּ כִּי הִגְאָלָה שְׁתַּבָּא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ נְקִרְאֵת אֹר יוֹם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים צב, ב): "לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדְךָ". דְּהֵינּוּ בְּעַת הִגְאָלָה וְכוּ'. וְכְמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת,

תרסח לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים

כי הגלות נמשל ללילה, והגאולה נמשל לאור יום. ואז כשיאיר בקרן של ישראל ויבא משיח צדקנו ויגלה האמת בעולם, אז לא תהיה ההבחנה חדוש, כי הכל ידעו האמת אז. ועקר החדוש הוא מי שזוכה עכשו בתקף חשכת הגלות שדומה ללילה, להבחין בין האמת ובין שאינו אמת, שזהו בחינת להבחין בין יום ולילה בין אור וחשך כנ"ל, כי בעבודתנו לא עזבנו אלקינו ויט עלינו חסד בתקף הגלות הזה, ששולח לנו בכל דור דור צדיקים אמתיים לחיותנו כיום הזה, כי אין דור יתום, והם מחיין אותנו בתקף חשכת לילה שהוא בחינת חשכת הגלות המר הזה, והם מקימין בנו בחינת (משלי לא, טו) "ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה", דהינו שהצדיקים אמתיים שבכל דור בימי הגלות הם כמו מי שקם קדם אור היום ועסק בתורה עם תלמידים, שזהו יקר מאד בעיני השם יתברך כידוע, שזהו בחינת "ותקם בעוד לילה וכו', כמו כן בכלליות העולם הם מתעוררים קדם אור בקרן של ישראל וקמים בעוד לילה בעוד התגברות חשכת הגלות שדומה ללילה ונותנים טרף לביתם וחק וכו', דהינו שלומדין עם תלמידיהם ומגלים להם אלקותו יתברך ומעוררים אותם לתשובה ומקרבים אותם לאביהם שבשמים. ואז קדם אור היום, דהינו קדם ביאת משיח, אז עקר הרבותא מי שזוכה להבחין עתה בין יום ובין

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תרסט

לילה, דהינו בין הצדיקים האמתיים, שהם בחינת אור יום, כי כל צדיק אמת הוא בחינת משה משיח, בחינת אור יום, שהוא בחינת אור האמת. ובין השקר שהוא בחינת חשכת לילה, בחינת עבד, בחינת שנה, כי עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים (קדושין מט:), שהם בחינת "אור כנען", בחינת זהמת הנחש סטרא דמותא, שהוא בחינת שקר. וכמבאר בדבריו ז"ל על הענין שקשה לישן במוצאי שבת (סימן קיז), עין שם.

ועל זה מרמז בחינת הברכה הנ"ל "הנותן לשכוי בינה", שעקרה על ההבחנה שבחצות הלילה שאז מתחיל להתנוצץ אור היום, אבל עדין לא בא אור יום, שזהו ממש בחינת הצדיקים שבזמן הגלות, שהם בחינת התנוצצות משיח, כי כל צדיק אמת הוא בחינת משיח, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה כמה פעמים. אבל עדין לא האיר היום ממש, כי עדין לא בא משיח ממש שהוא עקר אור יום הנ"ל. ועל-כן עכשו עקר הרבותא של ההבחנה בין האמת ובין השקר, כי אי אפשר להבחין כי אם בלב כל חד בפום מה דמשער בליביה, בחינת "הנותן לשכוי בינה להבחין" וכו'. 'לשכוי' דיקא זה הלב שסוכה וצופה כל חד בפום מה דמשער בליביה יכול לידע ולהבחין אם ירצה, בין יום ובין לילה, בין אור וחשך. ביז האמת

תרע לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים

והשקר, כי האמת עד לעצמו וכנ"ל:

(ג) וזה בחינת ברכת המעביר שנה מעיני וכו', כי בטול השנה הוא בחינת הכנעת בחינת עבד, שהוא בחינת שנה, כי עשרה קבין שנה וכו' תשעה נטלו עבדים וכו' כנ"ל. וזה בחינת ברכת 'מתיר אסורים', כי בשעת שנה הוא כאסור בשביה ועבדות, כמו שפרש רש"י שם על ברכה זו, הינו כנ"ל כי בשעת שנה וחשך אז הוא בחינת אחיזת העבדות, שהוא בחינת שנה וחשך כנ"ל. ועל-כן בהקיצו משנתו מבחינת עבדות מברכין 'מתיר אסורים' כנ"ל, כי שנה אחד מששים במיתה. והמיתה נמשכת מזהמת הנחש, שהוא בחינת עבדות, בחינת "ארור פנען", שזהו בחינת "ארור אפה" הנאמר בנחש הקדמוני. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, סימן ז').

ועל-כן בעת שנתקלל האדם במיתה אז נתקלל "בזעת אפך תאכל לך", שהוא בחינת עבדות, כי הכל בחינה אחת כנ"ל. ומשם בחינת השנה, שהוא אחד מששים במיתה כנ"ל. ואז התגבר בחינת "להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים", שמשם כל השנויים והחלופים, שהם בחינת החלוף של בן המלך הנ"ל כנ"ל. ועל-כן בהקיצו משנתו צריך לברך כל הברכות הנ"ל. כדי לברר נפשו מבחינת החלוף

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תרעא

הנ"ל, מבחינת היכלי התמורות להוציא נפשו מבחינת עבד, מבחינת שנה ומיתה לזכות להתקרב ולכלל בבחינת הצדיקים אמתיים, שהם בחינת בן המלך האמת, שעל-ידי-זה עקר תקון נפשו וכנ"ל:

יד) וזה בחינת מלביש ערמים, זה בחינת המלבוש שמקבלת הלבנה מהחמה בלילה בעת חדתותי דסיגרא שמשם נמשכין כל המלבושים, כמבאר במעשה הנ"ל מענין המלבוש של הלבנה, עין שם; שכל זה שיך לתקון בן המלך פמוכן בהמעשה הנ"ל. ולכן מברכין על זה בכל בקר שאז צריכין לברר הנפשות מבחינת החלופ הנ"ל כנ"ל:

טו) וזה בחינת ברפת התורה, פי התורה היא בחינת ארון העדות שפשנהיחווהו על הפרות התחילו לשורר, שכל זה שיך לתקון וברור נפשו מבחינת החלופ הנ"ל, פמוכן בהמעשה הנ"ל; כי כל אלו הדברים שהודיעו לו אז מענין המלבוש של הלבנה וכו'. ומענין הפלי נפלאה, שהוא בחינת הארון וכו', כמבאר בסוף המעשה, כל זה הנה תקונו של בן המלך, כי על-ידי כל זה זכה לחזר למעלתו, עין שם במעשה הנ"ל והבין:

טז) וזה בחינת גר חנפה, כי גר חנפה הוא להדליק

תרעב לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

ולְהָאִיר אֹרֶךְ הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, שְׂיִזְכוּ הַכֹּל לִידַע הַיְכֵן
הָאֵמֶת, בְּבַחֲיַנַּת (תְּהִלִּים מִג, ג) "שְׁלַח אֹרֶךְ וְאַמְתָּךְ", כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "יְמֵי חַנּוּכָה הֵם יְמֵי הַיּוֹדָאָה"
(בְּלִקוּטֵי תַנְיִינָא, סִימָן ב') וְכוּ', הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי מְצוֹת גֵּר חַנּוּכָה,
מִמְשִׁיכֵין הָאֶרֶת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, שְׁנִזְכָּה לִידַע וְלְהַפִּיר
וְלְהַבְחִין בֵּין בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ וּבֵין בְּחִינַת בֶּן הַשְּׂפָחָה,
וְלְבַרֵּר נְשִׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת הַשֶּׁקֶר שֶׁל הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת
שְׁמִשָּׁם כָּל הַבְּלוּבִילִים שֶׁל הָאָדָם מֵה שְׁמִסְפֵּק עַל-פִּי רַב
וְאֵינוּ יוֹדַע הָאֵמֶת בְּכָל־לִיּוֹת וּבַפְּרָטִיּוֹת. וְעַל-יְדֵי מְצוֹת
גֵּר חַנּוּכָה אָנוּ זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת הָאֵמֶת שְׂיִזְכָּה כָּל
אֶחָד לְהַבְחִין בֵּין הָאֵמֶת לְהַהֲפֹךְ בְּכָל־ל וּבַפְּרָט.

וְכֵן מְבָאָר בְּכּוּנוֹת הָאֶרֶז"ל, שְׁעַל-יְדֵי גֵר חַנּוּכָה
מִמְשִׁיכֵין הָאֶרֶת הָאֵמֶת, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת שְׁמוּנָה יְמֵי
חַנּוּכָה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁמוּנָה פְּעָמִים אֵמֶת שְׁבָאָמֶת וְיִצִיב,
הֵינּוּ כַּנֶּ"ל, כִּי עֶקֶר הַתְּגִלוֹת הָאֵמֶת הוּא לְבַרֵּר הָאֵמֶת
בְּבִרוֹר גָּמוּר, עַד שְׁנִזְכָּה לְבַרֵּר נְשִׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת עֶבֶד
מִבְּחִינַת בֶּן הַשְּׂפָחָה, עַל-יְדֵי שְׁנִזְכָּה לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי
אֵמֶת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ. וְזֵהוּ בְּחִינַת שְׁמוּנָה
פְּעָמִים אֵמֶת שְׁבָאָמֶת וְיִצִיב שְׁמִגְלִין אֲמַתַּת אֱלֹקוֹתוֹ
וְתוֹרָתוֹ בְּכִמָּה לְשׁוֹנוֹת, וְחוֹזְרִין וְשׁוֹנִין וּמְשַׁלְּשִׁין וְכוּ'
לְגַלוֹת הָאֵמֶת פְּעַם אַחַר פְּעַם עַד שְׁמוּנָה פְּעָמִים, כְּמוֹ

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תרעג

שָׁאֲנוּ אוֹמְרִין: "אָמֵת וַיִּצִיב וַנִּכּוֹן וְנָקִים וְכוּ' אָמֵת אֱלֹקֵי עוֹלָם וְכוּ' אָמֵת וְאַמוּנָה" וְכוּ'. וְאַחַר כֵּן בַּפֶּעַם הַשְּׂמִינִית אוֹמְרִים "אָמֵת מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ" וְכוּ'. הֵינּוּ שׁוֹכְנֵינוּ לְצֵאת מֵעֲבֹדוֹת לְחֵרוֹת, שׁוֹכְנֵינוּ לְבָרֵךְ נִשְׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת עֶבֶד, מִבְּחִינַת עֲבֹדוֹת שֶׁל מְצָרִים וְזָכְנוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ח, טו): "בִּי מַלְכִים יִמְלֹכוּ". הֵינּוּ שׁוֹתָחִים, נִשְׁמוֹתֵינוּ לְמַעַלְתָּה לְבְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ כַּנ"ל, כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר שׁוֹכֵן עַל-יְדֵי הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂמוּנָה פְּעָמִים אָמֵת שֶׁבְּאֵמֶת וַיִּצִיב וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת בְּשִׁלְמוֹת הוּא כְּשׁוֹכֵן עַל-יְדֵי הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת, לְצֵאת מִבְּחִינַת בֶּן הַשִּׁפְחָה לְבְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אָמֵת מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, שֶׁיִּצְאָנוּ מִבְּחִינַת עֶבֶד וְכוּ' כַּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂמוּנָה יְמֵי חֲנוּכָּה, שֶׁהֵם כְּנֻגַד שְׂמוּנָה פְּעָמִים אָמֵת הַנ"ל, כִּי זֶה עֵקֶר הַנֶּס שֶׁל חֲנוּכָּה, שֶׁנִּכְנַע מַלְכוּת הָרָשָׁעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁקָּר, בְּחִינַת עֶבֶד שֶׁהוּא זֶהֱמַת הַנְּחָשׁ כַּנ"ל, וְנִתְגַּבֵּר וְנִתְעַלָּה מַלְכוּת דְּקֻדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ, בְּחִינַת אָמֵת, כְּמִבְּאֵר לְעֵיל שֶׁאֵמֶת הוּא בְּחִינַת מֶלֶךְ, וְשִׁקָּר הוּא בְּחִינַת עֶבֶד וְכוּ' כַּנ"ל:

(יז) וְזֶה בְּחִינַת מְכִירַת יוֹסֵף, בְּחִינַת (פְּהִלִּים קה, יז) "לְעֶבֶד נִמְכַר יוֹסֵף" שְׁאָנוּ קוֹרִין בְּפָרְשִׁיּוֹת שֶׁל מְכִירַת יוֹסֵף, וּגְדֻלָּתוֹ אַחַר כֵּן בִּימֵי הַחֲנֻכָּה. שְׁאֵז קוֹרִין עַל-פִּי רַב פָּרָשַׁת מִקֵּץ וְלִפְעָמִים פָּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב, שְׁאֵלוֹ הַפָּרְשִׁיּוֹת מְדַבְּרִים מֵעֲנִין יוֹסֵף, כִּי כָּל עֲנִין מְכִירַת יוֹסֵף הוּא נִמְשָׁךְ מִסּוּד הַמַּעֲשֵׂה הַנִּ"ל שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁנֶּחְלַף וְכוּ'. שְׁמֵשׁ כָּל הַבְּלוּלִים וְהַמְחַלְקֵת שְׁבַע עוֹלָם מֵהַשְׁהַרְשָׁעִים עוֹמְדִים כְּנֶגֶד הַצְּדִיקִים, וְהַעֲכוּ"ם כְּנֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל. וְכָל אֵלוֹ הַחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת נִדְמָה לָהֶם וְלְהָעוֹלָם שֶׁהֵם הָעֶקֶר, וְכֵאלוֹ לָהֶם מַגִּיעַ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הַמְּלוּכָה וְהַמְּשָׁלָה מִן הַשָּׁמַיִם וּמִתְגַּאֲרִים וּמִשְׁתַּרְרִים עַל עַם דָּל הַכְּשָׁרִים בְּחֻנָּם, וְרוֹצִים לְגַרְשָׁם מִן הָעוֹלָם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְה' לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בְּיָדָם. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַחֲלוּף הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָעוֹלָם הַפּוֹךְ עֲלִיוֹנִים לְמַטָּה וְתַחֲתוֹנִים לְמַעְלָה. וְכָל כֵּן נִתְּבַלְּבַל הָעוֹלָם עַד שְׁאֵפְלוּ בֵּין הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים וְהַכְּשָׁרִים בְּעֶצְמָן נֶפֶל מִחֻלְקַת וּבְלוּל גְּדוּל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (כְּתוּבוֹת קיב:): 'דוֹר שֶׁבֶן דָּוִד בָּא קִטְגוֹרְיָא בֵּין תְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים'. שְׁזוֹ בְּחִינַת מְחַלְקַת שְׁבִין יוֹסֵף וְאַחֲיוֹ, שְׁכָלָם הָיוּ צְדִיקִים גְּדוּלִים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה בֵּינֵיהֶם מְחַלְקַת גְּדוּל עַד שְׁמָכְרוּ אֶת יוֹסֵף לְעֶבֶד, כִּי אָמְרוּ שְׁאֵינוֹ אִישׁ אֱמֶת וְלֹא הָאֱמִינוֹ לְחִלּוּמוֹתָיו וְלְדַבְּרָיו, כִּי סָבְרוּ שֶׁהוּא שֶׁקֶר חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל כֵּן מְכָרוּהוּ

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תרעה

לעבד, שהוא בחינת שקר כנ"ל. והחליפו השיטה כאלו חס ושלום, נשמתו הוא מבחינת עבד חס ושלום, ועל-ידי-זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים לפרעה במצרים, שכל זה היה לברר נשמתם מבחינת עבדות שנאחז בהם על-ידי בחינת היכלי התמורות, על-ידי בחינת החלוף הנ"ל שנאחז בהם על-ידי חטא אדם הראשון, שעקר גלות מצרים היה בשביל זה כידוע; כי המעשה הנ"ל היא כוללת כל התורה כלה וכל הדורות כלם, כל מה שעבר מיום ברא אלקים אדם על הארץ וחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע וגרם התגברות הלהט החרב המתהפכת, בחינת היכלי התמורות כנ"ל, שמשם נמשך כל הגליות, שמתגבר בכל פעם בן השפחה על בן המלך כנ"ל. עד שגם בין ישראל בעצמן, ואפלו בין התלמידי חכמים בעצמן נעשה מחלקת, שזהו בחינת המחלקת שבין יוסף ואחיו ובין שאול ודוד וכיוצא בהם, כי אין יודעין בברור היכן נקדת האמת, כי בכל דור יש כמה צדיקים אמתיים; אבל יש אמת למעלה מאמת, כי בודאי אין מדרגות כל הצדיקים שוין, וכל מה שמדרגת הצדיק גדול יותר האמת שלו גדול ומבקר יותר, כי עקר הוא האמת, עד שיש בכל דור צדיק אמת, שהוא בחינת נקדת האמת שבין הצדיקים, אבל מחמת מרירת הגלות והתגברות הסטרא אחרא שמתגבר בחינת החלוף

תרעו לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

והשקר של היכלי התמורות הנ"ל, על-ידי-זה קשה
מאד מאד לידע היכן נקדחת האמת, עד שעל פי רב
הבעל דבר מתגרה בהצדיקים בעצמן ומכניס ביניהם
בעצמן מחלקת גדול, כי הוא מכניס בלב שאר
הצדיקים כאלו חס ושלום, זה הצדיק האמת, שהוא
בחינת נקדחת האמת כאלו הוא נוטה חס ושלום, מדרך
האמת, עד שמסית אותם שיחלקו עליו לשם שמים,
כמו שמצינו בכמה דורות, כמו שאול שרדף את דוד
בחנם, וכן אחי יוסף שחלקו עליו כל כך עד שהתירו
את דמו, ובודאי פונתם היה לשם שמים, כי סברו
שאינו איש אמת ומוציא דבה וכו'. וכמו כן היה
בדורות שלפנינו ובפרט בדורות הללו בעקבא
דמשיחא, שהתגבר השקר מאד, עד שגם בין הצדיקים
והכשרים בעצמן נפל מחלקת גדול, ואין יודעים היכן
נקדחת האמת. וצריכין להתפלל להשם יתברך שיזכה
למצא האמת לאמתו. וזה צריכין לכונן בהדלקת נר
חנפה שנזכה על-ידי מצות נר חנפה להמשיך הארת
האמת, בחינת (משלי ח, טו) "שלח אורך ואמתך", שנזכה
להתקרב לנקדחת האמת תמיד:

יח) וזה בחינת מה שמזכירין שם האם דיקא כשמתפלל
על החולה, כי כל החולאת של האדם נמשך
מבחינת החלוף הנ"ל של בן המלך, שמתגבר חס

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים תרעז

ושלום, בן העבד על בן המלך, כי כל החולאת הם בחינת מיתה, שהוא הסתלקות הכחות והחיות. ועקר המיתה נמשכת מבחינת זהמת הנפש, שהוא בחינת זהמת העבד שמתגבר על הבן מלך על-ידי חטא אדם הראשון, כי זהמת הנפש וזהמת העבד הם בחינה אחת, בחינת ארור הנאמר בנפש שהוא בחינת "ארור כנען עבד עבדים", כמובא. ומבחינת זהמא זאת שהיא זהמת העבד, שהיא זהמת הנפש משם נמשכת המיתה, כמבאר בתורה, כשהטיל נחש זהמא בחוה אז נגזר מיתה על העולם; כי עקר גזרת המיתה הוא על-ידי בחינת החלוף הנ"ל על-ידי שרוצה להתגבר בחינת בן העבד על בחינת בן המלך, כי גוף ונפש הם בחינת בן העבד ובן המלך. כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל, בחינת בן המלך, בחינת (שמות ד, כב) "בני בכורי ישראל", בחינת (שבת קיא.) 'כל ישראל בני מלכים הם', בחינת (תהלים ב, ז) "ה' אמר אלי בני אתה" וכו', בחינת בן הנמשך ממח האב כידוע, כמו שפכתוב (ישעיהו מו, ג): "הנשואים מני רחם העמוסים מני בטן", כמו שפכתוב (בראשית ב, ז): "ויפח באפיו נשמת חיים". ואיתא בזהר הקדוש 'מאן דנפח מתוכו נפח', כי הם חלק אלוה ממעל, שהוא בחינת בן, והגוף הוא בחינת עבד, כי הגוף הוא בחינת עשיה גשמית, שהוא בחינת עבד, שהוא בחינת עשיה ועבדות. והשם יתברך ברא את

תרעה לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

הָאָדָם כְּדִי שְׂיִבְטַל וְיִכְנִיעַ אֶת הַגּוֹף לְגַבֵּי הַנְּשָׂמָה, הָעֶבֶד לְגַבֵּי הַבֵּן, כִּי כִּמוֹ שֶׁהָעֶבֶד מְחַיֵּב לְעֶבֶד אֶת רַבּוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, כִּמוֹ כֵּן הַגּוֹף מְחַיֵּב לְעֶבֶד אֶת הַנְּשָׂמָה וְלִבְטַל עֲצָמוֹ לְגַבֵּי הַנְּשָׂמָה וְלַעֲשׂוֹת רַק רְצוֹן הַנְּשָׂמָה. וְאִם לֹא הָיָה חוּטֵא הָאָדָם הָיָה מִתְבַּטֵּל בְּחִינַת הָעֲבָדוֹת לְגַמְרֵי, כִּי עֶקֶר הָעֲבָדוֹת נִמְשָׁף מִמָּה שֶׁעוֹבְרִין עַל דְּבָרֵי תוֹרָה חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲיַנַּת (אָבוֹת פָּרָק ג', ה) 'כָּל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה נוֹתֵנִין עָלָיו עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ' שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲבָדוֹת, אֲבָל 'הַמְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה מֵעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְכוּ', כִּי 'אֵין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֲלֵא מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְכוּ' (שֵׁם פָּרָק ו', ב).

וְהַכֹּלֵל, שֶׁעֶקֶר בְּחִינַת עֲבָדוֹת הוּא מְסֻטָּרָא דְּגוֹפָא. וְעֶקֶר בְּחִינַת חֲרוּת וּמַלְכוּת הוּא מְסֻטָּרָא דְּנִשְׂמָה. וְהָאָדָם נִבְרָא כְּדִי שְׂיִבְטַל הַגּוֹף לְגַבֵּי הַנְּשָׂמָה וְהָעֶבֶד לְגַבֵּי הַבֵּן. וְצָרִיךְ לְבַטֵּל הַגּוֹף כָּל כָּף, עַד שִׁיתְהַפֵּף לְטַבַּע הַנְּשָׂמָה מִמֶּשׁ, שִׁיתְהַפֵּף מִגּוֹף לְנֶפֶשׁ, מֵעֶבֶד לְבֵן, כִּי גַם בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, יֵשׁ מִי שֶׁעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּבַחֲיַנַּת עֶבֶד, וְיֵשׁ שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת בֵּן, כַּמּוּבָא, הֵינּוּ כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְעֶבֶד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל כַּחוֹ שֶׁהַגּוֹף יַעֲשֶׂה רַק רְצוֹן הַנְּשָׂמָה, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לְהַגּוֹף אֵיזָה רֵיחַ מִתְאַוּת הַגּוֹף, רַק שֶׁמִּשְׁבֵּר תְּאוּתוֹ בְּשִׁבְלֵי רְצוֹן הַנְּשָׂמָה, שֶׁהוּא רְצוֹן הַשֵּׁם

לקויטי הלכות ברכת השחר ג' ארחהיים תרעט

יתברך ועובד אותו יתברך תמיד, אף-על-פי שזה טוב מאד אשרי לו, אף-על-פי-כן עדין עבודתו בבחינת עבד דקדושה, כי בודאי הוא בבחינת עבד, כי עבודת ה' נחשב לו לעבודה ויגיעה, כי רצון הגוף אינו נוטה לזה רק שמשבר רצון הגוף בשביל רצון הבורא, על-כן הוא עדין בבחינת עבד, אבל מי שזוכה לשבר הגוף לגמרי בתכלית הבטול עד שהגוף נתהפך לנפש ממש, והוא מקיים: "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" וכו' — בשני יצריך, שגם הגוף אוהב את ה' ועושה רצונו מאהבה, כי אין לו שום תאוה אחרת ואינו רוצה שום רצון רק מה שהוא רצון הבורא יתברך, אזי נקרא בחינת בן, כי כל עבודתו את השם יתברך אינו נקרא בשם עבדות כלל, כי אין זה עבדות אצלו כלל, כי הוא עושה רצון השם יתברך באהבה שלמה ברצון הגוף והנפש, כי הגוף נתהפך לנפש כנ"ל.

ועל-כן בודאי אין שיה לקריתו בשם עבד כלל, כי עבדות אינו נקרא רק מה שהוא פנגד רצון האדם, אבל מה שהוא רצון האדם אינו נקרא בשם עבדות כלל, למשל אכילה ושתייה ושאר תאוות הגוף אינו נקרא אצל האדם עבודה ויגיעה כלל, מאחר שעושה זאת מרצונו, רק כשצריך להגביה איזה משאוי כבד וכיוצא נקרא אצלו עבודה, וכן עבודת השם

תרפ לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארחה חיים

יתברך מחמת שהגוף אינו מרגל בזה נקרא אצלו
עבודה. אבל כשזוכה להפוך הגוף לנפש ממש אזי כל
עבודת ה' אינו נקרא אצלו בשם עבודה כלל, אדרבא,
זהו עקר חיותו ותענוגיו ושעשועיו. ואין לו שום תענוג
ושמחה אחרת בגוף ונפש כי אם כשזוכה לעשות רצון
בוראו יתברך:

יט) ובאמת מה שאצל רב בני האדם הדבר בהפך
שאכילה ושתייה ושאר תאוות הגוף אינו
נקרא אצלם עבודה, ומצוות ומעשים טובים נקרא אצלם
עבודה ויגיעה, זהו בעצמו בחינת החלוף הנ"ל
שנתהפך בן המלך בכן השפחה, עד שסברו שבן המלך
הוא עבד חס ושלום, ובן השפחה הוא מלך חס ושלום,
כמו כן נהפך האמת אצל העולם שמצוות ומעשים
טובים, שהם רצון השם יתברך רצון הנשמה, שהוא
בחינת בן מלך, זה נקרא אצלם עבדות. ורצון הגוף,
שהוא תאוות הגוף אינו נקרא אצלם עבדות כלל, כאלו
היה הגוף מלך חס ושלום, על הנשמה. ובאמת הדבר
בהפך ממש, כי הנשמה היא המלך באמת והגוף הוא
עבד. וכל מה שהוא רצון הנשמה, שהם תורה ומצוות
ומעשים טובים, זה הוא בחינת מלך, בחינת (משלי ח, טו)
"בי מלכים ימלוכו", ואין זה נקרא בשם עבדות כלל
כנ"ל. ומה שהוא רצון הגוף שהם תאוות הגוף, זהו עקר

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים תרפא

בחינת עבדות, שהוא בחינת עשיה גשמית ששם אחיזת תאות הגוף שנמשכין מזהמת העבד, שהוא זהמת הנפש פידוע. וצריכין לבטל הגוף לגבי הנשמה, לשבר תאות הגוף, שהם בחינת עבדות, ולבטלם לגמרי, עד שיתהפך הגוף לנפש ממש, עד שהגוף יעשה רצון הנשמה שהוא רצון הבורא יתברך ברצון טוב, ולא יהיה נחשב אצלו לעבודה כלל, ואז נתבטל בחינת העבדות לגמרי וזוכה להיות בבחינת בן, זה עקר השלמות פידוע:

ו) ואם לא היה חוטא אדם הראשון, היה אדם זוכה למדרגה זאת בחיים חיותו שיתהפך הגוף לנפש ממש, עד שלא תהיה עבודתו את השם יתברך בבחינת עבד כלל רק בבחינת בן כנ"ל, אבל מחמת חטא אדם הראשון, שעל-ידי-זה נתאחז בו זהמת הנפש, שהוא בחינת זהמת העבד כנ"ל, על-ידי-זה נתגשם הגוף עד שצריך עבודה וגייעה גדולה עד שישבר תאות הגוף. ואז אפלו כשעובד השם יתברך אזי עבודתו עדין בבחינת עבד, כי נחשב אצלו עבודה מאחר שצריך להכריח עצמו לשבר גופו שלא נזדכך עדין להתהפך למהות הנפש ממש כנ"ל. ועל-כן נגזר מיתה בשביל זה כדי לזכך ולבטל בחינת העבדות, כי עקר גזרת המיתה הוא מחמת זהמת הנפש, שהוא

תרפב לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

זַהֲמַת הָעֶבֶד כַּנְּל, הֵינוּ שְׁעֲכָשׁוּ אַחַר חֲטָא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְבַחֲיַנַּת בֶּן בְּשָׁלְמוֹת שְׂיִתְהַפֵּךְ
הַגּוֹף לְנֶפֶשׁ מִמֶּשׁ כִּי אִם אַחַר הַמִּיתָה שְׂיִתְבַּלֶּה הַגּוֹף
בְּעֶפֶר וַיִּקּוּם בְּתַחֲיָה בְּגוֹף זָךְ וְצַח, שְׂאֵז יִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת
בֶּן בְּגוֹף וְנֶפֶשׁ, כִּי הַגּוֹף יִתְהַפֵּךְ לְבַחֲיַנַּת הַנֶּפֶשׁ וַיִּהְיֶה
נִכְלָל בְּאֵין סוֹף בְּגוֹף וְנֶפֶשׁ בְּרֵצוּא וְשׁוֹב כְּפִי מֵה שְׂיִזְכֶּה
כָּל אֶחָד; כִּי עֲכָשׁוּ בְּגוֹף שְׁלָנוּ אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְבַחֲיַנַּת
בֶּן בְּשָׁלְמוֹת וּלְבַטֵּל בְּחִינַת הָעֲבָדוֹת, וְאַפְלוּ צְדִיקִים
גְּדוֹלִים מְאֹד שְׂזָכוּ לְזָכֶךְ גּוֹפָם לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן צְרִיכִין לְמוֹת בְּעֶטְיוֹ שֶׁל נֶחֶשׁ בְּשָׁבִיל תְּקוּן
הָעוֹלָם, לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, לְבַטֵּל בְּחִינַת
הָעֲבָדוֹת מִן הָעוֹלָם:

(כא) נמצא, שעקר בחינת המיתה הוא על-ידי התגברות
העבד על הבן, הגוף על הנפש, שהוא
בחינת חטא אדם הראשון, שעל-ידי-זה נגזר מיתה על
העולם וכנ"ל. ומשם נמשך כל החולאת, שהם בחינת
מיתה, הסתלקות החיות והפחות כנ"ל, שנמשך
מהתגברות הגוף על הנפש, כי עקר החולאת והמיתה
הוא ממחלקת שבין הנפש והגוף שאינם מתנהגים
במזג השוה עד שמתגברים הארבעה יסודות חס
ושלום, עד שאין הנפש יכול לדור עמם יחד ומתחיל
להסתלק מהם. וכל זה נמשך מבחינת המחלקת של

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תרפג

העבד על הבן הנ"ל שנחלפו וכו' פנ"ל, פי הארבעה יסודות הם בחינת עבדים, כמו שכתוב בהתורה "אנכי" בסופה (בסימן ד' לקוטי א', עין שם):

כב) ובשביל זה כשמתפללין על החולה מזכירין שם אמו דיקא, כי עקר החיות של האדם ושל כל הנבראים והנוצרים והנעשים הוא על-ידי השם בבחינת "נפש חיה הוא שמו" (בראשית ב, יט), כי על-ידי השם של כל דבר נמשך החיות לתוכו מחי החיים. וגם מחי החיים אי אפשר להמשיך החיות כי אם על-ידי שמו יתברך, כביכול, כמבאר בהתורה "וביום הבפורים הסתרה" וכו' (סימן נו), שאי אפשר למשך החיות מחי החיים כי אם כשקורין אותו בשמו שהוא התורה, עין שם. כי השם יתברך לית מחשבה תפיסא ביה כלל, ואין אנו יודעין ממנו יתברך כי אם על-ידי שמו יתברך לבד, כמו מלך גדול שהוא נסתר מבני מדינתו ואין רואין אותו רק יודעין אותו על-ידי השם לבד, כמו כן לית דידע בך כלל, רק שאנו יודעין אותו יתברך על-ידי שמו לבד, כי השם יתברך מצד רחמיו צמצם עצמו בכמה צמצומים עד שעשה לעצמו שם, בבחינת "ותעש לך שם כהיום הזה" (נחמיה ט, י), עד שיקולין לידע ממנו על-ידי שמו לבד, שיודעין אותו על-ידי שמו שיש אדון מושל ומנהיג אחד יחיד ומיוחד וכו'.

ומבחינת השם הנכבד והנורא הזה נמשך החיות לכל
 הברואים שבעולם על-ידי שמם ודיקא, כי כל דבר
 מקבל חיותו על-ידי שמו שיש לו משם ה' המחיה את
 כלם כנ"ל:

(ג) והנה כתיב (שמות ג, טו): "זה שמי לעלם וזה זכרי
 לדור דור". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה
 (פסחים נ'): זה שמי לעלם, כי לא כשאני נכתב אני נקרא,
 כי נכתב בהויה ונקרא באדני, אבל לעתיד לבא יתקיים
 (זכריה יד, ט): "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד",
 שיהיה נקרא בהויה כמו שהוא נכתב, אבל עכשו
 צריכין להעלים עקר עצם השם שהוא שם הויה ברוך
 הוא ואינו נקרא רק באדני. ומסוד שני שמות אלו
 נשתלשלין ונמשכין בחינת שם האב ושם האם שמשם
 נמשך בחינת נפש וגוף, שהם בחינת איש ואשה, כי
 עקר התהוות הגוף הוא מהאם, ועקר הנפש הוא מהאב
 אשר שרשם העליון הם בחינת שני השמות הנ"ל, הם
 בחינת תמה ולבנה, יום ולילה וכו' כידוע ומוכן
 בספרים. ואם לא היה חוטא אדם הראשון והיה זוכה
 להפך הגוף לנפש עבד לבן, היה זוכה בחיים חיותו
 להשיג שם הויה ברוך הוא והיה זוכה לקרותו כמו
 שהוא נכתב כמו שיהיה לעתיד, אבל עכשו אחר החטא
 ששולט העבד חס ושלום, בחינת זהמת הנפש שנתחז

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' אךח-חיים תרפה

בגוף, על-כן צריכין להעלים שם העצם, כי אי אפשר לקבלו בזה הגוף, ואי אפשר לקרותו ולהשיגו עתה, כי אם בשם הפנוי שהוא שם אדני שנקרא בו עתה. ובשביל זה מכרח האדם למות כדי שיזדכך הגוף בעפר, ואז יקום בתחיה בגוף זך, שיהיה הגוף בבחינת נפש ויתבטל זהמת העבד לגמרי ואז נוכל לקרותו בשם העצם יתברך. ועל-כן באמת המיתה טובה גדולה, כמו שכתוב (בראשית רבה ט, ה): "והנה טוב מאד" (בראשית א, לא) — זה המות וכו'. כדי שיזכה האדם על-ידי-זה להפיר אותו יתברך בבחינת שם העצם שעתה אי אפשר לקרותו יתברך בזה השם כנ"ל. ועל-כן קדם הסתלקות של האדם נתוסף בו חיות הנפש ועל-ידי-זה נסתלק, כמו שכתוב (תהלים קד, כט): "תוסף רוחם יגועון". כי השם יתברך מראה לנו בזה שהמיתה טובה גדולה, כי אז מתחיל שלמות תקונו שצריך לזכות לעתיד להפירו בתוספת הכרה חדשה בבחינת שם העצם יתברך, ומשם נמשך בחינת תוסף רוחם קדם ההסתלקות, ועל-ידי-זה בעצמו נסתלק האדם, כי עכשו בגוף הזה תכף כשנמשך תוספות החיות הנמשך משם העצם הוא צריך להסתלק, כי אי אפשר לקבל בבחינת החיות הנמשך משם העצם בגוף הזה של עכשו כנ"ל:

(כד) ועל-כן כשהאדם הוא חולה, שהוא התחלת המיתה

תרפו לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים

שמתחיל הנפש להסתלק, שזה נמשך מבחינת "תוסף רוחם יגועון", כדי שיזכה לקבל לעתיד השגת שם העצם וכו' כנ"ל. וכשאנו רוצין להתפלל עליו שיחזור לו כחו ויחיה עוד בעולם הזה, כי צריכין לו עוד בזה העולם כדי שיזכה גופו יותר בזה העולם, "כי היום לעשותן" כתיב, ועל-כן צריכין רחמים שיאריך האדם שנותיו בזה העולם, כדי שיסגל מעשים טובים, כדי שיוכל לזכות אחר כך לעתיד למה שיזכה וכו', שהכל כפי מה שטרח בערב שבת בזה העולם, על-כן כשאנו צריכין לבקש על החולה אנו מזכירין רק שם האם לבד ומעלימין שם האב, כי שם האב לגבי שם האם שהוא בבחינת שם העצם לגבי שם הכנוי, ועכשו אנו צריכין להעלים שם האב בבחינת "זה שמי לעלם" כדי שלא יסתלק חס ושלום, על-ידי רבוי האור, על-ידי בחינת תוסף רוחם הנמשך משם העצם שמשם עקר ההסתלקות כנ"ל. כי אנו רוצים שיתצמצם האור עוד ויקבל החיות בדרך העלמה וצמצום בהדרגה ובמדה על-ידי שם הכנוי, שמשם נמשך ונשתלשל שם האם כדי שיוכל לחיות עוד ולא יסתלק על-ידי בחינת תוסף רוחם וכו' כנ"ל. ועל-כן מזכירין שם האם דיקא כנ"ל:

כה) כי כל זמן שאדם בבריאותו ויש שלום בין הנפש והגוף, שהם בבחינת שם האב ושם האם, אזי

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תרפז

העקר הוא שם האב, כי הבן נקרא על שם האב דיקא, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אדכר תמן, כי עקר החיות משם האב דיקא. אבל עתה כשהאדם חולה חס ושלום, שהוא בחינת מיתה כנ"ל שנמשך מבחינת תוסף רוחם, שזאת הבחינה של תוסף רוחם שנמשך מבחינת שם העצם נמשכת ונאחזת בשם האב ביותר, כי שם האב בשרשו העליון נמשך ונשתלשל משם כנ"ל, על-כן עתה אין להזכיר שם האב, כדי שלא יתעורר בחינת תוסף רוחם חס ושלום, שמשם ההסתלקות חס ושלום כנ"ל, על-כן עתה צריכין להעלים דיקא שם האב ולבלי להזכיר רק שם האם, כדי שיהיה נמשך לו החיות לתוך הגוף שיהיה עוד בזה העולם שמקבל החיות מהעלמת שם העצם דיקא כנ"ל; כי באמת כלליות השמות של כל העולם, שהוא החיות שלהם נמשך רק מבחינת שם הפנוי הנ"ל, כי משם העצם אי אפשר עכשו לקבל החיות באתגליא כי אם בהעלם גדול. ועל-כן שם האב ושם האם שניהם יחד מקבלין חיות משם הפנוי הנ"ל, רק שזה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, כמבאר בכתבי האריז"ל כמה פעמים שכל שם וכל בחינה וכל ספירה וכו' כלולה מכל השמות ומכל הבחינות. ועל-כן גם שם הפנוי בעצמו כלול מבחינת שם העצם ושם הפנוי. ועל-כן שם האב ושם האם הנמשכין שניהם מבחינת

תרפח לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים

שם הפנוי הם בבחינת שם העצם ושם הפנוי, כי שם האב לגבי שם האם הוא בבחינת שם העצם לגבי שם הפנוי. ותמיד העקר הוא שם האב שהוא עקר החיות וכו' כנ"ל, אבל בעת החולאת שנתעורר בחינת תוסף רוחם של לעתיד, שזאת הבחינה נמשכת ביותר על-ידי בחינת שם האב שהוא מקבל תמיד החיות משם העצם בדרך העלם והסתר גדול, ועכשו נמשך עליו בחינת התגלות, בחינת תוסף רוחם של לעתיד שאז יהיה עקר החיות משם, אבל בזה העולם צריכין להסתלק על-ידי זה, כי אי אפשר לקבל זה האור באתגליא בעולם הזה כנ"ל.

על-כן כשרוצין להתפלל על החולה צריכין להעלים שם האב לגמרי, כי אנו רוצין שיחיה עוד בזה העולם. ועל-כן אנו צריכין להעלים שם האב ששרשו מבחינת שם העצם שמשם בחינת תוסף רוחם, שעל-ידי-זה היה מסתלק חס ושלו, ועל-כן אין מזכירין רק שם האם ששרשו מבחינת שם הפנוי, כדי להמשיך עליו חיות בהדרגה ובמדה בלי תוספת רוח, כדי שיחיה ויאריך ימים ושנים עוד בזה העולם, כדי לתקן עוד מה שצריך לתקן, אמן ואמן:

כו) וזה בחינת מה שמצאנו בכל ספר מלכים שבכל מלכי בית דוד מזכיר תמיד שם אמו של המלך,

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תרפט

כי המלכות הוא בחינת שם, כמו שכתוב (שמואל-ב' ח, יג): "וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם". כי עקר מלכות בית דוד, שמהם יצא משיח, הוא לגלות שם כבוד מלכותו יתברך, כי מלכות דוד משיח, הוא מלכות דקדושה, שהוא מלכותו יתברך, שהוא בחינת שמו יתברך, כי מלכות הוא בחינת שם כנ"ל. ועל-כן נזכר בכל אלו המלכים שם אדם דיקא, כי עקר התגלות שם כבוד מלכותו יתברך בזה העולם עתה הוא על-ידי בחינת שם הפנוי דיקא, שהוא בחינת שם האם כנ"ל:

וזוה בחינת פרשת התמיד ושאר קרבנות שאומרים בבקר, כי כל הקרבנות בשביל לברר רוח האדם מרוח הבהמה, בבחינת (קהלת ג, כא) "מי יודע רוח בני האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה היורדת" וכו'. וזה סוד מה שכתוב במעשה הנ"ל, שבן המלך שנחלף היה ענשו ותקונו על-ידי שהלך אחרי הבהמות, שנתן לו האדם הסוחר להנהיג ולרעות, שנתעו אצלו שני בהמות והלך לבקשם עד שרדף אחריהם לתוך עמק עבי היער וכו', עד שהכרח ללון שם וכו', עד שבא אליו אדם אחד ואמר לו: חדל לך לרדף אחרי העוונות. כי אלו אינם בהמות כלל רק שהעוונות שלך מוליכין אותך כך וכו', עין שם.

וזוה סוד כל הקרבנות, כי כל עוונות של אדם הם בחינת

בהמות, בחינת רוח הבהמיות שמשם כל התאוות, שהם תאוות הבהמיות, כמו שכתוב בסוטה (סוטה טו.): 'היא עשתה מעשה בהמה וכו', ובשביל זה צריך להביא קרבן בהמה לכפר, כי על-ידי החטא שהיה פרוץ אחר מעשה בהמה אחר רוח הבהמיות, תאוות הבהמיות, על-ידי-זה נתערב רוח האדם ברוח הבהמה, שזה עקר בחינת ערוב טוב ברע, שהוא בחינת פגם חטא עץ הדעת טוב ורע שכולל כל החטאים שבעולם. ועל-כן צריך להביא בהמה לקרבן, ועל-ידי הקרבן מבררין רוח האדם מרוח הבהמה, שזהו סוד כל הקרבנות כלם כידוע. ועל-כן אמר לכן המלך שנתחלף הנ"ל שמה שרדף אחר הבהמות, זהו העוונות שלו כנ"ל, כי העוונות שלו נתלבשו בבהמות וצערו אותו כל כך, כי העוונות הם בחינת רוח הבהמה כנ"ל, כי באמת חלופי בן המלך בבן העבד, זהו בעצמו בחינת תערובת רוח האדם ברוח הבהמה, כי רוח הבהמה, זהו בחינת תאוות הגוף, שהוא בחינת עבד כנ"ל, שהוא בחינת בהמה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שעבדים נמשלו לבהמה, כמו שדרשו על פסוק (בראשית כב, ח): "שבו לכם פה עם החמור" — "עם הדומה לחמור" (קדושין סח.).

כי על-ידי העוונות גורמין חס ושלום, שנתערב ונחלף

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תרצא

רוח האדם ברוח הבהמה, בחינת בן המלך בבחינת בן העבד, שזהו בחינת היכלי התמורות שמתגברין חס ושלום, על-ידי עוונות האדם פידוע. ועל-בן היה ענש בן המלך שנגלה שהלך אחר תאוותיו, על-בן היה ענשו לבקש ולרדף את הבהמות וכנ"ל. וזה סוד כל הקרבנות כלם, שהם בשביל לברר מהחלוף של היכלי התמורות הנ"ל לברר רוח האדם מרוח הבהמה, שהוא בחינת ברור בן המלך מבין העבד כנ"ל. ואולי זהו בחינת שני כבשים שמקריבין בכל יום לתמידין שהם כנגד שני הבהמות של בן המלך הנ"ל שהלכו מאצלו. שהכרח לרדף אחריהם, כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל. וכנגד אלו השתי בהמות צריכין להביא בכל יום שני בהמות לתמידין כדי לברר ולתקן זאת.

וזהו בחינת משנת 'איזהו מקומן', שאומרים בכל יום, שעל-ידי שמבררין מקומן של זבחים על-ידי-זה מבררין ומגלין רוח האדם שנפל ונתערב בין רוח הבהמיות שבשביל זה הכרח בן המלך הנ"ל לבקשם, כי כל אחד כפי מה שמערב על-ידי עוונותיו רוח האדם ברוח הבהמה פשאינו זוכה לתקן בחייו, אזי הוא צריך לקבל ענשו להיות נע ונד בתוך כף הקלע ולבקש הנצוצות ורוח האדם שאבד והפיל בתוך רוח הבהמה, שזהו בחינת בקשת הבהמות הנ"ל, עד שמקבל ענשו

תרצב לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארחה-חיים

בשלימות ואז יתקן, כי הענש הוא התקון כידוע. ובשביל זה אנו אומרים פרשת הקרבנות בכל יום בשביל ברור זה כנ"ל.

וזהו בחינת משנת 'איזהו מקומן של זבחים', שמבררין המקומות של כל הזבחים שהם הקרבנות, שעל ידם נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ומבררין כל המקומות שלהם. ועל-ידי שמזכירין הקרבנות והמקומות של הזבחים נחשב כאלו הקריב אלו הקרבנות באלו המקומות. ועל-ידי-זה זוכה לברר כל בחינת רוח האדם מרוח הבהמה מכל המקומות שנפלו לשם. כי אם אינו זוכה לתקן על-ידי קרבנות ותשובה, אזי צריך לבקש הרבה מקומות שלהם, שזהו בחינת הענש של בן המלך הנ"ל שהיה צריך לבקש את הבהמות, שזה לו ענש על שלא השתדל למצא הנצוצות ורוח האדם שאבד והחליף ברוח הבהמה, שבשביל זה הכרח לענש זה לבקש את הבהמות, אבל על-ידי אמירת הקרבנות שאומרים אותן בשביל תשובה וכפרה, אזי על ידי שאומרים פרשת הקרבנות ומבררין ואומרים: 'איזהו מקומן של זבחים', על-ידי-זה מבררין כל המקומות שנפלו ונתערבו שם רוח האדם ורוח הבהמה ומתקנין ומעלין אותם משם וכנ"ל:

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תרצג

(כח) וְזֶה בְּחִיַּנַּת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׂאוּמְרִים אַחַר פְּרִשַׁת הַקְּרָבָנוֹת, זֶה סוּד בְּחִיַּנַּת אָדָם הַיֵּעַר שֶׁלְקַח אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וְהוֹלִיכֵו לְבֵיתוֹ, וְשֵׁם שְׁמַע קוֹל הַנְּגוּן הַנִּפְלָא שֶׁל כָּל הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת וְכוּ', שְׁעָשׂוּ נְגוּן נִפְלָא לְכַבוֹד הַלְּבָנָה וְכוּ'. וְאַחַר כֵּן נָתַן לוֹ זֶה הָאָדָם הַכִּלִּי הַנִּפְלָאָה שְׁכַשְׁמַנִּיחִין אוֹתָהּ עַל אֵיזָה מִיַּן חַיָּה וּבְהֵמָה שְׁבָעוֹלָם, אֲזַי הִיא מִתְחַלֶּת לְנַגֵּן זֶה הַנְּגוּן הַנִּפְלָא וְכוּ', עֵיַן שָׁם. וְכֹל זֶה הוּא בְּחִיַּנַּת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׂאוּמְרִין אַחַר פְּרִשַׁת הַקְּרָבָנוֹת, שְׁזַהוּ בְּחִיַּנַּת כְּהֻנִּים בְּעִבּוּדְתָם וְלוֹיִים לְשִׁירָם וְלְזִמְרָם, כִּי עַל-יַדֵּי הַקְּרָבָנוֹת מְבָרְרִין רוּחַ הָאָדָם מְרוּחַ הַבְּהֵמָה, וְאַחַר כֵּן צָרִיכִין לוֹמַר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וּפְסוּקֵי דְזִמְרָה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַבְּרוּר שֶׁל רוּחַ הָאָדָם מְרוּחַ הַבְּהֵמָה הוּא עַל-יַדֵּי נְגוּן וְשִׁיר, כַּמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְעֵיַן בְּהַתּוֹרָה עַל פְּסוּקֵי: "קָחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם" וְכוּ' (סימן ס"ג בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא); וְעַל-כֵּן עֵקֶר תְּקוּן בֶּן הַמֶּלֶךְ אַחַר שֶׁקָּבַל עָנְשׁוֹ עַל-יַדֵּי הַבְּהֵמוֹת. אַחַר כֵּן כְּשֶׁרָצָה לְתַקְּנוֹ אֲזַ זָכָה לְשִׁמְעַע קוֹל הַנְּגוּן הַנִּפְלָא. וְגַם נָתַן לוֹ הַכִּלִּי הַנִּפְלָא שְׁמַעוֹרְרַת נְגוּן מְכַל הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת כְּשֶׁמַּנִּיחִין אוֹתָהּ עֲלֵיהֶם, כִּי זֹאת הַכִּלִּי יֵשׁ לָהּ זֶה הַכֹּחַ שֶׁתַּכְּף כְּשֶׁמַּנִּיחִים אוֹתָהּ עַל אֵיזָה בְּהֵמָה, מִיָּד מִתְחִיל לְהַתְּבַרֵר וּלְהַתְּעוֹרֵר רוּחַ הָאָדָם הַנִּנְעָלָם וּמְעַרְבֵי בְּתוֹכָהּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה הַנְּגוּן הַנִּפְלָא הַזֶּה; כִּי עֵקֶר כָּל הַנְּגוּנִים הֵם עַל-יַדֵּי בְרוּר

תרצד לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים

רוח האדם מרוח הבהמה, שזהו בחינת שירות ונגוויי
הלויים בשעת הקרבנות פנ"ל. וזהו בחינת פסוקי
דזמרה אחר פרשת הקרבנות, כי עקר שלמות הברור
הוא על-ידי הנגון, בחינת פסוקי דזמרה פנ"ל:

כט) ואחר כך כשקבל זאת הפלי של נגון, שפנגד זה
אומרים פסוקי דזמרה, אחר כך נעשה מבין
דבר מתוך דבר, כמבאר בהמעשה הנ"ל, עין שם. זה
בחינת קריאת שמע שאומרים אחר כך, שאז מקבלין
התבוננות המחין פידוע בפונות, שעקר קבלת המחין
בשעת קריאת שמע, זה בחינת מה שזכה אחר כך
להיות מבין דבר מתוך דבר, הינו בחינת מחין
שמקבלין בשעת קריאת שמע פנ"ל. ואחר כך קבל בן
המלך האמת את המלוכה כמו שכתוב שם, זה בחינת
תפלת שמונה עשרה, שאז עקר בגין המלכות פידוע;
כי עקר בחינת מלכות זוכין על ידי תפלה, שהיא בחינת
מלכות פידוע, כי על-ידי תפלה מושלין בכל העולמות
ומנהיגין כל העולמות כרצונו, בבחינת "צדיק מושל
יראת אלקים", כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה
(מועד קטן טו:): 'הקדוש ברוך הוא גוזר גזרה והצדיק
מבטל'. והכל על-ידי תפלה, שעל-ידי-זה עקר המלוכה
והממשלה של הצדיק האמת שהוא בחינת בן המלך
האמת:

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תרצה

ל) וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכָּל הָאָבוֹת הָיוּ רוֹעֵי בְּהֵמוֹת, הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ הַחֲלוּף הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּעֲרֹכַת וְחֲלוּף רוּחַ הָאָדָם בְּרוּחַ הַבְּהֵמָה וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת דְּוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה רוֹעֵה בְּהֵמוֹת. וְכַתִּיב בֵּיהּ: (תהלים עח, עא) "מֵאַחַר עָלוֹת הַבֵּיאוֹ לְרַעוֹת בִּיעֲקֹב עֲמוֹ" וְכוּ'. כִּי דְוֹד הָיָה עוֹסֵק בְּזֶה בְּיוֹתֵר לְבָרֵךְ רוּחַ הָאָדָם מֵרוּחַ הַבְּהֵמָה, לְבָרֵךְ בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ מִבֶּן הַשִּׁפְחָה וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְעַל-כֵּן זָכָה דְּוֹד לְמַלוּכָה כַּנַּ"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה רוֹעֵה בְּהֵמוֹת בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה. וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְבָרֵךְ רוּחַ הָאָדָם מֵרוּחַ הַבְּהֵמָה, הוּא בְּחִינַת בְּרוּר בֶּן הַמֶּלֶךְ מִבֶּן הַשִּׁפְחָה כַּנַּ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זָכָה לְמַלוּכָה בְּחִינַת "מֵאַחַר עָלוֹת הַבֵּיאוֹ לְרַעוֹת בִּיעֲקֹב עֲמוֹ" וְכוּ' כַּנַּ"ל:

לא) וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁהָיָה רוֹעֵה בְּהֵמוֹת בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ נִשְׁמַת זְוִיגוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הושע יב, ג'): "וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה" וְכוּ'. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כט, יח): "וַאֲעַבְדֶּךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֻדָּה הַקְּטָנָה". כִּי עַקֵּר אַחֲזִית הָעֲבָדוֹת, שֶׁהוּא זֶה־מַת הַנְּחֵשׁ, נֶאֱחָז בְּהָאִשָּׁה בְּיוֹתֵר, כִּי נֶחֱשׂ הַטִּיל זֶה־מָה בְּחִוָּה דִּיקָא כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין בְּבִקְרָה: 'שְׁלֵא עֲשֵׂנִי עֶבֶד', 'שְׁלֵא עֲשֵׂנִי אִשָּׁה', כִּי זֶה־מַת הָעֲבָדוֹת סְמוּכָה לְהָאִשָּׁה בְּיוֹתֵר וְשֵׁם צְרִיכִין בְּרוּר יוֹתֵר. וְעַל-כֵּן נִגְזַר עַל הָאִשָּׁה (בְּרֵאשִׁית ג, טז): 'וְהוּא

ימשל בך', שהוא בחינת עבדות שצריכה לעשות לבעלה כל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ועל-כן יעקב מחמת שהיה צריך להעמיד שנים-עשר שבטי יה, מטה שלמה, על-כן הכרח להפיל עצמו לעבדות ולהיות רועה בהמות אצל לבן, כי 'אין הדין נמתק אלא בשורשו', על-כן אמר: "אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה". כי על-ידי העבדות שלו בקדשה גדולה יזכה לברר הטוב מהרע ולהכניע זהמת העבדות, ויברר רוח האדם מרוח הבהמה על-ידי שהיה רועה אצלו. וכל זה בשביל לברר מלבן הארמי נשמת זווגו שהוא נשמת רחל, כדי להעמיד שבטי יה.

ומחמת שידע שלבן הוא רמאי גדול והוא נאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל שמשם עקר הרמאות של כל הרמאים שחשודין להחליף, על-כן כפל יעקב תנאו ואמר: "אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה". כמו שפרש רש"י שם שדקדק עמו כל כך כדי שלא יחליף לו לאה ברחל. וכל זה חשש יעקב מחמת שידע שעדין לא נתקן חטא אדם הראשון שמשם אחיזת היכלי התמורות, שזה גורם שנשמת האבות והאמהות יהיו מערבין בין רשעים פאלה שהם לבן וכו' וכנ"ל. וידע שלבן הוא רמאי ביותר ונאחז ביותר בבחינת היכלי התמורות הנ"ל, על-כן הוא חשוד

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארחהיים תרצז

ביותר על החלופי, על-כן כפל תנאו עמו ביותר ואמר:
"אעבדך וכו' ברחל בתך הקטנה". כמו שפרש רש"י
שם, ואף-על-פי-כן לבסוף לא הועיל שהרי רמיהו, כי
כל כף התגבר הרמאות של לבן, שהוא בחינת היכלי
התמורות, עד שרמה את יעקב והחליף לו לאה ברחל,
שחלופי זה גרם המחלקת שבין השבטים וחלוקת
מלכות בית דוד ומכירת יוסף, כי אם היה נושא את
רחל תחלה היה יוסף יוצא תחלה והיה בכור ממש, לא
היו מקנאין בו אחיו כל כף, כי היו הכל רואין גדלתו
ואמתתו, רק מחמת החלופי הנ"ל טעו בו אחיו וסברו
שאינו איש אמת ונתקנאו בו על שאביו מחבבו ומקרבו
ביותר וגרם המחלקת כל כף עד שמכרוהו לעבד,
שעל-ידי-זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים וכו'.
ומזה נשתלשל אחר כף חלוקת מלכות בית דוד כידוע,
שעל-ידי-זה נחרב הבית המקדש וגלינו מארצנו וכו'
וכמובא בספרים מה שגרם לבן הארמי על-ידי החלופי
הנ"ל. והכלל, שכל הצרות של ישראל נמשכין מבחינת
החלופי של היכלי התמורות הנ"ל, שהוא בחינת החלופי
של בן המלך הנ"ל שהוא בחינת כל החלופים
והשנויים שיש בכל דור ודור עד שיבא משיח צדקנו
במהרה בימינו ויברר הכל, וכל אחד על מקומו יבא
בשלום, אמן:

(ב) נחזור לענין חנפה, כי כל זה הוא בחינת חנפה, כי מצות חנפה שהוא להמשיך אור האמת בעולם, הכל הוא בשביל להגדיל שמו וכבודו יתברך, כי כל הבריאה כלה מראש ועד סוף הכל היה בשביל שמו יתברך שהוא כבודו, כמו שכתוב (ישעיה מב, ח): "אני ה' הוא שמי וכבודי" וכו'. וכתוב: "וכרוף שם כבודו" וכו' וכן הרבה. ובשביל זה ברא כל העולם בשביל לגלות שמו וכבודו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פרק ו' יומא לח.): 'כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא ברא אלא לכבודו', שנאמר (ישעיה מג, ז): "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". והכבוד הוא השם כנ"ל. וכמבאר גם בפסוק זה בעצמו שהביאו רבותינו זכרונם לברכה: 'כל הנקרא בשמי ולכבודי' וכו'. כי השם יתברך ברא הכל בגין דישתמודעין ליה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (בא מב:), הינו לדעת ולהפיר את שמו יתברך, כי בו יתברך בעצמו, כביכול, לית מחשבה תפיסא ביה כלל. ואי אפשר לדעת ממנו יתברך כי אם על-ידי שמו יתברך, כביכול, שצמצם עצמו בכמה צמצומים וברא את כל הבריאה כלה מראש ועד סוף, וחסן אותנו דעה והשכל עד שיש לנו כח לידע ולהאמין בשמו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע שיש רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין, יחיד, קדמון, מנהיג ומושל, הוא היוצר, הוא

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תרצט

הבורא וכו'. שכל זה הוא בחינת שמו יתברך שיודעין אותו על שמו לבד. ובאמת ה' אחד ושמו אחד, כי שמו הוא אחדותו יתברך, כמו שכתוב: "אני ה' הוא שמי" וכו'.

כי גם באדם התחתון ובכל דבר שבעולם, שם כל דבר אינו דבר נפרד מהדבר, רק השם הוא קשור עם כל דבר באחדות גמור כל ימי היותו, מפל שכן למעלה למעלה שמו הגדול יתברך הוא אחדותו יתברך בחינת ה' אחד ושמו אחד, בחינת "אני ה' הוא שמי" וכו', בחינת 'פי כשמה בן תהלתך'. רק החלוק הוא אצל המקבלים, כמו למשל בגשמיות כשאנו קוראין איזה דבר או איזה אדם בשמו, אף-על-פי שלא ראינו אותו, כגון כשנספרים מאיזה מלך וקיסר וכיוצא שאין אנו רואין אותו רק ששומעין את שמו, זה השם של המלך הוא המלך בעצמו, רק שאף-על-פי-כן אין אנו רואין את המלך בעצמו רק כשנספרין שמו אנו יודעין שיש אדם כזה, שהוא יש לו ממשלה זאת או חכמה זאת וכיוצא, ויש חלוק אצלינו בין אם הינו רואין את המלך בעצמו בין כשאנו יודעין אותו על שמו, אבל אף-על-פי-כן כשנזכירין את שם המלך, בזה השם כלול כל ענין המלך, כי השם כולל כל ענין הדבר כפי מה שהוא. נמצא, שמצד הדבר שיש לו זה השם המה

בתכלית האחדות, כי אין השם דבר נפרד מהדבר פנ"ל, רק מצד המקבל שמקבל בדעתו ידיעת זה הדבר, יש אצלו חלוק בין ראית הדבר בעצמו ובין כשיודע אותו על שמו, אף-על-פי שבאמת במקומו ועצמו של אותו הדבר הכל אחד, כי השם הוא הצורה של הדבר, רק שאצל הנבראים אין האחדות בעצם, כי הם מרובים, ועל-כן יכולין להשתנות משם לשם כפי ענינם, למשל חתיכת כסף כשעושין ממנו קערה נקרא "קערת כסף". ואז בזמנו שם הקערה עם הקערה בעצמה הם באחדות גמור מצד הרבבותם, אבל כשמשנין ועושין מהקערה כפות כסף נשתנה שמם. וכן בכל הדברים שבעולם בכל הדומם צומח חי מדבר, ששמם הוא אחדותם, אבל אין האחדות בעצם רק מצד הרבבותם. ועל-כן יש בהם שנויים רבים בחינת שנוי השם, אבל להבדיל באלף אלפי אלפים ורבי רבבות הבדלות למעלה למעלה אצלו יתברך כתיב (תהלים קלה, יג): "ה' שמה לעולם". כי שמו הוא אחדותו בעצם לעולם ועד יתברך שמו לעולם, רק אצלנו בזה הגוף העכור יש חלוק בדעתנו, שאין אנו יכולין לתפס בדעתנו רק שמו יתברך לבד, שיודעין ומאמינין שיש אדון מנהיג ומושל יתברך, אבל עצמות אלקותו יתברך לית מחשבה תפיסא ביה כלל פנ"ל, אבל באמת הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד פנ"ל:

לקויטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תשא

לג) **והפלל**, שעקר הבריאה הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם. וכל העבודות שבעולם שאנו עובדין אותו יתברך, הכל הוא בשביל לגלות שמו יתברך בעולם, בבחינת (מלאכי א, יא) "בכל מקום מקטר ומגש לשמי". 'לשמי' דיקא, דהינו לגלות שמו יתברך בעולם. וכל התפלות וכל הברכות וההודאות כלם הם לברך ולקדש ולפרסם שם כבודו בעולם, בבחינת "יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם". וכתוב: "וברוך שם כבודו לעולם ויברכו שם כבודך, הודו לו ברכו שמו, להודות לשם קדשך" וכו'. וכיוצא בזה הרבה שמבאר בכל הפסוקים, שעקר העבודה והברכה וההודאה הוא לגדל ולפרסם שמו יתברך בעולם:

לד) **ובאמת בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי**. ואיני זוכה להבין מה שראיתי כתוב בכמה ספרי קבלה לשונות שאינם מתקנים לפני מה שמחלקים ואומרים בענין שמותיו הקדושים יתברך. ובפרט לשון הסדור של מוהרי"ק ז"ל הנקרא 'קול יעקב' שכתב בהקדמתו וזה לשונו: לכה אין לנו אצל בעל הרצון ישתבח שמו בפי כל ברואי, אלא בכל הברכות וההודאות בכל הענינים והפונות מקטר ומגש לשמו. 'לשמו' דיקא וכו', עין שם. הרי רצה לתקן ולהורות לנו דרך הפונה שנכון בתפלתנו ועבודתנו. ובאמת כפי

פִּשְׁטוֹת הַלְשׁוֹן קִלְקַל הַרְבֵּה וְגַרַם מְכַשׁוֹל לַמְעֵינִים
הַנוֹגֵעַ בִּיסוּד הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה שֶׁהוּא עֶקֶר הַכֹּל.

פי חלילה לומר בן לעשות שום חלוק חס ושלום, בינו
ובין שמו יתברך. ואדרבא, בכל עבודתנו ותפלתנו
ובכל הברכות והודאות וכו' אנו צריכין לכוון שפאנו
עובדין ומתפללין אליו יתברך לבד לבעל הרצון לבד
אליו דיקא, ולא למדותיו שהם שמותיו יתברך. וכמו
שפאמרו רבותינו זכרונם לברכה בספרי: "מי פה" אלקינו
בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז) 'אליו ולא למדותיו'; פי
שמו הוא אחדותו ועצמותו יתברך, כביכול, ואין
פונתנו בכל העבודות וההודאות וכו' פי אם אליו
יתברך לבד, למי שנעלה על הכל, אשר צמצם את
עצמו וקרא את עצמו בשמות האלו ונתן לנו רשות
לקרותו בהם. אף-על-פי שהוא מרום ונשא מהם,
אבל סוף כל סוף כפאנו קוראין אותו בשמותיו יתברך,
פונתנו אליו לבדו יתברך, בבחינת "ויברכו שם כבודך
ומרום על כל ברכה ותהלה" (נחמיה ט, ה), הינו כפאנו
מברכין שם כבודו, פונתנו למי שהוא מרום על כל
ברכה ותהלה, פי בודאי השם יתברך בעצמו, כביכול,
מרום ונשא מכל השמות והפנויים ומכל הברכות
וההודאות ומכל העבודות שבעולם, רק שבאמת זה אי
אפשר להשיג. רק שנתן לנו רשות לקרותו בשמותיו

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תשג

יתברך שְׁמֵסֵר לָנוּ עַל-יְדֵי מִשֶּׁה רַבְּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם,
שְׁכַשְׁאָנוּ קוֹרִין אוֹתוֹ בְּאֵלוֹ הַשְּׁמוֹת אָנוּ מְגִיעִין עָדֵינוּ
יתברך בְּעֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ מִמַּשׁ כְּשִׁקּוֹרִין אֵיזָה אָדָם
בְּשֵׁמוֹ וּמְדַבְּרִין מִמֶּנּוּ, שְׂאִין אָנוּ מְדַבְּרִין מֵהַשֵּׁם בְּעֲצָמוֹ
שֶׁל הָאָדָם, רַק כּוֹנְנֵתָנוּ בְּדַבּוּרָנוּ לְזֶה הָאָדָם שְׂאָנוּ
מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא נִקְרָא בְּזֶה הַשֵּׁם, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְדַבֵּר מֵהָאָדָם וּמִשׁוֹם דְּבָר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַשֵּׁם שִׁקּוֹרִין
אוֹתוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ יוֹדְעִין מִמֵּי אָנוּ מְדַבְּרִים אִם
מֵרְאוּבֵן אִם מִשְׁמַעוֹן אִם מֵאָדָם אִם מִבְּהֵמָה וְחִיָּה וְכוּ'
וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה.

כִּי בְּאֵמֶת הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַע עוֹלָם הֵם מִפְּלֵאֵי
פְּלֵאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים מו, ט): "לְכוּ חֲזוּ
מִפְּעֻלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (פְּרוֹכוֹת ז'): 'אֵל תִּקְרֵי שְׁמוֹת אֵלָא שְׁמוֹת'.
כִּי הַשֵּׁם שֶׁל כָּל דְּבָר הוּא פְּלֵא גְדוֹל הַפְּלֵא וְפְּלֵא. לְמִי
שִׁישׁ לוֹ מִחַ בְּקִדְקֵדוֹ לְהַבִּין פְּלֵאוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, כִּי
רַק עַל יְדֵי הַשְּׁמוֹת דִּיִּקְאָ שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים אָנוּ יְכוּלִים
לְדַבֵּר מִכָּל הַדְּבָרִים וְלִסְפֹּר אֶחָד לְחֻבְרוֹ רְצוֹנוֹ וְחִפְצוֹ,
וְלַעֲשׂוֹת מִשָּׂא וּמִתָּן לְקִנּוֹת וְלִמְכּוֹר וְכָל צְרִכֵי הָעוֹלָם. כִּי
אִם לֹא הָיָה שֵׁם לְכָל דְּבָר הָיָה הַכֹּל כְּאֵלִמִּים וּכְחֻרְשִׁים,
וְלֹא הָיָה שׁוֹם מִשָּׂא וּמִתָּן וְלֹא שׁוֹם עֶסֶק נִגְמָר בֵּין שְׁנֵי
בְּנֵי אָדָם, כִּי כָּל הָעֶסְקִים הַנִּגְמָרִים עַל-יְדֵי הַדְּבָר

תשד לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים

שְׁמַדְבַּר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ בְּמִשְׁאָ וּמִתָּן וְחֻכְמוֹת וְכִיּוֹצֵא,
הַכֹּל עַל-יְדֵי הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, כִּי כָּל הַדְּבוּר כָּלוּ
הוּא מִהַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, כִּי כָּל דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם
וְכָל עֲנִיָּן שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ לוֹ שֵׁם בְּבַחֲיַנֵּת 'שֵׁם דְּבָר',
וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַדְּבוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְמָרִין כָּל
הַפְּעֻלוֹת וְכָל הַעֲסָקִים שֶׁבְּעוֹלָם כַּנִּל, כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת
שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים הֵם עַל-יְדֵי הַשֵּׁם כַּנִּל, אֲבָל עֵקֶר הַשֵּׁם
כְּשֶׁאֲנוּ קוֹרְאִין אֵיזָה דְּבָר בְּשֵׁם אָנוּ מְכַוְּנִין לְעֵצָם הַדְּבָר
בְּעֵצְמוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ כִּי אִם עַל-יְדֵי הַשֵּׁם
כַּנִּל. כְּמוֹ כֵּן לְהַבְדִּיל, כְּשֶׁאֲנוּ קוֹרְיִין אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ
בְּשֵׁמוֹ, אָנוּ מְכַוְּנִין לְבוֹרָא הַכֹּל לְבַדּוֹ בְּעֵצְמוֹ יִתְבָּרֵךְ לוֹ
זוּלָתוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רֵאשׁוֹן וְאִין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ. יַחֲדַי
קוֹדְמוֹן בְּלֵי רֵאשִׁית בְּלֵי תְּכֵלִית וְכוּ' וְלוֹ לְבַד. 'לוֹ' דִּיִּקְא
אָנוּ עוֹבְדִים וּמִתְפַּלְלִין. וְאִף-עַל-פִּי שֶׁהוּא אֵינוֹ צָרִיךְ
לְעַבּוֹדָתֵנוּ וְהוּא מְרוֹמֵם מִכָּל הַשְּׁמוֹת וּמִכָּל הַבְּרָכוֹת
וְהַהוֹדָאוֹת זֶה הַדְּבָר בְּאֵמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין
בְּשִׁכְלֵנוּ, רַק שְׂאֲנוּ צָרִיכִין לְהֶאֱמִין בֵּה' וּבְמִשְׁהַ עֲבָדוֹ,
אֲשֶׁר 'בְּמָקוֹם גְּדֻלָּתוֹ שֵׁם אָנוּ מוֹצְאִין עֲנוּתָנוֹתוֹ' (מַגְלָה
ל.א.), אֲשֶׁר מֵרַב אֶהְבְּתוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּרָא אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת וְצוּנּוֹ לְעַבְדּוֹ בְּאֵלוֹ הַמְּצוּוֹת לְשִׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ
בְּשֵׁמוֹ כְּדֵי שְׁנֹזֶפֶה לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל עַל כָּל פָּנִים
כָּל כּוֹנְתָנוּ בְּתַפְלָתֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֵלָיו לְבַד, וְלֹא
לְשִׁמוֹתָיו וּמַדּוּתָיו, רַק שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ נִקְרָא בְּאֵלוֹ

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארחהיים תשה

השמות והם אחדותו יתברך, כי ה' אחד ושמו אחד. ומי שמפריד במחשבתו שמו מעצמותו יתברך, הוא "נרגן מפריד אלוף" (משלי טז, כח) וכופר בעקר. ועל-כן משה רבנו, עליו השלום, מסר לנו האמונה הקדושה בפשיטות, כמו שכתוב: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד", כי ה' אחד ושמו אחד כנ"ל:

וכל זה מבאר ומפרש בדברי אליהו ז"ל למי שיש לו עינים אמתיים, כמו שכתוב שם: 'ואנת לית לך שם ידיע דאנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימו דכלהו. וכד אנת תסתלק מנהון אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא' וכו', הינו כנ"ל שבודאי מי שמסלק במחשבתו חס ושלום, עצמותו יתברך, מהשמות הקדושים שמזכיר, הוא "נרגן מפריד אלוף", שמפריד אלופו של עולם משמותיו יתברך והוא פורש מן החיים, כי כשאין מכון בקריאת שמותיו יתברך אליו בעצמו, הוא בחינת 'וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא', כי עקר מלוי השמות ושלמותן וחיותם הוא הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו בעל הרצון העליון, כמו שכתוב שם: 'דאנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימא דכלהו'. ואף-על-פי-כן הוא יתברך בעצמו אין לו שם ידוע, כי הוא יתברך מצד עצמו הוא מרום על כל ברכה

תשו לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים

ותהלה ואין לו שם כלל, כי אחר שמזכירין אותו בכל השמות והשבחים האמתיים שקבלנו מאבותינו הקדושים אף-על-פי-כן עדין מהותו ועצמותו נעלם מאתנו בתכלית ההעלם, כי השם יתברך נעלם מצד עצמו ונגלה מצד פעלותיו ומצד עצמו נאמר "ואנת לית לך שם ידיע" וכו', כי לית מחשבה תפיסה בך כלל", אבל מצד פעלותיו הוא נקרא בכל השמות והשבחים והתהלות, כי כל השמות מורים על פעלותיו שהוא מהוה כל העולמות ושליט ומושל בכל וכו', אבל באמת הכל אחד, כי כל פעלותיו נמשכין ממנו בעצמו יתברך, כי הוא פועל ועשה הכל מראש ועד סוף ומחיה ומקים הכל ברצונו.

ועל-כן בכל השמות אנו קוראין אותו בעצמו, כי הוא בעצמו פועל ועשה הכל, רק שעצמות הפועל יתברך אי אפשר לכנות ולקרות בשום שם וכנוי, אבל הוא בעצמו יתברך, שהוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם, ולית שום מחשבה תפיסא בעצמותו כלל, הוא בעצמו פועל ועשה הכל, ומחמת זה כשאנו מזכירין שמותיו יתברך, שהם על שם פעלותיו, אנו קוראין אותו בעצמו על ידם, כי הוא בעצמו פועל ועשה הכל כנ"ל, כי הוא ממלא כל שמהן וכו' כנ"ל. ואפלו בהאדם הגשמי רואין זאת, כי כל פעלות הגוף הם

על-ידי הנפש, כי הנפש מראה פעלותיה בגוף, ואף-
 על-פי-כן מהות הנפש אי אפשר להשיג ולהבין,
 ואף-על-פי-כן אנו יודעין שכל הפעלות הם מהנפש.
 וכשאנו מדברים מהנפש אנו מכונין על הנפש בעצמה
 אף-על-פי שאין אנו מבינים מהותה ועצמותה, מכל
 שכן להבדיל אלפי-אלפים קל-וחמר, הבורא יתברך
 בעצמו, שבודאי הוא בעצמו מרום ונשגב מאד על
 כל הרוחניות ולית מחשבה תפיסא בעצמותו כלל, כמו
 שכתב שם אליהו: 'ולית דידע בך כלל'. בחינת 'מה
 חמית מה פשפש' מה ידעת', כי מצד עצמותו הוא
 מרום על כל השמות, אבל אף-על-פי-כן בכל השמות
 והברכות והשבחים אנו מכונין אליו יתברך בעצמו, כי
 זה הנעלם בעצמו הוא פועל הכל ברצונו כנ"ל. על כל
 פנים מבאר בדברי אליהו שבכל השמות צריכין לכון
 אליו יתברך בעצמו, כמו שכתוב: 'וכד אנת תסתלק
 מנהון אשתארו כלהו שמען כגופא בלא נשמתא'
 וכנ"ל. וכמו שאמרו רבותנו זכרונם לברכה: "מי פה'
 אלקינו בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז), אליו ולא
 למדותיו, כמבאר כל זה לעיל. וזה בחינת (ישעיה כו, יג)
 "לבד בך גזכיר שמך"; והבן היטב:

לה) ובאמת ידעתי כי גם הרב הנ"ל. וכל שאר הספרים
 שכתוב בהם לשונות כאלה, וכונתם כמו

שפכתבתי, רק במחילה מכבודם, לפי ענינות דעתי, קלקלו הלשון שיוכל לגרם חס ושלום, מכשול לקורא בספריהם. והיה טוב להם השתיקה מלכתב לשונות פאולה, אך מאחר שפבר כתבו פנ"ל הכרחתי להאריך קצת לברר האמת. ועל-כן באמת סוף כל סוף צריכין רק לחזור להאמונה הפשוטה של כלל ישראל בלי שום חקירות אפלו של דרכי הקבלה, פי דרכי הקבלה צריכין לקבל רק בדרך אמונה, להאמין שהעולמות נשתלשלו בדרך זה. והשמות השכימים לכל ספירה ולכל מדה ולכל פרצוף וכו'. ושאר כל דרכי חכמת האמת וכו', כפי אשר מסרו לנו רבי שמעון בר יוחאי ז"ל והאריז"ל. והעקר להאמין שאין אנו מבינים דבריהם כלל, פי בודאי למעלה אין שום גשמיות וכו' פאשר האריכו בזה כל הספרים, אבל מי שרוצה לכנס באיזה חקירה על פי קבלה ולישב איזה קשיא של המחברים על פי קבלה הוא מקלקל מאד. פי באמת הקשיות פאלו אי אפשר לישבם כלל רק לסמוך על אמונה לבד, פי העקר הוא רק האמונה הפשוטה פנ"ל, להאמין בה' ובמשה עבדו בפשיטות, שהשם אחד ברא הכל יש מאין המחלט ונתן לנו את תורתו ומצוותיו הקדושים למען נזכה ונחיה וכו'. ואף-על-פי שיש בכל זה כמה חקירות וקשיות איך שיה עבודה אליו יתברך וכו', על כל אלו הקשיות אין שום תרוץ בעולם, רק עקר התרוץ

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים תשט

הוא שבאמת אין אנו יכולים להבין זאת, רק שאנו צריכין לסמוך על האמונה לבד, כמבאר בדברי רבנו ז"ל פעמים אין מספר, שאסור לחקור בהשכל כלל, רק לסמוך על אמונת אבותינו לבד:

לו) ובאמת כל אלו המכשולות הנמצאים להמעינים בכמה ספרים הוא מחמת שנמצאים כמה ספרים שרוצים לישוב כמה קשיות עמקות בדרכי הנהגותיו יתברך. ובאמת התרוצים אינם כלום למבין מעט, על-כן יכולים להכשיל על-ידי התרוצים יותר, אבל באמת על כל הקשיות כאלו שבדרכי הנהגותיו יתברך וכו' אין שום תרוץ בזה העולם, רק לעתיד יתגלה כל התרוצים, אבל בזה העולם אסור לחקור כלל, רק לסמוך על אמונה לבד, וכמו שהאריך רבנו ז"ל בזה הרבה בכמה מקומות.

ועל-כן רבנו ז"ל בגדל עמקות חכמתו העולה על הכל אינו מישב שום קשיא, רק בגדל חכמתו גלה לנו תורות נפלאות עמקות ורחבות, גלה לנו בהם, והסביר לנו על ידם, שקשיות כאלו אי אפשר לישוב בשום אופן, רק לסמוך על אמונה, והכניס בנו דעת להבין, שאי אפשר לישוב אלו הקשיות, כי הוא בגדל עצם השגתו, גלה לנו מאין ומהיכן נמשכין אלו הקשיות, שנמשכין ממקום גבה כזה, שאי אפשר

לִישָׁבֵן בְּזֶה הָעוֹלָם בְּזֶה הַגּוֹף בְּשׁוּם אֶפֶן, כְּמוֹ בְּהַתּוֹרָה
עַל פְּרָקָא רְבִיעָא דְסַפְרָא דְצְנִיעוּתָא (בְּסִימָן כא) עַל
מֵאֲמַר רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת יז): 'לְעֵתִיד לְבֹא
צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשֵׁיהֶם'. שְׁגָלָה וּבְאֵר
לָנוּ שֵׁם דְּרַף נִפְלָא, וְהַסְבִּיר לָנוּ שֵׁם שְׁקִישׁוּת כְּאֵלוּ
שְׁנֹבֹכִין בָּהֶם, נִמְשָׁכִין מִשְׁכְּלִיִּים הַמְקִיפִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְהַשִּׁיגֵם בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם אֶפֶן. וְאֵמַר שֵׁם תּוֹרָה
נִפְלָאָה עַל זֶה בְּהַתְגַּלוּת נִפְלָא. וְכֵן בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֵל
פְּרַעֲה" (סִימָן סד), שְׁגָלָה שֵׁם שְׁקִישׁוּת כְּאֵלוּ נִמְשָׁכִין
מִסּוּד הַצְּמֻצוּם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי וְכוּ' שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
זֹאת כִּי אִם לְעֵתִיד לְבֹא. וְכֵן בְּהַתּוֹרָה "כִּי מֵרַחֲמֵם
יְנַהֲגֵם" (בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן ז'), בְּאֵר שֵׁם שְׂיֵשׁ קִישׁוּת שֶׁהֵם
נִמְשָׁכִין מִמְקִיפִים שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִהַזְּמַן שְׂאִין הַזְּמַן
מִסְפִּיק לְבְּאֵר הַקִּישׁוּת וְהַתְרוּצִים שְׂיֵשׁ שֵׁם וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם
בְּכָל אֵלוּ הַמְקוֹמוֹת וּבְשָׂר מְקוֹמוֹת כְּאֵלֶּה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל.

וְאִם בְּעַל שְׁכָל אֵמַת אַתָּה, תִּרְאֶה וְתַבִּין וְתִשְׁפִּיל מִן
מוֹצָא דְבֵר, מַה מְאֹד עֲמָקוּ מַחְשְׁבוֹתָיו וְהַשְּׁגוּתָיו
הָאֵמֶתִיּוֹת שֶׁהוּא הַשִּׁיג הָאֵמֶת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִישָׁב אֵלוּ
הַקִּישׁוּת כָּלֵל, רַק בְּחֻכְמָתוֹ הָעֲמֻקָּה וְהַשְּׁגָתוֹ הָעֲצוּמָה
גָּלָה לָנוּ בְּדֶרֶךְ שְׁכָל נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָנוּ
לִישָׁב כָּלֵל, לְבַל נִהְרַס לְעֵלוֹת אֵל ה' לְרִצּוֹת לְחַקֵּר בְּזֶה

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארז-חיים תשיא

חס ושלום, כי אי אפשר לישבם כלל, רק לסמוך על אמונה לבד שהוא יסוד הכל; אבל כל מי שרוצה לישב איזה קשיא מאלו הקשיות של המחקרים אפלו כשרוצה לישבם על פי דרכי הקבלה, אינו עולה בידו שום תרוץ כלל. ואזי יכול לגרם מכשולן יותר חס ושלום, להמעין שירצה שיתישב אצלו הדבר. ובאמת עדין אינו מישב כלל ובקל יכולין לסתור התרוץ והדרא קשיא לדוכתה ביתר עז, על-כן אין צריכין להתחיל לישב קשיות כאלו, כי גבהו מדעתנו כנ"ל. וכמו שפכתוב (ישעיה נה, ח): "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי, כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם" (ועין עוד במקום אחר

מזה):

לז) נחזור לעניננו, שעקר הוא השם. ועקר הבריאה היתה למען שמו יתברך כנ"ל. כדי לגלות שמו יתברך בעולם כנ"ל. ועקר התגלות שמו הוא על-ידי התורה שנתן לנו משה רבנו, כי 'אורייתא שמא דקדשא בריך הוא ואין אנו יכולין לידע משמו יתברך, כי אם על-ידי התורה והמצוות כשאנו מקימין אותם בפשיטות כאשר צונו על-ידי משה עבדו, כי על-ידי יציאת מצרים מתן תורה אז נתגלה אלקותו יתברך בעולם ונתפרסם שמו לכל באי עולם, כמו שפכתוב

תשיב לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארצה-חיים

(נחמיה ט, י): "וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה", וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (שמות ט, טז): "וַיִּלְמַעַן סֵפֶר שְׁמֵי בְּכָל הָאָרֶץ". וּמְלָכוֹת יוֹן הַרְשָׁעָה עֲמָדָה עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרָתוֹ וּלְהַעֲבִירָם עַל חֻקֵי רְצוֹנָו לְהַעֲלִים שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ חֵס וְשָׁלוֹם, מִן הָעוֹלָם, כִּי הֵם רְצוּ לְהִתְגַּבֵּר רַק עַל הַשֵּׁם לְבַד דִּיקָא, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַשֵּׁם כַּנִּ"ל, כִּי אָמְרוּ (ירושלמי חגיגה ב, ב): "כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל". כִּי רְצוּ לְהִתְגַּבֵּר דִּיקָא לְהַעֲבִיר מֵהֶם שֵׁם ה' חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן הָיָה הַנֵּס עַל-יְדֵי שְׁמֵן שֶׁל הַמְּנוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת שֵׁם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (קהלת ז, א): "טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב", וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (שיר השירים א, ג): "לְרִיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים שְׁמֵן תּוֹרַת שְׁמֶךָ". כִּי הַשֵּׁם הוּא הַכְּבוֹד כַּנִּ"ל. וְהַכְּבוֹד הוּא עֶקֶר אֹר הַמְּאִיר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵירָה מִכְּבוֹדוֹ".

וְזֶהוּ בְּחִינַת אֹר הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַשֵּׁם וְהַכְּבוֹד שֶׁמִּמְשִׁיכִין וּמַגְלִין עַל-יְדֵי פְּרָסוֹם הַנֵּס, שְׂאֵז נִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ וְכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְלָךְ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ". כִּי עֶקֶר אֹר הַנֵּר שֶׁל מְצוּהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה, הוּא אֹר הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, כִּי 'אוֹרֵיתָא שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא' כַּנִּ"ל בְּבְחִינַת "כִּי נֵר מְצוּהָ וְתוֹרָה אֹר", כִּי עֶקֶר

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תשיג

האור הוא השם שהוא הכבוד שלו יתברך שמאיר בכל העולמות וכנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת כב:) על גרות המנוחה, שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל וכו', כי אור הנר של מצוה הוא בחינת אור התגלות שמו וכבודו יתברך, שהוא בחינת השראת השכינה. ועל-כן היה הנס של חנכה בגרות המנוחה דיקא. הכל בשביל הגדלת שמו יתברך כנ"ל, כי היונים רצו להשפיע שמו יתברך חס ושלום, על-ידי שגזרו לבטל את התורה שהיא שמו יתברך כנ"ל, על-כן היה הנס על-ידי גרות המנוחה דיקא, שהם בחינת הגדלת שמו וכבודו יתברך כנ"ל:

לח) וכן מבאר בסוף המעשה הנ"ל, שהשם הוא בחינת אור הנר, כמבאר שם בסוף, שהלכנה אוחזת בידה נר והיא אומרת להחמה: מפני מה כשאתה בא אין לי שם? כי שרגא בטיהרא מאי מהני, עין שם. נמצא, שהנר הוא בחינת שם:

לט) כי כל בחינת החלופ הנ"ל של בן המלך שניחלף בעבד, שהוא בחינת שקר כנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות, שמשם נמשכין כל החלופין והשקרים שבעולם, שמחליפין האמת בשקר ואומרים לצדיק רשע ולרשע צדיק וכו', כל בחינת השקר והחלופ הזה הוא רק בבחינת השם שמשקרין ומחליפין את השם

תּשיר לְקוּטֵי הַלְכוֹת בְּרַפֵּת הַשַּׁחַר ג' אֲרַח־חַיִּים

מִזֶּה לָזֶה. כְּמוֹ בְּהַמְעָשָׂה בְּעֲצָמָה הַנִּ"ל שֶׁהַחֲלִיפָה
הַמִּילָדוֹת אֶת הַיּוֹלְדוֹת וְהַנִּיחָה אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ אֶצֶל
הַשִּׁפְחָה וּבֶן הַשִּׁפְחָה אֶצֶל הַמֶּלֶכָה. וְעַל-יַד־זֶה טָעוּ
הָעוֹלָם וְסָבְרוּ שֶׁבֶן הַשִּׁפְחָה הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ וּבֶן הַמֶּלֶךְ
הָאֵמֶת הוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה. הִנֵּה עָקַר הַחֲלוּף הָיָה רַק
בְּהֵשֵׁם, כִּי בּוֹדָאֵי גוּף הַיּוֹלְדוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַחֲלוֹף, כִּי
בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאֵמֶת וְכֵן
לְהִפָּךְ בֶּן הַשִּׁפְחָה בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא הוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה,
רַק עָקַר הַשִּׁקָּר וְהַחֲלוּף הוּא בְּהֵשֵׁם, שֶׁעַל-יַד־יְדֵי הַחֲלוּף
גָּרְמָה שִׁקְרָאוּ לְבֶן הַשִּׁפְחָה שֵׁם שֶׁל שִׁקָּר, כִּי קָרְאוּ אוֹתוֹ
בְּשֵׁם בֶּן מֶלֶךְ, וְכֵן לְהִפָּךְ אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ קָרְאוּ שֵׁם בֶּן
הַשִּׁפְחָה.

וְכֵן בְּכָל הַחֲלוּפִים וְהַשִּׁקָּרִים שֶׁבְּעוֹלָם, מֶה שֵׁי"ש אֶחָד
שֶׁמִּפְרָסֵם בְּשֵׁם צְדִיק בְּשִׁקָּר, אוֹ לְהִפָּךְ שֶׁחוֹלְקִין עַל
אִיזָה צְדִיק אֵמֶת וְאוֹמְרִים עָלָיו שִׁקָּרִים כְּאִלוֹ הָיָה רָשָׁע,
אוֹ שֶׁשְׁנִיָּהֶם צְדִיקִים, אֲבָל אֶחָד גָּדוֹל מִחֲבָרוֹ אֲלֵפִים
וְרַבּוֹת מִדְּרָגוֹת בְּלִי שְׁעוֹר. וְאֶצֶל הָעוֹלָם הוּא בְּהִפָּךְ,
שֶׁהַקָּטָן בְּמַעֲלָה הוּא גָּדוֹל וּמִפְרָסֵם אֶצְלָם מְאֹד, וְהַגָּדוֹל
בְּמַעֲלָה קָטָן אֶצְלָם; וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה שְׂאָר הַשְּׁנוּיִים
וְהַחֲלוּפִים שֵׁי"ש בְּעוֹלָם. בְּכָל־לִיּוֹת הָעוֹלָם וּבְפִרְטִיּוֹת
בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל עִיר וְעִיר, כָּל אִלוֹ הַחֲלוּפִים
וְהַשְּׁנוּיִים הֵם רַק בְּבַחֲיַנֵּת הַשֵּׁם, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּכָל

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תשטו

מקום שהוא הוא צדיק אמת, ואותו בעצמו בודאי אינם יכולים להחליף חס ושלום, רק עקר החלוף הוא בשם, שקורין לו שם של שקר, שאומרים עליו שקרים שאינו צדיק וכיוצא בזה. וכן כשרשע או קטן במעלה מפרסם בשם צדיק גדול מאד. באמת אף-על-פי-כן זה המפרסם בכל מקום שהוא, הוא כמו שהוא, רק עקר השקר והחלוף הוא בשם, שקורין לו שם של צדיק גדול בשקר.

וכל זה מבאר ומוכן היטב בהתורה על בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי תנינא בסימן סז), מבאר שם שיש מאורי אור ומאורי אש, עין שם היטב. מבאר שם ששם הצדיקים אמתיים הם בחינת שם ה', כי שמו משתף בשמו. וכל מה שהצדיק האמת מפרסם יותר שיש לו שם גדול בעולם יותר נגדל ביותר שם ה' וכו'. ולהפך חס ושלום, כשנעלם שם הצדיק האמת, ונתגדל ונתפרסם בעולם שם מפרסמים של שקר, אזי נתעלם חס ושלום, שם ה' ומתגבר שם הטמאה חס ושלום, שהוא בחינת מאורי אש חס ושלום; כי שם הצדיק, שהוא בחינת שם ה', הוא בבחינת מאורי אור, ולהפך שם של שקר שם הטמאה הוא בבחינת מאורי אש וכו', עין שם. ומוכן שם, שעקר החלוף והטעות והשקר שבעולם הוא בבחינת השם דיקא פנ"ל.

תשטז לקוטי הלכות ברכת השחר ג' אר-ח-חיים

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ
אוֹר הָאֵמֶת בְּעוֹלָם כַּנ"ל, שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת שֵׁם
ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ בְּכָל־לִיּוֹת,
בְּחִינַת שֵׁם הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים, שְׁזֵה עֵקֶר הָאֵמֶת בְּחִינַת
(תהלים קיז, ב) "וְאֵמֶת ה' לְעוֹלָם", וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְאוֹרֵיתָא וְיִשְׂרָאֵל כְּלָא חֵד', כִּי שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ
כַּנ"ל, כִּי עֵקֶר הַתְּגָלוֹת הָאֵמֶת הוּא בְּבְחִינַת הַשֵּׁם שֶׁלֹּא
יִחְלִיף אֶת הַשֵּׁם כַּנ"ל. וְכֵן בְּעֵקֶר הָאֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
עֵקֶר הַפְּגָם שֶׁל עֲכוּ"ם, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּפִירוֹת, הוּא רַק
בְּבְחִינַת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד, כו): "אֲז
הוֹחַל לְקִרְוֹא בְּשֵׁם ה'". וּפִרְשׁ רַש"י שֶׁהִתְחִילוּ לְקִרְוֹת
אֶת שֵׁם הָעֲצָבִים בְּשֵׁם ה', לַעֲשׂוֹת אֱלִילִים וְלִקְרוֹתָם
בְּשֵׁם אֱלֹהִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת כג, יג) "וְשֵׁם אֱלֹהִים
אַחֲרַיִם לֹא תִזְכְּרוּ" וְכו'. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה כו, יג): "לְבַד
בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ", וּפִרְשׁ רַש"י שֶׁלֹּא נִזְכִּיר שְׁמֶךָ חֵס
וְשְׁלוֹם, עַל שְׁמוֹת הָאֱלִילִים חֵס וְשְׁלוֹם, רַק בְּךָ לְבַד
נִזְכִּיר שְׁמֶךָ.

וְזֶה בְּחִינַת חֲטָא דוֹר הַפְּלָגָה שֶׁאָמְרוּ "וַיַּעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם"
(בְּרֵאשִׁית יא, ד), שֶׁרָצוּ לְהַמְשִׁיךְ שֵׁם ה' עַל עֲנִינֵי
עֲבוּדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם. וְעַל-כֵּן כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין
מֵהֵיכָר הָרַע שֶׁשָּׂרְשׁוֹ מִבְּחִינַת אֵל אַחַר כְּפִירוֹת, עַל-כֵּן
כָּל הָעוֹנוֹת נִקְרְאִין פּוּגְם בְּשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארבע-חיים תשיז

שְׁפָתוֹב בְּזֵהר הַקְדוֹשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, דְּמִשְׁקַר בְּשֵׁמָא דְּמַלְכָּא. וְכִמוּ שְׁאָנוּ מִבְּקָשִׁין בְּתַפְלָה 'וּתְמִלָּא כָּל הַשְּׁמוֹת שְׁפַגְמָתִי בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹל'. וְעַל-יְדֵי גַר חֲנֻכָּה מִמְּשִׁיכִין אֹר הָאֱמֶת בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמִתַּת הַשֵּׁם דְּקִדְשָׁה, שְׁלֹא לְהַחְלִיף שֵׁם ה' חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהַחֲקִירוֹת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפִים שְׁמַחֲפִין עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵן. וְעַקֵּר הַכְּפִירוֹת שְׁלָהֶם הוּא בְּשֵׁם ה' דִּיקָא, דְּהֵינּוּ בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְעֵינֵין הַנְּהַגוּתִיו יִתְבָּרַךְ וְהַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִית עַל כָּל דְּבָר שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שֵׁם ה', שֶׁעַקֵּר הַנְּהַגוּת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְחִיוּתָם נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי שֵׁם ה' הַמְּחִיָּה אֶת כָּלֶם כַּנֵּ"ל. וְהֵם רוֹצִים לְשַׁקֵּר בְּשֵׁמָא דְּמַלְכָּא קִדְשָׁא וּבוֹדִים מְלָכִים עַל פִּי סְבָרָתָם כְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת בְּדַרְכֵי הַשְּׁגָחַתוֹ וְהַנְּהַגָּתוֹ וּמוֹפְתָיו הַנּוֹרָאִים וְכוּפְרִים בְּתוֹרָה וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שֵׁם ה' כַּנֵּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁהֵם חֲכָמַת יוֹן. שְׂאֵז הִיָּה עַקֵּר חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת אֲצֵלֶם, עַל-כֵּן עֲמָדוֹ עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחֵם תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּנֵּ"ל, כִּי הֵם רָצוּ לְהַתְּגַבֵּר דִּיקָא עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל דִּיקָא, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּשַׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ וְכַנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן עָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הֵנִס דִּיקָא עַל-יְדֵי גֵרוֹת הַמְּנוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְכְבוֹדוֹ

תשיח לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים

יתברך בחינת אור האמת כנ"ל.

וזהו בחינת הדלקת נר חנכה כנ"ל. שנתן לנו השם
יתברך מצוה הקדושה הזאת לחיותנו כהיום הזה
בעמק הגלות המר הזה שמתגבר השקר ביותר, פי אז
כשהיה הנס של חנכה כבר היה בחינת גלות, פי
ארז-על-פי שהיה בתחלת בית שני, ארז-על-פי-כן גאלה
שניה לא היתה גאלה שלמה, פי היו משעבדים תחת
מלכי פרס ויוון, וכמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה,
על-כן צפה השם יתברך שהעכו"ם מתגברים על
ישראל, וישראל יהיו בגלות זמן רב מאד, ומתגבר בן
העבד על בן המלוך חס ושלום, עד שגם בין ישראל
בעצמן מתגבר השקר על האמת, והאמת תהיה נעדרת
ואין יודעין היכן האמת, על-כן נתן לנו מצוה הקדושה
הזאת של חנכה שעל-ידי-זה יש לנו כח להמשיך אור
האמת בכל שנה ושנה, כדי להמשיך ולהגדיל שם
האמת בעולם לבטל זיהמת העבד שהוא השקר
ולהגדיל שם בחינת בן המלוך האמת, שהם שם ישראל
בכלל ושם הצדיקים האמתיים, שהם בחינת שם ה'
כנ"ל:

מ) וזה בחינת נר של שבת, פי שבת הוא מלוך בחינת
שבת מלכותא וששת ימי החל הם בחינת
עבודות, פי בהם עושין מלאכה ועבודות בחינת "ששת

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תשיט

ימים תעבד ועשית" וכו', ובשבת "יתפרדו כל פועלי און" ונתבטל בחינת העבדות, שהם בחינת עובדין דחל, בחינת ל"ט מלאכות שבהם נאחזו זהמת הנחש, שהוא בחינת עבדות כנ"ל, שכל זה הוא בחינת שקר כנ"ל. ועל-כן בשבת הוא בחינת אמת, כמו שאמרו רבותנו זכרונם לברכה: 'אפלו עם הארץ ירא לשקר בשבת'. כי 'שבת שמא דקדשא בריך הוא' (זהר ח"ב פת:), שהוא בחינת אמת, ועל-כן הצדיקים אמתיים נקראים שבת, כמו שקתוב ברבי שמעון בר יוחאי (זהר במדבר דף קמד): 'אנת הוא שבת דכלהו יומא'. וכמוכא זאת בהתורה "בראשית" הנ"ל.

ועל-כן בכניסת שבת מדליקין נר של שבת שהוא התחלת קבלת קדשת שבת, כי נר של מצוה הוא בחינת אור האמת, בחינת הגדלת אור השם דקדשה כנ"ל, כי עקר אחיזת השקר, שהוא בחינת העבד הנ"ל, שהוא בחינת שם של שקר הוא בבחינת מאורי אש כנ"ל, ובשבת נתבטלין הקלפות הנאחזין במאורי אש, ואז נמשך האש דקדשה, בבחינת (שיר השירים ח, ו) "רשפיה רשפי אש שלהבתיה". ומהאש דקדשה הזאת מדליקין נר של שבת. וכן נרות המנורה ונר חנכה וכל הנרות של מצוה. ועל-ידי-זה דיקא נכנעין ונתבטלין בחינת הקלפות שנאחזין במאורי אש,

תשכ לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים

כי אין הדין נמפק אלא בשרשו, כי "מהאש יצאו והאש תאכלם" (יחזקאל טו, ז).

וזהו בחינת גר של שבת כנ"ל, אבל בכל השנה אין זוכין להמשיך התגלות האמת בשלמות כי אם בשבת שמרמז על לעתיד לבא, שאז יתגלה האמת בשלמות, כמו שכתוב (משלי יב, יט): "שפת אמת תכוון לעד", 'כוננת' לא כתיב וכו' (זהר תשא דף קפח). אבל על-ידי תקף הנס של חנכה אנו זוכין להמשיך הארת האמת הגדלת שם ה' שם דקדושה אפלו בימי החל, ומכניעין ומבטלין זהמת העבד במקומו בעצמו שהוא בששת ימי החל. שאז יש אחיזה לעובדין דחל, שהוא בחינת עבד. ואף-על-פי-כן אנו ממשיכין אז בחינת הקדושה של שבת על-ידי הדלקת גר חנכה לגלות אור האמת בעולם. לבטל החלופ של העבד שנגחלף בכן המלך שנוזכה גם עתה לברר אמתת השם, לידע מי ראוי לקרותו באמת בבחינת שם בן העבד ומי ראוי לקרותו באמת בשם בן המלך וכנ"ל. וזהו בחינת (משלי לא, טו) "ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה" וכו' המבאר לעיל באות י"ב, הינו שגם בחשכת לילה מגלין אור האמת, שזה בחינת גר חנכה, שממשיכין האור הקדוש אור האמת גם בימי החל ולמטה מעשרה טפחים. וכעין המבאר בפונות, עין שם והבן היטב:

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארבע-חיים תשכא

(מא) וְזֶה בְּחִינַת הַכֶּסֶּא שֶׁסֹּדֵר כְּרָאוּי, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה תְּקוּנָו שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת שֶׁחֲזַר לְמַלְכוּתוֹ עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, עֵינֵי שָׁם. כִּי כְּתִיב (שְׁמוֹת יז, טז): "יָד עַל כֶּסֶּ יָהּ" וְכוּ'. 'אֵינִי שְׁמוֹ שְׁלֵם וְאֵינִי כֶּסֶּאֻ שְׁלֵם עַד שְׁיִמְחָה זְכוֹר עֲמֶלְק' (פְּסִיקְתָא הוּבָא בְּפֵרוּשׁ רִש"י). שֶׁהוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶבֶד, כִּי כָּל זְמַן שְׁיִשׂ אֱלוֹ הַשְּׁנוּיִים וְהַחְלוּפִים בְּעוֹלָם, גַּם הַכֶּסֶּא, כְּבִיכּוֹל, אֵינּוֹ שְׁלֵם, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מָה שְׁלֵא הָיָה מְסֻדֵר יָפֵה הַצִּיּוּרִים שֶׁל הַכֶּסֶּא, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂרָשֵׁי הַנְּשְׁמוֹת שֶׁכֻּלָּם חֲצוּבִים מִתַּחַת כֶּסֶּא הַכְּבוֹד וְכוּ'.

וְגַם שְׁמוֹ אֵינּוֹ שְׁלֵם, כִּי לֹא כְּשֶׁהוּא נִכְתָּב הוּא נִקְרָא, כִּי "זֶה שְׁמִי לְעֹלָם" כְּתִיב, כִּי מִחֲמַת הַשְּׁנוּיִים וְהַחְלוּפִים שֶׁל הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת שְׂרוּצִים לְהַתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי חֲטָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, עַל-יְדֵי-זֶה, כְּבִיכּוֹל, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁנֶּה שְׁמוֹ בְּכּוֹנֵה וּמִתְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל בְּכִמָּה לְבוּשִׁים שׁוֹנִים בְּכָל עֵת וּמְסַתֵּר אֶת עֲצָמוֹ בָּהֶם, זֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַשְּׁמוֹת וְהַכְּנֻיִים שְׂאֲנוּ קוֹרְאִין אוֹתוֹ עֲתָה בָּהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת לְבוּשָׁיו, אֲבָל שֵׁם הָעֶצֶם נֶעְלָם וְנִסְתָּר עֲתָה, כִּי אֵינִי שְׁמוֹ שְׁלֵם וְאֵינִי כֶּסֶּאֻ שְׁלֵם עַד שְׁיִמְחָה זְכוֹר עֲמֶלְק, שֶׁהוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְהֵמַת הָעֶבֶד שֶׁנַּחֲלָף וְרוּצָה לְהַתְגַּבֵּר בְּשֶׁקֶר עַל בֶּן הַמֶּלֶךְ חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִחֲמַת הַחֲלוּף וְהַשֶּׁקֶר הַזֶּה, גַּם

תשכב לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים

השם יתברך בעצמו, כביכול, משנה שמו וכסאו עד שימחה זכרו, כי מחמת שנתאחו זהמת הנחש בהגוף על-ידי חטא אדם הראשון, על-ידי החלוף של היכלי התמורות כנ"ל, על-ידי-זה עתה היא טובה גדולה מאד מה שהשם יתברך העלים שמו העצם, כי אי אפשר לקבלו עתה מחמת רבוי אור כנ"ל, ועל-כן עתה אי אפשר לנו לידע ממנו יתברך כי אם על-ידי העלמת שם העצם דיקא. נמצא, שאין לנו עתה כח לקבל ידיעת האמונה הקדושה בשמו יתברך, כי אם על-ידי שהעלים שמו יתברך והלביש את עצמו בהשמות והפנויים שנקרא בהם עכשו, שזה בחינת אין שמו שלם וכו', שעל-ידי-זה דיקא יש בנו כח לידע משמו יתברך כנ"ל, כי בלא זה לא היה אפשר לקבל עכשו מחמת רבוי אור כנ"ל.

וכל מה שאנו זוכין לידע משמו יתברך ולהאמין בו יתברך, כמו כן נכנע ונעקר ונתבטל ונמחה זכר עמלק מן העולם, שהם הכפירות והחקירות הבאים מרבוי אור, מה שחוקרים במה שאין להם רשות, שהוא בחינת 'מה לפניים מה לאחור מה למעלה מה למטה' וכו'. שכל הקשיות והכפירות של המחוקרים נמשכין משם, שהם בחינת זהמת הנחש, שהם הקלפות והסטרך אחרא הנמשכין מרבוי אור שגרם מיתה

לקויטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תשכג

ושבירה חס ושלום, פי העלמת האור ומעוטו וצמצומו
זה עקר התקון כידוע בכתבי האריז"ל.

נמצא, שדיקא על-ידי שאין שמו שלם, כביכול,
על-ידי-זה דיקא נכנע ונתבטל הסטרא אחרא,
שהוא בחינת עמלק פנ"ל. ואז כשימחה זכרו על-ידי
התגברות האמונה הקדושה שמתגברין ישראל להאמין
בו יתברך באמונה לבד, בבחינת העלמת שם העצם
דיקא, פי אינם רוצים לחקור כלל בפנימיות ידיעת רצונו
והנהגותיו להבין דרכי ה', רק הם מאמינים בפשיטות
שהוא היוצר הוא הבורא מנהיג ומשגיח וכו'. ובמה
שאין להם רשות לחקור אינם חוקרים כלל, פי יודעים
שאי אפשר להשיג עכשו פנ"ל. על-ידי שלמות האמונה
הזאת נזכה לעתיד שיתגלה לנו שם העצם, פי אז השם
יקרא ככתבתו, ואז יתמלא פגימת הלבנה ויהיה אור
הלבנה כאור החמה.

פי כל בחינה הנ"ל של החלוף הנ"ל זה נמשך מבחינת
פגימת הלבנה שאמרה: 'אי אפשר לשני מלכים
שישתמשו בכתר אחד'. ופגמה במלכות דקדושה. ואז
אמר לה השם יתברך: 'לכי ומעטי את עצמך'. וזה גרם
אחיזת הקלפות כידוע, שמשם נמשך כח מלכות
דסטרא אחרא, שהוא בחינת (משלי ל, כב) "תחת עבד פי
ימלך ושפחה פי תירש גבירתה" וכו' כידוע.

וְעַל-כֵּן מְבֹאָר בְּהַמְעֵשָׂה הַנִּ"ל הִרְבֵּה מֵעַנִּין חֲדָתוּתִי
דְּסִיְהָרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, שֶׁשָּׁמַע בְּלִילָה הַנִּגּוֹן שֶׁעָשׂוּ לְכַבּוֹד
הַלְבָנָה שֶׁהַחֲמָה עָשָׂה לָהּ מִלְבוּשׁ חָדָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
חֲדָתוּתִי דְּסִיְהָרָא, כְּמִבְאָר שָׁם בְּרִמּוֹז בְּסוּף הַמְעֵשָׂה
הַנִּ"ל, עֵינַי שָׁם. וְכֵן הָעַנִּין שֶׁהַלְבָנָה טוֹעֵנֶת עִם הַחֲמָה
מִדּוּעַ כְּשֶׁאֵתָהּ בָּא אֵין לִי שָׁם וְכוּ' עֵינַי שָׁם. כִּי כָּל עַנִּין
הַחֲלוּף הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁקֶר כַּנִּ"ל, זֶה בְּחִינַת
חֲשֻׁכַת לִילָה כַּנִּ"ל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מַעוּט הַיָּרֵחַ.
וְעַל-כֵּן עָקַר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֲדָתוּתִי דְּסִיְהָרָא,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלוּי פְּגִימַת הַלְבָנָה, כִּי הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת
וְקָשׁוּר זֶה בְּזֶה, כִּי כִּפִּי תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה כְּמוֹ כֵּן
נִדְחָה זֶה־מֵת הַנֶּחֱשׁ וְהָעֶבֶד כַּנִּ"ל, וְנִתְבַטֵּל הַשֶּׁקֶר שֶׁל
הַחֲלוּף הַנִּ"ל, וְנִתְגַלָּה הָאֱמֶת בְּעוֹלָם, עַד שֶׁנִּזְכָּה שֶׁיָּבֵא
מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, שֶׁהוּא הַבֵּן מִלֶּךְ הָאֱמֶת, וַיִּגְלֶה הָאֱמֶת
בְּשִׁלְמוֹת בְּעוֹלָם וַיִּסְדֵּר הַכֹּסֵא כְּסִדֵּר, כִּי יָדַע כָּל שְׂרָשֵׁי
הַנְּשָׁמוֹת בְּשִׁלְמוֹת, הֵיכָן מְקוּמָה וְתְּקוּנָה שֶׁל כָּל נִשְׁמָה
וְנִשְׁמָה וַיִּתְקַן כָּל תְּקוּנֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְטָה
וְשִׁלְחוֹן, כֹּסֵא וּמְנוּרָה, וַיִּסְדֵּר הַכֹּל כְּפָרְאוּי.

וְאִזּוּ יִהְיֶה הַשֵּׁם שָׁלֵם וְכִסְאוֹ שָׁלֵם. וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה
כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה. וַיִּתְקַן מְקָרָא שֶׁכְּתוּב (עוֹבְדָה א, כא):
"וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפֹּט אֶת הָרָעָה". לְהַכְנִיעַ

לקוטי הלכות ברפת השחר ג' ארח-חיים תשכה

וּלְבַטֵּל אֶת מַמְשַׁלֵּת בְּחִינַת הָעֶבֶד, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ
עֲמָלָק. וְתַחֲזֹר הַמְּלוּכָה לְמַקְוָמָה בְּבְחִינַת "וְהִיְתָה לָהּ"
הַמְּלוּכָה", שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא מְלָכוֹת
דְּקַדְשָׁה, שֶׁכָּל מְלָכוֹתָיו יִהְיֶה רַק לְגִלּוֹת הָאָמֶת בְּעוֹלָם.
לְהוֹדִיעַ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד.
וְאִז יִתְקַיֵּם: "וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד" בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

מב) שִׁיף לְעִיל. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה כְּנֶגֶד
שְׁמוֹנֵה מְלָכִים דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֵה מְלָכִים שֶׁל אָדוּם שֶׁמְלָכוֹ לְפָנֵי מְלוֹךְ מֶלֶךְ
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בְּמְלָכִים ב' קַפִּיטָל ח'
עַל פְּסוּק (מְלָכִים-ב' ת, כ): "כִּי בְּיָמָיו פָּשַׁע אָדוּם מִתַּחַת
יָד יְהוּדָה וַיִּמְלִיכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ" וְכוּ' שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם:
שְׁמוֹנֵה מְלָכִים מְלָכוֹ בְּאָדוּם וְכוּ', הַמְּנוּיִים בְּסֵפֶר
בְּרֵאשִׁית, כְּנֶגֶד מְלָכוֹ בְּיִשְׂרָאֵל שְׁמוֹנֵה מְלָכִים וְכוּ', עֵין
שָׁם. כִּי חֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת אֹר הָאָמֶת לְדַחוּת
הַשָּׂקֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלוּכַת הָעֶבֶד שֶׁבָּא עַל-יְדֵי הַחֲלוּף
הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת
שְׁבִירַת כְּלָיִם מִיַּתַּת הַמְּלָכִים כְּיָדוּעַ, שֶׁמֶשֶׁם אַחִיזַת
הַשְּׁמוֹנֵה מְלָכִים שֶׁמְלָכוֹ בְּאָרֶץ אָדוּם לְפָנֵי מְלוֹךְ מֶלֶךְ
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּיָדוּעַ. וְעַל-יְדֵי קַדְשַׁת שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה
מִמְשִׁיכֵין אֹר הָאָמֶת לְהַגְבִּיר שְׁמוֹנֵה מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל עַל

תשכו לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארחהיים

שמונה מלכי אדום, להכניע השקר, שהוא העבד, ולהגביר האמת, שהוא בחינת מלכות דקדושה של בן המלך האמת, שהוא בחינת מלכות ישראל כנ"ל:

(מג) וזה בחינת ההלל שאומרים בשמונת ימי חנוכה, בחינת (תהלים קיג, א) "הללו עבדי ה' הללו את שם ה'", כי על-ידי עבודת ה' בחינת עבדי ה', על-ידי-זה נכנע זהמת העבד דסטרא אחרא, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, על-בן עתה צריכין לעבד את ה' בעבודות דיקא, אף-על-פי שבאמת אין זה עבודה כלל כנ"ל. ועקר השלמות שיזכה להגיע לבחינת בן שלא יהיה נקרא עבודת ה' בשם עבודות כלל כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן מחמת אחיזת זהמת העבד צריכין עבודות דיקא. כדי להכניע הדין בשרשו, לביטל בחינת עבודות דסטרא אחרא על-ידי עבודת ה'. ואז כשנכנע בחינת העבודות דסטרא אחרא, אז נגדל שם ה' כנ"ל. וזהו: "הללו עבדי ה' הללו את שם ה'", כי על-ידי עבדי ה' שעובדין את השם יתברך, על-ידי-זה נתבטל עבודות דסטרא אחרא ואז נגדל שם ה' כנ"ל.

וזהו (שם) "יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם", כי על-ידי בטול העבודות דסטרא אחרא שהוא בחינת השקר, על-ידי-זה יתגדל ויתברך שמו יתברך עד עולם, כי נזכה אחר כך שיתגלה לנו שם העצם

לקויטי הלכות ברכת השחר ג' ארז-חיים תשכז

יתברך, ששם עקר החיים נצחיים שנזכה לגדל ולברך שמו לעולם ועד. וזהו (שם) "ממזרח שמש עד מבוא מהלל שם ה'", כי אחר ביאת השמש אז הוא חשכת לילה, ששם עקר אחיזת העבד, שהוא בחינת חשך שקר וכו' פנ"ל שיניקתו מפגם הלבנה פנ"ל, אבל כשמכניעין זהמת העבד על-ידי עבודת ה' פנ"ל, אז הוא בחינת מלוי פגימת הלבנה ונתבטל החשך והשקר פנ"ל, ואז "לילה פיום יאיר פחשכה פאורה" (תהלים קלט, יב), כי גם בבחינת חשכת לילה מפירין האמת שהוא בחינת שם ה', ומברכין שמו לעולם בבחינת ברוך ה' פיום ברוך ה' בלילה.

וזהו: "ממזרח שמש עד מבוא", שהוא מקצה עד קצה מקצה העליון עד קצה התחתון, מיום עד לילה, מן תכלית האור עד תכלית החשך, מהלל שם ה', כי על-ידי עבדי ה' האמתים, שהם הצדיקים האמתים, על-ידי-זה הם דוחין השקר והזהמא של בחינת העבד, עד שמפירין שם ה' שהוא בחינת האמת בכל מקום, עד שכלם חוזרים בתשובה ושבין אליו יתברך להודות ולהלל שם ה' באמת תמיד. וזהו שסים המזמור: "אם הבנים שמחה הללויה". פתח בעבד: "הללו עבדי ה'", וסים בבן: "אם הבנים שמחה". כי כן הדבר שבתחלה צריכין לעבדו יתברך בבחינת

תשכח לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים

עבדות, כי מחמת גשמיות הגוף נקרא בשם עבדות וכו' פנ"ל. ועל-ידי-זה מכניעין ומבטלין עבדות דסטרא אחרא, ואחר כך זוכין לשבר ולבטל הגוף לגמרי עד שנקראין בבחינת בן פנ"ל. וזהו בחינת "אם הבנים שמחה הללויה", עין לעיל מענין עבד וכן, והבין:

מד) ועל-פני ישראל נקראים פעמים בשם עבדים להשם יתברך ופעמים בשם בנים, כמו שכתוב (ויקרא כה, נה): "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים" "לא ימכרו ממכרת עבד" (שם פסוק מג). כי בחינת עבד ממש אין אחיזה בהם, בחינת "לא ימכרו ממכרת עבד", כי הם עבדים דקדושה עבדי ה' אשר הוציאם מארץ מצרים מבית עבדים מבחינת עבדות, שזה היה עקר הגלות, על-ידי התגברות עבדות דסטרא אחרא וכו' פנ"ל. ופעמים נקראים בשם בנים, כמו שכתוב (שמות ד, כב): "בני בכורי ישראל". וכמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו" וכו'. כי צריכין שני בחינות הנ"ל. בתחלה בהכרח שתהיה העבודה בבחינת עבדות וכנ"ל ואחר כך זוכין לבחינת בן פנ"ל:

מה) וזהו: "בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם על מת" שסמך אצל מצוה זאת ויקא לקרותם בשם בנים, כי היא בהא תליא

לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים תשכט

והוא טעמו של מצוה זאת, כי השם יתברך אומר ישראל בנים אתם וכו' ועל-כן אסור להתגודד ולעשות קרחה על מת, כי צריכין להאמין שבאמת המיתה טובה גדולה מאד כדי לזכות על ידה ודיקא להגיע לבחינת בן, כמבאר לעיל, שעקר גזרת המיתה הוא כדי לבטל ולבלות בעפר זהמת בחינת העבד, כדי שנזכה לעתיד לקום בתחייה בגוף זך, ואז נזכה להיות בבחינת בן כמו בן המחפש בגנזי אביו, כי אז נזכה להכירו יתברך בבחינת שם העצם פנ"ל, ועל-כן מקשר היטב מקרא הנ"ל בקשר נפלא, כי ודיקא מחמת שישאל נקראים באמת בנים בחינת "בנים אתם לה' אלקיכם", על-כן 'לא תתגודדו וכו'', כי המיתה טובה גדולה כדי לזכות להגיע על-ידי-זה לבחינת בן בשלמות פנ"ל:

(מ) ועל-כן נקרא חנפה על שם חנפת הבית המקדש שנתחנף אז, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי אז בחנפה ממשיכין בחינת קדשת הבית המקדש, ששם היה כל עבודת הקרבנות שזה נקרא ביותר בשם עבודה, יותר משאר כל המצוות שבתורה, כמו שאומרים: "והשב את העבודה לדביר ביתך והשב כהנים לעבודתם" וכן הרבה. כי הקרבנות הם מבהמות שעל-ידי-זה מכניעין רוח הבהמיות הוא בחינת זהמת העבד פנ"ל. ועל-כן נקרא בשם עבודה, כי על-ידי

תשל לקוטי הלכות ברכת השחר ג' ארח-חיים

עבודה דקדושה, שהם הקרבנות של בהמות שמכניעין רוח הבהמיות על-ידי-זה נכנע העבדות דסטרא אחרא כנ"ל, וכל זה הוא בחינת חנפה כנ"ל:

(מז) ועתה אם תחזר ותעין בדרוש הזה מראשו לסופו, תבין ותשכיל היטב איך כל הענינים המבארים כאן מקשרין ומחברין היטב זה בזה. אף-על-פי שבתחלה נראה לכאורה שאינם מקשרים זה לזה כל כך, אבל אם תעין היטב תבין קשורם וחיבורם היטב איך כל הענינים נעוצים ומקשרים זה בזה בקשר נפלא. ומזה תוכל להבין ולהשכיל קצת גדלת רבנו הקדוש והנורא ז"ל, וגדלת המעשיות שלו שספר, כי השם יתברך יודע שאני יודע בעצמי שבכל מה שפתבתי וכל מה שנשאר עדין במחי שאי אפשר לבאר בכתב, על כל זה עדין לא נגעתי אפלו חלק מאלף ורבבה מטפה מן הים מאפס קצה מסוד אחד מסודות נוראות הרמוזים במעשה נוראה הנ"ל, הטה אזניך ושמע, פקח עיניך וראה גדלת השם יתברך וגדלת תורתו הקדושה וגדלת הצדיקים האמתיים. מה ילוד אשה יכול לזכות בזה העולם אם ירצה, השם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו ויגלה האמת בעולם במהרה בימינו, אמן:

הלכה ד' נכללת בהלכות תפלין הלכה ו':

אמר המביא לבית הדפוס, הנני להעתיק פה שיחות מועטות משיחותיו הקדושות, אשר מהם תבין גם בו יקרת הדברים הקדושים הפתובים בספרי לקוטי-הלכות האלה:

(א) הקפיד מאד על כמה בני-אדם שהתפלאו מאד על נפלאות החדושים הכתובים בספרי הקדושים, ואמר להם: "זה הוא החסרון שלכם, שאתם סוברים שפונתי על החדוש והדרוש, הגם כי באמת הם נפלאים וטובים מאד, אך כבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק א'): 'לא המדרש הוא העקר אלא המעשה', וכונתי כפשוטו, כשאתם מתעטפים בציצית, תדעו ותזכרו ותשימו על לבכם היטב כל מה שנתבאר בדברינו בסוד ענין ציצית על-פי ההקדמות הנוראות שקבלתי מרבנו ז"ל, עד שתזכו על-ידי-זה להתחזק תמיד בעבודתו יתברך".

(ב) בעת ששלח את אחד מתלמידיו להדפיס בפעם הראשונה הספר הקדוש הזה, אמר בזו הלשון: "מזה שאינו חושב על תכליתו האחרון מה יהיה בסופו כשיהיה שוכב על הארץ ורגליו אל הדלת וכו', מזה איני מדבר כלל, כי זה הוא דומה לבהמה ממש, רק מי שחושב היטב מה יהיה בסופו ולבו חושק מאד לעבודת השם, ובנדאי נעשה עמו מה שנעשה, כי ההתגברות גדול מאד פידוע, בשביל זה האיש חברתי את ספרי, כי אותו יחזקו דברי, ואותו יאמצו". פמוכן כל זה למי שמעין בספרים הקדושים האלה:

(ג) אמר: "העולם אומרים שספר השל"ה הוא האוצר של הגן-עדן, ואני אומר שספרי לקוטי-הלכות שלי הם הגן-עדן של השם יתברך בעצמו".

(ד) דבר פעם אחת מתבערת הלב של אברהם אבינו עליו השלום, שהוא היה הראשון שזכה לעבד את בוראו יומם ולילה במסירות נפש ולפרסם שמו יתברך בעולם, ובתוך שיחתו הקדושה ענה איש אחד לפניו בלשון צער וגניחה איך לוקחין לב כזה. ויגער בו ואמר לו גם אתה יש לך לב הזה אלא שאין אתה מלבב זאת (דו האסט אויך דאס הארץ, נאר דו באהארצט דאס ניט). כי הבחירה חפשית אצל כל אדם, וכל אדם אפלו הגרוע שבגרועים יש בכחו לזכות למדרגה הגדולה שבגדולות, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו, פרק כה), שצריך כל אחד לומר, מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי:

(ה) דבר פעם אחת ממה שאיתא בספרי אמת, שנשמת כל אחד מישראל הוא חלק אלוך ממעל. (וכמוכא בדברי חכמינו הקדושים, על פסוק (בראשית ב, ז): "ויפח באפיו נשמת חיים" — מאן דנפח, מתוכו נפח). ואמר שמזה יכולין להבין גדלתו של הצדיק האמת, שיכול להשיג עד אין שעור, כי כשהנשמה יורדת לזה העולם ומתלבשת בהגוף, שהוא ממשכא דחויא [עור הנחש], והנחשים והעקרבים סובבים

אותה מכל צד, שהם בחינת הקלפות השוכנים סביב הלב, ששם משכן האלקות, כמו שפתוב (יחזקאל ה, ה): "זאת ירושלים בתוך הגוים שמתיה וסביבותיה ארצות"; וירושלים היא בחינת לב, כמבאר (לקויט"מ-הר"ן, חלק א', כ', ד'; חלק ב' א', ד'); ומאלו הקלפות השוכנים סביב הלב, נמשכים כל התאוות ומדות רעות וכל מיני עקמומיות שבלב; וכביכול השם יתברך בעצמו נותן להם כח לזה, פידוע, ובודאי הנשמה מספנת מאד, שלא תטבע ביניהם, ובשביל זה נעשה עם כל אחד מה שנעשה; אבל מי שמתגבר על יצרו בכל מיני התגברות, עד שמטהר את לבבו מכל רע, עד שלא נשאר בו שום אחיזה משום תאוה ומדה רעה, אם-כן מה נשאר בו? הלא לא נשאר בו רק החלק אלוך אשר בלבבו, ועתה, היש קץ להשגותיו, אשר יוכל להשיג? ומי יוכל להבין ולשער רוממות ונוראות דבוריהם ומעשיהם ודרכיהם! ואף-על-פי שיש בזה כמה אלפים מדרגות, אבל בודאי כל צדיק וצדיק, כפי מה שמטהר עצמו מהתאוות ומדות רעות, כמו-כן נטהר לבבו מהקלפות השוכנות סביבו, וכמו-כן זוכה להשגה עצומה באלקותו יתברך:

(ו) דבר פעם אחת מהחכמי הקדושה של הפעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, ואמר שכפי תבערת הלבבות שהיה להם, אם היה להם גם-כן השיחות והדבורים שלנו, היה נתבטל אצלם כח הבחירה, אבל עכשו בדורות הללו מתגבר היצר הרע כל-כף עד אשר אחר כל הדבורים שלנו, עדין התגברות כח הבחירה גדול ועצום מאד, אבל אף-על-פי-כן יש לי עוד שיחה קזאת, שגם עכשו היה נתבטלת הבחירה, אבל מה תועלת יהיה בעבודתכם בלא כח הבחירה:

(ז) יש לי ללמד זכות על הגרוע שבגרועים, שאם הייתי כתבם, היו נכתבים על כמה נירות (בוניגען — גלינות), כפי שאני יודע מה שנעשה עם האדם בזה העולם:

(ח) אמר: "היצר הרע מניח את עצמו על האדם הכשר, שיידבק בו איזה דבר שגעון:

(ט) דברו לפניו פעם אחת מענין הפרצה שנופרצה במדינת אשכנז, לגלח את הזקן והפאות, ועמד אז לפניו הרב מאיר מטעפליק ז"ל, שהיה איש גרא וחרד לדבר השם, והתחיל לתמה מאד על זה. ענה ואמר: "איך עוברים בכל יום על חמשה לאוין?" והשיב לו מוהרנ"ת ז"ל: "הלא איך עוברים בכל יום זמן קריאת שמע?"

(י) פעם אחת בא אליו הרב מאיר הנ"ל, ושאל אותו מוהרנ"ת ז"ל על איש אחד מטעפליק, שהיה קצת פרוץ אחריו, והשיב לו בלאחר יד, כאומר שאין ממי לדבר. ענה ואמר אליו: "שמע נא בקולי! אם תרצה להביט בעין כזו, תחייב את כל העולם! פי תנסה עצמך ותביט בכל יושבי עירך הנודעים לך, ותתחיל מן היושב בקצה העיר, וכשתביט בו היטב, בודאי תחייבו. וכן תלך מבית לבית, עד שתבוא לביתך — שאתה איש כשר [עריליכער יוד] מכל העיר?!" (בלשון שאלה). והשיב לו: "גם אני אני איש כשר!" אם כן מי הוא האיש הכשר? אבל כשתביט בעין יפה, אזי גם כשתביט היטב

בהגרוע שבגרועים, תמצא בו איזה דבר טוב, ומכל שכן במי שאינו גרוע כל-כף, וכן בכל אחד ואחד וגם כף נמצא טוב; ובדרך זה יכולים לזכות את כל העולם. [והשיחה הזאת מובנת היטב לבקי בספריו הקדושים].

(יא) עוד דבר פעם אחת מהדרך הזה לדון את הכל לכף זכות, אפלו את הגרוע שבגרועים, ולחפש ולמצא בכל אחד איזה מעט טוב, ועל-ידי-זה מעלין אותם באמת לכף זכות, עד שיכולין להשיבו בתשובה על-ידי-זה, כמבאר כל זה באריכות בספרי רבנו ז"ל. ובעת שדבר מזה ישב אצלו ר' נחמן טולטשינער ז"ל ומתשוקת לבבו לדבריו הנעימים דבר אחריו בלחש כל מלה ומלה. ענה ואמר אליו מוהרנ"ת ז"ל: "אתה חושב שזה דבר פשוט וקל! אני אסביר לך קשי הדבר, כי אל תשכח מאמר רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שבאמת נתעלים על-ידי-זה לכף זכות ולשוב בתשובה; ואם היה ביכלתנו לקיים זאת, היה ביכלתנו להשיב את כל העולם בתשובה!"

(יב) פעם אחת דבר עם איזה אנשים, שהיו נוטים לדרכי החקירה, והתנפחו עמו אודות מאמר חז"ל (ברכות יח, ב): "קשה רמה למת כמחט בכשר החי", פידוע, שאלתם בזה. והשיב להם מה שמוכא בספרי אמת, שלאחר מות האדם, אף-על-פי שהנשמה יוצאת ממנו, ואינו יכול לזוז בשום איבר, אף-על-פי-כן נשאר בו קסטא דחיותא, ובזה החיות הנשאר בו, נרגש גם אחר-כך צער הרמה ותולעה, ועוד בדבורים כאלה הסביר להם עד שהשתיקם, ואחר שיצא מהם הלך עמו אחד מאנשיו, והתחיל זה האיש לחזר לפניו כל דברי תשובתו על המבוכה הנ"ל. ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל בלשון תמה: "גם אתה רוצה להבין בשכלך? ! אוי לאותה בוששה! הלא כשרבותינו ז"ל אמרו (ברכות יח): 'קשה רמה למת כמחט בכשר החי', אני מאמין באמונה שלמה שהוא אמת ויציב ונכון וקיים, ואיני רוצה כלל להבין!"

(יג) אמר, שכמה גדולים שגו בזה, שנטו לדרכי החקירה, ואמר שעל זה נאמר: "ה' במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו" (ישעיה ג, יד).

(יד) אמר: מה שהשם יתברך עזר לו כל-כף לעת זקנתו הוא מחמת שלקח עצמו להתבודדות ולפרש שיחתו בינו לבין קונו; ואמר, שאינו יכול לעשות שום דבר, בלתי שיפרש מקדם שיחתו לפני השם יתברך.

(טו) וספר, שפעם אחת בליל מוצאי-שבת-קדש דבר עמו רבנו ז"ל ממערת אליהו, שהיה שם בעת היותו בארץ ישראל, ואמר לו רבנו ז"ל אז בתוף דבריו הקדושים: "צירתי לי בדעתי, כאן עמד אליהו והתבודד", "האב איך מיר אויס גימאלט, אט דא איז געשטאנען אליהו און האט גימאלט התבודדות". וכשרבנו ז"ל אמר לו זאת, נתעורר ונתחדש מאד בזה, כי הזכיר את עצמו: הלא גם אליהו היה בן אדם בזה העולם, והיתה לו התבודדות, ועל-ידי-זה זכה למדרגה כזו, שלא טעם טעם מיתה

וכו', כי הבין מדבריו הקדושים, שגם אליהו לא זכה למדרגתו, פי אם על-ידי-זה, כי כל הצדיקים הגדולים לא באו למדרגתם, כי אם על-ידי-זה. (וכמוכא בדבריו הקדושים במקום אחר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק').

(טז) אמר, שעכשו, שיצאו התפלות שלו בעולם, עתידין לתן דין וחשבון כשהולך יום אחד שאין אומרים אותם, ובצרוף הכרת התורה להתפלה יבאר לנו, שכמו-כן בסוף ימיו, והעקר אחר הסתלקותו, שזכינו לתורתו בספרי "לקוטי-הלכות" — עתידין לתן דין וחשבון, כשהולך יום שאין לומדים אותם.

(יז) אמר: "כדאי לו לאדם לחיות שבעים שנה בעולם הזה עם כל הסבל והצרות, אפלו אם לא יחטף ויעשה האדם שום דבר הגון וטוב, רק זה שימנע עצמו מהרהור רע אחד פחות, גם זה ככר כדאי". והיה אומר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל: "וכל שפן וכל שכן כשעושים עוד איזה מצוה, בודאי כדאי וכדאי".

(יח) אחד שאל אותו על אודות שהצדיקים מלבישים השגותיהם במקרא ומאמר חז"ל, ולפעמים מפרשים מאמר חז"ל אחד בכמה וכמה פנים, ובכל פעם מרמזים בו השגות אחרות, ושאל אותו אם גם התנא או האמורא שאמר את המאמר הזה כגון גם-כן לכל זה, והשיב לו: לאו. רק מחמת שעל-ידי מעשיהם הטובים זכו לרוח-הקדש נורא ונשגב הנמשך מהשם יתברך בעצמו אשר אין סוף לדעתו יתברך, ועל-כן בכל דבריהם הנאמרים ברוח-הקדש זה מלפשים בו השגות גבוהות ונוראות מאד בלי שעור וערך, מה שגם הם בעצמם לא ידעו אז מזה. (ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפא):

(יט) אמר לאחד, אם היית בשמחה תמיד, לא היית רואה פני גיהנום:

(כ) ספר, שהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, התפלל פעם אחת עם החבריא שלו, והתפללו בהתלהבות גדול מאד כדרךם. אחר-כך כשגמרו תפלתם ראו שהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, הוא בפנים זועפות. אחר-כך אמר להם: "בעת שהתפלתם הכניס הבעל-דבר בכל אחד מהם מחשבות של גאות ורמות רוחא, שאתם מתפללים בהתלהבות ודבקות כזה, ועל-ידי-זה נתעורר קטרוג גדול עליכם, והיה לי יגיעה גדולה עד שהמתקתי זאת". וספר זאת למען דעת פמה וכמה צריכין להרבות בתפלה על זה, להנצל מגאות שהיא תועבות ה', פי יכול להיות שאפלו כשכבר האדם נקי מכל התאוות והמדות רעות, אף-על-פי-כן נשאר בהלב גאוה טמונה, חס ושלום. וכמבאר בלקוטי-מוהר"ן חלק א', סימן נב, על המשנה: "הנעור בלילה", והמדה הרעה הזאת היא גרועה מהכל. שהיא פנוכה עבודה זרה וכאלו בא על עריות כלם. ועל-כן בשביל זה לבר צריכין להתגבר מאד להרבות בתפלות וצעקות להשם יתברך, שיעזרו לבטל גם המדה הרעה הזאת, ושיזכה לעננה אמתית: